Regels ter implementatie van Richtlijn (EU) 2024/1640 en uitvoering Verordening (EU) 2024/1624 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering (Implementatiewet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering)

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN....4

§ 1. Inleiding....4

1.1. Huidig wettelijk kader....4

1.2. Implementatiemiddelen....5

1.3. Aanleiding en totstandkoming....6

1.4. Gevolgen harmonisatie door AML-pakket....7

§ 2. Speerpunten van het AML-pakket....8

2.1. Lastenluwe implementatie en nationale ruimte....8

2.2. Risicogebaseerde benadering....12

2.3. Verbod op discriminatie....17

2.4. Verbeterde mogelijkheden tot gegevensdeling en uitbesteding....18

§ 3. Inhoud antiwitwasverordening....19

3.1. Reikwijdte van het kader....19

3.2. De eisen ten aanzien van de interne bedrijfsvoering van meldingsplichtige entiteiten....22

3.3. Het cliëntenonderzoek....23

3.4. Transparantie van uiteindelijk begunstigden....28

3.5. Het melden van transacties aan de FIE....32

3.6. Informatie-uitwisseling en gebruik van persoonsgegevens en de relatie tot discriminatie....33

3.7. Het gebruik van contant geld en aandelen aan toonder....35

§ 4. Inhoud AMLA-verordening....35

4.1. Toezichttaken AMLA....35

4.2. Regulerende taken AMLA....36

4.3. Organisatie AMLA....36

§ 5. De zesde antiwitwasrichtlijn....37

§ 6. Verhouding hoger recht (gegevensbescherming)....38

6.1. Verwerkingsgrondslagen antiwitwasverordening....39

6.2. Verwerkingsgrondslagen zesde antiwitwasrichtlijn....42

§ 7. Hoofdlijnen van het wetsvoorstel....46

7.1. Wijze van implementatie....46

7.2. Algemene beschrijving van het wetsvoorstel....47

7.3. Wijziging Handelsregisterwet 2007 en Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies 52
7.4. Trustdiensten en wijziging Wet toezicht trustkantoren 2018....59
7.5. Advocaten en notarissen....61
§ 8. Toezicht en handhaving....65
8.1. Sancties....65
8.2. Publicatiebevoegdheden....66
8.3. Risicogebaseerd toezicht....66
8.4. Toezicht op discriminatieverbod....67
§ 9. Gevolgen....69
9.1. Regeldrukeffecten....69
9.2. Financiële gevolgen....76
9.3. Gevolgen publieke partijen....78
9.4. Gevolgen Bonaire, Sint Eustatius en Saba....79
§ 10. Uitvoeringstoetsen....79
10.1. Autoriteit Financiële Markten (AFM)....79
10.2. De Nederlandsche Bank (DNB)....80
10.3. Dienst Financieel-Economische Integriteit (DFEI)....82
10.4. Bureau Financieel Toezicht (BFT)....84
10.5. Dekenberaad....85
10.6. Kansspelautoriteit (Ksa)....87
10.7. Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) en Belastingdienst....91
10.8. Kamer van Koophandel (KVK)....92
10.9. Financial Intelligence Unit (FIU-Nederland)....93
10.10. Autoriteit Persoonsgegevens (AP)....94
10.11. Openbaar Ministerie (OM)....94
10.12. Politie....95
§ 11. Adviezen....95
11.1. Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR)....95
11.2. Raad voor de rechtspraak....98
11.3. Autoriteit Persoonsgegevens (AP)....98
11.4. Openbaar Ministerie (OM)....103
11.5. Politie....105
11.6. FIU-Nederland....106
11.7. Platform BOD'en....106
§ 12. Consultatiereacties....106
12.1. Algemeen....107
12.2. Discriminatie....110
12.3. UBO-register....110

12.4. FIE....113
12.5. Handhaving....124
12.6. Gegevensdeling, privacy & samenwerking....128
12.7. Controles van hoger leidinggevend personeel en UBO's....130
12.8. Specifieke sectoren....132
12.9. Specifieke vragen internetconsultatie....138
12.10. Overige....140
§ 13. Evaluatie, overgangsrecht en inwerkingtreding....141
13.1. Evaluatie....141
13.2. Overgangsrecht....141
13.3. Inwerkingtreding....141
ARTIKELSGEWIJS....143
Bijlage. Transponeringstabellen....231

ALGEMEEN

§ 1. Inleiding

Dit wetsvoorstel, de Implementatiewet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering, implementeert Richtlijn (EU) 2024/1640[1] (hierna: de zesde antiwitwasrichtlijn) en voor zover nodig Verordening (EU) 2024/1624[2] (hierna: de antiwitwasverordening). De zesde antiwitwasrichtlijn en de antiwitwasverordening maken deel uit van het Europese pakket tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering (hierna: het AML-pakket). Dit wetsvoorstel voorziet ook in de intrekking van de Wet ter voorkoming van witwassen en het financieren van terrorisme (hierna: Wwft). Het AML-pakket bestaat uit de antiwitwasverordening, de zesde antiwitwasrichtlijn en Verordening (EU) 2024/1620[3] waarmee de nieuwe EU-autoriteit voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering, de AMLA, wordt opgericht (hierna: de AMLA-verordening) en herziening van de verordening betreffende bij geldovermakingen te voegen informatie (Verordening (EU) 2015/847) (hierna: TFR).

Deze memorie van toelichting wordt gegeven mede namens de minister van Justitie en Veiligheid en, in verband met de taken waarmee de Kamer van Koophandel (hierna: KVK) in het kader van de *Ultimate Beneficiary Owner* registers (hierna: UBO-register) bij dit wetsvoorstel is belast, de minister van Economische Zaken en Klimaat.

Bij deze toelichting zijn transponeringstabellen met betrekking tot de implementatie van de zesde antiwitwasrichtlijn en de antiwitwasverordening opgenomen.

1.1. Huidig wettelijk kader

Op dit moment vormt de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) de implementatie van de nu nog geldende vierde antiwitwasrichtlijn, met daarin de regels om witwassen en terrorismefinanciering te voorkomen. Daarin zijn zowel de verplichtingen voor instellingen als voor toezichthouders en de Financial Intelligence Unit-Nederland geregeld (FIU-Nederland). Nederland kent op dit moment zes Wwft-toezichthouders. De Nederlandsche Bank (DNB), de Autoriteit Financiële Markten (AFM), Bureau Financieel Toezicht (BFT), de kansspelautoriteit (Ksa), Dienst Financieel Economische Integriteit (DFEI) en de deken. Zij houden toezicht op de verplichtingen die Wwft-instellingen dienen na te leven, zoals dat zij cliëntenonderzoek dienen te doen en ongebruikelijke transacties bij de FIU-Nederland dienen te melden.

Ook dienen juridische entiteiten hun uiteindelijk belanghebbende(n) te registeren in het zogenaamde UBO-register. De bepalingen over het UBO-register zijn momenteel

[1] Richtlijn (EU) 2024/1640 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 betreffende de mechanismen die de lidstaten moeten invoeren om het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering te voorkomen, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937, en tot wijziging en intrekking van Richtlijn (EU) 2015/849 (*PbEU* L 2024/1640).

[2] Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering (*PbEU* L 2024/1624).

[3] Verordening (EU) 2024/1620 van het Europees parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot oprichting van de Autoriteit voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering en tot wijziging van de Verordeningen (EU) 1093/2010, (EU) 1094/2010 en (EU) 1095/2010 (*PbEU* L 2024/1620).

opgenomen in de Handelsregisterwet 2007 en in de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies.

Voor de implementatie en uitvoering van het AML-pakket is aanpassing van de huidige nationale wetgeving ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering nodig.

Het AML-pakket noopt nu tot aanpassing van de huidige wetgeving.

1.2. Implementatiemiddelen

In deze subparagraaf wordt uiteengezet welke wetten en besluiten aangepast worden om aan de implementatieverplichtingen te voldoen. Het AML-pakket bestaat uit de antiwitwasverordening, de zesde antiwitwasrichtlijn en de AMLA-verordening en de TFR (die reeds is geïmplementeerd). In grote lijnen bevat de antiwitwasverordening de verplichtingen en bevoegdheden voor meldingsplichtige entiteiten. De zesde antiwitwasrichtlijn bevat de verplichtingen en bevoegdheden voor publieke entiteiten, zoals toezichthouders en de Financiële-inlichtingeneenheid. Daarnaast bevat de zesde antiwitwasrichtlijn bepalingen omtrent het inrichten van een UBO-registers en de handhavingsbevoegdheden. Met de introductie van de antiwitwasverordening en de zesde antiwitwasrichtlijn is een deel van de regels uit de bestaande vierde antiwitwasrichtlijn[4] naar de antiwitwasverordening verplaatst. Daarmee wordt het kader geharmoniseerd en worden daarnaast de regels op een aantal terreinen verder uitgewerkt en aangescherpt. De antiwitwasverordening werkt rechtstreeks door in de Nederlandse rechtsorde en behoeft geen verdere implementatie, er dient wel uitvoering aan te worden gegeven. Ter implementatie van het AML-pakket zijn de volgende implementatiemiddelen gekozen.

De zesde antiwitwasrichtlijn vereist implementatie. Onderhavig wetsvoorstel en de voorgenomen algemene maatregelen van bestuur zullen voorzien in die implementatie. Een van die algemene maatregelen van bestuur zal ook de uitvoering van de verordening bevatten. Die uitvoering zal in lijn zijn met de systematiek van de Wft en het Besluit EU-verordeningen Wft.[5] De algemene inhoud van het wetsvoorstel wordt uiteengezet in paragraaf 7, daar wordt ook aandacht besteed aan de wijze van implementatie. Daarnaast zal er ook nog een ministeriële regeling worden opgesteld.

Met dit wetsvoorstel wordt de Wwft ingetrokken. De antiwitwasverordening voorziet straks direct in de reikwijdte en vrijwel alle voor meldingsplichtige entiteiten geldende verplichtingen waardoor de verplichtingen in nationale wetgeving dienen te vervallen. Daarmee vervalt de inhoud van de Wwft grotendeels en ligt intrekking van de Wwft voor de hand. Aangezien de inhoud van de antiwitwasverordening gevolgen heeft voor burgers en bedrijven in Nederland wordt deze in de toelichting uitgebreid uiteengezet onder paragraaf 9.1. De herziening van de TFR behoeft geen nadere implementatie.

---

[4] Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie (*PbEU L* 141/73).
[5] *Stb*. 2024, 68.

De AMLA-verordening heeft eveneens rechtstreekse werking en voorziet in de oprichting, inrichting, taken en bevoegdheden van de EU-autoriteit voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering door de AMLA. De AMLA gaat ook direct toezicht houden op veertig meldingsplichtige entiteiten. De documentatie voor het selecteren van deze veertig entiteit stelt de AMLA nog op. Deze verordening vergt geen uitvoering, maar omdat het een belangrijk onderdeel is van het AML-pakket wordt de AMLA-verordening wel uiteengezet in paragraaf 4.

Daarnaast vergt implementatie van de zesde antiwitwasrichtlijn en uitvoering van de antiwitwasverordening ook wijzigingen in algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen. Zo zal de minister van Justitie en Veiligheid een implementatiebesluit maken van de artikelen die de FIU raken. De minister van Justitie en Veiligheid en de minister van Financiën zullen gezamenlijk een implementatiebesluit opstellen en een wijzigingsbesluit. In het eerste besluit zullen de grondslagen die deze wet geeft verder uitgewerkt worden. In het wijzigingsbesluit zullen de besluiten gewijzigd worden die geraakt worden door de zesde antiwitwasrichtlijn en de antiwitwasverordening.

1.3. Aanleiding en totstandkoming

In deze paragraaf wordt ingegaan op de redenen van de Europese Commissie om tot het AML-pakket te komen.

Het AML-pakket, gericht op het voorkomen van witwassen en financiering van terrorisme (hierna: AML/CFT), is onderdeel van voorstellen van de Europese Commissie die op 20 juli 2021 zijn uitgebracht.[6] De basis hiervoor werd gelegd in het actieplan van mei 2020, waarin de Europese Commissie concludeerde dat verdere versterking van het Europese antiwitwasbeleid noodzakelijk was.[7] De conclusies en aanbevelingen van de Europese Commissie vormen de belangrijkste aanleiding en onderbouwing voor het AML-pakket. Witwassen is het proces waarbij criminele opbrengsten een legale oorsprong krijgen. Witwassen vormt, samen met terrorismefinanciering en sanctieomzeiling, een ernstige bedreiging voor de integriteit van het Europese financiële systeem en de veiligheid van haar burgers. De bestrijding van deze praktijken is al sinds 1991 onderdeel van Europese regelgeving, ontwikkeld op basis van internationale aanbevelingen opgesteld door de *Financial Action Task Force* (hierna: de FATF). Deze aanbevelingen geven sinds 1989 richting aan het mondiale beleid ter bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering.[8] In de afgelopen dertig jaar heeft de Europese Unie haar regelgevend kader regelmatig aangepast om gelijke tred te houden met nieuwe vormen van financiële criminaliteit, technologische ontwikkelingen en de groeiende openheid van de interne markt.

Tussen 2017 en 2019 kwamen door grote witwasincidenten[9] binnen Europese banken structurele zwaktes van het bestaande systeem aan het licht. De Europese Commissie concludeerde in 2019 dat de fragmentatie en inconsistentie van regelgeving en

[6] Procedure Europese Commissie, *Prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing*, COM/2021/0239.

[7] Mededeling van de Commissie inzake een actieplan voor een alomvattend EU-beleid voor de preventie van witwassen en financieren van terrorisme, C(2020) 2800.

[8] *International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation* (The FATF Recommendations), februari 2012.

[9] Bijvoorbeeld incidenten bij Danske Bank (2017), ING Bank (2018), ABVL Bank (2018), Swedbank (2019), Deutsche Bank (2020).

toezicht structureel waren, waardoor deze problemen niet konden worden opgelost met de bestaande richtlijn, de vierde antiwitwasrichtlijn.[10] Op basis van deze conclusies heeft de Europese Commissie voorstellen gedaan voor verdere harmonisatie van regelgeving en de oprichting van AMLA.

In de Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen bij de voorstellen van het AML-pakket benadrukte de regering dat meer harmonisatie van regelgeving en de oprichting van een Europese antiwitwasautoriteit noodzakelijk waren, gezien het grensoverschrijdende karakter van witwassen en terrorismefinanciering.[11] Met het AML-pakket zet de Europese Unie een stevige stap vooruit op het terrein van het voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering. Regelgeving wordt meer geharmoniseerd en aangescherpt voor alle lidstaten. Hierdoor wordt de effectiviteit van het anti-witwasraamwerk van de Europese Unie verbeterd. Ook wordt er een Europese antiwitwasautoriteit opgericht. De Europese Unie en daarmee Nederland worden hierdoor weerbaarder tegen witwassen en terrorismefinanciering.

1.4. Gevolgen harmonisatie door AML-pakket

Het AML-pakket leidt tot een verandering van de huidige situatie. Wat gelijk blijft zijn de toezichthouders. Dat blijven dezelfde zes toezichthouders (DNB, AFM, BFT, Ksa, DFEI en de deken). In grote lijnen blijft de handhavingssystematiek ook hetzelfde. De bepalingen over het UBO-register blijven vervat in de Handelsregisterwet 2007 en de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies, maar deze bepalingen worden op onderdelen wel gewijzigd. Het grote verschil is dat tot nu toe de verplichtingen voor poortwachters en de publieke bevoegdheden in één wettelijk kader zijn opgenomen, namelijk de vierde antiwitwasrichtlijn. Met de komst van het AML-pakket wordt dit gesplitst: de verplichtingen voor meldingsplichtige entiteiten zijn opgenomen in de antiwitwasverordening en de zesde antiwitwasrichtlijn bevat voornamelijk de publieke bevoegdheden.

Ook verandert de ruimte die de Nederlandse wetgever heeft. Op dit moment heeft Nederland als lidstaat ruimte om, in aanvulling op de tot 10 juli 2027 geldende vierde antiwitwasrichtlijn, op nationaal niveau nadere regels te stellen. Deze ruimte wordt met het nieuwe kader aanzienlijk beperkt, nu de materiële verplichtingen voor meldingsplichtige entiteiten zoals het cliëntenonderzoek en het melden van verdachte transacties worden vastgelegd in de rechtstreeks werkende antiwitwasverordening. Dit verkleint de kans op verschillen tussen lidstaten, bijvoorbeeld in de uitvoering van de verplichtingen door meldingsplichtige entiteiten en in de uitleg van toezichthouders in verschillende lidstaten. Daarnaast is voorzien dat de AMLA als Europese autoriteit een hoofdrol krijgt bij de nadere uitleg van de regelgeving die geldt voor meldingsplichtige entiteiten en de toepassing van deze regelgeving. In feite wordt de AMLA een coördinerend toezichthouder die ook kijkt hoe nationale toezichthouders toezicht houden. Nationale toezichthouders dienen dus binnen de uitleg van de AMLA te blijven.

---

[10] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad naar een betere toepassing van het kader voor de bestrijding van het witwassen van geld en het financieren van terrorisme, COM/2019/360 & Verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de beoordeling van recente vermeende gevallen van het witwassen van geld waarbij EU-kredietinstellingen betrokken zijn COM/2019/373.

[11] *Kamerstukken II* 2021/22, 22112, nr. 3202.

In paragraaf 3 van de toelichting worden de verplichtingen uit de antiwitwasverordening thematisch toegelicht. In paragraaf 4 wordt ingegaan op de AMLA-verordening. In paragraaf 5 wordt ingegaan op de zesde antiwitwasrichtlijn en in paragraaf 7 op de hoofdlijnen van dit wetsvoorstel.

§ 2. Speerpunten van het AML-pakket

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de belangrijkste punten van het AML-pakket en de implementatie.

2.1. Lastenluwe implementatie en nationale ruimte

De toepassing van de regelgeving ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering heeft de afgelopen jaren geleid tot verhoogde lasten voor burgers, bedrijven en meldingsplichtige entiteiten, zoals financiële ondernemingen, accountants en belastingadviseurs. Dat is overigens niet alleen het gevolg van de regelgeving zelf, maar ook hoe instellingen de regelgeving zelf toepassen. De Wwft bevat veel ruimte tot eigen afweging voor instellingen.

Lastenluwe implementatie is het leidende uitgangspunt van de regering bij het AML-pakket. Dat betekent dat het streven is om geen nationale koppen toe te voegen en waar mogelijk de administratieve lasten te beperken waar de regering de ruimte in het AML-pakket ziet. Lastenluwe implementatie betekent niet dat totale lasten altijd dalen, maar dat keuzes bewust worden gemaakt om lasten niet onnodig bij burgers en bedrijven neer te leggen. Soms leidt dit tot extra lasten bij toezichthouders. De verordening kent maximumharmonisatie, en kent slechts een aantal lidstaatopties waar de regering lasten kan verminderen. De zesde antiwitwasrichtlijn kent ook weinig ruimte, maar wel iets meer dan de antiwitwasverordening. Van die mogelijkheid is zo veel mogelijk gebruik gemaakt. Voorbeelden van gemaakte lastenluwe keuzes zijn: bij de registratieplicht voor overige meldingsplichtige entiteiten is zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande registratieplicht, waar er geen bestaande registratieplicht is, is zoveel mogelijk gekozen voor een beperkte registratie; bij controles op hoger leidinggevend personeel kan door toezichthouders worden ingezet op dat toetsing risicogevoelig wordt ingezet. Bij juridische entiteiten die lijken op trusts, zoals stichtingen, wordt ervoor gekozen de Nederlandse stichting niet onder, het zwaardere, artikel 57 antiwitwasverordening te laten vallen, vanwege wezenlijke juridische verschillen. Daarnaast worden waar mogelijk vrijstellingen verleend bij lage risico's, indien de antiwitwasverordening daar ruimte voor biedt. Goede communicatie en afstemming tussen toezichthouders en entiteiten zijn essentieel om ruimte te bieden voor lastenluwe toepassing bij lagere risico's.

2.1.1. Overzicht lidstaatopties

Hieronder is een overzicht gegeven van de lidstaatopties uit de zesde antiwitwasrichtlijn en de antiwitwasverordening en het gebruik daarvan door de regering. Lidstaatopties kunnen mogelijk impact hebben op de lasten van meldingsplichtige entiteiten en toezichthouders, maar dat is niet altijd het geval. Zo kan gebruik maken van een lidstaatoptie soms ook juist voor lastenvermindering zorgen. In onderstaand overzicht wordt aangegeven of er gebruik is gemaakt van de lidstaatoptie en wat de gevolgen hiervan zijn.

Antiwitwasverordening

Artikel	Inhoud lidstaatoptie	Gebruik & toelichting
2, lid 3	Lagere drempels voor aanwijzing PEP's vaststellen	GEEN gebruik/lastenluwe implementatie – lagere drempel zou meer lasten voor burgers en bedrijven opleveren.
2, lid 4	Lagere drempels voor identificatie ondernemingen onder regionale/lokale overheden	GEEN gebruik/lastenluwe implementatie - lagere drempel zou meer lasten voor burgers en bedrijven opleveren.
2, lid 5	Ruimer toepassingsgebied broers/zussen als familieleden PEP's	GEEN gebruik/lastenluwe implementatie - lagere drempel zou meer lasten voor burgers en bedrijven opleveren.
4, 5, 6	Vrijstelling kansspeldiensten, voetbalclubs, financiële activiteiten	JA, via ministeriële regeling (artikel 2.1 van het wetsvoorstel) /lastenluwe implementatie – Vrijstelling levert minder lasten op voor de genoemde entiteiten
34, lid 6	Verscherpt cliëntenonderzoek verplicht stellen voor specifieke meldingsplichtige entiteiten bij hoger risico	JA, alleen voor trustdienstverleners (artikel 2.6 van het wetsvoorstel) - Inherente hoge risico's trustsector. Lasten trustdienstverleners nemen af t.o.v. huidige situatie, zie paragraaf 7.4.
52, lid 2	Lagere drempel voor UBO-identificatie (van 25% naar min. 15%) bij hoog risico categorieën	GEEN gebruik/lastenluwe implementatie - Geen signalen van dergelijke categorieën in Nederland en zou leiden tot meer lasten
67, lid 8	Registratieplicht derde landen entiteiten ook voor bestaande zakelijke relaties vóór 10-7-2027	GEEN gebruik/lastenluwe implementatie – Om beperking van administratieve lasten voor entiteiten te voorkomen
70, lid 1	Meldingen via zelfregulerende organen toestaan	GEEN gebruik – Voortzetting huidige situatie waarin geen zelfregulerende organen zijn aangewezen
70, lid 3	Het uitzonderen van de procesvrijstelling bij bepaalde transacties	GEEN gebruik – Voortzetting huidige situatie waarin het fundamentele recht op vertrouwelijke communicatie prevaleert
77, lid 4	Bewaartermijn cliëntenonderzoek verlengen van 5 naar 10 jaar bij noodzaak opsporing/vervolging	GEEN gebruik - Verlenging niet noodzakelijk geacht

Antiwitwasverordening

Artikel	Inhoud lidstaatoptie	Gebruik & toelichting
80, lid 2	Lagere limiet dan € 10.000,- voor contante betalingen	JA, voor € 3.000,- (artikel 1.7 van het wetsvoorstel) - Consistentie met bestaande limiet; uniformiteit goederen én diensten en wens van de sector zelf

Zesde antiwitwasrichtlijn

Artikel	Inhoud lidstaatoptie	Gebruik & Toelichting
3, lid 1	Andere entiteiten aanwijzen waarop de antiwitwasverordening van toepassing is	JA - Grondslag opgenomen (artikel 1.3 van het wetsvoorstel) – Geen gebruik voorzien, wel flexibiliteit voor toekomst
11, lid 4	Vergoeding vragen aan meldingsplichtige entiteiten voor UBO-register	JA - Kostendekkende vergoeding, beperkt tot beheerskosten – voortzetting huidige situatie (artikel 50 Handelsregisterwet 2007 en artikel 9 Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies)
13, lid 12	Vergoeding vragen aan personen met legitiem belang voor UBO-register	JA - Kostendekkende vergoeding, mag geen drempel vormen – voortzetting huidige situatie (artikel 50 Handelsregisterwet 2007 en artikel 9 Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies)
16, lid 8	Langere bewaartermijn dan 5 jaar voor informatie over houders van bankrekeningen, betaalrekeningen en kluizen	GEEN gebruik – noodzaak langer bewaren niet aangetoond
15	Omstandigheden vastleggen waarin geen toegang tot UBO-gegevens	JA, wordt aangescherpt via algemene maatregel van bestuur - Bij blootstelling aan risico's
16, lid 5	Andere informatie toegankelijk maken via verwijzingsportaal bankgegevens	BEPERKT gebruik - Bestaande praktijk voortgezet (administratieve kenmerken)[12]
21, lid 1	Toegang FIE tot	JA - Uitwerking via algemene maatregel

[12] Zie artikel 3:267i, derde lid, Wft, artikel 126nc, tweede lid, onderdeel c, Wetboek van Strafvordering en artikel 2 Besluit verwijzingsportaal bankgegevens.

Artikel	Inhoud lidstaatoptie	Gebruik & Toelichting
	rechtshandhavingsinformatie per geval beperken bij lopend onderzoek	van bestuur, met inachtneming van de Wet politiegegevens en de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens
24	Langere opschortingstermijn transacties (>10 werkdagen) bij opsporingsbevoegdheid FIE	GEEN gebruik - FIE heeft geen opsporingsbevoegdheden; korte termijn vanwege ingrijpend karakter
37, lid 3 en art. 52, lid 1	Toezicht door zelfregulerende organen toestaan	GEEN gebruik – voortzetting huidige situatie waarin hiervoor geen zelfregulerende organen zijn aangewezen
41, lid 1	Aanwijzen toezichthouder centraal contactpunt	JA (artikel 2.8 van het wetsvoorstel) – Reeds lidstaatoptie onder eerdere richtlijn. Huidige lastenluwe praktijk voortgezet
49, lid 8	AML/CFT-toezichtcolleges ook voor informatie-uitwisseling en bijstand (niet alleen coördinatie)	JA (artikel 5.3 van het wetsvoorstel) - Voor effectieve samenwerking
50, lid 7	AML/CFT-toezichtcolleges oprichten bij vestigingen in derde landen (niet-financiële sector)	JA (artikel 5.3 van het wetsvoorstel) - Voor grensoverschrijdende gevallen
53, lid 3	Opleggen geldboetes indien rechtsstelsel niet in administratieve sancties voorziet	GEEN gebruik – niet nodig, huidige handhavinggsystematiek conform Algemene wet bestuursrecht wordt voortgezet
55, lid 4	Hogere geldboetes opleggen dan in artikel 55 lid 2 en 3 genoemd	GEEN gebruik - Aansluiting bij boetesystematiek uit de Wet op het financieel toezicht gewenst
56, lid 5	Aanvullende soorten administratieve maatregelen toepassen	JA (artikel 4.3 van het wetsvoorstel) - Via aanwijzingsbevoegdheid, aansluiting nationale toezichtspraktijk
58, lid 2, 2e alinea	Publicatiebevoegdheid van sancties uitstellen totdat het verstrijken van de termijn voor het instellen van beroep	JA (artikel 4.14, eerste lid, van het wetsvoorstel) – conform huidige systematiek waarbij de openbaarmaking plaatsvindt zodra het besluit onherroepelijk is geworden
58, lid 3	Uitzonderingen op te publiceren gegevens in geval van administratieve onderzoeksmaatregelen,	JA (artikel 4.14, eerste lid, van het wetsvoorstel) – conform huidige systematiek kunnen slechts besluiten tot het opleggen van bestuurlijke sancties

Artikel	Inhoud lidstaatoptie	Gebruik & Toelichting
	aanbevelingen of publieke verklaringen	kunnen openbaar worden gemaakt
65, lid 2	Samenwerking toezichthouders auditors/zelfregulerende organen verbieden onder omstandigheden	GEEN gebruik – gevolg van keuze om huidige situatie voort te zetten waarin geen zelfregulerende organen zijn aangewezen
66, lid 2	Samenwerking toezichthouders/FIE/*targeted financial sanction*-autoriteiten verbieden onder omstandigheden	GEEN gebruik - Samenwerking juist bevorderen
68, lid 2	Informatie openbaar maken aan andere nationale autoriteiten (toezicht financiële markten, witwasonderzoek)	JA (artikel 5.3, tweede lid, subonderdeel c, van het wetsvoorstel) - Specifieke autoriteiten benoemd
68, lid 3	Informatie openbaar maken aan parlementaire onderzoekscommissies, rekenkamers e.d.	JA (artikel 5.6 van het wetsvoorstel) - Voor onderzoeksdoeleinden onder voorwaarden

2.2. Risicogebaseerde benadering

De risicogebaseerde benadering is het fundament van de antiwitwasaanpak, maar kent in de praktijk nog zijn uitdagingen.[13] De risicogebaseerde benadering betekent dat er gefocust dient te worden op de hogere risico's en minder op de lagere risico's. In plaats van uniforme controles toe te passen, worden middelen efficiënt ingezet door prioriteit te geven aan de grootste dreigingen. Dit omvat het herkennen, beoordelen en beheersen van risico's, met gerichte acties zoals versterkte klantcontroles of monitoring bij hoge risico's en vereenvoudigde procedures bij lage risico's.

2.2.1. Achtergrond en problematiek

De risicogebaseerde benadering kent haar basis in de standaarden van de FATF en bestaat op drie niveaus: het niveau van (EU-)wetgeving, als invulling van de FATF-standaarden, het niveau van toezicht en het niveau van toepassing door de meldingsplichtige entiteiten. Op het niveau van EU-wetgeving is het reeds opgenomen in de verplichtingen voor meldingsplichtige entiteiten in de eerste antiwitwasrichtlijn uit 1997.[14]

[13] DNB, *Proportionaliteit in perspectief. Meer maatwerk mogelijk bij proportionele toepassing Wwft*, 17 december 2025, zie: https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/toezicht-2025/q4/proportionaliteit-in-perspectief-meer-maatwerk-mogelijk-bij-proportionele-toepassing-wwft/.

De risicogebaseerde benadering kent op al deze niveaus bewust open normen. De meldingsplichtige entiteiten zijn immers het best in staat om van hun cliënten in te schatten of en welke witwas- en terrorismefinancieringsrisico's er zijn. Het is dus aan meldingsplichtige entiteiten om die open normen te gebruiken en cliëntenonderzoek daarbinnen proportioneel aan de risico's uit te voeren. Daarnaast zijn toezichthouders in staat om in te inschatten waar intensiever toezicht gehouden dient te worden. De tot nu toe geldende richtlijnen, alsook de antiwitwasverordening, beschrijven het resultaat, maar het is aan de meldingsplichtige entiteit en de toezichthouder, binnen hun eigen verantwoordelijkheid, om ervoor te zorgen dat dit resultaat bereikt wordt. Beiden dienen deze norm dus zelf in te vullen.

De soms onjuiste toepassing van deze open norm heeft de afgelopen jaren ertoe geleid dat bepaalde groepen burgers en bedrijven problemen ondervinden. Dit gebeurde met name in de interactie met banken. In 2018 en 2021 trof het Openbaar Ministerie (hierna: OM) een transactie met ING en ABN-AMRO wegens grote tekortkomingen in de naleving van de Wwft. De overtredingen van banken waren fors, omdat basisbepalingen van de Wwft niet werden nageleefd.[15] Sindsdien zijn verschillende hersteltrajecten bij banken in uitvoering of uitgevoerd om de tekortkomingen in het verrichten van cliëntenonderzoek en in het monitoren en melden van ongebruikelijke transacties te verhelpen.[16] Naar aanleiding van deze hersteltrajecten zijn er vragen gerezen over de doelmatigheid van de gevolgde aanpak en over de maatregelen die cliënten ervaren en die voor bepaalde risicovolle cliënten of groepen cliënten de toegang tot financiële diensten beperken.[17] DNB concludeerde tegelijkertijd dat de aanpak van banken meer risicogebaseerd moet zijn.

In 2026 zit een deel van de banken nog steeds of opnieuw in hersteltrajecten bij DNB naar aanleiding van de geconstateerde overtredingen.[18] Banken geven aan een spanning te ervaren tussen enerzijds hun hersteltrajecten voltooien en anderzijds risicogebaseerd te werken. Desalniettemin verwacht DNB van banken ook in hun hersteltrajecten een risicogebaseerde benadering. In 2026 merkt DNB op in hun rapport 'integriteitstoezicht in beeld' dat banken inmiddels wel voortuitgang hebben

---

[14] O.a. artikel 1, derde lid, onder 8 en 11 van Richtlijn 2001/97/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 december 2001 tot wijziging van Richtlijn 91/308/EEG van de Raad tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld.

[15] Banken vroegen bijvoorbeeld niet na waar grote sommen contant geld vandaan kwamen of plotselinge buitenlandse vermogens, rekeningen werden geopend voordat de uiteindelijk begunstigden werden vastgesteld, meldingen werden genegeerd of bleven maandenlang liggen, en de systemen waren onjuist ingesteld. OM, '*Feitenrelaas ING*', 4 september 2018, raadpleegbaar via: https://www.om.nl/documenten/hoge-transacties/feitenrelaas/map/feitenrelaas-ing; OM, '*ABN AMRO betaalt 480 miljoen euro vanwege ernstige tekortkomingen bij het bestrijden van witwassen*', 19 april 2021, raadpleegbaar via: https://www.om.nl/actueel/nieuws/2021/04/19/abn-amro-betaalt-480-miljoen-euro-vanwege-ernstige-tekortkomingen-bij-het-bestrijden-van-witwassen.

[16] DNB, *'Van herstel naar balans. Een vooruitblik naar een meer risicogebaseerde aanpak van het voorkomen en bestrijden van witwassen en terrorismefinanciering*', 8 september 2022, raadpleegbaar via: https://www.dnb.nl/media/2ambmvxt/van-herstel-naar-balans.pdf.

[17] Idem.

[18] DNB, '*Integriteitstoezicht in beeld*', 10 maart 2026, raadpleegbaar via: https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/toezicht-2026/de-nederlandsche-bank-publiceert-integriteitstoezicht-in-beeld-2026/.

geboekt met de risicogebaseerde benadering.[19] Dit heeft ook tot positieve effecten geleid voor specifieke doelgroepen die tot risicocategorieën behoren, zoals politiek prominenten personen (PEPs) en religieuze instellingen.

2.2.2. De-risking

De gevolgen van een onjuiste invulling van de risicogebaseerde benadering wordt ook *de-risking* genoemd. Zo constateerde de Algemene Rekenkamer dat PEPs en religieuze instellingen tussen 2020 en 2024 overmatig vaak last hadden van meer ingrijpende controlemaatregelen door meldingsplichtige entiteiten.[20] Bij *de-risking* besluiten meldingsplichtige entiteiten om geen diensten te verlenen aan cliënten die tot hogere risicocategorieën behoren. Dit kan ertoe leiden dat cliënten geen toegang meer hebben tot het financiële systeem. *De-risking* kan in sommige gevallen een legitiem instrument zijn voor risicobeheer, maar het kan ook een teken zijn van ineffectief beheer van witwas- en terrorismefinancieringsrisico's omdat er maatregelen worden genomen die niet in lijn zijn met het specifieke risico van de cliënt met als gevolg dat burgers en bedrijven geen of minder toegang tot (financiële) dienstverlening hebben.[21] De regering acht het van belang dat *de-risking* van bonafide klanten niet plaatsvindt.

Internationaal gezien heeft het fenomeen *de-risking* ertoe geleid dat de FATF hun aanbevelingen en onderliggende documentatie heeft aangepast. Specifieke aandacht van de FATF, en van de antiwitwasverordening, gaat uit naar maatschappelijke organisaties die liefdadigheids- of humanitaire activiteiten verrichten in derde landen. Vooral financiële ondernemingen verlenen toegang tot het financiële stelsel waardoor het moeilijk of soms onmogelijk wordt dit soort activiteiten te laten plaatsvinden. Dit ziet niet alleen op banken, maar ook bijvoorbeeld op betaaldienstverleners en crowdfundingdienstverleners. Maatschappelijke organisaties worden soms door financiële ondernemingen onnodig geweerd of beperkt in hun dienstverlening. Meldingsplichtige entiteiten dienen zich bewust te zijn van hun centrale rol in de werking van het internationale financiële stelsel en bij het mogelijk maken van het verkeer van geldmiddelen. In geen geval mogen AML/CFT-redenen worden aangevoerd om commerciële beslissingen met betrekking tot potentiële of bestaande cliënten te rechtvaardigen, aldus de antiwitwasverordening.[22]

2.2.3. Oorzaken de-risking

Er zijn meerdere redenen waarom *de-risking* en een onjuiste risicogebaseerde benadering plaatsvinden. Een van de oorzaken hiervan is het effect in de praktijk van gepubliceerde risico-indicatoren. Verschillende instanties publiceren risico-

[19] Banken maken steeds meer de beweging naar het proportioneel mitigeren van risico's. Dit betekent dat banken in toenemende mate differentiëren in hun inzet: minder zware en minder belastende controles bij lage risico's, en juist meer capaciteit, expertise en middelen daar waar de risico's op witwassen of terrorismefinanciering hoger zijn.

[20] Algemene Rekenkamer, '*Gevolgen groot, opbrengsten onbekend – Onderzoek naar de anti-witwasaanpak in de bankensector*', 11 maart 2026, raadpleegbaar via: https://www.rekenkamer.nl/documenten/2026/03/11/gevolgen-groot-opbrengsten-onbekend---onderzoek-naar-de-anti-witwasaanpak-in-de-bankensector.

[21] EBA, '*Opinion of the European Banking Authority on 'de-risking"*, 31 maart 2023, raadpleegbaar via: https://www.eba.europa.eu/publications-and-media/press-releases/eba-issues-guidelines-challenge-unwarranted-de-risking-and.

[22] Overweging 53 antiwitwasverordening.

indicatoren om instellingen te ondersteunen bij hun risicobeoordeling. Daarnaast wordt er periodiek een Nationale Risico Analyse gepubliceerd met daarin de grootste risico's in Nederland.[23] In deze documentaties worden algemene witwas- en terrorismefinancieringsrisico's gesignaleerd. Maar dit betekent niet dat elke cliënt binnen die algemene risico's ook direct een concreet risico oplevert. De risico-indicatoren worden door meldingsplichtige entiteiten meegenomen en kunnen ertoe leiden dat cliënten binnen een groep op dezelfde manier behandeld worden, terwijl dat niet de bedoeling is. Dit kan leiden tot maatregelen zonder dat het totale individuele klantbeeld en risico wordt meegenomen.[24]

Ook is het zo dat er vaker door meldingsplichtige entiteiten voor een veilige keuze wordt gegaan en dat interne controlefuncties een opdrijvend effect kunnen hebben op de risicoclassificatie van cliënten. Daarnaast zijn er strak omlijnende interne procedures waar vaak niet van kan worden afgeweken.[25] Deze terughoudendheid volgt ook uit de periode waarin meldingsplichtige entiteiten vooral hoorden van de toezichthouder dat zij meer moesten doen en risico's niet genoeg mitigeerden.

2.2.4. In de praktijk brengen van de risicogebaseerde benadering

De verplichtingen voor de meldingsplichtige entiteiten volgen direct uit de antiwitwasverordening en de technische reguleringsnormen van de AMLA. Nederland kan zich in de EU en bij de Europese Commissie inzetten voor de risicogebaseerde benadering en aangeven dat de antiwitwasverordening ruimte moet bieden aan meldingsplichtige entiteiten om proportioneel en risicogebaseerd hun verplichtingen toe te passen. De Europese Commissie heeft daarnaast de verplichting om het AML-pakket te evalueren. Het eerste moment is hiervoor in 2032. Dit kan aanleiding zijn voor de Commissie om het pakket op bepaalde punten te herzien. De regering zal ook monitoren waar knelpunten in de toepassing van de regelgeving de komende jaren zitten, zodat dit bij de Europese evaluatie kan worden ingebracht.

Dat betekent overigens niet dat er tot die tijd geen verbeteringen mogelijk zijn. Zoals hierboven reeds beschreven, dienen die verbeteringen primair door meldingsplichtige entiteiten doorgevoerd te worden. In het kader van in de nieuwe antiwitwasaanpak[26] werkt de regering samen met verschillende partijen in de keten in de verbetering hiervan. De partijen die hieraan deelnemen zijn de drie grootbanken, de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), DNB, FIU-Nederland, het OM, de AP en het Financieel Expertise Centrum (FEC).

De AMLA bereidt alle technische reguleringsnormen voor de Europese Commissie voor, en stelt richtsnoeren vast. Vanuit het toezicht is elke lidstaat vertegenwoordigd

---

[23] WODC, *Nationale risicoanalyse witwassen*, Cahiers 2024-01, raadpleegbaar via: https://repository.wodc.nl/entities/publication/aef2a35e-0cb4-495c-9dcc-7bce1ddac399.

[24] DNB, '*Proportionaliteit in perspectief. Meer maatwerk mogelijk bij proportionele toepassing Wwft*', 17 december 2025, zie: https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/toezicht-2025/q4/proportionaliteit-in-perspectief-meer-maatwerk-mogelijk-bij-proportionele-toepassing-wwft/.

[25] DNB, '*Proportionaliteit in perspectief. Meer maatwerk mogelijk bij proportionele toepassing Wwft*', 17 december 2025, zie: https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/toezicht-2025/q4/proportionaliteit-in-perspectief-meer-maatwerk-mogelijk-bij-proportionele-toepassing-wwft/.

[26] *Kamerstukken II,* 2024/25, 31477, nr. 113.

bij de AMLA door een toezichthouder. Voor Nederland is dat DNB en DNB levert daarmee, in afstemming met de andere toezichthouders, een bijdrage aan de totstandkoming van de technische reguleringsnormen en richtsnoeren van AMLA als onafhankelijk toezichthouder. De inzet van DNB is hier ook dat er een risicogebaseerde benadering naar voren komt in de technische reguleringsnormen en richtsnoeren.[27] Indien de antiwitwasverordening ruimte laat of ambigu is, dan is het aan de AMLA en eventueel de Commissie om die onduidelijkheid weg te nemen.

2.2.5. Randvoorwaarden

Er zijn een aantal randvoorwaarden om de risicogebaseerde benadering tot een succes te brengen. Ten eerste is het belangrijk dat publieke partijen en meldingsplichtige entiteiten actief bijdragen om de risicogebaseerde benadering te verbeteren en dat zij transparant zijn over hun eigen doelen en acties. Het gevaar bestaat dat meldingsplichtige entiteiten primair risico's van sancties minimaliseren in plaats van de risico's van witwassen door hun cliënten. Het is daarom op belangrijk om een vertrouwensbasis op te bouwen tussen de toezichthouder en de meldingsplichtige entiteit.

Vervolgens is het van belang dat meldingsplichtige entiteiten binnen de organisatie voldoende ruimte creëren om risicogebaseerd te werken. Hiertoe dient te worden beoordeeld in hoeverre de bestaande protocollen en interne processen moeten worden aangepast om aan deze benadering tegemoet te komen. Toezichthouders kunnen daar over meedenken,[28] maar meldingsplichtige entiteiten dienen vooral kritisch naar zichzelf te kijken, om te bezien welke verbeteringen mogelijk zijn.

De meldingsplichtige entiteiten worden ook geholpen doordat zij vanuit de FIU-Nederland terugkoppeling zullen ontvangen over meldingen en vermoedens. Deze terugkoppeling kan betrekking hebben op het gebruik of de uitkomst van meldingen van verdachte transacties.[29]

Daarnaast is het belangrijk om kwantitatief en kwalitatief inzicht te krijgen in de risicogebaseerde benadering. Dat is primair tussen de toezichthouder en de meldingsplichtige entiteiten. Ook is het zo dat de zesde antiwitwasrichtlijn – en daarmee ook de implementatiewet - verplicht dat er statistieken worden verzameld door toezichthouders en dat die gedeeld worden met de regering de Europese Commissie en de AMLA. Op die manier kan er door de regering en toezichthouders ook inzage in de effectiviteit worden gekregen, zodat daar, indien nodig, op bijgestuurd kan worden.

---

[27] DNB, '*Integriteitstoezicht in Beeld 2026',* 10 maart 2026, raadpleegbaar via: https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/toezicht-2026/de-nederlandsche-bank-publiceert-integriteitstoezicht-in-beeld-2026/.

[28] Dit hebben bijvoorbeeld de AFM en DNB gedaan, zie DNB, *'Proportionaliteit in perspectief. Meer maatwerk mogelijk bij proportionele toepassing Wwft'*, 17 december 2025, raadpleegbaar via: https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/toezicht-2025/q4/proportionaliteit-in-perspectief-meer-maatwerk-mogelijk-bij-proportionele-toepassing-wwft/ en AFM, '*Groei van beheerders van beleggingsinstellingen vraagt om extra aandacht voor de naleving van de anti-witwas- en sanctieregels*', 15 september 2026, raadpleegbaar via: https://www.afm.nl/nl-nl/sector/actueel/2026/sep/sb-uitvraag-bi.

[29] De terugkoppeling aan meldingsplichtige entiteiten wordt nader uitgewerkt per algemene maatregel van bestuur.

Tenslotte dienen toezichthouders ook risicogebaseerd toezicht te houden.[30] Het is aan toezichthouders om te bezien of elke individuele niet-naleving van een verplichting uit de antiwitwasverordening daadwerkelijk handhaving vergt van de toezichthouders. Toezichthouders dienen zich te focussen op de grootste risico's en te accepteren dat er restrisico's overblijven. Het is wenselijk dat de opsporings- en vervolgingsdiensten hier ook rekening mee houden.

Over de beleidsmatige invulling van de risicogebaseerde benadering informeert het kabinet de Tweede Kamer regelmatig middels de voortgangsbrieven van de nieuwe antiwitwasaanpak.[31] Daarin zal ook in worden gegaan op bijvoorbeeld de aanbeveling van de Algemene Rekenkamer hoe de risicogebaseerde benadering concreet wordt ingevuld.[32] Omdat dit beleidsmatig is leent zich dit minder voor toelichting in dit wetsvoorstel.

In paragraaf 3.3.1 van de toelichting wordt verder ingegaan op wat de risicogebaseerde benadering betekent voor meldingsplichtige entiteiten. In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt ingegaan op de invulling van het risicogebaseerd toezicht voor toezichthouders.

2.3. Verbod op discriminatie

In 2023 tot en met 2026 is er veel aandacht geweest voor het voorkomen van (ervaren) discriminatie bij burgers door banken en betaalinstellingen. Onderzoeken uit die periode tonen aan dat sommige burgers discriminatie ervaren onder andere bij de toepassing van Wwft-verplichtingen. De regering heeft verschillende acties geformuleerd die tot verbetering moeten leiden.[33] Uit onderzoek uit 2024 blijkt dat 6% van de burgers discriminatie ervaart in de interactie met een bank of betaalinstelling.[34] In 2025 ervaarden 4,9% discriminatie en in 2026 ervaarden 4.1% discriminatie.[35] Discriminatie is verboden op basis van artikel 1 van de Grondwet en ook op basis van artikel 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

Het voorkomen van discriminatie ligt primair bij meldingsplichtige entiteiten. Zij dienen bij de toepassing van hun taken uit de Wwft en straks de antiwitwasverordening discriminatie te voorkomen. Daartoe dienen zij aandacht ervoor te hebben dat interne processen en protocollen niet discriminerend zijn, zowel directe als indirecte discriminatie. Zij dienen bij de invulling van de risicogebaseerde

---

[30] Zie artikel 40 zesde antiwitwasrichtlijn en artikel 1.4 van het wetsvoorstel.

[31] *Kamerstukken II* 2024/25, 31477, nr. 113 en *Kamerstukken II*, 2025/2026, 31 477, nr. 120.

[32] Algemene Rekenkamer, '*Gevolgen groot, opbrengsten onbekend - Onderzoek naar de anti-witwasaanpak in de bankensector*', 11 maart 2026, raadpleegbaar via: https://www.rekenkamer.nl/documenten/2026/03/11/gevolgen-groot-opbrengsten-onbekend---onderzoek-naar-de-anti-witwasaanpak-in-de-bankensector.

[33] *Kamerstukken II,* 2023/24, 32013, nr. 289.

[34] Als ook burgers die twijfelen worden meegeteld is dit zelfs 10%. Bij burgers met een niet-Europese migratiegrond is dit zelfs 22%, en 33% als ook burgers die twijfelen worden meegeteld. Zie KPMG, '*Onderzoek naar ervaren discriminatie bij dienstverlening door banken en betaalinstellingen'*, 19 april 2024, raadpleegbaar via: https://open.overheid.nl/documenten/3c2996be-9fa9-463f-9a39-7f1aa3d40c99/file; *Kamerstukken II* 2023/24, 32013, nr. 289.

[35] *Kamerstukken II* 2026/27, 32013, nr. 316.

benadering en de proportionele invulling van de antiwitwasverordening ervoor te zorgen dat er geen ongerechtvaardigd onderscheid wordt gemaakt. Verder moet er door meldingsplichtige entiteiten zorgvuldig worden omgegaan met de mogelijkheid tot geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens en profilering, waar de antiwitwasverordening in voorziet.[36] Bij profilering bestaat het gevaar dat een meldingsplichtige entiteit op basis van bepaalde gemeenschappelijke kenmerken van - mogelijke - cliënten aanneemt dat zij ook hetzelfde witwasrisico opleveren, terwijl dat niet het geval hoeft te zijn.

Discriminatie kan een gevolg zijn van de niet-proportionele invulling van deze verplichtingen, dit kan bijvoorbeeld het geval zijn indien een meldingsplichtige entiteit een factor meeweegt die discriminerend is en niet van belang is voor het risico op witwassen of terrorismefinanciering. Omdat toezichthouders ook belast zijn met het toezicht op de proportionele invulling van de verplichtingen door meldingsplichtige entiteiten, zullen toezichthouders hier ook op kunnen acteren. Ook andere toezichthouders dan de toezichthouders uit dit wetsvoorstel hebben in de handhaving van discriminatie een rol, zie hiervoor ook paragraaf 8. Het College voor de Rechten van de Mens heeft een toetsingskader ontwikkeld om discriminatie op grond van ras en nationaliteit bij de inzet van profilering te voorkomen.[37] Overheidsorganisaties, maar ook meldingsplichtige entiteiten, kunnen dit gebruiken om discriminatie te voorkomen. Banken hebben aangegeven dat ze hier gebruik van maken.[38] Daarnaast maken zij ook gebruik van de discriminatietoets van de Staatscommissie tegen Racisme en Discriminatie.

De antiwitwasverordening noemt specifiek dat meldingsplichtige entiteiten niet mogen discrimineren bij gegevensverwerking.[39] De AP is toezichthouder op de verwerking van persoonsgegevens. Dat geldt dus ook voor meldingsplichtige entiteiten, indien zij gegevens van klanten verwerken.
DNB en de AFM hebben recentelijk enkele onderzoeken uitgebracht[40] en daarin meldingsplichtige entiteiten handvatten geboden om discriminatie te voorkomen. Het is wenselijk dat alle meldingsplichtige entiteiten, dus ook degenen die niet onder het toezicht van de AFM of DNB vallen, kijken in hoeverre deze aanbevelingen relevant zijn voor hun organisatie en dit inbedden. In paragraaf 3.6.1 wordt verder ingegaan op het discriminatieverbod voor meldingsplichtige entiteiten en in paragraaf 8.4 de rol van de toezichthouders hierin.

---

[36] Artikel 76, vijfde lid, antiwitwasverordening. Zie ook het wetgevingsadvies van de AP van 18 december 2025.

[37] College voor de Rechten van de Mens, '*Nieuw toetsingskader tegen discriminatie door risicoprofilering*', 28 januari 2025, raadpleegbaar via: https://www.mensenrechten.nl/actueel/nieuws/2025/01/28/nieuw-toetsingskader-tegen-discriminatie-door-risicoprofilering.

[38] *Kamerstukken II* 2026/27, 32013, nr. 316.

[39] Artikel 76 antiwitwasverordening en overweging 152.

[40] DNB, '*Tegengaan van discriminatie door banken bij de naleving van de Wwft*', 27 mei 2024, raadpleegbaar via: https://www.dnb.nl/algemeen-nieuws/persbericht-2024/gerichtere-maatregelen-nodig-om-discriminatie-bankklant-tegen-te-gaan/; DNB, '*Vervolgonderzoek aanpak discriminatie banken*', 29 september 2025, raadpleegbaar via: https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/toezicht-2025/q3/vervolgonderzoek-aanpak-discriminatie-banken/; AFM, '*Tegengaan van discriminatie door banken – van inzicht naar actie*', 12 mei 2026, raadpleegbaar via: https://www.afm.nl/nl-nl/sector/actueel/2026/mei/sb-discriminatie-banken.

2.4. Verbeterde mogelijkheden tot gegevensdeling en uitbesteding

Een belangrijk uitgangspunt van het AML-pakket is het verbeteren van gegevensdeling tussen alle betrokken partijen, zowel tussen private partijen onderling als tussen publieke en private partijen. Door uitbreiding en verduidelijking van wettelijke grondslagen kunnen meldingsplichtige entiteiten informatie efficiënter delen, waardoor gerichter cliëntenonderzoek mogelijk wordt en de administratieve lasten voor burgers en bedrijven afnemen. Het AML-pakket voorziet onder andere in partnerschappen voor informatie-uitwisseling, zoals vastgelegd in artikel 75 antiwitwasverordening, waarmee entiteiten binnen strikte kaders relevante cliënt- en transactiegegevens kunnen delen. Ook biedt artikel 48 antiwitwasverordening de mogelijkheid om cliëntenonderzoek van andere meldingsplichtige entiteiten te gebruiken, wat dubbel werk voorkomt en de naleving vergemakkelijkt. Naast gegevensdeling bevat het pakket een kader voor uitbesteding, waardoor vooral kleinere meldingsplichtige entiteiten gebruik kunnen maken van gespecialiseerde partijen voor bijvoorbeeld transactiemonitoring en risicoanalyse. Dit verhoogt de effectiviteit en efficiëntie, zonder dat de eindverantwoordelijkheid voor naleving van het AML/CFT-kader wordt overgedragen; meldingsplichtige entiteiten blijven volledig verantwoordelijk en dienen voldoende controle te houden over hun verplichtingen. Het pakket maakt het dus mogelijk dat zowel toezicht als naleving innovatiever, gerichter en sneller kan plaatsvinden. Voldoende bescherming van persoonsgegevens is hierbij noodzakelijk. De waarborgen rond het gebruik van persoonsgegevens worden nader toegelicht in paragraaf 6 van de toelichting.

§ 3. Inhoud antiwitwasverordening

In deze paragraaf worden de verplichtingen van de antiwitwasverordening uiteengezet. Het belangrijkste doel van de antiwitwasverordening is om de verplichtingen die gelden voor meldingsplichtige entiteiten op Europees niveau te harmoniseren. De antiwitwasverordening regelt daarvoor een aantal zaken:

- De reikwijdte van het kader (hoofdstuk 1);
- De eisen ten aanzien van de interne bedrijfsvoering van meldingsplichtige entiteiten (hoofdstuk 2);
- Het cliëntenonderzoek (hoofdstuk 3);
- Transparantie van uiteindelijk begunstigden (hoofdstuk 4);
- Het melden van transacties aan de Financiële inlichtingeneenheid (hierna: FIE) (hoofdstuk 5);
- Informatie-uitwisseling en gebruik persoonsgegevens (hoofdstuk 6); en
- Het gebruik van contant geld en aandelen aan toonder (hoofdstuk 7).

3.1. Reikwijdte van het kader

De antiwitwasverordening is gericht aan de meldingsplichtige entiteiten. De meldingsplichtige entiteiten dienen te voldoen aan de twee hoofdverplichtingen van de antiwitwasverordening, namelijk het verrichten van cliëntenonderzoek en het melden van verdachte transacties. Meldingsplichtige entiteiten worden beschouwd als poortwachter van het financieel stelsel: wie een financiële transactie wil verrichten of anderszins waarde wil verplaatsen is aangewezen op de dienstverlening van deze entiteiten. Door middel van het uitvoeren van de verplichtingen die op hen rusten moeten de meldingsplichtige entiteiten voorkomen dat hun dienstverlening wordt misbruikt voor het witwassen van geld of voor het financieren van terrorisme, en

moeten zij transacties herkennen die in dat opzicht als verdacht moeten worden aangemerkt.

In artikel 3 antiwitwasverordening worden de meldingsplichtige entiteiten aangewezen. Meldingsplichtige entiteiten kunnen grof gezegd uiteenvallen in financiële en niet-financiële ondernemingen. Een overgroot deel van de partijen in de financiële sector is aangewezen als poortwachter. De niet financiële sector is breed en gevarieerd. Deze omvat bijvoorbeeld notarissen, makelaars, aanbieders van kansspeldiensten, administratiekantoren en personen die handelen in of als tussenpersoon optreden bij de handel in cultuurgoederen. Hierna worden de belangrijkste wijzigingen van de reikwijdte ten opzichte van de vierde antiwitwasrichtlijn toegelicht.

Ten eerste is de lijst meldingsplichtige entiteiten gewijzigd. Verderop wordt nader uiteengezet welke wijzigingen zijn aangebracht. Ten tweede is de nationale ruimte voor lidstaten om zelf de reikwijdte van het raamwerk te verbreden of te beperken, beperkt ten opzichte van de vierde antiwitwasrichtlijn. Zoals hierboven al is toegelicht heeft de antiwitwasverordening het karakter van maximumharmonisatie. Onder de vierde antiwitwasrichtlijn hadden lidstaten nog de nationale ruimte om de reikwijdte te verbreden door de lijst meldingsplichtige entiteiten naar eigen inzicht uit te breiden met specifieke sectoren. Deze mogelijkheid is in stand gebleven onder het AML-pakket, zij het dat deze is verbonden aan de voorgeschreven voorwaarden.

Naast deze inperking van het nationale beoordelingskader worden er andere beperkingen opgelegd aan de lidstaten. Dat geldt bijvoorbeeld wanneer er vrijstellingen verleend kunnen worden aan bepaalde meldingsplichtige entiteiten. Dit geldt ten eerste voor de zogenoemde ‘overige financiële instellingen’ die ook onder de antiwitwasverordening vallen. Dat zijn entiteiten uit bijlage I Richtlijn kapitaalvereisten.[41] In die bijlage worden een aantal vormen van financiële dienstverlening genoemd zoals kluisverhuur of leaseconstructies. Voor deze entiteiten die deze dienstverlening aanbieden kunnen beperkte vrijstellingen verleend worden. Gelet op de grote verscheidenheid van deze groep en onduidelijke afbakening is omwille van de proportionaliteit in de Wwft ervoor gekozen om deze afbakening nationaal vast te stellen volgens het zogenoemde ‘hoofdzaakcriterium’. Degenen die een van deze vormen van dienstverlening niet in hoofdzaak uitvoert is vrijgesteld van de verplichtingen. Artikel 6 antiwitwasverordening perkt deze nationale beoordelingsvrijheid in en stelt daarvoor een vastomlijnd beoordelingskader vast om te bepalen wat ‘in de hoofdzaak’ inhoudt. Deze invulling dient plaats te vinden voor elke specifieke dienst omschreven in bijlage I Richtlijn kapitaalvereisten. Omdat deze technische inkadering zich niet leent voor vastlegging op het niveau van wet, wordt dit bij algemene maatregel van bestuur vastgesteld in afstemming met de financiële toezichthouders DNB en de AFM. De regering is voornemens hier maximaal gebruik van te maken. Ook kunnen er vrijstellingen voor kansspelaanbieders en voetbalclubs worden gegeven. Dat wordt in paragrafen 3.1.4. en 3.1.5. nader toegelicht.

[41] Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (*PbEU* L 2013/176).

3.1.1. Aanpassing definitie handelaren als meldingsplichtige entiteit

Handelaren in goederen vallen momenteel onder de reikwijdte van de vierde antiwitwasrichtlijn. Met de EU-brede introductie van de limiet op contante betalingen vanaf € 10.000 voor handelaren en dienstverleners in de antiwitwasverordening, vervalt de verplichting voor handelaren in goederen om cliëntenonderzoek te verrichten of ongebruikelijke transacties te melden. In de plaats daarvan zal een limiet op contante betalingen boven de € 10.000,- gelden. Daarnaast hebben lidstaten de ruimte om deze limiet op contante transacties lager vast te stellen. Nederland kiest voor een limiet van € 3.000,-, wat betekent dat contante transacties boven dat bedrag niet zijn toegestaan voor zowel goederen als diensten. Hiermee wordt aangesloten op de reeds van toepassing zijnde nationale limiet op contante betalingen voor goederen.[42]

Hoewel generieke handelaren in goederen niet langer als meldingsplichtige entiteit gelden onder de antiwitwasverordening, vallen specifieke groepen handelaren met een aantoonbaar verhoogd risico onder nog wel onder de reikwijdte van de antiwitwasverordening. Tot deze groep behoren handelaren die transacties met zeer hoge waarde verrichten, zoals gesteld in bijlage IV antiwitwasverordening, Daarnaast zijn het personen die (al dan niet optredend als tussenpersoon) handelen in cultuurgoederen die een girale transactie van € 10.000,- of meer verrichten, en personen die handelen in edelmetalen of edelstenen (ongeacht de waarde). Het feit dat de regering een nationale limiet vaststelt op € 3.000,- heeft geen gevolgen voor deze groepen handelaren. Zij dienen zich te houden aan de limiet en te voldoen aan de verplichtingen uit de antiwitwasverordening, zoals het verrichten van cliëntenonderzoek, bij girale transacties vanaf de voorgeschreven waarde.

3.1.2. Aanbieders van trustdiensten of vennootschapsrechtelijke diensten

In de vierde antiwitwasrichtlijn waren verleners van trust en vennootschapsrechtelijke diensten aangewezen als meldingsplichtige entiteit. De definitie van deze dienstverleners en de vereisten waar zij aan dienen te voldoen, zijn in Nederland grotendeels in de Wet toezicht trustkantoren 2018 (hierna: Wtt 2018) opgenomen. De definitie die in die wet wordt gehanteerd, verschilt van de definitie in de vierde antiwitwasrichtlijn. Verschil in definities was geoorloofd vanwege het karakter van minimumharmonisatie van de vierde antiwitwasrichtlijn. Nu schrijft de antiwitwasverordening de definitie van aanbieders van trustdiensten en vennootschapsrechtelijke diensten voor. De definities van de antiwitwasverordening overlappen deels met de definities uit de Wtt 2018, maar niet volledig. Dit betekent dat de definitie van trustdiensten en vennootschapsrechtelijke diensten breder wordt dan de huidige definitie uit de Wtt 2018. De voorgestelde wijzigingen als gevolg hiervan worden nader toegelicht in paragraaf 7.4.

3.1.3. Crowdfundingpartijen

Een nieuw type meldingsplichtige entiteit zijn crowdfunding partijen. Dit zijn zowel crowdfundingdienstverleners als crowdfundingbemiddelaars. Crowdfundingdienstverleners hebben een vergunning van de AFM en worden gereguleerd middels de daarvoor geldende verordening.[43]

---

[42] *Stb.* 2025, 262.

[43] Verordening (EU) 2020/1503 van het Europees Parlement en de Raad van 7 oktober 2020 betreffende Europese crowdfundingdienstverleners voor bedrijven en tot wijziging van

Crowdfundingbemiddelaars, die een digitaal platform exploiteren om financiers te matchen met projecteigenaren, zoals verenigingen of personen die financiering zoeken, vallen niet onder deze verordening. Deze partijen zijn toegevoegd aan de antiwitwasverordening omdat ook met crowdfunding, als relatief nieuwe vorm van het bij elkaar brengen van geld via een online platform, illegaal geld kan worden verplaatst. Crowdfundingpartijen zijn, net als andere meldingsplichtige entiteiten, een poortwachter van het financieel stelsel en bevinden zich daarom in een goede positie om risico's op witwassen te herkennen, te melden en daarmee te beperken.

3.1.4. Voetbalclubs en voetbalmakelaars

Ook worden professionele voetbalclubs, bij het doen van specifieke transacties met investeerders, sponsoren en met betrekking tot transfers, en voetbalmakelaars per 10 juli 2029 onder de reikwijdte van de antiwitwasverordening gebracht. Er is de mogelijkheid tot een beperkte vrijstelling.[44] Dit wetsvoorstel bevat een delegatiegrondslag om dit bij ministeriële regeling te regelen. De keuze of deze lidstaatoptie wordt benut zal in een separaat regelgevend traject voor deze ministeriële regeling worden gemaakt.

3.1.5. Kansspelaanbieders

De laatste opvallende categorie meldingsplichtige entiteit zijn kansspelaanbieders. Zij vallen ook onder de antiwitwasverordening. Aan bepaalde kansspelaanbieders kan – net als aan voetbalclubs en voetbalmakelaars – een vrijstelling verleend worden in gevallen van laag risico. Bij ministeriële regeling zal hiervan gebruik worden gemaakt. Er mag in ieder geval geen vrijstelling worden gegeven voor activiteiten met volgens de Europese wetgever hogere risico's. Dit is het geval voor casino's, onlinekansspelen en sportweddenschappen als bedoeld in de antiwitwasverordening, maar is niet het geval wanneer onlinekansspelen door de Staat worden beheerd, hetzij door het rechtstreeks aanbieden van die diensten, hetzij door regulering van de wijze waarop die kansspeldiensten moeten worden georganiseerd, geëxploiteerd en beheerd.

3.2. De eisen ten aanzien van de interne bedrijfsvoering van meldingsplichtige entiteiten

De antiwitwasverordening schrijft in hoofdstuk II een uitgebreid kader voor ten aanzien van het risicomanagement van meldingsplichtige entiteiten. Het doel hiervan is dat meldingsplichtige entiteiten een passende risicogebaseerde benadering integreren in hun bedrijfsvoering, bijvoorbeeld bij klantacceptatie. Hiertoe schrijft de antiwitwasverordening voor dat meldingsplichtige entiteiten een bedrijfsbrede risicobeoordeling moeten maken. Dat houdt in dat zij de inherente risico's van witwassen en terrorismefinanciering waarmee zij in het kader van hun bedrijfsactiviteiten te maken krijgen identificeren, teneinde die risico's doeltreffend te beperken en hun gedragslijnen, procedures en interne controles af te stemmen op het aanpakken ervan. Daarbij moeten meldingsplichtige entiteiten rekening houden met de kenmerken van hun cliënten, de aangeboden producten, diensten of transacties en worden herzien als deze veranderen. Deze verplichting was reeds vastgelegd in de vierde antiwitwasrichtlijn, waarbij eveneens gesteld werd dat de

Verordening (EU) 2017/1129 en Richtlijn (EU) 2019/1937 (*PbEU* L 2020/347).

[44] De vrijstelling is begrensd tot voetbalclubs die niet uitkomen in de hoogste divisie – in Nederland de Eredivisie – of tot voetbalclubs met een omzet van minder dan € 5 miljoen in de hoogste divisie. Indien gebruik wordt gemaakt van de vrijstellingsbevoegdheid moet dat onderbouwd worden aan de hand van een risicobeoordeling van de sector.

bedrijfsvoering van de meldingsplichtige entiteit hierop moest worden aangepast. De antiwitwasverordening heeft deze bestaande algemene verplichtingen ten aanzien van de bedrijfsvoering verder uitgewerkt. Zo wordt voorgeschreven dat de meldingsplichtige entiteit een 'nalevingsmanager' (hierna: *compliance manager*) aanstelt. Dat is een lid van het leidinggevend orgaan dat in zijn leidinggevende functie belast is met de verzekering van de naleving van de antiwitwasverordening. De antiwitwasverordening bevat verschillende waarborgen om de onafhankelijkheid van de *compliance manager* te verzekeren binnen de meldingsplichtige entiteit. Indien de aard en omvang van de meldingsplichtige entiteit dit rechtvaardigt mag de functie gecombineerd worden met een andere functie. Verder schrijft de antiwitwasverordening voor dat meldingsplichtige entiteiten zorg moeten dragen voor de kennis en integriteit van werknemers. Tot slot dienen meldingsplichtige entiteiten een zogenoemd intern meldkanaal in te richten voor het melden van inbreuken op de antiwitwasverordening door de meldingsplichtige entiteit. Deze verplichting bestaat al op grond van de Wet Huis voor klokkenluiders.

Voor ondernemingsgroepen stelt de antiwitwasverordening in aanvulling op bovenstaande verplichtingen aparte regels. Om risico's van witwassen en terrorismefinanciering binnen een groep effectief en doeltreffend te beheren, is het van belang dat de AML/CFT-gedragslijnen en -procedures in een hele groep consistent worden toegepast en uitgevoerd. De verordening verplicht de moederonderneming om op groepsniveau geldende gedragslijnen, procedures en controles vast te stellen en uit te voeren. Entiteiten binnen een groep worden verplicht informatie uit te wisselen wanneer die uitwisseling relevant is om witwassen en terrorismefinanciering te voorkomen. Voor de informatie-uitwisseling moeten voldoende waarborgen op het gebied van vertrouwelijkheid, gegevensbescherming en gebruik van informatie gelden. De AMLA wordt belast met het opstellen van ontwerpen van reguleringsnormen waarin de minimumvereisten van op groepsniveau geldende procedures en gedragslijnen worden gespecificeerd.

De moederonderneming van een groep is verantwoordelijk voor de naleving van de eisen omtrent het risicomanagement door alle onderdelen van de groep en zij moet er zorg voor dragen dat alle entiteiten binnen de groep zich houden aan de op groepsniveau vastgestelde gedragslijnen, procedures en controles. De *compliance manager* moet dan worden aangesteld op groepsniveau en draagt zorg voor de naleving binnen de groep. Ook ten aanzien van bijkantoren en dochterondernemingen gevestigd in derde landen draagt de moederonderneming de verantwoordelijkheid dat deze entiteiten voldoen aan de vereisten van antiwitwasverordening, in het bijzonder op het vlak van gegevensbescherming. Indien het recht van het derde land dit belemmert dient de moederonderneming aanvullende maatregelen te treffen om te verzekeren dat risico's op witwassen en terrorismefinanciering doeltreffend worden aangepakt.

Tot slot stelt hoofdstuk II antiwitwasverordening regels omtrent uitbesteding van de taken die voortvloeien uit de antiwitwasverordening. Het uitgangspunt hierbij is dat de meldingsplichtige entiteit de uitvoering van de taak kan uitbesteden, maar niet de verantwoordelijkheid. De entititeit blijft zelf volledig verantwoordelijk. Hiervoor worden verschillende waarborgen gesteld. Zo moet de meldingsplichtige entiteit de toezichthouder in kennis stellen van de uitbesteding, de reden van uitbesteding

onderbouwen, zorgen dat de uitbesteding geen afbreuk doen aan het toezicht en erop toezien dat de dienstverlener het risicomanagement van de meldingsplichtige entiteit naleeft. Uitbesteding naar dienstverleners in derde landen is niet toegestaan, met uitzondering van uitbesteding binnen een groep bepaalde overeenkomstig de daarvoor gestelde voorwaarden, zie artikel 18, zesde lid, antiwitwasverordening.

3.3. Het cliëntenonderzoek

Het verrichten van cliëntenonderzoek is één van de twee pijlers van de maatregelen om witwassen en financieren van terrorisme te voorkomen. Uit hoofde van die taak dienen de entiteiten onderzoek te verrichten naar hun cliënten en de achtergrond en het doel van een beoogde zakelijke relatie of transactie. Daarmee moeten de entiteiten voorkomen dat hun dienstverlening wordt misbruikt voor het witwassen van geld of voor het financieren van terrorisme. Zij moeten transacties herkennen die in dat opzicht als verdacht moeten worden aangemerkt. Hoofdstuk III antiwitwasverordening legt strikte eisen op aan cliëntenonderzoek om de integriteit van het financiële systeem te waarborgen.

3.3.1. Risicogebaseerde benadering door meldingsplichtige *entiteiten*

De algemene uitgangspunten van de risicogebaseerde benadering zijn in paragraaf 2.2 toegelicht. In deze paragraaf zal de praktische toepassing door meldingsplichtige entiteiten worden toegelicht. Meldingsplichtige entiteiten dienen de cliëntenonderzoeksmaatregelen op risicogebaseerde wijze toe te passen, aldus de antiwitwasverordening. Dit betekent dat de maatregelen die meldingsplichtige entiteiten nemen proportioneel aan het risico moeten zijn.

Op het niveau van toepassing door meldingsplichtige entiteiten betekent dit, kort gezegd, dat een meldingsplichtige entiteit inzicht moet hebben in de risico's van de dienstverlening en dus de klantportefeuille en dus weten waar risico's zich mogelijk manifesteren. De risicogebaseerde benadering betekent concreet in de cliëntinteractie meer maatregelen bij een hoger risico en minder maatregelen bij een lager risico. Meldingsplichtige entiteiten moeten aan alle maatregelen van cliëntenonderzoek zoals voorgeschreven in de antiwitwasverordening en uitgewerkt door de AMLA voldoen, maar de intensiteit waarmee de maatregelen moeten worden toegepast wordt afgestemd op het risico dat een bepaald type klant, relatie en product of transactie oplevert. Bij een hoogrisicocliënt kan dus meer werk van de meldingsplichtige entiteit nodig zijn dan bij een laag of middenrisico klant. Kortom, de maatregelen dienen proportioneel te worden toegepast. De FATF heeft voor verschillende sectoren *guidance* opgesteld hoe om te gaan met de risicogebaseerde benadering. De regering raadt meldingsplichtige entiteiten aan hier gebruik van te maken.[45] Toezichthouders geven soms aanbevelingen over hoe maatregelen proportioneel kunnen worden toegepast. DNB heeft voor banken in 2025 hier aanbevelingen voor gedaan.[46] Ook de AFM heeft in 2026 bevindingen gedeeld en

[45] Zo heeft de FATF bijvoorbeeld guidance opgesteld voor de bankensector, de *security* sector (bijvoorbeeld beleggingsondernemingen en investeringsfondsen), betaaldienstverleners, de trustsector, levensverzekeraars, vastgoedsector, cryptosector, accountancysector en juridische diensterleners. Raadpleegbaar via: https://www.fatf-gafi.org/en/publications.html

[46] DNB, '*Proportionaliteit in perspectief*', 17 december 205, Meer maatwerk mogelijk bij proportionele toepassing Wwft', raadpleegbaar via: https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/toezicht-2025/q4/proportionaliteit-in-perspectief-

aanbevelingen gedaan.[47] Dit ziet bijvoorbeeld op meer ruimte geven voor een eigenstandige professionele afweging voor medewerkers en meer investeren in kennis en expertise, goed bezien of een klant wel in de juiste risicocategorie is ingedeeld en implementeren dat een risico-indicator niet per definitie iedere klant binnen een klantengroep een hoog risico maakt en dat dus vergaand onderzoek voor hen nodig is. Ook de AMLA heeft hier een rol in en zal bijvoorbeeld richtsnoeren publiceren over hoe meldingsplichtige entiteiten om dienen te gaan met de-risking.[48]

De risicogebaseerde benadering is niet alleen van belang om witwasrisico's op een juiste manier te beperken en daarmee het financieel stelsel schoon te houden, maar is ook bedoeld om de meldingsplichtige entiteit en klant te ontlasten. Het betekent namelijk dat de entiteit zich kan focussen op de hogere witwasrisico's en bij lagere witwasrisico's minder vergaande maatregelen hoeft te treffen. Dit leidt tot efficiëntere inzet voor de meldingsplichtige entiteit en minder lasten voor klanten met een lager risico, met als gevolg lagere regeldruk. Een risicogebaseerde benadering door meldingsplichtige entiteiten is ook relevant met het oog op het voorkomen van discriminatie waarin paragraaf 3.6.1 verder wordt ingegaan. Het is van essentieel belang dat meldingsplichtige entiteiten dit correct toepassen en dat de toezichthouder hier toezicht op houdt.

3.3.2. Cliëntenonderzoeksmaatregelen

Artikel 20 antiwitwasverordening beschrijft de specifieke maatregelen die genomen moeten worden bij het uitvoeren van cliëntenonderzoek. Dit omvat de identificatie en verificatie van de identiteit van de cliënt en de uiteindelijk begunstigde, het beoordelen van het doel en de aard van de zakelijke relatie of de occasionele transacties, en het doorlopend monitoren van transacties om ervoor te zorgen dat ze stroken met de kennis die de meldingsplichtige entiteit over de cliënt heeft. Bovendien moeten meldingsplichtige entiteiten nagaan of de cliënt of de uiteindelijk begunstigde onderworpen zijn aan financiële sancties en, indien van toepassing, de identiteit van personen met zeggenschap over de juridische entiteit verifiëren.

Naast deze algemene uitgangspunten, zijn kleine entiteiten in bepaalde gevallen vrijgesteld van bepaalde verplichtingen. Het reguliere cliëntenonderzoek is in grote lijnen gelijk gebleven aan de huidige verplichtingen. Soms zijn nadere regels voor specifieke gevallen of omstandigheden voorgeschreven, bijvoorbeeld in welke gevallen en met welke regelmaat cliëntgegevens geactualiseerd moeten worden of wordt nader uitgewerkt hoe de herkomst en doel van de middelen dienst vastgesteld te worden of welke UBO vastgesteld moet worden. Daarnaast zijn er voor specifieke gevallen, zoals politiek prominente personen (hierna: PEPs), shellbanken[49] en cryptodienstverleners, nadere regels gesteld.

3.3.3. Vereenvoudigd en verscherpt zorgvuldigheidsonderzoek

In situaties met een lager risico, zoals bepaald door de risicofactoren in de bijlagen

---

meer-maatwerk-mogelijk-bij-proportionele-toepassing-wwft/

[47] AFM, '*Groei van beheerders van beleggingsinstellingen vraagt om extra aandacht voor de naleving van de anti-witwas- en sanctieregels*', 15 september 2026, raadpleegbaar via: https://www.afm.nl/nl-nl/sector/actueel/2026/sep/sb-uitvraag-bi.

[48] Artikel 21, vierde lid antiwitwasverordening.

[49] Banken zonder fysieke aanwezigheid, vaak gevestigd in landen met minimale regulering en die diensten aanbieden op basis van anonimiteit.

van de antiwitwasverordening, kunnen vereenvoudigde zorgvuldigheidsonderzoeksmaatregelen worden toegepast. Dit omvat het uitstellen van de verificatie van de identiteit van de cliënt tot maximaal 60 dagen na het aangaan van de zakelijke relatie, het minder frequent actualiseren van de cliëntidentificatie, en het beperken van de hoeveelheid informatie die moet worden verzameld. Daarentegen moeten verscherpte maatregelen worden toegepast in situaties met een hoger risico, zoals transacties met complexe structuren of ongebruikelijke patronen, zoals ook uiteengezet is in de bijlagen. Niet alle maatregelen hoeven altijd genomen te worden. Verscherpte maatregelen omvatten het verkrijgen van aanvullende informatie over de cliënt en de transactie, het uitvoeren van extra controles, en het verkrijgen van goedkeuring van het hogere management voor het aangaan van de zakelijke relatie. Anders dan in de vierde antiwitwasrichtlijn worden de verscherpte onderzoekmaatregelen door de antiwitwasverordening opgesomd. Niet alle maatregelen hoeven toegepast te worden, dat hangt af van het witwasrisico. Lidstaten kunnen door middel van een lidstaatoptie risicogebaseerd verscherpt cliëntenonderzoek verplicht stellen in bepaalde gevallen indien er sprake is van een hoger risico.

3.3.4. Onvermogen om te voldoen aan de verplichting om cliëntenonderzoeks-maatregelen toe te passen

Artikel 21 antiwitwasverordening behandelt situaties waarin een meldingsplichtige entiteit niet in staat is om te voldoen aan de verplichting om cliëntenonderzoeksmaatregelen toe te passen. In dergelijke gevallen moet de entiteit zich onthouden van het uitvoeren van de transactie of het aangaan van de zakelijke relatie, en moet de entiteit overwegen om een verdachte transactie te melden bij de FIE. Dit artikel benadrukt het belang van naleving van de cliëntenonderzoeksmaatregelen en biedt richtlijnen voor situaties waarin naleving niet mogelijk is. Ook hier wijst de regering op de risicogebaseerde benadering. Het is niet de bedoeling dat dit artikel wordt aangegrepen om klanten te weigeren waar geen specifiek, niet mitigeerbaar, witwasrisico aan ten grondslag ligt.

3.3.5. Beleid ten aanzien van derde landen en externe bedreigingen op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering

Afdeling 2 van hoofdstuk III antiwitwasverordening richt zich op de identificatie en beheersing van risico's die voortvloeien uit derde landen met aanzienlijke strategische tekortkomingen in hun AML/CFT regelgeving. De Europese Commissie is bevoegd om dergelijke landen te aan te wijzen en aanvullende maatregelen te vereisen van meldingsplichtige entiteiten bij het omgaan met cliënten uit deze landen. Dit omvat het toepassen van verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen en het beperken van zakelijke relaties of transacties met natuurlijke of rechtspersonen uit deze landen. Deze maatregelen zijn ontworpen om de integriteit van het financiële systeem van de EU te beschermen tegen externe bedreigingen.

3.3.6. Financiële sancties

De antiwitwasverordening bevat bepalingen over gerichte financiële sancties. Naast de gerichte financiële sancties zijn er ook nog andere typen sancties, namelijk sectorale sancties en nationale sanctiemaatregelen, deze vallen niet onder de antiwitwasverordening. Onder gerichte financiële sancties wordt verstaan: het bevriezen van tegoeden van aangewezen (rechts)personen of entiteiten en het verbod om rechtstreeks dan wel niet rechtstreeks middelen ter beschikking te stellen

aan deze (rechts)personen of entiteiten. In het kort houdt dit in dat meldingsplichtige entiteiten hun bedrijfsvoering dusdanig moeten inrichten dat zij maatregelen treffen ter naleving van deze gerichte financiële sancties. Deze maatregelen zijn er om het risico van niet-uitvoering of ontduiking van gerichte financiële sancties op het niveau van de meldingsplichtige entiteit te identificeren, inzichtelijk te maken, te beheren en te beperken. Hiermee wordt voorkomen dat de meldingsplichtige entiteiten zelf schendingen van sanctiemaatregelen begaan of dat zij faciliterend optreden bij schendingen door derden. De maatregelen bestaan uit: cliëntenonderzoek waarbij het cliëntenbestand wordt afgezet tegen lijsten van personen en entiteiten die zijn aangewezen in het kader van gerichte financiële sancties, een register van de geldmiddelen of andere activa die zij aanhouden voor cliënten die gesanctioneerd zijn en de transacties of poging tot transactie van deze cliënten, en het aanwijzen van een *compliance manager*. Meldingsplichtige entiteiten dienen daarnaast een bedrijfsbrede risicobeoordeling op te stellen over gerichte financiële sancties, zodat de genoemde maatregelen evenredig zullen zijn met de omvang en de aard van hun bedrijfsactiviteiten.

Sinds 2002 voorziet de Sanctiewet 1977 in bestuursrechtelijk toezicht op de controle van de administratieve organisatie en interne controle (bedrijfsvoering) voor bepaalde financiële ondernemingen ten aanzien van financiële sancties. De bepalingen uit de antiwitwasverordening die zien op gerichte financiële sancties overlappen deels met de nationale regels. Dit heeft tot gevolg dat de bepalingen uit de antiwitwasverordening gelden waar voorheen de bepalingen uit de Sanctiewet 1977 golden.

Sectorale sancties zijn maatregelen gericht tegen bepaalde sectoren. Ook zijn er nationaal geldende maatregelen in de vorm van de nationale sanctielijst. Voor deze twee soorten sancties blijft het nodig om nadere regels te stellen om te waarborgen dat deze groepen in hun bedrijfsvoering rekening houden met deze sancties. Deze twee types sancties vallen niet onder de antiwitwasverordening. Om dit goed te waarborgen wordt er via een wetgevingstraject bij de modernisering van de Sanctiewet 1977[50] nader uitgewerkt hoe het nationale systeem van bedrijfsvoeringsregels zich verhoudt tot de Europese regels. Het voornemen is dat dit wetgevingstraject, bekend onder de naam tweede tranche Wet internationale sanctiemaatregelen tegelijk in werking treedt met het AML-pakket.

Hierdoor zal er uiteindelijk een hybride sanctiekader ontstaan met enerzijds Nederlandse sanctiewetgeving en anderzijds de bepalingen uit de antiwitwasverordening die zich beperken tot gerichte financiële sancties. Het voornemen is om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de huidige inrichting en het toezicht op antiwitwassen en de naleving van sancties bij dezelfde toezichthouders te beleggen. Zo zullen toezichthouders toezicht in beginsel blijven houden op dezelfde partijen als voorheen. Nog los van de bepalingen over gerichte financiële sancties uit de antiwitwasverordening waren zij natuurlijk in algemene zin al gehouden aan de sancties door de sanctieverordeningen die al rechtstreeks gelden. De

[50] De Sanctiewet 1977 wordt op dit moment gemoderniseerd en zal uiteindelijk vervangen worden door de Wet internationale sanctiemaatregelen (WIS). De regels die zien op het inrichten van de bedrijfsvoering zijn – vanwege de komst van het AML-pakket- hierbij buiten beschouwing gelaten. Zie *Kamerstukken II* 2023/24, 36410-V, nr. 89.

toezichthouders zullen enkel toezicht houden op de regels die zien op het inrichten van de bedrijfsvoering en niet op materiele sanctieschendingen.

3.3.7. Politiek prominente personen (PEPs) en specifieke situaties

Artikel 42 antiwitwasverordening vereist dat meldingsplichtige entiteiten verscherpte zorgvuldigheidsonderzoeksmaatregelen toepassen op PEP's, hun familieleden, en personen die bekend staan als naaste geassocieerden van PEP's. PEP's zijn personen die een prominente publieke functie bekleden of bekleed hebben. Zij kunnen, vooral indien die personen afkomstig zijn uit landen waar corruptie wijdverbreid is, een groot reputatierisico en juridisch risico opleveren. Meldingsplichtige entiteiten dienen toestemming te verkrijgen van het hogere management voor het aangaan van zakelijke relaties met PEP's, aanvullende informatie te verkrijgen over de bron van de vermogens van PEP's, en zakelijke relaties verscherpt te monitoren. Deze maatregelen zijn bedoeld om de risico's van witwassen en terrorismefinanciering te beperken die verbonden zijn aan de politieke functie van PEP's. Ondanks dat het verscherpte maatregelen betreft is het ook belangrijk om deze maatregelen risicogebaseerd te nemen.

3.3.8. Samenwerking en steun op andere meldingsplichtige entiteiten

Op grond van artikel 48 en 49 antiwitwasverordening kunnen meldingsplichtige entiteiten steunen op het cliëntenonderzoek van andere meldingsplichtige entiteiten, zowel binnen als buiten de EU. Dit vereist echter dat de andere entiteiten voldoen aan strikte voorwaarden, zoals het toepassen van equivalente AML/CFT-maatregelen en het ondergaan van adequate toezicht. Deze maatregelen zijn bedoeld om de administratieve last voor meldingsplichtige entiteiten te verminderen, terwijl tegelijkertijd de integriteit van het financiële systeem wordt gewaarborgd. De meldingsplichtige entiteit die steunt op het cliëntenonderzoek van een andere meldingsplichtige entiteit is wel zelf verantwoordelijk voor keuze om al dan niet een zakelijke relatie aan te gaan. Op grond van artikel 50 antiwitwasverordening zal AMLA richtsnoeren uitvaardigen wanneer hiervan gebruik gemaakt mag worden, welke verantwoordelijkheden gelden en hoe toezicht hierop dient plaats te vinden.

3.4. Transparantie van uiteindelijk begunstigden

Met de term uiteindelijk begunstigde (ook wel: '*Ultimate Beneficiary Owner',* kortweg: '*UBO*') wordt iedere natuurlijke persoon bedoeld met een – direct of indirect – eigendomsbelang in de vennootschap, of die – directe of indirecte – zeggenschap heeft over de vennootschap of andere juridische entiteit, via eigendomsbelang of via andere middelen.[51] Informatie over uiteindelijk begunstigden is van belang bij het opsporen en bestrijden van witwassen of terrorismefinanciering. Beschikbaarheid van die informatie kan een afschrikwekkend effect hebben. De strafrechtketen, publieke autoriteiten en poortwachters kunnen informatie over uiteindelijk begunstigden gebruiken om effectiever en efficiënter onderzoek uit te voeren. Het achterhalen van informatie over de uiteindelijk begunstigden en het registreren van uiteindelijk begunstigden in een centraal register zorgt ervoor dat informatie tijdig beschikbaar is en draagt bij aan de transparantie over juridische structuren.[52]

[51] Artikel 51 antiwitwasverordening.

[52] Er zijn in Nederland twee UBO-registers: een voor vennootschappen en andere juridische entiteiten en een voor trusts en soortgelijke juridische constructies. Waar 'het UBO-register' genoemd wordt, worden beide registers bedoeld.

Doelstelling hiervan is om te voorkomen dat criminelen zich achter een juridische structuur kunnen verbergen.

Op basis van de vierde antiwitwasrichtlijn waren er al Europese regels voor het bepalen van de uiteindelijk begunstigden. Lidstaten hanteerden echter uiteenlopende interpretaties van de regels waardoor verschillende methoden gehanteerd werden voor het identificeren van uiteindelijk begunstigden. Dit bemoeilijkt een goede uitvoering van de regels door juridische entiteiten en constructies evenals de uitvoering van het cliëntenonderzoek door meldingsplichtige entiteiten. Uiteindelijk leidde dit tot onvoldoende transparantie. Daarom introduceert de antiwitwasverordening geharmoniseerde definities. Als gevolg van dit wetsvoorstel komen de bepalingen over de identificatie van uiteindelijk begunstigden in de Wwft en het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 te vervallen en zullen de regels hierover uit de antiwitwasverordening rechtstreeks gaan gelden. Hierdoor wijzigen de regels voor het vaststellen van de uiteindelijk begunstigden op een aantal punten. De belangrijkste wijzigingen worden hieronder toegelicht. Om te voorkomen dat als gevolg van de geharmoniseerde regels interpretatieverschillen tussen lidstaten blijven bestaan krijgt de Europese Commissie de bevoegdheid om richtsnoeren vast te stellen waarin uiteengezet wordt hoe de regels toegepast moeten worden.

3.4.1. Uiteindelijk begunstigden van vennootschappen en andere juridische entiteiten

De artikelen 51 tot en met artikel 61 antiwitwasverordening bevatten regels voor het identificeren van uiteindelijk begunstigden van vennootschappen en andere juridische entiteiten en trusts en soortgelijke juridische constructies. Opvallend is dat de antiwitwasverordening vereist dat zeggenschap via andere middelen onafhankelijk en parallel aan eigendomsbelang en zeggenschap via eigendomsbelang moet worden vastgesteld. Dit betekent een wijziging ten opzichte van de werkwijze onder de Wwft, waarbij eerst eigendomsrechten worden vastgesteld en vervolgens zeggenschap. Daarnaast bepaalt de antiwitwasverordening dat als er na uitputting van alle identificatiemogelijkheden geen uiteindelijk begunstigde kan worden vastgesteld er geen uiteindelijk begunstigde is. Om wel cliëntenonderzoek mogelijk te maken en transparantie te bevorderen, worden dan de gegevens van de hogere leidinggevenden geregistreerd. Deze personen worden expliciet niet als uiteindelijk begunstigde geregistreerd, maar als hogere leidinggevende. Dit is een verschil met de huidige praktijk, waarin een hoger leidinggevende wel als uiteindelijke begunstigde werd aangewezen. De definitie van ‘hogere leidinggevenden’ is uitgebreider dan de definitie van ‘hoger leidinggevend personeel’ zoals deze geldt onder de Wwft. Naast functionarissen en werknemers die besluiten kunnen en mogen nemen over de dagelijkse leiding, vallen hier nu ook de leden van het leidinggevend orgaan in zijn leidinggevende functie onder.[53]

Artikel 52 antiwitwasverordening bepaalt de wijze waarop een uiteindelijk begunstigde van een vennootschap wordt vastgesteld op basis van eigendomsbelang. Een uitwerking van het begrip eigendomsbelang was eerder gegeven in artikel 3, eerste lid, onderdeel a, Uitvoeringsbesluit Wwft 2018. Door de antiwitwasverordening wordt de grens voor eigendomsbelang verlaagd ten opzichte van dit besluit. Waar eerder sprake was van een uiteindelijk begunstigde bij bezit van

[53] Artikel 63, vierde lid, antiwitwasverordening.

meer dan 25% van het eigendomsbelang wordt dit door de antiwitwasverordening gewijzigd naar 25% of meer. Wanneer sprake is van een uiteindelijk begunstigde op basis van zeggenschap wordt bepaald in artikel 53 antiwitwasverordening. Met zeggenschap wordt het effectieve vermogen van een natuurlijke persoon om over inhoudelijke kwesties in de juridische entiteit te beslissen bedoeld.

Lidstaten kunnen op grond van het tweede lid van artikel 52 antiwitwasverordening categorieën vennootschappen identificeren die zijn blootgesteld aan een hoger risico op witwassen en terrorismefinanciering en waarvoor daarom verscherpte transparantiemaatregelen noodzakelijk zijn. De regering beschikt op dit moment niet over signalen dat er in Nederland categorieën vennootschappen zijn waarvoor een specifiek risico geldt dat aanleiding geeft om verscherpte transparantiemaatregelen in te stellen. De Europese Commissie kan zelf via gedelegeerde handelingen besluiten om voor bepaalde categorieën vennootschappen een eigendomsbelang van minder dan 25% vast te leggen als drempelwaarde voor het bepalen van de uiteindelijk begunstigden.

3.4.2. Uiteindelijk begunstigden van express trust en soortgelijke juridische constructies

Op grond van artikel 58 antiwitwasverordening zijn uiteindelijk begunstigden van een express trust[54] de natuurlijke personen die één van de volgende functies bekleden: oprichter van de trust, trustee, protector, begunstigde en alle overige natuurlijke personen die direct of indirect zeggenschap uitoefenen over de trust. Bij algemene maatregel van bestuur kan een lijst worden vastgesteld met de onder het Nederlandse recht vallende juridische constructies die vergelijkbaar zijn met express trusts. De Europese Commissie kan een soortgelijke lijst opstellen.

Nieuw is dat er op grond van artikel 57 antiwitwasverordening juridische entiteiten bestaan die vergelijkbare kenmerken hebben als express trust en dus op een vergelijkbare manier geïdentificeerd moeten worden als bij express trust. Hoewel de antiwitwasverordening in dit kader expliciet stichtingen noemt, is er in Nederland geen sprake van stichtingen die vergelijkbaar zijn aan express trusts. Die vergelijking is begrijpelijk voor de Angelsaksische rechtsvorm "*foundation*" – die letterlijk vertaalt naar het Nederlandse "stichting" – maar de Nederlandse rechtsvorm "stichting" verschilt aanzienlijk ten opzichte van een trust. Een belangrijk verschil is hoe er omgegaan wordt met opbrengsten of winsten. Voor de oprichting van een Nederlandse stichting is een notariële akte vereist. Hoewel het voor een stichting toegestaan is om winst te maken mogen de opbrengsten alleen gebruikt worden conform het doel waarmee de stichting is opgericht. Het doel van de stichting mag niet inhouden het doen van uitkeringen aan oprichters of aan hen die deel uitmaken van haar organen noch ook aan anderen, tenzij wat deze laatsten betreft de uitkeringen een ideële of sociale strekking hebben. Opbrengsten en activa van de stichting kunnen alleen ingezet worden volgens de bepalingen die hierover zijn opgenomen in de statuten van de stichting. Het overtreden van de regels omtrent de besteding van opbrengsten of activa door het hoger leidinggevend personeel van de stichting kan tot gevolg hebben dat de stichting door de rechter wordt ontbonden en

[54] Express trusts wordt gedefinieerd in artikel 2, eerste lid, punt 29, antiwitwasverordening als een trust die opzettelijk door de oprichter van de trust, inter vivos of bij overlijden, gewoonlijk in de vorm van een schriftelijk document, is gecreëerd om activa onder het zeggenschap van een trustee te plaatsen ten behoeve van een begunstigde of voor een bepaald doel.

onrechtmatige betalingen worden teruggevorderd. Ook hier is sprake van een significant verschil met de trust omdat het voor trustees wel mogelijk is om opbrengsten uit te keren aan de oprichters, het hoger leidinggevend personeel of andere personen. Ook is het trustees in sommige gevallen zelfs toegestaan de opbrengsten van de trust naar eigen inzicht te verdelen. Bestuurders en andere vertegenwoordigers van een stichting hebben geen eigendom over de activa van de stichting. Voor de trustee van een trust is dit wel het geval. Oprichters van trusts hebben de mogelijkheid om zeggenschap uit te oefenen over de trust. Daarom voorziet de antiwitwasverordening in een registratieplicht voor de oprichters van trusts. Oprichters van een stichting hebben daarentegen niet van rechtswege een positie binnen het orgaan van een stichting en oefenen daarom geen zeggenschap uit over de stichting. Een registratieplicht voor de oprichters van stichtingen zou dus zinloos zijn. Het bestuur van de stichting is niet zonder meer verantwoording verschuldigd aan de begunstigden van de stichting of aan een groep van begunstigden van de stichting. Ook hier is sprake van een cruciaal verschil ten opzichte van trusts. Tot slot is de zogenaamde "*letter of wishes*" een belangrijk instrument bij een trust waarmee het handelen van een trustee gestuurd kan worden. Bij stichtingen is van zo'n document of een vergelijkbaar document geen sprake. De regering is om bovengenoemde redenen dan ook niet voornemens om de Nederlandse rechtsvorm van de stichting bij de Europese Commissie te melden als een met een trust vergelijkbare rechtsvorm.

3.4.3. Uiteindelijk begunstigden van instellingen voor collectieve beleggingen

Voor het vaststellen van de uiteindelijk begunstigden van instellingen voor collectieve belegging (icbe) gelden op grond van artikel 61 antiwitwasverordening specifieke regels. In de huidige situatie zijn beleggingsinstellingen (abi's) en icbe's in Nederland in sommige gevallen getypeerd als soortgelijke juridische constructies als trusts en zijn ook de regels voor trusts op hen van toepassing. Als gevolg van de nieuwe bepalingen uit de antiwitwasverordening wordt voor abi's en icbe's de uiteindelijk begunstigde vastgesteld conform de werkwijze van artikel 61 antiwitwasverordening. Abi's en icbe's hoeven onder de nieuwe regels niet meer te voldoen aan de administratieve vereisten voor soortgelijke juridische constructies als trusts en zullen hun uiteindelijk begunstigden vaststellen zoals de antiwitwasverordening voorschrijft. Dit betreft een lastenverplichting deze instellingen. De trusts of soortgelijke juridische constructies die niet als abi of icbe zijn getypeerd moeten zich nog wel houden aan het regime voor trusts.

3.4.4. Verplichtingen van juridische entiteiten en trustees

Op grond van de vierde antiwitwasrichtlijn waren lidstaten er al toe gehouden om aan juridische entiteiten en trustees of personen met een soortgelijke functie de verplichting op te leggen om accurate en actuele informatie in te winnen en bij te houden over hun uiteindelijk begunstigden. Verplichtingen van juridische entiteiten en trustees over het bijhouden van informatie over uiteindelijk begunstigden zijn nu opgenomen in de artikelen 62, 63 en 67 antiwitwasverordening en werken daarom rechtstreeks. Een nieuwe verplichting is dat juridische entiteiten en trustees regelmatig moeten verifiëren of de informatie waar zij over beschikken nog actueel is. Dit moet in ieder geval jaarlijks gebeuren. KVK zal jaarlijks bij juridische entiteiten en trustees uitvragen of de informatie die zij geregistreerd hebben in het UBO-register nog actueel is. Dit doet KVK in het kader van de regelmatige verificaties die na de eerste indiening van informatie plaatsvinden op grond van artikel 10, zevende

lid, onder a, zesde antiwitwasrichtlijn. Deze uitvraag kan een opzichzelfstaand proces zijn maar is bij voorkeur onderdeel van een bestaand proces, zoals de deponeringsplicht van de jaarrekening of opgave van een wijziging in de UBO-registratie. Voor alle uiteindelijk begunstigden en alle juridische entiteiten en constructies die onderdeel zijn van de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de juridische entiteit wordt een meewerkplicht geïntroduceerd.

Op een aantal punten is de verplichting om informatie te verkrijgen uitgebreid ten opzichte van de vierde antiwitwasrichtlijn. De uitbreidingen zien erop dat nu alle voor-en achternamen, informatie over dubbele nationaliteiten, het nummer van het identiteitsdocument en een beschrijving van de bron van het persoonlijk identificatienummer geregistreerd moeten worden. Ook moet specifieke informatie bijgehouden worden over de juridische entiteit of constructie zelf, het land van oprichting en eventuele volmacht regelingen. In de gevallen dat er geen uiteindelijk begunstigde geïdentificeerd kan worden moet daarover een verklaring worden bijgehouden en informatie over de hogere leidinggevenden worden geregistreerd. Als er sprake is van een eigendoms- en zeggenschapsstructuur waar meer dan één juridische entiteit of constructie onderdeel van is moet ook een beschrijving van die structuur bijgehouden worden.

3.4.5. Uitzonderingen op de verplichtingen van juridische entiteiten en juridische constructies

Beursgenoteerde vennootschappen, waarvan de effecten verhandeld worden op een gereguleerde markt, moeten al voldoen aan uitvoerige transparantievereisten en zijn daarom uitgezonderd van de verplichte UBO-registratie. Onder de vierde antiwitwasrichtlijn bestond ook een vrijstelling voor ondernemingen die in het geheel een dochteronderneming zijn van een beursgenoteerde vennootschap. Voor hen komt de vrijstelling te vervallen en zij vallen daarmee onder de verplichtingen uit de antiwitwasverordening. Daarnaast bestaat ook voor publiekrechtelijke rechtspersonen – zoals overheidsinstellingen – een uitzondering op de registratieplicht.

3.4.6. Verplichtingen voor juridische entiteiten en constructies uit derde landen

Met artikel 67 antiwitwasverordening wordt een verplichting geïntroduceerd voor juridische entiteiten die buiten de Europese Unie (zogeheten ‘derde landen’) zijn opgericht maar zaken doen binnen de Unie. Voor juridische constructies uit derde landen is deze verplichting niet nieuw maar wordt deze wel uitgebreid. Juridische entiteiten en trustees moeten de informatie over hun uiteindelijk begunstigden aan het UBO-register verstrekken wanneer ze bepaalde activiteiten ontplooien binnen de Unie. Informatie over de uiteindelijk begunstigden moet verstrekt worden wanneer de entiteit of constructie:

a. een zakelijke relatie aangaat met een meldingsplichtige entiteit;
b. onroerend goed in de EU verwerft;
c. motor- of (lucht)vaartuigen van hoge waarde aankoopt;
d. of een overheidsopdracht of een concessie gegund wordt.

In gevallen van zakelijke relaties met een laag risico geldt een vrijstelling. Meldingsplichtige entiteiten die betrokken zijn bij een dergelijke transactie laten de entiteit of constructie weten wanneer er sprake is van een (middel)hoog risico en vragen in deze gevallen een bewijs van registratie op bij het UBO-register. Zonder

aanlevering van dit bewijs wordt de zakelijke relatie niet voortgezet. Als een buitenlandse entiteit of constructie bewijs heeft van een registratie van de informatie over uiteindelijk begunstigden in een lidstaat, wordt dit binnen de Unie als een geldig bewijs van registratie erkend. Zolang de activiteiten voortduren gelden grotendeels dezelfde verplichtingen als voor andere juridische entiteiten. Het achtste lid van artikel 67 bevat een lidstaatoptie, die inhoudt dat de verplichting tot het registreren van informatie over uiteindelijk begunstigden bij zakelijke relaties kan worden uitgebreid naar de zakelijke relaties die al lopen op 10 juli 2027. Met het oog op proportionaliteit, uitvoerbaarheid en lastendruk is besloten van deze lidstaatoptie geen gebruik te maken. Entiteiten en constructies die na 1 januari 2014 onroerend goed verworven hebben en dit nog bezitten moeten ongeacht of van deze lidstaatoptie gebruik gemaakt wordt opgave doen.

3.5. Het melden van transacties aan de FIE

De antiwitwasverordening regelt het melden van vermoedens van witwassen, onderliggende basisdelicten en terrorismefinanciering door de meldingsplichtige entiteiten aan de Financiële inlichtingen eenheid (hierna: FIE). De oprichting en het functioneren van de FIE worden geregeld in de zesde antiwitwasrichtlijn (hoofdstuk III), in paragraaf 7.2 wordt hierop nader ingegaan.

De meldingsplichtige entiteiten zijn gehouden melding te doen aan de FIE indien de entiteit weet, vermoedt of redelijkerwijs kan vermoeden dat geldmiddelen of activiteiten opbrengsten van criminele activiteiten zijn of verband houden met terrorismefinanciering of criminele activiteiten. Dit moet gebaseerd zijn op bepaalde feiten en omstandigheden, zoals de kenmerken van de cliënt, de omvang en aard van de transactie of activiteit, of de methoden en patronen daarvan. Hiervoor beoordelen de meldingsplichtige entiteiten transacties of activiteiten die hun cliënten uitvoeren, op basis van alle relevante feiten en informatie waarvan zij kennis hebben of waarover zij beschikken. De meldplicht omvat alle verdachte transacties, waaronder pogingen daartoe en vermoedens die voortvloeien uit het onvermogen om cliëntenonderzoek te verrichten.[55] De term verdachte transacties wordt in de antiwitwasverordening gehanteerd als verzamelbegrip voor de vermoedens die op grond van de antiwitwasverordening moeten worden gemeld en staat volledig los van het verdenkingsbegrip in het kader van de opsporing en vervolging van strafbare feiten en de strafvordering.

De AMLA verstrekt, uiterlijk op 10 juli 2027 richtsnoeren inzake indicatoren voor verdachte activiteiten of gedragingen. De richtsnoeren worden regelmatig bijgewerkt. Daarnaast is de Europese Commissie bevoegd technische uitvoeringsnormen vast te stellen, overeenkomstig de AMLA-verordening.[56]

Voor enkele beroepsgroepen gelden specifieke regels voor het melden van transacties aan de FIE. Personen die handelen in goederen met een hoge waarde delen aan de FIE alle transacties mee rond de verkoop van die goederen wanneer die voor niet-commerciële doeleinden worden verworven. Dit betreft waardevolle motorvoertuigen (prijs tenminste € 250.000,-), vaartuigen (prijs tenminste € 7,5 miljoen euro) en vliegtuigen (prijs tenminste € 7,5 miljoen euro). Deze meldplicht geldt eveneens voor kredietinstellingen (banken) en financiële instellingen die

[55] Artikel 69, eerste en tweede lid, antiwitwasverordening.
[56] Artikel 69, vierde en vijfde lid, antiwitwasverordening.

diensten verlenen in verband met de aankoop of eigendomsoverdracht van die goederen.[57]

Personen die handelen in goederen of diensten verlenen, moeten melding doen van betalingen of deposito's bij kredietinstellingen of uitgevers van elektronisch geld,[58] als deze betalingen of deposito's uitkomen boven de nationaal vastgestelde limiet voor het verrichten van contante betalingen.[59] Voor onafhankelijke beoefenaars van juridische beroepen geldt dat zij zijn vrijgesteld van de meldplicht voor informatie die zij van of over hun cliënt hebben ontvangen en die betrekking heeft op de rechtspositie van de cliënt of de verdediging of vertegenwoordiging van de cliënt in een rechtsgeding.[60] De meldingsplichtige entiteiten onthouden zich van het uitvoeren van transacties die verband kunnen houden met de opbrengsten van criminele activiteiten of met terrorismefinanciering totdat zij een melding hebben gedaan en de instructies van de FIE (of een andere bevoegde autoriteit) hebben opgevolgd. Een melding te goeder trouw vrijwaart de meldingsplichtige entiteit en haar bestuurders of werknemers van aansprakelijkheid.[61] De meldingsplichtige entiteiten mogen de betrokken cliënt of derden niet meedelen dat transacties of activiteiten zijn beoordeeld, zijn gemeld aan de FIE of dat een onderzoek naar witwassen of terrorismefinanciering wordt of kan worden uitgevoerd. Hierbij gelden uitzonderingen, onder meer voor mededelingen ten behoeve van toezichthoudende taken, met het oog op opsporing en vervolging van witwassen en terrorismefinanciering en tussen meldingsplichtige entiteiten.[62] De regels van de antiwitwasverordening voor het melden van transacties komen in de plaats van de regeling op grond van de Wwft. Deze regeling voorzag in de vaststelling bij algemene maatregel van bestuur van indicatoren aan de hand waarvan werd beoordeeld of een transactie werd aangemerkt als een ongebruikelijke transactie. De indicatoren waren opgenomen in een bijlage in het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018). Met het vervallen van de Wwft zal ook deze algemene maatregel van bestuur komen te vervallen. Na het van toepassing worden van de antiwitwasverordening zal de AMLA richtsnoeren uitvaardigen voor indicatoren voor verdachte transacties.

3.6. Informatie-uitwisseling en gebruik van persoonsgegevens en de relatie tot discriminatie

De antiwitwasverordening kent een tweetal hoofstukken, hoofdstuk VI en VII, die betrekking hebben op gegevensverwerkingen. In paragraaf 6 worden de aspecten ten aanzien van gegevensbescherming nader toegelicht. Hoofdstuk VI creëert de nieuwe grondslag in artikel 75 antiwitwasverordening voor informatie-uitwisseling door partnerschappen. Dit zijn mechanismen waarbinnen meldingsplichtige entiteiten, eventueel aangevuld met publieke autoriteiten, informatie over cliënten mogen uitwisselen. De bepaling zelf kent verschillende voorwaarden en waarborgen waaraan een dergelijk partnerschap dient te voldoen voordat meldingsplichtige entiteiten informatie binnen het partnerschap kunnen uitwisselen. De belangrijkste

[57] Artikel 74 antiwitwasverordening.

[58] Dit betreft elektronisch geld zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 3, van Richtlijn 2009/110/EG en betalingsdienstaanbieders zoals gedefinieerd in artikel 4, punt 11, van Richtlijn (EU) 2015/2366.

[59] Artikel 80 antiwitwasverordening.

[60] Artikel 70 antiwitwasverordening.

[61] Artikelen 71 jo. 72 antiwitwasverordening.

[62] Artikel 73 antiwitwasverordening.

daarvan zijn de voorafgaande verificatie door de verantwoordelijke toezichthouder en de toezichthouder op de Verordening (EU) 2016/679 (in Nederland: de Autoriteit Persoonsgegevens, hierna: AP) of het partnerschap beschikt over voldoende waarborgen zoals voorgeschreven in het artikel. Daarnaast is de reikwijdte van de informatie die gedeeld kan worden beperkt tot informatie die verband houdt met een hoger risico op witwassen of terrorismefinanciering of over cliënten waarvoor meldingsplichtige entiteiten aanvullende informatie moeten verzamelen om te bepalen of er sprake is van een hoger risico.

3.6.1. Naleving door meldingsplichtige entiteiten op verbod op discriminatie

Zoals gesteld in paragraaf 2.3 wordt er soms discriminatie ervaren op basis van antiwitwaswetgeving. Uit onderzoek blijkt dat er soms vragen worden gesteld waar de antiwitwaswetgeving helemaal niet om vraagt.[63] Zoals in 2.3 genoemd is discriminatie verboden op grond van artikel 1 van de Grondwet en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: Handvest).
Besluitvorming op basis van discriminatie kan leiden tot de beëindiging van een zakelijke relatie of de weigering om er een aan te gaan door de meldingsplichtige entiteit. Dit kan ernstige gevolgen hebben voor burgers. Om dit te voorkomen mogen persoonsgegevens alleen verwerkt worden door meldingsplichtige entiteiten in overeenstemming met Verordening (EU) 2016/679, de Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: de AVG). Wanneer het gaat om bijzondere persoonsgegevens (zoals ras, geloof en etniciteit) is specifiek artikel 9 AVG relevant. Artikel 76 antiwitwasverordening is een uitwerking van artikel 9 AVG.
Meldingsplichtige entiteiten mogen ook bijzondere persoonsgegevens verwerken, mits dit niet tot bevooroordeelde of discriminerende uitkomsten leidt. Ook mogen meldingsplichtige entiteiten de toepassing van een hoger of lager niveau van cliëntenonderzoeksmaatregelen niet uitsluitend baseren op gevoelige gegevens die zij over de cliënt bezitten, dit omvat in ieder geval bijzondere persoonsgegevens en strafrechtelijke gegevens. De AVG en in lijn daarmee de antiwitwasverordening kennen daarmee een aantal waarborgen om discriminatie te voorkomen en meldingsplichtige entiteiten dienen zich hier dus aan te houden. Omdat de antiwitwasverordening maximumharmonisatie betreft kan de regering geen aanvullende regels stellen.[64] Maar bovenstaande bepalingen moeten voorkomen dat meldingsplichtige entiteiten burgers discrimineren.

Het is belangrijk dat meldingsplichtige entiteiten inzicht verkrijgen in de effecten en uitwerking de toepassing van de antiwitwasverordening. Het kan namelijk zo zijn dat een meldingsplichtige entiteit in de veronderstelling is gebruikt te maken van objectieve criteria, maar dat deze criteria er in de praktijk ertoe leiden dat bepaalde groepen onterecht vaker wordt geselecteerd voor onderzoek. Dit zorgt voor indirecte discriminatie.[65] De regering raadt aan dat meldingsplichtige entiteiten regelmatig kwantitatieve analyses doen om zo te bepalen of bepaalde groepen vaker worden geselecteerd. Het voorkomen van (indirecte) discriminatie vereist daarnaast ook een

[63] DNB 2025, *Vervolgonderzoek aanpak discriminatie banken*, raadpleegbaar via: https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/toezicht-2025/q3/vervolgonderzoek-aanpak-discriminatie-banken/.
[64] Artikel 114 Verwerkingsverdrag van de Europese Unie.
[65] Zie ook O.A. Al Khatib & A.A. Al Khatib, 'Door kwantitatieve evaluaties kan het grote onbekende onthuld worden', 2026, in: J. Goosens e.a. (red.) Bestuursrecht langs zelfgekozen paden: tussen regels en creatie. Liber amicorum Rob Widdershoven.

ontvankelijke cultuur waarin signalen over discriminatie zorgvuldig worden behandeld en waarin kan en mag worden afgeweken van algoritmische uitkomsten. Het is belangrijk dat een meldingsplichtige entiteit weet op basis waarvan besluitvorming plaatsvindt en hierbij voorkomt dat deze besluitvorming discriminerende effecten heeft.

Op het toezicht op discriminatie wordt verder ingegaan in paragraaf 8.4.

3.7. Het gebruik van contant geld en aandelen aan toonder

De antiwitwasverordening introduceert in artikel 80 een limiet op contante betalingen van € 10.000,- voor goederen en diensten. De antiwitwasverordening bevat een lidstaatoptie om deze limiet lager vast te stellen. Hiervan wordt gebruik gemaakt door de limiet in dit wetsvoorstel op € 3.000,- vast te stellen, dit wordt toegelicht in paragraaf 7.2. Artikel 80 antiwitwasverordening schrijft voor dat de limiet ook geldt voor transacties waartussen een verband lijkt te bestaan. De limiet geldt niet voor natuurlijke personen die niet beroepshalve handelen (particulieren) en voor betalingen of deposito's in de gebouwen van kredietinstellingen of uitgevers van elektronisch geld, zoals bijvoorbeeld het afstorten bij een geldautomaat. De antiwitwasverordening schrijft lidstaten voor om toezicht en handhaving op deze limiet in te richten. De antiwitwasverordening verbiedt ook het gebruik van aandelen aan toonder, anonieme bank- of betaalrekeningen en andere anonieme betaalinstrumenten of waarde dragers.[66]

§ 4. Inhoud AMLA-verordening

De grootste verandering die uit het AML-pakket voortvloeit is de oprichting van de Europese antiwitwasautoriteit, de AMLA. Nederland is één van de pleitbezorgers geweest voor de oprichting van een Europese autoriteit.[67] Zoals de Europese Commissie in het *post-mortem* rapport, opgesteld naar aanleiding van een aantal witwaszaken in verschillende lidstaten, reeds opmerkte is het tegengaan van witwassen en terrorismefinancier sterk afhankelijk van de nationale uitvoering van AML/CFT-maatregelen. Deze afhankelijkheid heeft tot tekortkomingen geleid. Niet alleen met betrekking tot de effectiviteit van het toezicht op het niveau van de Unie, maar ook met betrekking tot de geharmoniseerde uitleg van de Europese en internationale regels ter voorkoming van witwassen en het financieren van terrorisme. De AMLA is opgericht om die twee tekortkomingen, het ineffectieve toezicht en versnippering van de regels, te adresseren door middel van harmonisatie van de regels en coördinatie van het toezicht. De AMLA zal een centrale rol spelen bij de uitleg, uitvoering, toepassing en toezicht van het AML-pakket in de Europese Unie.

4.1. Toezichttaken AMLA

De AMLA zal zowel direct als indirect toezicht houden. Ten aanzien van de financiële sector zijn de bevoegdheden van de AMLA breder dan ten opzichte van de niet-financiële sector. De meest concrete taak van de AMLA zal het directe toezicht zijn op zogenoemde hoog-risico entiteiten. Dit zijn financiële ondernemingen die vanwege hun omvang, grensoverschrijdende dienstverlening en aangeboden producten en diensten geclassificeerd worden als hoog risico. Op grond van een door de AMLA

[66] Artikel 79 antiwitwasverordening.
[67] *Kamerstukken II* 2019/20, 31 477, nr. 44.

ontwikkelde en door de Europese Commissie vastgestelde technische reguleringsnorm zullen uiteindelijk 40 entiteiten worden geselecteerd, minimaal één uit elke lidstaat. Op deze entiteiten zal de AMLA direct toezicht houden. Hiervoor zal de AMLA zogenaamde gezamenlijke toezichtteams oprichten waarin, naast medewerkers van de AMLA, ook medewerkers van de relevante nationale toezichthouders participeren. Daarnaast kunnen toezichthouders uit de lidstaten de AMLA verzoeken om het toezicht tijdelijk over te nemen of kan de AMLA in het geval van serieuze, herhaalde of systematische niet-nakoming van regelgeving het toezicht over een instelling overnemen. Daarnaast zal de AMLA indirect toezicht houden, omdat zij ook toezicht zal houden op de toezichthouders in de lidstaten, onder andere door middel van periodieke beoordelingen van nationale toezichthouders en de coördinatie van AML/CFT-toezichtcolleges op niet-geselecteerde entiteiten. Ook kan de AMLA bemiddelen tussen nationale toezichthouders in het geval van geschillen.

Ten aanzien van de niet-financiële sector heeft de AMLA minder bevoegdheden. De AMLA zal bijvoorbeeld geen direct toezicht houden op niet-financiële ondernemingen en de AMLA kan niet direct ingrijpen in het nationale toezicht bij ernstige tekortkomingen. Wel voert de AMLA periodiek collegiale toetsingen uit van de activiteiten van niet-financiële toezichthouders, die een lichter karakter hebben dan de periodieke beoordeling bij financiële toezichthouders. Hetzelfde geldt voor AML/CFT-toezichtcolleges, die de AMLA bij de niet-financiële sector slechts kan bijstaan en bevorderen, maar niet zelf kan oprichten. De AMLA kan niet, zoals bij financiële ondernemingen, het toezicht overnemen. De AMLA kan wel onderzoek doen naar gebrekkig toezicht en daarop mogelijk aanbevelingen doen. Tot slot kan de AMLA ook bemiddelen, maar niet beslechten, bij geschillen tussen toezichthouders bij grensoverschrijdende dienstverlening.

4.2. Regulerende taken AMLA

Naast de toezichttaken krijgt de AMLA de verantwoordelijkheid om nadere regelgeving op te stellen, dan wel door middel van de voorbereiding van technische reguleringsnormen voor Europese Commissie of door het opstellen van richtsnoeren. Het gehele pakket kent meer dan 40 grondslagen voor de AMLA om nadere regelgeving uit te werken, plus een algemene grondslag voor de AMLA om richtsnoeren op te stellen over niet voorgeschreven onderwerpen. Door middel van deze grondslagen krijgt de AMLA een bepalende rol bij de uitleg en toepassing van de voorschriften uit het AML-pakket. Deze grondslagen variëren van de manier waarop meldingsplichtige entiteiten hun cliëntenonderzoek moeten uitvoeren tot de manier waarop de toezichthouders hun toezicht moeten uitoefenen. Dit gaat dan bijvoorbeeld over de kenmerken van risicogebaseerd toezicht.

4.3. Organisatie AMLA

De AMLA-verordening regelt tevens de organisatie van de AMLA. De twee belangrijkste organen binnen de AMLA zijn de algemene raad (*General Board)* en de raad van bestuur (*Executive Board)*. De raad van bestuur bestaat uit de voorzitter en vijf bestuursleden. De raad van bestuur is verantwoordelijk voor de algemene planning en uitvoering van de aan de AMLA opgedragen taken en draagt zorg voor het dagelijks bestuur van de AMLA. De algemene raad bestaat – naast de voorzitter van de raad van bestuur – uit vertegenwoordigers van de lidstaten. De algemene

raad heeft twee samenstellingen, met vertegenwoordigers van de toezichthouders[68] en met de vertegenwoordigers van de FIE's van alle lidstaten. De algemene raad fungeert als het centrale orgaan waarin de twee hoofdtaken van de AMLA, het harmoniseren van regelgeving en het coördineren van het toezicht, behandeld worden. Dit houdt in dat de algemene raad moet instemmen met toezichthandelingen van de AMLA ten aanzien van de geselecteerde entiteiten en de AML/CFT-toezichtcolleges en met alle gedelegeerde regelgeving die de AMLA opstelt. Op deze manier is bij de AMLA, een zelfstandige organisatie met een eigen mandaat, ook vertegenwoordiging vanuit de lidstaten institutioneel geborgd in de vorm van de toezichthouders. Relevant is in dat kader de in de AMLA-verordening vastgelegde onafhankelijkheid van de toezichthouders in deze algemene raad. Artikel 59 AMLA-verordening schrijft voor dat lidstaten, ondernemingen, organen en instanties van de Unie en andere publieke of private organen geen pogingen doen om invloed uit te oefenen op de toezichthouders als onafhankelijke leden van de algemene raad bij het vervullen van hun taken.

§ 5. De zesde antiwitwasrichtlijn

De zesde antiwitwasrichtlijn regelt met name de bevoegdheden voor publieke instanties, zoals voor de toezichthouder en financiële-inlichtingeneenheid. Op de individuele bepalingen en waar deze geïmplementeerd worden wordt in paragraaf 7 stilgestaan. Hier volgt een algemene paragraaf over de richtlijn met de belangrijkste punten.

De zesde antiwitwasrichtlijn bouwt tezamen met de antiwitwasverordening voort op de vierde antiwitwasrichtlijn. De zesde antiwitwasrichtlijn bevat een verdere uitwerking van de taken en bevoegdheden van FIE's waaronder de mogelijkheid om spoedbevriezingen te verrichten. Daarnaast bevat het voorstel bepalingen omtrent de samenwerking tussen FIE's en de wijze waarop FIE's feedback geven aan meldingsplichtige entiteiten over de meldingen van verdachte transacties die zij bij de FIE hebben gedaan. Verder bevat de zesde antiwitwasrichtlijn bepalingen omtrent de bevoegdheden en de invulling van het risicogebaseerd toezicht door toezichthouders, en bepalingen omtrent de samenwerking met andere toezichthouders. Naast de reeds bestaande algemene plicht tot samenwerking, verplicht de zesde antiwitwasrichtlijn toezichthouders om bij gedeeld toezicht op meldingsplichtige entiteiten die actief zijn in meerdere lidstaten colleges op te richten waarbinnen het toezicht wordt gecoördineerd. Voorts bevat de richtlijn ook bepalingen omtrent de registers van UBO's van juridische entiteiten, en van trusts en soortgelijke juridische constructies (UBO-registers). Hierbij wordt onder meer de rol van de beheerder van het register, in Nederland de KVK, versterkt met meer bevoegdheden om te borgen dat de geregistreerde gegevens adequaat, accuraat en actueel zijn. Ten slotte bevat het voorstel bepalingen omtrent de koppeling van de nationale verwijzingsportalen bankgegevens op Europees niveau, en bepalingen omtrent databescherming. Aangezien de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd wordt door middel van dit wetsvoorstel zullen de afzonderlijke onderdelen van de zesde antiwitwasrichtlijn en de wijze van implementatie hieronder nader toegelicht worden bij de hoofdpunten van het wetsvoorstel.

De artikelen 12, 13 en 14 bevatten regels over de toegang tot de registers van

[68] Voor Nederland zal dat De Nederlandsche Bank zijn.

uiteindelijk begunstigden voor personen met een legitiem belang. Deze artikelen dienen uiterlijk op 10 juli 2026 geïmplementeerd te zijn. Gezien deze vroegere implementatietermijn, worden deze artikelen niet geïmplementeerd in dit wetsvoorstel, maar is de wettelijke grondslag om bij algemene maatregel van bestuur personen met een legitiem belang aan te wijzen die toegang krijgen tot de UBO-registers reeds geregeld in de Wijzigingswet beperking toegang UBO-registers, die op 16 juli 2025 in werking is getreden. De artikelen 12, 13 en 14 worden geïmplementeerd in het Wijzigingsbesluit toegang UBO-registers voor natuurlijke personen en rechtspersonen met een legitiem belang.

Op grond van artikel 3, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn kunnen lidstaten met onderbouwing andere entiteiten aanwijzen waarop de antiwitwasverordening van toepassing is. Lidstaten kunnen daarvoor de gehele antiwitwasverordening of delen daarvan van toepassing verklaren op deze entiteiten. In aansluiting op de keuze om op het niveau van algemene maatregel van bestuur het toezicht op de meldingsplichtige entiteiten uit de antiwitwasverordening aan te wijzen, wordt voor deze lidstaatoptie een grondslag opgenomen om andere entiteiten bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen.[69] De regering is momenteel niet voornemens om gebruik te maken van deze mogelijkheid.

In artikel 5, zesde lid, zesde antiwitwasrichtlijn zijn de vereisten opgenomen met betrekking tot het toekennen van verblijfsrechten in ruil voor investeringen. Dit artikel hoeft niet te worden geïmplementeerd in Nederland. De verplichtingen uit dit artikel gelden alleen voor lidstaten die verblijfsrechten kunnen toekennen in ruil voor investering van enigerlei aard, zoals kapitaaloverdracht, aankoop of huur van onroerend goed, beleggingen in staatsobligaties, beleggingen in vennootschappen, een schenking of donatie voor een activiteit die bijdraagt aan het algemeen belang, of een bijdrage aan de staatsbegroting. Omdat dit in Nederland niet kan, hoeft Nederland niet te voldoen aan de in artikel 5 zesde antiwitwasrichtlijn opgenomen verplichtingen.

Daarnaast verplicht de richtlijn lidstaten te voorzien in een centraal elektronisch systeem ter identificatie van cliënten van banken en andere betaaldienstverleners. Ter implementatie van de vierde antiwitwasrichtlijn is hierin voorzien via een verplichte aansluiting voor banken en betaaldienstverleners op het verwijzingsportaal bankgegevens. Artikel 16, vijfde lid, zesde antiwitwasrichtlijn biedt lidstaten de optie om andere informatie dan die op grond van artikel 16, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn verplicht via het verwijzingsportaal beschikbaar moet zijn, toegankelijk en doorzoekbaar te maken voor zover dat essentieel wordt geacht voor de taakuitoefening door de FIE of de AMLA. Van deze lidstaatoptie is beperkt gebruikgemaakt bij de implementatie van de vierde antiwitwasrichtlijn. Dit betreft administratieve kenmerken van producten en cliënten en de informatie over cliënten die andere producten afnemen dan betaalrekeningen en kluizen. Dit wordt voortgezet. Dit heeft geen lasten voor burgers en bedrijven tot gevolg, omdat het een bevoegdheid voor de opsporing is.

[69] Artikel 2.1 van dit wetsvoorstel.

§ 6. Verhouding hoger recht (gegevensbescherming)

Hoofdstuk VII antiwitwasverordening en hoofdstuk VI zesde antiwitwasrichtlijn bevatten bepalingen met betrekking tot gegevensbescherming die worden verwerkt op grond van het AML-pakket. Ter uitvoering van de verplichtingen uit het AML-pakket worden persoonsgegevens verwerkt door zowel private entiteiten als publieke entiteiten. Daarnaast bevordert het AML-pakket de uitwisseling van persoonsgegevens tussen FIE's onderling en tussen FIE's en andere autoriteiten, zowel binnen de Europese Unie als met derde landen. Bepalingen uit het AML-pakket, waarbij ter uitvoering ervan persoonsgegevens worden verwerkt, zijn onder meer de identificatie en verificatie van cliënten, het registreren van UBO-informatie, het analyseren van transacties, het aanmaken en bijhouden van risicoprofielen en het melden van verdachte transacties bij de FIE. Het voorkomen van witwassen wordt aanvaard als een belangrijk publiek belang dat de verwerking van persoonsgegevens rechtvaardigt. Zoals blijkt uit overweging 150 antiwitwasverordening en 56 en 122 zesde antiwitwasrichtlijn geldt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna: AVG)[70] onverkort, wat betekent dat er adequate bescherming moet zijn voor persoonsgegevens die worden verwerkt. De Europese toezichthouder voor gegevensbescherming (hierna: EDPS) heeft tevens een advies uitgebracht op het AML-pakket.[71] Hieruit bleek dat zij het doel van het AML-pakket, het harmoniseren van verplichtingen op EU-niveau en het versterken van het toezicht op EU-niveau verwelkomt. Ook steunt de EDPS de risicogebaseerde aanpak van de verordening, maar benadrukt daarbij dat risico-evaluaties transparant en gedocumenteerd moeten zijn. Ten aanzien van de toegang tot en de uitwisseling en de opslag van persoonsgegevens op grond van dit pakket geeft de EDPS aan dat deze slechts mag plaatsvinden indien het strikt noodzakelijk is en evenredig is voor de specifieke doelen van AML/CFT.

6.1. Verwerkingsgrondslagen antiwitwasverordening

Bij de implementatie van de vierde antiwitwasrichtlijn zijn gegevensbeschermingsartikelen opgenomen in de Wwft. Nu zijn de artikelen met betrekking tot gegevensbescherming voor meldingsplichtige entiteiten opgenomen in de antiwitwasverordening. Deze bepalingen bieden geen nationale ruimte om aanvullende regels hierover te stellen. Bovendien zijn veel mandaten voor de AMLA opgenomen in de antiwitwasverordening. Deze mandaten houden in dat de AMLA technische reguleringsnormen op zal gaan stellen ten aanzien van uitvoeringsaspecten van de verwerkingsgrondslagen. Dit betreft bijvoorbeeld de informatie die meldingsplichtige entiteiten mogen verzamelen bij de identificatie en verificatie van cliënten.[72] In het kader van het verrichten van cliëntenonderzoeksmaatregelen biedt de antiwitwasverordening aanvullend de mogelijkheid voor het verwerken van bijzondere persoonsgegevens zoals nationaliteiten en biometrische gegevens.[73] Voorts kunnen meldingsplichtige

[70] Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) (*PbEU* L 2016/119).

[71] EDPS, *Opinion 12/2021 on the anti-money laundering and countering the financing of terrorism (AML/CFT) package of legislative proposals,* 22 september 2021, raadpleegbaar via: https://www.edps.europa.eu/system/files/2021-09/21-09-22_edps-opinion-aml_en.pdf.

[72] Artikel 22 en 28 antiwitwasverordening.

[73] Artikel 76 en overweging 152 antiwitwasverordening.

entiteiten het burgerservicenummer van cliënten verwerken.[74] Daarnaast is er sprake van een uitbreiding ten opzichte van de vierde antiwitwasrichtlijn van het aantal meldingsplichtige entiteiten dat persoonsgegevens dient te verzamelen in het kader van cliëntenonderzoeken. De uitbreiding omvat de aanbieders van crowdfundingdienstverleners en vanaf 2029 voetbalclubs en voetbalmakelaars.[75] Tot slot worden de definities van UBO en PEPs uitgebreid, waardoor ook meer persoonsgegevens zullen worden verwerkt bij het verrichten van cliëntenonderzoeken.[76]

Hoofdstuk VII antiwitwasverordening voorziet in grondslagen voor meldingsplichtige entiteiten voor de verwerking van persoonsgegevens en het bewaren van informatie. Artikel 75 antiwitwasverordening geeft de mogelijkheid voor het oprichten van partnerschappen voor gegevensuitwisseling. Zie hiervoor nadere toelichting bij paragraaf 3.6 van de toelichting. Artikel 76 antiwitwasverordening bevat de grondslag voor verwerking van persoonsgegevens door meldingsplichtige entiteiten, inclusief categorieën van bijzondere persoonsgegevens en gegevens van strafrechtelijke aard. Dit betreft een uitbreiding ten opzichte van de vierde antiwitwasrichtlijn, waarin alleen was voorzien in een grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens. Zoals de overwegingen van de antiwitwasverordening aangeven, volgt uit de aard van de verplichtingen uit de antiwitwasregelgeving dat verwerking van alle bijzondere categorieën van persoonsgegevens aan de orde kan zijn; op voorhand is immers niet uit te sluiten dat deze gegevens onderdeel uitmaken van de informatie in een transactie of bij vastlegging van andere onderdelen van het cliëntenonderzoek. Een dergelijke grondslag is derhalve vereist. Hetzelfde geldt voor de verwerking van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, ook hiervoor geldt dat meldingsplichtige entiteiten in voorkomende gevallen genoodzaakt zijn deze te verwerken, bijvoorbeeld relevante strafrechtelijke antecedenten bij het doen van een risicobeoordeling van een zakelijke relatie. Voorts bevat de antiwitwasverordening een grondslag voor meldingsplichtige entiteiten om automatische besluitvorming te hanteren, zoals bedoeld in artikel 76, vijfde lid, antiwitwasverordening. Deze mogelijkheid geldt uitsluitend voor meldingsplichtige entiteiten en niet voor publieke partijen. Bij de toepassing van automatische besluitvorming blijft de AVG onverkort van toepassing, zoals expliciet bevestigd wordt in overweging 150 antiwitwasverordening. Voor de duidelijkheid wordt benadrukt dat uitsluitend meldingsplichtige entiteiten gebruik kunnen maken van geautomatiseerde besluitvorming in het kader van de verordening. Publieke partijen, waaronder de FIE, komt deze mogelijkheid niet toe.

Het verzamelen en vervolgens verwerken van persoonsgegevens door de meldingsplichtige entiteiten moet beperkt blijven tot wat noodzakelijk is om te voldoen aan de eisen uit de antiwitwasverordening en persoonsgegevens mogen niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met dat doel. Daarnaast dienen de gegevens afkomstig te zijn uit betrouwbare bronnen en dienen zij accuraat en actueel te zijn.[77] Met name de verdere verwerking van persoonsgegevens voor commerciële doeleinden is niet toegestaan. Om dit onderdeel van de

[74] Artikel 22, eerste lid, onder a, onder iii, antiwitwasverordening.
[75] Artikel 3 antiwitwasverordening.
[76] Artikel 2, eerste lid, onder 34 (PEP) en art. 52, eerste lid (UBO), antiwitwasverordening.
[77] Artikel 76, tweede lid, antiwitwasverordening.

verwerkingsgrondslag te borgen zijn waarborgen opgenomen, zoals de verplichting om te voorkomen dat de verwerking tot discriminerende resultaten kan leiden en om onderscheid te maken tussen verschillende gegevens van strafrechtelijke aard. Tevens zijn meldingsplichtige entiteiten bevoegd om onder voorwaarden en in beperkte gevallen gebruik te maken van automatische individuele besluitvorming, met inbegrip van profilering, of AI-systemen.[78] Hiervoor mogen meldingsplichtige entiteiten alleen informatie die zij verkrijgen op grond van hun cliëntenonderzoeksmaatregelen gebruiken. Daarnaast mogen essentiële besluiten, zoals het al dan niet weigeren van een zakelijke relatie of het melden van een verdachte transactie, alleen met menselijke tussenkomst worden genomen. Voorts moeten meldingsplichtige entiteiten besluiten genomen op grond van deze processen desgevraagd aan cliënten uitleggen en moeten cliënten de mogelijkheid hebben om deze aan te vechten.[79]

Tot slot bevat het hoofdstuk een bepaling, artikel 77, over het bewaren van informatie. Het artikel gaat in op welke informatie bewaard moet worden, namelijk de bescheiden die gebruikt zijn bij het cliëntenonderzoek, een register van de gemelde verdachte transacties en verrichte transacties, en bescheiden verkregen in kader van partnerschappen voor informatie-uitwisseling. De antiwitwasverordening schrijft voor dat deze bescheiden voor een periode van vijf jaar bewaard moeten worden. Op grond van artikel 77, vierde lid, tweede alinea, kan deze bewaartermijn verlengd worden met vijf jaar indien kan worden aangetoond dat langere bewaring noodzakelijk en evenredig is met het oog op het voorkomen, opsporen, onderzoeken of vervolgen van vermoedelijke witwasrisico's of terrorismefinanciering. De regering ziet geen noodzaak om de bewaartermijn te verlengen en maakt derhalve geen gebruik van de lidstaatoptie.

6.1.1. Verwerkingsgrondslagen ten aanzien van uiteindelijk begunstigden

In de antiwitwasverordening staan verwerkingsgrondslagen voor de persoonsgegevens van uiteindelijk begunstigden en voor de persoonsgegevens van een aantal andere personen die relevant zijn bij het bepalen van de uiteindelijk begunstigden, zoals het hoger leidinggevend personeel en volmachtgevers. De grondslagen in artikel 62 antiwitwasverordening betekenen een uitbreiding van de verwerking van persoonsgegevens ten opzichte van de situatie onder de vierde antiwitwasrichtlijn. Juridische entiteiten en constructies moeten meer informatie bijhouden over hun uiteindelijk begunstigden, zoals informatie over dubbele nationaliteiten en het nummer van het identiteitsdocument. Ook wordt de definitie van het hoger leidinggevend personeel uitgebreid. In de gevallen dat het hoger leidinggevend personeel geregistreerd moet worden zal dit dus meer personen omvatten dan in de situatie onder de vierde antiwitwasrichtlijn. Juridische entiteiten en constructies moeten informatie over hun UBO's doorgeven aan het UBO-register. Ook moeten zij deze gegevens verstrekken aan meldingsplichtige entiteiten. De grondslag voor het verwerken van deze persoonsgegevens door meldingsplichtige entiteiten staat omschreven in artikel 22 antiwitwasverordening.

[78] Overweging 150 en artikel 76, vijfde lid, antiwitwasverordening.
[79] Met uitzondering van het melden van verdachte transacties.

6.1.2. Verwerkingsgrondslagen FIE

Daarnaast regelt de antiwitwasverordening het melden van vermoedens van witwassen, onderliggende basisdelicten en terrorismefinanciering door de meldingsplichtige entiteiten aan de FIE.[80] Deze verplichting vloeit rechtstreeks voort uit de verordening en is daarmee bindend in alle lidstaten. De ter uitvoering van de meldplicht te verwerken gegevens zullen naar verwachting niet verschillen van de gegevens die ook nu al worden verwerkt in het kader van de meldplicht. Hierdoor is de inschatting dat hieruit geen nieuwe gevolgen ten aanzien van de gegevensverwerking- en/of bescherming voortvloeien.

6.1.3. Verwerkingsgrondslag oprichten partnerschappen

Tot slot biedt de antiwitwasverordening de mogelijkheid om partnerschappen voor informatie-uitwisseling op te richten.[81] Allereerst geldt de voorwaarde dat de oprichting van het partnerschap alleen kan als dit strikt noodzakelijk is om te voldoen aan de verplichtingen om cliëntenonderzoek te verrichten en verdachte transacties te verrichten. Voorts moeten de meldingsplichtige entiteiten die voornemens zijn om een partnerschap op te richten de relevante antiwitwastoezichthouder en de betrokken toezichthouder op de AVG, in Nederland de AP, in kennis stellen van hun voornemen om een partnerschap op te richten en een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uit te voeren. Daarnaast mag de informatie die gedeeld wordt binnen het partnerschap alleen in verband staan met cliënten met een hoger risico of waarvoor meer informatie nodig is om te bepalen of er sprake is van een hoger risico. Tot slot is het mogelijk om met toestemming van de FIE informatie over transacties die als verdacht zijn gemeld te delen binnen het partnerschap. Het is verder aan de toezichthouders en aan de AP om afspraken te maken rondom het proces van beoordeling van voorstellen voor het oprichten van partnerschappen en de implicaties die het heeft op de bescherming van persoonsgegevens.

6.2. Verwerkingsgrondslagen zesde antiwitwasrichtlijn

De zesde antiwitwasrichtlijn bevat meerdere grondslagen voor gegevensverwerkingen. De verwerkingen door de betrokken entiteiten en toezichthouders zijn verwerkingen op grond van een wettelijke verplichting, in de zin van artikel 6, eerste lid, onderdeel c, AVG. Het AML-pakket bevat een aantal verplichtingen aan de lidstaten waarbij er ruimte is gelaten om invulling te geven om de verplichtingen uit de richtlijn te implementeren. Er is voor gekozen om dit zo lastenluw mogelijk te doen. Hieronder wordt per afzonderlijke maatregel uiteengezet welke invloed de gemaakte keuzes hebben voor de verwerking en bescherming van persoonsgegevens.

6.2.1. Bijzondere persoonsgegevens en strafrechtelijke gegevens

Bevoegde autoriteiten mogen op grond van artikel 70, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn bijzondere categorieën persoonsgegevens en strafrechtelijke gegevens verwerken voor de uitoefening van hun taken, mits zij aan strikte voorwaarden voldoen. Deze bepaling, hoewel opgenomen in een richtlijn, geldt rechtstreeks voor bevoegde autoriteiten. De grondslag in artikel 70, eerste lid lijkt de mogelijkheid te bieden voor lidstaten om nadere waarborgen voor de rechten en

[80] Artikel 69 antiwitwasverordening.

[81] Overweging 148 en artikel 75 antiwitwasverordening.

vrijheden van de betrokkene te stellen bij de verwerking van deze bijzondere categorieën persoonsgegevens. Bestaande wettelijke kaders, zoals de AVG en de Uitvoeringswet AVG (UAVG), alsmede de waarborgen genoemd in artikel 70 zesde antiwitwasrichtlijn bieden voldoende kaders om bijzondere categorieën persoonsgegevens te verwerken. Hoewel artikel 70 zesde antiwitwasrichtlijn zich niet leende voor directe implementatie, omdat het rechtstreeks is gericht aan bevoegde autoriteiten en niet aan lidstaten, heeft de regering alsnog gekozen voor opname in nationaal recht, zie artikel 5.13 van dit wetsvoorstel. De reden hiervoor is dat onduidelijkheid over de toepassing van deze bepaling onwenselijk was. Een grondslag voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens en strafrechtelijke gegevens dient immers eenduidig in de wet te zijn verankerd om juridische zekerheid te waarborgen. Daarom is in dit artikel een expliciete wettelijke grondslag opgenomen, geïnspireerd op artikel 70 zesde antiwitwasrichtlijn en artikel 76 antiwitwasverordening. Hiermee wordt voorkomen dat de legitimiteit van deze verwerkingen ter discussie komt te staan.

De waarborgen uit artikel 70 schrijven voor dat alleen speciaal aangewezen en gemachtigd personeel de gegevens mag verwerken, waarbij hoge eisen aan vertrouwelijkheid en gegevensbescherming gelden. Ook moeten er moderne technische en organisatorische maatregelen worden genomen om de veiligheid van de gegevens te waarborgen. Daarbij is uitdrukkelijk bepaald dat de AVG van toepassing is op deze verwerkingen en de verwerking moet steeds beperkt blijven tot de doeleinden van de richtlijn.[82] Toezicht op en mogelijkheden tot beroep door betrokkenen zijn geborgd, met toepassing van noodzakelijke beperkingen om het onderzoek niet te schaden.[83] Gelet op de algemene grondslag, die rechtstreeks uit de richtlijn volgt, is er derhalve niet voor gekozen om een aparte grondslag voor de verwerking van categorieën bijzondere persoonsgegevens en strafrechtelijke gegevens op te nemen.

6.2.1. Minimumregistratie

In de zesde antiwitwasrichtlijn wordt ervan uitgegaan dat het inzichtelijk is voor toezichthouders wat hun toezichtspopulatie is.[84] Behoudens de reeds bestaande wettelijke voorschriften waarin toezichthouders meldingsplichtige entiteiten hebben geregistreerd of door middel van een vergunningenstelsel de populatie inzichtelijk hebben gemaakt, biedt artikel 2.2 van dit wetsvoorstel een nieuwe verwerkingsgrondslag voor het verwerken van persoonsgegevens van meldingsplichtige entiteiten bij de implementatie van de registratieplicht. Overigens wordt opgemerkt dat de registratieplicht in beginsel uitsluitend bedrijfsgegevens bevat. Slechts in het geval van bijvoorbeeld eenmanszaken die tevens meldingsplichtige entiteit zijn kan het gaan om adresgegevens. Dit register wordt daarnaast niet publiekelijk inzichtelijk en hierbij is ook relevant dat de persoonsgegevens al wel inzichtelijk in bijvoorbeeld het Handelsregister.

[82] Overwegingen 122 & 123 zesde antiwitwasrichtlijn, o.m. artikelen 5, 6, 9, 10, 13, 14, 15 tot en met 22, 23, 24, 25, 30, 32, 35 en 37 tot en met 39 van de AVG.
[83] Overweging 124 zesde antiwitwasrichtlijn.
[84] Artikel 4 zesde antiwitwasrichtlijn.

6.2.2. Toetsing hoger leidinggevend personeel

In de zesde antiwitwasrichtlijn worden toezichthouders ook verplicht na te gaan en periodiek te controleren of de leden van het hoger leidinggevend personeel van een meldingsplichtige entiteit, alsmede de financiële gemengde holding en de uiteindelijk begunstigden van die entiteiten geschikt en betrouwbaar zijn, dan wel niet veroordeeld zijn voor bepaalde delicten.[85] Hiervoor zullen persoonsgegevens verwerkt worden, immers zullen toezichthouders moeten vaststellen wie het hoger leidinggevend personeel is dat getoetst dient te worden en dienen zij na te gaan of de personen aan de eisen voldoen en dus niet veroordeeld zijn. De grondslag voor gegevensverwerking wordt gegeven in artikel 2.5, vijfde lid, van dit wetsvoorstel en wordt nader uitgewerkt in een algemene maatregel van bestuur. Daar wordt uitgewerkt welke gegevens verwerkt mogen worden.

6.2.3. Gegevens van uiteindelijk begunstigden

De KVK verwerkt persoonsgegevens voor het beheer van het UBO-register als bedoeld in artikel 10, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn. De gegevens over de UBO's worden door juridische entiteiten en constructies verstrekt aan de KVK en opgeslagen in het UBO-register. Het gaat om de gegevens als bedoeld in artikel 62 antiwitwasverordening en in artikel 63, vierde lid en de in artikel 66, antiwitwasverordening bedoelde volmachtregelingen. Dit betekent een uitbreiding ten opzichte van de situatie onder de vierde antiwitwasrichtlijn.

Gegevens worden vanuit het UBO-register op aanvraag verstrekt aan bevoegde autoriteiten, meldingsplichtige entiteiten en personen en organisaties met een legitiem belang. Bevoegde autoriteiten kregen onder de vierde antiwitwasrichtlijn al toegang tot alle informatie die in het register wordt bijgehouden en dit blijft zo.

Meldingsplichtige entiteiten krijgen toegang tot het UBO-register in het kader van de uitvoering van het cliëntenonderzoek. In beginsel hebben meldingsplichtige entiteiten met het oog op de gegevensbescherming geen toegang tot alle gegevens die in het UBO-register geregistreerd zijn. Wel is in dit wetsvoorstel een delegatiegrondslag opgenomen om bepaalde categorieën meldingsplichtige entiteiten bij algemene maatregel van bestuur toegang te verlenen tot een uitgebreidere set gegevens. Voor een nadere onderbouwing van deze grondslag wordt verwezen naar paragraaf 7.3.4.2. Gegevens worden daarnaast beschermd doordat raadplegers bij een aanvraag voor toegang geïdentificeerd worden door middel van elektronische identificatiemiddelen en de nodige gekwalificeerde vertrouwensmiddelen als bedoeld in Verordening (EU) nr. 910/2014.

Uit de zesde antiwitwasrichtlijn volgen gedetailleerde regels voor het verlenen van toegang aan personen en organisaties met een legitiem belang. De grondslag voor het implementeren van deze bepaling is opgenomen in de Wijzigingswet beperking toegang UBO-registers en wordt nader uitgewerkt in het Wijzigingsbesluit toegang UBO-registers voor natuurlijke personen en rechtspersonen met een legitiem belang.

Ook bevat de zesde antiwitwasrichtlijn de verplichting voor de KVK om de informatie die door juridische entiteiten en constructies wordt ingediend te verifiëren. Voor de doeleinden van die verificaties krijgt de KVK de bevoegdheid om alle informatie op te

[85] Artikel 6 zesde antiwitwasrichtlijn.

vragen voor zover dat nodig is om de informatie over UBO's vast te stellen en te verifiëren. Hierbij worden persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen. Daarnaast is een bepaling opgenomen dat de KVK een aanduiding moet maken in het UBO-register als een juridische entiteit wordt gelinkt aan natuurlijke of rechtspersonen die onderworpen zijn aan gerichte financiële sancties. Wanneer KVK bij haar werkzaamheden voor het beheer van het UBO-register feiten ontdekt die verband kunnen houden met witwassen of terrorismefinanciering is KVK verplicht daar melding van te maken bij de FIE.

6.2.4. Financiële-inlichtingeneenheid

De FIE verwerkt ten behoeve van de uitvoering van de wettelijke taken persoonsgegevens. Deze verwerking omvat onder andere het gebruik van persoonsgegevens bij de analyse van ontvangen meldingen van verdachte transacties, het verspreiden van de resultaten van de analyse aan de bevoegde autoriteiten en het verstrekken van informatie aan andere FIE's, bevoegde autoriteiten en toezichthouders over door meldingsplichtige entiteiten bij de FIE gemelde verdachte transacties. Dit zal plaatsvinden via de beveiligde kanalen voor informatie-uitwisseling zoals beschreven in de artikelen 19, achtste lid, en 30, zesde antiwitwasrichtlijn.

Op de verwerking van persoonsgegevens door de FIE is de AVG van toepassing. De AVG biedt een algemeen kader voor de bescherming van persoonsgegevens binnen de Europese Unie. Voorheen was op de gegevensverwerkingen door de FIE een aantal artikelen van de Wet politiegegevens van overeenkomstige toepassing. Deze regels waren inhoudelijk grotendeels congruent met de AVG, met dien verstande dat de AVG op een aantal onderdelen meer gedetailleerd is. Met de wijziging van het op de FIE toepasselijke gegevensverwerkingsregime is, mede naar aanleiding van het consultatieadvies van de Autoriteit Persoonsgegevens, aangesloten bij het uitgangspunt van de Uniewetgever dat op gegevensverwerking door FIE's de AVG van toepassing is (overweging 122 zesde antiwitasrichtlijn).

De AVG bevat onder meer bepalingen over gegevensbescherming en -beveiliging, het verstrekken van gegevens, rechten van betrokkenen en het toezicht op de gegevensverwerking. Daarnaast worden aanvullend bij algemene maatregel van bestuur nadere regels gesteld ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens door de FIE, de inhoud van een verzoek om informatie aan een andere FIE, ende terugkoppeling door de FIE aan de meldingsplichtige entiteiten. Die terugkoppeling draagt bij aan een lerend systeem en draagkracht voor het stelsel, en kan zowel geaggregeerd als op individueel niveau plaatsvinden.

Vanwege de grote hoeveelheden gevoelige persoonlijke en financiële informatie waarover de FIE ten behoeve van haar taakuitvoering kan beschikken, heeft de verwerking van deze gegevens gevolgen voor de grondrechten van personen, zoals het recht op bescherming van persoonsgegevens, het recht op een privéleven en het recht op eigendom. De zesde antiwitwasrichtlijn bevat een nieuwe bepaling waardoor de FIE een grondrechtenfunctionaris moet aanwijzen, die is belast met - onder meer – het bevorderen van de naleving van de grondrechten.[86]

[86] Artikel 20 zesde antiwitwasrichtlijn.

Daarnaast stelt de zesde antiwitwasrichtlijn nieuwe regels met betrekking tot de onmiddellijke en rechtstreekse toegang van de FIE tot financiële en administratieve informatie, en de directe of indirecte toegang van de FIE tot bepaalde rechtshandhavingsinformatie. Deze regels zijn dermate gedetailleerd, dat nadere uitwerking is vereist. Voor zover de toepasselijke wetgeving dit vereist, gebeurt dit op wetsniveau; dit betreft de toegang tot reisgegevens van passagiers (artikel 3.5, vijfde lid) en de verwerking van gezondheidsgegevens voor zover het betreft gegevens met betrekking tot het recht op een uitkering op grond van de sociale zekerheidswetgeving (artikel 6.18). In de overige gevallen vindt nadere uitwerking plaats bij algemene maatregel van bestuur. Bij deze nadere uitwerking bij algemene maatregel van bestuur zullen ook de eventuele gevolgen voor de gegevensverwerking en -bescherming nader worden omschreven.

Ook kan de FIE de opdracht geven aan een meldingsplichtige entiteit tot het opschorten van een transactie of het gebruik van een rekening of de zakelijke relatie, of om transacties te controleren met een significant risico op witwassen. Ook kan de FIE meldingsplichtige entiteiten attenderen op informatie die van belang is voor de uitvoering van het cliëntenonderzoek. Dergelijke bevoegdheden hebben gevolgen voor de bescherming van persoonsgegevens. Door middel van de op gegevensverwerking en -bescherming van toepassing zijnde bepalingen van de AVG wordt de bescherming van persoonsgegevens gewaarborgd.

Tot slot bevat het onderhavige wetsvoorstel regels die zien op onderwerpen als de samenwerking en uitwisseling van informatie tussen FIE's en het gebruik van de verstrekte informatie en de verwerking van persoonsgegevens door de FIE. Deze regels bepalen voor welke doelen de door de FIE verwerkte informatie mag worden gebruikt en welke voorwaarden daaraan worden gesteld (doelbinding). Omdat deze doelbindingsregels ongewijzigd blijven, of op ondergeschikte punten worden gewijzigd, is de inschatting dat hieruit geen (nieuwe) gevolgen ten aanzien van de gegevensverwerking- en/of bescherming voortvloeien.

6.2.5. Publicatiebevoegdheden c.q. -verplichtingen toezichthouders

Met hoofdstuk 4, paragraaf 2, van dit wetsvoorstel worden publicatiebevoegdheden en -verplichtingen toegekend aan de toezichthouders. Deze publicatiebevoegdheden geven de mogelijkheid om een waarschuwing of verklaring openbaar te maken, in het geval van een (ernstige) overtreding van de antiwitwasverordening, alsmede tot een verplichting om een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie in beginsel openbaar te maken. Onder omstandigheden kan de inzet van deze bevoegdheid, dan wel de naleving van deze verplichting, leiden tot het openbaar maken van persoonsgegevens. In artikel 4.15 van dit wetsvoorstel worden uitzonderingen op de publicatie opgesomd, waaronder het publiceren van persoonsgegevens. De systematiek van de publicatiebevoegdheid is niet veranderd ten opzichte van de publicatiebevoegdheid onder de vierde antiwitwasrichtlijn en de Wwft.

6.2.6. Samenwerking in AML/CFT-toezichtscolleges

Met artikel 5.3 van dit wetsvoorstel wordt de bevoegdheid gegeven aan toezichthouders voor het oprichten van AML/CFT-toezichtscolleges. In deze toezichtscolleges kan informatie worden uitgewisseld, bijstand worden verleend, toezichtbenadering van de groep of entiteit worden gecoördineerd en passende en

evenredige maatregelen worden genomen om ernstige inbreuken op de antiwitwasverordening aan te pakken.[87] Ook met toezichthouders uit landen buiten de Europese Unie kan een toezichtscollege worden opgericht, wat ook gevolgen heeft voor doorgifte van persoonsgegevens aan derde landen. Leden van het toezichtscolleges zullen bepalen hoe om te gaan met het verwerken van persoonsgegevens, conform de AVG.

6.2.7. Samenwerking toezichthouders

Tot slot bevat de zesde antiwitwasrichtlijn bevoegdheden voor toezichthouders, de AMLA en FIE's om onderling vertrouwelijke informatie uit te wisselen over meldingsplichtige entiteiten en samen te werken voor de vervulling van de taken op grond van deze wet.[88] Dit betreft ook toezichthouders uit andere lidstaten en derde landen. De waarborgen voor de samenwerking worden omschreven in dit wetsvoorstel (zie paragraaf 7.2), zoals welke partijen kunnen samenwerken maar ook wanneer gegevens of inlichtingen niet mogen worden verstrekt. In artikel 5.6 van dit wetsvoorstel is een delegatiegrondslag opgenomen om per algemene maatregel van bestuur de waarborgen uit het wetsvoorstel nader uit te werken.

§ 7. Hoofdlijnen van het wetsvoorstel

7.1. Wijze van implementatie

Dit wetsvoorstel voorziet, zoals aangegeven, in de implementatie van de zesde antiwitwasrichtlijn en enkele elementen uit de antiwitwasverordening, namelijk in het geval van nationale keuzes in het kader van lidstaatopties. Het wetsvoorstel creëert een nieuw wettelijk kader: de implementatiewet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering. Er worden daarnaast meerdere wetten aangepast door middel van dit wetsvoorstel. Onderstaande is schematisch de opbouw van het wetsvoorstel weergegeven.

Hoofstuk 1: Algemene bepalingen	Implementatiewet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering
Hoofdstuk 2: Meldingsplichtige entiteiten	
Hoofdstuk 3: Financiële-inlichtingeneenheid	
Hoofstuk 4: Toezicht en handhaving	
Hoofdstuk 5: Samenwerking en gegevensuitwisseling.	
Hoofstuk 6: Wijziging overige wetten	Intrekking Wwft, aanpassingen verschillende verwijzingen naar de ingetrokken Wwft en enkele bepalingen die nodig zijn voor goede uitvoering verordening
Hoofdstuk 7: Slotbepalingen	Samenloopbepalingen, overgangsrecht en inwerkingtreding

Zoals blijkt uit bovenstaand overzicht worden sommige bepalingen niet in de implementatiewet geïmplementeerd, maar bijvoorbeeld in de Handelsregisterwet

[87] Artikel 49, negende lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

[88] Hoofdstuk V zesde antiwitwasrichtlijn.

2007 en Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies. Al deze wijzigingen vallen onder hoofdstuk 6.

Zoals in paragraaf 1 reeds is aangegeven voorziet deze wet niet in de volledige implementatie van de zesde antiwitwasrichtlijn. Daarnaast zullen er verschillende algemene maatregelen van bestuur nodig zijn om de implementatie te voltooien.

7.1.1. Systematiek wetsvoorstel

Voor het wetsvoorstel is grotendeels aangesloten bij de systematiek van de Wet op het financieel toezicht (Wft), vanwege de gebruikte systematiek met de uitvoering van verordeningen en implementatie van richtlijnen op het terrein van de financiële markten. Net als inmiddels vaak gebeurt bij wetgeving op het terrein van financiële markten kiest de Europese wetgever er nu, in het kader van de aanpak van witwassen en terrorismefinanciering, voor om (gedeeltelijk) het instrument van een verordening te kiezen. Gelet op de vaak korte toepassingstermijnen van verordeningen, is het noodzakelijk om in de nationale wetgeving snel en efficiënt uitvoering te kunnen geven aan de verordeningen. Hierom wordt in dit wetsvoorstel identieke grondslagen opgenomen als de grondslagen in de Wft (zie onder meer artikelen 1:24, derde lid, 1:25, derde lid en 1:25c Wft) om bij algemene maatregel van bestuur de uitvoering van verordeningen op het terrein van voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering te voorzien. Ook zal de algemene maatregel van bestuur behorend bij dit wetsvoorstel zal dezelfde overzichtelijkheid bieden als het Besluit EU-verordeningen Wft, die inmiddels uitvoering geeft aan veertig verordeningen. Door de systematiek uit de Wft in dit wetsvoorstel over te nemen, wordt bewerkstelligd dat bij toekomstige verordeningen, die veelal gepaard gaan met korte tijdspaden voor het opstellen van de uitvoeringswetgeving, de wetgever sneller aan haar implementatieverplichting kan voldoen.

7.2. Algemene beschrijving van het wetsvoorstel

Deze paragraaf beschrijft de inhoud van de verschillende hoofdstukken van het wetsvoorstel.

7.2.1. Algemene bepalingen

In het eerste hoofdstuk van dit wetsvoorstel zijn enkele algemene bepalingen van het wetsvoorstel opgenomen. Dit gaat om bepalingen ten behoeve de goede doorwerking van de antiwitwasverordening in de Nederlandse rechtsorde. Dit betreffen ten eerste de begripsbepalingen die door het wetsvoorstel heen gebruikt worden en de wijze waarop de antiwitwasverordening en andere Europese regelgeving doorwerkt in de nationale rechtsorde. De begripsbepaling omvat definities van begrippen die niet op het niveau van de antiwitwasverordening geregeld worden en ten behoeve een correcte implementatie uitleg behoeven. Er is grotendeels aangesloten bij de termen uit de antiwitwasverordening en de zesde antiwitwasrichtlijn, maar in enkele gevallen zijn die aangepast om aan te sluiten bij de termen die in de Nederlandse rechtsorde gebruikt worden. Teneinde de antiwitwasverordening te laten doorwerken in de nationale rechtsorde zijn er tevens enkele bepalingen opgenomen waaruit volgt dat de regels uit de antiwitwasverordening en besluiten op basis van de antiwitwasverordening rechtstreeks doorwerken in Nederlandse rechtsorde.

Daarnaast zijn algemene bepalingen omtrent het toezicht in dit hoofdstuk

opgenomen. Dit betreft het aanwijzen van toezichthouders op de antiwitwasverordening en de grondslag bij algemene maatregel bestuur op basis waarvan de taakverdeling van de toezichthouders wordt vastgesteld. Daarnaast wordt de wijze waarop er toezicht uitgeoefend dient te worden voorgeschreven. Ook is in dit hoofdstuk de verplichting opgenomen de verplichting tot het uitvoeren van Nationale Risico Analyses (hierna: NRA's) en de coördinatie van de reactie op de NRA. Voorts zijn lidstaten verplicht om statistieken bij te houden en met de Europese Commissie te delen. Daartoe is een bepaling, opgenomen, die ook de wijze regelt waarop de statistieken worden verzameld.

Tot slot bevat dit hoofdstuk een bepaling ter uitvoering van de lidstaatoptie om de limiet voor contante transacties op een lager bedrag dan € 10.000,- vast te stellen, te weten € 3.000,-. Artikel 80 antiwitwasverordening schrijft een limiet op contante betalingen van € 10.000,- voor bij transacties voor goederen en diensten. Daarnaast biedt het artikel lidstaten de mogelijkheid om deze limiet lager vast te stellen. In de Wet plan van aanpak witwassen is reeds voorzien in een verbod op contante betalingen voor *goederen* vanaf € 3.000,-. DFEI houdt toezicht op dit verbod, namens de minister van Financiën. Gezien de reikwijdte van de bepaling in de antiwitwasverordening wordt de nationale limiet op transacties voor goederen uitgebreid met een limiet voor transacties voor diensten. Hierbij is in het kader van consistentie ervoor gekozen om eenzelfde limiet, te weten € 3.000, in te stellen als bij het verbod op transacties voor goederen, en DFEI ook hieraan te wijzen als toezichthouder. Voor een toelichting op deze eerdere keuze voor een nationale limiet van € 3.000 wordt verwezen naar paragraaf 2.1. van de toelichting bij de Wet plan van aanpak witwassen.[89] De redenen voor de regering om aan te sluiten bij deze limiet van € 3.000,- zijn de volgende. Ten eerste is het voor de kenbaarheid en duidelijkheid van de limiet wenselijk dat er één uniforme limiet geldt. Het bestaan van meerdere limieten naast elkaar voor verschillende goederen en diensten kan leidden tot onnodige verwarring bij burgers en ondernemers. De tweede reden vloeit hieruit voort en raakt aan de uitvoerbaarheid van de maatregel. Bij sommige producten is het onduidelijk of deze als goed of als dienst kwalificeren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de 'dienst' bemiddeling in bepaalde goederen of bijvoorbeeld aan de uitvoering van bepaalde werkzaamheden waarbij ook goederen worden afgenomen, zoals een verbouwing. In voornoemde gevallen is de grens tussen goederen en diensten onduidelijk. Bij het hanteren van verschillende limieten voor goederen en diensten zouden burgers en bedrijven geconfronteerd worden met onnodige onduidelijkheid over de toepasselijke limiet bij de afname en verkoop van voornoemde producten. Tot slot kunnen verschillende limieten ook leiden tot bewuste omzeiling van de lagere limiet en door transacties moedwillig te presenteren als bestemd voor het product waarvoor de hogere limiet geldt. Dit zou effectieve naleving van de limiet ondermijnen.

Bovendien zou dit ook het toezicht belemmeren omdat DFEI dan extra intensieve controles zou moeten uitvoeren teneinde vast te stellen of relevante contante transacties als transactie voor een goed of een dienst kwalificeren. Als toezichthouder op deze limiet is de regering voornemens om DFEI aan te wijzen als toezichthouder. Het toezicht op de limiet bij meldingsplichtige entiteiten is hiervan uitgezonderd. Om dubbel toezicht te voorkomen zullen de reeds aangewezen toezichthouders bij of

[89] *Kamerstukken II* 2022/23, 36228, nr. 3.

krachtens deze wet ook toezicht houden op de limiet bij meldingsplichtige entiteiten onder hun toezicht.

7.2.2. Meldingsplichtige entiteiten

Het tweede hoofdstuk van dit wetsvoorstel bevat verschillende bepalingen die nodig zijn om uitvoering te geven aan onderdelen van de antiwitwasverordening en de zesde antiwitwasrichtlijn. Dit betreft de uitwerking van enkele lidstaatopties en de vereiste nadere uitwerking in nationale rechtsorde van begrippen uit de antiwitwasverordening. Daarnaast bevat het hoofdstuk enkele verplichtingen voor de meldingsplichtige entiteit in relatie tot de toezichthouder.

Zo is in dit tweede hoofdstuk van dit wetsvoorstel een artikel opgenomen over de minimumregistratie voor meldingsplichtige entiteiten die nog niet beschikken over een registratie op basis waarvan de toezichthouder hen kan identificeren. Deze bepaling wordt zo lastenluw mogelijk ingericht, om zo min mogelijk additionele lasten voor meldingsplichtige entiteiten te creëren. De uitwerking van de minimumregistratie zal plaatsvinden bij algemene maatregel van bestuur. Deze bepaling zal ook dienen om te bepalen wie toegang heeft tot het UBO-register. Zie verder hiervoor ook de artikelsgewijze toelichting.

Daarnaast is in dit hoofdstuk de registratieverplichting voor aanbieders van trust of vennootschapsrechtelijke diensten als bedoeld in de antiwitwasverordening opgenomen. Andere onderwerpen zoals de specifieke trustdiensten en de nadere invulling van de registratievereisten wordt bij algemene maatregel van bestuur verder uitgewerkt.

Daarnaast is ook opgenomen dat hoger leidinggevend personeel van bepaalde meldingsplichtige entiteiten en hun UBO’s gecontroleerd dienen te worden op geschiktheid en betrouwbaarheid of bepaalde strafrechtelijke veroordelingen.

Ook wordt bepaald dat aanbieders van trustdiensten verscherpte zorgvuldigheidsmaatregelen dienen toe te passen.

7.2.3. Financiële-inlichtingeneenheid (FIE)

In hoofdstuk 3 van dit wetsvoorstel is een regeling opgenomen van de FIE. De FIE is de centrale nationale eenheid die verantwoordelijk is voor het ontvangen en analyseren van meldingen die door meldingsplichtige entiteiten zijn gedaan overeenkomstig de antiwitwasverordening. Met dit hoofdstuk wordt hoofdstuk III zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

Hoofdstuk 3 van dit wetsvoorstel bevat bepalingen over de oprichting van de FIE, de taken, bevoegdheden en verplichtingen van de FIE, de bescherming van persoonsgegevens, de toegang tot informatie, de verstrekking van informatie aan derden, en de samenwerking en uitwisseling van informatie met andere FIE’s. In Nederland is er al een FIE die is belast met het ontvangen en analyseren van meldingen met betrekking tot witwassen. Deze eenheid is bekend als de Financial Intelligence Unit – Nederland (hierna ook: FIU-Nederland).

De implementatie van de zesde antiwitwasrichtlijn heeft, in combinatie met de uitvoering van de antiwitwasverordening, tot gevolg dat er bepaalde nieuwe regels

gaan gelden voor de FIU-Nederland. Op hoofdlijnen betreft dit het volgende:

De nieuwe regels hebben betrekking op:

- het door de FIE aanwijzen van een grondrechtenfunctionaris, die is belast met - onder meer – het bevorderen van de naleving binnen de FIE van de grondrechten van burgers;
- de onmiddellijke en rechtstreekse toegang van de FIE tot financiële en administratieve informatie, en de directe of indirecte toegang van de FIE tot bepaalde rechtshandhavingsinformatie die zij nodig heeft om witwassen, de onderliggende basisdelicten en terrorismefinanciering te bestrijden;
- de bevoegdheid van de FIE om een opdracht aan een meldingsplichtige entiteit te geven tot het opschorten van een transactie, het gebruik van een rekening of de zakelijke relatie; de bevoegdheid van de FIE om een opdracht aan een meldingsplichtige entiteit te geven om gedurende een door de FIE te bepalen periode transacties te controleren met een significant risico op witwassen; het attenderen van meldingsplichtige entiteiten op informatie die de FIE verwerkt en die van belang is voor de uitvoering van het cliëntenonderzoek.

Er zijn bestaande regels die ongewijzigd blijven, of die op bepaalde kleine punten worden gewijzigd, en die reeds gelden op basis van de eerdere antiwitwasrichtlijnen. Dit betreft onderwerpen als de samenwerking en uitwisseling van informatie tussen de FIE's en het gebruik van de deze informatie, en het uitbrengen van een jaarverslag.

Er zijn ook bestaande nationale bepalingen die niet uit eerdere antiwitwasrichtlijnen en de zesde antiwitwasrichtlijn voortvloeien, maar die niettemin worden gehandhaafd omdat deze van essentieel belang zijn voor de bestrijding van het witwassen en het functioneren van de FIU-Nederland. Dit betreft onderwerpen als de positie van het hoofd van de FIE, het verrichten van onderzoek naar ontwikkelingen op het gebied van witwassen en financieren van terrorisme, het geven van voorlichting en aanbevelingen en de verwerking van persoonsgegevens door de FIE.

Daarnaast zijn er ook bepaalde bepalingen die met dit wetsvoorstel komen te vervallen. Dit betreft in de eerste plaats de regeling van de meldplicht en van de indicatoren aan de hand waarvan door de FIE wordt beoordeeld of een transactie werd aangemerkt als een ongebruikelijke transactie. Deze eisen zijn nu opgenomen in de antiwitwasverordening, en hoeven daarmee niet meer op nationaal niveau geïmplementeerd te worden. Met de Wwft zal ook het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018, waarin de indicatoren zijn vastgesteld, komen te vervallen. Dit heeft ook gevolgen voor de Commissie inzake de meldingsplicht van ongebruikelijke transacties, die fungeert als gesprekspartner voor de verantwoordelijke ministeries met betrekking tot het functioneren van de meldingsplicht in de praktijk en de vaststelling van de indicatoren. Deze commissie zal worden opgeheven. Dit laat onverlet dat deze commissie, ook zonder wettelijke grondslag, voortgezet zal kunnen worden om met alle stakeholders (publiek en privaat) te spreken over bijvoorbeeld knelpunten waar men in het werken met de wetgeving tegenaan loopt.

Bepaalde regels van hoofdstuk III zesde antiwitwasrichtlijn zijn dermate gedetailleerd dat deze nadere uitwerking in lagere regelgeving vereisen. Dit betreft onderwerpen zoals de operationele onafhankelijkheid en zelfstandigheid van de FIE, de

bescherming en beveiliging van de gegevens die door de FIE worden verwerkt, de onmiddellijke en rechtstreekse toegang van de FIE tot financiële en administratieve informatie, de directe of indirecte toegang van de FIE tot rechtshandhavingsinformatie, de terugkoppeling door de FIE aan de meldingsplichtige entiteiten over strategische informatie over typologieën, risico-indicatoren en trends op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering, en de inhoud van een verzoek om informatie aan een andere FIE. Deze bepalingen worden bij besluit nader uitgewerkt in een algemene maatregel van bestuur (hierna ook aan te duiden als: het uitvoeringsbesluit). De regels met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens zijn uitgewerkt in het Besluit politiegegevens. Dit besluit zal worden aangepast met het oog op de implementatie van de zesde antiwitwasrichtlijn en de antiwitwasverordening en het goed aansluiten van de bestaande bepalingen met betrekking tot de gegevensverwerking door de FIU-Nederland bij die nieuwe regels.

Het vierde hoofdstuk van dit wetsvoorstel implementeert hoofdstuk IV zesde antiwitwasrichtlijn en regelt het toezicht en de handhaving op het AML-pakket. In paragraaf 8 van de memorie van toelichting wordt dit nader toegelicht.

7.2.4. Samenwerking en gegevensuitwisseling

Het vijfde hoofdstuk van dit wetsvoorstel implementeert hoofdstuk V zesde antiwitwasrichtlijn. Dat hoofdstuk regelt de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen zogenaamde bevoegde autoriteiten. Op het gebied van het voorkomen en bestrijden van witwassen en terrorismefinanciering zijn verschillende publieke autoriteiten actief. Naast de toezichthouders op antiwitwasverordening, de FIE en de AMLA, zijn dat bijvoorbeeld ook opsporingsinstanties zoals de politie en het openbaar ministerie, fiscale toezicht- en opsporingsautoriteiten en autoriteiten die zien op de naleving van sancties. Om een effectieve handhaving en opsporing van witwassen, gronddelicten van witwassen en financiering van terrorisme te realiseren, is het van belang dat deze autoriteiten kunnen samenwerken en in dat kader gegevens met elkaar kunnen uitwisselen. Dit geldt zowel voor samenwerking en uitwisseling tussen nationale autoriteiten, als tussen nationale autoriteiten en autoriteiten uit andere lidstaten of derde landen. De zesde antiwitwasrichtlijn voorziet daarom in verschillende bepalingen waarmee de lidstaten worden opgedragen om deze samenwerking en informatie-uitwisseling mogelijk te maken. De uitgangspunten daarbij zijn dat op personen die werkzaam zijn voor de autoriteiten in principe een beroepsgeheim rust, maar dat lidstaten tegelijkertijd informatie-uitwisseling ter uitvoering van de taken van die personen niet verbieden of aan onredelijke of uitermate restrictieve voorwaarden onderwerpen. Allereerst schrijft de zesde antiwitwasrichtlijn in de artikelen 61 en 67 zesde antiwitwasrichtlijn voor dat de bevoegde autoriteiten, zoals toezichthouders, FIE en opsporingsdiensten, met elkaar samenwerken en informatie moeten kunnen uitwisselen en dat aan die uitwisseling het beroepsgeheim niet in de weg staat. Daarnaast schrijft de zesde antiwitwasrichtlijn een aantal specifieke vormen van samenwerking en informatie-uitwisseling voor met de AMLA (artikel 63), toezichthouders op de financiële sector (artikel 64), toezichthouders op auditors (artikel 65) en autoriteiten belast met de uitvoering van gerichte financiële sancties (artikel 66). Tot slot bevat artikel 68 zesde antiwitwasrichtlijn een lidstaatoptie om ook uitwisseling met parlementaire onderzoekscommissies, rekenkamers en andere voor onderzoek verantwoordelijke entiteiten in hun lidstaat mogelijk te maken, hiervan wordt gebruik gemaakt. Elk van

deze bepalingen kent zijn eigen kader met voorwaarden waarop de uitwisseling dient te geschieden. Ter implementatie van deze verschillende arrangementen is ervoor gekozen om de beginselplicht tot samenwerking algemeen op te nemen. Daarnaast is gekozen om een brede grondslag bij algemene maatregel van bestuur de verschillende arrangementen voor de uitwisseling van vertrouwelijke informatie voortvloeiend uit de zesde antiwitwasrichtlijn nader uit te werken.

Daarnaast is ervoor gekozen om bepalingen uit de zesde antiwitwasrichtlijn die zien op de samenwerking tussen toezichthouders in het kader van grensoverschrijdende dienstverlening van meldingsplichtige entiteiten in dit vijfde hoofdstuk van het wetsvoorstel onder te brengen. Artikelen 49 en 50 zesde antiwitwasrichtlijn geven de mogelijkheid tot de samenwerking tussen toezichthouders van lidstaten van herkomst en van ontvangst om samen te werken in zogenaamde AML/CFT-toezichtcolleges. Ook met toezichthouders uit derde landen kan worden samengewerkt, hiervoor geeft artikel 51 zesde antiwitwasrichtlijn de mogelijkheid voor het opstellen van samenwerkingsovereenkomsten. Ook biedt artikel 38 zesde antiwitwasrichtlijn de mogelijkheid voor informatie-uitwisseling met de toezichthouders uit andere lidstaten. De AMLA wordt belast met de ontwikkeling van ontwerpen van technische reguleringsnormen waarin de algemene voorwaarden worden vastgelegd die de goede werking van de AML/CFT-toezichtcolleges mogelijk maken.

7.3. Wijziging Handelsregisterwet 2007 en Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies

Waar de antiwitwasverordening met name verplichtingen bevat voor juridische entiteiten, trusts en soortgelijke constructies ten aanzien van het vaststellen van de uiteindelijk begunstigden bevat de zesde antiwitwasrichtlijn met name regels over de wijze waarop het UBO-register door de lidstaten beheerd moeten worden en wie er toegang krijgt tot het UBO-register. Deze onderwerpen worden voor het UBO-register voor vennootschappen en andere juridische entiteiten geregeld in de Handelsregisterwet 2007. Voor het UBO-register voor trusts en soortgelijke juridische constructies wordt dit geregeld in de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies.

Juridische entiteiten en trustees of personen met een vergelijkbare functie bij soortgelijke constructies (hierna: trustees) hebben op basis van antiwitwasverordening de verplichting om te zorgen dat de informatie die aan het UBO-register wordt doorgegeven adequaat, nauwkeurig en actueel is. Artikel 10 zesde antiwitwasrichtlijn bevat aanvullende waarborgen die eraan bijdragen dat de informatie die door juridische entiteiten en trusts en soortgelijke constructies is opgegeven ter registratie juist is en actueel blijft, zoals de aangescherpte terugmeldplicht en de aangescherpte verificatie van registraties door KVK. In dit kader worden ook de bevoegdheden van de minister van Financiën voor de handhaving op de verplichtingen voor juridische entiteiten en constructies uitgebreid. Tot slot hebben de bepalingen in artikel 10 zesde antiwitwasrichtlijn ook tot doel om beter gebruik te maken van de informatiepositie van KVK, als beheerder van het UBO-register, bij het voorkomen en bestrijden van witwassen en het financieren van terrorisme. Zo moet KVK aantekeningen maken in het register als sprake is van personen of entiteiten waar financiële sancties aan zijn opgelegd. Ook

moet KVK-melding doen aan FIU als zij feiten ontdekt die verband kunnen houden met witwassen of terrorismefinanciering.

Het negentiende lid van artikel 10 zesde antiwitwasrichtlijn bepaalt dat het UBO-register van de Europese lidstaten aan elkaar gekoppeld moeten worden via het Europees centraal platform als bedoeld in artikel 22, eerste lid, van Richtlijn (EU) 2017/1132. Om de uitvoering van deze verplichting te bevorderen worden regels omtrent de opgave en verstrekking van de informatie vergaand geharmoniseerd tussen lidstaten.

Op grond van de zesde antiwitwasrichtlijn zijn lidstaten verplicht om toegang tot het UBO-register te verstrekken aan bevoegde autoriteiten, meldingsplichtige entiteiten en personen en organisaties die een legitiem belang hebben bij het raadplegen van de informatie in de registers. Artikel 11 zesde antiwitwasrichtlijn schrijft de wijze voor waarmee toegang verleend moet worden aan bevoegde autoriteiten en meldingsplichtige entiteiten.

Om bovenstaande wijzigingen van het Europese kader te implementeren worden de Handelsregisterwet 2007 en de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies van het voorliggende wetsvoorstel gewijzigd.

Hoofdstuk 2 van onderhavig wetsvoorstel bevat de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen welke vennootschappen en andere juridische entiteiten worden aangemerkt als juridische entiteiten in de zin van hoofdstuk IV antiwitwasverordening. Daarnaast kan bij algemene maatregel van bestuur worden aangemerkt welke juridische entiteiten worden aangemerkt als met de express trust vergelijkebare juridische entiteiten en welke constructies kunnen worden aangemerkt als aan de express trust gelijkgestelde constructies als bedoeld in hoofdstuk IV antiwitwasverordening. Beide grondslagen zijn nodig voor een goede werking van de antiwitwasverordening.[90] Hiermee kan worden vastgesteld welke juridische entiteiten of soortgelijke constructies in Nederland gehouden zijn aan de verplichtingen uit hoofdstuk IV antiwitwasverordening.

Voor personen en organisaties met een legitiem belang bestond nog geen eenduidige definitie op Europees niveau. Daarom bevatten de artikelen 12, 13 en 14 zesde antiwitwasrichtlijn gedetailleerde regels voor het verstrekken van toegang aan personen en organisaties met een legitiem belang bij het raadplegen van het UBO-register. Deze artikelen worden deels geïmplementeerd door het Wijzigingswetvoorstel beperking toegang UBO-registers[91] en door een algemene maatregel van bestuur waarin de toegang in het kader van legitiem belang nader uitgewerkt zal worden.

7.3.1. UBO-registratie

Dit wetsvoorstel wijzigt de artikelen die zien op de registratieverplichting die volgt uit de antiwitwasverordening. Er worden grondslagen gecreëerd voor de registratie van deze informatie in het UBO-register. Hoe deze informatie door de KVK moet worden

[90] Artikel 2.7 van het wetsvoorstel.

[91] *Kamerstukken I* 2024/25, 36584, A.

verzameld wordt gespecifieerd in een door de Europese Commissie vastgestelde uitvoeringshandeling.[92] In dit wetsvoorstel wordt wat betreft de registratie verwezen naar de informatie uit artikel 62 antiwitwasverordening. In artikel 62 antiwitwasverordening is opgenomen dat juridische entiteiten en trustees de volgende gegevens over de uiteindelijk begunstigden in het UBO-register moeten registreren:

- Alle namen en achternamen;
- Geboorteplaats;
- Volledige geboortedatum;
- Woonadres;
- Land van verblijf;
- Nationaliteit of nationaliteiten;
- Nummer van het identiteitsdocument;
- Uniek persoonlijk identificatienummer (in Nederland is dit het Burgerservicenummer);
- Algemene beschrijving van de bron van dat nummer;
- Aard en omvang van het gehouden economisch belang.

Daarnaast worden grondslagen gecreëerd voor het registreren van basisinformatie over de juridische constructie, de eigendoms- en zeggenschapsstructuur en historische gegevens.

7.3.2. Verificatie van de gegevens

De nauwkeurigheid van de gegevens in het UBO-register is van fundamenteel belang voor bevoegde autoriteiten en andere gebruikers van het register. Juridische entiteiten en trustees zijn verplicht adequate, nauwkeurige en actuele informatie aan de registers door te geven. Als extra waarborg worden in het zevende lid van artikel 10 zesde antiwitwasrichtlijn voorschriften gesteld waardoor de KVK een grotere rol krijgt in het verifiëren van de juistheid van de informatie die door entiteiten en trustees wordt aangeleverd dan voorheen het geval was. Hiertoe zijn nieuwe bevoegdheden voor de KVK toegevoegd aan de Handelsregisterwet 2007 en de Implementatiewet registratie uiteindelijk begunstigden van trusts en soortgelijke juridische constructies. Zo moet de KVK mechanismes inrichten om de aangeleverde informatie te verifiëren. Om de KVK in staat te stellen deze verificaties effectief uit te voeren krijgt de KVK de bevoegdheid om bij entiteiten en constructies alle informatie op te vragen die de KVK nodig heeft om de verificatie uit te voeren. Ook wordt door de zesde antiwitwasrichtlijn vereist dat deze verificaties periodiek herhaald worden. Om middelen efficiënt in te zetten hangt de intensiteit van de verificatieprocedure en de frequentie waarmee de verificatie herhaald wordt af van het risico op witwassen of terrorismefinanciering dat aan de entiteit of constructie verbonden is. Hiertoe worden ook wettelijke grondslagen gecreëerd. Uiterlijk op 10 juli 2028 brengt de Europese Commissie op grond van artikel 10, zevende lid, laatste alinea, zesde antiwitwasrichtlijn aanbevelingen uit inzake de methoden en procedures die door de KVK gevolgd moeten worden om de informatie over uiteindelijk begunstigden te verifiëren.

7.3.3. Opschorten of weigeren bewijs van registratie

Op grond van het voorliggende wetsvoorstel kan de KVK de afgifte van een geldig

[92] Artikel 10, zesde lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

bewijs van registratie opschorten of weigeren als uit de verificatie bij de opgave blijkt dat de informatie inconsistenties of fouten bevat. Dit betreft implementatie van artikel 10, dertiende lid, zesde antiwitwasrichtlijn. Als bij een periodieke herhaling van de verificatie blijkt dat informatie niet langer adequaat, nauwkeurig of actueel is kan de KVK het bewijs van registratie ook opschorten. Hiermee wordt voorkomen dat raadplegers van het UBO-register afgaan op informatie die niet langer correct is. Meldingsplichtige entiteiten zijn op grond van het vierde lid van artikel 23 antiwitwasverordening verplicht om te beschikken over een geldig bewijs van registratie uit het UBO-register bij het aangaan van een zakelijke relatie. Het opschorten of weigeren van een bewijs van registratie door de KVK heeft daarom tot gevolg dat een entiteit of constructie geen nieuwe zakelijke relatie aan kan gaan met een meldingsplichtige entiteit. Voor lopende zakelijke relaties kan het opschorten of weigeren van de afgifte van een geldig bewijs van inschrijving kan tot gevolg hebben dat de relevante omstandigheden van een cliënt veranderen, zoals bedoeld in artikel 26, derde lid, onder a, antiwitwasverordening.

7.3.4. Toegang tot informatie over uiteindelijk begunstigden

Artikel 11 zesde antiwitwasrichtlijn bepaalt dat lidstaten toegang tot het UBO-register moeten verlenen aan bevoegde autoriteiten en meldingsplichtige entiteiten. Op grond van artikel 12, 13 en 14 zesde antiwitwasrichtlijn moeten lidstaten ook toegang verlenen aan natuurlijke personen en rechtspersonen met een legitiem belang, waaronder journalisten en maatschappelijke organisaties. Met de Wijzigingswet beperking toegang UBO-registers is reeds een wettelijke grondslag gecreëerd waarmee bij algemene maatregel van bestuur bepaald kan worden welke natuurlijke en rechtspersonen geacht worden een legitiem belang te hebben bij toegang tot het UBO-register. Via dit besluit worden de artikelen 12, 13 en 14 zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Artikel 11 bepaalt dat bevoegde autoriteiten onmiddellijke, ongefilterde, rechtstreekse en vrije toegang moeten krijgen tot alle informatie in het UBO-register.[93] Dit wordt in onderhavig wetsvoorstel geregeld.

7.3.5. Meldingsplichtige entiteiten

In de zesde antiwitwasrichtlijn wordt lidstaten opgedragen om ervoor te zorgen dat meldingsplichtige entiteiten bij het uitvoeren van het cliëntenonderzoek tijdig toegang hebben tot de informatie in het UBO-register.[94] Er wordt aangegeven dat meldingsplichtige entiteiten toegang moeten krijgen tot de informatie in het UBO-register, maar er wordt niet nader toegelicht tot welke gegevens uit het register meldingsplichtige entiteiten toegang moeten krijgen.

Meldingsplichtige entiteiten zijn op grond van de antiwitwasverordening verplicht om tijdens het cliëntenonderzoek de uiteindelijk begunstigden van entiteiten en constructies te identificeren en hun identiteit te verifiëren. Meldingsplichtige entiteiten moeten zelf maatregelen nemen om de uiteindelijk begunstigden van hun cliënten te identificeren en hun identiteit te verifiëren. Daarnaast zijn zij verplicht het UBO-register te raadplegen wat hen in staat stelt informatie die tijdens het cliëntenonderzoek verkregen is de toetsen.[95] Meldingsplichtige entiteiten mogen voor de doeleinden van het cliëntenonderzoek niet uitsluitend op het UBO-register

[93] Artikel 11, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

[94] Artikel 11, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

[95] Overweging 54 jo. artikel 22, zevende lid, antiwitwasverordening.

vertrouwen. Zij zijn verplicht om de gegevens te verzamelen die genoemd worden in artikel 62, eerste lid, onder a, antiwitwasverordening. Deze gegevens worden ook geregistreerd in het UBO-register. Het gaat om de volgende gegevens:

- Alle namen en achternamen;
- Geboorteplaats;
- Volledige geboortedatum;
- Woonadres;
- Land van verblijf;
- Nationaliteit of nationaliteiten;
- Nummer van het identiteitsdocument;
- Uniek persoonlijk identificatienummer (in Nederland is dit het Burgerservicenummer);
- Algemene beschrijving van de bron van dat nummer;
- Aard en omvang van het gehouden economisch belang.

In dit kader is door de regering overwogen of meldingsplichtige entiteiten al deze gegevens direct moeten kunnen raadplegen in het UBO-register. Dit stelt hen immers in staat de informatie die is verkregen tijdens het cliëntenonderzoek te verifiëren. Gelet op de omvang en diversiteit van de groep meldingsplichtige entiteiten en de gevoelige aard van de persoonsgegevens is hier niet zonder meer toe besloten. Er is besloten om meldingsplichtige entiteiten met dit wetsvoorstel in beginsel toegang te verstrekken tot een beperktere set aan gegevens, te weten:

- Naam;
- Geboortemaand en geboortejaar;
- Land van verblijf;
- Nationaliteit of nationaliteiten;
- Aard en omvang van het gehouden economisch belang.

Hiermee wordt aangesloten bij de wijze van implementatie die is gekozen bij de vierde antiwitwasrichtlijn. In aanvulling daarop krijgen zij ook toegang tot de basisinformatie over de juridische entiteit of constructie. Wel is in dit wetsvoorstel een delegatiegrondslag opgenomen om bij besluit specifieke categorieën meldingsplichtige entiteiten aan te wijzen die toegang krijgen tot een deel of het geheel van de in artikel 62 van de verordening genoemde gegevens. Hierdoor kan de regering specifieke regels stellen ten aanzien van de gegevens die door categorieën meldingsplichtige entiteiten geraadpleegd kunnen worden.

De regering heeft in dit kader overwogen dat toegang tot aanvullende gegevens voor meldingsplichtige entiteiten proportioneel kan zijn en kan voldoen aan het subsidiariteitsbeginsel. Hierbij weegt mee dat meldingsplichtige entiteiten op grond van de verordening een verplichting krijgen om deze gegevens te verwerken.[96] Toegang tot deze gegevens verbetert de nauwkeurigheid en efficiëntie waarmee meldingsplichtige entiteiten het cliëntenonderzoek kunnen uitvoeren en komt ten goede aan de datakwaliteit van het UBO-register. Hoewel meldingsplichtige entiteiten niet alleen op het UBO-register mogen vertrouwen zijn er wel situaties denkbaar waarin zij informatie uit het UBO-register mogen opnemen in hun eigen administratie.[97] Toegang tot de gehele set aan gegevens heeft dan aanzienlijke voordelen omdat dit het aantal gegevensstromen en de administratieve lasten die

[96] Artikel 22, tweede lid, eerste alinea, antiwitwasverordening.

meldingsplichtige entiteiten en hun cliënten ervaren beperkt. Daarnaast helpt dit meldingsplichtige entiteiten om de uiteindelijk begunstigden te identificeren en hun identiteit te verifiëren. Voor de identificatie en verificatie wordt informatie uit meerdere bronnen tegen elkaar afgezet. Toegang tot meer onderscheidende gegevens maakt dit proces minder foutgevoelig en verhoogt daarmee de betrouwbaarheid van het cliëntenonderzoek. Dit draagt ook bij aan de datakwaliteit van het UBO-register. Meldingsplichtige entiteiten zijn namelijk verplicht discrepanties tussen hun eigen informatie en het UBO-register aan de KVK terug te melden waarop KVK de gegevens kan onderzoeken. Eerdere ervaring met dit mechanisme leert dat meldingsplichtige entiteiten door toegang tot een beperkte set gegevens niet altijd in staat waren in te schatten wanneer een terugmelding noodzakelijk was. Het behalen van deze voordelen voor de nauwkeurigheid en efficiëntie kan niet via minder ingrijpende alternatieven bereikt worden omdat toegang tot persoonsgegevens hiervoor een randvoorwaarde is.

Het wordt echter niet proportioneel geacht om alle meldingsplichtige entiteiten inzage te verstrekken in deze gegevens in het UBO-register. De groep meldingsplichtige entiteiten is namelijk omvangrijk en divers. Ook de aard van hun diensten en de relatie die zij aangaan met hun cliënten is niet voor elke meldingsplichtige entiteit hetzelfde. Niet elke meldingsplichtige entiteit heeft een langdurende of diepgaande relatie met een cliënt. Daardoor zijn de consequenties van administratieve lasten als gevolg van het cliëntenonderzoek ook niet voor elke meldingsplichtige entiteit hetzelfde. Daarnaast verschilt het niveau waarop de regering de mate van gegevensbescherming bij meldingsplichtige entiteiten kan beoordelen. Voor de regering is niet altijd duidelijk of bij alle meldingsplichtige entiteiten de interne processen van deze entiteiten voldoende waarborgen bieden voor gegevensbescherming. Ook zijn niet alle meldingsplichtige entiteiten met dezelfde mate van zekerheid herkenbaar voor hun toezichthouder waardoor de kwaliteit van het toezicht per sector kan verschillen. Tot slot kan ook de intensiteit van het toezicht per sector verschillen. Dit toezicht vormt een waarborg tegen het onrechtmatig gebruik van de informatie in het UBO-register. Daarom is ervoor gekozen om het mogelijk te maken om bij besluit specifieke regels te stellen ten aanzien van specifieke categorieën meldingsplichtige entiteiten.

7.3.6. Betaling van een vergoeding

Artikel 11, vierde lid, zesde antiwitwasrichtlijn biedt de lidstaatoptie om meldingsplichtige entiteiten te vragen om een vergoeding te betalen voor het raadplegen van informatie in de registers. Artikel 13, twaalfde lid, zesde antiwitwasrichtlijn biedt eenzelfde lidstaatoptie om personen en organisaties met een legitiem belang te vragen om een dergelijke vergoeding. Een vergelijkbare lidstaatoptie bestond ook al onder de vierde antiwitwasrichtlijn. Bij de implementatie van de vierde antiwitwasrichtlijn is ook besloten om gebruik te maken van deze lidstaatoptie. Hier is toe besloten omdat het gaat om concreet identificeerbare afnemers waarbij toepassing van het profijtbeginsel aan de orde is. Omdat dezelfde redenen nog steeds van toepassing zijn zal de regering opnieuw gebruik maken van

[97] AMLA, *Consultation Paper Draft Regulatory Technical Standards under Article 28(1) of Regulation (EU) 2024/1624*, 9 februari 2026, raadpleegbaar via: https://www.amla.europa.eu/document/download/3d430294-5171-455c-b565-a86fc5f3cb1c_en?filename=Consultation%20Paper%20Draft%20RTS%20under%20Article%2028%281%29.pdf.

deze lidstaatoptie en worden de kosten voor het beheer van het register niet volledig ten laste van de algemene middelen gebracht. De vergoeding zal niet hoger zijn dan de kosten voor het beheer van het UBO-register. Vergoedingen voor bevoegde autoriteiten komen in lijn met de zesde antiwitwasrichtlijn te vervallen. De vergoeding voor de bevraging van het UBO-register is gekoppeld aan de hoogte van de vergoeding van het Handelsregister en wordt binnen de wettelijke kaders vastgesteld. De hoogte van deze vergoedingen wordt vastgelegd in de Financiële regeling handelsregister 2019. In de toelichting bij dit besluit wordt elke wijziging nader uitgelegd. Jaarlijks worden de vergoedingen van de uittreksels in ieder geval aangepast aan de ontwikkeling van het prijspeil. De kosten zullen bestaan uit de administratieve kosten van het verstrekken van de gegevens, met inbegrip van de kosten voor het bijhouden en ontwikkelen van het register.

7.3.7. Terugmeldplicht

Als gevolg van de antiwitwasverordening en de zesde antiwitwasrichtlijn wordt de terugmeldplicht aangescherpt. Hiertoe worden de desbetreffende artikelen uit de Handelsregisterwet 2007 en de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies aangepast. De verplichting om discrepanties te melden voor meldingsplichtige entiteiten gaat rechtstreeks doorwerken vanuit de antiwitwasverordening.

De terugmeldplicht is onderdeel van de aanpak om te waarborgen dat informatie in het UBO-register nauwkeurig is. De terugmeldplicht volgt op dit moment nog uit artikel 10c, eerste lid, Wwft en houdt in dat meldingsplichtige entiteiten iedere discrepantie die zij aantreffen tussen informatie in het UBO-register en informatie over uiteindelijk begunstigden waar zij uit anderen hoofde over beschikken bij KVK moeten melden. Wanneer een terugmelding gedaan is kan KVK de juistheid van een gegeven onderzoeken. KVK zal dan een melding maken in het register dat een gegeven in onderzoek is. De terugmeldplicht geldt ook voor bevoegde autoriteiten op voorwaarde dat dit hun taken niet onnodig doorkruist. Met dit wetsvoorstel wordt aangescherpt dat bevoegde autoriteiten bij deze melding tevens de onderliggende gegevens verstrekken waarover zij beschikken. Uiterlijk op 10 juli 2028 brengt de Europese Commissie op grond van artikel 10, zevende lid, laatste alinea, zesde antiwitwasrichtlijn aanbevelingen uit inzake de methoden en procedures die door meldingsplichtige entiteiten en bevoegde autoriteiten gevolgd moeten worden om discrepanties vast te stellen en aan de KVK terug te melden.

Daarnaast wordt met dit wetsvoorstel geregeld dat KVK een terugmelding binnen 30 werkdagen moet oplossen. Als sprake is van een complex geval waarbij het niet mogelijk is om aan de termijn van 30 werkdagen te voldoen moet KVK dit geval registreren evenals alle stappen die gezet zijn om de discrepantie op te lossen.[98]

7.3.8. Afscherming

Lidstaten mogen in uitzonderlijke omstandigheden en per individueel geval voorzien in afscherming van de UBO-informatie. Het gaat om situaties waarin het verstrekken van de informatie aan meldingsplichtige entiteiten en personen en organisaties met een legitiem belang de uiteindelijk begunstigde zou blootstellen aan een onevenredig risico op fraude, ontvoering, chantage, afpersing, pesterijen, geweld of

[98] Dit betreft implementatie van artikel 10, zesde lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

intimidatie. Afscherming van gegevens kan eveneens plaatsvinden indien de UBO minderjarig of anderszins handelingsonbekwaam is. In het onderhavige wetsvoorstel wordt van deze lidstaatoptie gebruik gemaakt. In het Handelsregisterbesluit 2008 is de mogelijkheid tot afscherming verder uitgewerkt. Afscherming geldt niet voor aangewezen bevoegde autoriteiten en de Financiële inlichtingen eenheid; zij hebben te allen tijde toegang tot alle UBO-informatie.

7.3.9. Handhaving

De antiwitwasverordening vereist dat de voorschriften inzake uiteindelijk begunstigden doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn en niet verder gaan dan nodig om naleving te bevorderen.[99] Dit wetsvoorstel voorziet in de mogelijkheid tot het opleggen van een last onder dwangsom en een bestuurlijke boete bij niet-naleving van de voorschriften inzake uiteindelijk begunstigden voor juridische entiteiten en trusts. De minister van Financiën wordt met deze wet toezichthouder in de zin van artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), dit toezicht wordt uitgevoerd door DFEI.

Op grond van artikel 4.12 zijn de artikelen 4.3, tweede en derde lid, 4.7, 4.10 en 4.11 niet van toepassing op de voorschriften inzake uiteindelijk begunstigden. Deze artikelen zien op een aanwijzingsbevoegdheid voor bedrijfsactiviteiten of -structuren, het ontzeggen van de uitoefening van een hoger leidinggevende functie en het afstand doen van het UBO-belang. Deze handhavingsbevoegdheden worden door de richtlijn voorgeschreven ten aanzien van het toezicht op de meldingsplichtige entiteiten. Ten aanzien van de handhaving van de bepalingen met betrekking tot de UBO-registratie gaan deze handhavingsbevoegdheden naar mening van de regering verder dan noodzakelijk om naleving van de voorschriften inzake uiteindelijk begunstigden te bevorderen.

7.4. Trustdiensten en wijziging Wet toezicht trustkantoren 2018

Met dit wetsvoorstel worden enkele nieuwe bepalingen ten aanzien van trustdiensten geïmplementeerd en wordt de Wet toezicht trustkantoren (Wtt 2018) aangepast.

7.4.1. Wijziging Wet toezicht trustkantoren 2018

De Wet toezicht trustkantoren 2018 (hierna: Wtt 2018) is het wettelijk kader voor de regulering en het toezicht op trustkantoren in Nederland. De Wtt 2018 stelt diverse eisen aan trustkantoren, zoals een vergunningsplicht en vereisten voor een integere en beheerste bedrijfsvoering. Daarnaast bevat de Wtt 2018 verplichtingen ten aanzien van onder andere cliëntenonderzoeksmaatregelen en een verbod op belastingadvies en het optreden als doorstroomvennootschap, ter mitigatie van integriteitsrisico's, waaronder de risico's op witwassen en terrorismefinanciering.

De voorgestelde wijzigingen in de Wtt 2018 zijn noodzakelijk vanwege de komst van het AML-pakket, alsmede de keuze om de bepalingen in de Wtt 2018 die niet zien op het voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering te behouden. Als gevolg hiervan worden de cliëntenonderzoeksmaatregelen in hoofdstuk 4 Wtt 2018 geschrapt, omdat deze verplichtingen rechtstreeks voortvloeien uit de antiwitwasverordening. Voor het overige blijft daarvoor de Wtt 2018 onverkort

[99] Overweging 134 antiwitwasverordening.

gelden. Dit brengt in sommige gevallen minder lasten voor trustkantoren. Zo hoeven trustkantoren onder de antiwitwasverordening minder vergaand onderzoek te doen om de uiteindelijk begunstigde vast te stellen.

De resterende bepalingen van de Wtt 2018, waaronder vergunningsvereisten, personentoetsingen en vereisten voor integere en beheerste bedrijfsvoering, blijven behouden en zijn vergelijkbaar met de overeenkomstige regels die ingevolge de Wft gelden voor financiële ondernemingen.
Deze regels vallen, gelet op hun doel, niet onder de reikwijdte van de antiwitwasverordening en hoeven daarom niet te vervallen. Enkele bepalingen in de Wtt 2018 met een fiscaal aspect, waaronder het verbod op belastingadvies en het optreden als doorstroomvennootschap, blijven ook behouden.

Een relevante aanleiding voor de invoering van de Wtt 2018 was de onthulling van de *Panama Papers*.[100] Uit deze gelekte stukken bleek dat verschillende Nederlandse trustkantoren betrokken waren bij het faciliteren van malafide structuren en belastingontwijking. Trustdienstverlening kan nog steeds fiscaal gedreven zijn en gepaard gaan met verplaatsing van grote vermogensbestanddelen tussen vennootschappen binnen een structuur die het trustkantoor bedient.[101]
Trustkantoren dienen daarom bijzondere aandacht te hebben voor het risico dat hun diensten worden gebruikt voor belastingontduiking. Zoals gezegd, blijven de bepalingen ter mitigatie van de fiscale risico's in stand. Opgemerkt wordt dat de antiwitwasverordening beschrijft dat elke vorm van strafrechtelijke betrokkenheid bij het plegen van een basisdelict voor witwassen dat overeenkomstig het nationale recht strafbaar is gesteld, ook wordt beschouwd als een criminele activiteit in de zin van de antiwitwasverordening. Meldingsplichtige entiteiten en dus ook aanbieders van trust- of vennootschapsrechtelijke diensten dienen dus ook alert te zijn op het gebruik van hun diensten voor criminele activiteiten, zoals belastingontduiking.

De definities van trustdiensten in de Wtt 2018 en in de antiwitwasverordening verschillen in bepaalde mate van elkaar. De definitie van trustdiensten uit de antiwitwasverordening wordt niet overgenomen in de Wtt 2018. Dit zou ertoe leiden dat mogelijk een grotere groep dienstverleners onder de reikwijdte van de gehele Wtt 2018 komt te vallen, gelet op de ruimere definitie van trustdiensten in de antiwitwasverordening. Aanbieders van trust- en vennootschappelijke diensten in de zin van de antiwitwasverordening zouden dan ook moeten voldoen aan de aanvullende verplichtingen van de Wtt 2018. Dit neemt niet weg dat aanbieders van trust- en vennootschappelijke diensten die onder de antiwitwasverordening vallen, gelet op de rechtstreekse werking daarvan, gebonden zijn aan de daarin opgenomen verplichtingen.

DNB kan bij overtredingen van de Wtt 2018 handhavend optreden. Hierbij zijn de handhavingsbepalingen in hoofdstuk 6 Wtt 2018 van toepassing. In geval van overtredingen van bepalingen die gericht zijn op het voorkomen van witwassen en

[100] De onthulling van de Panama Papers in april 2016 leidde tot aanzienlijke politieke aandacht en debat in Nederland over belastingontwijking en financiële transparantie. Zie *Kamerstukken II* 2015/16, 34451, nr. 2.
[101] DNB, *Statistieknieuws,* 15 december 2025, raadpleegbaar via: https://www.dnb.nl/algemeen-nieuws/statistiek/2025/opnieuw-minder-bedrijfswinsten-via-nederland-naar-belastingparadijzen/.

terrorismefinanciering, moeten de (handhavings)bepalingen in hoofdstuk 4 van dit wetsvoorstel in acht worden genomen. Deze splitsing van de handhavingsmaatregelen in de Wtt 2018 en dit wetsvoorstel bestaat omdat de maatregelen in het wetsvoorstel uitsluitend zien op het voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering, terwijl de Wtt 2018 strekt tot het tegengaan van bredere integriteitsrisico's.

7.4.2. Verscherpt cliëntenonderzoek trustdiensten

Uit de afgelopen NRA's over witwassen en verschillende onderzoeken blijkt dat verschillende facetten van trustdienstverlening gepaard gaan met een verhoogd risico op witwassen. Uit deze onderzoeken kwam naar voren dat de trustsector inherente integriteitsrisico's met zich meebrengt, hetgeen de noodzaak voor strengere regulering onderstreept. In de Wtt 2018 staan ook cliëntenonderzoeksmaatregelen die verder gaan dan de maatregelen zoals die gelden voor andere instellingen ingevolge de Wwft. De verhoogde risico's die samenhangen met trustdienstverlening vormen aanleiding om aanvullende maatregelen voor te schrijven. De antiwitwasverordening biedt in artikel 34, zesde lid, de mogelijkheid om verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen voor te schrijven voor meldingsplichtige entiteiten die een hoger risico opleveren. Bovendien noemt bijlage III antiwitwasverordening enkele factoren die op een hoger witwasrisico kunnen wijzen, zoals genoemd onder het eerste lid, onder c, d, f en h.[102] Dit zijn factoren die nauw verband houden met het verlenen van trustdiensten. In de rapportage *Integriteitstoezicht in beeld* van 2026, noemt DNB ook dat de trustsector het risico blijft lopen te worden misbruikt voor witwassen, doordat zij vaak onderdeel is van internationale en complexe juridische en financiële structuren.[103] Dit sluit aan bij de indicatoren genoemd in bijlage III. In het licht van het voorgaande is ervoor gekozen om de lidstaatoptie van artikel 34, zesde lid, antitwitwasverordening te gebruiken. Deze wordt vormgegeven in artikel 2.6 van dit wetsvoorstel. Omdat de lidstaatoptie over het cliëntenonderzoek gaat en specifiek ziet op het tegengaan van witwassen en terrorismefinanciering, wordt deze opgenomen in het wetsvoorstel. Met deze lidstaatoptie wordt beoogd dat aanbieders van trust- en vennootschapsrechtelijke diensten, naast de reguliere cliëntenonderzoeksmaatregelen uit de antiwitwasverordening, altijd de verscherpte maatregelen uit de antiwitwasverordening toepassen, vanwege de hogere risico's die samenhangen met trustdienstverlening. Zij kunnen daarbij echter risicogebaseerd bepalen welke verscherpte maatregelen uit artikel 34, vierde lid, antiwitwasverordening in de concrete situatie passend zijn. Dat wijkt af van de Wtt 2018, op grond waarvan alle maatregelen toegepast dienen te worden.

---

[102] Dit zijn de cliëntgebonden risicofactoren: rechtspersonen of juridische constructies die vehikels zijn voor het aanhouden van persoonlijke activa;
vennootschappen met gevolmachtigde aandeelhouders of met aandelen aan toonder; de eigendomsstructuur van de vennootschap lijkt ongebruikelijk of buitensporig complex gezien de aard van de vennootschapsactiviteit; en de cliënt is een juridische entiteit of constructie die opgericht of opgezet is in een rechtsgebied waar hij geen reële economische activiteit, substantiële economische aanwezigheid of schijnbare economische redenen heeft.

[103] DNB, *De Nederlandsche Bank publiceert integriteitstoezicht in beeld 2026,* 10 maart 2026, raadpleegbaar via: https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/toezicht-2026/de-nederlandsche-bank-publiceert-integriteitstoezicht-in-beeld-2026/.

7.5. Advocaten en notarissen

7.5.1. Reikwijdte toepassing antiwitwasverordening

Wanneer de Wwft van toepassing was op advocaten en notarissen, werd geduid in artikel 1a, vierde lid, onder c en d, Wwft. Met de komst van het AML-pakket bepaalt artikel 3, punt 3, onder a en b, antiwitwasverordening wanneer advocaten en notarissen voor de toepassing van die verordening worden beschouwd als meldingsplichtige entiteiten.

Dit zijn volgens onderdeel a advocaten die zich ertoe verbinden als voornaamste bedrijfs- of beroepsactiviteit, rechtstreeks of via andere met hen gelieerde personen materiële hulp, bijstand of advies op belastinggebied te verlenen.

Volgens onderdeel b worden notarissen en advocaten als meldingsplichtige entiteiten beschouwd wanneer zij deelnemen, hetzij door op te treden in naam en voor rekening van hun cliënt in enigerlei financiële of onroerendgoedtransactie, hetzij door bijstand te verlenen bij het voorbereiden of uitvoeren van transacties voor hun cliënt in verband met:

- de aan- en verkoop van onroerend goed of bedrijven;
- het beheren van diens geld, waardepapieren of andere activa, met inbegrip van cryptoactiva;
- de opening of het beheer van bank-, spaar-, effecten- of cryptoactivarekeningen;
- het organiseren van de inbreng die nodig is voor de oprichting, de exploitatie of het beheer van vennootschappen;
- de oprichting, het opzetten, de exploitatie of het beheer van trusts, vennootschappen, stichtingen of soortgelijke structuren.

7.5.2. Procesvrijstelling

Op grond van artikel 1a, vijfde lid, Wwft was die wet niet van toepassing op (onder andere) advocaten en notarissen, voor zover zij voor een cliënt werkzaamheden verrichten betreffende de bepaling van diens rechtspositie, diens vertegenwoordiging en verdediging in rechte, het geven van advies voor, tijdens en na een rechtsgeding of het geven van advies over het instellen of vermijden van een rechtsgeding.

De antiwitwasverordening kent de zogenoemde procesvrijstelling voor onder andere advocaten en notarissen in de artikelen 21, tweede lid, tweede alinea, 24, vierde lid, en 70, tweede lid, tweede alinea, antiwitwasverordening. Daarbij staat opgenomen dat deze vrijstelling niet van toepassing is indien deze meldingsplichtige entiteiten:

a) betrokken zijn bij witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering;
b) juridisch advies verstrekken met het oog op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering, of
c) weten dat de cliënt juridisch advies inwint met het oog op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering; medeweten of opzet kan worden afgeleid uit objectieve feitelijke omstandigheden.

Artikel 70, derde lid, antiwitwasverordening biedt lidstaten de optie om te besluiten dat bij bepaalde soorten transacties de procesvrijstelling niet van toepassing is en om aanvullende meldingsplichten op te leggen. Gelet op het fundamentele recht op

vertrouwelijke communicatie bij het bepalen van de rechtspositie, besluit de regering niet tot een dergelijke verdergaande inbreuk op de geheimhoudingsplicht.

Opgemerkt zij dat op grond van de procesvrijstelling onder de Wwft die wet in zijn geheel niet van toepassing was, waardoor advocaten en notarissen in die gevallen ook geen cliëntenonderzoek op grond van de Wwft hoefden te doen. Dit is anders met de komst van het AML-pakket, nu daarin geen procesvrijstelling staat opgenomen bij de verplichting in artikel 19 antiwitwasverordening om cliëntenonderzoeksmaatregelen toe te passen.

7.5.3. Controles van geaccrediteerden, hoger leidinggevend personeel en UBO's

De deken en het BFT dienen ervoor te zorgen dat personen die beroepsmatig zijn geaccrediteerd als advocaat of notaris, of die een hogere leidinggevende functie bekleden in of de uiteindelijk begunstigden zijn van advocaten en notarissen, niet veroordeeld zijn voor witwassen, relevante basisdelicten of terrorismefinanciering en niet geassocieerd zijn met personen die veroordeeld zijn voor witwassen, relevante basisdelicten of terrorismefinanciering.

In dit wetsvoorstel wordt een grondslag opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen over de wijze waarop wordt vastgesteld of een persoon of een geassocieerde persoon is veroordeeld voor witwassen, relevante basisdelicten of terrorismefinanciering. Daarbij zal rekening worden gehouden met de omstandigheid dat voor notarissen en advocaten op grond van de Advocatenwet en de Wet op het notarisambt (Wna) reeds de verplichting geldt dat zij een verklaring omtrent gedrag overleggen, voorafgaand aan hun registratie. Ook wordt opgenomen dat bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over wat de relevante basisdelicten zijn en over wie de geassocieerde personen zijn.

Indien blijkt dat niet langer aan dit vereiste wordt voldaan, hebben de deken en het BFT op grond van deze wet de bevoegdheid om hiertegen maatregelen te nemen. Artikel 4.3, derde lid, regelt dat de toezichthouder de bevoegdheid heeft om een aanwijzing te geven om het betrokken lid van het leidinggevend personeel te doen heenzenden. Artikel 4.10 regelt dat de toezichthouder de overtreder de bevoegdheid kan ontzeggen om een hogere leidinggevende functie uit te oefenen. Artikel 4.11 regelt dat de toezichthouder uiteindelijk begunstigden de verplichting kan opleggen om afstand te doen van de meldingsplichtige entiteit waarvan zij uiteindelijk begunstigde zijn en zich te ontdoen van hun belang in die entiteit.

De regering merkt op dat in het geval deze maatregelen met zich brengen dat een notaris uit het ambt gezet, dan wel een advocaat van het tableau geschrapt dient te worden, het BFT respectievelijk de deken in het bestaande nationale recht bevoegdheden richting de tuchtrechter hebben, waarmee zij – zij het via een andere route – ook in die gevallen voldoen aan de verplichtingen uit de zesde antiwitwasrichtlijn. Zo kan de deken op grond van artikel 60ab Advocatenwet de raad van discipline (tuchtrechter in eerste aanleg) verzoeken de advocaat met onmiddellijke ingang te schorsen in de uitoefening van de praktijk of een voorlopige voorziening met betrekking tot de praktijkuitoefening van de betrokken advocaat te treffen. Ook kan de deken een klacht indienen bij de raad van discipline, waarbij de raad van discipline bij gegrondverklaring maatregelen kan opleggen, waaronder de schrapping van het tableau. Uit artikel 99, zesde lid, Wna volgt dat het BFT een klacht

kan indienen bij de kamer voor het notariaat, waarna de kamer voor het notariaat op grond van artikel 103 Wna tuchtmaatregelen kan opleggen, waaronder de ontzetting uit het ambt.

7.5.4. Geheimhoudingsplicht

De wettelijke geheimhoudingsplicht voor de advocatuur en het notariaat is onlosmakelijk verweven met het recht op een eerlijk proces en een goede rechtsbedeling. Een rechtzoekende dient in staat te zijn om vrijelijk en zonder vrees voor openbaarmaking alle informatie te delen met een advocaat of notaris. Voor advocaten is de geheimhoudingsplicht opgenomen in artikel 11a Advocatenwet en voor notarissen in artikel 22 Wna. Alle vertrouwelijke informatie waarvan de notaris en advocaat kennisneemt in de beroepsuitoefening valt onder de wettelijke geheimhoudingsplicht.

Om te kunnen voldoen aan de verplichtingen die deze wet en de antiwitwasverordening aan hen stelt, zoals het melden van verdachte transacties aan de FIE, het meewerken aan toezicht en het melden van discrepanties in de centrale registers, regelt deze wet grondslagen om hiervoor van hun wettelijke geheimhoudingsplicht af te kunnen wijken. Deze grondslagen stonden voorheen in de Wwft. Een nieuwe grondslag wordt toegevoegd waardoor advocaten en notarissen ten opzichte van elkaar van hun geheimhoudingsplicht kunnen afwijken ten behoeve van het meedelen van informatie als bedoeld in artikel 73, derde, vierde en vijfde lid, antiwitwasverordening. Aanvullend regelt deze wet dat notarissen, enkel ten opzichte van andere notarissen, niet gehouden zijn aan hun geheimhoudingsplicht ten behoeve van informatie-uitwisseling in een partnerschap als bedoeld in artikel 75 antiwitwasverordening.

Daarnaast worden in deze wet, net als in de Wwft, een aantal bevoegdheden voor toezichthouders om informatie met andere instanties te delen, vanwege hun geheimhoudingsplicht uitgezonderd voor de deken en het BFT, voor zover het betreft de uitoefening van bevoegdheden jegens notarissen. Geregeld wordt dat deze toezichthouders enkel niet gehouden zijn aan hun geheimhoudingsplicht, voor zover het verstrekking betreft aan toezichthouders op advocaten respectievelijk notarissen in andere lidstaten, mits die onderworpen zijn aan vergelijkbare verplichtingen inzake geheimhouding.

7.5.5. Zelfregulerende organen

In het geval van de meldingsplichtige entiteiten als bedoeld in artikel 3, punt 3, a en b, antiwitwasverordening (auditors, externe accountants, belastingadviseurs, notarissen, advocaten en andere onafhankelijke beoefenaren van juridische beroepen) biedt artikel 37, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn de lidstaatoptie om toe te staan dat zelfregulerende organen worden aangewezen voor het toezicht. Van deze lidstaatoptie wordt geen gebruik gemaakt. Zowel de deken als het BFT zijn geen zelfregulerende organen. Om die reden is de verplichting in artikel 52 zesde antiwitwasrichtlijn, te weten dat een overheidsinstantie toezicht houdt op het zelfregulerende toezichtsorgaan, evenmin aan de orde. Een dergelijke vorm van toezicht door de staat zou ook niet verenigbaar zijn met de onafhankelijke positie van de advocatuur. Ook van de lidstaatoptie voor deze groep meldingsplichtige entiteiten in artikel 70, eerste lid, antiwitwasverordening, de mogelijkheid om informatie van verdachte transacties aan een zelfregulerend orgaan te zenden, wordt geen gebruik

gemaakt.

7.5.6. Wijziging Wet op het notarisambt

Op dit moment belet de wettelijke geheimhoudingsplicht notarissen om informatie over geweigerde cliënten onderling uit te wisselen. Een notaris is gehouden zijn dienstverlening te weigeren wanneer naar zijn redelijke overtuiging of vermoeden de werkzaamheid die van hem verlangd wordt leidt tot strijd met het recht of de openbare orde, wanneer zijn medewerking wordt verlangd bij handelingen die kennelijk een ongeoorloofd doel of gevolg hebben of wanneer hij andere gegronde redenen voor weigering heeft. Zo dient de notaris ook dienst te weigeren wanneer naar zijn redelijke overtuiging of vermoeden de werkzaamheid die van hem verlangd wordt verband houdt met witwassen of terrorismefinanciering. Niets weerhoudt deze cliënt om na een afwijzing vervolgens hetzelfde verzoek tot dienstverlening te doen bij andere notarissen. Het draagt bij aan het schoonhouden van het financiële stelsel en de aanpak van witwassen en terrorismefinanciering indien notarissen onderling als geheimhouders, informatie kunnen uitwisselen over geweigerde cliënten. Om dit mogelijk te maken, wordt voorgesteld om artikel 22a in te voegen in de Wna.

§ 8. Toezicht en handhaving

Met hoofdstuk 4 van dit wetsvoorstel wordt het bestuursrechtelijke handhavingskader beschreven, om het toezicht en de handhaving van de naleving door meldingsplichtige entiteiten van voorschriften uit deze wet, de antiwitwasverordening, en verordeningen die op basis van artikel 1.2 van dit wetsvoorstel gelijk worden gesteld, te verzekeren. Met dit hoofdstuk wordt hoofdstuk 4 zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Zo wordt in hoofdstuk 4 van dit wetsvoorstel bepaald dat toezichthouders personen aanwijzen die belast worden met het toezicht op de naleving van de voorschriften uit het wetsvoorstel, de antiwitwasverordening of de verordeningen die gelijk worden gesteld in artikel 1.2. Net als bij de Wwft, worden de toezichthouders uitgerust met een breed handhavingsinstrumentarium, zoals de bevoegdheid voor het vorderen van inlichtingen, het geven van aanwijzingen en het opleggen van een last onder dwangsom of bestuurlijke boete. Hiermee worden artikel 53, 55, 56 en 47, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Het handhavingskader in hoofdstuk 4 van dit wetsvoorstel is grotendeels vergelijkbaar metdie onder de Wwft. Nieuw ten opzichte van het handhavingsinstrumentarium onder de Wwft is echter dat toezichthouders de mogelijkheid krijgen om hoger leidinggevend personeel heen te zenden en een persoon te gelasten zich van diens UBO-belang te ontdoen. Dit volgt uit artikel 6 en 56 zesde antiwitwasrichtlijn.

8.1. Sancties

Om de naleving van de verplichtingen uit de antiwitwasverordening effectief te kunnen handhaven, vereist de zesde antiwitwasrichtlijn vaststelling van sancties bij overtredingen. In artikel 4.3 (aanwijzingsbevoegdheid), 4.4 (last onder dwangsom) en 4.5 (bestuurlijke boete) van dit wetsvoorstel wordt een rechtsgrondslag gecreëerd voor het opleggen van bestuurlijke sancties. Ten aanzien van het bepalen van de hoogte van de op te leggen geldboeten, is aangesloten bij de boetesystematiek uit de Wwft en de Wft. Daarnaast blijft het mogelijk om in het geval van overtredingen door kredietinstellingen en financiële instellingen, net als in de Wwft, van het boetemaximum af te wijken en een omzetgerelateerde boete op te leggen. In artikel

4.8 wordt een andere uitzondering geïntroduceerd, conform de boetesystematiek uit artikel 1:81 Wft, die het mogelijk maakt om de maximale boete te verhogen naar twee keer het bedrag van het voordeel dat de overtreder heeft verkregen (de zogenoemde voordeelsontneming).

Artikel 57 zesde antiwitwasrichtlijn is nieuw ten opzichte van de vijfde antiwitwasrichtlijn. Dit artikel verlangt de mogelijkheid voor toezichthouders om een zogenaamde *perio*op te leggen bij het niet-naleven van opgelegde administratieve maatregelen. Dit wordt geïmplementeerd in aanvulling op bestaande wetgeving geïmplementeerd in artikel 4.4 (last onder dwangsom).

Artikel 55, vierde lid, zesde antiwitwasrichtlijn bevat tevens een lidstaatoptie dat in geval van overtreding van de antiwitwasverordening gestelde regels, de toezichthouder gemachtigd kan worden voor het opleggen van hogere geldboetes dan de bedragen die in artikel 55, tweede en derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn genoemd worden. Van deze lidstaatoptie wordt geen gebruikgemaakt, omdat dit minder passend is bij de boetesystematiek uit de Wft en de Wwft.

Ook artikel 56, vijfde lid, zesde antiwitwasrichtlijn bevat een lidstaatoptie. Deze geeft de mogelijkheid voor toezichthouders om, naast de opsomming van administratieve maatregelen in artikel 56, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn, andere soorten administratieve maatregelen toe te passen. In Nederland valt het merendeel van de administratieve maatregelen onder de algemene aanwijzingsbevoegdheid. In die zin is er dus al gebruikgemaakt van de lidstaatoptie middels de aanwijzingsbevoegdheid in de artikelen 4.2 en 4.3.

8.2. Publicatiebevoegdheden

Op grond van artikel 4.14 krijgen toezichthouders de mogelijkheid tot het publiceren van een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie of maatregel. Artikel 58 zesde antiwitwasrichtlijn, waaraan artikelen 4.14 tot en met 4.18 uitvoering geven, schrijft voor dat deze publicatie op de website van de toezichthouders, op toegankelijke wijze, moet geschieden. Verder zijn de publicatiebevoegdheid op grond van deze wet nagenoeg identiek aan de bepalingen met betrekking tot de publicatiebevoegdheden uit paragraaf 4.3 Wwft. Bestuurlijke sancties ten aanzien van ernstige overtredingen van voorschriften in deze wet, de antiwitwasverordening of verordeningen die in artikel 1.2 zijn aangewezen, dienen door de toezichthouder openbaar gepubliceerd te worden. Uitzonderingen op deze publicatie blijven mogelijk, bijvoorbeeld in het geval van het publiceren van persoonsgegevens of door pas tot openbaarmaking over te gaan zodra het besluit onherroepelijk is geworden. Daarnaast blijft er een wachttermijn bestaan alvorens over te gaan tot publicatie en blijft er een mogelijkheid tot het indienen van een voorlopige voorziening.

8.3. Risicogebaseerd toezicht

Bij de hiervoor genoemde uitoefening van het toezicht op de naleving van het AML-pakket dienen toezichthouders een risicogebaseerde benadering te hanteren.[104] Dit betekent dat toezichthouders een duidelijk inzicht hebben in de risico's van witwassen en terrorismefinanciering in Nederland, dat zij alle relevante informatie beoordelen over de specifieke binnenlandse en internationale risico's die verbonden

[104] Zie artikel 40 zesde antiwitwasrichtlijn, geïmplementeerd in artikel 1.4 van het wetsvoorstel.

zijn aan bepaalde cliënten, producten en diensten van de meldingsplichtige entiteiten en dat zij de frequentie en intensiteit van het toezicht ter plaatse, toezicht buiten locatie en thematisch toezicht baseren op het risicoprofiel van de meldingsplichtige entiteiten en op de risico's van witwassen en terrorismefinanciering in Nederland. Toezichthouders dienen hierbij rekening te houden met de beoordelingsruimte die aan de meldingsplichtige entiteit wordt gelaten in de uitoefening van haar verplichtingen, en of de meldingsplichtige entiteit de risicobeoordelingen die aan de invulling hiervan ten grondslag liggen, de toereikendheid van haar interne beleidslijnen, procedures, controles en maatregelen, naar behoren evalueert.

In dat kader is relevant dat de AMLA diverse mandaten heeft om middels technische reguleringsnormen en richtsnoeren de invulling van het risicogebaseerde toezicht, en de verplichtingen die rusten op meldingsplichtige entiteiten, nader uit te werken. Zo heeft de AMLA onder meer het mandaat om artikel 40 zesde antiwitwasrichtlijn verder uit te werken.

De invulling van het risicogebaseerde toezicht wordt dus ingekaderd door de vereisten van het AML-pakket, en de nadere uitwerking daarvan door de AMLA. Binnen die kaders blijft de invulling van de risicogebaseerde benadering desalniettemin een belangrijk aandachtspunt. Zo zet DNB mede door 'Herstel van Balans' (2022) actief in op versterking van de risicogebaseerde benadering bij banken, en benoemde zij recent nog dat banken ruimte hebben voor 'het verantwoord accepteren van restrisico's' in plaats van 'strikte naleving van regels en procedures'.[105]

Het uitgangspunt van de antiwitwasverordening is dat meldingsplichtige entiteiten een risicogebaseerde benadering hanteren, en dat zij de maatregelen die zij nemen differentiëren op basis van het risico. Daarbij laat de antiwitwasveorrdening op diverse onderdelen ruimte aan instellingen om dit nader in te vullen via open normen of keuzemogelijkheden. Het staat meldingsplichtige entiteiten in veel gevallen dus vrij om zelf te bepalen hoe zij aan dit resultaat willen voldoen. De toezichthouders dienen daar rekening mee te houden. Risicogebaseerd toezicht sluit echter niet uit dat een toezichthouder - als zij daartoe aanleiding ziet - handhavend kan optreden.

Daarbij dient de kanttekening gemaakt te worden dat niet elke materialisatie van een 'restrisico' een teken is dat het systeem van de meldingsplichtige entiteit heeft gefaald.[106] Belangrijk is dus dat de toezichthouders en opsporingsdiensten hier proportioneel op reageren. Een al te lichtvaardige inzet van sanctiemogelijkheden kan bijdragen aan een nieuwe kramp bij meldingsplichtige entiteiten, met mogelijk negatieve uitkomsten zoals de-risking tot gevolg. Bovendien hebben toezichthouders

---

[105] Zie DNB, '*Proportionaliteit in perspectief, Meer maatwerk mogelijk bij proportionele toepassing Wwft*', 17 december 2025, raadpleegbaar via: https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/toezicht-2025/q4/proportionaliteit-in-perspectief-meer-maatwerk-mogelijk-bij-proportionele-toepassing-wwft/.

[106] T. Tiemstra, Risico-gebaseerde naleving van de Wwft: (hoe) is het mogelijk? in: Ondernemingsrecht 2023/45. In 2025 meldde toezichthouder DNB dat banken ruimte hebben voor 'het verantwoord accepteren van restrisico's' in plaats van 'strikte naleving van regels en procedures', zie DNB, *'Proportionaliteit in perspectief. Meer maatwerk mogelijk bij proportionele toepassing Wwft',* 17 december 2025, raadpleegbaar via: https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/toezicht-2025/q4/proportionaliteit-in-perspectief-meer-maatwerk-mogelijk-bij-proportionele-toepassing-wwft/.

discretionaire ruimte om hun eigen handhavingsbeleid binnen de kaders van de wet op te stellen en uit te voeren. Naast het opleggen van punitieve sancties kunnen toezichthouders onder meer ook aanwijzingen geven. Toezichthouders kunnen in het toepassen van maatregelen rekening houden met de omstandigheden van het geval, wat ook kan betekenen dat eerst een lichter middel wordt ingezet, zoals de aanwijzingsbevoegdheid. Ook zullen toezichthouders in deze afweging meenemen welk beleid en procedures de meldingsplichtige entiteit hanteert, welke risicobeoordelingen zij heeft gemaakt, en welke maatregelen zij heeft genomen, in lijn met de risicogebaseerde benadering.

In aanvulling op bestuursrechtelijke handhaving door de toezichthouders kan ook strafrechtelijke handhaving in beeld komen. Hierbij geldt dat het strafrecht wordt ingezet als ultimum remedium. Indien bestuursrechtelijke handhaving door de toezichthouders onvoldoende effect heeft gesorteerd of sprake is van een (zeer) ernstige overtreding van voorschriften waaraan een meldingsplichtige entiteit zich op grond van de antiwitwasregelgeving dient te houden, kan dit aan de orde zijn. Over de wijze waarop overtredingen van de antiwitwasregelgeving moeten worden gehandhaafd vindt doorlopend afstemming plaats tussen de toezichthouders en het Openbaar Ministerie. Hierbij vindt per situatie aan de hand van de omstandigheden van het geval de afweging plaats of handhaving wenselijk is en wat daarvoor de meest aangewezen manier is.

8.4. Toezicht op discriminatieverbod

Het toezichtlandschap op discriminatie in het algemeen is versnipperd. Er bestaat niet één toezichthouder op de naleving van het discriminatieverbod. Zo is het College voor de Rechten van de Mens toezichthouder op mensenrechten en mag op grond van de Algemene wet gelijke behandeling op verzoek oordelen vellen over of er discriminatie heeft plaatsgevonden.[107] De AP is toezichthouder op de verwerking van persoonsgegevens, zoals genoemd in de AVG. Dat geldt dus ook voor meldingsplichtige entiteiten, indien zij gegevens van klanten verwerken. De AP is coördinerend toezichthouder op algoritmes en wordt coördinerend toezichthouder op artificiële intelligentie.[108] Het voornemen is er ook dat het College een rol krijgt in het toezicht op artificiële intelligentie.

De toezichthouders genoemd in dit wetsvoorstel zijn belast met toezicht op de naleving van de verplichtingen door meldingsplichtige entiteiten in den brede. Dat ziet in beginsel op alle artikelen uit de antiwitwasverordening. Toezichthouders houden toezicht op of de verplichtingen uitgevoerd door meldingsplichtige entiteiten juist zijn toegepast, dat betekent dat de maatregelen proportioneel aan het witwas- of terrorismefinancieringsrisico dienen te zijn en tevens voldoende risicogebaseerd. Discriminatie kan een uiting zijn van dat de maatregelen uit de antiwitwasverordening niet in lijn hiermee worden toegepast. Toezichthouders kunnen daarop acteren.

Ietwat bijzonder is artikel 76 antiwitwasverordening, waar in paragraaf 3.6.1 reeds op

[107] Dit heeft het college ook een aantal keer gedaan voor de aanpak van witwassen.

[108] De AP is betrokken vanwege het toezicht op de AVG en de Richtlijn gegevensbescherming bij rechtshandhaving. De AP en het College zijn daarnaast aangewezen als grondrechtenautoriteit in de Uitvoeringswet AI-verordening.

wordt ingegaan. Dit artikel heeft betrekking op de verwerking van bijzondere persoonsgegevens die meldingsplichtige entiteiten mogen verwerken in het kader van de naleving van het AML-pakket. Dit artikel is een uitwerking van artikel 9, tweede lid, onderdeel b, van de AVG. De AP is, omdat zij toezichthouder op de AVG is, ook toezichthouder op gegevensverwerkingen op grond van artikel 76 antiwitwasverordening. Het is mogelijk dat de toezichthouders, belast met het toezicht op de naleving van de antiwitwasverordening en deze implementatiewet, samenwerken met de AP op dit gebied. Hiertoe kunnen zij een samenwerkingsprotocol opstellen conform artikel 19 van de Uitvoeringswet AVG. DNB en de AP hebben bijvoorbeeld al een samenwerkingsprotocol.[109] Ook kunnen toezichthouders genoemd in dit wetsvoorstel een melding maken bij de AP in geval zij het vermoeden hebben dat sprake is van een overtreding van artikel 9 AVG.

Daarnaast neemt de AP ook deel aan het markttoezichthoudersberaad (MTB). Daaraan nemen ook de AFM, BFT, DNB en de Ksa deel aan.[110] Discriminatie kan, indien toezichthouders dit wenselijk achten hier ook een onderwerp zijn.

Het College vaardigt in het kader van uitvoering en toepassing van de antiwitwaswetgeving oordelen uit over mogelijke discriminatie.[111] Deze oordelen zijn juridisch niet bindend, maar als een zaak bij de rechter komt, mag deze het oordeel niet zomaar naast zich neerleggen. Het College, de AP en de toezichthouders die zijn belast met de naleving op de antiwitwasverordening, kunnen samenwerken om hun kennis over de aanpak van discriminatie te vergroten. De oordelen van het College kunnen de toezichthouders in het kader van dit wetsvoorstel en de antiwitwasverordening, en de AP ondersteunen bij het identificeren van signalen van discriminatie in hun eigen toezicht. Aangezien hieruit blijkt in welke gevallen specifiek sprake was van discriminatie, bij welke interacties deze zich voordeden en welke gevolgen hieruit voortvloeiden, kan worden vastgesteld wat mogelijk in strijd is met artikel 9 AVG en artikel 76 antiwitwasverordening.

Het gebruik van kunstmatige intelligentie door meldingsplichtige entiteiten om te voldoen aan hun verplichtingen wordt gebruikelijker. Middels de AI-verordening[112] wordt toezicht hierop geregeld. Het College zal waarschijnlijk worden aangewezen als grondrechtenautoriteit voor de AI-verordening. Het monitort de impact van AI op grondrechten, signaleert mogelijke risico's en werkt samen met andere toezichthouders aan de bescherming van grondrechten in Nederland. Momenteel werkt het kabinet aan de uitvoering van de AI-verordening.[113] Voorlopig is de indeling dat DNB en AFM worden aangewezen voor het toezicht op hoogrisico-AI-systemen,

---

[109] *Stcrt.* 2022, 28259.

[110] Autoriteit Persoonsgegevens, "*samenwerking*", raadpleegbaar via: https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/over-de-autoriteit-persoonsgegevens/samenwerking.

[111] Raadpleegbaar via oordelen.mensenrechten.nl.

[112] Verordening (EU) 2024/1689 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 en (EU) 2019/2144, en de Richtlijnen 2014/90/EU, (EU) 2016/797 en (EU) 2020/1828 (verordening artificiële intelligentie).

[113] Wetsvoorstel Uitvoeringswet AI-verordening openbaar geconsulteerd van 20 april 2026 tot en met 1 juni 2026, zie https://www.internetconsultatie.nl/uaiv/b1.

verboden AI-praktijken en transparantie-eisen in de financiële sector.[114]

De relevante wettelijke kaders bieden genoeg mogelijkheden voor samenwerking. Het kabinet werkt daarnaast beleidsmatig aan het voorkomen van discriminatie binnen de financiële sector op de lange termijn en wil de verschillende toezichthouders en instanties samenbrengen zodat zij relevante kennis en informatie kunnen uitwisselen ten behoeve van hun eigen toezicht.[115]

§ 9. Gevolgen

9.1. Regeldrukeffecten

In deze paragraaf wordt ingegaan op de regeldrukeffecten als gevolg van de implementatie van de zesde antiwitwasrichtlijn en, voor zover van toepassing, de antiwitwasverordening.

De zesde antiwitwasrichtlijn ziet voornamelijk op overheidspartijen (niet op burgers of bedrijven) nu de materiele vereisten ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme, in het AML-pakket zijn overgeheveld naar de rechtstreeks werkende antiwitwasverordening. Voorheen waren die vereisten opgenomen in nationale wetgeving als implementatie van de vierde antiwitwasrichtlijn. De regeldrukeffecten als gevolg van de antiwitwasverordening worden in deze paragraaf niet berekend, omdat deze rechtstreeks voortaan rechtstreeks voortvloeien uit de antiwitwasverordening. Volstaan wordt met een korte beschrijving van de voorziene kosten door de Europese Commissie.

9.1.1. De antiwitwasverordening

Het gevolg van het overhevelen van de verplichtingen van nationaal niveau naar EU-niveau brengt met zich mee dat veel van de regeldrukkosten die nationaal berekend zijn dat voortaan niet meer zijn, omdat de regeldrukkosten direct vanuit de antiwitwasverordening vloeien en niet uit een nationaal geïmplementeerde richtlijn. In de voorgaande nationale berekening werd rekening gehouden met een toename van regeldrukkosten, zoals de € 93.167.200,- toename in eenmalige kosten in 2020 door de implementatie van de vierde antiwitwasrichtlijn. Een dergelijke toename in nationale kosten doet zich in de huidige implementatie van het AML-pakket niet meer voor, omdat dit rechtstreeks uit de antiwitwasverordening voortvloeit. De Europese Commissie is verantwoordelijk voor het doen van een impact assessment en het in kaart brengen van de kosten voortvloeiend uit een verordening.
Wat betreft de financiering van de Europese toezichthouder AMLA zal vanaf 2028 ongeveer 30% afkomstig zijn uit het EU-budget en circa 70% uit bijdragen van geselecteerde financiële ondernemingen. Niet-financiële en niet-geselecteerde instellingen zijn hiervan vrijgesteld. De bijdragen zijn voor toezichtkosten en de berekening wordt naderhand door de Europese Commissie vastgesteld.[116]

Voor de totale regeldrukeffecten van de antiwitwasverordening kan worden verwezen naar de effectbeoordeling van de Europese Commissie.[117] Zoals uit deze

[114] Status 1 juni 2026.
[115] *Kamerstukken II* 2026/27, 32013, nr. 316.
[116] Europese Commissie, veelgestelde vragen, zie https://www.amla.europa.eu/faqs_en.
[117] Europese Commissie, *Staff Working Document impact assessment accompanying the Anti-Money Laundering package,* 20 juli 2021, SWD/2021/190.

effectbeoordeling naar voren komt zijn de eisen die voortvloeien uit de antiwitwasverordening in algemene zin proportioneel en in lijn met internationale standaarden. Het uitgangspunt van de antiwitwasverordening is namelijk risicogebaseerd, dat betekent, zoals eerder geschreven, dat er meer aandacht van meldingsplichtige entiteiten dient te komen op hoge risico's en minder aandacht – en maatregelen – bij lagere risico's. Poortwachters zullen naar verwachting daarom minder maatregelen hoeven te nemen bij de meeste klanten die als laag-risico gelden en selectievere maatregelen kunnen toepassen bij klanten met hogere risico's. Bonafide klanten[118] van poortwachters zullen naar verwachting daarom minder lasten ervaren. Dit betreffen bijvoorbeeld klanten van banken die alleen nationaal actief zijn, uitsluitend giraal werken en geen complexe juridische structuur hebben. Vermeldenswaardig is ook dat ondernemingen die grensoverschrijdend actief zijn, baat zullen hebben bij duidelijkere en consistentere EU-brede regelgeving en de daling van de nalevingskosten die daaruit voortvloeit. Bovendien zullen ze te maken krijgen met meer geharmoniseerde praktijken en betere communicatie tussen nationale toezichthouders en FIE's in verschillende lidstaten. Een aantal entiteiten zullen daarnaast onder de AMLA vallen, waaronder in ieder geval één meldingsplichtige entiteit per lidstaat tot een maximum van 40 entiteiten binnen de gehele EU, wat harmonisatie verder ten goede komt.

Verder vermeldt de effectbeoordeling van de Europese Commissie dat meldingsplichtige entiteiten verbetering moeten merken in de kwaliteit van het toezicht en in de feedback van de FIE's. Sommige ondernemingen maken geen deel uit van de financiële sector en spelen een kleinere rol in de opsporing van witwassen en financieren van terrorisme, bijvoorbeeld vanwege hun eigen omvang. Vanwege de harmonisatie van de antiwitwasregels, is de verwachting dat de begrijpelijkheid en daarmee het bewustzijn met betrekking tot witwassen en terrorismefinanciering verbetert. Ook het toezicht dat moet verzekeren dat zij de AML/CFT-maatregelen correct toepassen zal door de harmonisatie worden verbeterd. Vanwege het verhoogde bewustzijn en het verbeterde en meer coherente toezicht en de uitlegrol die de AMLA gaat vervullen Het, het aantal verdachte transacties dat door meldingsplichtige entiteiten wordt gemeld zal naar verwachting toenemen.

Veel van de regeldruk zal daarnaast, vanwege de risicogebaseerde benadering afhangen van het witwasrisico waar de meldingsplichtige entiteit aan is blootgesteld, waarbij een groter witwasrisico kan leiden tot meer regeldruk, omdat, zoals hierboven beschreven, het cliëntenonderzoek van die meldingsplichtige entiteit diepgravender moet zijn. Andersom hoeft een meldingsplichtige entiteit minder maatregelen te nemen als het risico lager is, wat zowel voor de meldingsplichtige entiteit als voor de klant van de meldingsplichtige entiteit weer minder regeldruk oplevert. Een juiste toepassing van de risicogebaseerde benadering door meldingsplichtige entiteiten heeft dus als effect dat bonafide klanten van meldingsplichtige entiteiten worden ontlast. Kortom: om onnodige regeldruk te voorkomen is het van belang dat meldingsplichtige entiteiten de antiwitwasverordening correct, en daarmee proportioneel, toepassen. De toezichthouders houden hier toezicht op. Dit is al het uitgangspunt bij de Wwft en het

[118] De term 'bonafide klanten' heeft in deze context betrekking op klanten bij wie, op basis van het door poortwachters uitgevoerde risicogebaseerde cliëntenonderzoek, geen aanwijzingen bestaan voor een verhoogd witwas- of terrorismefinancieringsrisico.

is belangrijk dat meldingsplichtige entiteiten hiermee aan de slag blijven. De regeldruk is verder ook afhankelijk van de technische reguleringsnormen en richtsnoeren vanuit de AMLA, in aanvulling op de antiwitwasverordening. Die worden de komende tijd door de AMLA nader uitgewerkt en worden ook publiekelijk geconsulteerd.

9.1.2. Nieuwe verplichtingen met nationale ruimte uit de antiwitwasverordening waar invulling aan wordt gegeven

Gezien het voorgaande bestaan de regeldrukgevolgen van dit wetsvoorstel uitsluitend uit lasten aan bedrijven als gevolg van maatregelen waarmee verplichtingen worden opgelegd. Met deze maatregelen wordt invulling gegeven aan de nationale ruimte die de antiwitwasverordening geeft aan lidstaten.

De artikelen 4, 5 en 6 antiwitwasverordening laten ook nationale ruimte om vrijstellingen te verlenen aan bepaalde aanbieders van kansspeldiensten, voetbalclubs en bepaalde financiële activiteiten die vallen onder de kapitaaleisenrichtlijn, waarvan zo veel mogelijk gebruik zal worden gemaakt. Het wetsvoorstel bevat hiertoe een delegatiegrondslag voor een op te stellen ministeriële regeling, zo nodig onder het stellen van aanvullende regels.

9.1.2.1. Wegvallen verplichtingen Wtt 2018 en introductie verscherpt cliëntenonderzoeksmaatregelen trustdienstverleners

De eerste verplichting met nationale ruimte waaraan invulling wordt gegeven is artikel 36 antiwitwasverordening. Vanwege de harmonisatie van de antiwitwasregels wordt de Wtt 2018 aangepast. Een groot aantal bepalingen die trustkantoren dienen toe te passen komt te vervallen. Het gaat daarbij om vrijwel alle cliëntenonderzoeksbepalingen in hoofdstuk 4 Wtt 2018. Daarvoor in de plaats gaan de bepalingen uit de antiwitwasverordening gelden. Dat brengt verlichting met zich mee. Zo hoeven trustdienstverleners onder de antiwitwasverordening minder ver te gaan met hun maatregelen. In de Wtt 2018 staan namelijk uitputtend alle maatregelen opgesomd die trustdienstverleners dienen toe te passen. Zo dienen zij onder de Wtt 2018 in vergaande mate de uiteindelijk begunstigden vast te stellen (“zoveel mogelijk met zekerheid alle uiteindelijk belanghebbenden identificeren”), terwijl onder de antiwitwasverordening die mate van zekerheid niet is vereist.

Artikel 34, zesde lid, antiwitwasverordening biedt de lidstaatoptie om meldingsplichtige entiteiten met een verhoogd risico aan te wijzen en te verplichten dat zij deze verscherpte maatregelen toepassen.
Hiervan is in het wetsvoorstel gebruikgemaakt door in artikel 2.6 een verplichting op te nemen voor aanbieders van trust of vennootschappelijke diensten om verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen toe te passen. Dit vanwege de inherente risico’s waar de trustsector aan blootgesteld is, zoals blijkt uit bijvoorbeeld de NRA’s, maar ook rapportages van DNB en de bijlage bij de antiwitwasverordening met verhoogde risicofactoren. In paragraaf 7.4 is de inhoudelijke noodzaak hiervan verder beschreven.

Overigens betekent het gebruik maken van deze mogelijkheid niet dat alle (verscherpte) cliëntenonderzoeksmaatregelen toegepast dienen te worden, zoals in de Wtt 2018 wel het geval is. Wanneer trustdienstverleners verscherpte cliëntenonderzoekmaatregelen toepassen, dienen ze zelf risicogebaseerd te bepalen

welke verscherpte maatregelen worden toegepast. Het schrappen van de Wtt 2018 bepalingen en introductie van de lidstaatoptie zorgt netto gezien voor een afname in regeldruk bij trustdienstverleners. Dit verschilt van wat tot nu toe in hoofdstuk 4 Wtt 2018 verplicht was. Zo hoeven trustkantoren onder de antiwitwasverordening minder vergaand onderzoek te doen om de uiteindelijk begunstigde vast te stellen. Waar voorheen alle verscherpte maatregelen genomen moesten worden, volstaat nu het toepassen van de maatregelen die nodig zijn om het risico te mitigeren. De precieze afname van de regeldruk is lastig te kwantificeren, omdat de inzet van maatregelen risicogebaseerd plaatsvindt.

9.1.2.2. De cashlimiet op goederen en diensten vanaf € 3.000,-
De tweede mogelijkheid met nationale ruimte waar invulling aan wordt gegeven is artikel 80 antiwitwasverordening. Dit artikel bepaalt dat de lidstaten zelf de cashlimiet op goederen en diensten op een bedrag lager dan € 10.000,- kunnen vaststellen. Dit betreft een nieuwe algemene verplichting die uitvoerbaar is en geen grove aanpassingen van bedrijfsprocessen vereist. Ook werkgeversorganisaties VNO-NCW en MKB-Nederland zijn voorstanders van deze cashlimiet op goederen en diensten, omdat dit leidt tot meer duidelijkheid voor klanten, meer efficiëntie bij meldingsplichtige entiteiten en een gelijk speelveld met andere landen.[119]

De regeldrukgevolgen van deze maatregel zijn beperkt. Wel zullen de ruwweg 190.000 ondernemingen die in cash handelen hun werknemers moeten inlichten, zodat zij op de hoogte zijn van de cashlimiet en deze niet overschrijden. Voor de kwalificering van de regeldrukkosten die hiermee samenhangt is uitgegaan van het gemiddelde uurloon van een leidinggevende bij een dergelijke onderneming. Dit leidt tot een geschat uurtarief van € 55, op basis van standaardbedragen om regeldruk in te schatten, waarbij het aannemelijk is dat eens per kwartaal een halfuur moet worden besteed door een leidinggevende om nieuwe werknemers in te lichten over de cashlimiet. Zie voor deze regeldrukkosten tabel 1 hieronder.

Tabel 1. Schatting regeldrukkosten cashlimiet

Taak	Uurtarief gemiddelde werknemer	Eenheid (uren)	Jaarlijkse kosten
Kennisnemingskosten enkele onderneming	€ 55	2 (4x0,5)	€ 110
Kennisnemingskosten alle ondernemingen in Nederland		380.000	€ 20.900.000

[119] VNO-NCW, '*Limiet van 3.000 euro cashbetaling goed tegen witwassen én regeldruk*', 11 maart 2025, raadpleegbaar via: https://www.vno-ncw.nl/artikelen/limiet-van-3-000-euro-cashbetaling-goed-tegen-witwassen-en-regeldruk.

9.1.3. De zesde antiwitwasrichtlijn

De verplichtingen uit de zesde antiwitwasrichtlijn zien, zoals gezegd, met name op overheidspartijen, op enkele uitzonderingen na. De regering wil de zesde antiwitwasrichtlijn zo lastenluw mogelijk implementeren, door de ruimte die de zesde antiwitwasrichtlijn biedt te benutten om de additionele regeldruk zoveel mogelijk te beperken, en door de lasten die er mogelijk wel zijn voor meldingsplichtige entiteiten zoveel mogelijk neer te leggen bij de betrokken ministeries en toezichthouders. Dit betekent niet dat dit voor alle lasten van het AML-pakket kan. Deze volgen immers direct uit de antiwitwasverordening, dan wel de zesde antiwitwasrichtlijn en hier kan nationaal geen wijziging op aangebracht worden. Wel kunnen er dus soms keuzes gemaakt worden om de lasten enigszins te beperken. De zesde antiwitwasrichtlijn biedt twee keer de mogelijkheid tot nationale ruimte waarvan gebruik wordt gemaakt.

*9.1.3.1. De registratieplicht (*artikel *4 zesde antiwitwasrichtlijn)*

In artikel 4, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn is opgenomen dat toezichthouders inzage moeten krijgen in de onder toezicht staande meldingsplichtige entiteiten (bedoeld in artikel 3 antiwitwasverordening). Deze inzage dienen zij te krijgen door een regulerings-, registratie- of vergunningplicht voor wisselkantoren, kantoren voor het inwisselen van cheques en aanbieders van trust- of bedrijfsdiensten. De lasten voor de meldingsplichtige entiteiten hangen af van de precieze invulling van de registratieplicht door de betreffende toezichthouder. Een groot deel van de entiteiten genoemd in artikel 4, eerste en tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn, kent reeds een registratie- of vergunningplicht op basis van onder andere de Wft, de Wtt 2018 of de Wet op de kansspelen (hierna: Wok). Voor hen introduceert dit artikel geen aanvullende regeldruk of nieuwe verplichting, ook niet bij algemene maatregel van bestuur. De antiwitwasverordening definieert wel uitputtend en een waarschijnlijk bredere definitie van trustdiensten en op basis van artikel 4 antiwitwasrichtlijn is hier een registratie of vergunning voor nodig. Een vergunning kan potentieel veel lasten meebrengen, omdat de toezichthouder van tevoren dan ook veel dient te checken bij de aanvrager. Een registratie is een minder zwaar middel dan een vergunning Met het oog op een lastenluwe implementatie, wordt ervoor gekozen om in artikel 2.3 van dit wetsvoorstel een registratieplicht op te nemen voor de partijen die niet onder de reikwijdte van de vergunningplicht uit de Wtt 2018 vallen. Deze registratieplicht zal bij algemene maatregel van bestuur verder worden uitgewerkt waarbij rekening gehouden wordt om zo min mogelijk additionele lasten bij het verlenen van trustdiensten te creëren. De gevolgen worden bij deze algemene maatregel van bestuur verder beschreven.

Voor de andere meldingsplichtige entiteiten, dan degene genoemd in het eerste en tweede lid van artikel 4 zesde antiwitwasrichtlijn, waar nog geen registratie voor geldt, dient een minimumregistratie te worden ingericht. Dit is opgenomen in artikel 2.2 van het wetsvoorstel. Het doel van deze bepaling is dat toezichthouders inzage krijgen in hun toezichtspopulatie. Met het oog op lastenluwe implementatie worden bijvoorbeeld aan meldingsplichtige entiteiten een minimale hoeveelheid gegevens te vragen. De minimumregistratie wordt verder ingevuld bij algemene maatregel van bestuur. Daar worden de gevolgen voor de regeldruk dan ook verder beschreven.

9.1.3.2. De toetsing van hoger leidinggevend personeel en UBO's (artikel 6 zesde antiwitwasrichtlijn)

In artikel 6, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn is opgenomen dat de toezichthouders moeten toetsen of het hoger leidinggevend personeel en UBO's van de meldingsplichtige entiteiten bedoeld in artikel 4, eerste en tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn, alsmede van financiële gemengde holdings voldoen aan de vereisten betrouwbaarheid en deskundigheid. Door bestaande (EU)wet- en regelgeving wordt bij veel financiële ondernemingen hoger leidinggevend personeel al op deze vereisten getoetst. Artikel 6, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn lijkt daarmee een nieuwe toets te creëren, maar deze vindt in sommige gevallen dus al plaats door de verplichting vanuit bestaand recht in de Wft, Wtt 2018 en de Wok. Vanwege deze overlap kan de toets die al plaatsvindt voldoen. Er is een lid toegevoegd om deze dubbele last te voorkomen en zo op dit punt lastenluw te implementeren.

Slechts voor enkele trustdiensten is dit een nieuwe bepaling. De zesde antiwitwasrichtlijn noemt niet wanneer de toets moet plaatsvinden. Dit houdt in dat toezichthouders kunnen bepalen om bij signalen van mogelijke risico's pas achteraf na te gaan of de hoger leidinggevende en UBO voldoet aan de gestelde eisen. Hierdoor hoeven deze ondernemingen niet per se vooraf door het toetsingspoortje van de toezichthouder. Uiteraard dient de meldingsplichtige entiteit zelf wel al een interne beoordeling van deze toets te maken, oftewel: meldingsplichtige entiteiten dienen ook intern te kijken of het hoger leidinggevend personeel op basis van de informatie die zij zelf voor handen heeft, te beoordelen of deze betrouwbaar en deskundig is. Het is aan de toezichthouder om dit in te vullen, DNB en AFM toetsen veel van hun partijen reeds ex ante en dit kan uiteraard doorgang blijven vinden. Daarnaast zal AMLA nog richtsnoeren ontwikkelen over toezicht op basis van risicogevoeligheid wat in dit kader relevant is.

De benodigde tijd voor het verzamelen van de voor de toetsing noodzakelijke informatie voor nieuwe meldingsplichtige entiteiten zal per te toetsen persoon naar verwachting variëren tussen de vier tot zes uur. Aangezien de benodigde werkzaamheden (gedeeltelijk) kunnen worden verricht door hoogopgeleide kenniswerkers zullen er verschillende uurtarieven van toepassing zijn. Daarom is uitgegaan van het gemiddelde van het bruto uurloon van een hoge manager en een hoogopgeleide kenniswerker, wat leidt tot een gemiddeld uurtarief van € 86. Uitgaande van een gemiddeld uurtarief van € 86 betreft het een toename van de regeldruk van € 344 tot € 516 per persoon. Uitgaande van twee te toetsen personen per entiteit, zal dit in totaal tot een gemiddelde lastenverzwaring van € 860 leiden per entiteit die op dit moment nog niet het hoger leidinggevend personeel toetst. Voor entiteiten die wel al volgens bestaand recht toetsen zal er geen additionele regeldruk zijn. Er zullen jaarlijks naar schatting ongeveer 1850 toetsingsverzoeken binnenkomen. Nogmaals wordt opgemerkt dat deze kosten dus niet altijd voorkomen, alleen als de toezichthouder daadwerkelijk risicogebaseerd gaat toetsen.

Tabel 2. Schatting regeldrukkosten controle hoger leidinggevend personeel

Taak	Uurtarief	Eenheid (uren)	Kosten per hoger leidinggevend personeel
controle hoger leidinggevend personeel	€ 86,-	4 tot 6	€ 344,- tot €516,-
controle hoger leidinggevend personeel per jaar		7400 tot 11.100	€ 636.400,- tot € 954.600,-

De benodigde tijd voor het verzamelen van de informatie die nodig is voor de betrouwbaarheidstoetsing zal per UBO naar verwachting variëren tussen de 4 en 6 uur. De UBO's zullen een deel van de informatie moeten verzamelen en opsturen. Aangezien de werkzaamheden gedeeltelijk kunnen worden verricht door personeelsmedewerkers zullen er verschillende uurtarieven van toepassing zijn. Er is een gemiddelde genomen van het bruto uurloon van een manager en een hoogopgeleide medewerker. Uitgaande van een gemiddeld uurtarief van € 46,50,- gaat het om een lastenverzwaring tussen de € 186,- en € 279,- per toetsing.[120] Een aanname hoe vaak deze controle per jaar voorkomt is lastig te maken, vanwege de afhankelijkheid van een meervoud aan factoren als wisselfrequentie, branche en grootte van de organisatie en de risicogevoeligheid van de entiteit.

Tabel 3. Schatting regeldrukkosten controle van uiteindelijk begunstigden

Taak	Uurtarief	Eenheid (uren)	Kosten per hoger leidinggevend personeel
Toetsing uiteindelijk begunstigde	€ 46,50	4 tot 6	€ 186,- tot € 279,-

De meldingsplichtige entiteiten, bedoeld in artikel 3, punt 3, onder a, b, d, e, f en h tot en met o, antiwitwasverordening, vallen niet onder het bereik van deze verplichting uit artikel 6, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn, waardoor er voor hen op dit punt geen regeldrukeffecten zullen zijn.

[120] E. Streefkerk, *Handboek meting regeldrukkosten 2023*, p. 15-16.

Op grond van artikel 6, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn dienen lidstaten ervoor te zorgen dat de toezichthouders op deze meldingsplichtige entiteiten de nodige maatregelen nemen om te voorkomen dat personen die veroordeeld zijn voor witwassen, relevante basisdelicten, of terrorismefinanciering, of met hen geassocieerde personen, beroepsmatig worden geaccrediteerd, dat ze een hogere leidinggevende functie bekleden in of dat ze de uiteindelijk begunstigden zijn van die meldingsplichtige entiteiten. Dit is een verplichting die zich richt op de toezichthouder: die dient deze verplichting risicogevoelig uit te oefenen. Indien blijkt dat een persoon veroordeeld is voor de relevante delicten, dan kan die uit diens functie gezet worden. Dit zal verder bij algemene maatregel van bestuur uitgewerkt worden.

9.1.3.3. Bedrijfseffecten en MKB-toets

Het AML-pakket heeft het doel van maximumharmonisatie (behoudens een aantal lidstaatopties). Voorheen was er meer ruimte in de antiwitwasrichtlijnen voor lidstaten om zelf invulling te geven aan de verplichtingen. Hierdoor konden destijds de bedrijfseffecten voor Nederlandse ondernemingen anders zijn dan voor ondernemingen in andere lidstaten. Zo kon Nederland zelf kiezen voor een strengere invulling van de richtlijn met de implementatie, met bijpassende gevolgen voor het vestigingsklimaat en andere bedrijfseffecten. Die verschillen zijn er vrijwel niet meer door het AML-pakket. Ook de rol van de AMLA draagt hieraan bij. Die zal bijvoorbeeld nader uitwerken op welke wijze toezichthouders toezicht dienen te houden of hoe meldingsplichtige entiteiten verplichtingen dienen toe te passen. Dat leidt er naar verwachting toe dat niet alleen in de wetgeving zelf, maar ook in de interpretatie vrijwel geen verschillen meer zitten. Vanwege de komst van dit Europese kader zijn er dus geen gevolgen voor het vestigingsklimaat, of andere bedrijfseffecten.

Zoals hierboven gesteld zijn er enkele verplichtingen uit het AML-pakket die voor meer regeldruk bij het midden- en kleinbedrijf (MKB) leiden. Vanwege deze regeldrukgevolgen voor het MKB heeft het ministerie van Financiën in samenwerking met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat verschillende Mkb'ers uitgenodigd voor een MKB-panelgesprek. In dat MKB-panelgesprek zou het gaan over de cashlimiet op goederen en diensten vanaf € 3.000, de registratieplicht en de controle van hoger leidinggevend personeel. Net zoals hierboven uiteengezet zijn dit namelijk de maatregelen waarbij de nationale wetgever nog ruimte heeft om een afweging te maken. Daarbij zou gekeken worden naar de aandachtspunten rond deze verplichtingen en hoe we deze verplichtingen zo lastenluw mogelijk kunnen implementeren. Uiteindelijk heeft dit MKB-panelgesprek niet plaatsgevonden door een gebrek aan animo onder Mkb'ers. MKB-Nederland is geattendeerd op de internetconsultatie om zo hun inbreng te delen.

9.2. Financiële gevolgen

Het wetsvoorstel heeft gevolgen voor de Rijksbegroting. Het wetsvoorstel heeft gevolgen voor artikel IX (Financiën en Nationale Schuld) en artikel VI (Justitie en Veiligheid) van de Rijksbegroting omdat enkele uitvoeringsorganisaties en toezichthouders als gevolg van het voorstel belast worden met nieuwe taken. Ook zal het verwijzingsportaal bankgegevens moeten worden aangepast.

Bij algemene maatregel van bestuur wordt bepaald welke toezichthouder precies toezicht gaat houden op welke meldingsplichtige entiteit. In dat kader wordt een definitief inzicht gegeven in de kosten die dit meebrengt voor de toezichthouders.

In de financiële sector worden de toezichtkosten die de AFM en DNB maken doorberekend aan de meldingsplichtige entiteiten die onder hun toezicht staan. Daar zijn dus geen kosten voor de Rijksbegroting mee gemoeid. Dit geldt ook voor de kansspelsector, waar de structurele kosten voor de Ksa worden gedekt uit heffingen die de Ksa int bij de aanbieders van kansspelen. De structurele kosten voor het eigenstandig toezicht op de advocatuur worden door de beroepsgroep zelf gedragen. Voor zowel de Ksa als de dekens geldt dat de rijksoverheid wel de incidentele kosten voor implementatie opbrengt. Dit gaat om € 580.000,- voor de Ksa en € 1.809.000,- voor de dekens voor de periode 2026-2028. Voor het toezicht op de overige meldingsplichtige entiteiten betaalt de rijksoverheid de toezichtkosten . Dat geldt dus voor de (toezichts)kosten van DFEI en BFT, de FIOD, de AP en de FIE. De financiële consequenties hiervan worden gedragen vanuit de Rijksbegroting. Het wetsvoorstel heeft ook gevolgen voor de taken van de KVK voor het UBO-register. Kosten voor het UBO-register worden in eerste instantie gedekt uit de vergoeding die gebruikers van het UBO-register (niet zijnde bevoegde autoriteiten) betalen. Tekorten worden opgevangen binnen de Rijksbegroting, gelijk verdeeld tussen de begroting van Financiën, en Justitie en Veiligheid.

9.2.1. Kamer van Koophandel (KVK)

Het wetsvoorstel heeft uitvoeringsgevolgen voor het beheer van het UBO-register door de KVK. Voor een beschrijving van de uitvoeringsgevolgen wordt verwezen naar paragraaf 9. Kosten voor de ontwikkeling en het beheer van het UBO-register worden in eerste instantie gedekt vanuit de vergoeding die gebruikers van het UBO-register (niet zijnde bevoegde autoriteiten) betalen. De afgelopen jaren zijn de opbrengsten ontoereikend gebleken om de kosten voor het beheer te kunnen dekken. Het huidig tekort wordt bekostigd vanuit de Rijksbegroting en gelijk verdeeld over de begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid en het ministerie van Financiën.

Aangenomen wordt dat in ieder geval in de eerste jaren de volledige extra kosten die gemaakt worden voor het beheer en ontwikkeling van het UBO-register als gevolg van dit wetsvoorstel voor rekening komen van de ministeries. Het gaat om een incidenteel bedrag van € 17,8 miljoen verdeeld over de jaren 2026, 2027 en 2028. Daarnaast gaat het om een structureel bedrag dat oploopt van € 0,5 miljoen in 2027 naar € 2,4 miljoen in 2029, bovenop het hiervoor genoemde bestaande tekort.

9.2.2. Financiële Inlichtingeneenheid (FIU-Nederland)

Als gevolg van de intensivering van de samenwerking tussen FIE’s in de EU wordt een toename in werklast verwacht voor de FIU-Nederland, onder andere met betrekking tot de inzet in gezamenlijke EU-analyses en het aantal buitenlandverzoeken. Ook zullen nieuwe bevoegdheden voor de FIU-Nederland, zoals de opschortingsbevoegdheid en de bevoegdheid om instructies te geven aan meldingsplichtige entiteiten om transacties of activiteiten te controleren naar verwachting leiden tot uitvoeringsconsequenties voor de FIU-Nederland. Dit geldt mogelijk ook voor de regels die zien op de toegang tot informatie en de terugkoppeling van informatie door FIU-Nederland.

Het wetsvoorstel heeft hiermee gevolgen voor de begroting van de FIU-Nederland, die aangeeft zowel incidentele als structurele kosten te moeten maken om aan de nieuwe plichten en taken te kunnen voldoen. Deze komen beiden voor rekening van het ministerie van Justitie en Veiligheid. De incidentele kosten bedragen in totaal € 8.225.000,- voor de jaren 2026, 2027 en 2028. In overleg met JenV zijn de structurele kosten teruggebracht tot enkel de verplichtingen vanuit de wetgeving en niet ook voor aanvullende ambities. Dit gaat om een bedrag dat oploopt van € 486.000,- in 2026 tot € 5.285.000,- vanaf 2031.

9.2.3. Bureau Financieel Toezicht (BFT)

Het BFT geeft voor uitvoering van het pakket zowel incidentele als structurele kosten te verwachten, De incidentele kosten zien onder meer op opleidingen en communicatie. De structurele kosten omvatten juristen, toezichthouders en ondersteunende medewerkers. De kosten worden door de rijksoverheid opgebracht. Voor de periode 2026 tot 2030 bedragen de incidentele kosten € 3.524.000,- De structurele kosten zijn € 130.000,- in 2026 en zijn € 1.180.000,- per jaar vanaf 2027.

9.2.4. Dienst Financieel Economische Integriteit (DFEI)

DFEI maakt zowel incidentele als structurele kosten als gevolg van het wetsvoorstel. Dit komt omdat het wetsvoorstel impact heeft op de taken van DFEI. Het wetsvoorstel heeft gevolgen voor de taken in relatie tot de verplichtingen voor juridische entiteiten en constructies tot het inwinnen, bijhouden en registreren van informatie over de uiteindelijk begunstigden. Ook heeft het wetsvoorstel gevolgen voor het toezicht van DFEI op enkele meldingsplichtige entiteiten. Als gevolg hiervan is een investering in automatisering nodig. De structurele kosten voor het toezicht in het kader van uiteindelijk begunstigden bedragen structureel € 3,29 miljoen. De incidentele kosten voor het toezicht op meldingsplichtige entiteiten bedragen € 0,54 miljoen en de structurele kosten bedragen € 4,67 miljoen. De incidentele kosten voor automatisering bedragen € 3,97 miljoen en de structurele kosten hiervoor bedragen € 1,74 miljoen.

9.2.5. Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (FIOD)

Het wetsvoorstel heeft gevolgen voor de FIOD ten aanzien van de opvolging van de opschortingsbevoegdheid van de FIU, de aanpassingen aan de bronbescherming en de rapportage van statistieken. Hiervoor is automatisering noodzakelijk. De kosten bedragen € 1,15 miljoen incidenteel en € 120.000,- structureel. De structurele kosten voor handhaving bedragen € 610.000,-.

9.2.6. Autoriteit Persoonsgegevens (AP)

De AP geeft voor uitvoering van haar taak uit artikel 75 antiwitwasverordening zowel incidentele als structurele kosten te verwachten. De incidentele kosten zien onder meer op het maken van juridische analyses, afspraken vastleggen met andere toezichthouders en inzet in harmonisatie op EU-niveau bij onder andere de *European Data Protection Board*. De structurele kosten bedragen de beoordeling van nieuwe partnerschappen en het toezicht erop.

De kosten worden gedekt door de rijksbegroting, waarbij deze kosten incidenteel worden toegekend voor een bedrag van € 234.000,-. Dit zal ingezet worden voor de voorbereidingen en voor de beoordeling en goedkeuring van nieuwe

partnerschappen in de financiële sector. Na drie jaar zal worden beoordeeld of deze financiering moet worden voortgezet.

9.3. Gevolgen publieke partijen

Het wetsvoorstel brengt wisselende gevolgen mee voor publieke partijen. De publieke partijen zijn te splitsen in: toezichthouders, opsporing, de KVK, de FIU-Nederland en de AP. Specifieke bepalingen voor hen zijn ook toegelicht in paragraaf 7 van de toelichting. Daarnaast zijn zij allen gevraagd een uitvoeringstoets te doen. De uitvoeringstoetsen worden besproken in paragraaf 10 van de toelichting.

De taken van de publieke partijen blijven in hoofdlijnen hetzelfde. De grootste verandering in algemene zin is dat er een (grotere) Europese component komt, zoals toegelicht in paragraaf 4 van de toelichting. Die component moet zich ook nog verder uitkristalliseren. De regering kan op dit moment niet inschatten hoe de AMLA precies gebruik wil maken van diens bevoegdheden en de intensiteit hiervan. In ieder geval zal de grotere EU-component met zich meebrengen dat nationale toezichthouders meer dienen te letten op wat de AMLA vindt en zullen zij zich binnen het mandaat van de AMLA moeten houden. Qua inhoudelijke toezichtstaken zijn er geen grote wijzigingen voorzien.
De opsporing ontleent direct geen taken aan het AML-pakket, wel indirect, omdat sommige bepalingen ook strafrechtelijk handhaafbaar zijn. Die zijn in lijn met bestaande opsporingstaken. De gevolgen voor de FIU veranderen wel. Die zijn toegelicht in paragraaf 7.2 van de toelichting. De gevolgen voor de KVK zijn toegelicht in paragraaf 7.3.

9.4. Gevolgen Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Met dit wetsvoorstel wordt alleen geïmplementeerd wat strikt noodzakelijk is. Omdat het AML-pakket alleen van toepassing is op Europees Nederland, geldt dit wetsvoorstel dan ook niet op Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Voor de openbare lichamen bestaat een ander, eigenstandige wetgeving om de financiële markten te reguleren. Dit laat onverlet dat op een later moment alsnog de antiwitwaswetgeving op de openbare lichamen kan worden herzien en in lijn kan worden gebracht met de regels die in Europees Nederland gelden. Echter dient er een afweging plaats te vinden waarbij rekening wordt gehouden met onder andere de kleinschaligheid van de eilanden, de draagkracht en de sociaaleconomische omstandigheden. Dit brengt met zich mee dat op dit moment nog niet vaststaat welke wijzigingen er wenselijk en uitvoerbaar zijn om doorgevoerd te worden op de openbare lichamen.

§ 10. Uitvoeringstoetsen

Er zijn, aan het begin van de consultatieperiode uitvoeringstoetsen aan gevraagd bij AFM, DNB, DFEI, het BFT, het dekenberaad, de Ksa, de FIOD, KVK, FIU-Nederland, de AP, het OM en de politie. In de onderstaande paragrafen wordt per instantie ingegaan op hun uitvoeringstoets.

10.1. Autoriteit Financiële Markten (AFM)

De AFM heeft op 4 september 2025 een uitvoeringstoets uitgevoerd op de wet. De AFM houdt ingevolge de Wwft toezicht op financiële ondernemingen die ook onder het gedragstoezicht van de AFM vallen. Dit blijft onveranderd. Het voorlopige oordeel van de AFM is dat de nieuwe verplichtingen uitvoerbaar zijn. De AFM constateert dat

de komst van het AML-pakket het huidige regelgevende kader ingrijpend wijzigt en noemt daarbij specifiek de uitbreiding van het aantal meldingsplichtige entiteiten, de komst van de AMLA en de nadere uitwerking van regelgeving vanuit de Europese Commissie en de AMLA die nog volgt. Zoals in het algemene deel van de toelichting ook wordt beschreven, is het AML-pakket op verschillende punten een grote verandering ten opzichte van de huidige situatie.

De AFM onderschrijft de risicogebaseerde benadering en geeft aan zich te zullen inspannen voor een lastenluwe implementatie. Dit sluit aan bij de doelen van de regering, zoals ook omschreven in paragraaf 2 van de toelichting. De regering licht specifiek toe dat de risicogebaseerde benadering in de praktijk moet worden toegepast en ziet daarbij een belangrijke rol voor de toezichthouder.

Het oordeel dat het wetsvoorstel uitvoerbaar is voor de AFM is gebaseerd op een marginale uitvoeringstoets. De AFM geeft aan dat een definitief oordeel over de uitvoerbaarheid zal volgen in de uitvoeringstoets op het implementatiebesluit bij de wet. De AFM wijst daarbij op een aantal onderdelen die in het implementatiebesluit zullen worden ingevuld. Ten eerste is dat de aanwijzing van de toezichthouder per categorie meldingsplichtige entiteiten. Daarbij merkt de regering op niet te beogen om de toezichtpopulatie van de AFM ingrijpend te herzien en vast te houden aan de verdeling van de bestaande categorieën. Wel erkent de regering dat de soms nieuwe definities op het niveau van de antiwitwasverordening van bestaande categorieën tot wijzigingen kunnen leiden en dat er enkele nieuwe meldingsplichtige entiteiten zijn waar toezicht op dient te komen. Ten tweede wijst de AFM op de mogelijke selectie van een financiële instelling door de AMLA waar de AFM momenteel toezicht houdt. De regering erkent deze mogelijkheid en de eventuele gevolgen voor het toezicht, die nu nog niet zijn in te schatten. Tot slot merkt de AFM op dat bij het implementatiebesluit nog invulling wordt gegeven aan de controle van hoger leidinggevend personeel en UBO’s.

In de conclusie van haar uitvoeringstoets wijst de AFM erop dat een exacte kostenberekening voor de financiële ondernemingen die onder direct toezicht vallen en voor de grootste financiële ondernemingen die onder indirect toezicht vallen, nog niet is geconcretiseerd op Europees niveau. De regering wijst hierbij specifiek op artikel 77, vijfde lid, AMLA-verordening, waarin wordt gesteld dat dit geen afbreuk doet aan het recht van financiële toezichthouders om een vergoeding aan te rekenen overeenkomstig het nationale recht.

De AFM heeft ook enkele technische opmerkingen op het wetsvoorstel, naar aanleiding hiervan zijn er enkele wijzigingen doorgevoerd in de wettekst en de toelichting.

10.2. De Nederlandsche Bank (DNB)

DNB heeft een uitvoeringstoets uitgevoerd op het wetsvoorstel en acht het voorstel in beginsel uitvoerbaar. DNB houdt ingevolge de Wwft toezicht op financiële ondernemingen waar DNB ook prudentieel toezicht op houdt. Dat blijft onveranderd. DNB merkt op dat er nieuwe taken bijkomen en dat sommige bestaande taken worden gewijzigd. Ook wordt een deel van het AML-pakket nog verder uitgewerkt. In sommige gevallen gebeurt die uitwerking via een algemene maatregel van bestuur,

maar vaker nog via richtsnoeren en technische reguleringsnormen van de AMLA. DNB benoemt dat de nu ingediende uitvoeringstoets beperkt is, gezien de verdere uitwerking die nog moet plaatsvinden. DNB zal, net als de andere toezichthouders, ook worden verzocht om een uitvoeringstoets voor de algemene maatregels van bestuur onder dit wetsvoorstel, om zo een nadere inschatting van de gevolgen te kunnen geven. DNB maakt daarnaast enkele opmerkingen over de reikwijdte van het toezicht, de kennisgevingsverplichting en de trustsector en hoe dit, naar de mening van DNB in lagere regelgeving uitgewerkt kan worden. De regering neemt dit mee.

Met betrekking tot de reikwijdte geeft DNB aan graag gebruik te willen maken van de mogelijkheid om vrijstelling te verlenen van artikel 6 antiwitwasverordening. Deze ziet op een vrijstelling voor bepaalde financiële activiteiten die onder de kapitaalvereistenrichtlijn vallen. Zoals in paragraaf 3.1 is opgemerkt, is het voornemen van de regering om maximaal gebruik te maken van de vrijstellingsbevoegdheid in artikel 6 antiwitwasverordening, in overleg met DNB.

DNB spreekt daarnaast de wens uit om de minimumregistratie van artikel 2.2 zo beperkt mogelijk te houden. De wettekst en de toelichting zijn aangepast om te verduidelijken hoe dit vorm krijgt, waarbij een beperkte, lastenluwe aanpak met zo min mogelijk lasten voor meldingsplichtige entiteiten het uitgangspunt is.

DNB maakt ook een opmerking over de controle van hoger leidinggevend personeel en de reikwijdte van dit artikel. Artikel 2.5 gaat over controle van hoger leidinggevend personeel en UBO’s. Dit artikel is naar aanleiding van de uitvoeringstoets aangepast ter verduidelijking welke type meldingsplichtige entiteiten het betreft bij de betrouwbaarheidsbeoordeling, en welke maatregelen er worden genomen om te voorkomen dat UBO’s en leden van het hoger leidinggevend personeel die zijn veroordeeld voor bepaalde delicten betrokken zijn.

Met betrekking tot handhaving merkt DNB op dat er afwijkingen zijn van de bestaande handhavingssystematiek, zoals in de Wft, en dat er onduidelijkheid bestaat over de basisbedragen. Ook wenst DNB duidelijkheid over de bevoegdheidsontzegging, herstelmaatregelen en bestraffende maatregelen. Verder merkt DNB op dat in de verwijzingen van artikel 6.8 inzake de WED er geen verwijzing is naar artikel 71, eerste lid, antiwitwasverordening. Tot slot geeft DNB aan dat bij het inrichten van interne meldkanalen bij inbreuken op de antiwitwasverordening in artikel 4.18, eerste lid van dit wetsvoorstel, niet de toezichthouder maar de meldingsplichtige entiteit de normadressaat is. Al deze opmerkingen hebben geleid tot aanpassing van artikelen 4.18 en 6.8 Iwt, alsmede verduidelijking in de artikelsgewijze toelichting bij artikelen 4.4 en 4.5 Iwt.

DNB concludeert daarnaast dat er een uitbreiding van de toezichttaak is voor bepaalde entiteiten met zetel in Nederland als zij actief zijn in het ontvangende land. Tot op heden vielen deze partijen niet onder toezicht van DNB.

Ten aanzien van gegevensuitwisseling vraagt DNB om duidelijk te maken wat de volgens DNB ruimere bewoording van het voorgestelde artikel 5.9 inhoudt, hierop is de artikelsgewijze toelichting aangevuld. Daarnaast merkt DNB op dat de waarborgen van artikel 5.6 voor doorverstrekking aan nationale instanties niet meer

van toepassing zijn en dat dit de bescherming van vertrouwelijke informatie niet ten goede komt. Artikel 5.6 is aangepast zodat de waarborgen zich ook uitstrekken naar verstrekking aan nationale instanties.

Tot slot merkt DNB het een en ander op met betrekking tot trustkantoren en trustdiensten. DNB stelt dat er onduidelijkheid bestaat over de afbakening van de definities van trustdiensten, zoals opgenomen in de antiwitwasverordening, de Wtt 2018 en dit wetsvoorstel. DNB verzoekt in de memorie van toelichting duidelijk te maken welke trustdiensten onder een vergunning- of registratieplicht vallen en welke toezichthouder daar verantwoordelijk voor is, om misbruik en handhavingsproblemen te voorkomen. De indeling welke trustdienst onder welke toezichthouder valt, zal bij algemene maatregel van bestuur gemaakt worden. Omdat de definities van trustdiensten in de verordening gegeven worden, kunnen lidstaten hier geen verdere uitleg aan geven. Wel is de definitie van de Europese wetgever altijd gebaseerd op informatie van de FATF. In de overwegingen van de antiwitwasverordening wordt hier ook naar verwezen. Voor de invulling van de definitie van trust- en vennootschappelijke diensten kan de documentatie van de FATF dus ook meegenomen worden. Wat betreft de 'nationale' trustdiensten die in de Wtt 2018 zijn opgenomen, wordt uitleg gegeven in de memorie van toelichting van de Wtt 2018 en paragraaf 7.4 van de toelichting.[121] Bij ministeriële regeling zal ook een vrijstelling verleend worden indien er samenloop is tussen trustdiensten uit de Wtt 2018 en de antiwitwasverordening.

Daarnaast is in artikel 2.3 een registratieplicht opgenomen voor aanbieders van trustdiensten en vennootschappelijke diensten die onder de definitie van de antiwitwasverordening vallen, maar niet onder de trustdienstdefinitie van de Wtt 2018, waardoor deze partijen nu niet vergunningplichtig zijn. De verdere uitwerking van de registratieplicht en de aanwijzing van de verantwoordelijke toezichthouders wordt bij algemene maatregel van bestuur geregeld, waarbij aansluiting bij de bestaande toezichtverdeling wordt nagestreefd. In de consultatieversie was deze registratieplicht opgenomen in de Wtt 2018. Deze registratieplicht is opgenomen in het wetsvoorstel, omdat op de registratieplichtigen de verplichtingen uit dit wetsvoorstel en de antiwitwasverordening van toepassing zijn, en niet de bepalingen van de Wtt 2018.

Naar aanleiding van de uitvoeringstoets van DNB zijn bovendien enkele technische wijzigingen doorgevoerd ter verduidelijking van de wetstekst en/of de toelichting.

10.3. Dienst Financieel-Economische Integriteit (DFEI)

Sinds 1 januari 2026 zijn de toezichthouders Bureau Toezicht Wwft en Bureau Economische handhaving die ondergebracht waren binnen de belastingdienst ondergebracht bij het ministerie van Financiën als één toezichthouder: DFEI. Toezicht en handhaving op de verplichtingen voor juridische entiteiten en juridische constructies en op bepaalde meldingsplichtige entiteiten worden door de minister gemandateerd aan DFEI, ingevolge de bestaande verdeling in de Wwft. Daarom is DFEI in het kader van deze taken om een uitvoeringstoets gevraagd.

[121] *Kamerstukken II* 2017/18, 34910, nr.3

DFEI acht de taken uit het wetsvoorstel uitvoerbaar en geeft aan dat de impact van het wetsvoorstel middelgroot is. Het wetsvoorstel zorgt ervoor dat DFEI een toezichthouder wordt in de zin van titel 5.2 Awb en daarom meer bevoegdheden krijgt. Daarnaast wordt het aantal verplichtingen waar DFEI op toeziet uitgebreid en neemt het aantal normadressaten (beperkt) toe.

10.3.1. UBO-register

DFEI is verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving op de verplichtingen voor het bijhouden en registreren van informatie over uiteindelijk begunstigden in het UBO-register. De antiwitwasverordening bevat wijzigingen in de verplichtingen die gelden voor juridische entiteiten en constructies en hun uiteindelijk begunstigden. Het wetsvoorstel bevat ook nieuwe taken en bevoegdheden voor DFEI. DFEI benoemt dat er nog een aantal punten onzeker zijn omdat enkele bevoegdheden kunnen worden uitgezonderd en het aantal normadressaten nog definitief moet worden vastgesteld. Naar aanleiding hiervan zijn enkele bevoegdheden uitgezonderd voor het toezicht uit hoofde van hoofdstuk IV van verordening, omdat deze bevoegdheden zich specifiek richten op het toezicht op de meldingsplichtige entiteiten (zie artikel 4.12 en 4.19).

Daarnaast is de opmerking gemaakt dat er voldoende juridische grondslagen nodig zijn voor informatie-uitwisseling. Op grond van artikel 5.6 kan DFEI informatie uitwisselen met onder meer andere toezichthouders en de KVK. Dit zal bij besluit nog nader worden uitgewerkt. Daarnaast geeft DFEI aan dat aanvaard moet worden dat het toezicht van DFEI op partijen buiten de EU waarschijnlijk slechts beperkt effectief zal zijn. De regering erkent dat er beperkingen verbonden zijn aan de mogelijkheden voor toezicht op partijen van buiten de EU en zal met DFEI in overleg treden. DFEI geeft aan dat toegang tot bepaalde informatiebronnen de informatiepositie van DFEI verbetert. Op grond van artikel 2a, onderdeel c, Kadasterwet kan DFEI toegang krijgen tot diensten van het Kadaster, namelijk de Basisregistratie Kadaster, de Basisregistratie Adressen en Gebouwen en de registraties van schepen en luchtvaartuigen. Op grond van artikel 43, eerste lid, Wegenverkeerswet 1994 kan DFEI toegang krijgen tot de Basisregistratie Voertuigen. Toegang tot overige informatiebronnen kan worden uitgewerkt bij besluit.

Hoewel de wetgeving geen overgangsperiode bevat gaat DFEI er wel vanuit dat in het toezicht een overgangsperiode gehanteerd zal worden. De regering is het hiermee eens en zal samen met DFEI en de KVK invulling geven aan een overgangsperiode.

10.3.2. Toezicht

DFEI wijst op het feit dat het wetsvoorstel een uitbreiding van de toezichtpopulatie met zich meebrengt, hoofdzakelijk vanwege introductie van een limiet op contante betalingen vanaf € 3.000,- voor generieke handelaren en dienstverleners. De invulling van het toezicht door DFEI blijft risicogebaseerd, maar de eisen aan de frequentie en intensiteit van toezicht worden verzwaard en dienen te worden afgestemd op het individuele risicoprofiel van de meldingsplichtige entiteit. Dit heeft tot gevolg dat bestaande systemen moeten worden aangepast en er moet nieuwe systemen worden ontwikkeld, zoals een risicomodel voor risicogericht toezicht, een portaal voor registratie en het melden van misstanden, en een aangepast registratiesysteem.

DFEI geeft aan dat de wijzigingen van de regelgeving uitgebreide communicatie vergt, zowel richting onder toezicht staande entiteiten als de bredere doelgroep. Bijzondere aandacht is vereist voor de handelaren die vanaf 1 januari 2026 onder de cashlimiet vallen: door de komst van de cashlimiet vervallen hun poortwachtersverplichtingen uit de Wwft, terwijl deze verplichtingen op 10 juli 2027 in uitgebreidere vorm deels voor een kleine groep terugkomen, ook voor niet-contante transacties. DFEI zal daarom via de website en leidraden en via voorlichtingsactiviteiten informeren over de nieuwe verplichtingen.

De impact van het wetsvoorstel op de organisatie is groot volgens DFEI. Het aantal wetten en regels, de toezichtpopulatie, processen, verschillende typen gegevens, applicaties en interactievormen met burgers en bedrijven neemt toe. Hiervoor worden aanzienlijke structurele en incidentele middelen toegekend. DFEI acht de implementatie uitvoerbaar, maar daarvoor moet het wel voldoende personeel tijdig kunnen werven beschikken over wettelijke grondslagen voor informatie-uitwisseling en de juiste systemen.

10.4. Bureau Financieel Toezicht (BFT)

Het BFT heeft 15 september 2025 de uitvoeringstoets op het wetsvoorstel verzonden. In het algemeen omarmt het BFT dat het AML-pakket uitgaat van een risicogebaseerde benadering op het niveau van wetgeving, toezicht en toepassing door de poortwachters. Daarnaast geeft het BFT aan de ontwikkelingen te omarmen en van mening te zijn dat de implementatie van het pakket zorg kan dragen voor betere naleving van wet- en regelgeving en efficiëntere en effectievere bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering, mits wordt voldaan aan een aantal noodzakelijk voorwaarden die het BFT beschrijft in de uitvoeringstoets.

In het kader van de uitvoerbaarheid stelt het BFT dat het wetsvoorstel vooralsnog uitvoerbaar is. Hierbij geeft het BFT wel aan dat veel van de verplichtingen opgenomen in het wetsvoorstel nog verder uitgewerkt moeten worden in een algemene maatregel van bestuur en dat er nog een periode zal volgen waarin de AMLA technische reguleringsnormen en richtsnoeren deelt. Hiervan moet nog blijken of deze tijdig gereed zullen zijn en voldoende duidelijkheid verschaffen aan de meldingsplichtige entiteiten.

Het BFT houdt toezicht op een zeer diverse groep instellingen wat betreft georganiseerdheid, opleidingsniveau en awareness. In de praktijk blijkt het moeilijk om de doelgroep van niet-georganiseerde instellingen te bereiken. Het BFT geeft aan dat het doel van het AML-pakket slechts bereikt kan worden indien de overheid, toezichthouders, beroepsorganisaties en beroepsverenigingen in gezamenlijkheid en in de volle breedte voor voorlichting en begeleiding zorgen. De regering erkent het belang van een goede voorlichting. De AMLA en de FIE vervullen een belangrijke rol hierin. Daarbij erkent de regering het belang van de voorlichtingsactiviteiten door het BFT en het verschil in aanpak dat hierbij nodig kan zijn vanwege de diversiteit aan soorten meldingsplichtige entiteiten waarop het BFT toezicht houdt. Daarnaast hebben de ministers van Financiën en van Justitie en Veiligheid op 14 mei 2025 in de nieuwe antiwitwasaanpak toegezegd om gerichte communicatie in te zetten voor meer begrip bij de klanten van de poortwachters voor cliëntenonderzoek. In de voortgangsbrief van 16 december 2025 hebben de ministers vervolgens aangegeven

om samen met de poortwachters en toezichthouders te inventariseren wat zij nodig hebben om klanten te informeren over de antiwitwasaanpak.

Het BFT benoemt dat de wijziging van 'ongebruikelijke transactie' naar 'verdachte transactie' een mogelijke impact kan hebben op het melden van transacties doordat het een negatieve connotatie kan oproepen. De regering verwijst in dit kader naar paragraaf 3.5, waarin aandacht wordt besteed aan de reikwijdte van het begrip ‘verdachte transactie’. Hier wordt toegelicht dat dit begrip los staat van het verdenkingsbegrip in het kader van strafvordering.

Het BFT benoemt tevens dat de implementatie van het AML-pakket niet als lastenluw zal worden ervaren door de meldingsplichtige entiteiten. De verplichtingen zullen veel tijd en financiële lasten met zich brengen. De antiwitwasverordening is rechtstreeks van toepassing, daar kan de regering niets aan afdoen. Wel kunnen bij de implementatie van de zesde antiwitwasrichtlijn, welke in de dit wetsvoorstel is opgenomen enkele lastenluwe keuzes gemaakt worden. De regering zet daar vol op in.

Voor de eigen organisatie van het BFT zal het AML-pakket eveneens grote gevolgen hebben. Zij zullen, onder andere, hun procedures moeten wijzigen, medewerkers opleiden, ICT-aanpassingen moeten doorvoeren en verslagen en statistieken moeten opstellen. Daarnaast benoemt het BFT het belang van kennis en begrip onder de ondertoezichtstaande meldingsplichtige entiteiten. Het BFT zal inzetten op de awareness onder de instellingen.

Het BFT merkt op een complicerende factor in het toezicht en de handhaving artikel 7.2 is, dat beschrijft dat de Wwft van kracht blijft voor onderzoeken die zijn aangevangen vóór inwerkingtreding van dit wetsvoorstel. Dit leidt tot het moeten toepassen van twee handhavingssystemen naast elkaar. De regering merkt op dat dit overgangsrecht noodzakelijk is, omdat onderzoeken naar overtredingen die zijn begaan of aangevangen voor de inwerkingtreding van het wetsvoorstel anders niet verder uitgevoerd kunnen worden.

10.5. Dekenberaad

Op 28 augustus 2025 heeft de Landelijke Organisatie Toezicht Advocatuur, namens het dekenberaad, de uitvoeringstoets op het wetsvoorstel verzonden. Ze behandelen hierin de uitvoerbaar- en handhaafbaarheid met betrekking tot de toezichtstaak van de advocatuur voor zover dit consequenties heeft voor de toezichthoudende taken van de dekens. Als algemene punt van aandacht geeft het dekenberaad aan dat het lastig is een inschatting te maken van regels die nog onduidelijk zijn. Zoals de diverse regelgeving waarin de AMLA de opdracht wordt gegeven de regels nader uit te werken.

Voor bepaalde toezichthouders is nieuw dat de door de AMLA opgestelde richtsnoeren in beginsel betrokken dienen worden in het risicogebaseerde toezicht. Omdat deze richtsnoeren op dit moment nog niet bekend zijn, geeft het dekenberaad aan dat het is lastig om in te schatten of zij een aanzienlijke aanpassing in het huidige risicogebaseerde toezichtbeleid zullen vergen.

Betreffende artikel 4.3, derde lid, van het wetsvoorstel stelt het dekenberaad dat de bevoegdheid om een lid van het hoger leidinggevend personeel te doen heenzenden wanneer deze veroordeeld is voor witwassen, relevante basisdelicten of terrorismefinanciering, voor de deken niet uitvoerbaar en handhaafbaar is. De dekens kunnen bestuurders niet ontslaan, uitsluitend de tuchtrechter heeft de bevoegdheid een advocaat, tevens bestuurder, te schrappen van het tableau.

De zesde antiwitwasrichtlijn vereist dat toezichthouders de bevoegdheid moeten hebben om te eisen dat personen die voor bepaalde delicten veroordeeld zijn, worden uitgesloten uit het hogere leidinggevend personeel. Ter implementatie hiervan krijgen de toezichthouders in het wetsvoorstel de bevoegdheid om de overtreder de bevoegdheid te ontzeggen om bij een meldingsplichtige entiteit een hogere leidinggevende functie uit te oefenen. De dekenraad merkt op dat, in die gevallen waarin de ontzegging om een hoger leidinggevend personeel uit te oefenen, niet mogelijk blijkt zonder een schrapping van een advocaat van het tableau, de tuchtrechter de enige is die hiertoe bevoegd is. De regering merkt op dat de deken evenwel op grond van artikel 60ab Advocatenwet de raad van discipline (tuchtrechter in eerste aanleg) kan verzoeken de advocaat met onmiddellijke ingang te schorsen in de uitoefening van de praktijk of een voorlopige voorziening met betrekking tot de praktijkuitoefening van de betrokken advocaat te treffen. Ook kan de deken een klacht indienen bij de raad van discipline, waarbij de raad van discipline bij gegrondverklaring maatregelen kan opleggen, waaronder schrapping van het tableau. Vanwege deze bevoegdheden van de deken in het bestaande nationale recht, wordt – zij het via een andere route - ook in die gevallen waarin het niet mogelijk zou zijn om een persoon uit te sluiten uit het hogere leidinggevende personeel, zonder dat daarbij deze persoon als advocaat van het tableau geschrapt wordt, voldaan aan de verplichtingen uit de zesde antiwitwasrichtlijn. Zie over dit punt ook paragraaf 7.5.3 van de toelichting.

Daarnaast geeft het dekenberaad aan dat artikel 6, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn voor de advocatuur reeds geïmplementeerd is in nationale wetgeving. De Advocatenwet vereist dat advocaten een verklaring omtrent gedrag moeten overleggen voorafgaand aan inschrijving op het tableau en op regelmatige basis vindt overleg plaats met het OM en andere ketenpartners in de rechtshulpverlening. De regering merkt op dat artikel 6, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn vereist dat toezichthouders nagaan of nog steeds aan het vereiste van niet-veroordeling wordt voldaan. Dat voorafgaand aan inschrijving als advocaat een verklaring omtrent gedrag overgelegd dient te worden, is hiervoor niet voldoende. De deken dient ook na inschrijving op het tableau te kunnen nagaan of nog steeds aan dit vereiste wordt voldaan. De wijze waarop de deken hiertoe in staat wordt gesteld, wordt uitgewerkt bij algemene maatregel van bestuur.

Het dekenberaad heeft in de uitvoeringstoets aandacht gevraagd voor een aantal lastenverzwarende maatregelen. Zo zullen toezichthouders jaarlijks een gedetailleerd activiteitenverslag moeten opstellen, wat volgens het dekenberaad een aanzienlijke lastenverzwaring betekent.

Het dekenberaad wijst verder erop dat in de preambule van de antiwitwasverordening wordt gesproken over de mogelijkheid van vrijstellingen van

de verplichtingen bij een laag risico op witwassen op terrorismefinanciering. Nu dit niet op wetsniveau wordt uitgewerkt, kan het dekenberaad nog niet uitsluiten dat de deken een rol zal moeten spelen in de beoordeling hiervan, wat een lastenverzwaring kan opleveren. De regering wijst erop dat in de artikelen 4, 5 en 6 antiwitwasverordening de optie tot dergelijke vrijstellingen beperkt is tot bepaalde aanbieders van kansspeldiensten, bepaalde professionele voetbalclubs en bepaalde financiële activiteiten. Nu dit niet de advocatuur betreft, hoeven de dekens op dit punt geen lastenverzwaring te verwachten.

Daarnaast wijst het dekenberaad op bepalingen in de zesde antiwitwasrichtlijn ten aanzien van de samenwerking tussen toezichthouders. Ten aanzien hiervan merkt de regering op dat een lid is toegevoegd aan artikel 5.10 dat duidelijkheid verschaftn over de grenzen van de bevoegdheid van de deken om gegevens te verstrekken aan andere instanties.

Naar aanleiding van de opmerkingen omtrent artikel 59 zesde antiwitwasrichtlijn en artikel 11 antiwitwasverordening, inhoudende dat niet duidelijk is welke gegevens de deken aan de AMLA zal moeten verstrekken, is in paragraaf 11.7 van de toelichting uiteengezet dat de regering geen conflict voorziet met de geheimhoudingsplicht.

Het dekenberaad vraagt omtrent de uitvoerbaarheid van de antiwitwasverordening aandacht voor de overgang van het moeten melden van een 'ongebruikelijke transactie' naar een 'verdachte transactie'. Het dekenberaad verwacht dat dit een lastenverzwaring voor advocaten zal inhouden, met wellicht een lastenverzwaring voor het toezicht hierop. De dekens zullen hoe dan ook voor duidelijke communicatie hierover moeten zorgdragen. De regering merkt op dat de AMLA ter ondersteuning van de meldingsplichtige entiteiten uiterlijk op 10 juli 2027 richtsnoeren zal verstrekken met indicatoren voor verdachte activiteiten of gedragingen. De regering gaat zich samen met DNB en de FIU-Nederland bij de AMLA inzetten voor heldere en werkbare indicatoren.

Ten aanzien van de uitvoerbaarheid van de AMLA-verordening geeft het dekenberaad aan dat het beschikbaar stellen van informatie aan de AMLA een lastenverzwaring zal opleveren. Daarnaast zal het ook kosten met zich brengen indien een ICT-koppeling gemaakt moet worden. Bovendien zal de collegiale toetsing door de AMLA lastenverzwarend zijn voor de dekens. De regering onderkent dat de collegiale toetsingen van AMLA van op niet-financiele toezichthouders een nieuw element is in de Europese anti-witwasaanpak. Het bijdragen aan dergelijke collegiale toetsingen wanneer gevraagd door AMLA is daarmee ook extra werk. De AMLA is de invulling van deze taak momenteel nog aan het vormgeven en uitwerken.
Voor de advocaten(kantoren) zullen de bepalingen dat meldingsplichtige entiteiten moeten beschikken over gedragslijnen, procedures en maatregelen, verplichtingen opleveren die een lastenverzwaring meebrengen voor de beroepsgroep én voor de deken als toezichthouder hierop.

Bovendien bepaalt artikel 10 antiwitwasverordening dat meldingsplichtige entiteiten passende maatregelen moeten nemen op basis van een bedrijfsbrede risicobeoordeling. Dit leidt tot zwaardere lasten voor de beroepsgroep en de toezichthouder. Zoals door de regering aangegeven in paragraaf 9.1

(regeldrukeffecten) verplicht een groter witwasrisico diepgravender onderzoek. Tegelijkertijd hoeft een meldingsplichtige entiteit minder maatregelen te nemen als het risico lager is. Om onnodige regeldruk te voorkomen is het van belang dat meldingsplichtige entiteiten de antiwitwasverordening correct, en daarmee proportioneel, toepassen.

10.6. Kansspelautoriteit (Ksa)

De Ksa verwacht dat EU-harmonisatie optreden tegen witwassen en terrorismefinanciering effectiever maakt. Volgens de Ksa is het AML-pakket, voor zover nu bekend, voor haar uitvoerbaar. Zij kan zelf beter samenwerken met andere toezichthouders. De Ksa is kritisch over het tijdpad tot 10 juli 2027. Uit te werken zaken zijn nog onduidelijk en zij vraagt aandacht voor de niet-financiële toezichthouder. Volgens de Ksa kunnen vooral grensoverschrijdende aanbieders straks profiteren van lagere nalevingskosten, maar zullen aanbieders op korte termijn de bedrijfsvoering moeten wijzigen en kosten maken. De regering onderschrijft de geschetste verbeteringen en verwachtingen. Wat betreft de bedenkingen geldt dat het kansspeldomein (met name online en casinoaanbod) door huidig EU-recht bekend is met de AML-thematiek. Optreden is risicogebaseerd en de regering streeft lastenluwheid na bij de implementatie. De inwerkingtreding op 10 juli 2027 is een EU-rechtelijk gegeven. De Ksa wordt betrokken bij totstandbrenging van lagere regelgeving en AMLA-richtsnoeren en technische reguleringsnormen. Deze inzet beoogt sectorspecifieke kenmerken te releveren.

De Ksa beschrijft dat de vrijstellingsmogelijkheid voor landgebonden sportweddenschappen vervalt. Volgens haar is vrijstelling onzeker voor andere sectoren. De regering wil de huidige situatie zo mogelijk continueren. Juist is dat dit niet gaat voor landgebonden sportweddenschappen als bedoeld in de antiwitwasverordening. Aanbieders daarvan reageerden niet in de consultatiefase, maar de regering begrijpt dat dit voor hen grote bedrijfsvoeringsimplicaties heeft. Deze zijn het directe gevolg van EU-recht en niet van implementatiewetgeving. Vrijstellingen zijn verder, net als nu, risicogebaseerd. Op basis van de door het WODC uitgevoerde risicoanalyse zal het kabinet de Europese Commissie verzoeken om vrijstellingen te mogen verlenen aan alle als ‘laag risico’ geclassificeerde kansspelsectoren waarbij dit EU-rechtelijk mogelijk is.[122] De minister van Financiën en de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid zullen die vrijstelling dan op basis van de recente risicoanalyse uitwerken in een ministeriële regeling.

Kennisopbouw, werkwijze-ontwikkeling en voorlichting aan de markt zijn nodig. Toezicht op ten minste de landgebonden sportweddenschapaanbieders vergt extra inzet. Voor zover nu helder verwacht de Ksa voor de implementatiefase (tot 2027) twee fte’s nodig te hebben. Structureel zijn tot twee fte’s extra nodig. De Ksa schetst ook gevolgen voor aanbieders. Bijvoorbeeld van het toezicht op de naleving van gerichte financiële sancties (targeted financial sanctions) en van de limiet op contante betalingen voor kansspelaanbieders die veel contante transacties verwerken binnen landgebonden kansspelen. De gevolgen voor aanbieders, die voortvloeien uit de

[122] Dialogic: Pakkert P., Hanswijk, M., Boiten, M., Ruwette, J., Goossens, P., Incalza, T. (2026) Vervolgonderzoek naar risico’s op witwassen en terrorismefinanciering i.h.k.v. de mogelijke AMLR-vrijstelling voor kansspeldiensten. In opdracht van WODC.

Europese wetgeving, worden onderkend. Voor de contantenlimiet wordt verwezen naar paragraaf 7.2.1 en 12.1.2 van de toelichting.

Inhoudelijk merkt de Ksa op dat een derde betrouwbaarheidstoets wordt voorgesteld naast de artikelen 4b en 31i Wok. Haar voorkeur is de toets te regelen via de Wok, met name omdat daarin ook wordt voorzien in een toets op rechtspersonen. Drie toetsen zijn inderdaad onnodig en onwenselijk. De regering kiest er voor artikel 2.5 van het wetsvoorstel te laten gelden voor kansspelaanbieders en artikel 4b Wok te laten vervallen. Behoud hiervan is namelijk niet mogelijk in de huidige vorm. Naast dit wetsvoorstel moet de wetgever dan (ook) in de Wok kernbepalingen van EU-recht implementeren, zoals over begrippen, reikwijdte en normen. Met artikel 4b Wok valt evenmin te bereiken wat de Ksa bepleit, zoals een andere invulling van “hoger leidinggevend personeel” (zie hierna). Verder tast behoud van het artikel de overzichtelijkheid aan en gelden systematische argumenten. Bijvoorbeeld dat niet-naleving van hetzelfde betrouwbaarheidsvereiste zonder valide reden voor diverse entiteiten op grond van de het wetsvoorstel verschillende gevolgen heeft. Verval van artikel 4b Wok is rechtshistorisch passend, omdat het de vierde antiwitwasrichtlijn implementeert en de Europese wetgever deze intrekt. Dit wetsvoorstel beoogt overigens dubbele toetsing zo veel mogelijk te vermijden. De verwachting is daarom dat artikel 31i Wok een belangrijke rol blijft spelen voor de betrouwbaarheidstoets bij onlinekansspelaanbieders. De betrouwbaarheidstoets op grond van dit Wok-artikel wordt op geen enkele wijze beïnvloed door artikel 2.5. In gedelegeerde regelgeving op grond van artikel 2.5 kunnen sectorspecifieke kenmerken in aanmerking worden genomen. Dit geldt met name voor andere niet-vrijgestelde kansspelaanbieders (landgebonden sportweddenschappen als bedoeld in de antiwitwasverordening en casino’s).

De Ksa gaat in op artikel 2.5, eerste lid. De betrouwbaarheid van al het “hoger leidinggevend personeel” en de uiteindelijk begunstigden moet “buiten twijfel” staan. Zij werpt op of de richtlijn dit zo streng eist en of het voor niet-(mede)beleidsbepalers evenredig is. De uitvoering vereist volgens haar extra onderzoekscapaciteit. Ook wijst de Ksa erop dat het artikel in het midden laat waarin dat personeel deskundig moet zijn en dat de memorie van toelichting niet uitlegt wat “betrouwbaar”, “buiten twijfel” en “risicogebaseerd” inhouden. Volgens artikel 6, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn moeten lidstaten voorschrijven dat toezichthouders nagaan of onder meer hoger leidinggevend personeel van niet-vrijgestelde kansspelaanbieders bekendstaat als betrouwbaar en dat het deskundig is. Wie daaronder vallen, is EU-rechtelijk bepaald en de regering neemt die definitie dus over. Wel geldt dat de Ksa haar werk risicogebaseerd kan en moet doen. Onder “betrouwbaarheid” in artikel 2.5, eerste lid, wordt naast “betrouwbaar” als bedoeld in die richtlijnbepaling ook het daar genoemde “eerlijk en integer” verstaan. Dit is in de artikelsgewijze toelichting geëxpliciteerd. De deskundigheid ziet op taken die genoemd personeel uitvoert als er redelijke gronden zijn te vermoeden dat bij een meldingsplichtige entiteit sprake was of is van (poging tot) witwassen of terrorismefinanciering. Dit is ontleend aan artikel 6, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn en toegevoegd aan artikel 2.5, tweede lid. Het eerste lid van dat richtlijnartikel wordt met de buitentwijfelformulering geïmplementeerd. De formulering en constructie en het risicogebaseerd werken zijn niet nieuw, ook niet in het kansspeldomein. Wat betreft de gestrengheid beoogt de formulering niet meer of minder dan de EU-wetgever eist (“als betrouwbaar

bekendstaan, en eerlijk en integer handelen"). Over de beoordelingscriteria hiervoor en de vereiste deskundigheid vaardigt de AMLA richtsnoeren uit, die minstens de noodzaak weerspiegelen om aanbieders te beschermen tegen misbruik door hun managers of uiteindelijk begunstigden voor criminele doeleinden. Dit is toegevoegd aan de artikelsgewijze toelichting. Verder volgen richtsnoeren over de consistente toepassing door toezichthouders van hun bevoegdheid. Bij een en ander neemt de AMLA specifieke kenmerken van de kansspelsector in aanmerking. De Europese Commissie en de AMLA komen ook met technische reguleringsnormen en richtsnoeren voor risicogebaseerd toezicht.

Volgens de Ksa vallen geassocieerde personen als bedoeld in artikel 6, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn bij kansspelaanbieders niet onder de toetseis, omdat zij staan vermeld in artikel 3, punt 3, onder g, antiwitwasverordening. Dit klopt. Artikel 2.5, derde lid van dit wetsvoorstel is daarom beperkt tot een persoon die een functie vervult als bedoeld in artikel 6, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn. De artikelsgewijze toelichting verduidelijkt dat de regeling ziet op bepaalde meldingsplichtige entiteiten, waar kansspelaanbieders niet onder vallen.

De Ksa maakt opmerkingen over artikel 2.5, vierde lid. Toezichthouders hebben volgens haar altijd beoordelingsruimte om af te gaan op eerdere toetsresultaten. Dit lid valt volgens de Ksa bovendien zo te lezen dat de betrouwbaarheid pas na een toets buiten twijfel staat. Dat sluit niet aan bij het Wok-stelsel, waarbij zij vaak pas na indiensttreding toetst. De Ksa wijst erop dat de memorie van toelichting in het midden laat of een toets van andere instanties leidend kan zijn voor haar en andersom. Ten slotte is het lid volgens de Ksa toegeschreven op de financiële toezichtspraktijk en niet op de hare. Zij wijst erop dat de toelichting op het vijfde lid niet verwijst naar de Wok en onderliggende regelgeving waarin de integriteitstoetsen voor de Ksa zijn geregeld. Door de lijn te volgen van de systematiek van de Wft en het Besluit prudentiële regels Wft wordt volgens de Ksa die (financiële) systematiek van toepassing bij haar toezicht. Artikel 2.5, vierde lid, bepaalt dat de betrouwbaarheid van hoger leidinggevend personeel en uiteindelijk begunstigden buiten twijfel staat, wanneer de betreffende toezichthouder dat heeft vastgesteld voor de toepassing van dit wetsvoorstel, de Wok of een genoemde andere wet, zolang niet een wijziging in de relevante feiten of omstandigheden een redelijke aanleiding geeft tot een nieuwe beoordeling. Zoals toegelicht hecht de regering eraan met inachtneming van de risicogebaseerde benadering te expliciteren dat dubbel werk en dubbele lasten niet aan de orde zijn. De bepaling moet niet zo worden gelezen dat per definitie voor indiensttreding moet worden getoetst. De tekst van de bepaling en de richtlijn dwingen hiertoe niet. Bovendien is uitdrukkelijk toegelicht dat wordt ingezet op toetsing ex post/achteraf. Het toezicht dient uiteindelijk risicogevoelig te worden toegepast. Ook de artikelsgewijze toelichting vermeldt dit nu. Overigens zal de AMLA richtsnoeren opstellen – de specifieke branche in aanmerking nemend – hoe dit consistent aan te pakken en hoe risicogevoelig toezicht eruit ziet. Zie hiervoor zowel artikel 6, achtste lid, als artikel 40, derde lid, onder a en c, zesde antiwitwasrichtlijn. Daarnaast komt er lagere regelgeving over de wijze waarop wordt vastgesteld of iemands betrouwbaarheid buiten twijfel staat en welke feiten en omstandigheden daarbij in aanmerking worden genomen. In de artikelsgewijze toelichting is verduidelijkt dat hoger leidinggevend personeel en uiteindelijk begunstigden, die reeds voor andere wetgeving worden getoetst, niet opnieuw hoeven te worden

getoetst onder dit wetsvoorstel. Ten slotte is juist dat de systematiek van artikel 2.5, vierde en vijfde lid, is ontleend aan de genoemde financiële regelgeving. Voor het vijfde lid was dit al verwoord in de artikelsgewijze toelichting en voor het vierde lid is het daaraan toegevoegd. Het vijfde lid bevat een delegatiegrondslag, net als het huidige artikel 4b, tweede lid, Wok, dat de vierde antiwitwasrichtlijn implementeert. Wetstechnisch bezien is de voorgestelde grondslag geclausuleerd, zoals nu in de Wft het geval is. Bij het bepalen van de inhoud van de lagere regelgeving kunnen echter sectorspecifieke kenmerken in aanmerking worden genomen. Een zin van die aard is opgenomen in de artikelsgewijze toelichting. Opmerking verdient dat voor online kansspelen de bedoeling van de wetgever al is dat voor de brede betrouwbaarheidstoets van artikel 31i Wok relevante antecedenten worden geformuleerd naar het model van de Wft.[123]

De Ksa maakt opmerkingen over de sancties. De boetehoogte voor de betrouwbaarheidseis en de publicatiebevoegdheid bij niet-naleving van een aanwijzing die strekt tot ontslag – volgens haar de enig mogelijke maatregel – wijken af van die in de Wok en de Wet open overheid (hierna: Woo). De Ksa vindt dit problematisch, omdat zo'n aanwijzing op grond van zowel de Wok als dit wetsvoorstel kan volgen. Volgens haar lijkt de discretionaire (de regering begrijpt: aanwijzings)bevoegdheid ook in strijd met de gebonden bevoegdheid uit artikel 31i Wok. Hierdoor zijn de gevolgen van aan witwassen gerelateerde antecedenten lichter dan die van andere antecedenten. Zij wijst op onduidelijkheid over de bevoegdheid een omzetgerelateerde boete op te leggen. Zij meent dat er geen sanctie is als de betrouwbaarheid van uiteindelijk begunstigden niet buiten twijfel staat. Artikel 4.3, derde lid, bevat de aanwijzingsbevoegdheid om hoger leidinggevend personeel om daar vermelde redenen heen te zenden. Betreft het betrouwbaarheid, onder meer van uiteindelijk begunstigden, dan gelden het eerste lid van die bepaling (aanwijzingsbevoegdheid) en artikel 4.11 (afstand doen van UBO-belang). Dit zijn discretionaire bevoegdheden. Dit geldt ook voor de bindendeaanwijzingsbevoegdheid van de Ksa uit artikel 34n, eerste lid, Wok voor naleving van op grond van die wet gestelde voorschriften, zoals betrouwbaarheidseisen bij onlineaanbieders (artikel 31i, eerste en tweede lid, Wok). Artikel 31i, derde en vierde lid, Wok bevat bevoegdheden voor onlinekansspelvergunningen en de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur. Ook die zijn niet gebonden. Net zomin als artikel 31d Wok, op grond waarvan zo'n vergunning kan worden ingetrokken of geschorst, onder meer wegens het niet-voldoen aan bij of krachtens de Wok of de Wwft gestelde regels (vgl. voor dit laatste ook artikel 4c Wok) of onvoldoende meewerken aan toezicht en handhaving. Artikel 31c Wok bevat wel een gebonden bevoegdheid, namelijk om een onlinekansspelvergunningsaanvraag af te wijzen, indien onvoldoende is gewaarborgd dat op grond van de Wok gestelde voorschriften worden nageleefd, maar die regel geldt ook voor de antiwitwasverordening en dit wetsvoorstel (voorheen: Wwft). Een en ander betekent, ten eerste, dat de regering geen inconsistentie ziet in het karakter van de aanwijzingsbevoegdheden en, ten tweede, dat de Ksa bij onbetrouwbaarheid als bedoeld in het wetsvoorstel, meer bevoegdheden heeft dan alleen een aanwijzing geven die strekt tot ontslag. Dit is voorbeeldsgewijs toegevoegd aan de artikelsgewijze toelichting. Niet-opvolging van een aanwijzing als bedoeld in artikel 4.3 kan leiden tot een last onder dwangsom of

[123] *Kamerstukken II* 2013/14, 33996, nr. 3, p. 105.

een bestuurlijke boete, waarbij de boetebedragen bij of krachtens dit wetsvoorstel worden bepaald (artikel 4.4-4.6). De opmerking van de Ksa over de bevoegdheid een omzetgerelateerde boete op te leggen, is terecht. Artikel 55, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn schrijft dit namelijk bij onder meer kansspelaanbieders niet voor. Artikel 4.7, de artikelsgewijze toelichting daarop en de transponeringstabel zijn aangepast. Juist is ook dat de boetebedragen (kunnen) afwijken van wat de Ksa oplegt bij niet-opvolging van een aanwijzing die zij geeft op grond van de Wok. De regering hecht er om systematische reden aan dat niet-naleving van een aanwijzing als bedoeld in artikel 4.3 bij diverse meldingsplichtige entiteiten wettelijk gezien dezelfde gevolgen heeft, als voor verschil op voorhand geen valide reden is. Bovendien wijkt de voorgestelde situatie niet af van de huidige situatie, waarin de Ksa ter handhaving van de Wwft een aanwijzing kan geven en een bestuurlijke boete kan opleggen bij niet-opvolging daarvan. Dit geldt ook voor de publicatiemogelijkheden.

De Ksa wijst er ten slotte op dat bepalingen in hoofdstuk 6 de term “uiteindelijk belanghebbende” in andere wetgeving telkens vervangen door “uiteindelijk begunstigde”, maar dat dit voor de Wok niet is gebeurd. Dit lijkt haar een omissie. Deze constatering is juist. Daarom is een nieuw artikel 6.6, onderdeel E, ingevoegd, dat dit in artikel 31g en artikel 31i Wok doorvoert.

10.7. Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) en Belastingdienst

Voor de FIOD is het AML/CFT-pakket uitvoerbaar, het pakket heeft invloed op bestaande werkprocessen en leidt tot een aanvullende capaciteitsbehoefte. Dit komt voort uit de noodzaak om systemen aan te passen om onderscheid te kunnen maken tussen verdachte transacties onder het oude en nieuwe regime en nieuwe meldingenstromen te verwerken. Vanwege de uitbreiding van de FIE en AMLA verwacht de FIOD extra werkzaamheden aan de opsporingskant, wat vraagt om meer intell- en opsporingscapaciteit. Daarnaast zijn er nieuwe taken met betrekking tot informatie-uitwisseling, zoals bronbescherming, het verwerken van nieuwe informatiestromen over transacties met hoge waarde, statistiekenrapportage en internationale samenwerking. Personele capaciteit is toegekend voor drie specifieke taken waarvan de regering acht dat deze rechtstreeks uit het AML-pakket volgen. Voor het eventuele keteneffect is nog geen extra capaciteit toegekend, nu de concrete effecten hiervan niet in kaart zijn gebracht. De FIOD geeft aan mogelijke extra effecten niet op te pakken zolang er geen extra capaciteit wordt toegekend. Ondanks deze aandachtspunten is het voorstel als uitvoerbaar beoordeeld, met een beperkt risico op procesverstoringen.

De Belastingdienst beoordeelt het AML-pakket als uitvoerbaar. De impact is beperkt en betreft voornamelijk het aanpassen van gegevensstromen tussen de Belastingdienst en DFEI, en aanvullende inzet op handhaving. Dit betreft kleine werkstromen die binnen de huidige formatie opgelost kunnen worden. Hiervoor zijn de benodigde middelen beschikbaar gesteld.

10.8. Kamer van Koophandel (KVK)

Een concept van het wetsvoorstel is voor een uitvoerbaarheidstoets voorgelegd aan de KVK. De KVK geeft aan dat de omvang en complexiteit van het AML-pakket evenals de impact op de UBO-registers groot is, maar dat het wetsvoorstel wel grotendeels uitvoerbaar is. Het wetsvoorstel wijzigt de inhoud van het register, de wijze waarop

de kwaliteit van geregistreerde informatie gewaarborgd wordt en de toegang tot het register. Er zijn uitvoeringsconsequenties voor juridische entiteiten en -constructies die registratieplichtig zijn in het UBO-register en voor gebruikers van informatie uit het UBO-register. De KVK benadrukt dat de Europese Commissie de komende jaren nog verschillende documenten zal publiceren die van belang zijn voor de uitvoering van het wetsvoorstel en dat de KVK een inschatting zal maken van de impact van deze documenten wanneer zij beschikbaar komen. De overige aandachtspunten uit de uitvoeringstoets worden in deze paragraaf besproken.

Het wetsvoorstel is op een aantal punten gewijzigd in overleg met de KVK om deze punten uitvoerbaar te maken. De KVK geeft aan dat het voor meldingsplichtige entiteiten waar geen vergunnings- of registratieplicht voor geldt niet mogelijk is om ze toegang te geven tot het UBO-register omdat zij niet als zodanig herkenbaar zijn voor de KVK. Er is een minimumregistratie voor niet-vergunde meldingsplichtige entiteiten geïntroduceerd in het wetsvoorstel. Bij besluit zal deze registratie zo uitgewerkt worden dat de KVK op basis van deze registratie toegang kan verstrekken tot het UBO-register. Ook wordt het wetsvoorstel aangepast zodat de registratie van juridische entiteiten uit derde landen voor de KVK makkelijker uitvoerbaar is. Daartoe zijn met de KVK ook afspraken gemaakt op technisch vlak.

Op een aantal andere punten is het wetsvoorstel niet gewijzigd maar zijn wel afspraken gemaakt met de KVK in het belang van de uitvoerbaarheid. Zo geeft de KVK aan dat het wetsvoorstel onuitvoerbaar is zonder dat een overgangsperiode gehanteerd wordt. De regering geeft samen met de KVK en DFEI invulling aan een overgangsperiode waarin de handhaving proportioneel zal worden toegepast. Ook kan de KVK toegang krijgen tot de diensten van het Kadaster en de Basisregistratie Voertuigen op dezelfde wijze als hierboven uitgelicht in paragraaf 10.3.1. De KVK geeft daarnaast aan dat de verplichting om binnen 30 werkdagen passende maatregelen om een discrepantiemeldingen op te lossen uitvoerbaar is op voorwaarde dat discrepantiemeldingen die niet binnen die termijn door de KVK opgelost kunnen worden doorgegeven worden aan de handhaving door DFEI. Omdat het toezicht door DFEI risicogebaseerd wordt ingevuld is de regering van mening dat dit niet in alle gevallen kan worden gezien als een passende maatregel. Wel krijgt de KVK op grond van onderhavig wetsvoorstel de bevoegdheid om het bewijs van een entiteit op te schorten wanneer de KVK niet in staat is de nauwkeurigheid van de registratie te verifiëren. De terugmelding zou in een dergelijk geval de aanleiding kunnen vormen voor de periodieke verificatie. De inzet van deze bevoegdheden geldt wel als een passende maatregel. Daarnaast merkt de KVK op dat het voor de lastenluwe uitvoering van het wetsvoorstel belangrijk is dat richtsnoeren beschikbaar komen voor het bepalen van de uiteindelijk begunstigden in veel voorkomende situaties. Samen met KVK wordt er gewerkt aan richtlijnen voor de meest voorkomende UBO-situaties om de UBO-opgave te ondersteunen.

Verder merkt KVK op dat het verifiëren van de datakwaliteit van het UBO-register voor trusts en soortgelijke juridische constructies niet uitvoerbaar is vanwege het gebrek aan onafhankelijke, betrouwbare bronnen om informatie tegen af te zetten. Als gevolg hiervan is KVK van mening dat zij ook niet in staat is ambtshalve wijzigingen door te voeren of de afgifte van uittreksels te opschorten of weigeren bij twijfel over de registratie. De regering is van mening dat bij het UBO-register voor

trusts en soortgelijke juridische constructies aan deze verplichtingen kan worden voldaan door gegevens te verifiëren voor zover dit mogelijk is. Dit houdt bijvoorbeeld in dat gegevens geverifieerd worden tegen het BRP wanneer een BSN beschikbaar is.

10.9. Financial Intelligence Unit (FIU-Nederland)

De FIU-Nederland geeft aan dat het AML-pakket impactvol is voor de taakuitvoering en de organisatie van de FIU-Nederland. In meer detail wijst de FIU-Nederland bijvoorbeeld op de nieuwe meldingsplichtige entiteiten die melding moeten doen bij de FIU-Nederland. Het feit dat deze partijen straks niet langer ongebruikelijke transacties melden, maar verdachte transacties noopt tot aanpassingen in de FIU-Nederland systemen. Dit geldt ook voor de verplichte afscherming van de bron die gemeld heeft. De nog door AMLA op te stellen richtsnoeren voor verdachte activiteiten of gedragingen kunnen mogelijk ook impact hebben. De nieuwe plicht om analyseresultaten standaard ter beschikking te stellen aan bevoegde autoriteiten zal meer vragen aan de FIU-Nederland voor wat betreft onder meer de vastlegging van die analyses. Ook geeft de FIU-Nederland aan dat de nieuwe mededelingsplicht voor transacties in bepaalde goederen met een hoge waarde tot meer werk zal leiden. Ook wordt benoemd dat aanpassingen in definities zoals van PEPs zowel communicatie vanuit de FIU-Nederland als het interne proces bij de FIU-Nederland raken.

In de uitvoeringstoets worden ook komende nieuwe bevoegdheden benoemd. Dat ziet op de bevoegdheid een transactie of een bankrekening, betaalrekening, cryptoactivarekening of zakelijke relatie op te schorten. Een tweede bevoegdheid betreft het kunnen geven van opdracht aan een meldingsplichtige entiteit om een transacties of activiteiten te controleren die worden uitgevoerd via een of meer bankrekeningen of betaalrekeningen, cryptoactivarekeningen of andere zakelijke relaties, die door de meldingsplichtige entiteit worden beheerd voor een persoon aan wie een aanzienlijk risico op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering verbonden is.

Wat verder gevolgen zal hebben voor de FIU-Nederland is het nieuwe werk aan de activiteiten van de AMLA, zoals de peer reviews die zullen worden uitgevoerd. Er zijn gevolgen voor de benodigde capaciteit specifiek ook voor deelname aan de joint analysis teams die de AMLA mag oprichten. De FIU-Nederland zal hieraan moeten bijdragen. De FIU-Nederland wijst er wel op dat de AMLA in een aantal gevallen nog nadere uitwerking van de nieuwe plichten en werkwijzen moet opstellen. Dit brengt enige onzekerheid met zich mee over wat precies verwacht wordt.

De FIU-Nederland staat verder stil bij de nadruk die wordt gelegd kwalitatieve en kwantitatieve informatieverstrekking, en feedback aan partners in de keten. Een andere vorm waarin dit zich zal uiten is het jaarverslag van de FIU-Nederland waarvoor vanuit het pakket meer vereisten gelden. Een deel van de door de FIU-Nederland op te leveren gegevens moeten vanuit bevoegde autoriteiten komen, wat goede samenwerking met hen vereist. De regering onderkent dit punt en zal waar nodig (op verzoek) de FIU-Nederland en partners helpen het gesprek hierover op gang te brengen,

De FIU-Nederland schat in dat het AML-pakket uitvoerbaar is, mits de benodigde capaciteit en middelen ter beschikking worden gesteld. Hierop wordt ingegaan in paragraaf 8.2 van de toelichting.

10.10. Autoriteit Persoonsgegevens (AP)

Op 1 september heeft de AP een uitvoeringstoets uitgevoerd naar aanleiding van de taak die voor haar voortvloeit uit artikel 75 antiwitwasverordening. Deze bepaling verplicht meldingsplichtige entiteiten tot het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA) bij het aangaan van partnerschappen voor informatie-uitwisseling. De AP wordt aangewezen om deze DPIA's te beoordelen en houdt tevens toezicht op de naleving van de waarborgen rond de uitwisseling van persoonsgegevens binnen deze partnerschappen.

De AP wijst op de aanzienlijke (juridisch) complexe en risicovolle aard van gegevensverwerkingen binnen de partnerschappen en verwacht daarom een substantiële toename van haar werklast. Zo zal het uitvoeren van DPIA's veelal leiden tot een voorafgaande raadplegingsprocedure als bedoeld in artikel 36 AVG. De AP acht het noodzakelijk om vroegtijdig te worden betrokken bij het opzetten van deze partnerschappen, onder meer om het toezicht effectief en veilig vorm te geven.

De AP wijst tevens op het belang van afstemming met andere toezichthouders, nationale harmonisatie, afstemming binnen de European Data Protection Board (EDPB) en de noodzaak van heldere guidance richting meldingsplichtige entiteiten. De AP schat in dat deze taakverzwaring uitvoerbaar is, mits de benodigde capaciteit en middelen ter beschikking worden gesteld. Hierop wordt ingegaan in paragraaf 8.2 van de toelichting. De regering acht het beschikbaar gestelde bedrag toereikend voor deze taken.

10.11. Openbaar Ministerie (OM)

In diens uitvoeringstoets gaat het OM in op drie hoofdpunten. Allereerst stelt het OM dat de nieuwe regelgeving zal nopen tot meer afstemming met de FIU-Nederland. Hierbij wordt de opschortingsbevoegdheid van de FIU-Nederland genoemd. Hiervoor wordt extra capaciteit gevraagd. Het OM geeft verder aan een mogelijke verschuiving te verwachten in het soort zaken dat het OM behandeld maar geen stijging, zo lang de opsporingscapaciteit bij de politie niet stijgt. Van een dergelijke capaciteitstoename bij de politie is inderdaad geen sprake. De regering onderschrijft verder de conclusie van het OM dat de opschortingsbevoegdheid bij de FIU het OM op geen enkele manier bindt. De regering wijst er verder op dat de FIU-Nederland per 1 juli 2026 al een opschortingsbevoegdheid voor transacties heeft op basis van de Wet versterking strafrechtelijke aanpak ondermijnende criminaliteit II).

Ook wordt door het OM aangegeven dat het AML-pakket en de AMLA zal leiden een intensivering van de Europese samenwerking. Voor de extra samenwerking vanuit de AMLA wijst de regering erop dat de samenwerking richting gezamenlijke analysen enkel de FIE's verplicht tot deelname, en niet het OM. Wat deze nieuwe teams vanuit AMLA gaan betekenen voor de werkzaamheden van bijvoorbeeld Europol zal in de praktijk moeten gaan blijken.

Het OM wijst in diens uitvoeringstoets ook op diens wens om laagdrempelig toegang te krijgen tot meldingen van verdachte transacties die (nog) niet spontaan zijn verstrekt door de FIU-Nederland. Zie hiervoor de toelichting bij paragraaf 11.4, laatste alinea.

10.12. Politie

Op de van de politie ontvangen consultatiereactie wordt inhoudelijk ingegaan onder paragraaf 11.5 van de toelichting. Voor de incidentele uitvoeringseffecten is vooralsnog voorzien dat aan opleidingskosten voor minimaal 1.200 fte gespecialiseerde politiemedewerkers voor de noodzakelijke voorlichting over de invoering van dit complexe en omvangrijke AML-pakket ca € 60.000,- tot € 100.000, - aan extra kosten moeten worden begroot. Verder dienen afhankelijk van de wijze waarop de uitbreiding van gegevensuitwisseling door de politie ten behoeve van de verplichting van de Staat tot het opleveren van statistieken concreet wordt vormgegeven de incidentele kosten voor het eenmalig aanpassen van IV-systemen nog nader worden begroot.

§ 11. Adviezen

In het kader van de openbare consultatie zijn adviezen aangevraagd en ontvangen van het Adviescollege Toetsing Regeldruk, de Raad voor de rechtspraak, de Autoriteit Persoonsgegevens, het Openbaar Ministerie, de Politie, FIU-Nederland en het Platform BOD'en. In de onderstaande paragrafen wordt per adviesorgaan ingegaan op de uitgebrachte adviezen en toegelicht op welke wijze deze zijn verwerkt.

11.1. Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR)

Het ATR adviseert de regering het wetsvoorstel niet in te dienen, tenzij het voorstel wordt aangepast. Het ATR geeft daarbij vooral aan dat de regering de mogelijkheden om lasten te verlichten onvoldoende benut en dat keuzes omtrent lidstaatopties onvoldoende inzichtelijk zijn gemaakt. De regering is het slechts ten dele eens met dit advies. Zij erkent dat de geconsulteerde versie van de toelichting niet voldoende inzichtelijk maakte in welke lidstaatopties het AML-pakket voorziet en op welke wijze de regering voornemens is hiervan gebruik te maken. Dit heeft twee oorzaken. Ten eerste zijn de lidstaatopties in het AML-pakket divers van aard. Sommige opties zijn kleine mogelijkheden die al langere tijd bestaan en reeds in de nationale regelgeving zijn opgenomen, zoals de kostendekkende vergoeding voor het raadplegen van het UBO-register. Van de bestaande praktijk afwijken kan juist weer meer lasten met zich meebrengen. Andere opties zijn nieuw en hebben grotere consequenties, zoals het vaststellen van een nationale, lagere limiet voor contante betalingen. Om inzichtelijk te maken welke lidstaatopties er zijn en hoe de regering hiermee is omgegaan, is de memorie van toelichting aangepast. In paragraaf 2.1. van de toelichting is een overzicht opgenomen van alle lidstaatopties en de wijze waarop deze zijn ingevuld.

11.1.1. Minder belastende alternatieven

Het ATR adviseert om de verlaging van de maximale grens voor contante betalingen van € 10.000,- naar € 3.000,- voor diensten alleen door te voeren als buurlanden dit eveneens doen. De regering volgt dit advies niet. Nederland kent sinds 1 januari 2026 een grens van € 3.000,- voor goederen vanwege het grote risico op witwassen via contante betalingen. De regering ziet geen aanleiding hiervan af te wijken wat betreft diensten. Het hanteren van één uniforme lage grens vergroot de handhaafbaarheid

en effectiviteit van het stelsel en voorkomt ontwijkgedrag tussen goederen en diensten. De positieve effecten voor burgers en bedrijven van één uniforme grens zijn verduidelijkt in de memorie van toelichting. Bovendien kan dit voorstel op de goedkeuring van VNO-NCW rekenen, die de lasten juist ziet afnemen door een uniforme limiet van € 3.000, - vast te stellen.

Het ATR plaatst daarnaast vraagtekens bij het gebruik van delegatiegrondslagen in onder andere algemene maatregelen van bestuur om vrijstellingen en het toepassingsbereik nader te regelen, omdat dit volgens het ATR de parlementaire betrokkenheid zou beperken. De regering handhaaft deze systematiek. De Europese antiwitwasverordening introduceert een technisch en dynamisch kader waarbij sectoren, activiteiten en risicoprofielen snel kunnen wijzigen. Delegatie naar algemene maatregel van bestuur is noodzakelijk om tijdig en gericht te kunnen inspelen op nieuwe risico's en op bindende Europese voorschriften, zonder telkens een wetgevingstraject te hoeven doorlopen. Het ATR waarschuwt voor 'verborgen nationale koppen' via ministeriële regeling. De regering onderschrijft het belang van een lastenluwe en proportionele implementatie van het Europese AML-pakket, zoals ook in de memorie van toelichting is uiteengezet. De mogelijkheid om vrijstellingen te verlenen zal juist zoveel mogelijk worden benut om onnodige lasten te voorkomen. Deze vrijstellingen zijn veelal van technische aard, bijvoorbeeld voor bepaalde financiële activiteiten op basis van omzet of transacties en verder alleen voor bepaalde kansspelaanbieders en mogelijk bepaalde voetbalclubs. Het betreft dus geen brede vrijstellingsmogelijkheid, die de regering zelf kan invullen. Voorts hecht de regering aan de mogelijkheid om – indien nodig – bij het gebruik van een vrijstelling bepaalde voorwaarden te verbinden, om te waarborgen dat dit niet tot ongewenste effecten leidt. Daarom wordt hiervoor gebruikgemaakt van een grondslag, waarna bij ministeriële regeling verdere uitwerking plaatsvindt.

Daarnaast bestaat de mogelijkheid om het kader uit te breiden en nieuwe meldingsplichtige entiteiten nationaal aan te wijzen. Dit kan alleen op basis van nationaal geconstateerde risico's en vereist kennisgeving aan de Europese Commissie, waarmee er afdoende waarborgen zijn om onnodige regeldruk te voorkomen. De regering is momenteel niet voornemens hier gebruik van te maken. Het betreft slechts de implementatie van de mogelijkheid hiervan die op wetsniveau is opgenomen, om zo te voldoen aan de implementatieverplichting.

Het ATR vraagt verder aandacht voor aanvullende verplichtingen en de inrichting van centrale contactpunten. Deze instrumenten zijn essentieel voor een effectief toezichtstelsel en vloeien rechtstreeks voort uit de Europese architectuur, waarin nationale toezichthouders en de AMLA samenwerken. De regering acht deze verplichtingen proportioneel in het licht van de ernst en schaal van financiële economische criminaliteit.

Het ATR adviseert de regeldrukgevolgen voor meldingsplichtige entiteiten in kaart te brengen wanneer het legitiem belang van een persoon of organisatie voor het raadplegen van het UBO-register al is vastgesteld door de beheerder van een register in een andere lidstaat. Omdat meldingsplichtige entiteiten rechtstreeks toegang hebben tot het UBO-register is de door de ATR genoemde situatie op hen niet van toepassing en heeft dit ook geen gevolgen voor de regeldruk. Het ATR heeft ook

vragen over de lidstaatoptie om een kostendekkende vergoeding te vragen voor het raadplegen van het UBO-register, specifiek de handelingen die noodzakelijk zijn om de kostendekkende vergoeding te voldoen. Betalingen kunnen direct voldaan worden via een digitaal betaalmiddel of achteraf voldaan worden via een factuur. Facturering achteraf is mogelijk gemaakt omdat dit de regeldrukeffecten bij grote aantallen bevragingen beperkt. Daarnaast vraagt het ATR naar de mogelijkheid om in sommige gevallen geen toegang te geven tot informatie van uiteindelijk begunstigden in het UBO-register. In sommige gevallen vindt de regering het inderdaad passend om toegang tot de informatie in het UBO-register te beperken omdat sprake kan zijn van bedreiging. Hierbij wordt een afweging gemaakt tussen het belang van de toegankelijkheid van de gegevens en de gegevensbescherming. De afscherming van gegevens in de UBO-registers wordt niet aangepast in dit wetsvoorstel, maar wordt geregeld bij algemene maatregel van bestuur.

11.1.2. Werkbaarheid

Het ATR adviseert daarnaast duidelijk te bepalen hoe de verschillende meldingsplichtige entiteiten worden gekoppeld aan de diverse toezichthouders. Nederland kent zes toezichthouders die toezicht houden op het voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering ingevolge de Wwft. Deze zijn hoofdzakelijk sectoraal ingedeeld, wat wil zeggen dat zij toezicht houden op die sectoren waarover zij uit hoofde van andere wetgeving reeds toezicht uitoefenen, dit blijft ongewijzigd. In hoofdlijnen komt het erop neer dat de financiële sector verdeeld is tussen AFM en DNB, notarissen vallen onder BFT, advocaten onder de deken, kansspelen onder de kansspelautoriteit en handelaren en makelaars onder DFEI. Bij de verdere toebedeling op het niveau van algemene maatregel van bestuur zal dit nader worden toegelicht.

Voorts vraagt het ATR om aan te geven welke instantie een doorslaggevende stem heeft bij het interpreteren van het begrippenkader. Zoals bij alle Europese regelgeving ligt dit primair bij degenen die de regelgeving in de praktijk toepassen, te weten de meldingsplichtige entiteiten en de toezichthouders. Daarnaast heeft de AMLA als coördinerend toezichthouder een rol in het bewaken van de uniforme uitleg van de verordening, en kan de Europese Commissie als initiatiefnemer van wetgeving interpretaties geven. Tot slot heeft de rechterlijke macht, nationaal en eventueel Europees, het laatste woord bij geschillen omtrent interpretatie. Het advies van ATR om een afgestemde begrippenlijst op te stellen is begrijpelijk, maar is niet langer een taak van de nationale wetgever en zou ook niet de gewenste rechtszekerheid geven, omdat de nationale wetgever begrippen dan ook verkeerd zou kunnen uitleggen. Er zou dan enkel sprake zijn van schijnzekerheid. Hetzelfde geldt voor het advies om wettelijk te verduidelijken hoe meldingsplichtige entiteiten risicogebaseerd invulling kunnen geven aan hun verplichtingen. De regering is in gesprek met onder andere banken en toezichthouders over de risicogebaseerde aanpak en hoe dit verbeterd kan worden, maar toepassing ligt bij de poortwachters zelf.

11.1.3. Gevolgen regeldruk

Tot slot merkt het ATR op dat de regeldruk van Europese verplichtingen beperkt zichtbaar wordt gemaakt in de toelichting. Voor de nieuwe nationale koppen die zijn geïntroduceerd, heeft de regering de regeldruk inzichtelijk gemaakt. De regering wijst er echter op dat de kern van deze lasten voortvloeit uit rechtstreeks werkende Europese regelgeving, waarop nationaal slechts beperkte beleidsruimte bestaat. Voor

de gevolgen daarvan wordt, zoals gebruikelijk, verwezen naar de impactanalyse van de Europese Commissie die aan nieuwe voorstellen is toegevoegd. Het ATR adviseert voorts om de regeldrukgevolgen van de verlaging van de grens voor contante betalingen naar € 3.000,- volledig in kaart te brengen. De regering geeft aan dat dit niet goed mogelijk is om de specifieke regeldrukgevolgen van het verschil tussen de Europees voorgeschreven grens en de nationaal gekozen grens te berekenen. Bovendien zou dat dan specifiek voor dienstverleners moeten worden berekend, aangezien de limiet reeds geldt voor handelaren in goederen. De regering heeft een inschatting gegeven van de verwachte kosten per dienstverlener. Aangezien de werkelijke kosten per geval sterk kunnen verschillen, acht zij het niet opportuun om een volledige berekening te maken nu deze geen reële indicatie kan geven. Immers accepteren sommige partijen momenteel helemaal geen contant geld en is contant geld voor anderen wel nog dagelijks gebruik. Hierbij zij ook verwezen naar de toelichting bij het Wetsvoorstel Plan van aanpak witwassen. Daar is reeds uiteengezet wat de regeldrukgevolgen zijn van de limiet voor transacties in goederen, met de constatering dat een totale inschatting van alle effecten niet goed mogelijk is. De ATR heeft toentertijd deze keuze van de regering kunnen volgen. Ten slotte merkt de regering op dat de keuze om de limiet voor dienstverleners gelijk te trekken met de reeds bestaande nationale limiet voor handelaren in goederen is genomen vanuit het oogpunt van duidelijke regelgeving, hetgeen ook een dempend effect heeft op de regeldruk, omdat er dan geen twee verschillende wettelijke kaders zijn waar men zich aan dient te houden.

Alles afwegende ziet de regering geen aanleiding om het wetsvoorstel aan te passen. De gekozen implementatie borgt een effectief, samenhangend en toekomstbestendig antiwitwasstelsel, dat noodzakelijk is voor de bescherming van de integriteit van het Nederlandse financiële en economische verkeer. Daar waar nodig is de toelichting aangepast.

11.2. Raad voor de rechtspraak

De Raad voor de rechtspraak geeft in haar advies aan de keuze te steunen om bestuursrechtelijke beroepszaken die volgen uit dit wetsvoorstel, net als bestuursrechtelijke beroepszaken die volgden uit de Wwft, bij de rechtbank Rotterdam te concentreren en het hoger beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven te beleggen. De Raad voor de Rechtspraak geeft aan dat het voorstel niet leidt tot substantiële werklast en geen inhoudelijke opmerkingen op het voorstel te hebben.

11.3. Autoriteit Persoonsgegevens (AP)

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) geeft in haar advies aan dat zij zich zorgen maakt over het ontbreken van inzicht in de effectiviteit van de antiwitwasregelgeving, het risico op discriminatie en uitsluiting, en de inbreuk op de privacyrechten van burgers vanwege de grootschalige verwerking van persoonsgegevens. De AP pleit onder meer voor een nationale evaluatiebepaling, waarin ook uitsluiting, discriminatie en profilering meegenomen zouden moeten worden.

Om onder andere het punt van de AP te adresseren om inzicht in de effectiviteit in de antiwitwaswetgeving te krijgen, wordt opgemerkt dat dit geadresseerd wordt in de

nieuwe antiwitwasaanpak van de regering.[124] Deze heeft als doel gesteld om meer inzicht te krijgen in de antiwitwasaanpak. De AP is hier ook bij betrokken. Daarnaast bevat de zesde antiwitwasrichtlijn en de antiwitwasverordening de verplichting om een aantal (nieuwe) statistieken bij te houden om de doeltreffendheid van het AML-pakket bij te houden. De regering noemt dat het belangrijk is om niet alleen inzicht te krijgen in de effectiviteit van publieke partners, maar ook in de effectiviteit van meldingsplichtige entiteiten zelf, zoals inzage in hun wijze van cliëntenonderzoek doen. Zij worden ook gevraagd om in de nieuwe antiwitwasaanpak hieraan bij te dragen.

Ten aanzien van het punt over discriminatie en uitsluiting is in de paragrafen 2.3 en 3.6.1 van de toelichting opgenomen wat het AML-pakket regelt over het voorkomen van discriminatie. Daarin is uiteengezet wat de verplichtingen zijn die volgen uit de antiwitwasverordening voor meldingsplichtige entiteiten om discriminatie te voorkomen en is tevens opgenomen dat toezichthouders ook een rol hebben hierin in het toezicht. Uit onderzoek blijkt dat banken soms vragen stellen die helemaal niet hoeven gesteld te worden op basis van antiwitwaswetgeving.[125] Banken zijn bezig dit te verbeteren en het is zaak dat zij dit blijven doen, om zo niet-noodzakelijke vragen, en daarmee discriminatie te voorkomen.

De AP noemt tevens dat het wenselijk is om een nationale evaluatie uit te voeren van waar zowel de zesde antiwitwasrichtlijn als de antiwitwasverordening op ziet. Zowel de zesde antiwitwasrichtlijn als de antiwitwasverordening kent een eigen evaluatiebepaling en de Europese Commissie dient die evaluatie uit te voeren. De regering achtte het in eerste instantie niet noodzakelijk om twee evaluaties met hetzelfde doel parallel aan elkaar uit te voeren. Nu de Afdeling advisering van de Raad van State dit ook adviseert, is er uiteindelijk voor gekozen om een nationale evaluatiebepaling op te nemen, zie artikel 7.1 en paragraaf 13.1.

Ten aanzien van de FIE adviseert de AP om meer waarborgen in te regelen ten aanzien van politieke beïnvloeding van de FIU en om het toepassen van de AVG als gegevensbeschermingsregime. Om ongepaste politieke invloed te voorkomen zijn extra waarborgen nodig, bijvoorbeeld door de FIE te positioneren als zelfstandig bestuursorgaan, of publicatie in de Staatscourant van aanwijzingen van de minister aan de FIE. De AP concludeert dat de positionering van de FIE in het wetsvoorstel moet worden heroverwogen. Naar aanleiding van het advies van de AP zal in het wetsvoorstel worden vastgelegd dat de FIU-Nederland operationeel onafhankelijk en zelfstandig is in de vervulling van de wettelijke taken, genoemd in artikel 3.2, eerste lid, en geen bijzondere aanwijzingen of instructies van de minister van Justitie en Veiligheid ontvangt ten aanzien van de vervulling van die taken. Daarmee is de operationele onafhankelijkheid en zelfstandigheid van de FIU-Nederland geborgd, en is de FIU-Nederland beschermd tegen ongepaste invloed of inmenging van de politiek, de regering of het bedrijfsleven. Dit laat onverlet de bevoegdheid van de minister van Justitie en Veiligheid tot het geven van algemene aanwijzingen met betrekking tot het stelsel of het systeem rond het ontvangen, analyseren en

[124] *Kamerstukken II,* 2025/26, 31477, nr. 120.

[125] DNB, *Vervolgonderzoek aanpak discriminatie banken*, 29 september 2025, raadpleegbaar via: https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/toezicht-2025/q3/vervolgonderzoek-aanpak-discriminatie-banken/.

verspreiden van informatie - in de vorm van operationele en strategische analyses - en het verrichten van onderzoek en geven van voorlichting rond bestrijden van witwassen en financieren van terrorisme, die ook voortvloeit uit de verantwoordelijkheid van de minister van Justitie en Veiligheid voor de algemene leiding, de organisatie en het beheer van de Financiële-inlichtingeneenheid.

Ten aanzien van het gegevensverwerkingsregime dat op de FIE van toepassing is acht de AP goed uitlegbaar dat de verwerking van persoonsgegevens door de FIE in Nederland destijds onder het regime van Richtlijn (EU) 2016/680 (richtlijn gegevensbescherming opsporing en vervolging), en daarmee onder het regime van de Wet politiegegevens is gebracht. Uit de overwegingen bij de zesde antiwitwasrichtlijn is volgens de AP de wens van de Uniewetgever af te leiden dat de AVG van toepassing is op de verwerking van persoonsgegevens door de FIE. Als hoofdregel geldt dat op de verwerking van persoonsgegevens de AVG van toepassing is. Dit geldt echter niet voor de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing of de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, met inbegrip van de bescherming tegen en de voorkoming van gevaren voor de openbare veiligheid. In dat geval is de richtlijn gegevensbescherming opsporing en vervolging van toepassing. Bij de implementatie van de richtlijn gegevensbescherming opsporing en vervolging is destijds niet afgeweken van de keuze om de gegevensverwerking door FIU-Nederland te laten vallen onder de reikwijdte van de Wet politiegegevens.

Naar aanleiding van dit advies heeft een heroriëntatie plaatsgevonden van welk gegevensverwerkingsregime van toepassing moet zijn op de FIU-Nederland. In aansluiting op het door de Uniewetgever geformuleerde uitgangspunt dat op de verwerking van persoonsgegevens voor de toepassing van de zesde antiwitwasrichtlijn de AVG van toepassing is, is in het wetsvoorstel en de toelichting tot uitdrukking gebracht dat op de gegevensverwerking door de FIU-Nederland de AVG van toepassing is (zie artikelen 3.2, derde lid, onderdeel a, vierde lid, onderdeel e, 3.3, 3.9, derde lid, en 3.10, vierde lid, en paragraaf 6.2.4 van de toelichting). Omdat de AVG in zeer grote mate overeenkomt met de op dit moment van toepassing zijnde bepalingen van de Wet politiegegevens zal de toepasselijkheid van de AVG geen materiële wijziging betekenen voor de rechten van betrokkenen of verplichtingen voor de FIU-Nederland. Op grond van de AVG geldt een vergelijkbaar niveau van gegevensbescherming als onder de huidige toepasselijke bepalingen van de Wet politiegegevens. De keuze voor het toepasselijke gegevensverweringsregime van de AVG is gemaakt in nauwe samenwerking met de FIU-Nederland en de politie.

De AP adviseert voorts te bezien of sprake is van geautomatiseerde besluitvorming door de FIE. Indien dat het geval is moet het conceptwetsvoorstel worden aangevuld met de volgens het Unierecht vereiste bepalingen. Als wordt geoordeeld dat geen sprake is van geautomatiseerde besluitvorming door de FIE adviseert de AP in de toelichting de redenen daarvoor uiteen te zetten.

In reactie hierop wordt opgemerkt dat van geautomatiseerde besluitvorming door de FIE geen sprake is. Om te kunnen spreken van geautomatiseerde besluitvorming, dient sprake te zijn van een besluit 'dat uitsluitend op geautomatiseerde verwerking

is gebaseerd', en 'dat voor de betrokkene nadelige rechtsgevolgen heeft, of hem in aanmerkelijke mate treft'. Deze vereisten kunnen niet los van elkaar worden gezien.

Bij de analyse van verdachte transacties door de FIE is in de regel sprake van menselijke tussenkomst. In gevallen waarin door de FIE geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens plaatsvindt, vindt in bepaalde gevallen ook menselijke tussenkomst plaats. Daarbij is van belang dat het bevestigen van het door een meldingsplichtige entiteit gemeld vermoeden van een verdachte transactie op dat moment geen (aanmerkelijke) gevolgen heeft voor een betrokkene, althans geen (aanmerkelijke) gevolgen die hoofdzakelijk worden bepaald door de geautomatiseerde gegevensverwerking door de FIE. Een melding van een verdachte transactie aan de opsporingsdiensten kan in combinatie met andere informatie bijdragen aan een verdenking in de zin van artikel 27 van het Wetboek van Strafvordering. De verdachte transactie wordt door de opsporingsdiensten kritisch bekeken en wordt veelal gebruikt als startinformatie of ondersteunende informatie in een opsporingsonderzoek om tot een verdenking te kunnen komen. De verdenking, en de daaruit voortvloeiende mogelijke (aanmerkelijke) gevolgen naar aanleiding van het handelen door opsporingsinstanties worden dan ook niet hoofdzakelijk bepaald door de gemelde verdachte transactie, maar is het gevolg van een combinatie van gegevens waarvan de verdachte transactie slechts een onderdeel vormt. Bovendien kwalificeert het naar aanleiding van de ontvangen verdachte transactie door de opsporingsdiensten verzamelen van (andere) informatie om tot een verdenking te kunnen komen als betekenisvolle menselijke tussenkomst, waardoor van geautomatiseerde besluitvorming geen sprake is.

Het advies van de AP wijst erop dat het aanwijzen van instanties als de Belastingdienst, Douane, FIOD, Nationale politie en het OM als ontvangers van vertrouwelijke gegevens geen verplichting uit de richtlijn is en adviseert de noodzaak van deze bepaling nader te onderbouwen en te beperken. De regering neemt dit advies over.

De regering erkent dat deze verplichting niet rechtstreeks uit de zesde antiwitwasrichtlijn voortvloeit. Er bestaat echter wel een praktische noodzaak om uitwisseling tussen bevoegde autoriteiten niet te belemmeren, conform artikel 61, eerste en derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn. In het genoemde eerste lid ligt de algemene opdracht aan de lidstaten besloten dat toezichthouders en de FIE moeten samenwerken met de bevoegde autoriteiten, zoals opsporingsdiensten en Belastingdienst. Zoals ook in de toelichting op vijfde hoofdstuk van dit wetsvoorstel uiteen is gezet behelst samenwerking in veel gevallen het uitwisselen van informatie. Voorts verplicht het derde lid dat lidstaten effectieve samenwerking mogelijk dienen te maken en informatie-uitwisseling niet onnodig te beperken. Tot slot biedt artikel 68, tweede lid, van de richtlijn de lidstaatoptie om uitwisseling met de opsporingsautoriteiten toe te staan. Het ontbreken van een grondslag zou op grond van de AVG betekenen dat de gegevensuitwisseling niet mogelijk zou zijn en daarmee neerkomen op een belemmering. De verplichtingen uit artikel 61 vereisen derhalve volgens de regering een grondslag voor gegevensuitwisseling om de daarin vervatte opdracht aan de lidstaten te operationaliseren, die bovendien ook expliciet als lidstaatoptie is genoemd. Artikel 5.6, eerste lid, onderdeel c, voorziet hierin. De regering erkent bovendien dat het voorgestelde criterium voor uitwisseling, ‘dienstig

voor de wettelijke taken', te ruim is en onderschrijft dat aanscherping noodzakelijk is. Daartoe is de bepaling aangepast.

Voorts is de regering het eens met de AP dat er voldoende wettelijke mogelijkheden bestaan voor de FIE om gegevens te delen. Naar aanleiding van het advies vervalt de verwijzing naar de FIE in artikel 5.6, eerste lid, zodat de grondslag niet langer van toepassing is op de verstrekking van gegevens door de FIE. Specifieke grondslagen voor de gegevensverstrekking door de FIE worden ondergebracht in hoofdstuk 3 van dit wetsvoorstel.

De AP adviseert verder de grondslag in artikel 22a, achtste lid, van de Handelsregisterwet 2007 voor toegang tot aanvullende gegevens uit het UBO-register nader te motiveren dan wel te schrappen.

Deze grondslag geeft de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur specifieke – nog aan te wijzen – meldingsplichtige entiteiten toegang te geven tot aanvullende gegevens uit de UBO-registers. Er is voor gekozen om dit punt expliciet aan de AP voor te leggen, omdat de zesde antiwitwasrichtlijn helaas niet nader specifieert tot welke gegevens meldingsplichtige entiteiten toegang moeten krijgen. Artikel 11, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn schrijft enkel voor dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat meldingsplichtige entiteiten bij het nemen van cliëntenonderzoeksmaatregelen overeenkomstig hoofdstuk III antiwitwasverordening tijdig toegang hebben tot de informatie uit de UBO-registers.

De AP geeft als reactie bij deze vraag aan dat in de toelichting bij het voorstel is opgenomen dat toegang tot het UBO-register nodig is zodat meldingsplichtige entiteiten voor het cliëntenonderzoek de uiteindelijk begunstigden kunnen identificeren en hun identiteit kunnen verifiëren. De beperkte set gegevens zou voor deze identificatie en verificatie voldoende moeten zijn. De regering meent echter dat de doelstelling van het UBO-register breder is dan enkel het identificeren en verifiëren van de identiteit van de uiteindelijk begunstigde. In overweging 54 antiwitwasverordening wordt dit ook nader toegelicht, doordat wordt benoemd dat naast de identificatie en verificatie de raadpleging van het UBO-register meldingsplichtige entiteiten in staat stelt om de informatie die via het verificatieproces is verkregen te toetsen. Dit laatste impliceert dat meldingsplichtige entiteiten tot dezelfde gegevens toegang zouden moeten kunnen krijgen als die zij op basis van het cliëntenonderzoek moeten verzamelen, om zodoende al deze gegevens af te kunnen zetten tegen de informatie uit de UBO-registers.

Met de komst van de nieuwe antiwitwasverordening wordt de set gegevens die meldingplichtige entiteiten moeten verzamelen in het cliëntenonderzoek uitgebreid ten opzichte van hetgeen wordt voorgeschreven door de vierde antiwitwasrichtijn. Wat met zich meebrengt dat meldingsplichtige entiteiten ook meer gegevens hebben om af te zetten tegen het register. Toegang tot meer onderscheidende gegevens maakt dit proces minder foutgevoelig en verhoogt daarmee de betrouwbaarheid van het cliëntenonderzoek. Dit kan enkel als deze meldingsplichtige instellingen ook beschikken over toegang tot deze gegevens uit de UBO-registers. Dit zou overigens ook de kwaliteit van het register ten goede komen. Volgens de regering kan hiermee dan ook worden voldaan aan de proportionaliteit, omdat het doel breder is dan enkel

identificatie en verificatie, en de subsidiariteit, immers deze gegevens zijn niet af te zetten tegen een andere bron.

Juist vanwege het belang van proportionaliteit heeft de regering ervoor gekozen een grondslag op te nemen om bij algemene maatregel van bestuur vast te kunnen stellen welke meldingsplichtige entiteiten toegang kunnen krijgen tot de nog vast te stellen set aanvullende gegevens. De groep meldingsplichtige entiteiten is immers omvangrijk en divers. Ook de aard van hun diensten en de relatie die zij aangaan met hun cliënten is niet voor elke meldingsplichtige entiteit hetzelfde. Daarnaast verschilt het niveau waarop de regering de mate van gegevensbescherming bij meldingsplichtige entiteiten kan beoordelen. Voor de regering is niet altijd duidelijk of bij alle meldingsplichtige entiteiten de interne processen van deze entiteiten voldoende waarborgen bieden voor gegevensbescherming. Tot slot kan ook de intensiteit van het toezicht per sector verschillen. Naar aanleiding van deze opmerking is paragraaf 7.3. van de toelichting aangevuld.

11.4. Openbaar Ministerie (OM)

Het openbaar ministerie acht het voor de effectiviteit van het systeem noodzakelijk dat vroegtijdig overleg wordt gevoerd en afspraken worden gemaakt over de prioriteiten van FIU-Nederland en de inzet van opsporings- en vervolgingscapaciteit. Daarnaast acht het College van procureurs-generaal het wenselijk dat het openbaar ministerie formeel de mogelijkheid krijgt om richting en sturing te geven aan de analyses van FIU-Nederland. Verzocht wordt de rol van het OM in de governance van FIU-Nederland nader uit te werken in het wetsvoorstel of in het besluit.

In reactie op dit advies wordt opgemerkt dat de zesde antiwitwasrichtlijn voorschrijft dat de FIE operationeel onafhankelijk en zelfstandig is. Daarmee is niet verenigbaar dat het openbaar ministerie invloed krijgt op de richting en sturing van de analyses, en zou de bufferfunctie van de FIU-Nederland in het gedrang kunnen komen. Wel laat de zesde antiwitwasrichtlijn ruimte voor de FIE om de operationele analyse te prioriteren, afhankelijk van de omvang en aard van de ontvangen informatie en het verwachte gebruik daarvan na verspreiding (artikel 19, derde lid, onderdeel a, richtlijn). Zo kan FIU-Nederland bij analyses rekening houden met prioriteiten van opsporing en vervolging. Deze prioriteiten kunnen in (regulier) overleg tussen de FIU-Nederland, het openbaar ministerie en de politie worden afgestemd. Een dergelijk overleg kan praktisch worden ingevuld, en behoeft geen nadere wettelijke regeling.

Het openbaar ministerie verzoekt te voorzien in een wettelijke grondslag voor het door overheidsinstanties vrijwillig verstrekken van informatie over verdachte transacties aan FIU-Nederland.

Naar aanleiding hiervan is in het voorgestelde artikel 5.9 voorzien in een bevoegdheid voor instanties met een publieke taak om aan FIU-Nederland gegevens te verstrekken die relevant zijn voor witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten, of terrorismefinanciering. Momenteel wordt met de betrokken partijen verkend voor welke instanties deze mogelijkheid zal kunnen gaan gelden. Het uitvoeringsbesluit zal aangeven op welke organisaties en gegevens deze bevoegdheid betrekking heeft.

Het openbaar ministerie wijst op de bevoegdheid van de FIE in artikel 3.2, eerste lid om de resultaten van de analyse te verspreiden onder de bevoegde autoriteiten, wanneer “er redenen zijn om witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering te vermoeden”, en verzoekt om een nadere toelichting op dit criterium, mede in het licht van meer bekende criteria als ‘aanwijzingen’ en ‘redelijk vermoeden van schuld’. Naar aanleiding van dit verzoek is in de toelichting op het voorgestelde eerste lid ingegaan op het begrip ‘redenen om witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering te vermoeden’.

Het openbaar ministerie merkt op dat artikel 3.2, vijfde lid in de weg staat aan het spontaan delen van de bron van de melding met de politie en het OM. Daarmee wordt het voor de opsporingsinstanties veel lastiger om de verzamelde meldingen van verdachte transacties te analyseren om zicht te krijgen op criminele geldstromen en witwasmethodieken. Deze analyses zullen dan door FIU-Nederland moeten worden uitgevoerd, daarvoor is inspraak van het openbaar ministerie wenselijk in de analyses van FIU-Nederland. Naar aanleiding hiervan is het vijfde lid aangepast, zodat FIU-Nederland na verzoek van een opsporingsdienst de bron van een melding als bedoeld in artikel 69, eerste lid, onder a, antiwitwasverordening kan verstrekken. Daarmee vervalt de noodzaak van vorderingsbevoegdheden. Zoals hierboven opgemerkt, is inspraak of zeggenschap van het OM in de prioritering niet verenigbaar met de operationeel onafhankelijke en zelfstandige positie van FIU-Nederland. Nauwe operationele samenwerking zonder nadere wettelijke regeling volstaat.

Het openbaar ministerie wijst er op dat de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens en het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens geen grondslag bieden voor de verstrekking van strafvorderlijke gegevens aan FIU-Nederland. Aanvullende regels over de verdere verstrekking zijn noodzakelijk om te voorkomen dat de gegevens zonder toestemming van de officier van justitie verder worden verspreid, waardoor opsporingsonderzoeken kunnen worden doorkruist. Naar aanleiding hiervan wordt in de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens een verstrekkingsplicht opgenomen voor het openbaar ministerie, indien de FIE krachtens het voorgestelde artikel 3.10 verzoekt om strafvorderlijke gegevens. De officier van justitie kan hierbij voorwaarden stellen aan de verdere verwerking.

Het openbaar ministerie acht het wenselijk dat de officier van justitie zo snel mogelijk wordt geïnformeerd over het opschortingsverzoek van de FIE of zelfs – als het verzoek is gebaseerd op een eigen analyse van FIU-Nederland - van het voornemen daartoe, zodat daaropvolgend strafrechtelijk beslag kan worden gelegd. Het openbaar ministerie verzoekt in artikel 3.6 een dergelijke meldplicht voor de FIE op te nemen. Naar aanleiding van deze adviezen wordt opgemerkt dat een nauwe samenwerking tussen FIU-Nederland en het openbaar ministerie wenselijk is om aansluiting van het strafvorderlijk beslag op een opschortingsverzoek te waarborgen. Een opschortingsverzoek maakt nader onderzoek door de FIE mogelijk. Uit dat onderzoek kan blijken dat de opgeschorte transactie gewoon doorgang kan vinden. Niet in alle gevallen waarin de opschortingsbevoegdheid wordt toegepast, zal daarom aansluitend strafvorderlijk beslag worden gelegd. Een meldingsplicht van FIU-Nederland aan het openbaar ministerie over (het voornemen tot) de toepassing van de opschortingsbevoegdheid zou afbreuk doen aan de scheiding tussen het FIU-

domein en het strafvorderlijke traject. Het verdient de voorkeur dat hierover op operationeel niveau afspraken worden gemaakt tussen FIU-Nederland en het openbaar ministerie.

In reactie op de vraag van het openbaar ministerie hoe de opschortingsbevoegdheid zich verhoudt tot de verplichting voor meldingsplichtige entiteiten zich te onthouden van het uitvoeren van transacties, in artikel 71 antiwitwasverordening is de toelichting op het voorgestelde artikel 3.6, vierde lid nader verduidelijkt.

Het openbaar ministerie verzoekt om het in artikel 22 zesde antiwitwasrichtlijn gehanteerde begrip 'gerechtvaardigd door bezorgdheid in verband met witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering' in het besluit uit te werken.

De opsporingsinstanties zouden verder toegang moeten kunnen krijgen tot meldingen van verdachte transacties bij de FIE om de eerder van de FIE verkregen informatie verder te onderzoeken, zoals dat onder het huidige recht het geval is. Deze laagdrempelige toegang zou moeten worden gefaciliteerd door middel van een IT-verbinding. Naar aanleiding van deze adviezen wordt opgemerkt dat de beantwoording door FIU-Nederland van verzoeken van bevoegde autoriteiten die zijn 'gerechtvaardigd door bezorgdheid in verband met witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering' nader zal worden uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit. Daarbij zal ook nader worden ingegaan op dit begrip.

Met betrekking tot het verzoek van het openbaar ministerie om door middel van een IT-verbinding laagdrempelig toegang te verkrijgen tot meldingen van verdachte transacties door het openbaar ministerie, wordt opgemerkt dat dit zich niet verdraagt met de bufferfunctie van FIU-Nederland. Vanuit die bufferfunctie blijft het daarom voorbehouden aan FIU-Nederland om te besluiten welke door meldingsplichtige entiteiten gemelde verdachte transacties met opsporingsdiensten worden gedeeld. In dat kader kan het openbaar ministerie wel verzoeken om verstrekking van gegevens die FIU-Nederland ten behoeve van de analyse van verdachte transacties als dat is gerechtvaardigd door bezorgdheid in verband met witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering. Binnen dit wettelijk kader kan het optimaliseren van de toegang voor het openbaar ministerie tot bij de FIU-Nederland beschikbare gegevens, in samenspraak met FIU-Nederland, nader worden geoperationaliseerd, bijvoorbeeld door middel van een IT-verbinding.

11.5. Politie

De politie onderstreept, met verwijzing naar artikel 36 zesde antiwitwasrichtlijn, het belang voor de opsporingsinstanties om binnen het kader van een opsporingsonderzoek op doeltreffende wijze de oorspronkelijke melder van een verdachte transactie te kunnen identificeren. De politie adviseert in de memorie van toelichting de vereiste duidelijkheid te verschaffen aan de opsporingsinstanties en het Openbaar Ministerie.

In reactie op dit advies wordt opgemerkt dat, ter implementatie van artikel 36, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn, in artikel 3.2, vijfde lid is bepaald dat de FIU-

Nederland bij het verspreiden van de analyse van een verdachte transactie onder de opsporingsdiensten geen persoonsgegevens van de melder van een verdachte transactie verstrekt. Hiermee wordt beoogd de identiteit van de melder te beschermen. Naar aanleiding van het advies van de politie is het voorgestelde vijfde lid aangepast, zodat de FIU-Nederland de bron van een melding, als bedoeld in artikel 69, eerste lid, onder a, antiwitwasverordening, kan verstrekken na een daartoe strekkend verzoek van een opsporingsdienst. Daarmee ontvalt de noodzaak voor het gebruik van de wettelijke vorderingsbevoegdheden voor de verstrekking van identiteitsgegevens, op grond van het Wetboek van Strafvordering

Ook wijst de politie erop dat met de vaststelling van de antiwitwasrichtlijn en omzetting in artikel 1.6 van het conceptwetsvoorstel de set aan gegevens die benodigd is voor op het samenstellen van statistieken wordt uitgebreid. Uit de ontwerpmemorie wordt nog niet duidelijk door welke organisatie(s) deze gegevens worden verzameld en gedeeld. De politie adviseert ten aanzien van de uitvoeringseffecten van deze wijziging bij de vormgeving van de voor dit doel noodzakelijke gegevensuitwisseling aandacht te geven voor het mijden of beperken van de daarmee gepaard gaande administratieve lasten voor de opsporingsinstanties zoals de politie. Hierbij wordt opgemerkt dat voor genoemde gegevenslevering ten behoeve van het samenstellen van statistieken de uitvoeringseffecten afhangen van de wijze waarop aan de verplichting invulling wordt gegeven. Het advies om dit bij een invoeringstoets te zijner tijd te evalueren zal worden gevolgd. In paragraaf 10.12 van de toelichting is hierop nader ingegaan.

11.6. FIU-Nederland

De FIU-Nederland verzoekt om de operationele onafhankelijkheid en zelfstandigheid van de FIE, die is voorgeschreven in artikel 19, vierde lid, zesde antiwitwasrichtlijn, te borgen door deze beginselen op te nemen in een wet in formele zin. Naar aanleiding van dit advies is de operationele onafhankelijkheid en zelfstandigheid van de FIE vastgelegd in het voorgestelde artikel 3.1, vijfde lid. Dit wordt uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit.

11.7. Platform BOD'en

Het Platform BOD'en wijst op de noodzaak dat opsporingsinstanties toegang hebben tot identiteitsgegevens van melders voor een effectieve bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. Onder verwijzing naar paragraaf 10.3 van de toelichting wordt opgemerkt dat het voorgestelde artikel 3.2, vijfde lid, met het oog hierop is aangepast, zodat FIU-Nederland de bron van een melding als bedoeld in artikel 69, eerste lid, onder a, antiwitwasverordening kan verstrekken na een daartoe strekkend verzoek van een opsporingsdienst. Zoals het Platform BOD'en terecht constateert, zorgt deze werkwijze ten opzichte van de huidige situatie voor een extra werklast voor de opsporingsdiensten. De Uniewetgever heeft hier met het oog op de bescherming van de privacy van melders bewust voor gekozen. Met de in het vijfde lid voorgestelde aanpassing wordt met het oog op een zo effectief mogelijke bestrijding van witwassen, daaraan ten grondslag liggende basisdelicten, en terrorismefinanciering voorzien in een laagdrempelige toegang tot deze gegevens, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan het uitgangspunt van de Uniewetgever dat de privacybelangen van de melders van een verdachte transactie worden gewaarborgd.

De wijze waarop FIU-Nederland en de opsporingsdiensten hieraan in de praktijk invulling geven kan in onderlinge samenwerking nader worden uitgewerkt.

Met betrekking tot de opschortingsbevoegdheid, genoemd in artikel 3.6, adviseert het Platform in de memorie van toelichting op te nemen dat de FIE bij het gebruik van deze bevoegdheid rekening zal houden met het opsporingsbelang en in gezamenlijkheid afspraken maakt hoe hieraan vorm te geven. Naar aanleiding van dit advies wordt opgemerkt dat een nauwe samenwerking tussen FIU-Nederland en het openbaar ministerie wenselijk is om een zo goed mogelijke aansluiting van het strafvorderlijk beslag op een opschortingsverzoek te waarborgen. Onder verwijzing naar paragraaf 10.9 van de toelichting wordt opgemerkt dat hierover op operationeel niveau afspraken kunnen worden gemaakt tussen FIU-Nederland en het openbaar ministerie.

§ 12. Consultatiereacties

In de periode van 4 juli 2025 tot en met 29 augustus 2025 is het conceptwetsvoorstel openbaar geconsulteerd.[126] Naar aanleiding van de publieke consultatie zijn 46 reacties ontvangen, waarvan er 44 openbaar zijn. Op de niet-openbare reacties wordt niet ingegaan. De reacties komen van uiteenlopende partijen. Reacties zijn ingestuurd door verscheidene publieke partijen, zoals de G4. Daarnaast hebben veel branche- en vakorganisaties gereageerd op het conceptwetsvoorstel, zoals de NVB, Holland Quaestor (HQ), Verbond van Verzekeraars en Netwerk van Notarissen (NN). Ook individuele instellingen hebben gebruik gemaakt van de gelegenheid om een reactie in te sturen, waaronder advocatenkantoren en accountancykantoren. Ten slotte heeft ook een aantal particulieren een reactie gegeven op het conceptwetsvoorstel. Naar aanleiding van de consultatiereacties zijn de wettekst en de memorie van toelichting op verscheidene punten aangepast en aangevuld. Hierna zullen de ontvangen reacties, voor zover relevant voor dit wetsvoorstel, per thema worden beschreven.

12.1. Algemeen

Enkele respondenten geven aan betrokken te willen worden bij de verdere uitwerking van de implementatiewet in lagere regelgeving. Het ontwerp van het uitvoeringsbesluit zal te zijner tijd worden geconsulteerd, zodat betrokken partijen gelegenheid hebben om te reageren. Daarnaast is verzocht om in lagere regelgeving vrijstellingen op te nemen voor diensten met een aantoonbaar laag witwasrisico. De antiwitwasverordening biedt lidstaten geen algemene mogelijkheid om diensten vrij te stellen. Wel biedt artikel 6 antiwitwasverordening de mogelijkheid om de reikwijdte van bepaalde financiële activiteiten nationaal te beperken. Hiervan zal zo veel als mogelijk gebruik gemaakt van worden om lasten te verlagen.

Meerdere partijen vragen om terughoudendheid van toezichthouders bij het stellen van aanvullende eisen in leidraden. Daarnaast vragen meerdere partijen, op uiteenlopende onderwerpen, of bepaalde wettelijke waarborgen kunnen worden vastgelegd, dan wel om nadere toelichting over de toepassing van onder meer cliëntenonderzoeksmaatregelen. Het AML-pakket en specifiek de

[126] Zie www.internetconsultatie.nl/implementatiewettervoorkomingvanwitwassenenterrorismefinanciering/b1.

antiwitwasverordening brengt met zich mee dat de ruime die lidstaten en ook de ruimte van de nationale toezichthouders beperkt wordt. Met de komst van de nieuwe antiwitwasautoriteit krijgt deze mandaat om verdere invulling van de antiwitwasverordening te geven. Nationale toezichthouders dienen binnen die ruimte te blijven.

Privacy First beveelt aan om een onafhankelijk en toegankelijk meld- en correctiesysteem voor fouten in antiwitwasregelgeving en -praktijk te realiseren, een centrale en publiek toegankelijke database met duidelijke uitleg over alle relevante AML/CFT-regels te ontwikkelen en een onafhankelijk instituut op te richten dat tegenspraak en evaluatie bij het opstellen en toepassen van risicobeoordelingen waarborgt. De regering onderschrijft het belang van deze doelen en wijst erop dat in Nederland reeds structuren bestaan: alle toezichthouders coördineren gezamenlijk de Nederlandse inzet richting AMLA, zodat fouten snel op het juiste niveau kunnen worden geadresseerd. Daarnaast wordt ingezet op goede voorlichting; burgers worden via overheidskanalen geïnformeerd, terwijl toezichthouders primair verantwoordelijk zijn voor de sectorale voorlichting aan meldingsplichtige entiteiten.

12.1.1. Vrijstellingen

Loyens & Loeff (LenL) roept de regering op om de mogelijkheid tot het verlenen van vrijstellingen aan instellingen voor het aanbieden van bepaalde diensten zoals bedoeld in Bijlage I van richtlijn (EU) 2013/36 zodanig vorm te geven dat de huidige reikwijdte gehandhaafd blijft. Zoals toegelicht in paragraaf 2.2 van de toelichting, is het de intentie van de regering om zo veel mogelijk gebruik te maken van de mogelijkheid vrijstellingen te verlenen. Naar aanleiding van deze consultatiereactie is dit verder verduidelijkt. Daarbij merkt LenL op dat marktpartijen zo snel mogelijk duidelijkheid nodig hebben over de invulling van deze vrijstelling. Zoals aangegeven in paragraaf 3.1 van de toelichting leent deze technische inkadering zich niet voor vastlegging op het niveau van wet; de regeling zal worden vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur, welke zal worden geconsulteerd.

Meerdere partijen roepen de regering op om vrijstellingen in te voeren voor diensten met een aantoonbaar laag risico. Op dit moment bestaat er echter geen bevoegdheid voor lidstaten om op basis van een algemene grondslag uitzonderingen te maken, aangezien instellingen volgens de antiwitwasverordening zijn aangemerkt als meldingsplichtige entiteiten. Verder is de bevoegdheid om vrijstelling te verlenen, zoals opgenomen in het voorgestelde artikel 2.1, beperkt tot instellingen die bepaalde diensten aanbieden zoals vermeld in Bijlage I van richtlijn (EU) 2013/36, alsmede voetbalclubs en bepaalde kansspelaanbieders. Zoals hierboven reeds opgemerkt, zal de regering zoveel als mogelijk gebruikmaken van de mogelijkheid om de reikwijdte van bepaalde financiële activiteiten nationaal te beperken, om de lasten te verlagen.

De Nederlandse Vereniging van Participatiemaatschappijen (NVP) verzoekt de regering om op basis van artikel 2.2 sectorspecifieke vrijstellingen te creëren, zodat beleggingsinstellingen uitsluitend vereenvoudigd cliëntenonderzoek hoeven uit te voeren. Het is echter niet mogelijk om alleen bepaalde activiteiten vrij te stellen.

De G4 (de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) vraagt de regering om terughoudend te zijn met het toepassen van vrijstellingen voor

voetbalclubs die niet op het hoogste niveau spelen. De regering zal aan de hand van een adequate risicobeoordeling in een later traject beoordelen of van deze vrijstelling gebruik wordt gemaakt, aangezien professionele voetbalclubs pas vanaf juli 2029 aan de verordening dienen te voldoen. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat alleen professionele voetbalclubs onder de reikwijdte van de verordening vallen, niet amateurclubs.

12.1.2. Verbod op contant geld

Met betrekking tot de nationale vaststelling van de limiet op contante betalingen uit de verordening op € 3.000 zijn verschillende reacties binnengekomen. Enkele particulieren verzoeken de regering om niet af te wijken van de Europese limiet van € 10.000, daarbij wijzend op de verhoogde lasten die de lagere limiet met zich meebrengt. Zoals toegelicht in paragraaf 7.2 van de toelichting, is er bewust gekozen om aan te sluiten bij de reeds geldende nationale limiet van € 3.000 voor transacties van goederen, vanuit het oogpunt van lastenluwe implementatie. Eenzelfde overweging geldt voor het niet vaststellen van een nog lagere limiet van € 1.000, zoals door de G4 voorgesteld. De G4 doet daarnaast het voorstel om een meldplicht in te voeren bij herhaalde transacties onder de limiet en om versterkt toezicht toe te passen in risicogebaseerde gevallen. Vanuit het oogpunt van een lastenluwe implementatie acht de regering een nationale verzwaring van de verplichtingen voor poortwachters niet wenselijk.

Koninklijke INretail wijst eveneens op de lasten van het verbod. Ook hier moet worden gewezen op het reeds bestaande verbod op contante betalingen voor goederen, dat geldt voor de detailhandel. In de toelichting bij het Wetsvoorstel Plan van aanpak witwassen is reeds uiteengezet wat de regeldrukgevolgen zijn van de limiet voor transacties in goederen. Naar aanleiding van deze opmerkingen en het advies van het ATR is de toelichting verder aangevuld.

Daarnaast wijst Koninklijke INretail op de onduidelijkheid met betrekking tot de limiet, specifiek wat betreft de definitie van een transactie die plaatsvindt in één handeling of door middel van meerdere handelingen waartussen een verband lijkt te bestaan. In de eerste plaats is het niet langer aan de nationale wetgever om de bepalingen uit de verordening nader uit te leggen; dit is voorbehouden aan de toezichthouders of de rechter. Bovendien bestaat dit begrip reeds in de praktijk en is hierover jurisprudentie ontwikkeld.

Holland Casino (HC) bepleit een uitzondering op de limiet van contante betalingen boven € 3.000 voor goederen en diensten, onder verwijzing naar hoge uitvoeringskosten. HC stelt dat de verlaging van de cashlimiet, gelet op de aard van de casino-exploitatie en de vereisten van de bankvergunning, het risico op witwassen kan vergroten. Met name speelt dat een lagere cashlimiet ertoe kan leiden dat meer transacties giraal moeten plaatsvinden, terwijl op basis van de bankvergunning van HC eisen gelden om de herkomst en route van transacties te herleiden. Binnen de praktijk van een casino is dit volgens HC niet meer goed mogelijk bij een limiet van € 3.000. Het probleem ontstaat volgens HC op het moment dat bezoekers speelfiches met een waarde van meer dan € 3.000 willen omwisselen. HC moet dan de herkomst van deze fiches herleiden, terwijl deze op verschillende plekken binnen het filiaal kunnen zijn verkregen en bovendien kunnen zijn vermengd met fiches van andere spelers. Dit zou betekenen dat camerabeelden en medewerkers moeten worden

geraadpleegd om de herkomst vast te stellen. Behalve de extra inzet die dit vraagt van de bedrijfsvoering, bestaat volgens HC het risico dat bezoekers speelfiches verzamelen om deze boven de limiet in te wisselen en zo contact geld via fiches om te zetten in giraal geld. De regering wijst erop dat HC onder de Wwft en het wetsvoorstel verplicht is alle transacties volledig te herleiden. Deze verplichting is niet nieuw, maar de toename van het aantal (girale) transacties kan ertoe leiden dat dit in de praktijk vaker en gedetailleerder moet plaatsvinden. Hoewel dit administratieve belasting mee zal brengen, is dit volgens de regering nodig om witwasrisico's te beperken en ligt de verantwoordelijkheid voor mitigatie van deze risico's bij de vergunninghouders.

Daarnaast voert HC aan dat spelers hierdoor mogelijk uitwijken naar illegaal aanbod, hetgeen haaks staat op de doelstellingen van het kansspelbeleid. Ten aanzien van het kansspelbeleid geldt dat de geschetste risico's van uitwijkgedrag naar illegaal aanbod op dit moment niet kwantificeerbaar worden onderbouwd. Het is immers ook goed denkbaar dat spelers uitwijken naar andere kansspelen, naar naburige landen of een andere vorm van vrijetijdsbesteding kiezen. Om die reden vormen deze geen doorslaggevend argument om van de generieke grens af te wijken. De regering kiest voor handhaving van de lagere grens van € 3.000. Aan deze keuze ligt ten grondslag dat contant geld een erkend risico vormt voor witwassen en dat om die reden geen uitzonderingen wenselijk worden geacht. Daarnaast acht de regering het van belang dat regelgeving duidelijk en consistent is; afwijkende limieten voor specifieke sectoren zouden de begrijpelijkheid en uitvoerbaarheid voor burgers en bedrijven verminderen.

VNO-NCW verzoekt dat het toezicht op de limiet voor contante betalingen niet leidt tot een verhoging van de regeldruk en dat dit ook naar voren komt in de leidraad. Het is aan de toezichthouders om de invulling van het toezicht op de limiet op contante betalingen nader in te vullen, al dan niet middels een leidraad. De regering hecht aan de verminderen van regeldruk en zal er derhalve aandacht voor hebben dat de uitwerking van het toezicht op de limiet voor contante betalingen niet leidt tot meer regeldruk.

Tot slot verzoeken enkele partijen, te weten de Landelijke Organisatie Toezicht Advocatuur (LOTA), de NVB en de Verenigde Betaal Instellingen Nederland (VBIN), om enkele verduidelijkingen ten aanzien van de reikwijdte van het verbod. De toelichting is hierop aangepast.

12.2. Discriminatie

Een enkele reactie ziet op het voorkomen van discriminatie. Er wordt aangegeven dat in het wetsvoorstel aanvullende waarborgen wenselijk zijn om te voorkomen dat poortwachters discrimineren. De Europese wetgever erkent dit punt en daarom zijn de waarborgen op Europees niveau opgenomen. In de paragrafen 2.3 en 3.6.1 van dit wetsvoorstel is verduidelijkt wat hierover staat in de antiwitwasverordening en wat de antiwitwasverordening vraagt van poortwachters om discriminatie te voorkomen, namelijk in artikel 76. Bovendien volgt het verbod op discriminatie reeds uit het Handvest en de Grondwet. Meldingsplichtige entiteiten hebben zich daar ook aan te houden en toezichthouders houden hier toezicht op, hetgeen ook is verduidelijkt in de toelichting. Uit onderzoek van de regering blijkt dat banken soms vragen stellen

die niet hoeven op basis van antiwitwasregelgeving.[127] Banken zijn bezig met verbeteringen door te voeren en het is belangrijk dat zij dit blijven doen, om onterechte vragen en daarmee (ervaren) discriminatie te voorkomen.

Privacy First beveelt verder aan om een onafhankelijke financiële ombudsman aan te stellen en bezwaar- en rechtsmiddelen laagdrempelig te maken, evenals het verbieden van het blokkeren van rekeningen zonder duidelijke communicatie, noodvoorzieningen en onderbouwde noodzaak. De regering merkt op dat vaste jurisprudentie vereist dat een bank in het licht van haar zorgplicht niet zomaar een rekening mag opzeggen; bovendien noemt de antiwitwasverordening dat in geen geval AML/CFT-redenen mogen worden aangevoerd om commerciële beslissingen met betrekking tot potentiële of bestaande cliënten te rechtvaardigen. Toezichthouders dienen hierop te letten. Indien een particulier het hiermee oneens is, kan deze zich wenden tot het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid) of naar de rechter stappen. Indien er het vermoeden is van discriminatie dan kan de klant zich ook wenden tot het College van de rechten van de Mens die op basis van artikel 7 van de Algemene wet gelijke behandeling bevoegd is om hier uitspraken over te doen.

12.3. UBO-register

12.3.1. Algemeen

Enkele reacties zien op onduidelijkheden in het wetsvoorstel of in de memorie van toelichting. Naar aanleiding van deze reacties zijn de definitie van leidinggevend personeel, de paragraaf over ‘pseudo-UBO’s’, de UBO’s bij ICBE/ABI’s en het verschil tussen zeggenschap en eigendomsbelang nader toegelicht en verduidelijkt. Enkele andere reacties zien op zaken die geregeld zullen worden in lagere regelgeving. Zo is de regering voornemens partijen aan te wijzen die toegang zullen krijgen tot het UBO-register in het Wijzigingsbesluit toegang UBO-registers voor bestuursorganen en rechtspersonen met een overheidstaak en het Wijzigingsbesluit toegang UBO-registers voor categorieën natuurlijke personen en rechtspersonen met een legitiem belang. De overige reacties worden hieronder thematisch beantwoord.

12.3.2. Melden discrepanties

In sommige reacties wordt voorgesteld voor om de periode van dertig dagen te verkorten waarbinnen de KVK actie moet ondernemen om gemelde discrepanties op te lossen. Deze termijn volgt direct uit artikel 10 zesde antiwitwasrichtlijn en kan daarom niet verkort worden. Ook zijn er reacties die vragen om zichtbaar te maken dat een discrepantie gemeld is om dubbele meldingen te voorkomen. Er is verduidelijkt in de toelichting dat een aantekening gemaakt wordt in het register als een gegeven in onderzoek is.

12.3.3. Toegang UBO-register

Een aantal reacties bevatten het verzoek om Wwft-instellingen toegang te geven tot alle gegevens uit het UBO-register. Dit wetsvoorstel bevat een delegatiegrondslag om bij algemene maatregel van bestuur meldingsplichtige entiteiten aan te wijzen

[127] DNB, *Vervolgonderzoek aanpak discriminatie banken*, 29 september 2025, raadpleegbaar via: https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/toezicht-2025/q3/vervolgonderzoek-aanpak-discriminatie-banken/.

die toegang krijgen tot aanvullende gegevens. Er wordt een afweging gemaakt tussen de gegevensbescherming van uiteindelijk begunstigden enerzijds en het belang van de toegankelijkheid van deze gegevens voor meldingsplichtige entiteiten bij het uitvoeren cliëntenonderzoek anderzijds. Voor nadere informatie wordt verwezen naar paragraaf 7.3.4.2 van de toelichting.

Ook wordt er gevraagd op welke manier buitenlandse financiële instellingen toegang krijgen tot het UBO-register. Voor buitenlandse financiële instellingen die gevestigd zijn binnen de EU geldt dat zij toegang zullen krijgen tot de gegevens in de UBO-registers van andere lidstaten, indien zij daar recht op hebben, via de koppeling van de Europese UBO-registers als bedoeld in artikel 10, negentiende lid, zesde antiwitwasrichtlijn (ookwel: het *Beneficial Ownership Register Interconnection System*, afgekort: BORIS). Dit platform koppelt de UBO-registers van alle lidstaten aan elkaar. Voor financiële instellingen die buiten de EU zijn gevestigd geldt dat zij toegang kunnen krijgen tot gegevens uit het UBO-register onder de categorie legitiem belang. Dit wordt verder uitgewerkt in het Wijzigingsbesluit toegang UBO-registers voor categorieën natuurlijke personen en rechtspersonen met een legitiem belang.

Daarnaast wordt in de consultatiereactie van Leasing Nederland en enkele andere consultatiereacties aandacht gevraagd voor meldingsplichtige entiteiten die lastig te identificeren zijn voor de KVK en daarom geen toegangsautorisatie kunnen krijgen voor het UBO-register. Voor de categorieën meldingsplichtige entiteiten die niet reeds onder een vergunning- of registratieplicht vallen komt op grond van artikel 2.2 een minimumregistratievereiste te gelden. Op basis van deze minimumregistratie kunnen deze meldingsplichtige entiteiten als zodanig door de KVK geïdentificeerd worden en een toegangsautorisatie verkrijgen voor het UBO-register.

In de consultatiereactie van Privacy First wordt voorgesteld om een integriteitstoets in te stellen voor alle private partijen en personen met toegang tot het UBO-register. Meldingsplichtige entiteiten moeten bij het uitvoeren van het cliëntenonderzoek en het raadplegen van het UBO-register voldoen aan de AVG. Dit betekent dat zij de gegevens die zij in dit kader verzamelen goed moeten beschermen en niet voor andere doeleinden mogen verwerken. Het raadplegen van het UBO-register tijdens het cliëntenonderzoek is een verplichting voor meldingsplichtige entiteiten en van belang voor de uitvoering van het cliëntenonderzoek. In het geval dat voor een uiteindelijk begunstigde sprake is van een bedreigende situatie bestaat de mogelijkheid om gegevens in het UBO-register af te schermen.

Ook vraagt Privacy First om UBO's direct te laten informeren over elke private raadpleging van het register. Het direct informeren van UBO's bij een raadpleging is in strijd met de zesde antiwitwasrichtlijn, waarin wordt voorgeschreven dat informatie uit het register moet worden verstrekt zonder de betrokken juridische entiteit of constructie te waarschuwen. Wel is het voor de UBO mogelijk om inzage te vragen in wie diens gegevens heeft opgevraagd. Ook zal de KVK periodiek actief inzage geven in wie de gegevens van de UBO heeft geraadpleegd.

12.3.4. Tarieven inzage UBO-register

Een aantal reacties vraagt om de tarieven voor inzage van het UBO-register te verlagen of af te schaffen. In de reactie van de NVB wordt specifiek gevraagd om te kijken naar de mogelijkheid van abonnementen of staffels. Lidstaten hebben volgens

de zesde antiwitwasrichtlijn de mogelijkheid om kosten voor het raadplegen van het UBO-register door te rekenen. Omdat het hier gaat om concreet identificeerbare afnemers waarbij het profijtbeginsel van toepassing is, is ervoor gekozen om gebruik te maken van deze optie. De opbrengsten van deze vergoeding zijn alleen bedoeld om de kosten voor het beheer van het UBO-register te dekken en mogen op grond van de zesde antiwitwasrichtlijn ook niet hoger zijn dan dat. Momenteel zijn de opbrengsten lager dan de kosten voor het beheer van het register. Het verschil tussen de kosten en de opbrengsten is gedekt uit de algemene middelen. De mogelijkheid van een alternatief voor betalen per uittreksel – zoals door staffels of abonnementen – zal worden besproken met de gebruikers van het UBO-register.

Eén reactie vraagt om een onderbouwing van de tarieven van het UBO-register. De kosten worden vastgesteld in de Financiële regeling handelsregister 2019. In de toelichting bij deze regeling worden de tarieven onderbouwd.

12.3.5. Overig

De G4 verzoekt om naast het UBO-register ook een centraal aandeelhoudersregister in te stellen die aandeelhoudersbelangen bevat van minder dan 25%. Dit wetsvoorstel strekt tot implementatie van de zesde antiwitwasrichtlijn en de antiwitwasverordening. Een centraal aandeelhoudersregister valt dan ook buiten de reikwijdte van dit wetsvoorstel. Wel is er een initiatiefwet die ziet op dit onderwerp in behandeling bij de Tweede Kamer.

Eén reactie vraagt om de uitzondering van verenigingen van eigenaren van de UBO-registratieplicht. De antiwitwasverordening geeft de mogelijkheid om bepaalde rechtsvormen uit te zonderen van de registratieplicht indien er geen nuttige UBO-identificatie kan plaatsvinden en er sprake is van een laag risico op witwassen en terrorismefinanciering. Bij het opstellen van de algemene maatregel van bestuur bij dit wetsvoorstel wordt bezien of verenigingen van eigenaren onder deze uitzonderingsgrond kunnen worden gebracht.

Verder wordt opgemerkt dat artikel 57 antiwitwasverordening onterecht de rechtsvorm stichting noemt als categorie juridische entiteiten die vergelijkbaar is met trusts. De regering is van mening dat artikel 57 niet op de Nederlandse rechtsvorm stichting van toepassing is omdat er wezenlijke verschillen bestaan tussen de Nederlandse stichting en de trust. Dit wordt toegelicht in paragraaf 3.4 van de toelichting.

Ook werd verzocht om het evalueren van de uitvoerbaarheid van de UBO-regels. In de Wijzigingswet beperking toegang UBO-registers die op 16 juli 2025 in werking is getreden, is een evaluatie opgenomen van die wet. Over twee jaar zullen de bepalingen uit dat wetsvoorstel geëvalueerd worden. De bepalingen uit dit wetsvoorstel zien met name op de toegang tot het UBO-register. Daarnaast is in de zesde antiwitwasrichtlijn opgenomen dat de Europese Commissie een evaluatie zal doen om de doeltreffendheid van maatregelen die genomen worden om de kwaliteit van het UBO-register te waarborgen en de discrepantiemeldingen te bepalen. Ook zal de Commissie regelmatig evalueren of sancties ten aanzien van de overtreding van de verplichtingen uit de verordening doeltreffend, evenredig en afschrikwekkend zijn.

12.4. FIE

Bij de bespreking van de consultatiereacties die betrekking hebben op de FIE is de volgorde aangehouden van de artikelen uit het wetsvoorstel.

12.4.1. De operationeel onafhankelijke en zelfstandige positie van de FIE (artikel 3.1)

Privacy First verzoekt om in dit wetsvoorstel vast te leggen dat de benoeming van het hoofd van de FIU-Nederland geen politieke benoeming is en de onafhankelijkheid van de FIU-Nederland wettelijk te verankeren. Het advies over de onafhankelijke positionering van de FIE is opgevolgd. Verwezen wordt naar het antwoord op een vergelijkbaar verzoek van de AP in paragraaf 11.3 van de toelichting. In aanvulling daarop wordt opgemerkt dat in artikel 3.1, derde lid, al is voorzien in een onafhankelijke benoeming van het hoofd van de FIE.

12.4.2. De taken en bevoegdheden van de FIE (artikel 3.2)

De G4 wijst roept de regering op een wettelijke mogelijkheid te creëren voor toegang tot relevante Bibob-informatie vanuit FIU-Nederland, in samenhang met de lopende verkenning naar een meldmogelijkheid voor gemeenten bij FIU-Nederland. Naar aanleiding van dit advies is in het voorgestelde artikel 5.9 een grondslag opgenomen voor het door andere instanties dan meldingsplichtige instellingen, welke zijn belast met een publieke taak, verstrekken van gegevens die relevant zijn voor witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten, of terrorismefinanciering aan de FIE. Hierop is in paragraaf 11.3 van de toelichting nader ingegaan.

Het Verbond van Verzekeraars wijst erop dat de FIE op grond van het derde lid, onderdeel, b, toegang heeft tot financiële informatie en dat het logisch zou zijn dat wettelijk wordt voorgeschreven dat de FIE kenbaar maakt welke grondslag zij heeft voor het informatieverzoek. In reactie hierop wordt opgemerkt dat de toegang tot informatie door de FIE, waaronder de grondslag waarop financiële informatie kan worden verkregen, nader wordt uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit. In samenwerkingsafspraken met de FIE kunnen hierover nadere afspraken worden gemaakt.

De NBA heeft zorgen over de veiligheid van de melder van een verdachte transactie, indien de identiteitsgegevens van de melder op grond van het nationale strafprocesrecht worden verstrekt aan de opsporingsdiensten. Daarom verzoekt de NBA om nadere waarborgen op te nemen voor de bescherming van persoonsnamen van de meldende partij.

Naar aanleiding van dit advies wordt opgemerkt dat het voorgestelde artikel 3.2, vijfde lid, waarborgt dat de identiteitsgegevens van een melder van een verdachte transactie in beginsel niet worden verstrekt aan een opsporingsdienst. Alleen voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor het specifieke opsporingsonderzoek in verband waarmee om de gegevens wordt verzocht, verstrekt de FIU-Nederland deze gegevens aan een opsporingsdienst. De opsporingsdienst dient hierover geheimhouding in acht te nemen. Het kan evenwel voorkomen dat de identiteitsgegevens van een melder in het procesdossier worden opgenomen als tot strafvervolging wordt overgegaan. Vanwege het beginsel dat gegevens in het procesdossier transparant en herleidbaar moet zijn, kan het in die gevallen voorkomen dat de identiteit van de melder bekend wordt bij degene die wordt

vervolgd en dientengevolge over het procesdossier kan beschikken. Transparantie, herleidbaarheid en controle van informatie zijn essentiële uitgangspunten voor ons rechtsstelsel. Bovendien voorziet het Wetboek van Strafvordering in passende maatregelen ter waarborging van de veiligheid of het welzijn van melders van een verdachte transactie. Gedacht kan worden aan het afschermen van de identiteitsgegevens van de melder.

12.4.3. Grondrechtenfunctionaris (artikel 3.4)

Privacy First adviseert de positie van de grondrechtenfunctionaris van de FIE in dit wetsvoorstel beter te borgen door middel van onder andere wettelijke minimumeisen voor onafhankelijkheid, benoemingstermijn, middelen, mandaat en ontslagbescherming. Dit advies is opgevolgd door in artikel 3.4, tweede lid, de onafhankelijke positie van de grondrechtenfunctionaris te verankeren en te bepalen dat de grondrechtenfunctionaris niet kan worden ontslagen of gestraft voor de uitvoering van diens taken.

12.4.4. Toegang tot informatie (artikel 3.5)

De NVB stelt voor dat de reikwijdte van de onmiddellijke en rechtstreekse toegang van de FIU tot financiële en administratieve informatie helder wordt afgebakend en dat waarborgen worden opgenomen met betrekking tot doelbinding, proportionaliteit en toezicht op het gebruik van de gegevens. Ook Privacy First verzoekt om in dit wetsvoorstel of bij algemene maatregel van bestuur af te bakenen tot welke informatie FIU-Nederland en andere overheidsinstanties toegang hebben. LenL wijst erop dat de categorieën van de rechtstreeks te verstrekken informatie breed zijn geformuleerd (“voor zover noodzakelijk”). Bovendien blijft onduidelijk of deze toegang ook persoonsgegevens omvat, en welke concrete waarborgen hierbij gelden. LenL gaat ervan uit dat bij de totstandkoming van de algemene maatregel van bestuur rekening is gehouden met de (Uitvoeringswet)AVG.

Naar aanleiding van deze adviezen wordt, onder verwijzing naar het voorgestelde artikel 3.3, opgemerkt dat de verwerking van persoonsgegevens door FIU-Nederland onder de reikwijdte valt van de Wet politiegegevens. Deze wet is van overeenkomstige toepassing op de gegevensverwerking door FIU-Nederland en bevat waarborgen voor een zorgvuldige gegevensverwerking. Dit omvat aspecten als de algemene beginselen van gegevensverwerking, doelbinding, de proportionaliteit, de verwerkingstermijnen, de verstrekking van gegevens aan derden, de rechten van de betrokkene, rechtsbescherming en toezicht en controle op de gegevensverwerking. De Autoriteit persoonsgegevens ziet er op toe dat de gegevensverwerking door FIU-Nederland plaatsvindt overeenkomstig het bij of krachtens de Wet politiegegevens en dit wetsvoorstel bepaalde. Het vereiste van de proportionaliteit van de toegang tot de gegevens wordt in eerste instantie bepaald door de regeling van artikel 21 zesde antiwitwasrichtlijn en zal daarnaast in dit implementatiewetsvoorstel en het uitvoeringsbesluit tot uitdrukking komen, door middel van het vereiste dat de onmiddellijke en rechtstreekse toegang van FIU-Nederland tot de financiële, administratieve en rechtshandhavingsinformatie is gebonden aan het criterium ‘voor zover noodzakelijk voor de uitvoering van de taken, bedoeld in artikel 3.2 van de wet’. In het uitvoeringsbesluit wordt nader uitgewerkt tot welke gegevens de FIE toegang heeft.

DUFAS wijst erop dat de onmiddellijke toegang van de FIE aanzienlijke implementatie-inspanningen kan vergen, zeker in sectoren waar nog geen aansluiting op een centraal systeem bestaat, en verzoekt rekening te houden met realistische implementatietermijnen en duidelijke technische specificaties. Naar aanleiding van dit advies wordt opgemerkt dat DUFAS terecht wijst op realistische implementatietermijnen. De implementatietermijn van de zesde antiwitwasrichtlijn - 10 juli 2027 - dwingt echter tot een voortvarende aanpak.

12.4.5. Opschorting van transacties, rekeningen of zakelijke relaties (artikel 3.6)

De NVB heeft behoefte aan een praktische uitwerking van de opschortingsbevoegdheid van de FIE met betrekking tot de reikwijdte, aard en timing. Het Verbond van Verzekeraars verzoekt om bij het doen van een opschortingsverzoek redelijkheid en billijkheid in acht te nemen omdat er bij meldingsplichtige entiteiten omstandigheden kunnen bestaan waardoor de maximale opschortingstermijn onder druk komt te staan.

DUFAS wijst er op dat onverwijlde uitvoering van opschorting technisch of operationeel niet altijd mogelijk is - zoals bij bulkorders, rebalancings van portefeuilles, of complexe ketentransacties waarbij het isoleren van één cliëntpositie niet direct uitvoerbaar is - en verzoekt om nadere, in Europees verband afgestemde, richtsnoeren waarin wordt uiteengezet hoe ondernemingen in dergelijke gevallen op correcte en tijdige wijze kunnen handelen. Daarnaast vraagt DUFAS om duidelijkheid over de wijze waarop moet worden omgegaan met situaties waarin de duur van de opschortingsbevoegdheid per lidstaat verschilt bij een grensoverschrijdende transactie. De VCP adviseert duidelijker te maken welke praktische maatregelen van instellingen worden verwacht. Tevens adviseert de VCP het begrip ‘betalingen’ expliciet op te nemen. Dit begrip ontbreekt in artikel 3.6, terwijl artikel 24 zesde antiwitwasrichtlijn dit wel expliciet benoemt.

In reactie op deze adviezen wordt opgemerkt dat de opschortingsbevoegdheid kan worden toegepast ten aanzien van alle meldingsplichtige entiteiten, en betrekking heeft op transacties, bank-, betaal-, of cryptoactivarekeningen en zakelijke relaties. Deze bevoegdheid heeft als doel te voorkomen dat geld wordt weggesluisd voordat FIU-Nederland haar analyse van een verdachte transactie heeft kunnen uitvoeren en het vermoeden al dan niet heeft kunnen bevestigen, en de resultaten van de analyse heeft kunnen doorgeven aan de opsporingsdiensten. FIU-Nederland kan zelfstandig besluiten tot toepassing van de bevoegdheid, of gaat daartoe over op verzoek van een buitenlandse FIE. De ervaring in andere lidstaten leert dat deze bevoegdheid vooral zal worden ingezet bij transacties die door tussenkomst van banken worden afgehandeld. Zoals de NVB opmerkt is het hierbij van belang goede en werkbare samenwerkingsafspraken te maken. Het belang van werkbare samenwerkingsafspraken wordt ook onderstreept door het verzoek van DUFAS om nadere, in Europees verband afgestemde, richtsnoeren waarin wordt uiteengezet hoe ondernemingen op correcte en tijdige wijze kunnen handelen als het geven van opvolging aan een opschortingsverzoek praktisch of technisch niet (direct) mogelijk is. Dit behoeft echter vooraleerst nadere uitwerking op nationaal niveau. Bij FIU-Nederland zijn sectorspecialisten werkzaam met kennis van het functioneren van de desbetreffende sector, die met vertegenwoordigers van de sectoren in overleg kunnen gaan over de inrichting van de uitvoering van de opschortingsbevoegdheid. Dit zal kunnen worden betrokken bij de praktische uitwerking van het wetsvoorstel.

Het Verbond van Verzekeraars heeft erop gewezen dat vanwege omstandigheden bij een meldingsplichtige entiteit in bepaalde gevallen de opschortingstermijn in de knel kan komen en verzoekt de FIE om redelijkheid en billijkheid in acht te nemen bij toepassing van de opschortingsbevoegdheid. In reactie hierop wordt er op gewezen dat meldingsplichtige entiteiten verplicht zijn om hun bedrijfsvoering zodanig in te richten dat zij onverwijld kunnen voldoen aan verzoeken tot opschorting. Hoe aan de opschortingsbevoegdheid zo goed mogelijk uitvoering kan worden gegeven kan worden betrokken bij de praktische uitwerking van het wetsvoorstel.

Met betrekking tot het verzoek van DUFAS om meer duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop moet worden omgegaan met situaties waarin de duur van de opschortingsbevoegdheid per lidstaat verschilt bij een grensoverschrijdende transactie, wordt opgemerkt dat het aan de lidstaten is om de maximale duur van de opschorting vast te stellen. Deze periode kan ten hoogste tien werkdagen bedragen. Bepalend voor de maximale duur van de opschorting is de termijn die in de desbetreffende lidstaat van toepassing is. Dit betekent dat als een buitenlandse FIE een verzoek richt aan FIU-Nederland om een transactie op te schorten, ten hoogste de in het voorgestelde artikel 3.6 genoemde termijn van toepassing is op het verzoek aan de meldingsplichtige entiteit. Andersom kan op een verzoek van FIU-Nederland aan een buitenlandse FIE om een transactie op te schorten, ten hoogste de in dat land geldende termijn van toepassing zijn op het verzoek aan de meldingsplichtige entiteit.

De VBIN wijst er op dat er niet voor is gekozen om gebruik te maken van de mogelijkheid die de zesde antiwitwasrichtlijn biedt om een langere opschortingstermijn dan de standaard vijf tot tien werkdagen vast te stellen. Deze afwijking vraagt volgens de VBIN om reparatie van relevante wetgeving.

In reactie hierop wordt opgemerkt dat de zesde antiwitwasrichtlijn de maximale duur van de opschortingsbevoegdheid in beginsel beperkt tot tien werkdagen in geval het de opschorting van transacties betreft en vijf werkdagen als een bank-, betaal- of cryptoactivarekening of zakelijke relatie tijdelijk wordt opgeschort. Het voorgestelde artikel 3.6 is hiermee in overeenstemming. Van de mogelijkheid die de zesde antiwitwasrichtlijn biedt om een langere opschortingstermijn vast te stellen is geen gebruik gemaakt. Met de aansluiting bij de hierboven en in artikel 3.6 opgenomen maximale termijn wordt beoogd een zo beperkt mogelijke inbreuk te maken op de rechten en belangen van een betrokkene bij de opschortingsbevoegdheid.

Met betrekking tot het voorgestelde vijfde lid wordt volgens LenL niet duidelijk gemaakt dat de meldingsplichtige entiteit zelf de bevoegdheid heeft om de transacties of rekeningen vrij te geven na afloop van de opgenomen termijnen, indien niet vóór die tijd reeds een bericht van de FIE is ontvangen dat de opschorting wordt ingetrokken. Het heeft de voorkeur van L& LenL om expliciet op te nemen dat na afloop van de termijn van vijf respectievelijk tien werkdagen de opschorting vervalt en de meldingsplichtige entiteit zelfstandig mag beoordelen of zij de transactie of rekening vrijgeeft zonder dat zij hiervoor een bevestiging van de FIE hoeft af te wachten.

Deze suggestie is niet overgenomen. Uit het voorgestelde artikel 3.6, vijfde lid, in relatie bezien met artikel 71 antiwitwasverordening volgt afdoende dat meldingsplichtige entiteiten een transactie of rekening kunnen vrijgeven als de FIE niet voor het aflopen van de in artikel 3.6 genoemde maximale termijn het opschortingsverzoek heeft ingetrokken. Het inherente gevolg van een maximale opschortingstermijn is dat de opschorting na afloop van de maximale termijn vervalt en een meldingsplichtige entiteit de transactie, rekening of zakelijke relatie dient vrij te geven. Verwezen wordt naar de toelichting op het voorgestelde artikel 3.6, vierde lid, waarin de relatie van de opschortingsbevoegdheid tot artikel 71 antiwitwasverordening is verduidelijkt.

De NBA ziet in het voorgestelde achtste lid een spanningsveld tussen de geheimhoudingsvereisten en het vereiste dat de cliënt op diens verzoek moet worden geïnformeerd over een eventuele opschorting. Wat LenL betreft dient expliciet toegevoegd te worden dat het informeren van een cliënt over de opschorting geen overtreding zal opleveren van artikel 73 antiwitwasverordening (het *tipping-off* verbod). Privacy First adviseert om cliënten direct te informeren over toepassing van de opschortingsbevoegdheid, behoudens uitzonderingen.

In reactie op deze adviezen wordt opgemerkt dat de informatieverplichting uit het voorgestelde achtste lid een uitzondering vormt op de geheimhoudingsverplichting als bedoeld in het voorgestelde artikel 5.5, eerste lid. Dit artikel biedt de mogelijkheid om, in afwijking van de verplichting tot geheimhouding, gegevens waarover een meldingsplichtige entiteit op grond van dit wetsvoorstel beschikt kenbaar te maken als dit door die wet wordt geëist. Met het voorgestelde achtste lid wordt hieraan invulling gegeven. In de toelichting op het achtste lid is verduidelijkt dat het voldoen aan de in dat lid opgenomen informatieverplichting geen inbreuk vormt op het in artikel 73 antiwitwasverordening opgenomen *tipping-off* verbod.

Het advies van Privacy First om een cliënt direct te informeren over toepassing van de opschortingsbevoegdheid is niet opgevolgd. Het informeren van een cliënt over toepassing van de opschortingsbevoegdheid vormt een uitzondering op het strikte geheimhoudingsregime dat voor de FIE geldt. Vanwege de vertrouwelijke aard van de analyses die de FIE uitvoert, wordt met de keuze voor een passieve informatieplicht gewaarborgd dat een zo beperkte mogelijke inbreuk wordt gemaakt op het strikte geheimhoudingsregime. Door te voorzien in een passieve informatieplicht is de regering van oordeel dat een zo goed mogelijke balans is gevonden tussen het belang van het voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering en de belangen van cliënten die met de opschortingsbevoegdheid worden geconfronteerd.

In reactie op de opmerking van de Nederlandse Orde van Advocaten (hierna: NOvA) dat de verwijzing naar het verzoek van een cliënt, in het voorgestelde artikel 3.6, derde lid, niet duidelijk is wordt opgemerkt dat vermoedelijk op de verwijzing in het achtste lid wordt gedoeld. Het voorgestelde achtste lid voorziet er in dat een meldingsplichtige entiteit een cliënt op diens verzoek informeert over de opschorting van een transactie of rekening. In de artikelsgewijze toelichting is verduidelijkt dat dit betekent dat een meldingsplichtige entiteit een cliënt niet zelf actief mag informeren, maar uitsluitend als deze daarom verzoekt.

Met betrekking tot het voorgestelde negende lid vraagt de NVB zich af hoe deze bevoegdheid zich verhoudt tot de onthouding van het uitvoeren van transacties, in artikel 71 antiwitwasverordening, en de verplichtingen van de *Instant Payments Regulation*. Om geen misverstand te laten bestaan verzoekt de NVB om in de toelichting op te nemen dat de civielrechtelijke vrijwaring voor banken reeds volgt uit de artikelen 6:75 en 6:162, tweede lid, Burgerlijk Wetboek. Het wetsvoorstel geeft volgens de NVB geen inzicht in hoe effectieve rechtsbescherming wordt gewaarborgd voor burgers en meldingsplichtige entiteiten die worden geconfronteerd met besluiten die hen raken, wanneer dit besluit wordt genomen op verzoek van de FIU-Nederland of van een buitenlandse FIE. Privacy First stelt dat schade door onterechte toepassing van de opschortingsbevoegdheid moet worden vergoed door de Staat en stelt voor het negende lid te schrappen. Ook het Verbond van Verzekeraars vraagt zich af wie aansprakelijk is voor schade die voortvloeit uit het geven van opvolging aan door de FIE gedaan opschortingsverzoek. Tevens vraagt het Verbond van Verzekeraars zich af of meldingsplichtige entiteiten zelf af kunnen wegen of na het verlopen van de opschorttermijn de transactie wordt uitgevoerd of de rekening wordt vrijgegeven en niet nodeloos hoeven te wachten tot hiervoor toestemming wordt verkregen.

Ook DUFAS schrijft in haar reactie over aansprakelijkheid en verzoekt om in artikel 3.6, negende lid - of op een andere passende wijze - expliciet op te nemen dat meldingsplichtige entiteiten niet aansprakelijk zijn voor schade die rechtstreeks voortvloeit uit het opvolgen van een FIE-verzoek. Ook de NBA vraagt ook hoe het is gesteld met de civiele aansprakelijkheidspositie van de meldingsplichtige entiteiten, en wijst erop dat in artikel 3.6, negende lid, wel wordt ingegaan op deze positie van de FIE, maar niet op de positie van de meldingsplichtige entiteiten. LenL merkt op dat het voor meldingsplichtige entiteiten erg behulpzaam zou zijn als in het implementatiewetsvoorstel is opgenomen, dan wel in de toelichting wordt toegelicht, dat het geven van uitvoering aan een opdracht tot opschorting geen aansprakelijkheid oplevert voor de meldingsplichtige entiteit voor eventuele schade die daaruit voortvloeit. De VCP adviseert expliciet op te nemen dat ook de meldingsplichtige entiteit, haar bestuurders en werknemers niet aansprakelijk zijn voor enige schade die een derde lijdt als gevolg van een verzoek als bedoeld in het eerste lid. VNO-NCW merkt op dat bij de nadere uitwerking van de opschortingsbevoegdheid rekening moet worden gehouden met schade die bonafide ondernemers als gevolg van de opschorting kunnen lijden. Naar aanleiding van deze adviezen is in hoofdstuk 5 een nieuw artikel 5.11 ingevoegd, dat voorziet in een expliciete vrijwaring voor de meldingsplichtige entiteit, haar bestuurders en haar werknemers die gevolg heeft of hebben gegeven aan een verzoek van de FIE tot het opschorten van het uitvoeren van een transactie of meerdere transacties of een bankrekening, betaalrekening, cryptoactivarekening of zakelijke relatie. In reactie op een vraag van de NOvA hierover wordt opgemerkt dat een cliënt of andere betrokkene schade als gevolg van toepassing van de opschortingsbevoegdheid niet kan verhalen bij een meldingsplichtige entiteit.

In reactie op de vraag van de NVB hoe de opschortingsbevoegdheid zich verhoudt tot de verplichting voor meldingsplichtige entiteiten zich te onthouden van het uitvoeren van transacties, in artikel 71 antiwitwasverordening, en de vraag van het Verbond van

Verzekeraars of meldingsplichtige entiteiten na afloop van de opschorttermijn zelf kunnen afwegen of de transactie wordt uitgevoerd of de rekening wordt vrijgegeven is de toelichting op het voorgestelde artikel 3.6, vierde lid, nader verduidelijkt. Met betrekking tot de opmerking van de NVB over het niet kunnen voldoen aan een opschortingsverzoek als een transactie op grond van de *Instant Payments Regulation* al is uitgevoerd, wordt erkend dat het niet mogelijk is de uitvoering van een dergelijke transactie te onthouden. Artikel 71 antiwitwasverordening verplicht meldingsplichtige entiteiten er toe om in dergelijke gevallen de FIU-Nederland hierover onmiddellijk in te lichten. De FIU-Nederland zal dan verzoeken om een tegoed ter grootte van de uitgevoerde transactie op de rekening van de betrokkene te blokkeren. Dit is in lijn met het doel van de opschortingsbevoegdheid om tegoeden veilig te stellen die verband houden met de uit te voeren of uitgevoerde transactie.

De NVB heeft ook gevraagd te verduidelijken hoe gedupeerde klanten tegen een opschorting op verzoek van FIU-Nederland in verweer kunnen komen. Privacy First adviseert te voorzien in een snelle, laagdrempelige bezwaarprocedure zodat cliënten de schorsing kunnen aanvechten. In reactie hierop wordt opgemerkt dat met oog op de belangen van degenen die worden geraakt door de opschortingsbevoegdheid is gekozen voor een zeer korte duur van de opschortingsbevoegdheid, van maximaal vijf werkdagen. In bepaalde gevallen kan deze termijn worden verlengd met nog eens vijf werkdagen. Hiermee blijft de opschortingstermijn binnen de marge die de zesde antiwitwasrichtlijn toelaat (10 werkdagen). Daarbij geldt dat de opschorting eerder wordt beëindigd indien dat mogelijk is. Hiermee is beoogd een zo beperkt mogelijke inbreuk te maken op de rechten en belangen van een betrokkene bij de opschortingsbevoegdheid. Tegen deze achtergrond is niet voorzien in een rechtsmiddel voor betrokkenen. De zesde antiwitwasrichtlijn verplicht ertoe te voorzien in passende rechtsbescherming indien de opschortingsbevoegdheid langer dan tien werkdagen duurt. Dat is in Nederland niet het geval.

Het is evenwel voorstelbaar dat zich gevallen kunnen voordoen waarin degene die wordt geraakt door de opschortingsbevoegdheid, zich wil verweren tegen de opschorting van een transactie, rekening of zakelijke relatie. Deze betrokkene zal zich in eerste instantie mogelijk richten tot de meldingsplichtige entiteit die op verzoek van FIU-Nederland toepassing geeft aan het opschortingsverzoek. De meldingsplichtige entiteit kan de betrokkene dan doorverwijzen naar FIU-Nederland, die immers de afweging heeft gemaakt dat tot de toepassing van deze bevoegdheid moet worden overgegaan. Bij FIU-Nederland kan een betrokkene aanvoeren waarom de opschorting ten onrechte zou hebben plaatsgevonden. Dit kan ertoe leiden dat FIU-Nederland aanvullende informatie ontvangt op basis waarvan aanleiding wordt gezien de opschorting te beëindigen. Indien de opschorting plaatsvindt op verzoek van een buitenlandse FIE, zal de betrokkene zich bij het verweren tegen deze bevoegdheid moeten wenden tot de buitenlandse FIE die heeft besloten tot toepassing van deze bevoegdheid.

Overigens wordt erop gewezen dat zowel meldingsplichtige entiteiten, als de FIU-Nederland gevrijwaard zijn van aansprakelijkheid voor enige schade die het gevolg is van toepassing van de opschortingsbevoegdheid. Het staat een betrokkene uiteraard vrij om tegen de toepassing van de opschortingsbevoegdheid door de FIU-Nederland

een rechterlijke (civiele) procedure te starten op grond van een onrechtmatige overheidsdaad.

De NBA verzoekt om te verduidelijken of de opschortingsplicht alleen geldt voor de situaties waarbij wordt voldaan aan het cliënt-begrip, zoals gedefinieerd in de concept memorie van toelichting (de houder van een bank-, betaal-, of cryptoactivarekening die opdracht geeft tot de uitvoering van een transactie). Dit zou namelijk betekenen dat het voldoen aan een opschortingsverzoek niet van toepassing is op accountants en belastingadviseurs. De NBA verzoekt om het cliënt-begrip in de context van dit artikel in het wetsvoorstel te definiëren in plaats van in de memorie van toelichting. De NBA vraagt voorts hoe de aard en omvang wordt geconcretiseerd van het opschorten van een zakelijke relatie bij een niet-financiële instelling, zoals bij zakelijke dienstverlening van accountants/belastingadviseurs aan een groep.

De NOvA heeft de indruk dat de bevoegdheid van de FIE tot het laten opschorten van zakelijke relaties, op grond van artikel 3.6 van het wetsvoorstel, vooral is gericht op financiële en bancaire transacties en niet zozeer op zakelijke relaties die de juridische beroepsgroepen onderhouden met hun cliënten. De NOvA verzoekt om verduidelijking van de opschortingsbevoegdheid en de consequenties ervan voor advocaten, mede gelet op de strafbaarstelling in de WED en de verplichting voor meldingsplichtige entiteiten om te beschikken over gedragslijnen en procedures om hieraan tegemoet te komen. Verder moet worden verduidelijkt of de bevoegdheid tot opschorting ook betrekking kan hebben op het gebruik van een derdengeldrekening en in hoeverre een cliënt of andere betrokkene nadeel en/of schade vanwege de opschorting kan verhalen bij een meldingsplichtige entiteit.

Naar aanleiding van deze adviezen wordt opgemerkt dat ook advocaten, accountants en belastingadviseurs behoren tot de kring van meldingsplichtige entiteiten, zoals die is omschreven in artikel 3, onder punt 3, antiwitwasverordening, en ten aanzien waarvan op grond van de verordening dus een opschortingsverzoek kan worden gedaan door FIU-Nederland. Een dergelijk verzoek kan zich ook uitstrekken tot de derdengeldenrekening die een advocaat voor diens cliëntcliënt aanhoudt. Dit neemt echter niet weg dat het in de praktijk niet erg waarschijnlijk is dat FIU-Nederland een verzoek tot opschorting van de uitvoering van een transactie of van een bank-betaal-, of cryptoactivarekening of zakelijke relatie zal richten tot een advocaat, accountant of een belastingadviseur, omdat hun cliënten geen bank-, betaal-, of cryptoactivarekeningen bij hen zullen aanhouden. Als het al zo zou zijn dat FIU-Nederland een opschortingsverzoek zou richten tot een advocaat, accountant of belastingadviseur, dan zou het aan de toezichthouder zijn om toe te zien op de naleving van de opschortingsplicht en de daaraan in het zesde tot en met het achtste lid verbonden vereisten. Hierbij wordt opgemerkt dat een advocaat, accountant of belastingadviseur in lijn artikel 70, tweede lid, antiwitwasverordening geen gevolg hoeft te geven aan een opschortingsverzoek voor zover dat verzoek betrekking heeft op de informatie die hij van of over een cliënt ontvangt voor het bepalen van de rechtspositie van die cliënt of bij het verrichten van hun taak van verdediging of vertegenwoordiging van die cliënt in het kader van of in verband met een rechtsgeding, daaronder begrepen advies over het instellen of vermijden van een

rechtsgeding, ongeacht of die informatie vóór, gedurende of na een dergelijk geding wordt ontvangen of verkregen.

12.4.6. Monitoring van transacties (artikel 3.7)

DUFAS merkt op dat onvoldoende duidelijk is wat deze controle inhoudt, en acht verduidelijking nodig over aspecten als de exacte aard en diepgang van de controle, de wijze waarop bevindingen moeten worden vastgelegd en de vorm, frequentie en termijn van rapportage aan de FIE. De NBA begrijpt uit het eerste lid dat de zakelijke relaties die accountants en belastingadviseurs hebben met cliënten niet onder de verplichting tot monitoring vallen omdat zij geen zakelijke relatie beheren voor een persoon, en verzoekt om verduidelijking van deze uitleg in de memorie van toelichting. Daarnaast wijst de NBA erop dat in het wetsvoorstel wordt gesproken over 'controleren'. De NBA stelt voor te blijven bij de terminologie in de richtlijn: 'toezicht houden op', en stelt ook voor te verduidelijken wat de concrete verwachting daarvan is. Ook de NOvA is hier voorstander van. De NBA verzoekt tevens om te verduidelijken of dit betekent dat accountants en belastingadviseurs terug moeten gaan naar de cliënt om informatie op te vragen om aan deze vereisten te voldoen. Volgens de NOvA maakt de toelichting op artikel 3.7 onvoldoende duidelijk wat deze verplichting inhoudt voor de advocatuur. Voor LenL is niet duidelijk hoe de in dit artikel geregelde controle afwijkt van de reguliere monitoringsverplichtingen zoals opgenomen in de antiwitwasverordening. LenL verzoekt daarnaast om te verduidelijken waar het uit te brengen van verslag over de resultaten van de controle uit moet bestaan en binnen welke termijn dit verslag met de FIE gedeeld moet worden. De VCP merkt op dat deze bevoegdheid van de FIE vooral kleinere of niet-financiële instellingen zwaar kan belasten, door bijvoorbeeld beperkte systemen of capaciteit. De VCP adviseert de monitoringsverplichting proportioneel toe te passen, rekening houdend met de capaciteit en mogelijkheden van de instelling.

Naar aanleiding van deze adviezen is de term 'controle' vervangen door de meer neutrale aanduiding 'monitoring' en is in de toelichting op dit artikel verduidelijkt dat het gaat om het volgen van transacties, om te bekijken of ze moeten worden gemeld op grond van de voorschriften van de antiwitwasverordening. Daarbij is ook ingegaan op de aard van het verslag. Zoals hierboven reeds is opgemerkt behoren ook advocaten, accountants en belastingadviseurs tot de kring van meldingsplichtige entiteiten van de antiwitwasverordening, maar is het in de praktijk niet erg waarschijnlijk dat de FIU-Nederland een verzoek tot monitoring zal richten tot een advocaten, accountant of een belastingadviseur omdat hun cliënten geen bank- of betaalrekeningen bij hen zullen aanhouden.

12.4.7. Attendering op informatie voor cliëntenonderzoeken (artikel 3.8)

De NVB merkt op dat wenselijk is om in de wettekst en memorie van toelichting nader uit te werken wat concreet van banken wordt verwacht bij een attendering door de FIE. Daarbij dient te worden verduidelijkt of en hoe deze informatie moet worden verwerkt, welke verplichtingen hieruit voortvloeien, of terugkoppeling vereist is, en wat de juridische gevolgen zijn. Naar aanleiding van deze reactie is dit in de toelichting op dit artikel verduidelijkt.

DUFAS wijst erop dat FIU-Nederland te maken heeft met aanzienlijke achterstanden in de effectieve opvolging van meldingen, waardoor waardevolle signalen onvoldoende of te laat worden benut. Door (1) verbetering van de IT-systemen voor

de FIE (meldingen worden nog altijd gedaan in het sterk verouderde 'GO-AML' systeem), (2) betere en snellere prioritering van meldingen (risicogebaseerd filteren en clusteren), en (3) intensievere samenwerking tussen FIU-Nederland, politie en meldingsplichtige instellingen, kan de effectiviteit van het stelsel aanzienlijk worden verhoogd, aldus DUFAS.

In reactie hierop wordt opgemerkt dat het Nederlandse antiwitwasbeleid de afgelopen jaren is geëvalueerd door onder meer de FATF. Uit de FATF-evaluatie kwam naar voren dat financiële informatie en andere relevante informatie goed wordt gebruikt door opsporingsdiensten en het openbaar ministerie voor de repressieve aanpak van witwassen. Niettemin is het belangrijk om te streven naar verbetering, en daarom zijn er in 2022 structurele middelen toegekend aan FIU-Nederland vanuit de gelden die beschikbaar zijn gesteld voor de aanpak van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit, en zijn er middelen specifiek toegekend aan de FIU-Nederland en partners ten behoeve van het project ketenversterking, waarin de FIU-Nederland, de politie, het openbaar ministerie en de FIOD samenwerken om het gebruik van verdachte transacties te verbeteren.

De inzet van de ketenversterking in het verbeteren van de aanlevering, het gebruik en de onderlinge feedbackloop sluit aan bij de betere prioritering van meldingen. De feedback die hieruit voortvloeit versterkt de onderlinge aansluiting tussen opsporing en de FIU-Nederland. Daarnaast wordt structureel ingezet op samenwerkingen, zoals de Fintell Alliance en de Serious Crime Task Force (SCTF). Dit heeft onder andere geresulteerd in het systeeminzicht rondom het cash compensatie model. De verwachting is dat de nieuwe Europese wetgeving aanvullende mogelijkheden gaat bieden op het gebied van samenwerking.[128]

Daarnaast is er aandacht voor de feedbackloop naar meldingsplichtige entiteiten, waarbij wordt verkend hoe de meldingsplichtige entiteiten kwalitatievere feedback kunnen ontvangen over het gebruik van door de publieke partners ontvangen verdachte transacties.

De NBA verzoekt om meldingsplichtige entiteiten structureel van gerichte terugkoppelingen te voorzien op hun meldingen, zodat zij de consequenties hiervan voor de cliëntrelatie beter kunnen evalueren. De artikelen 3.8 en 3.10 bieden hiervoor volgens de NBA een basis. Ook VNO-NCW en de NVP verzoeken om structureler feedback te ontvangen. De NVP acht het verder wenselijk dat de terugkoppeling door de FIE verder wordt uitgebreid en dwingend zou kunnen worden gemaakt om cliëntenonderzoeken effectiever te maken.

In reactie hierop wordt opgemerkt het door de FIE op grond van artikel 3.8 attenderen van meldingsplichtige entiteiten op informatie die voor hen van belang is voor het cliëntenonderzoek een bevoegdheid betreft die er op is gericht een meldingsplichtige entiteit in staat te stellen te beoordelen of er aanleiding bestaat risicobeoordelings- en risicobeheersystemen te actualiseren en een verscherpt cliëntenonderzoek in te stellen ten aanzien van een bepaalde cliënt. Deze bevoegdheid zal door de FIE worden toegepast indien de bij de FIE voorhanden

[128] artikel 75 antiwitwasverordening.

zijnde informatie daartoe aanleiding geeft. Binnen de FIE zal dit proces structureel worden ingericht zodat toepassing kan worden gegeven aan deze bevoegdheid.

Daarnaast zal de FIE tenminste jaarlijks een terugkoppeling aan meldingsplichtige entiteiten geven over in ieder geval de kwaliteit van de verstrekte informatie, de tijdigheid van de rapportage, de beschrijving van het vermoeden en de in de indieningsfase verstrekte informatie. In het uitvoeringsbesluit wordt nader uitgewerkt waarop de terugkoppeling betrekking kan hebben. Daarbij zal worden bezien of de feedback ook betrekking moet hebben op andere informatie dan die waarover ten minste feedback moet worden gegeven.

12.4.8. Gezamenlijke analyseteams (artikel 3.9)
Het Verbond van Verzekeraars vraagt of de FIE indicatoren kan ontwikkelen voor het melden van verdachte transacties, vooruitlopend op het door AMLA uitvaardigen van richtsnoeren hiervoor. In reactie hierop wordt opgemerkt dat het AML-pakket, gelet op het feit dat sprake is van maximumharmonisatie, hiervoor geen ruimte laat.

12.4.9. Gevolgen strafrechtelijke bepalingen (artikel 3.13)
Privacy First adviseert om deze bepaling niet van toepassing te laten zijn als de buitenlandse strafbaarstelling in strijd is met de Nederlandse openbare orde of met andere fundamentele Nederlandse beginselen of met de Nederlandse handhavingspraktijk.

In reactie hierop wordt opgemerkt dat de gegevensverstrekking door de FIE nader wordt uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit, waarbij onder andere zal worden voorzien in weigeringsgronden die waarborgen dat geen gegevens worden verstrekt indien dit zich niet zou verdragen met fundamentele beginselen van het Nederlandse recht.

12.4.10. Overig
Privacy First adviseert om in dit wetsvoorstel een regeling op te nemen om de FIE aan te kunnen spreken op handelen dat gevolgen heeft voor de rechtspositie en grondrechten van burgers.

In reactie hierop wordt opgemerkt dat dit reeds is geborgd. Ter waarborging van een rechtmatige gegevensverwerking door de FIE houdt de AP toezicht op de verwerking van persoonsgegevens door de FIE. Indien een burger van mening is dat sprake is van een onrechtmatig handelen door de FIE, kan de FIE op grond van onrechtmatige overheidsdaad aansprakelijk worden gesteld.

Ook adviseert Privacy First dat de FIE vóór de uitoefening van nieuwe bevoegdheden waarin dit wetsvoorstel voorziet wordt geaudit door de Auditdienst rijk (ADR) en nadien periodieke audits plaatsvinden.

Dit advies wordt niet overgenomen. De FIU-Nederland heeft op basis van ADR-aanbevelingen verbeteringen doorgevoerd ten aanzien van de toegang tot en de verwerking van politiegegevens en geeft daarover een *in-control*verklaring af, die na goedkeuring door de FG van de politie aan het ministerie van Justitie en Veiligheid wordt toegezonden. Daarbij wordt gekeken naar autorisaties en de juiste vastlegging. In 2025 heeft de FIU-Nederland aanvullend een Compliance Officer aangesteld en met dit wetsvoorstel wordt een Grondrechtenfunctionaris ingericht. Er

is reeds een gelaagd stelsel van interne beheersmaatregelen, wettelijk toezicht (AP), en externe audits en beoordelingen (Auditdienst Rijk, de Algemene Rekenkamer), alsmede internationale toetsing (FATF) ingericht. Een generieke, voorafgaande auditverplichting bij elke nieuwe bevoegdheid in dit wetsvoorstel heeft, gelet hierop, geen toegevoegde waarde.

Het huidige stelsel waarborgt rechtmatigheid, proportionaliteit en controleerbaarheid via meerdere, elkaar aanvullende lijnen (FIU-intern, nationaal door AP, ADR en AR, en internationaal door de FATF). Tegen deze achtergrond wordt een extra generieke auditverplichting, voorafgaand aan de uitoefening van elke nieuwe bevoegdheid, niet noodzakelijk geacht.

12.5. Handhaving

12.5.1. Aanwijzing centraal contactpunt (artikel 2.8)

De Vereniging van Financieringsondernemingen in Nederland (VFN) geeft aan dat slechts een centraal contactpunt verplicht moet worden op basis van concrete risicoanalyse en de verplichting ook te kunnen laten vervallen als het risicoprofiel van de instelling is gewijzigd. Ook de Vereniging van Compliance Officers (VCO) geeft aan dat er een mogelijkheid moet worden geboden om een vrijstelling van het opleggen van een centraal contactpunt te bepalen voor kleine instellingen of instellingen met uitsluitend nationale klanten. De omstandigheden waarin een centraal contactpunt moet worden aangewezen zal volgen uit technische reguleringsnormen van AMLA, conform artikel 41, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn. Er is een tweede lid toegevoegd aan artikel 2.8 dat voorschrijft dat de toezichthouder de technische reguleringsnormen in acht neemt bij het aanwijzen van een centraal contactpunt.

DUFAS verzoekt de regering inzichtelijk te maken wat de gevolgen zijn voor de meldingsplichtige entiteit van de instelling van een AML/CFT toezichtcollege, bedoeld in artikel 5.3. Dit is moeilijk op voorhand te voorspellen. In eerste instantie zullen de lasten aan de toezichthouders zelf zijn, nu zij hun samenwerking en afstemming met elkaar moeten intensiveren middels een AML/CFT toezichtcollege. Wat hiervan de gevolgen zijn voor de meldingsplichtige entiteit is lastig in te schatten en afhankelijk van de omstandigheden van het geval. Mogelijk kan de samenwerking en afstemming tot gevolg hebben dat de meldingsplichtige entiteiten behorend tot één groep minder informatie-uitvragen ontvangen van afzonderlijke toezichthouders, maar de samenwerking tussen toezichthouders kan ook leiden tot een intensivering van het toezicht.

12.5.2. Aanwijzingsbevoegdheid (artikel 4.3)

In haar consultatiereactie verzoekt DUFAS om verduidelijking van het begrip ‘wijziging aanbrengen in haar *governance*-structuur’. Deze term is woordelijk overgenomen uit artikel 56, tweede lid, onder g, zesde antiwitwasrichtlijn. Er wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de bewoording van de richtlijn.

LenL verzoekt om, omwille van de civielrechtelijke gevolgen, aan artikel 4.3 een vergelijkbare bepaling toe te voegen zoals bij de aanwijzingsbevoegdheid uit artikel 1:75, vierde lid, Wft het geval is. Daarin staat dat de overeenkomsten met derden door de aanwijzingsbeschikking niet worden aangetast. Dit is echter niet mogelijk nu de zesde antiwitwasrichtlijn hier geen mogelijkheid toe geeft.

Holland Quaestor brengt naar voren dat er voor informele aanwijzingen van toezichthouders momenteel geen mogelijkheid van bezwaar is, hoewel dit wel tot een dossieraantekening kan leiden. Uit artikelen 1.3 en 4.1 volgen de algemene toezichtsbevoegdheden van de toezichthouders op de naleving van de voorschriften uit deze wet, de antiwitwasverordening en de aangewezen verordening in artikel 1.2. Toezichthouders zijn bij de uitvoering van deze verantwoordelijkheid zelfstandig en formuleren hun eigen handhavingsbeleid. Dit kan inhouden dat zij onder meer informele maatregelen treffen. De regering ziet geen aanleiding om de uitoefening van deze algemene bevoegdheden door toezichthouders in het kader van dit wetsvoorstel nader te reguleren.

Het VCO pleit voor een formelere samenwerking tussen toezichthouders en belangenorganisaties en voor opleidingseisen van deze toezichthouders. Uit artikel 37, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn volgt dat toezichthouders voldoende middelen en deskundig personeel moeten hebben. Implementatie daarvan in een wettelijke bepaling is niet vereist, omdat dit feitelijke uitvoering betreft. Verder vraagt het Verbond van Verzekeraars om duidelijkheid dat hoofdstuk 4 betrekking heeft op het toezicht op meldingsplichtige entiteiten en niet op de FIU. Dit is verduidelijkt in de toelichting.

De NVB vraagt in algemene zin aandacht voor de rechtsbescherming bij uitbreiding van overheidstaken. Besluiten van toezichthouders zijn besluiten in de zin van de Awb en hierbij blijft beroep mogelijk bij de bestuursrechter. Tot slot verzoekt de NVB nadere regels te stellen voor de toezichthouders hoe om te gaan met gedelegeerde- en uitvoeringshandelingen vanuit AMLA. Dit AML-pakket biedt echter geen mogelijkheid om de toezichthouders te dwingen dergelijke regelgeving toe te passen of op een bepaalde manier te interpreteren. Hier kan dan dus ook geen nadere nationale regelgeving over worden opgesteld.

12.5.3. Handhavingsinstrumenten (artikelen 4.4 en 4.5)

Het Dekenberaad geeft aan dat het opleggen van een boete vanwege niet naleven van de medewerkingsplicht van artikel 5:20 Awb niet strookt met artikel 55 zesde antiwitwasrichtlijn. De medewerkingsplicht was reeds opgenomen in artikel 30, onder f, Wwft en was destijds implementatie van artikel 59 vierde antiwitwasrichtlijn. De tekst tussen beide richtlijnen is niet veranderd. Lidstaten wordt opgedragen om toezichthouders de mogelijkheid te geven een boete op te leggen bij niet-naleving van administratieve maatregelen, waaronder medewerking verlenen bij een onderzoek. Dit wordt verduidelijkt in de artikelsgewijze toelichting.

12.5.4. Handhavingsbevoegdheden ten aanzien van leden van het hoger leidinggevend personeel en UBO (artikelen 4.10 en 4.11)

De NOvA wijst erop dat de bevoegdheid tot het ontslaan of het opleggen van een tijdelijk verbod voor leden van het hoger leidinggevend personeel en het verplichten tot afstand nemen van het UBO-belang volgens artikel 6, vierde en vijfde lid, zesde antiwitwasrichtlijn niet voor alle meldingsplichtige entiteiten geldt. De reikwijdte van artikel 4.3, derde lid en 4.11 zijn hierop aangepast en in lijn met artikel 6 zesde antiwitwasrichtlijn. De bevoegdheid voor toezichthouders tot het opleggen van een beroepsverbod geldt echter voor alle meldingsplichtige entiteiten, gelet op artikel 56, derde lid, onderdeel e, zesde antiwitwasrichtlijn.

In haar consultatiereactie geeft LenL verder aan dat de artikelsgewijze memorie van toelichting bij artikelen 4.10 en 4.11 aangevuld dienen te worden in verband met de relatie tot het eigendomsrecht en de praktische uitvoerbaarheid. Bovendien wordt verzocht om een voorafgaande goedkeuringsprocedure in te regelen alvorens het eigendomsbelang overgedragen kan worden. Artikel 6, zevende lid, zesde antiwitwasrichtlijn vraagt om doeltreffende procedurele rechtsmiddelen, met inbegrip van een voorziening in rechte. Het inroepen van de bevoegdheid onder artikel 4.10 en 4.11 behelst een besluit in de zin van de Awb en dus gelden alle procedurele waarborgen uit de Awb.

12.5.5. Publicatiebevoegdheden (paragraaf 4.2)
LenL en het Verbond van Verzekeraars hebben verzocht om te verduidelijken op welk moment een publieke waarschuwing mag worden opgelegd. Daarnaast geeft LenL aan dat de bepaling in artikel 4.12 verder lijkt te gaan dan het afgeven van een publieke verklaring waarin een inbreuk wordt vermeld overeenkomstig artikel 56, tweede lid, onder c, zesde antiwitwasrichtlijn. Dit artikel is woordelijk overgenomen van artikel 59, tweede lid, onder a, vierde antiwitwasrichtlijn en destijds geïmplementeerd in artikel 32e Wwft. Hierom wordt in artikel 4.13 dezelfde formulering gebruikt als bij artikel 32e Wwft. Dit is verduidelijkt in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 4.13.

Bureau Brandeis vraagt in haar consultatiereactie om een expliciete wettelijke basis voor openbaarmaking van aanwijzingsbeschikkingen. Volgens Bureau Brandeis vallen aanwijzingsbeschikkingen namelijk niet onder de definitie van bestuursrechtelijke sancties in de zin van artikel 4.14, derde lid. De meeste aanwijzingen betreffen echter wel een verplichting tot het staken, beperken of begrenzen van een bepaalde gedraging en vallen derhalve onder ‘het opleggen van een verbod’ uit artikel 4.14, derde lid. Dit wordt verduidelijkt in de artikelsgewijze memorie van toelichting. Daarnaast geeft Bureau Brandeis aan dat administratieve maatregelen als het doen van een aanbeveling (artikel 56, tweede lid, onder a en b, zesde antiwitwasrichtlijn) niet gepubliceerd mogen worden conform artikel 58, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn en dat dit expliciet wettelijk moet worden vastgesteld. Een aanbeveling wordt ook niet gezien als een aanwijzingsbeschikking, maar behoort tot de algemene toezichtsbevoegdheden die voortvloeien uit artikel 1.3 en 4.1. Dit is tevens verduidelijkt in de artikelsgewijze memorie van toelichting.

Ten aanzien van de wens om bepaalde administratieve maatregelen uit te sluiten van openbaarmaking is verduidelijkt dat aanbevelingen die geen verbod inhouden buiten de reikwijdte van het begrip ‘bestuurlijke sanctie’ vallen, en daarom niet gepubliceerd hoeven te worden.

Ten aanzien van artikel 4.14, zevende lid, van het wetsvoorstel verzoekt het Verbond van Verzekeraars om expliciet op te nemen dat de publicatie van boetebesluiten na vijf jaar moet worden verwijderd. Dit staat reeds omschreven in artikel 4.14, zevende lid, dat de boetebesluiten vijf jaar openbaar beschikbaar zijn op de website van de toezichthouder. Ook VCO verzoekt om verduidelijking van wanneer het ‘noodzakelijk’ is om ook persoonsgegevens openbaar te houden bij de openbaarmaking van het boetebesluit. In de artikelsgewijze memorie van toelichting is reeds aangegeven dat

persoonsgegevens slechts gepubliceerd worden in overeenstemming met artikel 58, derde en vierde lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

Tot slot vroeg de LOTA zich af of de verplichting om de AMLA in kennis te stellen van boetebesluiten uit artikel 59, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn, voldoende volgt uit hoofdstuk 4 van het wetsvoorstel, mede gelet op de doorbreking van geheimhoudingsplichten. In de toelichting en de transponeringstabel is verduidelijkt dat artikel 5.6 van het wetsvoorstel hiervoor de grondslag vormt om boetebesluiten te delen met de AMLA.

12.5.6. Strafbaarstelling WED (artikel 6.8)

De NOvA kan zich niet vinden in de strafbaarstelling als economisch delict in de zin van de WED van (tenminste) de artikelen 3.7, derde lid, 4.10 en 4.11, van het wetsvoorstel. Met betrekking tot artikel 3.7, derde lid, merkt de NOvA op dat dit primair preventie betreft en zich beter leent voor bestuursrechtelijke handhaving. De norm is bovendien complex en subjectief, en levert spanning op met de geheimhoudingsplicht van de advocaat.

In reactie hierop wordt opgemerkt dat de richtlijn de lidstaten verplicht tot het treffen van effectieve en proportionele sancties. Daarbij wordt aan de lidstaten de keuze gelaten over de wijze van handhaving. In Nederland is gekozen voor een deels bestuursrechtelijke, deels strafrechtelijke handhaving. Het niet voldoen aan de in het voorgestelde artikel 3.7, derde lid, opgenomen verplichting wordt primair bestuursrechtelijk gehandhaafd. In gevallen waarin bestuursrechtelijke handhaving niet (meer) effectief is, acht de regering het van belang om strafrechtelijk te kunnen optreden. Het niet voldoen aan een opdracht van de FIE om gedurende een periode van maximaal zes maanden transacties of activiteiten te monitoren die worden uitgevoerd via een of meer bankrekeningen of betaalrekeningen, cryptoactivarekeningen of andere zakelijke relaties, die door de meldingsplichtige entiteit worden beheerd voor een persoon aan wie een aanzienlijk risico op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering verbonden is, kan immers de opsporing naar ernstige strafbare feiten frustreren. Ook wordt er op gewezen dat het gebruikmaken van door de FIE verstrekte gegevens ten behoeve hiervan de opgedragen monitoring gedurende een langere periode dan door de FIE is bepaald, een ernstige inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de houder van de rekening of zakelijke relatie betreft, die strafrechtelijk ingrijpen kan rechtvaardigen.

Hierbij wordt opgemerkt dat de regering van oordeel is dat de in het voorgestelde artikel 3.7, derde lid, gestelde norm voldoende duidelijk is. De verplichting voor meldingsplichtige entiteiten betreft het gedurende een door de FIE vast te stellen periode transacties of activiteiten te monitoren die worden uitgevoerd via een of meer bankrekeningen of betaalrekeningen, cryptoactivarekeningen of andere zakelijke relaties, die door hen worden beheerd. Bij het geven van de opdracht zal de FIE zo specifiek mogelijk aangeven waarop de opdracht betrekking heeft.

Ten aanzien van de strafbaarstelling van artikelen 4.10 en 4.11 merkt de NOvA op dat deze bepalingen de toezichthouders de bevoegdheid geven om een ontzegging of een verplichting om afstand te nemen van het UBO-belang te eisen. Deze bepalingen kunnen derhalve volgens de NOvA niet strafbaar worden gesteld nu de

normadressaat niet de meldingsplichtige entiteit is. Het door de meldingsplichtige entiteit niet voldoen aan de ontzegging of afstandneming van het UBO-belang dient echter, naast bestuursrechtelijk-, ook strafrechtelijk gehandhaafd te moeten kunnen worden. Dit is verduidelijkt in de artikelsgewijze memorie van toelichting.

De NVB wijst erop dat strafbaarstelling van overtreding van de antiwitwasverordening afwijkt van de praktijk in andere lidstaten, die voornamelijk administratieve sancties hanteren. Dit zou tot een ongelijk speelveld en een gebrek aan harmonisatie kunnen leiden. Artikel 53 zesde antiwitwasrichtlijn geeft echter expliciet de mogelijkheid om ook strafrechtelijke sancties op te leggen bij overtredingen van de antiwitwasverordening. In lijn met de implementatie van eerdere antiwitwasrichtlijnen in de Wwft is er geen reden om daar nu vanaf te wijken. Juist omdat er in lidstaten verschillende sanctieregimes staan. De Europese wetgever heeft middels richtlijn 2018/1673[129] aan beperkte harmonisatie gedaan, maar heeft verder tot nu toe nog niet de noodzaak gehad hier verder te harmoniseren.

12.6. Gegevensdeling, privacy & samenwerking

12.6.1. Gegevensdeling

Meerdere partijen verzoeken de regering om hun deelname aan een partnerschap voor informatie-uitwisseling op grond van artikel 75 antiwitwasverordening te faciliteren. Artikel 75 biedt een grondslag voor meldingsplichtige entiteiten om zo'n partnerschap op te richten, teneinde te voldoen aan hun verplichtingen als poortwachter. Aangezien de maatregel is vastgelegd op het niveau van de verordening, is deze maximaal geharmoniseerd en kunnen er nationaal geen aanvullende regels worden gesteld. De G4 verzoekt om toe te staan dat ook gemeenten deelnemen aan deze partnerschappen. Artikel 75 voorziet in de mogelijkheid dat andere bevoegde autoriteiten kunnen deelnemen. Het is echter belangrijk op te merken dat gemeenten niet worden beschouwd als bevoegde autoriteit in de zin van de antiwitwasverordening. Gezien het feit dat de antiwitwasverordening een regime van maximale harmonisatie kent, is het niet mogelijk om aanvullende regels vast te stellen voor de samenwerking zoals bedoeld in artikel 75.

De NVP verzoekt de regering om deelname van beleggingsinstellingen te faciliteren. Hierbij hebben zij allereerst opgemerkt dat het meldingsplichtige entiteiten vrij staat om deze grondslag te gebruiken en, na verificatie door de toezichthouders, een partnerschap in te richten. Daarnaast zet de regering zich in voor verduidelijking van de eisen van artikel 75.

De NVB verzoekt de regering om gebruik te maken van de lidstaatoptie om de bewaartermijn voor gegevens langer dan vijf jaar vast te stellen. De bewaartermijn van vijf jaar geldt al langer en er bestaat op dit moment geen aanleiding om deze termijn te heroverwegen of de lidstaatoptie te gebruiken, mede in het belang van de gegevensbescherming. De NVB wijst daarbij op de termijn van tien jaar die de Amerikaanse Office of Foreign Assets Control (OFAC). Hierbij zij opgemerkt dat artikel

[129] Richtlijn (EU) 2018/1673 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 inzake de strafrechtelijke bestrijding van het witwassen van geld (*PbEU* L 2018/284).

77 de mogelijkheid biedt dat bevoegde autoriteiten per geval kunnen verlangen dat de bewaartermijn van gegevens wordt verlengd tot ten hoogste tien jaar.

De NVB wijst daarnaast op de samenloop van onderdelen betreffende gegevensuitwisseling van dit wetsvoorstel met nationale wetgeving. Over artikel 5.6, eerste lid, onderdeel q, vraagt de NVB waarom er specifiek een grondslag is opgenomen voor samenwerkingsverbanden. Via een verwijzing naar samenwerkingsverbanden in artikel 5.6, eerste lid, onderdeel q, is het mogelijk om bij algemene maatregel van bestuur additionele regels te stellen over deze uitwisseling. Artikel 5.7 maakt, in afwijking van de geheimhoudingsplicht, gegevensuitwisseling mogelijk op grond van de Wet gegevensverwerking en samenwerking (WGS) en bepaalt dat de gegevensverstrekking dient te geschieden met inachtneming van de bij algemene maatregel van bestuur gestelde additionele regels. Deze beide bepalingen zijn een voortzetting van een bestaande regeling die via de WGS was opgenomen in de Wwft. De WGS is een nationale wet die een apart kader biedt voor gegevensuitwisseling tussen publieke en private partijen binnen voorgeschreven samenwerkingsverbanden. Dit kader is specifiek gericht op de doelen en grondslagen die in de WGS zijn vastgelegd.

Daarnaast vraagt de NVB waarom op grond van het Besluit verwijzingsportaal bankgegevens instanties zijn aangewezen die geen taak hebben in het voorkomen van witwassen. Zowel de Belastingdienst/Toeslagen als de Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit zijn op basis van bestaande wetgeving sinds 2020 aangewezen als partijen die gebruik mogen maken van het verwijzingsportaal bankgegevens. Bij de implementatie van het AML-pakket is dit niet heroverwogen. In paragraaf 2.2 van de toelichting is uiteengezet hoe het AML-pakket zo lastenluw mogelijk wordt geïmplementeerd.

12.6.2. Privacy

Privacy First heeft in haar consultatieactie haar zorgen geuit over de grootschalige en onduidelijk afgebakende gegevensverwerking binnen het AML-pakket. Privacy First ziet risico’s in de ruime toegang tot persoonsgegevens door een groot aantal publieke en private actoren, met onvoldoende garanties op gegevensbescherming. Er wordt gepleit voor heldere wettelijke begrenzingen, periodieke onafhankelijke audits, een beperking van de verwerking van gevoelige gegevens (zoals BSN), verbeterde beveiliging in communicatie met klanten en expliciete eisen aan gegevensdeling en risicoprofilering, vooral bij het gebruik van AI. Het toezicht op naleving van privacyregels dient volgens haar versterkt te worden. Privacy First onderstreept de noodzaak van een fundamentele herziening van de balans tussen efficiëntie, effectiviteit en grondrechtenbescherming, met speciale aandacht voor transparantie, proportionaliteit en onafhankelijk toezicht.

Privacy First beveelt concreet aan om instellingen en overheden te verbieden klanten te dwingen hun bankgegevens via open banking volledig te delen, om eisen te stellen ten aanzien van de communicatiekanalen van financiële instellen (zoals het gebruik van een EUDI-wallet) en om strikte eisen te stellen aan transparantie, onafhankelijke toetsing en risicobeheersing bij de inzet van AI voor risicoprofilering. Hierbij wijst de regering op Europese regelgeving, respectievelijk de Betaaldienstenverordening, de EIdas-verordening en de Artificiële Intelligentie (AI) verordening die hier al regels voor stellen. Tot slot beveelt Privacy First aan om nationale koppen te vermijden door

het Verwijzingsportaal banken en vergelijkbare voorzieningen te beperken tot wat EU-verplichtingen voorschrijven, de toegang en verwerking van persoonsgegevens te beperken tot strikt noodzakelijke instanties en doelen met voldoende waarborgen, en nationale AML/CFT-regels die verder gaan dan EU-regelgeving te schrappen. De regering ziet geen noodzaak, dan wel mogelijkheid, om deze aanvullende regels in dit wetsvoorstel over te nemen. Ten eerste regelt de antiwitwasverordening niet het gebruik van EUDI-wallet, maar verwijst de verordening enkel naar de EUDI-wallet, neergelegd in de eIDAS-verordening, als mogelijkheid voor het identificeren van klanten. Er is nationaal geen ruimte om hier aanvullende regels voor te stellen, laat staan beperkingen op te leggen op in een Europese verordening geregeld instrument. Hetzelfde geldt voor het gebruik van AI, dat ook door de antiwitwasverordening uitputtend wordt voorgeschreven in artikel 76. De regering verwijst hierbij naar nadere toelichting op deze paragraaf 2.1. van de toelichting.

Ook Human Rights in Finance (HRiF) uit in haar consultatiereactie kritiek op de huidige en de voorgestelde antiwitwaswetgeving. HRiF stelt dat het grootschalig verzamelen, delen en monitoren van bancaire transactiegegevens, inclusief bijzondere persoonsgegevens, plaatsvindt zonder dat daarvoor een rechtmatige, proportionele en noodzakelijke wettelijke grondslag bestaat. Ook stelt HRiF dat dataopslag en monitoring deels in Amerikaanse clouds plaatsvindt, waardoor Europese persoonsgegevens onvoldoende beschermd zijn tegen geopolitieke risico's. HRiF benadrukt dat Nederland en Europa verplicht zijn een strikte toetsing op proportionaliteit, subsidiariteit en noodzakelijkheid toe te passen, en dat de huidige en voorgestelde regelgeving op dat punt fundamenteel tekortschoot.

De regering deelt het belang van zorgvuldige gegevensbeschermingsrecht. Het AML-pakket biedt echter geen ruimte voor lidstaten om aanvullende regels te stellen op de specifieke punten die HRiF noemt. Zie paragraaf 6 en de paragraaf 11.3 van de toelichting hoe de regering algemeen omgaat met gegevensbescherming in het kader van de implementatie van het AML-pakket.

12.6.3. Samenwerking (o.a. BRP)

De NVB verzoekt de regering te werken aan toegang tot de BRP. Ook de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie pleit ervoor dat notarissen toegang krijgen tot de BRP. Parallel aan het wetgevingstraject bereiden de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Financiën samen een algemene maatregel van bestuur voor om banken met een zetel in Nederland op een veilige en proportionele manier aan te sluiten op de BRP. Hiervoor is een aanpassing van het Besluit basisregistratie personen vereist en moet de aansluiting voldoen aan een proportionaliteitstoets. De voornaamste reden om dit traject te richten op Nederlandse banken met een zetel in Nederland, en niet op alle poortwachters, is dat het verwachte effect van toegang tot de BRP voor banken binnen het financiële stelsel groot is. Een bankrekening is immers noodzakelijk voor deelname aan het economisch verkeer. Banken zijn betrokken bij het overgrote deel van alle transacties in Nederland, ook bij transacties waarbij andere poortwachters een rol spelen. Daarnaast hebben banken (voor het merendeel van hun diensten) doorgaans een langdurige en doorlopende relatie met hun klanten. Andere poortwachters, zoals advocaten, notarissen, accountants en andere financiële instellingen, verlenen doorgaans meer incidentele en minder frequente diensten aan hun klanten. Hierdoor speelt de eerder genoemde problematiek bij hen in mindere mate, bijvoorbeeld

omdat zij vanwege de meer incidentele dienstverlening minder vaak periodieke verificaties hoeven uit te voeren. Daarom is aansluiting voor banken op dit moment proportioneel. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de voorgenomen algemene maatregel van bestuur zelf.

12.7. Controles van hoger leidinggevend personeel en UBO's

Er zijn meerdere reacties binnengekomen over de controles van hoger leidinggevend personeel. Het overgrote deel van de reacties ziet op de reikwijdte van het artikel. Dit is aangepast, zodat duidelijk is welke eis voor welk type meldingsplichtige entiteit geldt. Deze verduidelijking komt tegemoet aan vragen hierover met betrekking tot de juridische beroepen. De deken en het BFT zijn niet gehouden na te gaan of de betrouwbaarheid van de leden van het hoger leidinggevend personeel en van de uiteindelijk begunstigden van advocaten en notarissen buiten twijfel staat. Wel dienen zij ervoor te zorgen dat personen die beroepsmatig zijn geaccrediteerd als advocaat of notaris, of die een hogere leidinggevende functie bekleden in of de uiteindelijk begunstigden zijn van advocaten en notarissen, niet veroordeeld zijn voor witwassen, relevante basisdelicten of terrorismefinanciering en niet geassocieerd zijn met personen die veroordeeld zijn voor witwassen, relevante basisdelicten of terrorismefinanciering. De wijze waarop de relevante toezichthouders, waaronder BFT en de deken dit gaan vaststellen, wordt uitgewerkt bij algemene maatregel van bestuur.

Indien blijkt dat niet langer aan dit vereiste wordt voldaan, hebben de toezichthouders, waaronder de deken en het BFT, de bevoegdheid om hiertegen maatregelen te nemen. Artikel 4.3, derde lid, regelt dat de toezichthouder de bevoegdheid heeft om een aanwijzing te geven om het betrokken lid van het leidinggevend personeel te doen heenzenden. Artikel 4.10 regelt dat de toezichthouder de overtreder de bevoegdheid kan ontzeggen om een hogere leidinggevende functie uit te oefenen. Artikel 4.11 regelt dat de toezichthouder een uiteindelijk begunstigde de verplichting kan opleggen om afstand te doen van de meldingsplichtige entiteit waarvan zij uiteindelijk begunstigde zijn en zich te ontdoen van hun belang in die entiteit.

Namens de advocatuur is in consultatie aandacht gevraagd voor de situatie waarbij deze maatregelen niet geëffectueerd kunnen worden zonder dat een advocaat van het tableau wordt geschrapt. Deze bevoegdheid komt de deken namelijk niet toe, deze is voorbehouden aan de tuchtrechter. De regering merkt op dat deken op grond van artikel 60ab van de Advocatenwet de raad van discipline (tuchtrechter in eerste aanleg) kan verzoeken de advocaat met onmiddellijke ingang te schorsen in de uitoefening van de praktijk of een voorlopige voorziening met betrekking tot de praktijkuitoefening van de betrokken advocaat te treffen. Ook kan de deken een klacht indienen bij de raad van discipline, waarbij de raad van discipline bij gegrondverklaring maatregelen kan opleggen, waaronder de schrapping van het tableau. Vanwege deze bevoegdheden van de deken in het bestaande nationale recht, wordt – zij het via een andere route - ook in de gevallen waarin schrapping van het tableau nodig zou zijn, voldaan aan de verplichtingen uit de zesde antiwitwasrichtlijn.

Voor het notariaat geldt ook dat het BFT niet de bevoegdheid heeft een notaris uit het ambt te zetten, mocht dit nodig zijn om niet langer een hogere leidinggevende functie uit te oefenen, dan wel om afstand te doen van een belang. Ook in dat geval geldt dat met de bevoegdheden van het BFT in het bestaande nationale recht, voldaan wordt – zij het via een andere route – aan de verplichtingen uit de zesde antiwitwasrichtlijn. Uit artikel 99, zesde lid, Wna volgt dat het BFT een klacht kan indienen bij de kamer voor het notariaat, waarna de kamer voor het notariaat op grond van artikel 103 Wna tuchtmaatregelen kan opleggen, waaronder de ontzetting uit het ambt.

In reactie op de consultatiereactie namens de advocatuur, zijn de vereisten die gelden voor de juridische beroepen en de verhouding tussen de bevoegdheden van de toezichthouders van de juridische beroepen en de tuchtrechters verduidelijkt.

Er wordt door enkele partijen gevraagd om disproportionele betrouwbaarheidstoetsen te voorkomen. De regering heeft hier geen volledige invloed op. Een deel zal nog nader uitgewerkt worden bij algemene maatregel van bestuur, maar een deel wordt ook uitgewerkt door de AMLA. Dit zullen richtsnoeren voor de nationale toezichthouders zijn. Die zijn niet bindend en de toezichthouder kan daarvan afwijken, maar het is aan de toezichthouder om te bepalen hoe hiermee wordt omgegaan. De AMLA gaat wel na of de richtsnoeren toegepast worden en zo nee, welke redenen toezichthouders hebben om hiervan af te wijken.

Er wordt daarnaast gevraagd om bepaalde entiteiten uit te zonderen van de controles. Dit kan beperkt. De antiwitwasverordening biedt de mogelijkheid om enkele meldingsplichtige entiteiten, mits voldaan aan bepaalde voorwaarden, uit te zonderen (bepaalde financiële activiteiten die genoemd staan in bijlage II van de Richtlijn kapitaalvereisten, bepaalde kansspelaanbieders en voetbalclubs, mits er een laag witwasrisico is). Dat betekent ook dat zij uitgezonderd zijn van de controles. Andere entiteiten kunnen niet uitgezonderd worden. Wel wordt geregeld dat meldingsplichtige entiteiten die reeds gecontroleerd worden kunnen volstaan met die controle, zo wordt een “dubbele toets” voorkomen, dit geldt bijvoorbeeld voor wisselinstellingen ingevolge de Wft. Er wordt ook gevraagd om dit risicogebaseerd toe te passen en grenswaarden te introduceren. Het introduceren van grenswaarden is juist niet risicogebaseerd en creëert geitenpaadjes voor witwassen. Het is aan de toezichthouder om op een risicogevoelige wijze na te gaan of er nog steeds voldaan wordt aan de vereisten en op een risicogebaseerde wijze de betrouwbaarheidstoets en de veroordelingentoets uit te voeren.

12.8. Specifieke sectoren

12.8.1. Advocaten en notarissen

12.8.1.1. Transacties waarbij de antiwitwasverordening van toepassing is

De NOvA merkt in consultatie op dat de omschrijving in de Wwft van diensten die een advocaat moet verrichten om te kwalificeren als instelling waarop de Wwft van toepassing is, verschilt van de omschrijving van de diensten in de antiwitwasverordening. Wat de gevolgen hiervan zijn, is volgens de NOvA niet duidelijk.

De regering constateert dat in de Wwft bij de implementatie van de vierde antiwitwasrichtlijn voor een afwijkende omschrijving van diensten is gekozen, die afwijkt van de omschrijving in de antiwitwasverordening. Vast staat dat artikel 3, punt 3, onder b, antiwitwasverordening voortaan rechtstreeks voorschrijft bij het verrichten van welke transacties notarissen en advocaten voor de toepassing van de antiwitwasverordening als meldingsplichtige entiteiten worden beschouwd.

12.8.1.2. Procesvrijstelling
De NOvA vraagt in consultatie om in de toelichting aandacht te besteden aan het verschil tussen de toepassing van de zogenoemde procesvrijstelling onder de Wwft en de toepassing hiervan op grond van de antiwitwasverordening. Op grond van artikel 1a, vijfde lid, Wwft is die wet in het geheel niet van toepassing op advocaten, voor zover zij voor een cliënt werkzaamheden verrichten betreffende de bepaling van diens rechtspositie, diens vertegenwoordiging en verdediging in rechte, het geven van advies voor, tijdens en na een rechtsgeding of het geven van advies over het instellen of vermijden van een rechtsgeding. Dit betekende dat advocaten in die gevallen ook geen cliëntenonderzoek op grond van de Wwft hoefde te doen. In de antiwitwasverordening geldt de procesvrijstelling bij een aantal verplichtingen, maar niet bij de verplichting om cliëntenonderzoeksmaatregelen toe te passen op grond van artikel 19 antiwitwasverordening. De regering erkent dit geconstateerde verschil en heeft hier naar aanleiding van deze consultatiereactie in paragraaf 7.5.2 van de toelichting aandacht aan besteed.

12.8.1.3. Bevoegdheid gegevensuitwisseling
De NOvA en het dekenberaad hebben in consultatie verzocht om in artikel 5.10 in te voegen dat advocaten – net als notarissen - van hun geheimhoudingsplicht kunnen afwijken ten behoeve van het meedelen van informatie als bedoeld in artikel 73, derde, vierde en vijfde lid, antiwitwasverordening. Na overleg met de KNB is artikel 5.10 gewijzigd, zodat niet langer notarissen enkel onderling deze informatie kunnen delen, maar ook advocaten onderling en notarissen en advocaten onderling. Om tegemoet te komen aan de zorg van de advocatuur hierover, is daarbij geregeld dat door een advocaat aan een notaris verstrekte informatie op deze gronden, door de notaris niet verder wordt verstrekt aan andere notarissen in een partnerschap als bedoeld in artikel 75 antiwitwasverordening.

Na de consultatiefase zijn eveneens drie leden toegevoegd aan artikel 5.10. Geregeld wordt dat notarissen geen uitvoering hoeven te geven aan hun ministerieplicht, wanneer zij hun dienstverlening op verzoek van de FIE moeten opschorten. Daarnaast is toegevoegd wat voor de toezichthouders op advocaten en notarissen, gelet op hun geheimhoudingsplicht, de grenzen zijn bij de verstrekking van gegevens en inlichtingen aan andere instanties.
Het dekenberaad heeft ook aandacht gevraagd voor een mogelijk conflict met de geheimhoudingsplicht van de deken, indien blijkt dat de deken geacht wordt vertrouwelijke informatie met de AMLA te delen ten behoeve van de uitvoering van de artikel 11 AMLA-verordening. De regering voorziet een dergelijk conflict niet, nu in overweging 18 AMLA-verordening staat dat de databank geen gegevens mag bevatten die onder het recht op vertrouwelijkheid vallen. Dat uitvoering van artikel 35 AMLA-verordening of naleving van artikel 59, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn tot

een conflict met de geheimhoudingsplicht van de deken zal leiden, wordt evenmin voorzien.

12.8.1.5. De positie van de deken
Zowel het dekenberaad als de NOvA hebben in consultatie verzocht om bij verwijzingen naar de deken in dit wetsvoorstel consequent te verwijzen naar artikel 45a, eerste lid, Advocatenwet. In lijn met de Wwft stond in de consultatieversie verschil tussen de verwijzing naar de deken als bestuursorgaan en de verwijzing naar de deken als natuurlijk persoon die toezichthandelingen ingevolge de Awb kan uitoefenen. De regering volgt het standpunt dat uit de redactie van artikel 45a Advocatenwet voldoende blijkt dat dit artikel zowel de deken van de orde in het arrondissement als bestuursorgaan bedoeld in artikel 17a, tweede lid, Advocatenwet omvat, als de deken als natuurlijk persoon die de toezichthandelingen ingevolge de Awb kan uitoefenen. Het wetsvoorstel is hierop aangepast, hetgeen de leesbaarheid ten goede komt.

In consultatie is aangegeven dat in artikel 1.4, vierde lid, een uitzondering opgenomen dient te worden voor de deken, omdat de onafhankelijkheid van de deken zich ertegen verzet dat bij ministeriele regeling nadere regels worden opgesteld over de wijze van toezicht. De regering benadrukt in reactie hierop dat deze bepaling de ministers geen ruimte geeft om zelfstandig nadere regels te stellen aan de wijze van toezicht. Deze bepaling geeft de grondslag om nadere regels uit bindende EU-rechtshandelingen over hoe de toezichthouders de zesde antiwitwasrichtlijn moeten toepassen, bij ministeriele regeling te implementeren. Van spanning met de onafhankelijke positie van de dekens is daarmee geen sprake.

12.8.1.6. Wijziging Wet op het notarisambt (Wna)
Vier consultatiereacties zien op de wijziging van de Wna, waarmee de mogelijkheid wordt gecreëerd voor notarissen om elkaar onderling middels een hit/no hit-systeem te informeren over een dienstweigering. De KNB, de G4 (samenwerkingsverband tussen Den Haag, Utrecht, Rotterdam en Amsterdam) en Netwerk Notarissen bevestigen de behoefte van notarissen aan een dergelijk systeem om shopgedrag onder kwaadwillende cliënten tegen te gaan.

Zowel Dentons als Netwerk Notarissen geven aan dat notarissen niet altijd tot dienstweigering overgaan, omdat cliënten ook hun opdracht kunnen intrekken wanneer hen door kritische vragen duidelijk wordt dat hun intenties in twijfel getrokken worden. Dentons bepleit om die reden om bij een vermoeden van witwassen of terrorismefinanciering niet dienstweigering te registreren, maar de melding van een verdachte transactie aan de FIU. Netwerk Notarissen bepleit om die reden dat notarissen ook sterke vermoedens met elkaar zouden mogen delen. Om te voorkomen dat kwaadwillende cliënten met een goed aangepast verhaal geen gerede twijfel oproepen bij een volgende notaris en daarmee alsnog hun diensten verleend krijgen, zou Netwerk Notarissen het bovendien wenselijk vinden dat het systeem ook bevraagd mag worden zonder dat sprake is van gerede twijfel.

Daarnaast worden vragen gesteld over de rechtsbescherming van cliënten die na een dienstweigering in het systeem geregistreerd worden. De Human Security Collective acht de drempel voor dienstweigering, gebaseerd op de discretionaire bevoegdheid

van de notaris, zeer laag. De gevolgen van deze subjectieve inschatting kunnen verstrekkend zijn wanneer deze gedeeld wordt met andere notarissen. De kans neemt immers toe dat deze cliënt vervolgens ook door andere notarissen zal worden geweigerd. Zij voeren aan dat het van groot belang is dat cliënten ten minste het recht hebben om geïnformeerd te worden wanneer zij op een dergelijke lijst worden geplaatst, en dat zij toegang hebben tot een vorm van bezwaar of beroep om van die lijst te worden verwijderd. Ook Dentons stelt vragen over de rechtsbescherming. Wanneer niet de dienstweigering, maar de melding van een verdachte transactie aan de FIU geregistreerd zou worden, zou volgens Dentons uit het mededelingsverbod in artikel 73 antiwitwasverordening voortvloeien dat de cliënt geen recht heeft om geïnformeerd te worden over de registratie.

De regering acht het van belang te benadrukken dat het voorgestelde artikel 22a Wna in geen geval afbreuk doet aan het mededelingsverbod van artikel 73, eerste lid, antiwitwasverordening. Wanneer een notaris een verdachte transactie heeft gemeld aan de Financiële-inlichtingeneenheid, is het op grond van die bepaling niet toegestaan dit aan de betrokken cliënt of derden mee te delen. Ook het meedelen aan andere notarissen is op grond van deze bepaling niet toegestaan, op de uitzonderingen na die genoemd staan in artikel 73, derde, vierde en vijfde lid, antiwitwasverordening. Dit is toegevoegd aan de artikelsgewijze toelichting bij artikel 22a Wna.

Ten aanzien van de opmerking dat er gevallen kunnen zijn waarin het niet tot dienstverlening komt, maar niet expliciet dienst wordt geweigerd, merkt de regering het volgende op. Op grond van artikel 21, tweede lid, Wna is de notaris verplicht zijn dienst te weigeren wanneer naar zijn redelijke overtuiging of vermoeden de werkzaamheid die van hem verlangd wordt leidt tot strijd met het recht of de openbare orde, wanneer zijn medewerking wordt verlangd bij handelingen die kennelijk een ongeoorloofd doel of gevolg hebben of wanneer hij andere gegronde redenen voor weigering heeft. In de toelichting bij de toevoeging van redelijk vermoeden staat dat dit betekent dat een notaris bij gerede twijfel aan de goede bedoelingen van zijn cliënt verplicht is zijn dienst te weigeren, althans zich eerst door nader onderzoek dient te overtuigen van het geoorloofde karakter ervan. Dit brengt met zich dat in de omschreven gevallen waarin bij cliënten door kritische vragen duidelijk wordt dat hun intenties in twijfel getrokken worden, de notaris reeds dienst had moeten weigeren. Wanneer hij door nader onderzoek overtuigd is geraakt van het geoorloofde karakter van de dienst en hij deze verleent, dient de aanvankelijke geregistreerde dienstweigering verwijderd te worden.

Het voorstel in consultatie om ook sterke vermoedens te mogen delen, is daarmee niet van toegevoegde waarde en biedt bovendien onvoldoende rechtsbescherming voor de betrokken cliënt. Wanneer de betrokken cliënt de rechtmatigheid van een dienstweigering betwist, kan hij een klacht hierover indienen bij de Geschillencommissie notariaat. Ook kan hij op grond van artikel 99, eerste lid, Wna een klacht indienen bij de tuchtrechters van de Kamer voor het notariaat. Voor een uitspraak over een eventuele schadevergoeding staat de gang naar de civiele rechter open. Ook kan in kort geding alsnog dienstverlening worden gevorderd.

Overigens wordt terecht opgemerkt dat een dienstweigering (en hiermee registratie) voor de betrokken cliënt altijd kenbaar dient te zijn. De AVG is van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens in het kader van artikel 22a Wna, inclusief het recht om inzage te verzoeken en bezwaar te maken tegen de verwerking. Dat het volgens een consultatiereactie wenselijk zou zijn het systeem ook te mogen bevragen zonder dat sprake is van gerede twijfel, kan niet gevolgd worden gelet op de terughoudendheid die geboden is bij de verwerking van persoonsgegevens. Om zeker te stellen dat maatregelen worden getroffen ter bescherming van de grondrechten en de fundamentele belangen van de persoon ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens, zal dit imperatief worden geformuleerd in het zesde lid van artikel 22a Wna.

Tot slot heeft de KNB drie verbeteringen van het artikel voorgesteld, die in het wetsvoorstel zijn verwerkt. Zo is toegevoegd dat de registratie onverwijld dient plaats te vinden, om de effectiviteit van de regeling te vergroten. Ook is toegevoegd dat in het geval de persoon een rechtspersoon is, de naam, de voornamen, de geboorteplaats en de geboortedatum van de bestuurder van de rechtspersoon die zich namens de rechtspersoon tot de notaris heeft gewend verwerkt wordt. Dit omdat de bestuurder de aanleiding kan hebben gegeven tot de dienstweigering. Ook is toegevoegd dat in het geval de persoon een rechtspersoon is, ook het registratienummer als bedoeld in artikel 22, eerste lid, onderdeel b, onder iii, antiwitwasverordening verwerkt wordt. Dit om de juiste rechtspersoon te kunnen identificeren wanneer er meerdere rechtspersonen zijn met dezelfde rechtsvorm en naam.

12.8.2. Trustdiensten en wijziging Wet toezicht trustkantoren 2018

Verschillende vertegenwoordigers uit de financiële sector, in het bijzonder de trustsector, hebben gereageerd op de voorgestelde wijzigingen van de Wtt 2018 en de bepalingen die gaan over trustdiensten. Tot de respondenten behoren onder meer HQ, de Nederlandse Vereniging van Trustkantoren (NVvTK), de Financial Oversight Alliance (FOA) en de VCO.

Naar aanleiding van de consultatiereacties zijn de wettekst en memorie van toelichting op verscheidene punten aangepast en aangevuld. Dit geldt onder andere voor de nieuwe registratiebepaling in artikel 2.3, die bepaalt dat aanbieders van trustdiensten en vennootschappelijke diensten als bedoeld in de antiwitwasverordening zich moeten registreren. Deze bredere registratieplicht vervangt de eerdere bepaling, die in de consultatieversie uitsluitend op domicilieverleners gericht was en in de Wtt 2018 was opgenomen. Deze registratieplicht is opgenomen in het wetsvoorstel, omdat op de registratieplichtigen de verplichtingen uit dit wetsvoorstel en de antiwitwasverordening van toepassing zijn, en niet de bepalingen van de Wtt 2018. Uitbreiding is noodzakelijk, aangezien de antiwitwasverordening trustdiensten omvat die niet onder de reikwijdte van de vergunningsplicht van de Wtt 2018 vallen en waarvoor op grond van de zesde antiwitwasrichtlijn een registratie- dan wel vergunningsregime moet gelden. Verder zijn in meerdere reacties technische vragen gesteld over de wijze waarop bepaalde bepalingen van de antiwitwasverordening in de praktijk moeten worden toegepast en uitgelegd. De uitleg van dergelijke verplichtingen ligt niet meer bij de Nederlandse wetgever, maar dient, waar nodig, nader toegelicht te worden door de desbetreffende nationale toezichthouders en de AMLA. De AMLA vaardigt hierover

ook technische reguleringsnormen en richtsnoeren uit. Hieronder wordt, voor zover relevant voor dit wetsvoorstel, nader ingegaan op reacties.

Er zijn meerdere reacties binnengekomen over de verplichting tot verscherpt cliëntenonderzoek voor trustdienstverleners in artikel 2.6. Deze reacties zien op de vraag over de noodzaak en proportionaliteit van het artikel en pleiten voor het schrappen dan wel nader toelichten van het artikel. De reacties noemen dat een algemene verplichting tot verscherpt cliëntenonderzoek in strijd zou zijn met de risicogebaseerde benadering van de antiwitwasverordening, tot disproportionele lasten leidt en niet past binnen de gewenste Europese harmonisatie. Ook wordt betoogd dat de witwasrisico's in de (vergunde) trustsector inmiddels zijn afgenomen, waardoor volgens deze partijen de voorgestelde verplichting niet meer gerechtvaardigd is. Daarnaast is gevraagd waarom deze verplichting in het wetsvoorstel zelf is opgenomen en niet in een algemene maatregel van bestuur, zodat deze eenvoudiger kan worden aangepast indien de risico's in de toekomst afnemen.

Hoewel een risicogebaseerde aanpak de kern vormt van de antiwitwasverordening, biedt artikel 34, zesde lid, antiwitwasverordening, lidstaten de mogelijkheid hiervan af te wijken. Lidstaten kunnen meldingsplichtige entiteiten verplichten verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen toe te passen wanneer uit blijkt dat een sector een aantoonbaar hoger risico kent. De meest recente NRA Witwassen uit 2023 laat zien dat de focus van de witwasdreiging is verschoven naar de niet-vergunde trustdienstverlening, maar dat trustdiensten nog altijd een hoog risico op witwassen kennen. De beheersing van de bredere integriteitsrisico's bij vergunde trustkantoren is door aangescherpte wetgeving en intensiever toezicht weliswaar verbeterd, maar risico's blijven substantieel. Trustdiensten worden gekenmerkt door een hoog risico op witwassen en kwetsbaarheid voor misbruik door hun complexe en ook fiscaal gedreven structuren van rechtspersonen. Oftewel, de maatregelen die in de Wtt 2018 zijn opgenomen, zijn nodig om de risico's die gepaard gaan met trustdienstverlening te mitigeren. Immers blijkt uit de NRA, dat zonder die maatregelen de weerbaarheid van vergunde trustkantoren laag is (en het risico dus hoger). Dit onderstreept wat betreft de regering de noodzaak om de huidige koers van verplichte verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen voor trustkantoren voort te zetten. Bovendien noemt bijlage III antiwitwasverordening enkele factoren die op een hoger witwasrisico kunnen wijze, zoals genoemd onder het eerste lid, onder c, d, f en h.[130] In de laatste rapportage *Integriteitstoezicht in beeld*, noemt DNB ook dat de trustsector het risico blijft lopen te worden misbruikt voor witwassen, doordat zij vaak onderdeel is van internationale en complexe juridische en financiële structuren.[131] Dit sluit aan bij de indicatoren genoemd in bijlage III. Wat betreft de regering is dit voldoende om

[130] Dit zijn de cliëntgebonden risicofactoren: rechtspersonen of juridische constructies die vehikels zijn voor het aanhouden van persoonlijke activa;
Vennootschappen met gevolmachtigde aandeelhouders of met aandelen aan toonder; de eigendomsstructuur van de vennootschap lijkt ongebruikelijk of buitensporig complex gezien de aard van de vennootschapsactiviteit; en de cliënt is een juridische entiteit of constructie die opgericht of opgezet is in een rechtsgebied waar hij geen reële economische activiteit, substantiële economische aanwezigheid of schijnbare economische redenen heeft.
[131] DNB, *De Nederlandsche Bank publiceert integriteitstoezicht in beeld 2026,* 10 maart 2026, raadpleegbaar via: https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/toezicht-2026/de-nederlandsche-bank-publiceert-integriteitstoezicht-in-beeld-2026.

onderbouwd deze lidstaatoptie te gebruiken. Overigens is het zo dat niet altijd alle maatregelen dienen toegepast te worden die in artikel 34 antiwitwasverordening genoemd staan. Dit dient risicogebaseerd plaats te vinden. Dat wijkt al af van de Wtt 2018, waarbij altijd alle maatregelen toegepast dienen te worden. De regering is daarom van mening dat gemiddeld gezien dit tot een afname van regeldruk leidt.

De lidstaatoptie is op wetsniveau opgenomen, omdat het artikel rechtstreeks de hoofdelementen van de antiwitwasverordening raakt. Het artikel breidt namelijk de reikwijdte van een kernverplichting tot verscherpt cliëntenonderzoek uit door trustdienstverleners te verplichten altijd verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen toe te passen. Trustdienstverleners kunnen binnen die verplichting wel risicogebaseerd bepalen welke verscherpte maatregelen in een concrete situatie passend zijn. Dat betekent dat niet altijd alle verscherpte maatregelen toegepast dienen te worden. Omdat deze elementen zodanig gewichtig zijn, is vastlegging op wetsniveau aangewezen, zodat eventuele wijzigingen met parlementaire betrokkenheid plaatsvindt.

Veel van de reacties zien op de keuze van de wetgever op de vervanging van de term ‘compliancefunctie’ door de term ‘nalevingsfunctionaris’ overeenkomstig de terminologie in de antiwitwasverordening. Respondenten pleiten daarbij voor behoud van de bestaande terminologie of voor een toelichting dat de nalevingsfunctie gelijkstaat aan de huidige compliancefunctie. Het is wenselijk de terminologie te laten aansluiten bij de antiwitwasverordening, omwille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid, aangezien verschillende vereisten voor meldingsplichtige entiteiten rechtstreeks uit die verordening voortvloeien. De wijziging van terminologie beoogt geen inhoudelijke wijziging van de functie zelf, maar is enkel bedoeld om aan te sluiten bij de terminologie van de Nederlandse vertaling van de antiwitwasverordening. Eventuele inhoudelijke veranderingen volgen uit de antiwitwasverordening, niet per definitie uit de gekozen bewoording.

Enkele reacties hebben betrekking op onderdeel H van dit wetsvoorstel, waarin het huidige uitbestedingsverbod van de compliancefunctie in artikel 16, tweede lid, Wtt 2018 wordt vervangen door artikel 18, vijfde lid, antiwitwasverordening. Hoewel artikel 18 antiwitwasverordening geen expliciet verbod bevat op de uitbesteding van de compliancefunctie, worden in het derde lid, onderdelen a tot en met f, wel taken genoemd die niet mogen worden uitbesteed. Deze taken vallen deels binnen de verantwoordelijkheid van de nalevingsfunctionaris en de nalevingsmanager, waardoor in de praktijk nog steeds een aanzienlijke beperking op de mogelijkheid tot uitbesteding van de nalevingsfunctionaris blijft bestaan. De toelichting is ten aanzien van deze punten aangevuld en verduidelijkt. HQ merkt op dat meerdere bepalingen, onder meer die in de hoofdstukken 6 en 7 Wtt 2018, kunnen vervallen, omdat deze onderwerpen reeds in de antiwitwasverordening zijn geregeld. Deze bepalingen blijven gehandhaafd, omdat de Wtt 2018 een bredere reikwijdte kent en ziet op de beheersing van integriteitsrisico’s in ruime zin, waaronder elementen die niet door de antiwitwasverordening worden bestreken. De bepalingen vullen de regels uit de antiwitwasverordening aan en blijven noodzakelijk voor een effectieve beheersing van integriteitsrisico’s binnen de trustsector. Voor het tegengaan van bredere integriteitsrisico’s in de trustsector blijft de Wtt 2018 onverkort gelden. Voor risico’s

met betrekking tot witwassen, terrorismefinanciering en de niet-naleving van financiële sancties is de antiwitwasverordening van toepassing.

Afsluitend vraagt HQ om verheldering over de wijzigingen van de Wtt 2018 in de Wijzigingswet financiële markten 2026 en over mogelijke aanpassingen van het Besluit toezicht trustkantoren 2018 (Btt 2018) en de Regeling toezicht trustkantoren 2018 (Rtt 2018). Deze onderwerpen vallen onder andere wetgevingstrajecten en worden in het kader van dit wetsvoorstel niet verder behandeld. Wijzingen in het Btt 2018 en de Rtt 2018 worden in de desbetreffende wetstrajecten verder toegelicht.

12.9. Specifieke vragen internetconsultatie

In de openbare consultatie is ook een aantal specifieke vragen gesteld, die niet per artikel kunnen worden behandeld. Deze worden hieronder een voor een besproken. Voor zover de op de vragen gegeven reacties niet in de voorgaande paragrafen aan de orde is gekomen, worden deze hier behandeld.

12.9.1. Verbetering uitvoering

De eerste vraag ziet op of er mogelijkheden zijn om de uitvoering verder te verbeteren, voor zover dat binnen de Europese regelgeving mogelijk is. Een deel van de reacties ziet op zaken die niet binnen dit wetsvoorstel vallen. Die worden dan ook verder buiten beschouwing gelaten.

De NBA noemt dat de antiwitwasverordening en de geconsulteerde uitwerking hiervan door de AMLA op gespannen voet staat met de nieuwe antiwitwasaanpak van de ministers. VNO-NCW brengt in dat het belangrijk is dat de antiwitwasaanpak zoveel mogelijk geharmoniseerd moet zijn met overige landen. Momenteel werkt de AMLA aan de uitwerking van de antiwitwasverordening. De uitwerking van de AMLA moet nog gefinaliseerd worden. Dat zal de komende jaren duidelijk worden. Bovendien is de uitwerking waar de NBA op doelt sindsdien ook nog aangepast. Daarnaast roept de NBA ook op om ervoor te zorgen dat de Nederlandse aanpak landt in de uitwerking door de AMLA en dat er ook uniformiteit moet zijn in de uitwerking van nationale toezichthouders en dat de regering hier een centrale rol in moet nemen. Dat kan beperkt. De uitwerking van AMLA wordt door de AMLA en de nationale toezichthouders opgesteld, de regering kan de toezichthouder geen instructie geven. Daarnaast hebben toezichthouders ook een eigen bevoegdheid om richtsnoeren vast te stellen. AMLA zal vanuit zijn taken om uitleg en uitvoering van regelgeving te harmoniseren en coördineren bijdragen aan een uniforme uitvoering van het AML-pakket.

VNO-NCW brengt in dat de kosten van het toezicht niet allemaal doorberekend mogen worden aan de financiële sector vanwege het algemene maatschappelijke belang. Alle kosten die doorberekend worden aan de financiële sector (ook niet ter voorkomen van witwassen gerelateerd) hebben een maatschappelijk relevantie. Immers hebben wij allen baat bij banken met solide buffers en dat zij hun rol nemen in het voorkomen van witwassen, om oneigenlijke verschillen in de samenleving te voorkomen.

VNO-NCW, de NBA en Netwerk Notarissen pleiten er voor zo snel mogelijk duidelijkheid te krijgen over wat de wijziging van de meldsystematiek betekent voor

meldingsplichtige entiteiten. In reactie hierop wordt opgemerkt dat de verplichting tot het melden van verdachte transacties voortvloeit uit de antiwitwasverordening, wat tot gevolg heeft dat nationaal geen nadere regels kunnen worden gesteld aan de meldplicht. Ter ondersteuning van de meldingsplichtige entiteiten zal de AMLA uiterlijk op 10 juli 2027 richtsnoeren inzake indicatoren verstrekken voor verdachte activiteiten of gedragingen. Nederland wordt bij de AMLA vertegenwoordigd door de FIU-Nederland en DNB. De verandering van het melden van ongebruikelijke naar verdachte transacties vraagt een zorgvuldige voorbereiding. Om meldingsplichtige entiteiten, toezichthouders en (bijzondere) opsporingsdiensten goed te informeren over de concrete gevolgen van de verandering wordt dit onderwerp met regelmaat geagendeerd in kwartaalgesprekken vanuit de beleidsdepartementen om te zorgen dat zij op tijd voorbereid zijn op de veranderingen en hiermee kunnen werken.

12.9.2. Lastenverlichting

Daarnaast is gevraagd of er ideeën zijn over hoe druk op mensen en bedrijven verlaagd kan worden in het geval van een lager witwasrisico.

De NVP brengt in dat er lagere risicofactoren opgenomen kunnen worden en dat duidelijker gemaakt kan worden wat vereenvoudigd cliëntenonderzoek inhoudt. De antiwitwasverordening bepaalt wat de risicofactoren zijn en wat vereenvoudigd cliëntenonderzoek inhoudt. De AMLA gaat dit deels nog verder uitwerken, maar lidstaten hebben niet de ruimte om hier aanvullende regels over te stellen.

12.9.3. Een correcte uitwisseling van persoonsgegevens

De antiwitwasverordening maakt het daarnaast mogelijk om persoonsgegevens uit te wisselen en of er suggesties zijn hoe dit op een wijze kan die ervoor zorgen dat burgers minder lasten ondervinden. De regering vraagt om suggesties hiervoor.

VNO-NCW brengt in dat er betere kennisdeling dient te komen, niet alleen tussen poortwachters onderling, maar ook publiek-privaat. De antiwitwasverordening staat, met enkele voorwaarden, gegevensdeling tussen poortwachters toe, zij kunnen hier gebruik van maken. Daarnaast kan er ook publiek-privaat informatie gedeeld worden. Dit gebeurt ook reeds, bijvoorbeeld over fenomenen die de FIU ziet in de OT-meldingen. Het is wel zaak dat meldingsplichtige entiteiten daar dan ook gebruik van maken. Het ziet dus niet alleen op dat er informatie gedeeld kan worden, maar dat dit ook tot verbetering leidt. De FIU-Nederland en DNB zijn beiden bezig met de gevolgen van artikel 75 antiwitwasverordening (grondslag voor gegevensverwerking) in kaart te brengen, zodat hier op een juiste manier gebruik van kan worden gemaakt. De NBA noemt dat het goed zou zijn als de AP vroegtijdig betrokken wordt bij de uitwerking van de mogelijkheden die de antiwitwasverordening biedt in het kader van gegevensdeling. De regering deelt het standpunt dat betrokkenheid van de AP een meerwaarde heeft bij deze uitwerking, zie in dat kader ook de uitvoeringstoets van de AP in paragraaf 10.10. Uiteindelijk is de AP als toezichthouder zelf bevoegd om hier keuzes in te maken.

VNO-NCW dringt aan op een betrouwbare en veilige centrale database die ondersteunt bij het cliëntenonderzoek, met inbegrip van informatie over geweigerde klanten bij andere poortwachters. Verwezen wordt naar paragraaf 11.7 van de toelichting, waarin nader wordt toegelicht welke mogelijkheden poortwachters hiervoor hebben en welke ondersteuning de regering daarbij biedt. Tevens pleit

VNO-NCW voor het reguleren van het beroep van makelaar en financieel adviseur. Dit valt echter buiten de reikwijdte van het wetsvoorstel en is bovendien niet in lijn met het uitgangspunt van lastenluwe implementatie. Daarbij wordt gewezen op het voorgenomen artikel 2.2 van dit wetsvoorstel, dat voorziet in een minimumregistratie voor alle meldingsplichtige entiteiten.

Verder vraagt VNO-NCW om mogelijkheden waarmee poortwachters die opeenvolgend dezelfde cliënt bedienen, gegevens kunnen uitwisselen, zodat dubbele informatieverstrekking wordt voorkomen. Hierop wordt verwezen naar artikelen 48 tot en met 50 antiwitwasverordening, waarin uitgebreide mogelijkheden worden geboden om informatie uit het cliëntenonderzoek tussen meldingsplichtige entiteiten uit te wisselen. Artikel 75 antiwitwasverordening biedt bovendien een grondslag om dit structureel te organiseren.

12.9.4. Mogelijke barrières

Tot slot zijn suggesties gevraagd door de regering om extra barrières voor criminelen op te werpen. VNO-NCW noemt als mogelijkheid de regulering van makelaars en financieel adviseurs. De regulering van het makelaarsberoep valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In het wetsvoorstel is reeds voorzien in een minimumregistratie voor meldingsplichtige entiteiten die niet op grond van andere regelgeving geregistreerd moeten zijn. Financieel adviseurs vallen bovendien grotendeels reeds onder de Wft.

12.10. Overige

Er is een reactie gekomen over de minimumregistratieplicht. De registratieplicht wordt verder uitgewerkt bij algemene maatregel van bestuur. Het doel is om deze lastenluw vorm te geven. Dit komt ook tot uiting in het ontwerpbesluit. De artikelsgewijze toelichting is hierop aangepast.

Door Adfiz en Inretail wordt ook ingebracht dat nationale toezichthouders terughoudend om dienen te gaan met strengere eisen te stellen in hun leidraden. Het AML-pakket en specifiek de antiwitwasverordening brengt met zich mee dat de ruime die lidstaten en ook de ruimte van de nationale toezichthouders beperkt wordt. Met de komst van de AMLA krijgt deze mandaat om verdere invulling van de antiwitwasverordening te geven. Nationale toezichthouders dienen binnen die ruimte te blijven. Verder vraagt de VCO om een overgangstermijn met het oog op de uitvoerbaarheid van de verschuiving van verplichtingen naar de antiwitwasverordening. De regering zet zich in dat door toezichthouders rekening wordt gehouden met een overgangsperiode. Tevens roepen meerdere consultatiereacties op tot het opnemen van een evaluatiebepaling in dit wetsvoorstel. Zie voor een onderbouwing om hier niet tot over te gaan paragraaf 13.1 van de toelichting. De EU-wetgever zal namelijk zelf een evaluatie uitvoeren. Voorts verzoekt een aantal partijen om (expliciete) opname van bepaalde artikelen en overwegingen uit de antiwitwasverordening in dit wetsvoorstel. De antiwitwasverordening is rechtstreeks van toepassing en gelijkwaardig aan nationale wetten. Artikelen overnemen in nationale wetten is strijdig met het zogenaamde overschrijfverbod. De regering gaat hiertoe daarom niet over. VBIN verzoekt daarbij verder om het onderscheid tussen de functies van nalevingsmanager en nalevingsfunctionaris uit de verordening te verduidelijken in de toelichting. Hierop is de toelichting aangepast.

§ 13. Evaluatie, overgangsrecht en inwerkingtreding

13.1. Evaluatie

Op grond van artikel 87 antiwitwasverordening en artikel 76 zesde antiwitwasrichtlijn wordt op 10 juli 2032 en daarna om de drie jaar beide EU-wetgeving door de Europese Commissie geëvalueerd. Daarin zal expliciet een verslag worden gemaakt van individuele lidstaten. Ook zal de Europese Commissie uiterlijk 31 december 2030 en vervolgens om de vijf jaar een verslag opmaken over de prestaties van de AMLA.[132]

Daarnaast zal dit wetsvoorstel volgens de gebruikelijke vijf jaartermijn na inwerkingtreding worden geëvalueerd. Dit is geregeld in artikel 7.1. Bij deze evaluatie zal inzicht worden gegeven in de doeltreffendheid en de effecten van de wet in de praktijk. Specifiek zal de nationale evaluatie zich toespitsen op een drietal aspecten, zoals ook in het advies van de Raad van State is geadviseerd.[133] Allereerst betreft het de effecten van de wetgeving en specifiek de invulling van de risicogebaseerde benadering door meldingsplichtige entiteiten, en de invulling van het risicogebaseerd toezicht door toezichthouders. Daarnaast zullen de gevolgen van discriminatie en uitsluiting door meldingsplichtige entiteiten geëvalueerd worden en daarmee het voorkomen en bestrijden van discriminatie. Tot slot zal ook de rechtmatigheid en proportionaliteit van de gegevensverwerkingen die op grond van dit wetsvoorstel door meldingsplichtige entiteiten en toezichthouders plaatsvinden, worden betrokken bij de nationale evaluatie. Eventuele aanpassing van de zesde antiwitwasrichtlijn en de antiwitwasverordening ligt echter primair bij de Europese Commissie. Desalniettemin kan de regering de bevindingen uit deze nationale evaluatie inbrengen bij de Commissie.

13.2. Overgangsrecht

Zowel in de antiwitwasverordening als in de zesde antiwitwasrichtlijn wordt geen overgangsrecht bepaald. In dit wetsvoorstel worden twee bepalingen opgenomen die voorzien in overgangsrecht. Allereerst krijgen entiteiten drie maanden de tijd vanaf het moment van inwerkingtreding van het wetsvoorstel om zich kenbaar te maken bij hun toezichthouder in het kader van de minimumregistratie. Zie verdere toelichting de artikelsgewijze toelichting bij artikel 7.2. Daarnaast wordt in overgangsrecht voorzien voor de handhaving van overtredingen begaan of aangevangen voor de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel. In die gevallen blijven de Wwft en de Wtt 2018 gelden, zoals deze wet onmiddellijk voor inwerkingtreding van dit wetsvoorstel luidde. Zie verdere toelichting de artikelsgewijze toelichting bij artikel 7.3. Bovendien zet de regering zich in dat door toezichthouders rekening wordt gehouden met een overgangsperiode.

13.3. Inwerkingtreding

Op grond van artikel 78 zesde antiwitwasrichtlijn moeten lidstaten de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking doen treden die nodig zijn om uiterlijk op 10 juli 2027 aan deze richtlijn te voldoen. Voor een aantal bepalingen in de richtlijn gelden een paar afwijkende implementatiedata.

Op 10 juli 2025 moest artikel 74 zesde antiwitwasrichtlijn zijn geïmplementeerd. Deze

[132] Artikel 102 AMLA-verordening.

[133] Advies 12 augustus 2026, no. W06.26.00123/III.

bepaling wijzigt de vierde antiwitwasrichtlijn en ziet op het beperken van de openbare toegang tot het UBO-register naar aanleiding van de uitspraak van 22 november 2022 van het Hof van Justitie van de Europese Unie.[134] In deze uitspraak wordt een specifiek onderdeel van de Europese antiwitwasrichtlijn over de openbare toegankelijkheid van het UBO-register ongeldig verklaard. Deze bepaling wordt geïmplementeerd middels het Wijzigingswetvoorstel beperking toegang UBO-registers.[135]

Daarnaast moeten op 10 juli 2026 artikelen 11, 12, 13 en 15 zesde antiwitwasrichtlijn zijn geïmplementeerd. Deze bepalingen zien op de toegang tot het UBO-register en geven een uitwerking van de toegang tot het UBO-register op basis van legitiem belang. Deze artikelen worden deels geïmplementeerd door het Wijzigingswetvoorstel beperking toegang UBO-registers[136] en door een algemene maatregel van bestuur waarin de toegang in het kader van legitiem belang nader uitgewerkt zal worden.[137]

Op 10 juli 2029 moet artikel 18 zesde antiwitwasrichtlijn zijn geïmplementeerd. Artikel 18 zesde antiwitwasrichtlijn ziet op de toegankelijkheid van de gegevens van vastgoedregisters (in Nederland: het Kadaster).

Op grond van artikel 90 antiwitwasverordening is deze verordening op 10 juli 2027 van toepassing. Voor professionele voetbalclubs, voetbalmakelaars zal de verordening op 10 juli 2029 van toepassing zijn. In paragraaf 3.1 wordt dit nader toegelicht. De AMLA-verordening is reeds op 1 juli 2025 van toepassing.[138]

---

[134] *HvJ EU* 22 november 2022, ECLI:EU:C:2022:912.
[135] *Stb*. 2025, 190.
[136] *Kamerstukken I* 2024/25, 36584, A.
[137] Dit besluit inzake legitiem belang is van 28 november 2025 tot 9 januari 2026 openbaar geconsulteerd.
[138] Artikel 108 AMLA-verordening.

ARTIKELSGEWIJS

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1.1. Begripsbepalingen

Het eerste lid van dit artikel definieert een aantal begrippen die in het wetsvoorstel veel worden gebruikt. Hierna worden een aantal van deze begrippen toegelicht.

Het begrip 'toezichthouder' is de belangrijkste. Hiermee worden bedoeld de in het voorstel benoemde bestuursorganen zover belast met het toezicht op de antiwitwasverordening en dit wetsvoorstel. Hierbij wordt derhalve aangesloten bij de definitie uit artikel 2, eerste lid, punt 45, antiwitwasverordening. In de Wwft werd voor deze organen de term 'toezichthoudende autoriteit' gebruikt.

Artikel 2, eerste lid, punt 46, antiwitwasverordening bevat ook het begrip 'toezichthoudende autoriteit', maar dit heeft een andere betekenis dan onder de huidige Wwft. In dit wetsvoorstel wordt uitgegaan van de nieuwe betekenis onder de verordening. Deze omvat zowel toezichthouders als de publieke instanties die toezichthouden op zelfregulerende organen. Deze laatste categorie kent Nederland niet. De definitie wordt desondanks opgenomen, omdat zij relevant kan zijn voor bepalingen ten aanzien van grensoverschrijdende samenwerking.

Daarnaast wordt de term 'bevoegde autoriteit' gedefinieerd, conform artikel 2, eerste lid, punt 44, antiwitwasverordening. Dit is een heel brede definitie die veel gebruikt wordt in de zesde antiwitwasrichtlijn. Deze term omvat uitputtend: de financiële-inlichtingeneenheden, toezichthoudende autoriteiten, overheidsinstanties die belast zijn met het onderzoeken of vervolgen van witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering of met het opsporen, in beslag nemen of bevriezen en confisqueren van criminele activa, en overheidsinstanties waaraan taken zijn toegewezen op het gebied van de bestrijding van witwassen of terrorismefinanciering.

In de Wwft werd de term 'instelling' gebezigd voor de entiteiten die onder de Wwft vielen. Omwille van de harmonisatie in de antiwitwasverordening, wordt voorgesteld om aan te sluiten bij het begrip 'meldingsplichtige entiteit' uit artikel 3 antiwitwasverordening.

Het voorgestelde tweede lid regelt dat een wijziging van de zesde antiwitwasregeling in beginsel voorgaat op de toepassing van deze wet, indien deze wijziging niet tijdig is geïmplementeerd. Dit is met name relevant wanneer dit wetsvoorstel verwijst naar de zesde antiwitwasrichtlijn. Hiermee wordt dezelfde systematiek toegepast als bij artikel 1:1a Wft.

Artikel 1.2. Verordeningen

Dit artikel, dat dezelfde systematiek bevat als ontleend aan artikel 1:3a Wft, houdt verband met de uitvoering van de antiwitwasverordening en van andere verordeningen waarmee de toezichthouders op grond van artikel 1.3, tweede lid,

kunnen worden belast. In het eerste en tweede lid is geregeld dat onder “bij of krachtens deze wet gestelde regels” ook de bij of krachtens de antiwitwasverordening of een andere Europese verordening gestelde regels moeten worden begrepen. Hierdoor zijn bijvoorbeeld de artikelen 4.1 (nalevingstoezicht) en 4.3 (aanwijzingsbevoegdheid) van deze wet automatisch ook van toepassing op de bij of krachtens Europese verordeningen gestelde regels.

Voor besluiten op grond van de Wwft geldt dat daartegen beroep in eerste aanleg kan worden ingesteld bij de rechtbank Rotterdam (bijlage 2, artikel 7, Awb) en hoger beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (bijlage 2, artikel 11, Awb). Voorgesteld wordt om deze bijzondere bevoegdheidsregeling ook te laten gelden voor dit wetsvoorstel en voor Europese verordeningen die op grond van dit wetsvoorstel zullen worden uitgevoerd. Voor besluiten op grond van dit wetsvoorstel is dat geregeld in artikel 6.9, dat de Awb wijzigt. Voor Europese verordeningen wordt dat in het derde lid van het onderhavige artikel geregeld, door de daarin opgenomen gelijkstelling van besluiten op grond van een verordening met besluiten op grond van dit wetsvoorstel.

Tenslotte voorziet het vierde lid, evenals het vierde lid van artikel 1:3a Wft, in de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen voor een goede uitvoering van verordeningen. In de uitvoeringspraktijk op grond van de Wft is gebleken dat niet in alle gevallen kan worden volstaan met de bestaande grondslagen zoals, kort gezegd, het aanwijzen van een toezichthouder en het voorzien in handhavingsbevoegdheden. De goede uitvoering van een verordening kan bijvoorbeeld vergen dat de relatie met nationale regelgeving nog aanvullend wordt geregeld. Doorgaans hebben verordeningen, vanwege hun rechtstreekse werking, een zeer korte implementatietermijn en geeft deze minder ruimte aan lidstaten voor het maken van keuzen van beleidsinhoudelijke aard. Hierdoor is delegatie op het niveau van algemene maatregel van bestuur mogelijk. Voor een indicatie van het soort situaties waarin behoefte kan bestaan aan nadere regels wordt verwezen naar artikel 5, onderdeel b, van het Besluit EU-verordeningen Wft en de artikelsgewijze toelichting bij dat artikel.[139] Verder kan het vierde lid ook worden gebruikt om uitvoering te geven aan technische reguleringsnormen van de Europese Commissie of de AMLA. De grondslag is niet ongeclausuleerd. Het beperkt zich tot de uitvoering van verordeningen die betrekking hebben op het voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering en gerichte financiële sancties en sluit ook aan bij de ruimte die de Europese wetgever aan de lidstaten heeft gelaten om ter zake van een bepaald onderwerp nog (nadere) nationale regels te kunnen stellen. Gegeven de keuze om het onderwerp bij verordening te regelen, zal die ruimte naar haar aard beperkt zijn.

Artikel 1.3. Toezichthouders

In dit artikel worden de bestuursorganen aangewezen die belast zijn met de uitvoering en de handhaving van dit wetsvoorstel en van de antiwitwasverordening. Dat zijn de volgende bestuursorganen:

- De Nederlandsche Bank N.V.;
- De Stichting Autoriteit Financiële Markten;

[139] *Stb*. 2024, 68.

- Het Bureau Financieel Toezicht, bedoeld in artikel 110, eerste lid, van de Wet op het notarisambt;
- de deken, bedoeld in artikel 45a, eerste lid, van de Advocatenwet;
- de minister van Financiën; en
- de kansspelautoriteit.

Er wordt hierbij aangesloten bij de huidige taakverdeling tussen de toezichthouders. De verschillende typen meldingsplichtige entiteiten worden bij algemene maatregel van bestuur gekoppeld aan de verschillende toezichthouders, waarbij de huidige situatie ingevolge de Wwft het uitgangspunt is. Daarnaast wordt met de minister van Financiën de DFEI bedoeld, die haar taak in mandaat van de minister uitvoert.

Het tweede lid creëert de mogelijkheid dat, indien andere Europese verordeningen worden vastgesteld die het terrein van het voorkomen van witwassen, terrorismefinanciering of het risico van niet-uitvoering of ontduiking van gerichte financiële sancties bestrijken, de genoemde toezichthouders in het eerste lid ook, middels algemene maatregel van bestuur, kunnen worden aangewezen om op de naleving van deze verordeningen toezicht te houden. Dit zijn bijvoorbeeld nu ook al in de Wwft de verordening inzake de veiling van broeikasgasemissierechten,[140] en de verordening betreffende bij geldovermakingen en overdrachten van cryptoactiva te voegen informatie.[141] Met dit lid wordt aangesloten bij de systematiek van artikelen 1:24, derde lid, en 1:25, derde lid, Wft.

Artikel 1.4 Risicogebaseerd toezicht

Artikel 1.4 implementeert artikel 40 zesde antiwitwasrichtlijn. Toezichthouders dienen op een risicogebaseerde wijze toezicht te houden. Hiervoor wordt in het eerste lid verwezen naar artikel 40 zesde antiwitwasrichtlijn waarin algemeen omschreven wordt wat risicogebaseerd toezicht behelst en, belangrijker, wordt verwezen naar de technische reguleringsnormen van de Europese Commissie en de richtsnoeren van de AMLA die hier verder op in gaan. Risicogebaseerd toezicht betekent dat er intensiever toezicht is daar waar de risico's hoger zijn en eenvoudiger toezicht daar waar de risico's lager zijn. Het is aan toezichthouders om te bezien of elke individuele niet-naleving van een verplichting uit de antiwitwasverordening daadwerkelijk handhaving vergt van de toezichthouders. Toezichthouders dienen zich te focussen op de grootste risico's en te accepteren dat er restrisico's overblijven. Daarbij is het van belang dat de toezichthouder niet alleen kijkt naar daar waar de meldingsplichtige entiteit eventuele risico's niet voldoende heeft gemitigeerd, maar dat de toezichthouder tevens kijkt of de maatregelen die de meldingsplichtige entiteit heeft genomen in verhouding staan tot het geïdentificeerde risico. De toezichthouder kan ingrijpen wanneer het risico's op witwassen laag is en de meldingsplichtige entiteit alsnog verregaande dan wel onevenredige maatregelen heeft genomen.

[140] Verordening (EU) nr. 1031/2010 van de Europese Commissie van 12 november 2010 inzake de tijdstippen, het beheer en andere aspecten van de veiling van broeikasgasemissierechten overeenkomstig Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap (*PbEU* 2010, L 302).

[141] Verordening (EU) 2023/1113 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2023 betreffende bij geldovermakingen en overdrachten van bepaalde cryptoactiva te voegen informatie en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 (*PbEU* 2023, L 150).

Anderzijds dient de toezichthouder op basis van artikel 40, vierde lid, van de antiwitwasrichtlijn ook rekening te houden met de mate van keuzevrijheid die aan de meldingsplichtige entiteit wordt gelaten. Dit voorschrift uit de richtlijn wordt geïmplementeerd in het tweede lid van artikel 1.4. Hierbij is het van belang dat de toezichthouder kijkt naar, onder andere, de risico-inschatting die de meldingsplichtige entiteit zelf maakt en dit betrekt in het toezicht. Zie verder paragraaf 8.3. over de invulling van het risicogebaseerd toezicht.

Het derde lid behelst de verplichting voor de toezichthouder om jaarlijks een verslag op te stellen en de samenvatting hiervan te publiceren. Het doel hiervan is meer transparantie van de verantwoordingsplicht van de toezichthouder. DNB geeft bijvoorbeeld in hun 'Integriteitstoezicht in Beeld' inzage in hoe zij hun toezicht uitgeoefend hebben voor onder andere de Wwft.

Middels het vierde lid wordt een delegatiegrondslag gecreëerd waarbij ter uitvoering van bindende EU-rechtshandelingen nadere regels bij ministeriele regeling kunnen worden vastgesteld. Richtlijnen bevatten steeds vaker gedetailleerde voorschriften over de wijze waarop toezichthouders uitvoering dienen te geven aan hun toezichtstaken. Toezicht wordt bij de uitvoering van Europese regelgeving immers in toenemende mate georganiseerd in netwerken van Europese instanties en nationale toezichthouders, waarbij wordt voorzien in onderlinge coördinatie en inhoudelijke afstemming van het toezicht. De delegatiegrondslag biedt de mogelijkheid om bepalingen te implementeren waarin wordt geregeld hoe de toezichthouders de zesde antiwitwasrichtlijn dienen toe te passen, voor zover deze bepalingen niet al onderdeel uitmaken van de bepalingen die zijn geïmplementeerd op het niveau van de wet of algemene maatregel van bestuur. Dit is vergelijkbaar met de Regeling taakuitoefening toezichthouders Wft.

Met het voorgestelde vijfde lid wordt geregeld dat het eerste tot en met derde lid van dit artikel niet van toepassing zijn op het toezicht uit hoofde van hoofdstuk IV antiwitwasverordening (transparantie inzake uiteindelijk begunstigden). Deze uitzondering is nodig omdat deze leden zich richten op de implementatie van artikel 40 zesde antiwitwasrichtlijn. Dat artikel spitst zich toe op het toezicht op meldingsplichtige entiteiten. Het toezicht dat de minister van Financiën houdt uit hoofde van hoofdstuk IV heeft een andere context en reikwijdte en ziet op het registeren van uiteindelijk begunstigden door alle juridische entiteiten, trusts of soortgelijke constructies. In artikel 68 antiwitwasverordening is dan ook een afzonderlijke bepaling opgenomen over de handhaving van hoofdstuk IV antiwitwasverordening. Verder wordt verwezen naar paragraaf 2.1 van de toelichting.

Artikel 1.5. Nationale risicobeoordeling

Artikel 1.5 implementeert artikel 8 zesde antiwitwasrichtlijn dat lidstaten ertoe verplicht een nationale risicobeoordeling (NRA) uit te voeren om de risico's op witwassen en terrorismefinanciering en de risico's op niet-uitvoering en ontduiking van gerichte financiële sancties die op deze van invloed zijn, te identificeren, te beoordelen, inzichtelijk te maken en te beperken.
Het eerste lid betreft hier het uitvoeren van een nationale risicoanalyses witwassen

en terrorismefinanciering. De Ministers van Financiën en Justitie en Veiligheid publiceren reeds periodiek NRA's over de risico's op witwassen en terrorismefinanciering.

Nieuw is dat er ook een analyse dient te komen op de risico's van niet-uitvoering en ontduiking van gerichte financiële sancties. De minister van Buitenlandse Zaken is coördinerend minister van het sanctiebeleid. Daarom is in het tweede lid opgenomen dat de minister van Buitenlandse Zaken verantwoordelijk is voor de NRA op de risico's van niet-uitvoering en ontduiking van gerichte financiële sancties, in samenspraak met de minister van Financiën. Hieronder vallen ook sancties die zien op proliferatiefinanciering voor zover deze binnen de reikwijdte van gerichte financiële sanctie vallen. Belangrijk om te vermelden is dat ook proliferatiefinanciering onderdeel dient te zijn van deze NRA. De VN-sancties op proliferatiefinanciering worden namelijk via artikel 215 Verwerkingsverdrag van de Europese Unie in de Europese Unie geïmplementeerd. De nationale risicobeoordelingen dienen ook opgevolgd te worden , in zowel het eerste als tweede lid is dit tot uiting gebracht. Op dit moment zijn de Ministers van de Financiën en Justitie en Veiligheid aangewezen als de centrale organen voor de coördinatie en respons van nationale risico's wat betreft witwassen en terrorismefinanciering. Dit wordt beleidsmatig verder vormgegeven en zal in lijn zijn met de huidige NRA-cyclus. De regering ziet er geen meerwaarde in een aparte entiteit als nationaal coördinator aan te wijzen, dan wel om nieuwe overlegstructuren in het leven te roepen, hier zijn er immers al verschillende van. Wel is het wenselijk dat het Financieel Expertise Centrum (FEC) een grotere coördinerende rol krijgen bij de ondersteuning van de risicogebaseerde benadering door meldingsplichtige entiteiten. Wat betreft de coördinatie van de respons op de risico's van niet-uitvoering en ontduiking van gerichte financiële sancties is de minister van Buitenlandse Zaken als coördinerend minister verantwoordelijk. Ook dit komt naar voren in het tweede lid.

Het derde lid verwijst naar artikel 8 zesde antiwitwasrichtlijn en de voorwaarden die de richtlijn stelt aan een NRA. Die moeten in acht worden genomen. Het vierde lid noemt de doelen waarvoor de NRA wordt gebruikt, door ook te verwijzen naar artikel 8 zesde antiwitwasrichtlijn. Het vijfde lid verplicht tot het openbaar maken van een samenvatting van de bevindingen van de NRA. Dat kan op een vergelijkbare wijze als nu gebeurt, namelijk door verzending naar de Tweede Kamer en publicatie online.

Artikel 1.6. Statistieken

Dit artikel implementeert artikel 9 zesde antiwitwasrichtlijn. Het eerste lid betreft de verplichting dat er statistieken worden bijgehouden door lidstaten. De onderliggende data ten behoeve van de statistieken zullen niet in het bezit zijn van de ministeries van Financiën en Justitie en Veiligheid. Om die reden wordt in het tweede lid de verzameling opgedragen aan de bevoegde autoriteiten en een informatie-uitwisselingsgrondslag gecreëerd zodat bevoegde autoriteiten dit kunnen delen met de betreffende ministeries. In het derde lid wordt geregeld dat meldingsplichtige entiteiten moeten meewerken aan de verzameling van bevoegde autoriteiten. Indirect betekent dit ook dat meldingsplichtige entiteiten zelf ook statistieken goed moeten bijhouden.
Met bevoegde autoriteiten worden niet alleen de toezichthouders die hun

bevoegdheden ontlenen aan dit wetsvoorstel, maar bijvoorbeeld ook de Kamer van Koophandel die diens verplichtingen in het kader van het voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering op grond van de Handelsregisterwet, en ook het Openbaar Ministerie,

Het derde lid regelt, in aanvulling op het eerste lid de wijze van verzameling en verzending van de statistieken naar de Europese Commissie en de AMLA.

Artikel 1.7. Limiet contante betalingen

Artikel 80 antiwitwasverordening voert een limiet op contante betalingen voor goederen en diensten in voor heel de Europese Unie van € 10.000,-. Middels dit artikel wordt invulling gegeven aan de lidstaatoptie uit artikel 80, tweede lid, antiwitwasverordening om deze limiet nationaal lager vast te stellen op € 3.000 voor goederen en diensten. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 7.2 van de toelichting.

HOOFDSTUK 2. UITVOERING ANTIWITWASVERORDENING

Artikel 2.1. Toepassing antiwitwasverordening

Dit betreft implementatie van artikel 3 zesde antiwitwasrichtlijn. Het eerste lid biedt de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur andere entiteiten dan de in de antiwitwasverordening genoemde entiteiten aan te wijzen als meldingsplichtige entiteit. Dit betreft een lidstaatoptie. Voorwaarde hiervoor is dat deze entiteiten zijn blootgesteld aan risico's van witwassen of terrorismefinanciering. Elke lidstaat is anders, dus het kan zijn dat in Nederland bepaalde sectoren kwetsbaarder zijn voor witwassen dan in andere landen. Of sectoren kwetsbaar zijn kan bijvoorbeeld aangetoond worden middels de nationale risicobeoordeling bedoeld in artikel 1.5, maar ook andere onderzoeken kunnen een aanleiding zijn om nationaal sectoren als meldingsplichtige entiteit aan te wijzen. Er moet altijd een gemotiveerde kennisgeving aan de Europese Commissie worden gestuurd indien de wetgever overweegt nationaal aanvullende sectoren aan te wijzen.

Het tweede lid biedt de mogelijkheid om bij ministeriële regeling een vrijstelling te geven van de verplichtingen als gesteld in de antiwitwasverordening. Die vrijstellingsmogelijkheid wordt geboden in artikel 4, 5 en 6 antiwitwasverordening. Artikel 7 antiwitwasverordening stelt aanvullende voorwaarden waar de vrijstelling aan moet voldoen om de vrijstelling te geven. Het gaat om vrijstellingen voor bepaalde aanbieders van kansspeldiensten, voor bepaalde professionele voetbalclubs en bepaalde financiële activiteiten, genoemd in bijlage I van de richtlijn kapitaalvereisten. Een vrijstelling voor die activiteiten leidt tot minder administratieve lasten voor die entiteiten. Net als nu het geval is bij de vrijstelling voor aanbieders van kansspeldiensten stellen de minister van Financiën en de minister van Justitie en Veiligheid de vrijstelling samen vast.[142] De vrijstellingen en voorwaarden hiervan worden daar ook verder toegelicht.

[142] Vgl. in verband met de vierde antiwitwasrichtlijn artikelen 1b Wwft en 4b Wok jo. artikel 2 Uitvoeringsregeling Wwft.

Artikel 2.2. Minimumregistratie

Met artikel 2.2 wordt artikel 4, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Dit artikel van de richtlijn vraagt om een minimumregistratie van meldingsplichtige entiteiten. Zoals uit de overwegingen van de zesde antiwitwasrichtlijn blijkt betreft dit een doelbepaling zodat de toezichthouder inzicht heeft in diens toezichtpopulatie. Het is daarom niet noodzakelijk om hiervoor een uitgebreide voorafgaande controle te introduceren. Bijvoorbeeld in de vorm van een vergunning met bijbehorende vereisten voor meldingsplichtige entiteiten. Er is daarom gekozen voor een minimumregistratie.

Het eerste lid verplicht meldingsplichtige entiteiten om te voldoen aan deze minimumregistratie en zich te registreren zodra zij een daadwerkelijk voornemen hebben om activiteiten te verrichten op grond waarvan zij als meldingsplichtige entiteit zullen kwalificeren. Oftewel: het moment waarop de entiteit zich als zodanig positioneert of organiseert, niet het moment van de eerste transactie. Het is niet de bedoeling dat entiteiten zich zekerheidshalve registreren. Na registratie wordt de entiteit gekwalificeerd als meldingsplichtige entiteit en komt daarmee onder toezicht te staan. Met deze registratie kan ook toegang tot het UBO-register verkregen worden. Ingevolge artikel 4.3, 4.4 en 4.5 kunnen toezichthouders handhaven indien er bijvoorbeeld sprake is van een onjuiste of onterechte registratie. Het toezicht op de registratieverplichting dient in lijn met artikel 1.4 risicogebaseerd (risicogevoelig) te worden uitgevoerd.

In het tweede lid is opgenomen dat het verboden is voor een entiteit zich te registreren indien er geen meldingsplichtige activiteiten worden verricht.

Het derde lid regelt dat het register waarin de meldingsplichtige entiteiten in geregistreerd staan beschikbaar wordt gesteld aan alle toezichthouders. De uitwerking hiervan vergt nadere beleidsmatige en organisatorische afwegingen. Het doel van deze bepaling is dat toezichthouders gebruik kunnen maken van die gegevens ten behoeve van het toezicht wat zij uitvoeren ingevolge artikel 1.3. Het kan namelijk zo zijn dat entiteiten onder het toezicht van meerdere toezichthouders vallen, dan is het wenselijk dat alle relevante toezichthouders op de hoogte zijn van het feit dat de entiteit waar zij toezicht op houden mogelijk ook, op basis van andere activiteiten, onder een andere toezichthouder kan vallen. Dit kan mogelijk relevant kan zijn voor het toezicht. Het register is geen publiek register, maar alleen toegankelijk voor de toezichthouders.

Het vierde lid bevat een uitzonderingsbepaling. Deze regelt dat er reeds sprake is van andere vorm van een wettelijke vergunning, registratie of inschrijving van de meldingsplichtige entiteit, dat de meldingsplichtige entiteit niet hoeft te voldoen aan artikel 2.2. Dit is bijvoorbeeld het geval voor financiële ondernemingen die op grond van de Wft een vergunning- of registratieplicht, hebben en aanbieders van kansspeldiensten, die op grond van de Wok gereglementeerd zijn. Op deze manier wordt er alleen een minimumregistratie ingericht voor die meldingsplichtige entiteiten die nog geen wettelijke registratieplicht kennen. De beperkte reikwijdte van de minimumregistratie is een vorm van lastenluwe implementatie, zodat

entiteiten zich niet dubbel hoeven te registeren.

Het vijfde lid regelt de verschillende delegatiegrondslagen, zodat bepaald kan worden wie het register gaat houden, de wijze waarop de registratie dient plaats te vinden, het moment van aanvang en beëindiging van de registratie, welke gegevens aangeleverd dienen te worden, en welke vergunning, registratie, dan wel inschrijving gelijk wordt gesteld met deze minimumregistratie.

Artikel 2.3. Registratieplicht aanbieders van trustdiensten

Artikel 4, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn schrijft voor dat lidstaten een sectorspecifieke registratie- of vergunningplicht voor aanbieders van trust- en vennootschapsrechtelijke diensten invoeren. Dat artikel wordt geïmplementeerd in artikel 2.3.

In het eerste lid van artikel 2.3 wordt de registratieplicht geïntroduceerd voor aanbieders van trust- en vennootschapsrechtelijke diensten als bedoeld in artikel 2, eerste lid, punt 11, antiwitwasverordening. Dit betreft een registratieplicht vooraf, waarbij een aanbieder zich dient te registreren indien zij deze diensten gaat verlenen. De registratieplicht geldt eveneens voor in Nederland gevestigde partijen die beroeps- of bedrijfsmatig hun diensten willen bieden aan personen in andere landen. Deze registratieplicht is sectorspecifiek en zal naast vergunningplicht op grond van de Wtt 2018 bestaan.

Het tweede lid biedt de mogelijkheid om bij ministeriële regeling een vrijstelling op de registratieplicht te verlenen. Deze vrijstelling zal alleen van toepassing zijn als er sprake is van overlap tussen de trustdienstdefinitie in de Wtt 2018 en die in de antiwitwasverordening. In zulke situaties kan zowel een vergunningsplicht op grond van de Wtt 2018 als de registratieplicht uit deze wet van toepassing zijn. In dergelijke gevallen kan worden voorzien in een (gedeeltelijke) vrijstelling van de registratieplicht bedoeld in het eerste lid, om zo de lasten voor meldingsplichtige entiteiten te beperken.

In het derde lid wordt een grondslag gecreëerd om bij algemene maatregel van bestuur de wijze waarop de registratie dient plaats te vinden nader uit te werken, evenals bij of krachtens maatregel van bestuur de gegevens die onderdeel dienen te zijn van de registratie. De inzet is dat dit zo lastenluw mogelijk wordt vormgegeven.

Het vierde lid verplicht de aanbieder om onverwijld en schriftelijk melding te doen aan de toezichthouder van wijzigingen in de gegevens als bedoeld in het derde lid. Te denken valt dan bijvoorbeeld aan gegevens die ingevolge het eerste lid bij de registratie ingediend moeten worden.

Het vijfde lid legt de toezichthouder de verplichting op om de registratie van de aanbieder binnen twee maanden te voltooien.

Het zesde lid werkt uit in welke gevallen een aanbieder niet geregistreerd wordt. Dit is het geval wanneer de aangeleverde gegevens niet volledig zijn of de toezichthouder niet overtuigd is van de juistheid ervan. Op deze manier kan de

aanbieder DNB overtuigen van de juistheid van de verstrekte gegevens of, indien van toepassing, de correcte gegevens aanleveren. Indien de aanvraag onvolledig is, kan de aanbieder deze aanvullen met de ontbrekende gegevens.

Artikel 2.4. Doorhaling registratie aanbieders van trustdiensten

Artikel 2.4 regelt in welke gevallen de toezichthouder de registratie van een aanbieder kan doorhalen. Dit kan wanneer de aanbieder zelf verzoekt om doorhaling, de registratie is verkregen op basis van onjuiste of onvolledige gegevens of indien de aanbieder zijn dienstverlening heeft beëindigd dan wel gedurende een periode van meer dan een jaar heeft gestaakt. Daarnaast kan de toezichthouder zelf overgaan tot doorhalen van de registratie indien de aanbieder niet langer bestaat.

Artikel 2.5. Controles van hoger leidinggevend personeel en uiteindelijk begunstigden

Artikel 2.5 betreft implementatie van artikel 6 zesde antiwitwasrichtlijn. Het eerste lid van de richtlijn vereist dat lidstaten toezichthouders verplichten om na te gaan of de leden van het hoger leidinggevend personeel en uiteindelijke begunstigden van de meldingsplichtige entiteiten, bedoeld in artikel 4, eerste en tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn als betrouwbaar bekendstaan en eerlijk en integer handelen. Deze meldingsplichtige entiteiten zijn wisselkantoren en kantoren voor het inwisselen van cheques, aanbieders van trust- of bedrijfsdiensten en aanbieders van gokdiensten, alsmede financiële gemengde holdings. De verplichting dat leden van het hoger leidinggevend personeel en uiteindelijk begunstigden van deze meldingsplichtige entiteiten betrouwbaar dienen te zijn, is vastgelegd in het eerste lid. Met “betrouwbaarheid” wordt in dit lid ook de in de richtlijn verwoorde eerlijkheid en integriteit bedoeld. Met nagaan dat die betrouwbaarheid “buiten twijfel staat” wordt bedoeld dat iemand betrouwbaar is. Er is aangesloten bij de terminologie van vergelijkbare toetsen, zoals die van woningcorporaties en financiële ondernemingen.

Het tweede lid regelt dat de leden van hoger leidinggevend personeel van de entiteiten bedoeld in het eerste lid ook over kennis en deskundigheid dienen te beschikken.

Het derde lid implementeert artikel 6, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn. Dit artikel uit de richtlijn bepaalt dat toezichthouders de mogelijkheid moeten krijgen om maatregelen te nemen bij een aantal meldingsplichtige entiteiten om te voorkomen dat personen die veroordeeld zijn voor witwassen, relevante basisdelicten, of terrorismefinanciering, of met hen geassocieerde personen, beroepsmatig worden geaccrediteerd, een hogere leidinggevende functie bekleden in, of dat ze de uiteindelijk begunstigden zijn van, die meldingsplichtige entiteiten. Het betreft de meldingsplichtige entiteiten, bedoeld in artikel 3, punt 3, onder a, b, d, e, f en h tot en met o, antiwitwasverordening, voor zover zij niet overeenkomstig die verordening zijn vrijgesteld. De regel geldt dus niet ten aanzien van (toezichthouders op) aanbieders van trustdiensten of vennootschapsrechtelijke diensten en voor aanbieders van kansspeldiensten (onderdelen c en g van artikel 3, punt 3 van de verordening). Er wordt in het richtlijnartikel specifiek gesproken over relevante basisdelicten. Dit wordt verder uitgewerkt bij algemene maatregel van bestuur.

Het vierde lid regelt, met het oog op een lastenluwe implementatie, dat een andere vergelijkbare toets inzake betrouwbaarheid volstaat. Op deze manier wordt voorkomen dat dubbele toetsen plaatsvinden. Leden van het hoger leidinggevend personeel en uiteindelijk begunstigden van meldingsplichtige entiteiten, die reeds in het kader van andere wetgeving worden getoetst, bijvoorbeeld in het kader van vergunningverlening onder de Wft, hoeven dus niet opnieuw te worden getoetst onder dit wetsvoorstel, tenzij feiten of omstandigheden daartoe een redelijke aanleiding geven. De systematiek is verder ontleend aan de Wft.

Het vijfde lid regelt dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld met betrekking tot de controles van hoger leidinggevend personeel en uiteindelijk begunstigden en welke omstandigheden en feiten hiervoor dienen te worden meegenomen. Hieronder worden ook antecedenten verstaan. Dit is in lijn met de bestaande systematiek van artikel 3:9, derde lid, Wft en artikel 6 van het Besluit prudentiële regels Wft. De AMLA zal daarnaast nog verdere uitwerking geven aan de criteria voor de beoordeling van de betrouwbaarheid, eerlijkheid en integriteit, en de kennis en deskundigheid in richtsnoeren. Bij het opstellen hiervan en de algemene maatregel van bestuur worden de specifieke kenmerken van elke sector waarin de meldingsplichtige entiteiten actief zijn in aanmerking genomen. De criteria om te bepalen of een persoon aan die vereisten voldoet, moeten ten minste de noodzaak weerspiegelen om dergelijke entiteiten te beschermen tegen misbruik door hoger leidinggevend personeel of uiteindelijk begunstigden voor criminele doeleinden (overweging 9 zesde antiwitwasrichtlijn). In de onderdelen d tot en met f wordt de grondslag gegeven voor regels met betrekking tot een persoon of een geassocieerde persoon als bedoeld in het derde lid. Dit betreft een persoon die een functie vervult als bedoeld in artikel 6, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn, die niet veroordeeld mag zijn voor witwassen, relevante basisdelicten of terrorismefinanciering. Ook een met deze persoon geassocieerde persoon mag niet veroordeeld zijn voor witwassen, relevante basisdelicten of terrorismefinanciering. Onderdeel d bevat de grondslag voor regels over de wijze waarop wordt vastgesteld of een persoon of een geassocieerde persoon is veroordeeld voor witwassen, relevante basisdelicten of terrorismefinanciering. Onderdeel e voor regels over wat de relevante basisdelicten zijn en onderdeel f voor regels over wie de geassocieerde personen zijn.

Het zesde lid regelt dat toezichthouders toezicht dienen te houden op de vereisten in dit artikel en daarbij een risicogevoelige benadering dienen te hanteren, in lijn met artikel 6, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn. Bij instellingen die niet onder de Wft, Wtt 2018, Pensioenwet of de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) vallen, kan toetsing achteraf (ex-post) plaatsvinden indien de toezichthouder hier aanleiding voor heeft. De betreffende persoon kan dus reeds in functie zijn. Ook hier gaat AMLA over risicogevoelig toezicht nog richtsnoeren over opstellen, zie artikel 40, eerste lid onderdeel c zesde antiwitwasrichtlijn.

Het zevende lid houdt in dat de toezichthouders toegang hebben tot de centrale AML/CFT-databank, zoals bedoeld in artikel 11 AMLA-verordening. In dat artikel 11 wordt opgesomd welke informatie onderdeel dient te zijn van de databank en toezichthouders kunnen deze informatie gebruiken ten behoeve van de toetsing.

Artikel 2.6. Verscherpt cliëntenonderzoek trustdiensten

Dit artikel verplicht aanbieders van trustdiensten of vennootschapsrechtelijke diensten om naast het reguliere cliëntenonderzoek tevens verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen toe te passen. Op grond van artikel 34, zesde lid, antiwitwasverordening kunnen lidstaten ervoor kiezen om verscherpt cliëntenonderzoek verplicht te stellen voor specifieke meldingsplichtige entiteiten.

De aard van de trustsector en de trustdiensten die door de aanbieders bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel c, antiwitwasverordening worden verleend, brengen een inherent verhoogd risico op witwassen en terrorismefinanciering met zich mee. Dit blijkt uit de NRA's die de afgelopen jaren zijn gepubliceerd door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) en uit bijlage III bij de antiwitwasverordening. In bijlage III bij de antiwitwasverordening worden onder meer cliëntgebonden risicofactoren benoemd, zoals rechtspersonen en juridische constructies die worden gebruikt voor het aanhouden van persoonlijke activa, vennootschappen met gevolmachtigde aandeelhouders en entiteiten die zijn opgericht in rechtsgebieden waar zij geen reële economische activiteit of substantiële aanwezigheid hebben. Het faciliteren van dergelijke structuren komt in de trustsector vaak voor en opleidt daarom tot een verhoogd risico op witwassen en terrorismefinanciering voor deze sector.[143] Om deze risico's te beperken, is het noodzakelijk en wenselijk om aanbieders van trustdiensten of vennootschapsrechtelijke diensten aanvullende verplichtingen op te leggen ten aanzien van de cliëntenonderzoeksmaatregelen. Dit omvat derhalve ook de aanbieders die op grond van artikel 2.3 van deze wet registratieplichtig zijn, zoals domicilieverleners. Het gaat om de maatregelen bedoeld in artikel 34, vierde lid, antiwitwasverordening. Alhoewel het toepassen van verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen met de introductie van dit artikel verplicht wordt gesteld, dient de invulling daarvan risicogebaseerd plaats te vinden. Dit volgt uit de formulering van artikel artikel 34, vierde lid, antiwitwasverordening. Daardoor hoeven niet in elke situatie alle in artikel 34, vierde lid, antiwitwasverordening genoemde verscherpte maatregelen te worden toegepast op iedere klant. Het is aan de trustdienstverlener om in te schatten welke verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen nodig zijn in verhouding tot de risico's per geval. Zie hiervoor ook de algemene toelichting, met name paragraaf 7.4.

Artikel 2.7. Juridische entiteiten en express trust constructies

Het eerste lid van dit artikel bevat een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur nader te bepalen welke vennootschappen en juridische entiteiten voor de toepassing van hoofdstuk IV antiwitwasverordening worden aangemerkt als een juridische entiteit in de zin van dit hoofdstuk. Hoofdstuk IV antiwitwasverordening geeft voorschriften over transparantie over de uiteindelijk begunstigden. Met deze grondslag kunnen Nederlandse vennootschappen en juridische entiteiten worden aangewezen die gehouden zijn tot het identificeren en registreren van de informatie over de uiteindelijk begunstigden zoals opgenomen in dit hoofdstuk. Een dergelijke grondslag is nodig om duidelijk vast te kunnen stellen welke juridische entiteiten en

[143] Zie bijlage III, eerste lid, onderdeel c, d en h, antiwitwasverordening.

vennootschappen in Nederland de normadressaat zijn van de in hoofdstuk IV antiwitwasverordening opgenomen verplichtingen. Voorheen was in artikel 10a, tweede lid, Wwft een opsomming opgenomen van vennootschappen en juridische entiteiten die verplicht waren om informatie te vergaren en te registreren over uiteindelijk begunstigden. Dit artikel uit de Wwft komt met onderhavig wetvoorstel te vervallen. Vanwege het technische karakter van de precieze uitwerking van deze opsomming is ervoor gekozen dit niet meer op wetsniveau vast te stellen, maar om dit onderdeel op het niveau van een algemene maatregel van bestuur verder uit te werken.

Het tweede lid van dit artikel bevat een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur juridische entiteiten vast te stellen die aangemerkt moeten worden als een met de express trust vergelijkbare juridische entiteit of welke juridische constructies kunnen worden gelijkgesteld aan de express trust. Ook dit is nodig om duidelijk vast te kunnen stellen welke juridische entiteiten of constructies normadressaat zijn van de verplichtingen uit hoofdstuk IV antiwitwasverordening. Er is voor gekozen om dit bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen om enige flexibiliteit te behouden ten aanzien van het aanwijzen van mogelijke juridische entiteiten of constructies en dit zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij de mogelijke risico's ten aanzien van transparantie over de uiteindelijk begunstigden.

Ten aanzien van met de express trust vergelijkbare constructies was in artikel 3, derde lid, van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies reeds opgenomen dat een Nederlandse constructie met een soortgelijke structuur of functies als een trust kon worden aangemerkt als een met de express trust vergelijkbare juridische constructie. Het ging om bij overeenkomst of samenstel van overeenkomsten ondernemingen bedoeld in de Handelsregisterwet 2007, waarin deelnemers vermogen bijeenbrengen dat voor gezamenlijke rekening wordt belegd of anderszins wordt aangewend ten behoeve van de uiteindelijk begunstigden van dat fonds. Onder deze definitie vielen in ieder geval open en besloten fondsen voor gemene rekening. Vanwege de delegatiegrondslag uit het tweede lid van dit artikel is artikel 3, derde lid van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trust en soortgelijke constructies komen te vervallen. Een soortgelijke gelijkstelling wordt echter in de algemene maatregel van bestuur opgenomen.

Artikel 2.8. Centraal contactpunt

Met het voorgestelde artikel wordt artikel 41 zesde antiwitwasrichtlijn, geïmplementeerd. Deze bepaling richt zich tot instellingen die hun bedrijf maken van het uitgeven van elektronisch geld, het verlenen van betaaldiensten en het aanbieden van cryptoactivadiensten, die in Nederland een andere vestigingen hebben dan een dochteronderneming of bijkantoor of die actief zijn via agenten of distributeurs of via andere soorten infrastructuren. Voor deze dienstverleners kunnen lidstaten hen verplichten een centraal contactpunt in de lidstaat aan te stellen.

De lidstaatoptie om te verplichten een centraal contactpunt aan te wijzen was reeds opgenomen in artikel 45 vierde antiwitwasrichtlijn en destijds geïmplementeerd in

artikel 2e Wwft. In lijn met de Wwft wordt deze lidstaatoptie ingevuld als bevoegdheid voor de toezichthouders om dergelijke contactpunten aan te wijzen. Hiermee wordt voorkomen dat iedere voornoemde instelling vooraf en bij voorbaat, een dergelijk contactpunt moet aanstellen. Een toezichthouder heeft in plaats daarvan de bevoegdheid om per geval een entiteit te verplichten een centraal contactpunt aan te wijzen.

Het centraal contactpunt vervult een coördinerende rol tussen de instelling en diens vestigingen en tussen de instelling en de toezichthoudende autoriteit van de lidstaat waar deze vestigingen gesitueerd zijn. Op grond van artikel 41, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn zal de AMLA technische reguleringsnormen opstellen met criteria voor het bepalen van de omstandigheden waarin de aanwijzing van een centraal contactpunt passend is, en de taken van de centrale contactpunten. Middels het tweede lid van het voorgestelde artikel wordt bewerkstelligd dat de toezichthouder deze technische reguleringsnormen in acht neemt bij het aanwijzen van het centrale contactpunt.

HOOFDSTUK 3. FINANCIËLE-INLICHTINGENEENHEID

Artikel 3.1. Oprichting Financiële-inlichtingeneenheid

Het voorgestelde eerste lid regelt dat er een Financiële-inlichtingeneenheid is. Zoals in het algemeen deel is aangegeven, betreft dit de FIU-Nederland. De taken en bevoegdheden van de FIE worden geregeld in artikel 3.2. De term Financiële-inlichtingeneenheid, ofwel FIE, is destijds ingevoerd met de derde antiwitwasrichtlijn en markeert de door de richtlijn en ook door de FATF verlangde zelfstandige en onafhankelijke positie van de eenheid.[144]

Met dit lid wordt artikel 19, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd, dat bepaalt dat elke lidstaat een FIE opricht om witwassen en terrorismefinanciering te voorkomen, op te sporen en op doelmatige wijze te bestrijden. Dit lid is ongewijzigd overgenomen van artikel 12, eerste lid, Wwft.

Het voorgestelde tweede en derde lid regelen de verantwoordelijkheid voor de algemene leiding, organisatie en beheer van de FIE en de benoeming, schorsing en het ontslag van het hoofd van de FIE. Deze leden zijn vrijwel ongewijzigd overgenomen van artikel 12, tweede en derde lid, Wwft; de verwijzing naar de minister van Justitie is gewijzigd naar de minister van Justitie en Veiligheid. Het voorgestelde tweede en derde lid houden nauw verband met de vereiste operationele onafhankelijkheid en zelfstandigheid van de FIE. Deze leden implementeren artikel 19, vierde lid, zesde antiwitwasrichtlijn, dat bepaalt dat de FIE beschikt over het gezag en de capaciteit om haar taken vrijelijk te vervullen, en autonome beslissingen te nemen om specifieke informatie op te vragen, te analyseren en te verspreiden. Om dit te waarborgen dient de FIE vrij te zijn van elke ongepaste invloed of inmenging van de politiek, de regering of het bedrijfsleven.

Het voorgestelde vierde lid bepaalt dat de minister van Justitie en Veiligheid in overeenstemming met de minister van Financiën de begroting bepaalt van de FIE.

[144] *Kamerstukken II* 2011/12, 33238, nr. 3, p. 11.

Hiermee wordt gewaarborgd dat de FIE toereikende financiële, personele en technische middelen ter beschikking staan om haar taak te vervullen. Dit lid is ongewijzigd overgenomen van artikel 12, vierde lid, Wwft.

Het voorgestelde vijfde lid regelt de operationele onafhankelijkheid en zelfstandigheid van de FIE. Volgens de richtlijn betekent dit dat de FIE beschikt over het gezag en de capaciteit om haar taken vrijelijk te vervullen, met inbegrip van de mogelijkheid om autonome beslissingen te nemen om specifieke informatie te analyseren, op te vragen en te verspreiden. De FIE is vrij van elke ongepaste invloed of inmenging van de politiek, de regering of het bedrijfsleven (artikel 19, vierde lid, zesde antiwitwasrichtlijn).

De FIE ontvangt geen bijzondere aanwijzingen of instructies van de minister van Justitie en Veiligheid in de vervulling van de taken, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid. De minister van Justitie en Veiligheid is verantwoordelijk voor het stelsel of het systeem rond het ontvangen, analyseren en verspreiden van informatie - in de vorm van operationele en strategische analyses - en het verrichten van onderzoek en geven van voorlichting rond bestrijden van witwassen en financieren van terrorisme, en is voor wat betreft het functioneren van de FIE uitsluitend bevoegd tot het nemen van beslissingen over de leiding, de organisatie en het beheer van de FIE. Met het oog op zijn systeemverantwoordelijkheid is de minister van Justitie en Veiligheid bevoegd algemene aanwijzingen of beleidsregels te geven. Nederland is als lidstaat door de Europese Commissie aanspreekbaar voor het nakomen van de verplichtingen op grond van hoofdstuk III zesde antiwitwasrichtlijn, over de oprichting van de FIE.

De operationele onafhankelijkheid en zelfstandigheid van de FIU-Nederland was tot nu toe geregeld in het voormalige Instellingsbesluit FIU-Nederland 2013.[145] Dit betrof regels rond de positie van het hoofd en van de ambtenaren van de FIU-Nederland, en rond de beheersmatige onderbrenging van de FIU-Nederland bij de politie.

Het voorgestelde zesde lid bepaalt dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld over de algemene leiding, de organisatie en het beheer van de FIE. De FIU-Nederland is beheersmatig ondergebracht bij de politie, als herkenbare zelfstandig en onafhankelijk functionerende eenheid. Mede ter implementatie van de richtlijn zal dit worden uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit en het Instellingsbesluit FIU-Nederland 2013. De zesde antiwitwasrichtlijn biedt de mogelijkheid dat de FIE zich binnen de bestaande structuur van een andere autoriteit bevindt, mits de kerntaken van de FIE onafhankelijk en operationeel gescheiden zijn van de andere functies van de ontvangende autoriteit (artikel 19, vierde lid, zesde antiwitwasrichtlijn).

Artikel 3.2. Taken en bevoegdheden

Het voorgestelde eerste lid regelt de taken van de FIE. In de aanhef wordt, overeenkomstig de beschrijving van de taak in artikel 19, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn, benadrukt dat de taken van de FIE ook strekken ter voorkoming

[145] *Stcrt*. 2013, 13691.

en opsporing van witwassen en daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering.

Onderdeel a betreft het ontvangen en analyseren van informatie als bedoeld in artikel 19, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn. Dit betreft meldingen die door meldingsplichtige entiteiten zijn gedaan overeenkomstig artikel 69 antiwitwasverordening, de mededelingen die zijn gedaan door meldingsplichtige entiteiten overeenkomstig artikel 74, en artikel 80, vierde lid, tweede alinea, antiwitwasverordening, en andere informatie die relevant is voor witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten, of terrorismefinanciering, met inbegrip van informatie die door douaneautoriteiten op grond van artikel 9 van verordening (EU) 2018/1672 is doorgegeven en informatie die door toezichthoudende autoriteiten of door andere autoriteiten is ingediend.

Dit onderdeel is aangepast ten opzichte van artikel 13, onder a, Wwft, doordat de analysetaak is gekoppeld aan de meldingen die zijn gedaan overeenkomstig artikel 69 van de witwasverordening.

Onderdeel b betreft het verspreiden van de resultaten van de analyses en aanvullende informatie onder de bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 2, eerste lid, punt 44, onder c en d, antiwitwasverordening. Dit betreffen het Openbaar Ministerie, de politie, Koninklijke Marechaussee en de bijzondere opsporingsdiensten. Hiermee wordt invulling gegeven aan artikel 19, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn dat de FIE ertoe verplicht om de resultaten van de analyses en aanvullende informatie onder de betrokken bevoegde autoriteiten te verspreiden, wanneer er redenen zijn om witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering te vermoeden. De analyse van verdachte transacties door de FIE is er op gericht om het vermoeden van medelingsplichtige entiteit dat sprake is van witwassen of terrorismefinanciering al dan niet te bevestigen (artikel 24 zesde antiwitwasrichtlijn). Ten behoeve van de uitvoering van deze analyse staat de FIE verschillende informatie ter beschikking, zoals de door een meldingsplichtige entiteit verstrekte gegevens en de gegevens die de FIE op grond van artikel 3.11 van het wetsvoorstel ter beschikking staan. Indien de analyse van de FIE ertoe leidt dat het door een meldingsplichtige entiteit gemelde vermoeden door de FIE wordt bevestigd, verstrekt de FIE de resultaten van de analyse aan de opsporingsdiensten ten behoeve van het voorkomen of opsporen van witwassen of terrorismefinanciering. Vanwege hun taak tot de opsporing en vervolging van witwassen, de daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering zijn het Openbaar Ministerie, de politie en de bijzondere opsporingsdiensten aangemerkt als de in artikel 19, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn bedoelde ‘betrokken’ bevoegde autoriteiten.

Met het verstrekken van aanvullende informatie bij het verspreiden van de resultaten van de analyse aan het Openbaar Ministerie, de politie of een bijzondere opsporingsdienst wordt gedoeld op de informatie die ten grondslag ligt aan de analyse van de FIE. Dit kan de informatie betreffen die een meldingsplichtige entiteit heeft verstrekt aan de FIE ter onderbouwing van de melding van een verdachte transactie of informatie die nadien op verzoek van de FIE is verstrekt op grond van artikel 69, eerste lid, onder b, antiwitwasverordening.

Onderdeel b is overeenkomstig artikel 19, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn aangepast ten opzichte van artikel 13, onder b, Wwft.

De onderdelen a en b vormen de kerntaak van de FIE en implementeren artikel 19, tweede en derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

Onderdeel c betreft het verrichten van onderzoek naar ontwikkelingen op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering en naar de verbetering van de methoden om witwassen en terrorismefinanciering te voorkomen en op te sporen. Deze taak is essentieel voor het voorkomen en opsporen van witwassen en terrorismefinanciering, en is vrijwel ongewijzigd overgenomen van artikel 13, onder d, Wwft.

Onderdeel d betreft het geven van voorlichting en het geven van aanbevelingen omtrent het voorkomen en opsporen van witwassen en financieren van terrorisme aan de meldingsplichtige entiteiten, de bevoegde autoriteiten, de toezichthouders en het publiek. Deze taak is essentieel voor het voorkomen en opsporen van witwassen en terrorismefinanciering van terrorisme, en is ongewijzigd overgenomen van artikel 13, onder e en f, Wwft.

Het tweede lid expliciteert dat de financiële analysefunctie van de FIE bestaat uit een operationele en een strategische analyse, met verwijzing naar artikel 19, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn. De operationele analyse is gericht op individuele gevallen en specifieke doelen of op passende geselecteerde informatie, geprioriteerd op basis van risico, afhankelijk van de omvang en de aard van de ontvangen informatie en het verwachte gebruik daarvan na verspreiding. De strategische analyse betreft trends en patronen inzake witwassen en terrorismefinanciering en ontwikkelingen op dit gebied.

Het voorgestelde derde lid regelt de bevoegdheden van de FIE, ten behoeve van de uitvoering van de taken, bedoeld in het eerste lid.

Onderdeel a betreft de bevoegdheid tot het verwerken van persoonsgegevens en andere informatie in overeenstemming met deze wet en het bij of krachtens ter uitvoering van de AVG bepaalde. Opgemerkt wordt dat de verwerking van persoonsgegevens ook persoonsgegevens van strafrechtelijke aard kan betreffen, namelijk de politiegegevens die de FIE verwerkt. Met “andere informatie” die de FIE verwerkt wordt gedoeld op informatie over rechtspersonen, zoals meldingsplichtige instellingen die een melding van een verdachte transactie doen bij de FIE of een rechtspersoon op wie de melding betrekking heeft. Deze bepaling is essentieel voor een goede taakuitvoering door de FIE, en is in aangepaste vorm overgenomen van de voormalige Wwft; in plaats van ‘verstrekking’ wordt gesproken van ‘verwerking’.

Onderdeel b betreft de bevoegdheid tot toegang tot bepaalde informatie. Deze bevoegdheid implementeert artikel 21, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn, en wordt uitgewerkt in artikel 3.5. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Onderdeel c betreft het opvragen van informatie bij meldingsplichtige entiteiten ten behoeve van de taken, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid. Deze bevoegdheid implementeert artikel 21, vierde lid, zesde antiwitwasrichtlijn en wordt uitgewerkt in artikel 3.5. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Onderdeel d betreft de bevoegdheid tot het laten opschorten van de uitvoering van transacties of het gebruik van een rekening of zakelijke relatie door meldingsplichtige entiteiten. Deze bevoegdheid implementeert artikel 24 zesde antiwitwasrichtlijn en wordt uitgewerkt in artikel 3.6. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Onderdeel e betreft het laten controleren van transacties en activiteiten door meldingsplichtige entiteiten. Deze bevoegdheid implementeert artikel 25 zesde antiwitwasrichtlijn en wordt uitgewerkt in artikel 3.7. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Onderdeel f betreft het attenderen van meldingsplichtige entiteiten op informatie die van belang is voor de uitvoering van het cliëntenonderzoek. Deze bevoegdheid implementeert artikel 26 zesde antiwitwasrichtlijn en wordt uitgewerkt in artikel 3.8. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dit artikel.

Onderdeel g betreft het deelnemen aan een gezamenlijk analyseteam met andere FIE's. Deze bevoegdheid implementeert artikel 32, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn en wordt uitgewerkt in artikel 3.9. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Het voorgestelde vierde lid regelt de verplichtingen voor de FIE, ten behoeve van de uitvoering van de taken, bedoeld in het eerste lid.

Onderdeel a betreft de beantwoording van verzoeken om informatie van de in artikel 2, eerste lid, punt 44, onder c en d, antiwitwasverordening bedoelde bevoegde autoriteiten. Deze bevoegdheid implementeert artikel 22, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn en wordt uitgewerkt in artikel 3.10. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dit artikel.

Onderdeel b betreft de verstrekking van informatie aan toezichthouders. Deze bevoegdheid implementeert artikel 23, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn en wordt uitgewerkt in artikel 3.10. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Onderdeel c betreft het sturen van een bericht aan een meldingsplichtige entiteit ter bevestiging van de ontvangst van een door die entiteit gedane melding van een verdachte transactie of op verzoek van de FIE verstrekte informatie. Voor meldingsplichtige entiteiten is een dergelijke ontvangstbevestiging van belang met het oog op artikel 71, eerste lid, antiwitwasverordening. Dat artikel bepaalt dat meldingsplichtige entiteiten zich onthouden van de uitvoering van een bij de FIE als verdacht gemelde transactie totdat zij de specifieke instructie van de FIE of een andere bevoegde autoriteit hebben opgevolgd, of als zij binnen drie werkdagen na

indiening van de melding geen andersluidende instructies van de FIE hebben ontvangen. Het sturen van een ontvangstbevestiging vormt daarmee een essentieel onderdeel van de meldsystematiek. Daarnaast betreft onderdeel c het terugkoppelen van informatie aan meldingsplichtige entiteiten. Deze bevoegdheid implementeert artikel 28, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn en wordt uitgewerkt in artikel 3.10. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Onderdeel d betreft de samenwerking en uitwisseling van informatie met andere financiële inlichtingen eenheden. Deze bevoegdheid implementeert artikel 31, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn, en wordt uitgewerkt in artikel 3.11. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Onderdeel e betreft het gebruik van informatie in overeenstemming met deze wet en het bij of ter uitvoering van de AVG bepaalde. Deze bevoegdheid implementeert de artikelen 33 en 34 zesde antiwitwasrichtlijn en wordt uitgewerkt in artikel 3.13. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Het voorgestelde vijfde lid regelt dat de FIE bij het verspreiden van de resultaten van de analyses en aanvullende informatie, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, de bron van een melding niet vermeldt.

Met dit lid wordt artikel 36, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd, dat bepaalt dat FIE's de bron van de in artikel 69, onder a, antiwitwasverordening bedoelde melding niet vermelden bij het beantwoorden van verzoeken om informatie door de in artikel 2, eerste lid, punt 44, onder c en d, antiwitwasverordening bedoelde bevoegde autoriteiten op grond van artikel 22, of bij het verspreiden van de resultaten van hun analyses onder de bevoegde autoriteiten op grond van artikel 19 zesde antiwitwasrichtlijn, tenzij dit op grond van het nationale strafprocesrecht noodzakelijk wordt geacht. Met het oog op dit laatste is ervan afgezien het voorgestelde vijfde lid betrekking te laten hebben op door de FIE desgevraagd aan de opsporingsdiensten te verstrekken gegevens, als bedoeld in artikel 22 zesde antiwitwasrichtlijn. Dergelijke verzoeken om informatie door de opsporingsdiensten zijn gerechtvaardigd door bezorgdheid in verband met witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering. Om die reden worden deze gegevens geacht in het belang te zijn van het nationale strafprocesrecht. Het verbieden van het desgevraagd aan een opsporingsdienst verstrekken van persoonsgegevens over de melder van een verdachte transactie, zou miskennen dat deze gegevens ook kunnen worden verkregen middels een vordering op grond van het Wetboek van Strafvordering. De verplichting voor de FIE om aan een verzoek dat is ingegeven door bezorgdheid in verband met witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering te voldoen geldt voor zover de verzochte gegevens noodzakelijk zijn voor de taakuitvoering van de opsporingsdienst. In het krachtens artikel 3.10 op te stellen uitvoeringsbesluit zullen nadere regels worden gesteld over deze informatieverstrekking. Bij het verspreiden van de resultaten van de analyse van een als verdacht gemelde transactie niet spontaan melden van de gegevens van de melder van een verdachte transactie betekent een wijziging ten opzichte van de huidige werkwijze van de FIE. Dit laat onverlet dat de FIE bij het verspreiden van de resultaten van de analyse wel informatie kan verstrekken tot welke meldersgroep een melder behoort. De FIE kan

bijvoorbeeld aangeven of de melding van een verdachte is gedaan door een bank of een notaris, maar mag daarbij niet vermelden van welke bank of welk notariskantoor de melding afkomstig is.

Artikel 3.3. Verwerking van persoonsgegevens

Het voorgestelde eerste lid wijst het hoofd van de FIE aan als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens door de FIE. Het hoofd van de FIE heeft zeggenschap over het verwerken van persoonsgegevens, en bepaalt of persoonsgegevens wel of niet worden verwerkt en het doel en de middelen daarvan. De FIE is ook het meest logische aanspreekpunt voor de betrokkene. Mede in het licht van de operationele onafhankelijkheid en zelfstandigheid van de FIE in de vervulling van de wettelijke taken wordt dan ook voorgesteld dat het hoofd van de FIE de verwerkingsverantwoordelijke is. Daarmee is het hoofd van de FIE verantwoordelijk voor het naleven van de AVG en daarop aanspreekbaar.

Het voorgestelde tweede lid bevat een rechtsgrondslag voor de FIE om bijzondere categorieën van persoonsgegevens, bedoeld in artikel 9 AVG, en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, bedoeld in artikel 10 AVG te verwerken. De FIE kan deze gegevens, overeenkomstig artikel 70 zesde antiwitwasrichtlijn, verwerken voor zover dat noodzakelijk is voor de uitvoering van de taken, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onderdelen a en b, van de wet. Ter waarborging van de rechten en vrijheden van betrokkenen van wie de FIE deze gegevens verwerkt, moet de gegevensverwerking voldoen aan de in dit lid genoemde voorwaarden. Dit betreft allereerst de voorwaarde dat per geval wordt beoordeeld of de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard noodzakelijk is voor de taakuitvoering van de FIE, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onderdelen a en b, van de wet. Deze beoordeling vindt plaats door medewerkers van de FIE die door het hoofd van de FIE voor die taken zijn geautoriseerd. Deze medewerkers dienen zeer integer te zijn en over de juiste vaardigheden te beschikken voor de verwerking van deze gevoelige persoonsgegevens, onder meer met betrekking tot het ethisch gebruik van big-datasets. Vanzelfsprekend zullen hierbij hoge professionele normen inzake vertrouwelijkheid en gegevensbescherming in acht moeten worden genomen. Daarnaast zullen technische en organisatorische maatregelen moeten worden getroffen om de beveiliging van de gegevens volgens hoge technologische normen te waarborgen.

Deels hangen deze waarborgen direct samen met verplichtingen waaraan de FIE op grond van de AVG moet voldoen. Voorbeelden hiervan zijn de verplichting om maatregelen te nemen om de gegevens te beveiligen via ontwerp van systemen en standaardinstellingen (artikelen 24 en 25 AVG) en de logginsverplichting (artikel 30 AVG). Uit de AVG vloeien verder verplichtingen voor de FIE voort die de rechten en vrijheden van betrokkenen beogen te waarborgen. Gewezen wordt op hoofdstuk 3 van de AVG dat onder meer verplichtingen bevat voor de FIE over het verstrekken van informatie over de grondslagen voor gegevensverwerking door de FIE, het verstrekken van informatie over de persoonsgegevens die worden verwerkt en het bieden van inzage in persoonsgegevens die worden verwerkt.
Daarnaast treft de FIE organisatorische maatregelen. Zo zijn medewerkers van de FIE gescreend op betrouwbaarheid en is een opleidingsplan beschikbaar zodat zij opleidingen kunnen volgen om over de juiste vaardigheden te beschikken voor de verwerking van deze gevoelige persoonsgegevens. Medewerkers van de FIE worden

door het hoofd van de FIE geautoriseerd tot de informatie die voor de uitvoering van hun taken noodzakelijk is. Hierbij geldt dat deze medewerkers ten aanzien van de persoonsgegevens die zij verwerken geheimhouding in acht nemen; dit vloeit voort uit artikel 5.5 van de wet. In aanvulling daarop geldt voor de FIE de verplichting om de persoonsgegevens die het verwerkt te vernietigen zodra deze niet meer noodzakelijk zijn voor de uitvoering van haar taken en uiterlijk vijf jaar na de laatste verwerking.

Het voorgestelde derde lid betreft de voorwaarde dat de bijzondere categorieën van persoonsgegevens alleen mogen worden verwerkt in aanvulling op de verwerking van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard die worden verwerkt ten behoeve van de taken, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onderdelen a en b, van de wet. Hiermee is deze gegevensverwerking in overeenstemming met artikel 23, aanhef en onderdeel c, van de Uitvoeringswet AVG (UAVG).

Voor de verwerking van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard door de FIE wordt gewezen op artikel 33, eerste lid, onderdeel a, UAVG. Op grond van dit artikel is het voor verwerkingsverantwoordelijken toegestaan om persoonsgegevens van strafrechtelijke aard te verwerken als deze worden verkregen krachtens de Wet politiegegevens of de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens. De Wet en het Besluit politiegegevens voorzien in een grondslag voor het ten behoeve van diens taak verstrekken van politiegegevens aan de FIE (artikel 18 van de Wet politiegegevens en artikel 4:3, eerste lid, sub 5, van het Besluit politiegegevens). Om de beschikking te krijgen over justitiële gegevens ten behoeve van de uitvoering van haar taken bevat dit wetsvoorstel een wijziging van de Wjsg die voorziet in het verstrekken van justitiële gegevens aan de FIE mogelijk. Hiervoor wordt verwezen naar artikel 6.17 van het wetsvoorstel en de artikelsgewijze toelichting daarop.

Het voorgestelde vierde lid bepaalt de verwerkingstermijnen van de persoonsgegevens die de FIE ten behoeve van haar taken verwerkt. De gegevens worden vernietigd zodra zij niet langer noodzakelijk zijn voor het doel van de verwerking. Dit betekent dat deze gegevens niet meer kunnen worden gebruikt voor bijvoorbeeld analyses van de FIE. Evenmin kunnen deze gegevens nog worden verstrekt aan andere financiële-inlichtingeneenheden, meldingsplichtinge entiteiten of opsporingsdiensten. De gegevens moeten uiterlijk vijf jaar na de datum van laatste verwerking door de FIE worden vernietigd.

Het voorgestelde vijfde lid betreft een delegatiegrondslag om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen over het autoriseren van personen voor het verwerken van persoonsgegevens. Deze bepaling komt inhoudelijk overeen met artikel 6, zesde lid, Wpg die vanwege de toepasselijkheid van de AVG niet meer van overeenkomstige toepassing is op de gegevensverwerking door de FIE.

Artikel 3.4. Grondrechtenfunctionaris

Het voorgestelde eerste lid voorziet in de aanwijzing van een grondrechtenfunctionaris. Vanwege de grote hoeveelheden gevoelige persoonlijke en financiële informatie waarover de FIE ten behoeve van haar taakuitvoering kan beschikken, kan de verwerking van deze gegevens gevolgen hebben voor de grondrechten van personen, zoals het recht op bescherming van persoonsgegevens, het recht op een privéleven en het recht op eigendom. FIE’s moeten daarom een grondrechtenfunctionaris aanwijzen (zie overweging 65 zesde antiwitwasrichtlijn). De zesde antiwitwasrichtlijn biedt de mogelijkheid om de taken van de

grondrechtenfunctionaris toe te delen aan een lid van het bestaande personeel van de FIE.

De taken van de grondrechtenfunctionaris zijn vastgelegd in artikel 20 zesde antiwitwasrichtlijn. Deze taken betreffen het volgende:

a) het adviseren van het personeel van de FIE over door de FIE uitgevoerde activiteiten indien de grondrechtenfunctionaris dat nodig acht, of op verzoek van het personeel, zonder dat die activiteiten worden belemmerd of vertraging oplopen;
b) het bevorderen en monitoren van de naleving van de grondrechten door de FIE;
c) het verstrekken van niet-bindende adviezen over de verenigbaarheid van de activiteiten van de FIE's met de grondrechten;
d) het informeren van het hoofd van de FIE over mogelijke schendingen van grondrechten tijdens de activiteiten van de FIE.

Het voorgestelde tweede lid waarborgt de onafhankelijke positie van de grondrechtenfunctionaris, door te bepalen dat de grondrechtfunctionaris geen instructies ontvangt met betrekking tot de uitvoering van zijn taken en niet kan worden ontslagen of gestraft voor de uitvoering van zijn taken. Dit betekent dat de grondrechtenfunctionaris zelfstandig bepaalt op welke wijze de taken worden uitgevoerd en geen negatieve persoonlijke consequenties kan ondervinden vanwege zijn bevindingen. Hiermee wordt artikel 20, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

Artikel 3.5. Toegang tot informatie

Het voorgestelde eerste lid voorziet in de onmiddellijke en rechtstreekse toegang, als bedoeld in artikel 21, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn, van de FIE tot financiële en administratieve informatie, voor zover noodzakelijk voor de uitvoering van de taken van de FIE. Voor elk van deze categorieën informatie geeft de zesde antiwitwasrichtlijn per categorie aan welk type financiële of administratieve informatie het betreft. Dit betreft bijvoorbeeld financiële informatie die beschikbaar is via het verwijzingsportaal bankgegevens, informatie over hypotheken en leningen, administratieve informatie in het bevolkingsregister van natuurlijke personen, motorvoertuigen, lucht- en vaartuigen. Voor administratieve informatie over motorvoertuigen betreft dit bijvoorbeeld de registratie van motorvoertuigen bij de Rijksdienst voor het Wegverkeer. Bij algemene maatregel van bestuur wordt per categorie en type informatie bepaald wat het nationale equivalent hiervan is, zodat de regeling kan worden toegesneden op de instanties die in Nederland beschikken over de informatie die in de zesde antiwitwasrichtlijn is genoemd.

De toegang tot informatie wordt op grond van artikel 21, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn als rechtstreekse en onmiddellijke toegang beschouwd als de informatie is opgenomen in een IT-databank, een register of een systeem voor gegevensontsluiting waaruit de FIE de informatie zonder tussenstappen kan opvragen, of als de entiteiten of autoriteiten die over de informatie beschikken, deze onverwijld verstrekken aan de FIE en geen enkele entiteit, autoriteit of derde partij de gevraagde gegevens of de te verstrekken informatie kan bewerken. Dit laatste biedt

ruimte om in voorkomende gevallen de informatie verstrekt te krijgen na een daartoe strekkend verzoek.

Het voorgestelde tweede lid voorziet in de directe of indirecte toegang van de FIE tot de in de zesde antiwitwasrichtlijn genoemde rechtshandhavingsinformatie. Dit betreft bijvoorbeeld informatie betreffende strafregisters en onderzoeken in het kader van het voorkomen, opsporen, onderzoeken of vervolgen van strafbare feiten. Deze informatie zal bij algemene maatregel van bestuur worden aangewezen, zodat de regeling kan worden toegesneden op de instanties die in Nederland beschikken over de informatie die in de zesde antiwitwasrichtlijn is genoemd. In deze algemene maatregel van bestuur zal ook de nadere uitwerking plaatsvinden van de die artikel 21, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn biedt om de toegang tot rechtshandhavingsinformatie per geval te kunnen beperken bij een lopend onderzoek.

Op grond van artikel 21, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn dient in gevallen waarin de FIE indirecte toegang heeft tot rechtshandhavingsinformatie, de entiteit of autoriteit die beschikt over de informatie deze tijdig te verstrekken. Bij algemene maatregel van bestuur wordt hieraan eveneens nadere uitwerking gegeven.

Tot een deel van de in artikel 21, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn genoemde informatie heeft de FIE reeds toegang. Dit betreft bijvoorbeeld belastingdienstgegevens en politiegegevens. Tot een ander deel van de in dit artikel opgesomde gegevens heeft de FIE nog geen toegang, zoals informatie in nationale paspoort- en visumregisters en in nationale zekerheidsregisters. Voor die informatie is het, in aanvulling op de grondslag die de FIE op grond van de eerste drie leden van dit artikel heeft om te beschikken over die gegevens, nodig om te voorzien in een bevoegdheid tot het verstrekken van de bedoelde informatie door de instantie die deze gegevens verwerkt. Hiertoe wordt – voor zover noodzakelijk – in de betreffende nationale wetgeving van die instantie een dergelijke verstrekkingsgrondslag opgenomen.

Het voorgestelde derde lid voorziet in de onmiddellijke en ongefilterde toegang van de FIE tot de in artikel 16, negende lid, zesde antiwitwasrichtlijn genoemde informatie. Dit betreft de informatie over betaalrekeningen en bankrekeningen geïdentificeerd door de IBAN, inclusief de virtuele IBAN, effectenrekeningen, cryptoactivarekeningen en kluizen in andere lidstaten die beschikbaar is via koppelingssysteem voor registers van bankrekeningen ‘BARIS’.

Het voorgestelde vierde lid voorziet in de mogelijkheid voor de FIE om informatie te verkrijgen van meldingsplichtige entiteiten, voor zover noodzakelijk voor de operationele en strategische analyse die de FIE uitvoert. De bevoegdheid van de FIE om informatie op te vragen bij een meldingsplichtige entiteit is niet beperkt tot de entiteit die de melding heeft verricht. Dit in lijn met de regeling van artikel 17, eerste lid, Wwft, die met de implementatie van de vierde antiwitwasrichtlijn op dit punt is verduidelijkt.[146]

[146] *Kamerstukken II* 2017/18, 34808, nr. 3, p. 60.

Artikel 69, eerste lid, antiwitwasverordening bepaalt dat meldingsplichtige entiteiten verplicht zijn om binnen vijf werkdagen te antwoorden op verzoeken van de FIE om informatie te verstrekken. Deze termijn kan door de FIE in gerechtvaardigde en dringende gevallen worden verkort, tot zelfs minder dan 24 uur. De FIE kan ook bepalen dat de reactietermijn langer dan vijf werkdagen bedraagt, indien de FIE dit gerechtvaardigd acht en de verenging de analyse van de FIE niet ondermijnt. De te verstrekken informatie dient ertoe om de FIE in staat te stellen haar taken uit te voeren. Daarom zal in zo ruim mogelijke mate moeten worden voldaan aan het verzoek, voor zover de informatie noodzakelijk is voor de taakuitvoering. In spoedeisende gevallen vindt de verstrekking van informatie door een meldingsplichtige entiteit mondeling plaats. Het niet binnen de op grond van artikel 69, eerste lid, of door de FIE op grond van dat lid bepaalde kortere of langere termijn wordt in dit wetsvoorstel als economisch delict toegevoegd aan de Wet op de economische delicten. Hiervoor wordt verwezen naar het voorgestelde artikel 6.8.

De vrijstelling voor een meldingsplichtige entiteit om op een verzoek van de FIE te antwoorden geldt alleen voor zover dit betrekking heeft op informatie die is verkregen in situaties als bedoeld in artikel 70, tweede lid, antiwitwasverordening. Dit betreft informatie die notarissen, advocaten, andere onafhankelijke beoefenaars van juridische beroepen, auditors, externe accountants en belastingadviseurs die zij van of over een cliënt ontvangen tijdens het bepalen van de rechtspositie van die cliënt of bij het verrichten van hun taak van verdediging of vertegenwoordiging van die cliënt in het kader van of in verband met een rechtsgeding, daaronder begrepen advies over het instellen of vermijden van een rechtsgeding, ongeacht of die informatie vóór, gedurende of na een dergelijk geding wordt ontvangen of verkregen. Deze vrijstelling is echter niet van toepassing indien de daarin genoemde meldingsplichtige entiteiten:

a) betrokken zijn bij witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering;

b) juridisch advies verstrekken met het oog op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering, of

c) weten dat de cliënt juridisch advies inwint met het oog op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering; medeweten of opzet kan worden afgeleid uit objectieve feitelijke omstandigheden.

Dit lid is in enigszins gewijzigde vorm overgenomen van artikel 17, eerste en tweede lid, Wwft.

Het voorgestelde vijfde lid voorziet in een grondslag voor de FIE om de Passagiersinformatie-eenheid Nederland (Pi-NL), bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet gebruik van passagiersgegevens voor de bestrijding van terroristische en ernstige misdrijven, te verzoeken om passagiersgegevens (zogeheten *Passenger Name Records*) te verstrekken voor zover die noodzakelijk zijn voor de analysetaak van de FIE. De analysetaak van de FIE betreft analyseren van ontvangen meldingen van verdachte transacties met het oog op het voorkomen en opsporen van witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering. Deze

taakstelling draagt bij aan het behalen van de doelstelling van de Wet gebruik van passagiersgegevens.

Onder passagiersgegevens worden begrepen de in Bijlage 1 van die wet genoemde gegevens, waaronder de naam van de passagier en diens medereizigers, geplande reisdatum en betalingsgegevens. Toegang tot passagiersgegevens is van belang omdat deze gegevens ontbrekende schakels inzichtelijk kunnen maken in internationale criminele geldstromen. Door vermogen fysiek te verplaatsen door middel van een reizende privépersoon wordt de herkomst van het vermogen of het einddoel waarvoor het gebruikt zal worden verhuld. Dit soort fysieke verplaatsingen worden vaak in verband gebracht met ondergronds bankieren, en worden naast witwassen ook gebruikt voor terrorismefinanciering, sanctieontwijking en illegale activiteiten van statelijke actoren. De FIE kan door toegang tot passagiersgegevens, meer en beter zicht krijgen op welke personen grote sommen contant geld Nederland uitvoeren of invoeren, met welke personen (bijvoorbeeld medereizigers) zij in contact staan en waar het geld vermoedelijk vandaan komt of naartoe gaat. Daarnaast kunnen de reisgegevens van een persoon ook informatie geven over iemands mogelijke betrokkenheid bij terroristische en ernstige misdrijven of terroristische relaties in het buitenland, welke duiding kan geven aan financiële informatie die reeds beschikbaar is over deze persoon.

Om de verstrekking van passagiersgegevens door de Passagiersinformatie-eenheid aan de FIE mogelijk te maken wordt ook een wijziging voorgesteld van de artikelen 6 en 9 van de Wet gebruik van passagiersgegevens voor de bestrijding van terroristische en ernstige misdrijven. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 6.16.

Met deze wijzigingen wordt artikel 21, eerste lid, onder b, sub vi, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

Het voorgestelde zesde lid voorziet in een grondslag voor de FIE om de korpschef te verzoeken gegevens te verstrekken over personen die legaal mogen beschikken over een wapen en munitie. In de administratie die de korpschef daartoe voert zijn de personen opgenomen die bevoegd zijn een wapen of munitie voorhanden te hebben op grond van een door hem verleend verlof, jachtakte of erkenning (artikel 47, eerste lid, onderdeel a, Regeling wapens en munitie). Ook voert de korpschef een registratie van de personen die bevoegd zijn een vuurwapen voorhanden te hebben (artikel 47, tweede lid, Regeling wapens en munitie). Deze gegevens kunnen voor de FIE van belang zijn bij de analyse van verdachte transacties die zijn gerelateerd aan voorwerpen als bedoeld in de Wet wapens en munitie. Wetenschap over het al dan niet voorkomen van een registratie in het wapenregister kan van waarde zijn ter validatie van de verdachte aard van de betreffende verdachte transactie. Veelal zullen hierbij ook gegevens uit andere bronnen worden betrokken.

De verwerking van de gegevens in de door de korpschef gevoerde administratie vindt plaats ten behoeve van de zogenoemde korpscheftaken. De korpscheftaken, waaronder de verlening van wapenvergunningen valt, betreffen een politietaak die niet onder de reikwijdte valt van de Wet politiegegevens maar onder de AVG. Toegang tot deze gegevens is voor de FIE daarom niet mogelijk op grond van de bestaande verstrekkingsgrondslag in de Wet politiegegevens (artikel 18) en het Besluit politiegegevens (artikel 4:3, onderdeel a, sub 5^{0} en artikel 4:6, eerste lid,

onderdeel c). Daarom voorziet het voorgestelde zesde lid in een afzonderlijke grondslag voor de FIE om deze gegevens op te vragen bij de korpschef.

Met deze wijzigingen wordt artikel 21, eerste lid, onder b, sub xi, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

Artikel 3.6 Opschorting van transacties of rekeningen

Het voorgestelde eerste en tweede lid regelen de bevoegdheid van de FIE om:

a. een meldingsplichtige entiteit te verzoeken om het uitvoeren van een of meerdere transacties op te schorten, of
b. een bankrekening, betaalrekening, cryptoactivarekening of zakelijke relatie op te schorten.

Tot toepassing van de opschortingsbevoegdheid kan de FIE overgaan als haar analyse daartoe aanleiding geeft, ook als er geen melding van een verdachte transactie aan vooraf is gegaan, of als een andere FIE hierom verzoekt. De opschorting heeft tot doel om de geldmiddelen of activa veilig te stellen gedurende haar analysen, waaronder de analyse van de verdachte transactie, om het vermoeden al dan niet te bevestigen en zo ja, de resultaten van de analyses door te geven aan de betrokken bevoegde autoriteiten, zodat passende maatregelen kunnen worden genomen. Het is aan de bevoegde autoriteiten om te bepalen of en zo ja welke maatregelen zijn nemen na ontvangst van het door de FIE verstrekte resultaat van de financiële analyse.

Met deze leden wordt artikel 24 zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd, dat bepaalt dat de FIE's gemachtigd zijn om, direct of indirect, dringende maatregelen te nemen wanneer er een vermoeden bestaat dat een transactie verband houdt met witwassen of terrorismefinanciering, om die transactie op te schorten of er niet mee in te stemmen. Voor deze bevoegdheid is aansluiting gezocht bij artikel 17a Wwft, dat voorzag in een dergelijke opschortingsbevoegdheid met betrekking tot transacties die door meldingsplichtige instellingen worden uitgevoerd.

Met het voorgestelde derde lid wordt voorzien in een maximale duur van de opschorting. De termijn waarmee de uitvoering van een transactie, bank-, betaal- of cryptoactivarekening of zakelijke relatie wordt opgeschort mag ten hoogste vijf werkdagen bedragen. Hiermee geldt voor alle gevallen waarin de FIE op eigen initiatief overgaat tot toepassing van de opschortingsbevoegdheid dezelfde maximumtermijn. Als het verzoek wordt gedaan naar aanleiding van een verzoek van een FIE van een andere staat, kan de termijn worden verlengd met ten hoogste vijf dagen. De mogelijkheid tot verlenging met een termijn van ten hoogste vijf werkdagen is beperkt tot de situatie waarin het verzoek aan de meldingsplichtige entiteiten door de FIE wordt gedaan op verzoek van een andere FIE. Deze verlengingsmogelijkheid dient ertoe om de geldmiddelen of activa waarop de opschorting betrekking heeft veilig te stellen in afwachting van een door de buitenlandse bevoegde autoriteiten uit te vaardigen rechtshulpverzoek strekkende tot inbeslagneming. Omdat de formaliteiten rondom een dergelijk verzoek langer dan vijf werkdagen in beslag kunnen nemen, rechtvaardigt dat de langere opschortingstermijn van in totaal maximaal tien werkdagen. Vanwege het

ingrijpende rechtgevolg van de opschorting is geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid die artikel 24, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn biedt om ook in andere gevallen een transactie voor maximaal tien werkdagen op te kunnen laten schorten.

De zesde antiwitwasrichtlijn biedt de mogelijkheid om de opschorting van een transactie, en de opschorting van een bank-, betaal-, of cryptoactivarekening of zakelijke relatie langer te laten duren dan de in artikel 24, eerste en tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn genoemde maximale termijnen van respectievelijk tien en vijf werkdagen. Vanwege het voorlopige karakter enerzijds en het ingrijpende rechtsgevolg van de opschorting anderzijds, is een zeer korte termijn aangewezen voor de duur van de bevoegdheid en is van deze mogelijkheid geen gebruikgemaakt.

In het voorgestelde vierde lid zijn de termijnen bepaald waarbinnen de FIE een verzoek tot opschorting moet doen aan een meldingsplichtige entiteit. Als het verzoek volgt op een melding van een meldingsplichtige entiteit, dient de FIE het verzoek aan de meldingsplichtige entiteit te doen binnen de in artikel 71 antiwitwasverordening bedoelde termijn. Deze termijn is drie werkdagen en is gekoppeld aan de in artikel 71 antiwitwasverordening opgenomen verplichting voor meldingsplichtige entiteiten om de uitvoering van een bij de FIE gemelde verdachte transactie gedurende drie werkdagen aan te houden, tenzij van de FIE of een andere bevoegde autoriteit een andersluidende instructies is ontvangen. Een dergelijke instructie kan het verzoek van de FIE inhouden om de gemelde verdachte transactie op te schorten. Gelet op de strekking van de opschortingsbevoegdheid zal de FIE een meldingsplichtinge entiteit hierover zo snel mogelijk informeren. Indien niet binnen drie werkdagen een nadere instructie van de FIU is ontvangen, mag een meldingsplichtige entiteit een bij de FIE gemelde transactie uitvoeren, nadat de meldingsplichtige entiteit de risico’s van het uitvoeren van de transactie heeft beoordeeld. Ook als het voor een meldingsplichtige entiteit niet mogelijk is zich te onthouden van het uitvoeren van een transactie of indien onthouding de vervolging van de begunstigden van een verdachte transactie waarschijnlijk zou doorkruisen, mag een transactie worden uitgevoerd. Hierover dient de meldingsplichtige entiteit de FIE onmiddellijk na de uitvoering van de transactie in te lichten.
In gevallen waarin de FIE het opschortingsverzoek doet zonder daaraan voorafgaande melding van een verdachte transactie door een meldingsplichtige entiteit, doet de FIE het verzoek zo spoedig mogelijk. Dit is aan de orde als de noodzaak tot toepassing van de opschortingsbevoegdheid gebaseerd is op de eigen analyse van de FIE of de opschorting op verzoek van een buitenlandse FIE plaatsvindt.

Tot slot voorziet het vierde lid in een regeling voor gevallen waarin de FIE een verzoek tot opschorting als bedoeld in het eerste lid doet aan een meldingsplichtige entiteit uit een andere staat. Dergelijke verzoeken vinden plaats door tussenkomst van de financiële-inlichtingeneenheid van de staat waarin de meldingsplichtige entiteit is gevestigd. Dit vloeit voort uit de verplichting van artikel 24 zesde antiwitwasrichtlijn om de opschorting als bedoeld in het eerste lid ook mogelijk te maken als een FIE van een andere lidstaat daarom verzoekt.

Het voorgestelde vijfde lid bepaalt dat de FIE het verzoek tot opschorting voor het verstrijken van de in het eerste en tweede lid bepaalde termijnen intrekt, zodra dat mogelijk is. Hiermee is tot uitdrukking gebracht dat de opschorting niet langer duurt dan noodzakelijk is en dient te worden opgeheven indien de analyse van de FIE niet langer aanleiding geeft om de opschorting te laten voortduren.

Het voorgestelde zesde lid bepaalt dat een meldingsplichtige entiteit onverwijld gevolg geeft aan een verzoek tot opschorting van de FIE. Dit voorschrift is essentieel voor de handhaving van de bevoegdheid tot opschorting.

Het voorgestelde zevende lid bepaalt dat meldingsplichtige entiteiten beschikken over gedragslijnen, procedures en maatregelen die hen in staat stellen te voldoen aan een verzoek van de FIE tot het opschorten van een transactie, bank-, betaal-, of cryptoactivarekening of zakelijke relatie. Deze verplichting waarborgt dat meldingsplichtige entiteiten in staat zijn om aan een verzoek tot opschorting te voldoen. De toezichthouders zien erop toe dat dergelijke gedragslijnen, procedures en maatregelen aanwezig en toereikend zijn. Dit voorschrift is essentieel voor de handhaving van de bevoegdheid tot opschorting. Niet naleving van dit wettelijke voorschrift kan bestuursrechtelijk worden gesanctioneerd door de toezichthouder (zie artikel 4.4 en 4.5).

Het voorgestelde achtste lid voorziet in een verplichting voor de meldingsplichtige entiteiten, om een opdrachtgever van een transactie, houder van een bankrekening, betaalrekening of cryptoactivarekening of zakelijke relatie op diens verzoek te informeren dat op verzoek van de FIE een transactie, bank-, betaal-, of cryptoactivarekening of zakelijke relatie is opgeschort. Deze passieve informatieplicht is beperkt tot de informatie dat de opschorting plaatsvindt op verzoek van de FIE. Meldingsplichtige entiteiten mogen opdrachtgevers van een transactie, houders van een bankrekening, betaalrekening of cryptoactivarekening of hun zakelijke relaties dus niet zelf actief informeren indien zij op verzoek van de FIE een transactie, bank-, betaal-, of cryptoactivarekening of zakelijke relatie tijdelijk opschorten. Hiermee blijft gewaarborgd dat de FIE een analyse van een verdachte transactie kan uitvoeren zonder dat de cliënt hiervan kennisneemt. Dit voorschrift is essentieel voor de kenbaarheid van het verzoek tot opschorting voor de betrokkene. Opgemerkt wordt dat het voldoen aan de in dit lid voorgeschreven informatieverplichting geen inbreuk vormt op het in artikel 73 antiwitwasverordening opgenomen tipping-off verbod. Dit artikel verbiedt meldingsplichtige entiteiten om opdrachtgevers van een transactie, houders van een bankrekening, betaalrekening of cryptoactivarekening of hun zakelijke relaties te informeren dat een verdachte transactie door de betreffende meldingsplichtige entiteit wordt, is of zal worden gemeld bij de FIE. Hoewel een opdrachtgever van een transactie, houder van een bankrekening, betaalrekening of cryptoactivarekening of een zakelijke relatie wellicht zal vermoeden dat de meldingsplichtige entiteit die de opschorting toepast een verdachte transactie heeft gemeld of voornemens is dit te doen, hoeft dit niet de aanleiding te zijn voor toepassing van de opschortingsbevoegdheid door de FIE. Dit kan immers ook zijn ingegeven door een melding van een verdachte transactie van een andere meldingsplichtige entiteit, de eigen analyse van de FIE of op verzoek van een buitenlandse FIU.

De voorschriften in het vijfde, zesde en zevende en achtste lid zijn overgenomen van artikel 17a, derde vierde, vijfde en zesde lid, Wwft.

Het voorgestelde negende lid implementeert artikel 24, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn dat bepaalt dat toepassing van de in het eerste lid bedoelde opschorting tot geen enkele vorm van aansprakelijkheid lijdt voor de FIE, diens bestuurders en werknemers. Dit laat onverlet dat een cliënt wiens transactie, bank-, betaal- of cryptoactivarekening of zakelijke relatie is opgeschort een rechterlijke (civiele) procedure kan starten op grond van een onrechtmatige overheidsdaad, als deze van oordeel is dat de FIE niet rechtmatig heeft gehandeld bij de toepassing van de opschorting.

Artikel 3.7. Monitoring van transacties en activiteiten te controleren

Het voorgestelde eerste lid regelt de bevoegdheid van de FIE om een meldingsplichtige entiteit opdracht te geven om gedurende een bepaalde periode transacties of activiteiten te monitoren die worden uitgevoerd via een of meer bankrekeningen of betaalrekeningen, cryptoactivarekeningen of andere zakelijke relaties, die door de meldingsplichtige entiteit worden beheerd voor een persoon aan wie een aanzienlijk risico op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering verbonden is. Een ‘andere zakelijke relaties’ kan bijvoorbeeld een gokaccount met de betreffende persoon. De FIE kan het verzoek doen uit eigen beweging of op verzoek van een andere FIE. De opdracht tot het monitoren van transacties en activiteiten houdt in dat deze transacties en activiteiten door de meldingsplichtige entiteit met de nodige aandacht worden gevolgd. Deze opdracht dient ter ondersteuning van de verplichtingen van de meldingsplichtige entiteiten die voortvloeien uit het AML-pakket, zoals het melden van een transactie aan de FIE op grond van artikel 69 antiwitwasverordening.

Het voorgestelde tweede lid regelt de duur van de door de meldingsplichtige entiteit uit te voeren monitoring. Deze termijn bedraagt ten hoogste zes maanden, en is van toepassing op zowel het verzoek van de FIE uit eigen beweging als het verzoek van de FIE op verzoek van een andere FIE.

De meldingsplichtige entiteit is op grond van het voorgestelde derde lid verplicht om aan de opdracht gevolg te geven en na afloop aan de FIE-verslag uit te brengen over de resultaten van de monitoring. De richtlijn stelt geen nadere eisen aan de aard en inhoud van het verslag, zodat het verslag in mondelinge of schriftelijke vorm kan worden uitgebracht (zo wordt in artikel 30, eerste lid, van de richtlijn verwezen naar een schriftelijk verslag van de verwerkingsactiviteiten). Dit wordt verder aan de praktijk gelaten. De duur van de door de meldingsplichtige entiteit uit te voeren monitoring wordt door de FIE per geval bepaald en mag in alle gevallen niet meer bedragen dan de op grond van het tweede lid vastgestelde termijn van zes maanden. Een meldingsplichtige entiteit is gehouden om de monitoring te beëindigen na afloop van de door de FIE vastgestelde periode. Het niet naleven van deze wettelijke voorschriften kan bestuursrechtelijk worden gesanctioneerd.

Artikel 3.8. Attendering op informatie voor cliëntenonderzoek

Het voorgestelde eerste lid betreft de bevoegdheid van de FIE om een meldingsplichtige entiteit te attenderen op informatie die relevant kan zijn voor de uitvoering van het cliëntenonderzoek op grond van hoofdstuk III antiwitwasverordening (artikelen 19 tot en met 50 antiwitwasverordening). De informatie waarop de FIE de meldingsplichtige entiteit kan attenderen omvat de gegevens, bedoeld in artikel 26, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn. Die informatie omvat:

a) soorten transacties of activiteiten waaraan een significant risico op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering verbonden is;
b) specifieke personen aan wie een significant risico op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering verbonden is;
c) specifieke geografische gebieden waaraan een significant risico op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering verbonden is.

Deze informatie dient ertoe om meldingsplichtige entiteiten in staat te stellen om ervoor zorgen dat de uitvoering van het cliëntenonderzoek consistent is met de risico's, hun risicobeoordelings- en risicobeheersystemen dienovereenkomstig te actualiseren en meldingsplichtige entiteiten aanvullende informatie te verstrekken die zou kunnen wijzen op de behoefte aan verscherpt cliëntenonderzoek ten aanzien van bepaalde cliënten of transacties die hogere risico's met zich meebrengen. Terugkoppeling aan de FIE over op welke wijze gebruik is gemaakt van de door de FIE verstrekte informatie is niet aan de orde. Deze bevoegdheid draagt bij aan het vermogen van de meldingsplichtige entiteiten om te voldoen aan de verplichtingen van de antiwitwasverordening. De richtlijn geeft geen specifieke nadere regels over de verwerking van de informatie, de terugkoppeling of de juridische gevolgen; gelet op de rechtstreekse werking van de verordening en het doel van deze bevoegdheid lijkt het ook niet goed mogelijk om dergelijke regels op nationaal niveau toe te voegen.

De informatie die door de FIE wordt verstrekt dient om de meldingsplichtige entiteit in staat te stellen om te voldoen aan de verplichtingen die samenhangen met het uitvoeren van cliëntenonderzoek. Als de toezichthouder constateert dat dit niet (of in onvoldoende mate) is gedaan, kan de toezichthouder maatregelen nemen.

In het voorgestelde tweede lid is bepaald dat de attendering van de FIE gedurende een periode van ten hoogste zes maanden van kracht is. Dit betekent dat van de FIE ontvangen informatie gedurende een periode van maximaal zes maanden mag worden gebruikt door de meldingsplichtige entiteit. Het niet naleven van dit wettelijke voorschrift kan bestuursrechtelijk worden gesanctioneerd.

Het voorgestelde derde lid schrijft voor dat dat de FIE jaarlijks aan de meldingsplichtige entiteiten strategische informatie verstrekt over typologieën, risico-indicatoren en trends op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering. Deze informatie dient ertoe om de meldingsplichtige entiteit in staat te stellen om haar verplichtingen op grond van de verordening hierop aan te passen.

Artikel 3.9. Gezamenlijke analyseteams

Het voorgestelde eerste lid voorziet in de bevoegdheid van de FIE om ten behoeve van het maken van gezamenlijke operationele analyses van verdachte transacties of activiteiten (a) samen met en of meer andere FIE's een gezamenlijk analyseteam op te richten, (b) als deelnemer aan een dergelijk team andere FIE's te verzoeken om deel te nemen aan het gezamenlijke analyseteam, of (c) derden uit te nodigen deel te nemen aan de gezamenlijke analyse. Dit lid moet, voor zover de gezamenlijke analyse plaatsvindt met FIE's uit andere lidstaten, in samenhang worden gelezen met artikel 40 van de AMLA-verordening, op grond waarvan de AMLA bevoegd is tot het in gang zetten, ondersteunen en coördineren van gezamenlijke analyses die worden uitgevoerd door een gezamenlijk analyseteam. Naast de FIE is ook de AMLA bevoegd tot de oprichting van een gezamenlijk analyseteam.

Op grond van onderdeel a kan een dergelijk gezamenlijk analyseteam worden opgericht indien de operationele analyse van een FIE moeilijke en veeleisende analysen vereist die verband houdt met andere lidstaten of wanneer een aantal FIE's operationele analysen uitvoert waarin de omstandigheden van het geval een op elkaar afgestemd optreden in de betrokken lidstaten rechtvaardigen. Van de noodzaak tot de oprichting van een gezamenlijk analyseteam met FIE's van andere lidstaten dient de FIE de autoriteit op grond van artikel 40, derde lid, AMLA-verordening op de hoogte te stellen. De autoriteit registreert deze kennisgeving en beoordeelt de relevantie van de zaak aan de hand van de door de autoriteit opgestelde methoden en criteria. Indien de autoriteit van oordeel is dat de zaak relevant is, brengt zij FIE's in alle betrokken lidstaten binnen vijf dagen na de eerste kennisgeving op de hoogte en nodigt zij hen uit om deel te nemen aan de gezamenlijke analyse. De FIE's moeten alles in het werk stellen om de uitnodiging van de autoriteit om deel te nemen aan een gezamenlijke analyse te aanvaarden. Een FIE die weigert deel te nemen aan een gezamenlijke analyse, moet de redenen voor haar weigering aan de autoriteit uitleggen. Indien relevant moeten die redenen worden meegedeeld aan de FIE die heeft vastgesteld dat de gezamenlijke analyse moet worden uitgevoerd.[147] Indien ten minste één andere FIE ermee instemt deel te nemen aan de gezamenlijke analyse, zorgt de autoriteit ervoor dat de gezamenlijke analyse van start gaat.

Op grond van onderdeel b is de FIE in staat om, zodra een gezamenlijke analyse van start is gegaan, een FIE die geen deel uitmaakt van het gezamenlijk analyseteam te verzoeken om deel te nemen aan het gezamenlijke analyseteam of financiële inlichtingen en informatie in te dienen bij het gezamenlijke analyseteam.

Op grond van onderdeel c is de FIE in staat om derden, met inbegrip van instellingen, organen en instanties van de Unie, uit te nodigen om deel te nemen aan de gezamenlijke analyse, als dat noodzakelijk wordt geacht voor de doeleinden van de gezamenlijke analyse, en hun deelname binnen het respectieve mandaat van die derden valt.

Het voorgestelde tweede lid bepaalt dat de FIE, in overeenstemming met de overige deelnemende FIE's, bij de oprichting van een gezamenlijk analyseteam bepaalt voor welk specifiek doel en voor welke periode dit team wordt opgericht. De aan de gezamenlijke analyse deelnemende FIE's kunnen met wederzijdse instemming

[147] Overweging 45 van de AMLA-verordening.

bepalen dat de bij de start van de gezamenlijke analyse overeengekomen periode kan worden verlengd met een door hen te bepalen periode. Ook kan de FIE in overeenstemming met de overige deelnemende FIE's 'in voorkomende gevallen de voorwaarden bepalen ten aanzien van de deelname van derden aan het gezamenlijke analyseteam en welke maatregelen worden genomen om de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de uitgewisselde informatie te waarborgen. Onder derden worden in ieder geval verstaan instellingen, organen en instanties van de Europese Unie.

Het voorgestelde derde lid bepaalt dat als de FIE deelneemt aan een gezamenlijk analyseteam, zij een vertegenwoordiger beschikbaar stelt die namens haar deelneemt aan de gezamenlijke analyse. Met het oog op de door het gezamenlijke analyseteam te verrichten analyse stelt dit lid de desbetreffende vertegenwoordiger in staat om het team informatie te verstrekken waarover de FIE beschikt.

Het voorgestelde vierde lid voorziet in de bevoegdheid voor de FIE om met instemming van alle aan een gezamenlijke analyse deelnemende FIE's Europol te verzoeken om het gezamenlijk analyseteam te ondersteunen. De ondersteuning door Europol dient binnen de grenzen te blijven van diens taak genoemd in artikel 4, eerste lid, onderdelen h en z, van de Europolverordening (verordening 2016/794/EU). Dit betreft het bieden van steun aan grensoverschrijdende informatie-uitwisselingsactiviteiten, operaties en onderzoeken van de lidstaten, evenals aan gemeenschappelijke onderzoeksteams, onder meer met operationele, technische en financiële steun (zie onderdeel h) en samenwerken met FIE's, met name door middel van informatie-uitwisseling en het verstrekken van analyses aan de lidstaten ter ondersteuning van grensoverschrijdende onderzoeken met betrekking tot witwasactiviteiten van transnationale criminele organisaties en terrorismefinanciering.

Artikel 3.10. Verstrekken van informatie door de FIE

Dit artikel bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld ter uitvoering van de bepalingen in Hoofdstukken III en V zesde antiwitwasrichtlijn over de verstrekking van informatie door de FIE. Dit betreft de beantwoording van verzoeken van de opsporingsdiensten, de verstrekking van informatie aan toezichthouders, de terugkoppeling aan meldingsplichtige autoriteiten en aan de douaneautoriteiten, de jaarlijkse verstrekking van strategische informatie aan meldingsplichtige entiteiten en de informatieverstrekking aan de AMLA. Dit ter implementatie van de artikelen 22, eerste lid, 23, 26, derde lid, 28, 63, 64, 65 en 66 zesde antiwitwasrichtlijn. Artikel 22, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn betreft de tijdige beantwoording verzoeken om informatie in verband met witwassen, de daarmee samenhangende basisdelicten of terrorismefinanciering van de op grond van de in artikel 2, eerste lid, punt 44, onder c en d, antiwitwasverordening bedoelde bevoegde autoriteiten, en gronden voor het niet inwilligen van het verzoek. Artikel 23 zesde antiwitwasrichtlijn betreft de verstrekking van bepaalde informatie aan de toezichthouder en beperkingen vanwege onder meer lopende onderzoeken. Artikel 26, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn betreft het jaarlijks verstrekken van strategische informatie over typologieën, risico-indicatoren en trends op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering. Artikel 28 zesde antiwitwasrichtlijn betreft de inhoud en de frequentie van de terugkoppeling aan meldingsplichtige entiteiten

of de douaneautoriteiten en de inhoud van de rapportage aan de AMLA. De artikelen 63, 64, 65 en 66 zesde antiwitwasrichtlijn regelen de verstrekking van informatie door de bevoegde autoriteiten. Deze artikelen worden in beginsel geïmplementeerd met het voorgestelde artikel 5.6. Het begrip bevoegde autoriteit omvat een FIE (artikel 2, onderdeel 44, antiwitwasverordening). Met dit artikel worden deze artikelen geïmplementeerd voor de FIE. Dit betreft de verstrekking van informatie door de FIE aan de AMLA (artikel 63), aan financiële toezichthouders en autoriteiten die bevoegd zijn voor het toezicht op kredietinstellingen of financiële instellingen uit hoofde van andere rechtshandelingen van de Unie (artikel 64), aan toezichthouders op auditors en overheidsinstanties die toezicht houden op zelfregulerende organen (op grond van hoofdstuk IV zesde antiwitwasrichtlijn) of die bevoegd zijn voor het toezicht op wettelijke auditors en auditkantoren (artikel 65) en aan autoriteiten die bevoegd zijn voor de uitvoering van gerichte financiële sancties in Nederland en in andere lidstaten (artikel 66).

De artikelen 22, eerste lid, 23, 26, derde lid, 28, 63, 64, 65 en 66 zesde antiwitwasrichtlijn geven gedetailleerde regels over de doeleinden van de verstrekking, de te verstrekken gegevens, het gebruik van de verstrekte gegevens en de gronden tot weigering van de verstrekking. Binnen de kaders van deze artikelen zullen bij algemene maatregel van bestuur nadere worden regels gesteld over deze onderwerpen, ter implementatie van de zesde antiwitwasrichtlijn. Het eerste en tweede lid van dit artikel voorzien hier in.

Het voorgestelde derde lid voorziet in de bevoegdheid voor de FIE om aan een samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden, gegevens te verstrekken voor zover dit noodzakelijk is voor het doel van dat verband. Dit betreft onder andere de deelname van de FIU-Nederland aan het samenwerkingsverband van het Financieel expertisecentrum (FEC). Over deze verstrekking kunnen bij algemene maatregel van bestuur voorwaarden en beperkingen worden gesteld. Dit betreft bijvoorbeeld gronden voor weigering van de verstrekking.

Het voorgestelde vierde lid voorziet in de bevoegdheid voor de FIE om persoonsgegevens die het verwerkt te verstrekken aan de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, voor zover dit voortvloeit uit de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017. Dit lid is inhoudelijk gelijk aan artikel 17 van de Wet politiegegevens dat (via artikel 14, derde lid, van de voormalige Wwft) tot op heden van overeenkomstige toepassing was op de FIE. Vanwege het vervallen van dit artikel en de toepasselijkheid van de AVG op de gegevensverwerking door de FIE, wordt met het voorgestelde zesde lid gewaarborgd dat de gegevensverstrekking die op grond van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 verplicht blijft gewaarborgd.

Artikel 3.11. Samenwerking en informatie-uitwisseling tussen FIE's

Dit artikel regelt de samenwerking en uitwisseling van informatie tussen FIE's. Het voorgestelde eerste lid bevat een algemene samenwerkingsplicht voor de FIE met de andere FIE's, ongeacht hun organisatorische status. Hiermee wordt tot uitdrukking gebracht dat het uitwisselen van informatie tussen FIE's zo ruim mogelijk dient te geschieden. De samenwerking tussen FIE's is niet beperkt tot de samenwerking met FIE's van andere lidstaten maar heeft betrekking op alle FIE's. Hiermee wordt

verhelderd dat de grondslag voor informatie-uitwisseling tussen FIE's zich tot alle FIE's uitstrekt, in lijn met de FATF-aanbevelingen en Egmont-principes. Dit lid is in vrijwel ongewijzigd overgenomen van de voormalige Wwft, waarin dit lid destijds is opgenomen ter implementatie van de vierde antiwitwasrichtlijn;[148] de verwijzing naar de taakuitvoering van de FIE is opgenomen in het voorgestelde artikel 3.2, vierde lid, onderdeel d.

Het voorgestelde tweede lid betreft de FIE als verzoekende instantie. De FIE kan een andere FIE-verzoeken om alle informatie waarover het beschikt aan haar te verstrekken die relevant kan zijn voor de verwerking of de analyse van informatie in verband met witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering, en de betrokken natuurlijke of rechtspersonen.

Het voorgestelde derde lid betreft de FIE als verstrekkende instantie. De FIE verstrekt, uit eigen beweging of op verzoek, aan een andere FIE alle informatie die relevant kan zijn voor de verwerking of de analyse van informatie in verband met witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering, en de betrokken natuurlijke of rechtspersonen. Op grond van dit lid kan verstrekking ook plaatsvinden als op het tijdstip van uitwisseling niet is vastgesteld welk basisdelict bij de te analyseren of de te verwerken informatie is betrokken of de definitie van een betrokken misdrijf in de andere lidstaat anders is dan naar Nederlands recht omschreven.
Dit lid is, in combinatie met het tweede lid, ongewijzigd overgenomen van artikel 13a, tweede lid, Wwft.

Het voorgestelde vierde lid bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld over het verzoek van de FIE tot het verkrijgen van informatie van een andere FIE, het verstrekken of doorzenden van informatie door de FIE aan een andere FIE, het aanwijzen van een contactpunt voor de ontvangst van verzoeken om informatie van andere financiële inlichtingen eenheden, en samenwerking met de financiële inlichtingeneenheden van andere lidstaten. Dit ter implementatie van artikel 30, derde lid, 31, eerste lid, vijfde tot en met het achtste lid, en 33, zesde antiwitwasrichtlijn. Artikel 30, derde lid verplicht er toe dat de FIE zo veel mogelijk samenwerkt met andere FIE's bij de toepassing van geavanceerde technologieën en bij de toepassing van oplossingen die door de AMLA zijn ontwikkeld en worden beheerd overeenkomstig artikel 5, lid 5, punt i), artikel 45, lid 1, punt d), en artikel 47 van de AMLA-verordening. Artikel 31, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn betreft het uit eigen beweging of op verzoek uitwisselen van informatie, en de doorzending van een melding op grond van artikel 69, eerste lid, eerste alinea, onder a, zesde antiwitwasrichtlijn die betrekking heeft op een andere lidstaat, aan de FIE van die andere lidstaat. Artikel 31, vijfde lid, zesde antiwitwasrichtlijn betreft het verplichte gebruik door de FIE van alle beschikbare bevoegdheden die zij normaliter op nationaal vlak voor het ontvangen en analyseren van informatie zou gebruiken wanneer de FIE-gevolg geeft aan een informatieverzoek van een andere FIE. Artikel 31, zesde en zevende lid, zesde antiwitwasrichtlijn betreffen de termijnen voor de gegevensverstrekking. Artikel 31, achtste lid, zesde antiwitwasrichtlijn betreft de uitzonderlijke omstandigheden waaronder de FIE de uitwisseling van informatie kan weigeren. Artikel 33, tweede alinea, zesde antiwitwasrichtlijn voorziet in de

[148] *Kamerstukken II* 2017/18, 34808, nr. 2.

verplichting voor de FIE tot het aanwijzen van ten minste één contactpersoon of -punt die/dat verantwoordelijk is voor de ontvangst van verzoeken om informatie van FIE's in andere lidstaten.

Artikel 3.12. Beveiligde kanalen

Dit artikel regelt dat de FIE bij de uitwisseling van gegevens gebruikmaakt van beveiligde communicatiekanalen. Het voorgestelde eerste lid bevat de verplichting voor de FIE om gebruik te maken van het door AMLA beheerde systeem voor beveiligde communicatie FIU.net voor de uitwisseling van informatie met andere FIE's en AMLA. De FIE maakt al gebruik van FIU.net voor de uitwisseling van gegevens met FIE's uit andere lidstaten en derde landen die hierop zijn aangesloten, voor zover die gegevens nodig zijn voor een door de FIE uit te voeren analyse.

Het voorgestelde tweede lid biedt de FIE de mogelijkheid om eigen gegevens die het via FIU.net uitwisselt te vergelijken met gegevens die andere FIE's of onderdelen van de Europese Unie via FIU.net ter beschikking stellen. Dit kan plaatsvinden via geautomatiseerde bestandsvergelijking, waarmee wordt bedoeld dat de vergelijking plaatsvindt op een hit/no hit-basis. Hierdoor kan de FIE er bijvoorbeeld zicht op krijgen of andere FIE's over gegevens beschikken die voor de eigen analyse van belang kan zijn.

Op grond van het voorgestelde derde lid kunnen bij algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld over de gevallen waarin het systeem, bedoeld in het eerste lid, of een ander passend kanaal voor gegevensuitwisseling wordt of kan worden gebruikt.

Artikel 3.13. Gebruik van informatie door FIE's

Dit artikel regelt het gebruik van de aan andere FIE's te verstrekken informatie en het gebruik en de verdere verstrekking van de van andere FIE's ontvangen informatie. Het voorgestelde eerste lid voorziet in doelbinding met betrekking tot de ontvangen informatie en documenten; deze kunnen door de FIE worden gebruikt ten behoeve van de uitvoering van de wettelijke taken en bevoegdheden als bepaald in deze wet.

Het voorgestelde tweede lid regelt dat de FIE-voorwaarden en beperkingen kan stellen aan het gebruik van de te verstrekken informatie.

Het voorgestelde derde lid benadrukt de doelbinding en verplicht de FIE ertoe om voor het gebruik van de van een andere FIE ontvangen informatie de gestelde beperkingen en voorwaarden in acht te nemen. Het doelafwijkende gebruik van de ontvangen gegevens, in de vorm van het gebruik voor andere doelen of het verspreiden bij andere partijen, is afhankelijk van de voorafgaande instemming van de verstrekkende FIE. Dit lid is in gewijzigde vorm overgenomen van artikel 13b, tweede en derde lid, Wwft.

Het voorgestelde vierde lid bevat een regeling voor de doelbinding met betrekking tot gegevens die afkomstig zijn van koppelingssysteem voor registers van bankrekeningen "BARIS", bedoeld in artikel 16 zesde antiwitwasrichtlijn.

Het voorgestelde vijfde lid bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gegeven over het gebruik van de te verstrekken en de ontvangen informatie, ter uitwerking van het tweede en derde lid. De nadere regels over de te verstrekken informatie dienen ter implementatie van artikel 33, eerste alinea, zesde antiwitwasrichtlijn. Dit betreft de uitzondering voor een door een meldingsplichtige entiteit gedane melding op grond van artikel 69, eerste lid, antiwitwasverordening, of de daaruit afgeleide informatie, dat een andere lidstaat betreft waar de meldingsplichtige entiteit actief is in het kader van vrije dienstverrichting en dat geen verband houdt met Nederland. De nadere regels over het gebruik van de ontvangen informatie en documenten voor andere dan de oorspronkelijke goedgekeurde doeleinden en de verdere verstrekking van die informatie dienen ter implementatie van artikel 34 zesde antiwitwasrichtlijn. Artikel 34, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn betreft de voorafgaande instemming van de verstrekkende FIE met de verdere verstrekking door de FIE aan een andere autoriteit, agentschap of afdeling of het gebruik voor andere dan de oorspronkelijk goedgekeurde doeleinden. Dit lid voorziet daarnaast in een uitzondering voor een door een meldingsplichtige entiteit gedane melding op grond van artikel 69, eerste lid, antiwitwasverordening, of de daaruit afgeleide informatie, dat een andere lidstaat betreft waar de meldingsplichtige entiteit actief is in het kader van vrije dienstverrichting en dat geen verband houdt met Nederland. Artikel 34, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn geeft nadere regels voor de toestemming van de FIE voor het door de ontvangende FIE verstrekken van informatie aan de bevoegde autoriteiten.

Artikel 3.14. Gevolgen strafrechtelijke bepalingen

Op grond van dit artikel mag een verschil tussen de nationale wettelijke definities van basisdelicten voor de FIE geen belemmering vormen voor het verlenen van bijstand aan andere FIE's, de uitwisseling, de verspreiding en het gebruik van informatie op grond van de artikelen 3.9, 3.11 en 3.13. Hiermee wordt artikel 35 zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Dit artikel komt overeen met artikel 55 van de vierde antiwitwasrichtlijn, dat destijds is geïmplementeerd in artikel 13a, derde lid, onderdeel b, Wwft en heeft betrekking op de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen FIE's. Met het voorgestelde artikel wordt verhelderd op welke gegevensverwerkingen van de FIE het voorschrift dat verschillen tussen de definities van basisdelicten betrekking heeft. Dit betreft de samenwerking en uitwisseling van informatie tussen FIE's, ook ten behoeve van een gezamenlijke analyse door meerdere FIE's, het gebruik van informatie die van een andere FIE is ontvangen ten behoeve van de taak van de FIE en de verdere verspreiding van informatie die van een andere FIE is ontvangen.

Artikel 3.15. Jaarverslag

Het voorgestelde eerste lid regelt het jaarverslag van de FIE, over de activiteiten en werkzaamheden in het voorafgaande kalenderjaar. In aanvulling op de zesde antiwitwasrichtlijn is in dit artikel opgenomen dat het verslag door de minister van Justitie en Veiligheid jaarlijks voor 1 mei aan de Tweede Kamer wordt aangeboden. Vanwege diens medeverantwoordelijkheid voor de bestrijding van witwassen en

terrorismefinanciering vindt over het jaarverslag voorafgaand afstemming plaats met de minister van Financiën.

Anders dan in het voormalige artikel 13, onderdeel i, Wwft wordt verwezen naar ‘activiteiten’ van de FIE in plaats van ‘de taakuitoefening’ en is de verwijzing naar de minister van Justitie en Veiligheid gecorrigeerd.[149]

Het voorgestelde tweede lid verwijst naar statistieken over de onderwerpen en informatie over de typologieën, bedoeld in artikel 27 zesde antiwitwasrichtlijn. Dit betreft statistieken over:
a) het gevolg dat de FIE heeft gegeven aan door haar ontvangen meldingen van verdachte transacties en activiteiten;
b) meldingen van verdachte transacties door meldingsplichtige entiteiten;
c) openbaarmakingen door toezichthouders en centrale registers;
d) de verspreiding bij de bevoegde autoriteiten en gevolg dat aan die verspreiding is gegeven;
e) de verzoeken ingediend bij en ontvangen van andere FIE’s;
f) verzoeken ingediend bij en ontvangen van bevoegde autoriteiten als bedoeld in artikel 2, lid 1, punt 44), onder c), antiwitwasverordening. Dit betreft verzoeken ingediend bij en ontvangen van overheidsinstanties die zijn belast met het onderzoeken of vervolgen van witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering of met het opsporen, in beslag nemen of bevriezen en confisqueren van criminele activa;
g) de toegewezen personele middelen;
h) door de douaneautoriteiten op grond van artikel 9 van de verordening 2018/1672 doorgegeven gegevens over grensoverschrijdende fysieke overbrengingen van contanten.

Het verslag bevat ook informatie over de trends en typologieën die zijn vastgesteld in de dossiers die onder andere bevoegde autoriteiten worden verspreid.

Het voorgestelde derde lid voorziet erin dat het verslag geen persoonsgegevens bevat, en evenmin gegevens die zijn te herleiden tot rechtspersonen. Hiermee wordt artikel 27 zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd, dat bepaalt dat het op grond van de informatie in het verslag het niet mogelijk zal zijn natuurlijke personen of rechtspersonen te identificeren.

HOOFDSTUK 4. TOEZICHT EN HANDHAVING

Artikel 4.1. Nalevingstoezicht

De vierde paragraaf van afdeling 4 van hoofdstuk IV zesde antiwitwasrichtlijn omvat bepalingen met betrekking tot het handhavingsinstrumentarium van de toezichthouder. Dat kader voor handhaving wordt geïmplementeerd in dit hoofdstuk van het wetsvoorstel.

Artikel 4.1 regelt het toezicht op de naleving van de voorschriften in de

[149] *Kamerstukken II* 2007/08, 32238, nr. 2.

antiwitwasverordening, deze wet, en verordeningen die door artikel 1.2 gelijk zijn gesteld aan deze wet, door daartoe bij besluit van de toezichthouder aangewezen personen. Deze personen beschikken over de bevoegdheden uit titel 5.2 van de Algemene wet bestuursrecht, zoals onder andere het vorderen van inlichtingen en het geven van aanwijzingen. Net als in de Wwft wordt de deken van de orde in het arrondissement uitgezonderd, omdat deze geen besluit hoeft te nemen om personen aan te wijzen. De deken is naast bestuursorgaan tevens de natuurlijke persoon die over de genoemde bevoegdheden uit de Algemene wet bestuursrecht beschikt.

Artikel 4.2. Vorderen van inlichtingen

Dit artikel, waarmee artikel 37, zesde lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd wordt, regelt dat de toezichthouder als bestuursorgaan eveneens inlichtingen kan vorderen. Deze bevoegdheid moet worden onderscheiden van de in artikel 5:16 Awb geregelde bevoegdheid van de op grond van artikel 4.1 aangewezen natuurlijke personen om ook in het kader van het nalevingstoezicht inlichtingen te vorderen. Ook wordt in dit kader, middels het tweede lid, aangesloten bij het in artikel 5:13 Awb verwoorde evenredigheidsbeginsel. Net als bij de inlichtingenbevoegdheid van artikel 1:52 Wft, zal er van geval tot geval worden beoordeeld of sprake is van “personen die betrokken zijn bij activiteiten waarop krachtens deze wettelijke regeling moet worden toegezien”.

In artikel 4.2, tweede lid, wordt ook artikel 5:20, eerste en tweede lid Awb van overeenkomstige toepassing verklaard. Artikel 5:20 Awb bepaalt dat eenieder verplicht is aan een toezichthouder binnen de door hem gestelde redelijke termijn alle medewerking te verlenen die deze redelijkerwijs kan vorderen bij de uitoefening van zijn bevoegdheid. Weigering van medewerking is strafbaar gesteld ingevolge artikel 184 Wetboek van Strafrecht. Net als bij de formulering van artikel 1:52, tweede lid, Wft, kunnen de toezichthouders die bij besluit als bedoeld in het voorgestelde artikel 4.1 zijn aangewezen als toezichthouder vallen onder artikel 184, tweede lid, Wetboek van Strafrecht en kunnen dus ingeval van overtreding van de medewerkingsplicht, de sanctie van artikel 184, eerste lid, Wetboek van Strafrecht opleggen.

In artikel 5:20, derde lid Awb wordt de bevoegdheid gegeven aan het bestuursorgaan om overtredingen van de medewerkingsplicht te sanctioneren met een last onder bestuursdwang. Middels artikel 4.2, derde lid, wordt deze bevoegdheid ook geregeld voor de medewerkingsplicht uit artikel 4.2, eerste lid.

Artikel 4.3. Aanwijzingsbevoegdheid

Naast de inlichtingenbevoegdheid, krijgen de toezichthouders, zoals ook in de Wft het geval is, de mogelijkheid voor het geven van een aanwijzing wanneer zij constateren dat een meldingsplichtige entiteit niet voldoet aan voorschriften uit deze wet of de antiwitwasverordening. De bevoegdheid tot het geven van een aanwijzing strekt zich ingevolge het bepaalde in artikel 1.3, tweede lid, tevens uit tot een in dat artikel genoemde verordening. Met een aanwijzing kan de toezichthouder de meldingsplichtige entiteit gelasten specifieke corrigerende maatregelen uit te voeren, bepaalde gedraging te staken, gedragslijnen op te volgen of bepaalde

bedrijfsactiviteiten te beperken of te begrenzen. Deze bevoegdheid wordt ingegeven door de aanwijzing tot heenzenden uit artikel 1:75 Wft.

Met het tweede lid wordt artikel 56 zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Deze bepaling geeft aan dat toezichthouders uitgerust moeten zijn met de mogelijkheid om administratieve maatregelen op te leggen zoals het beperken van bedrijfsactiviteiten en het wijzigen van de governancestructuur. Deze specifieke aanwijzingen zijn opgenomen in artikel 4.3, tweede lid. Het doen van een aanbeveling aan een meldingsplichtige entiteit (artikel 56, tweede lid, onderdelen a en b, zesde antiwitwasrichtlijn) is geen aanwijzingsbeschikking maar volgt uit de algemene toezichtsbevoegdheden van een toezichthouder op grond van artikel 1.3 en 4.1 van dit wetsvoorstel.

Met het derde lid wordt artikel 6, vierde lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Dat artikel bepaalt dat de toezichthouder de bevoegdheid moet krijgen om leden van het hoger leidinggevend personeel van meldingsplichtige entiteiten als bedoeld in artikel 6, eerste en tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn, te kunnen ontzeggen van uitoefening van deze functie bij de meldingsplichtige entiteit indien zij veroordeeld zijn voor witwassen, relevante basisdelicten of terrorismefinanciering.

Artikel 4.4 en 4.5. Last onder dwangsom en bestuurlijke boete

In de voorgestelde artikelen 4.4 en 4.5 staat de bevoegdheid voor de toezichthouder om een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete op te leggen in geval van een overtreding van een aantal materiële artikelen, te weten artikel 1.7, 2.2, eerste, tweede en vijfde lid, onder b tot en met d, 2.3, eerste, derde en vierde lid, 2.5, eerste tot en met derde lid, 2.6, 2.8, eerste lid, 3.6, zesde en zevende lid, 3.7, derde lid, 3.8, tweede lid, 4.10 en 4.11. Net als bij de Wwft worden, naast de mogelijkheid van strafrechtelijke vervolging, voorzieningen voor bestuursrechtelijke handhaving in geval van overtreding van wettelijke voorschriften voorgeschreven. Met het voorgestelde artikel 4.4 worden artikel 53, tweede lid, 56, eerste lid, tweede lid, onder b en d, en vierde lid en artikel 57 zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Bij onvolkomenheden in het verrichten van het cliëntenonderzoek of bij onvolledig ingevulde meldingsberichten is de verplichting tot herstel via een last onder dwangsom een passende reactie. Daarnaast krijgen de toezichthouders de mogelijkheid om bij overtreding van artikel 4.10 en 4.11, die strekken tot besluiten van de toezichthouder tot het tijdelijk ontzeggen van de bevoegdheid om bepaalde functies uit te oefenen of afstand te doen van het UBO-belang, ook middels een last onder dwangsom of bestuurlijke boete te handhaven.

Met het voorgestelde artikel 4.5 wordt artikel 55 zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. In het geval van ernstige, herhaalde of systematische overtredingen op de voorschriften inzake het instellen van interne beleidslijnen, procedures en controles, het verrichten van cliëntenonderzoek, de meldingsplicht en het bewaren van informatie moet het, op grond van artikel 55 zesde antiwitwasrichtlijn, mogelijk zijn om een geldboete op te leggen.

Daarnaast wordt in artikel 4.4 als artikel 4.5 voorzien in de mogelijkheid om een last onder dwangsom of bestuurlijke boete op te leggen in geval van een overtreding van bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen voorschriften van de antiwitwasverordening of een verordening als bedoeld in artikel 1.2, tweede lid.

Bij het niet-naleven van de inlichtingenbevoegdheid van artikel 5:20, eerste lid, Awb, wordt middels artikel 4.5, eerste lid, tevens de mogelijkheid gegeven om een bestuurlijke boete op te leggen. Onder de Wwft was dit reeds mogelijk; zie artikel 30, onder f, Wwft, dat een implementatie betrof van het gelijkluidend artikel 59 vierde antiwitwasrichtlijn. Middels artikel 5:20, derde lid, juncto 5:32, eerste lid, Awb, kan een last onder dwangsom opgelegd worden bij niet-naleving van de inlichtingenbevoegdheid. Derhalve is deze niet opgenomen in de opsomming bij artikel 4.4.

Het tweede lid van artikel 4.4 geeft uitvoering aan artikel 57 zesde antiwitwasrichtlijn en het tweede lid van artikel 4.5 aan artikel 55 zesde antiwitwasrichtlijn. Deze artikelleden geven de mogelijkheid aan de toezichthouder om een last onder dwangsom respectievelijk bestuurlijke boete op te leggen in verband met in die richtlijnartikelen genoemde administratieve maatregelen bij geen, dan wel onvolledig of niet tijdig gevolg geven aan deze administratieve maatregel. De mogelijkheid voor het opleggen van dwangsommen bij niet-naleven van administratieve maatregelen wordt in Nederland gelijkgesteld aan een last onder dwangsom, overeenkomstig titel 5.3 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). In artikel 57, derde en vierde lid, zesde antiwitwasrichtlijn worden maximale boetehoogtes en termijnen gesteld waarop een last onder dwangsom opgelegd moeten worden. Middels artikel 4.4, derde lid, zal dit per algemene maatregel van bestuur worden geïmplementeerd.

De handhavingsbevoegdheden in dit hoofdstuk, waaronder de bevoegdheid tot het opleggen van een last onder dwangsom en van een bestuurlijke boete, worden steeds toegekend aan de in artikel 1.2 aangewezen toezichthouder, ieder voor zover bevoegd ten aanzien van de in de algemene maatregel van bestuur genoemde entiteiten.

Artikel 4.6. Hoogte bestuurlijke boete

Dit artikel bepaalt de hoogte van het maximumbedrag en het basisbedrag van de bestuurlijke boete die toezichthouders voor de overtreding van een bepaald voorschrift kunnen opleggen. Ongewijzigd ten opzichte van de handhaving onder de Wwft is dat de hoogte van het maximumbedrag en het basisbedrag van een boete wordt vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur. Daarin zal rekening worden gehouden met de genoemde omstandigheden in artikel 53, zesde lid, zesde antiwitwasrichtlijn bij het bepalen van de hoogte van de boete. Dit gebeurt door indeling van voorschriften in boetecategorieën. Dit artikel geeft de kaders in de vorm van een categorie-indeling en de basisbedragen en maximumbedragen per categorie. Verder bepaalt het vijfde lid dat de maximumbedragen bij herhaalde overtreding (recidive) binnen vijf jaar verdubbeld worden. Ook bevat dit artikel een aantal uitzonderingen op voornoemd indeling in boetecategorieën.

De hoogte van de minimum-, basis-, en maximumbedragen zijn gelijk gebleven ten

opzichte van de bedragen in voormalig artikel 31 Wwft. Slechts het maximumbedrag bij eerste overtreding voor de derde boetecategorie is van € 4 miljoen tot € 5 miljoen verhoogd, omwille van de implementatie van artikel 55, derde lid, onder b, zesde antiwitwasrichtlijn dat voorschrijft dat de aan natuurlijke personen op te leggen maximale geldboete ten minste € 5 miljoen moet bedragen. Het basisbedrag voor een boete van de derde categorie wordt daardoor ook verhoogd van € 2 miljoen naar € 2,5 miljoen. Het bedraagt dan evenals in de tweede categorie de helft van het maximumbedrag.

Verder wordt met het voorgestelde derde lid, dezelfde systematiek beoogd als in artikel 1:81, derde lid, Wft, door de mogelijkheid te creëren om als dat vereist is op grond van richtlijnen of verordeningen hogere maximumbedragen of basisbedragen voor de tweede of derde categorie vast te stellen. Voor de hoogte van de nieuwe bedragen is aangesloten bij artikel 1:81, derde lid, Wft, op één uitzondering na. Het maximumbedrag van de derde categorie kan worden verhoogd naar € 7,5 of 10 miljoen, wat is afgeleid van het maximum dat gegeven wordt in artikel 55, derde lid, onder a, zesde antiwitwasrichtlijn.

Ook krijgt de AMLA, op grond van artikel 53, elfde lid, zesde antiwitwasrichtlijn, de bevoegdheid om basisbedragen vast te stellen bij overtredingen van de antiwitwasverordening. Deze bevoegdheid kan betekenen dat er afgeweken wordt van het bepaalde in artikel 4.6, tweede en derde lid. Toezichthouders dienen met deze richtsnoeren van de AMLA rekening te houden. In het vierde lid van dit wetsvoorstel wordt daarom de mogelijkheid gegeven om bij algemene maatregel van bestuur de basisbedragen, conform de richtsnoeren die de AMLA ten aanzien van de basisbedragen heeft bepaald, hier nadere regels over te stellen.

Artikel 4.7. Omzetgerelateerde boete

In plaats van het maximum boetebedrag van € 10 miljoen volgens artikel 4.6, derde lid, schrijft dit artikel voor om in bepaalde gevallen een geldboete van 10% van de netto-omzet van de overtreder op te leggen. Het opleggen van een omzetgerelateerde boete geldt slechts wanneer de betrokken meldingsplichtige entiteit een kredietinstelling of een financiële instelling is. Dit nieuwe maximumbedrag geldt indien dit meer is dan tweemaal het maximumbedrag dat voor de overtreding geldt op grond van artikel 4.6, derde lid. Daarmee zal het gaan om een bedrag van € 20 miljoen, te weten tweemaal het maximumbedrag van € 10 miljoen dat geldt voor een overtreding dat is gerangschikt in de derde boetecategorie.

Het voorgestelde tweede lid biedt de mogelijkheid om, indien dit vereist is ter uitvoering van richtlijnen of verordeningen, het percentage van de netto-omzet op te hogen. Dit is ingegeven door de systematiek die in artikel 1:82, tweede lid, Wft is gebruikt. Ook voor de definitie van netto-omzet wordt aangesloten bij de definitie die in artikel 1:82 Wft is gegeven, te weten: de opbrengsten uit leveringen van goederen en diensten uit het bedrijf van de onderneming die overtreder is. In elk geval vallen daaronder renteopbrengsten, ontvangen dividenden (tenzij sprake is van deelnemingen met invloed van betekenis) en royalty's. Met dit begrip wordt aangesloten bij het omzet-begrip dat in de mededingingswetgeving (artikel 12o,

eerste lid) en strafrecht (artikel 23, zevende lid)[150] wordt gebruikt voor het berekenen van omzet gerelateerde boetes. In artikel 55, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn wordt de mogelijkheid geboden om de hoogte van de geldboete te baseren op de omzet gerelateerde boete.

Het derde lid bevat tot slot een regeling voor het berekenen van het maximumbedrag van de boete voor een onderneming die deel uitmaakt van een groep. Hierbij wordt de totale (geconsolideerde) netto-omzet van de uiteindelijke moeder gebruikt voor het bepalen van de hoogte van de omzet gerelateerde boete. Dit volgt uit artikel 55, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

Artikel 4.8. Voordeelsontneming

Met dit artikel wordt artikel 55, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Daarin wordt bepaald dat de maximale geldboete kan worden verhoogd in geval de overtreder uit de inbreuk voorvloeiend voordeel heeft gehad. Deze mogelijkheid bestaat bij alle overtredingen en ongeacht het maximumbedrag dat voor de betreffende overtreding geldt. Met dit artikel wordt aangesloten bij de systematiek uit artikel 1:83 Wft. Ook voor het begrip 'voordeel' is aansluiting gevonden bij de definitie die eraan gegeven wordt in artikel 1:83 Wft, te weten: zowel winst die als gevolg van de overtreding is behaald als verlies dat is beperkt. Ook besparingen als gevolg van de overtreding leveren voordeel op in de zin van dit artikel. Voor de uitleg kan worden aangesloten bij de uitleg van het begrip voordeel in artikel 36e Wetboek van strafrecht.

Artikel 4.9. Schorsende werking bezwaar en beroep

Dit artikel biedt de mogelijkheid om de betaling van de bestuurlijke boete op te schorten totdat het bezwaar- of (hoger) beroepstermijn is verstreken of, indien bezwaar of (hoger) beroep is ingesteld, hierop is beslist. Hiermee wordt afgeweken van de Awb, waarin is bepaald dat betaling in beginsel zes weken nadat het besluit tot het opleggen van een bestuurlijke boete bekend is gemaakt, moet plaatsvinden. De afwijking van de Awb vloeit voort uit het feit dat rekening wordt gehouden met de relatief hoge boetes die op grond van het AML-pakket kunnen worden opgelegd. Deze bepaling is vergelijkbaar met het voormalige artikel 32b Wwft.

Met het tweede lid wordt duidelijk gemaakt dat het moment van waaraf de wettelijke rente wordt berekend, niet wordt beïnvloed door het instellen van bezwaar en (hoger) beroep. Hiermee wordt voorkomen dat een rentevoordeel kan ontstaan door het aantekenen van bezwaar en (hoger) beroep, hetgeen een oneigenlijke reden zou kunnen vormen voor het aanwenden van deze rechtsmiddelen. Indien in bezwaar of (hoger) beroep blijkt dat een reeds betaalde boete ten onrechte is opgelegd, dient de boete inclusief de wettelijke rente te worden terugbetaald aan de instelling.

Artikel 4.10. Ontzegging uitoefening hoger leidinggevende functies

[150] In het Wetboek van Strafrecht volgt dit niet uit de wettekst van artikel 23 zelf, maar wel uit de toelichting daarop in het kader van de parlementaire behandeling, *Kamerstukken II* 2014/15, 33685, nr. 3.

Met dit artikel wordt voorgesteld om toezichthouders bij ernstige situatie de mogelijkheid te geven de overtreder de bevoegdheid te ontzeggen om bij een meldingsplichtige entiteit een leidinggevende functie uit te oefenen (een zogenaamd beroepsverbod). Hiermee wordt artikel 6, vierde lid, tweede volzin, alsmede artikel 56, derde lid, onderdeel e, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Deze bepalingen schrijven voor dat de toezichthouder de bevoegdheid krijgt om leden van het hoger leidinggevend personeel bij een meldingsplichtige entiteit een tijdelijk verbod op te leggen om een leidinggevende functie uit te oefenen indien zij verantwoordelijk worden geacht voor een inbreuk op de antiwitwasverordening.

Uit het tweede lid volgt dat in geval de overtreding is begaan door een rechtspersoon de ontzegging gegeven kan worden aan de natuurlijke persoon die over de betrokken gedraging opdracht heeft gegeven of feitelijk leiding heeft gegeven. De maatregel kan worden opgelegd voor de duur van ten hoogste een jaar, met de eenmalige mogelijkheid van verlenging ten hoogste van een jaar. Net als bij het beroepsverbod voorgeschreven in artikel 1:87 Wft, biedt het voorgestelde artikel 4.10, vijfde lid, een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur bepalingen in EU-verordeningen aan te wijzen op overtredingen waarvan een bestuursverbod kan worden opgelegd aan leden van een hoger leidinggevend orgaan. De grondslag is beperkt tot de verordeningen genoemd in het voorgestelde artikel 1.3. Omdat deze maatregel ingrijpend van aard is, kan er bij algemene maatregel van bestuur alleen een bepaling van een verordening worden genoemd die een dergelijke sanctie voorschrijft.

Artikel 4.11. Afstand doen van UBO-belang

Middels dit voorgestelde artikel wordt artikel 6, vijfde lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Dat artikel regelt dat toezichthouders de bevoegdheid moeten hebben om te eisen dat een uiteindelijk begunstigde zich ontdoet van diens belang in de meldingsplichtige entiteit indien deze begunstigde onherroepelijk is veroordeeld voor witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering.

Artikel 4.12. en 4.19 Uitzondering UBO-handhaving

Afdeling 4 zesde antiwitwasrichtlijn bepaalt welke maatregelen lidstaten moeten kunnen opleggen aan meldingsplichtige entiteiten wanneer deze inbreuk maken op de antiwitwasverordening. De handhaving ten aanzien van hoofdstuk IV antiwitwasverordening (transparantie inzake uiteindelijk begunstigden) valt buiten de reikwijdte van afdeling 4 zesde antiwitwasrichtlijn, omdat deze zich toespitst op de meldingsplichtige entiteiten. Hoofdstuk IV antiwitwasverordening kent een bredere reikwijdte. De verplichtingen om transparantie te verstrekken over uiteindelijk begunstigden gelden immers voor alle juridische entiteiten, trust of soortgelijke constructies. Daarnaast kent hoofdstuk IV antiwitwasverordening een afzonderlijk artikel over handhaving. Artikel 68, eerste lid, antiwitwasverordening schrijft voor dat lidstaten voorschriften vaststellen ten aanzien van de sancties die van toepassing zijn op dit hoofdstuk. De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikwekkend zijn. Ook artikel 10, vijftiende lid, zesde antiwitwasrichtlijn, schrijft voor dat er voldoende evenredige en afschrikwekkende maatregelen of dergelijke geldboeten opgelegd moeten kunnen worden wanneer aan het register geen nauwkeurige,

adequate en actuele informatie over de uiteindelijk begunstigden wordt verstrekt. De regering meent dat een deel van de maatregelen die gelden voor meldingsplichtige entiteiten op grond van deze wet verder gaan dan noodzakelijk voor de handhaving van UBO-verplichtingen. Daarom zondert dit artikel een aantal handhavingsmaatregelen uit van de handhaving ten aanzien van hoofdstuk IV antiwitwasverordening (transparantie inzake uiteindelijk begunstigden). De handhavingsbevoegdheden die wel van toepassing zijn op UBO-handhaving (het vorderen van lichtingen, de aanwijzingsbevoegdheid, de last onder dwangsom en het opleggen van een bestuurlijke boete) zijn in combinatie met de mogelijkheid tot strafrechtelijke handhaving (zie artikel 6.8 van dit wetsvoorstel) volgens de regering voldoende doeltreffend en afschrikwekkend.

Artikel 4.13. Publieke waarschuwing of verklaring

Ter implementatie van artikel 56, tweede lid, onder c, zesde antiwitwasrichtlijn wordt met het voorgestelde artikel 4.13 de mogelijkheid gecreëerd voor toezichthouders om, in het geval van een overtreding die is gerangschikt in de tweede of derde boetecategorie, een waarschuwing of verklaring te publiceren. Deze bevoegdheid bestond reeds in artikel 59, tweede lid, onder a, van de vierde antiwitwasrichtlijn en is destijds geïmplementeerd in artikel 32e Wwft. Deze formulering is derhalve overgenomen in artikel 4.13.

Het uitvaardigen van een verklaring of waarschuwing dient op grond van de zesde antiwitwasrichtlijn mogelijk te zijn in het geval van ernstige, herhaalde of stelselmatige overtredingen van de antiwitwasverordening. Hierom wordt deze bepaling slechts voorgeschreven voor overtredingen die gerangschikt worden in de tweede en derde boetecategorie zoals vastgelegd in een algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 4.6.

Het publiceren van een waarschuwing of verklaring heeft als doel om het publiek, de markt en andere betrokken derden te informeren over de overtredende instelling. De toezichthouder zal het doorgaans nodig achten het publiek te informeren in het geval van feiten die dusdanig ernstig zijn dat naast het publiceren van een waarschuwing of verklaring, ook handhavend optreden op zijn plaats is. Het publiceren van een waarschuwing of verklaring is dan ook niet bedoeld om in de plaats te komen van handhavend optreden door de toezichthouder. Door het publiek middels een waarschuwing of verklaring te informeren kan eventuele schade voor het publiek worden voorkomen of beperkt. Daarnaast kan de waarschuwing of verklaring bijdragen aan de informatiepositie van het publiek, zodat het publiek in staat wordt gesteld om weloverwogen keuzes te maken, bijvoorbeeld bij het aangaan of aanhouden van een zakelijke relatie. Van het publiceren van een waarschuwing of verklaring gaat bovendien een waarschuwend effect uit, zodat het tevens een instrument is dat de naleving van dit wetsvoorstel en de antiwitwasverordening kan bevorderen. De financiële wetgeving kent ook een dergelijke bepaling, zie artikel 1:94 Wft.

Artikel 4.14. Openbaarmaking bestuurlijke sancties

Met dit artikel wordt artikel 58 zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd, dat

voorziet in de verplichting voor de toezichthouder om – behoudens uitzonderingsgevallen - een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie openbaar te maken. Dit artikel komt grotendeels overeen met het regime van artikel 32f Wwft en is aangevuld met de systematiek onder artikel 1:97 Wft (zie hierna). De openbaarmaking van besluiten geschiedt via de website van de toezichthouder en dient in een toegankelijk formaat te worden weergegeven, zoals voorgeschreven in artikel 58, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

De verplichting tot openbaarmaking heeft betrekking op besluiten tot het opleggen van bestuurlijke sancties. Om aan te sluiten bij de bestuurlijke sancties die in richtlijn worden genoemd, wordt het begrip bestuurlijke sanctie voor de toepassing van de artikelen 4.14 tot en met 4.17 uitgebreid ten opzichte van de betekenis die het heeft op grond van artikel 5:2, eerste lid, onderdeel a, Awb. Dit betekent dat het publicatieregime ook geldt voor een besluit als bedoeld in artikel 4.10 en 4.11, dat strekt tot het tijdelijk ontzeggen van de bevoegdheid om bepaalde functies uit te oefenen of afstand te doen van het UBO-belang.

Artikel 58, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn schrijft voor dat het opleggen van bepaalde administratieve maatregelen ook openbaar moeten worden gemaakt. Met de uitbreiding van de definitie van bestuurlijke sanctie in artikel 4.14, derde lid, kunnen ook aanwijzingsbeschikkingen als bedoeld in artikel 4.3 openbaar worden gemaakt. Veelal hebben die aanwijzingsbeschikkingen namelijk het karakter van een administratieve maatregel als bedoeld in artikel 56, tweede lid, onder d, e, f of g, zesde antiwitwasrichtlijn. De publicatie van een publieke verklaring (zie artikel 56, tweede lid, onder c, zesde antiwitwasrichtlijn) wordt geïmplementeerd door artikel 4.13.

Artikel 4.14 voorziet in verschillende momenten van openbaarmaking voor verschillende besluiten. Het uitgangspunt, verwoord in het eerste lid, is dat een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie openbaar gemaakt worden zodra dat besluit onherroepelijk is geworden. Openbaarmaking van een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie kan ingrijpend zijn voor de betrokkenen, zodat het de voorkeur heeft dit eerst te doen nadat de betrokkenen de gelegenheid hebben gehad om het besluit te onderwerpen aan een rechterlijke toetsing en hierop onherroepelijk uitspraak is gedaan. Hiermee wordt gebruikgemaakt van de lidstaatoptie uit artikel 58, eerste lid, tweede alinea, zesde antiwitwasrichtlijn.

In het geval van een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke boete ter zake van een ernstige overtreding van dit wetsvoorstel, de antiwitwasverordening of gelijkgestelde verordeningen conform artikel 1.2 die gerangschikt in de derde boetecategorie of in de tweede boetecategorie die per algemene maatregel van bestuur is aangemerkt als ernstig, dienen de toezichthouders dit besluit echter zo spoedig mogelijk openbaar te maken. Hiermee wordt aansluiting gezocht bij artikel 1:97, derde lid, Wft.

De verplichting om besluiten tot het opleggen van een bestuurlijke boete vroegtijdig openbaar te maken, is beperkt tot de gevallen waarin een bestuurlijke boete is opgelegd voor een overtreding gerangschikt in de derde boetecategorie. Het betreft daarmee uitsluitend de gevallen waarin sprake is van een ernstige overtredingen.

Hierbij kan gedacht worden aan een overtreding van de kernverplichtingen, zoals de verplichting om cliëntenonderzoek te verrichten.

Een vroegtijdige openbaarmaking van een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke boete wegens een ernstige overtreding wordt van belang geacht om partijen op de financiële markten zo snel mogelijk te kunnen waarschuwen. Door middel van een tijdige openbaarmaking kan schade voor betrokken partijen worden voorkomen of worden beperkt. Een bijkomende overweging betreft de kenbaarheid die op deze wijze wordt gegeven aan het optreden door de toezichthouders, waardoor de effectiviteit van de bepalingen ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering kan worden vergroot. Aan deze doelstellingen, die ook aan artikel 1:97, derde lid, Wft ten grondslag liggen, komt evenzeer betekenis toe in het kader van dit wetsvoorstel. Om te voorkomen dat het financieel stelsel wordt gebruikt voor witwassen en terrorismefinanciering, is het van belang dat betrokkenen vroegtijdig op de hoogte zijn van ernstige overtredingen, ten einde maatregelen te kunnen nemen om de risico's op witwassen en terrorismefinanciering die hieruit voortvloeien, te beheersen.

Hoewel een vroegtijdige openbaarmaking op grond van artikel 4.14, vierde lid, in beginsel verplicht wordt gesteld in geval van overtredingen gerangschikt in de derde boetecategorie, dient de toezichthouder op grond van artikel 4.15 steeds een belangenafweging te maken die kan leiden tot een uitzondering op deze verplichting. Ook wordt in de artikelen 4.16 en 4.17 voorzien in aanvullende waarborgen, ten einde in de rechtsbescherming van betrokkenen te voorzien.

Besluiten tot het opleggen van een last onder dwangsom worden openbaar gemaakt op het moment dat de dwangsom is verbeurd. Een besluit tot het opleggen van een last onder dwangsom waarbij de dwangsom niet is verbeurd wordt voorts op grond van het eerste lid van artikel 4.14 alsnog openbaar gemaakt als dat besluit onherroepelijk is geworden.

Indien een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke boete of last onder dwangsom versneld openbaar wordt gemaakt dient op grond van het zesde lid ook het instellen van een eventuele bezwaar- of beroepsprocedure openbaar te worden gemaakt, alsmede de beslissing op het bezwaar en/of de uitkomst van de (hoger)beroepsprocedure. Ook in het geval van openbaarmaking van een onherroepelijk besluit dient de uitkomst van een eventueel daaraan voorafgegane bezwaar- of (hoger)beroepsprocedure openbaar te worden gemaakt. Hiermee wordt artikel 56, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

Artikel 58, vierde lid, zesde antiwitwasrichtlijn verplicht de toezichthouder om het besluit en de bijbehorende informatie die met betrekking tot eventuele bezwaar- en (hoger)beroepsprocedures bekend is gemaakt, gedurende een termijn van vijf jaar na de bekendmaking op hun website te laten staan. Artikel 4.14, zevende lid, strekt tot implementatie hiervan. Hierbij dienen echter wel de regels met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens in acht te worden genomen, zodat persoonsgegevens niet langer gepubliceerd mogen worden dan noodzakelijk is. In elk geval blijven de persoonsgegevens niet langer dan vijf jaar openbaar.

Hoewel de toezichthouder in beginsel vrij is te bepalen hoe de publicatie van besluiten tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie op 'toegankelijke wijze' moet plaatsvinden, volgt uit deze bepaling dat publicatie in ieder geval ook via de website van de betrokken toezichthouder dient plaats te vinden. Een toezichthouder kan, in aanvulling op de publicatie van het besluit en informatie over (de uitkomsten van) een eventueel bezwaar of (hoger) beroep, ook zelf andere uitlatingen doen over de inhoud van het besluit. Dit kan bijvoorbeeld door een pers- of nieuwsbericht, waarbij de toezichthouder uiteraard wel een zo evenwichtig mogelijke weergave van de inhoud zal moeten geven.

Artikel 4.15. Uitzonderingen op openbaarmaking van bestuurlijke sancties

Dit artikel voorziet in de uitzonderingen op de verplichting tot openbaarmaking. Dit artikel 4.15 komt in zijn geheel overeen met artikel 32g Wwft. Het artikel verplicht de toezichthouder tot een belangenafweging die ertoe kan leiden dat openbaarmaking moet worden uitgesteld, dat een besluit geanonimiseerd openbaar moet worden gemaakt of dat geheel van openbaarmaking moet worden afgezien. De uitzonderingen hebben zowel betrekking op de openbaarmaking van een besluit op grond van artikel 4.14, als op de openbaarmaking van informatie met betrekking tot een bezwaar- of (hoger)beroepsprocedure. Als de uitzonderingen in het onderhavige artikel echter niet van toepassing zijn op de openbaarmaking van het sanctiebesluit, zal dit doorgaans ook niet het geval zijn voor informatie over (de uitkomst van) een bezwaar- of beroepsprocedure.

Redenen om uitzonderingen op de openbaarmaking te maken, kunnen de navolgende zijn. Allereerst verplicht artikel 58, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn tot het hebben van dergelijke waarborgen. Openbaarmaking van een besluit mag er niet toe leiden dat een overtreder onevenredig in zijn belang wordt getroffen; in die gevallen zou, op grond van de onderdelen a en b van het eerste lid van artikel 4.15, openbaarmaking moeten worden uitgesteld of zodanig moeten plaatsvinden dat zij niet herleidbaar is tot een afzonderlijke persoon. Hiervan zou bijvoorbeeld sprake kunnen zijn indien de overtreder snel gevolg heeft gegeven aan een aanwijzing of last onder dwangsom, of als de rechtspersoon die de overtreding heeft begaan door openbaarmaking in zijn voortbestaan zou worden bedreigd. Uitstel van openbaarmaking vindt in dat geval plaats totdat de redenen voor het niet publiceren van het besluit zijn opgehouden te bestaan. De onderdelen c en d van het eerste lid beogen te voorkomen dat een strafrechtelijk onderzoek of een onderzoek van een toezichthoudende autoriteit wordt doorkruist, dan wel dat de stabiliteit van het financiële stelsel in gevaar wordt gebracht door de openbaarmaking van een besluit. Het tweede lid van artikel 4.15 voorziet erin dat openbaarmaking (ook geanonimiseerd) achterwege blijft indien dit onevenredig is gezien de geringe ernst van de overtreding of wanneer dit de stabiliteit van het financiële stelsel in gevaar brengt.

Artikel 4.16. Besluit tot openbaarmaking

Aan openbaarmaking op grond van deze paragraaf dient te allen tijde een besluit vooraf te gaan. Dat geldt zowel voor het publiceren van een waarschuwing of verklaring op grond van artikel 4.13, als ook voor de openbaarmaking van besluiten

tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie op grond van artikel 4.14. Dit voorgestelde artikel 4.16 komt in zijn geheel overeen met artikel 32h Wwft.

Tegen een besluit tot openbaarmaking staat op grond van de Awb bestuursrechtelijke rechtsbescherming open. Het besluit tot openbaarmaking dient in dit kader voldoende informatie te bevatten voor de belanghebbende om te kunnen beslissen of hij een rechtsmiddel wil inzetten. Daarbij is in de eerste plaats relevant dat voldoende duidelijk is wat de toezichthouder openbaar zal maken. Als het gaat om een publicatie die herleidbaar is tot meerdere afzonderlijke instellingen, zal het besluit per belanghebbende in elk geval de openbaar te maken informatie moeten bevatten die tot de betreffende belanghebbende herleidbaar is. Het zal meestal gaan om tekst, die dan in het besluit wordt vermeld.

Voor de afweging van de belanghebbende is verder relevant waar de informatie openbaar gemaakt zal worden. Op grond van de zesde antiwitwasrichtlijn is de toezichthouder gehouden een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie, op grond van artikel 4.14, op diens website openbaar te maken. Voor het overige is de toezichthouder vrij om te bepalen via welk medium een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie, dan wel een waarschuwing of verklaring, zal worden gepubliceerd.

Tot slot vermeldt het besluit ook de termijn waarop de gegevens openbaar worden gemaakt. Dit zal in de meeste gevallen de in artikel 4.17 vastgestelde termijn zijn (vijf werkdagen, zie ook de artikelsgewijze toelichting bij artikel 4.17). De termijn van artikel 4.16 is echter een minimumtermijn, zodat de toezichthoudende autoriteit er in het besluit ook voor kan kiezen om een langere termijn te nemen.

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat een besluit tot openbaarmaking in de zin van het onderhavige artikel een publieke kennisgeving betreft van gegevens die nog niet openbaar zijn. Een besluit tot openbaarmaking is derhalve niet nodig, indien de toezichthouder gegevens publiceert die reeds openbaar zijn. Daarnaast is ook voor het beëindigen van het beschikbaar houden van informatie, bijvoorbeeld wanneer een toezichthouder een mededeling verwijdert waaruit volgt dat tegen een besluit nog bezwaar of beroep openstaat indien de termijn daarvoor is verstreken, geen besluit van de toezichthouder noodzakelijk.

Artikel 4.17. Wachttermijn

In geval een toezichthouder een besluit tot het publiceren van een waarschuwing of een verklaring, dan wel besluit tot het vroegtijdig openbaar maken van een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie, dient hij op grond van dit voorgestelde artikel 4.17, een wachttermijn in acht te nemen. Deze bepaling komt in zijn geheel overeen met artikel 32i Wwft. Deze termijn van vijf werkdagen vanaf het moment dat de betrokken persoon in kennis is gesteld van het besluit tot publicatie of openbaarmaking, stelt de betrokken persoon in staat om een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen als bedoeld in artikel 8:81 Awb.

De wachttermijn vangt aan op het moment dat het besluit tot openbaarmaking als bedoeld in artikel 4.16 aan de betrokken persoon bekend is gemaakt. Het moment

van bekendmaking kan verschillen. Op grond van artikel 4.14, eerste lid, wordt een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie openbaar gemaakt op het moment dat het besluit onherroepelijk is. Op dat moment, dus na het verstrijken van de bezwaartermijn of na de uitspraak van de rechter, neemt de toezichthouder een besluit op grond van artikel 4.16. Op grond van het onderhavige artikel vindt openbaarmaking vervolgens op zijn vroegst vijf werkdagen later plaats. Tegelijkertijd geldt op grond van artikel 4.14, vierde lid, van deze wet dat een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke boete direct openbaar wordt gemaakt. De toezichthouder dient derhalve op grond van artikel 4.16 tegelijkertijd met het besluit tot het opleggen van een bestuurlijke boete ook een besluit tot openbaarmaking te nemen. Vervolgens vindt publicatie van de bestuurlijke boete op zijn vroegst vijf werkdagen later plaats. Ook de publicatie van een waarschuwing of verklaring vindt op zijn vroegst vijf werkdagen na het bekendmaken van het besluit tot het publiceren van deze waarschuwing of verklaring plaats.

De genoemde wachttermijn stelt de belanghebbende(n) in staat om een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen als bedoeld in artikel 8:81 Awb. In dat geval schrijft het voorgestelde artikel 4.17, tweede lid, de toezichthoudende autoriteit pas overgaan tot openbaarmaking als de voorzieningenrechter uitspraak heeft gedaan. Ook wanneer een verzoek om voorlopige voorziening wordt ingetrokken, staat het de toezichthouder vrij over te gaan tot publicatie. In dat geval wordt niet langer voldaan aan de voorwaarde dat een verzoek om een voorlopige voorziening is ingesteld, zodat het onderhavige artikel geen toepassing meer vindt. Een verzoek om een voorlopige voorziening kan ook betrekking hebben op de openbaarmaking van een onherroepelijk besluit of om openbaarmaking van een ingesteld bezwaar of (hoger)beroep en de uitkomst daarvan. De gevolgen van een eventuele voorlopige voorziening zijn gelijk voor alle besluiten tot openbaarmaking.

Indien een besluit tot openbaarmaking na openbaarmaking wordt ingetrokken, of het besluit tot openbaarmaking wordt vernietigd door de rechter, dient de openbaarmaking ongedaan te worden gemaakt. Op grond van het derde lid is de toezichthouder in dat geval verplicht de gegevens niet langer “beschikbaar te houden”.

Op grond van het vierde lid is de toezichthouder in aanvulling daarop verplicht de belanghebbende een rectificatie aan te bieden. De toezichthouder gaat vervolgens over tot rectificatie indien de belanghebbende dat wenst. Het is ook denkbaar dat een belanghebbende van rectificatie wenst af te zien, omdat hiermee opnieuw de aandacht op zijn naam en de eerdere publicatie kan worden gevestigd. Ook de wijze van rectificatie zal door de toezichthouder in overleg met de belanghebbende worden vastgesteld. De toezichthouder is daarbij niet verplicht meer ruchtbaarheid te geven aan de rectificatie, dan aan de oorspronkelijke publicatie.

Voor de goede orde wordt hierbij nog opgemerkt dat de situatie bedoeld in artikel 4.17, derde en vierde lid, het intrekken of vernietigen van het besluit tot openbaarmaking, moet worden onderscheiden van de situatie waarin het besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie wordt ingetrokken of vernietigd. Voor laatstgenoemde gevallen geldt op grond van artikel 4.14, tweede lid, dat het instellen van bezwaar, beroep en hoger beroep, alsmede de uitkomst daarvan, openbaar

wordt gemaakt. Dit volgt uit artikel 58, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn. Een belanghebbende kan de toezichthoudende autoriteit niet verzoeken om af te zien van de publicatie van het instellen van deze rechtsmiddelen, dan wel de uitkomst hiervan.

Artikel 4.18. Waarborgen tijdens procedure voorlopige voorziening

Dit voorgestelde artikel beoogt de vertrouwelijkheid te waarborgen tijdens de procedure van een voorlopige voorziening. Deze bepaling komt in zijn geheel overeen met artikel 32j Wwft. Een voorlopige voorziening vindt achter gesloten deuren plaats, zodat de namen en gegevens van betrokkenen en de grondslag voor de bestuurlijke sanctie niet alsnog aan derden kenbaar worden gemaakt of anderszins kenbaar kunnen worden. De onderhavige bepaling is van toepassing op procedures over openbaarmaking van een waarschuwing of verklaring en op de openbaarmaking van een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie. Ook indien openbaarmaking van een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie op grond van artikel 4.15 geanonimiseerd heeft plaatsgevonden, geldt dat de procedures over openbaarmaking achter gesloten deuren plaatsvinden.

Artikel 4.20 Melden van inbreuken en bescherming van melders

Dit artikel implementeert artikel 60 zesde antiwitwasrichtlijn. Het betreft de verplichting voor meldingsplichtige entiteiten om over kanalen te beschikken die hun werknemers, of personen in vergelijkbare positie, in staat stellen om een overtreding van de antiwitwasverordening of dit wetsvoorstel intern te melden. Deze procedures moeten voorzien in een onafhankelijke en anonieme wijze voor het doen van dergelijke meldingen. Deze verplichting volgt ook reeds uit de Wet bescherming klokkenluiders, die Richtlijn (EU) 2019/1937 implementeert en waar artikel 60 zesde antiwitwasrichtlijn ook naar verwijst.

Artikel 2c Wet bescherming klokkenluiders regelt dat meldingen gericht worden aan de toezichthouder en dat de toezichthouder zorgdraagt voor de opvolging van deze melding. DNB en de AFM hebben op grond van dit artikel reeds een extern meldkanaal. Op grond van artikel 60, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn dienen ook de andere toezichthouders genoemd in artikel 1.3 van dit wetsvoorstel een extern meldkanaal in te richten. Om hierbij aan te sluiten wordt in het tweede lid van het voorgestelde artikel naar deze bepaling uit de Wet bescherming klokkenluiders verwezen.

HOOFDSTUK 5. GEHEIMHOUDING EN SAMENWERKING

Artikel 5.1. Samenwerking met andere autoriteiten

Dit voorgestelde artikel implementeert de algemene verplichting voor toezichthouders en de FIE om onderling samen te werken en samen te werken met andere bevoegde autoriteiten. De zesde antiwitwasrichtlijn verplicht lidstaten om samenwerking tussen toezichthouders, FIE's en andere bevoegde autoriteiten mogelijk te maken. Dit vloeit voort uit de artikelen 44, 46, 47 51 en 61 tot en met 66. Artikel 44 schrijft het algemene beginsel voor dat toezichthouders zoveel mogelijk met elkaar samenwerken. In het artikel 46 en 47 wordt dit nader uitgewerkt voor

gevallen er spraken is van overlappend toezicht in het geval van groepstoezicht (artikel 46) en bij grensoverschrijdende activiteiten (artikel 47). In hoofdstuk V zesde antiwitwasrichtlijn wordt de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen bevoegde autoriteiten, zowel toezichthouders als de FIE, met andere publieke entiteiten omschreven. Artikel 61, eerste lid, bevat de algemene bepalingen waarin lidstaten worden opgedragen om bevoegde autoriteiten op nationaal niveau te laten samenwerken. In artikel 63 wordt dit nogmaals specifiek voorgeschreven voor de samenwerking met de AMLA. In artikelen 64, 65 en 66 wordt dit respectievelijk voorgeschreven voor samenwerking met toezichthouders op kredietinstellingen of financiële instellingen, toezichthouders op auditors en autoriteiten belast met de uitvoering van gerichte financiële sancties.

De implementatie voor de beginselplicht tot samenwerking tussen toezichthouders onderling en de FIE komt tot uiting in het eerste lid door voor te schrijven dat toezichthouders en de FIE voor zover dat voor de vervulling van haar taak op grond van deze wet of de vervulling van de taken van de toezichthouders en FIE nodig met elkaar moeten samenwerken. Samenwerking houdt veelal het uitwisselen van informatie in. Daarom is in het voorgestelde eerste lid tevens opgenomen dat toezichthouders en de FIE onderling informatie met elkaar kunnen uitwisselen ten behoeve van die samenwerking.
In het voorgestelde tweede lid is eenzelfde verplichting opgenomen, maar deze ziet op de samenwerking met de bevoegde autoriteiten uit andere lidstaten. In het derde lid komt tot uitdrukking dat bij dergelijke samenwerking en bijkomende informatie-uitwisseling wel de voorwaarden gelden zoals deze zijn gesteld bij of krachtens artikel 5.6, waarin de uitwisseling van vertrouwelijke informatie is opgenomen, in acht genomen moet worden. Het voorgestelde vierde lid voorziet in de mogelijkheid om nadere regels te stellen over de samenwerking tussen de toezichthouders en de FIE enerzijds en met de bevoegde autoriteiten uit andere lidstaten anderzijds. Dit is bedoeld om een technische uitvoering te kunnen geven aan deze samenwerking, zoals de exacte informatie-uitwisselingverplichtingen tussen de toezichthouders en de specifieke gevallen, zoals bepaald in de Omnibus I richtlijn[151], waarin de toezichthouder een geschillenbeslechtingprocedure kan starten.

Artikel 5.2. Inlichtingenbevoegdheid

Zoals bij de toelichting onder het voorgestelde artikel 5.1 al is aangegeven houdt samenwerking veelal ook de uitwisseling van informatie in. Dit impliceert ook dat andere bevoegde autoriteiten de toezichthouder kunnen verzoeken om informatie te vorderen bij meldingsplichtige entiteiten waar de toezichthouder toezicht op houdt. Het voorgestelde artikel 5.2 is nodig omdat het hier niet gaat om nalevingstoezicht als bedoeld in artikel 4.1 en ook niet om de eigen toezichtstaak van de toezichthouder. Er kan dus niet worden volstaan met de bevoegdheden uit artikel 4.1

[151] Richtlijn 2010/78/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot wijziging van de Richtlijnen 98/26/EG, 2002/87/EG, 2003/6/EG, 2003/41/EG, 2003/71/EG, 2004/39/EG, 2004/109/EG, 2005/60/EG, 2006/48/EG, 2006/49/EG en 2009/65/EG wat de bevoegdheden van de Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Bankenautoriteit), de Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen) en de Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit voor effecten en markten) betreft (*PbEU* 2010, L 331).

jo 5:16 Awb en artikel 4.2. Middels het voorgestelde eerste lid wordt geregeld dat toezichthouders aan informatieverzoeken van andere bevoegde autoriteiten kunnen voldoen. In het voorgestelde tweede lid is geregeld dat het evenredigheidsbeginsel (5:13 Awb) en de verplichting om mee te werken (5:20 Awb) van overeenkomstige toepassing zijn.

Artikel 5.3. AML/CFT-toezichtcolleges

Middels het voorgestelde artikel 5.3 worden artikel 49 en 50 zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Op grond van artikel 49 en 50 moeten of kunnen toezichthouders zogenaamde AML/CFT toezichtcolleges oprichten. Dit zijn colleges waarbinnen toezichthouders gezamenlijk toezicht op een meldingsplichtige entiteit die grensoverschrijdend actief is coördineren. Op grond van het eerste lid van dit artikel dienen toezichthouders die AML/CFT toezicht houden op kredietinstellingen en financiële instellingen AML/CFT-toezichtcolleges op te richten, indien een instelling waar zij toezicht op houden moederonderneming van een groep is of het hoofdkantoor. Dit volgt uit artikel 49 zesde antiwitwasrichtlijn. Uitzondering hierop zijn de gevallen dat de AMLA-toezicht houdt op deze instelling, dit wordt voorgeschreven in het voorgestelde zesde lid. Met het voorgestelde tweede lid wordt gebruik gemaakt van de lidstaatoptie om toezichthouders tevens de mogelijkheid te geven om deze colleges op te richten, dan wel aan deel te nemen, wanneer een meldingsplichtige entiteit actief is in minstens twee landen buiten de Europese Unie. Hier kan bijvoorbeeld sprake van zijn wanneer een grote aanbieder van crypto-activadiensten vanuit het Verenigd Koninkrijk op de Europese markt actief is. Aangezien kennis omtrent het normenkader, toezichtpraktijken en instelling-specifieke risico's in derde landen beperkt is, bevordert samenwerking binnen AML/CFT-colleges een effectieve en gecoördineerde toezichtbenadering, inclusief gestandaardiseerde informatie-uitwisseling, bijstandsverlening en afstemming ten aanzien van toezichtmaatregelen. Deze lidstaatoptie is ook gebruikt voor hierna te behandelen colleges voor niet-financiële toezichthouders. Middels het derde lid wordt artikel 50 zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Deze bepaling maakt gebruik van de lidstaatoptie om het mogelijk te maken voor toezichthouders op niet-financiële instellingen om een toezichtcollege op te richten. Anders dan het eerste lid betreft het hier een bevoegdheid van de niet-financiële toezichthouder op de moederonderneming, geen verplichting. De inhoud en opzet van het lid is grotendeels gelijk aan het eerste lid dat de AML/CFT toezichtcolleges regelt voor financiële toezichthouders. Het grootste verschil ten opzichte van dat artikel is dat, aangezien het bevoegdheid, geen verplichting betreft, dat minimaal twee niet-financiële toezichthouders uit andere lidstaten een advies tot oprichting van een AML/CFT toezichtcollege kunnen indienen wanneer er geen gebruik wordt gemaakt. Dit advies is gericht aan niet-financiële toezichthouder, de AMLA en de andere niet-financiële toezichthouders.

In het vierde lid wordt de bevoegdheid gegeven dat toezichthouders kunnen deelnemen aan AML/CFT toezichtcolleges die opgericht worden door andere toezichthouders.

Artikelen 49 en 50 zesde antiwitwasrichtlijn regelen de samenstelling en activiteiten van het AML/CFT toezichtcollege. Middels het vijfde lid zijn de toezichthouders

gehouden die regels bij de oprichting of deelname aan een AML/CFT toezichtcollege in acht te nemen.

Artikel 5.4. Vestigingen van meldingsplichtige entiteiten en activiteiten in het kader van vrij verrichten van diensten

Met het voorgestelde artikel 5.4 worden artikel 38 en 54 zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Op grond van de zesde antiwitwasrichtlijn is in beginsel de toezichthouder van de lidstaat van herkomst verplicht toe te zien op de naleving van de antiwitwasverordening door meldingsplichtige entiteiten die grensoverschrijdende diensten verlenen. Bepaalde categorieën meldingsplichtige entiteiten kunnen in het kader van het vrij verrichten van diensten actief zijn via agenten, distributeurs of andersoortige infrastructuur. Voor dergelijke situaties schrijft artikel 38 zesde antiwitwasrichtlijn voor dat de toezichthouder van de lidstaat van ontvangst toezicht houdt op de activiteiten van de meldingsplichtige entiteiten die in de lidstaat van ontvangst worden uitgeoefend door agenten of andersoortige infrastructuren.

Het voorgestelde artikel 5.4, eerste lid, implementeert artikel 38 zesde antiwitwasrichtlijn, zowel voor activiteiten die via agenten en andere infrastructuur in Nederland worden verricht, als voor activiteiten van meldingsplichtige entiteiten in Nederland die via agenten of andere infrastructuur in andere lidstaten worden verricht.

Artikel 54 zesde antiwitwasrichtlijn bepaalt de rolverdeling bij handhaving in geval van vestigingen van meldingsplichtige entiteiten die geen kredietinstellingen, financiële instellingen of van soorten infrastructuur waarop de toezichthouder van de lidstaat van ontvangst op grond van artikel 38 zesde antiwitwasrichtlijn toezicht uitoefent, zijn. Dit artikel is geïmplementeerd middels artikel 5.4, tweede tot en met vijfde lid.

Het voorgestelde artikel 5.4 tweede en derde lid, regelen specifiek de situatie dat Nederland de staat van ontvangst is. In artikel 5.4, derde lid staat beschreven dat indien er sprake is van een inbreuk op toepasselijke vereisten, de toezichthouder de meldingsplichtige entiteit die via een vestiging of andere infrastructuur actief is, kan verzoeken om te voldoen aan de toepasselijke vereisten en kan de toezichthouder uit de lidstaat van herkomst informeren. De toezichthouder kan echter geen formele bevoegdheden uitoefenen ten aanzien van de meldingsplichtige entiteit. Deze bevoegdheden liggen bij de toezichthouder van de lidstaat van herkomst.

Artikel 5.4, vierde lid, regelt hier een uitzondering op in het geval van ernstige, herhaalde of systematische inbreuken. In dat geval kan de toezichthouder van de lidstaat van ontvangst op eigen initiatief maatregelen nemen om te inbreuken te adresseren.

Tot slot regelt het voorgestelde vijfde lid dat een toezichthouder andersom in de hoedanigheid van toezichthouder van de lidstaat van herkomst verplicht is eventuele meldingen van de toezichthouder van de lidstaat van ontvangst op te volgen.

Artikel 5.5. Geheimhouding van vertrouwelijke gegevens

Deze bepaling implementeert artikel 67 zesde antiwitwasrichtlijn en regelt de geheimhouding. Artikel 5.5 komt overeen met artikel 1:89 Wft en betreft de geheimhoudingsplicht voor alle huidige en voormalige betrokkenen bij de uitvoering van deze wet, waaronder voor de toezichthouder zelf. In het voorgestelde eerste lid is deze geheimhoudingsplicht uitdrukkelijk opgenomen. Met het eerste en tweede lid wordt beoogd dat vertrouwelijke gegevens die in het kader van deze wet zijn vergaard, door de toezichthouder niet worden verspreid. De geheimhoudingsplicht heeft tot doel te waarborgen dat informatie die vertrouwelijk van aard is en die door instellingen wordt verstrekt, vertrouwelijk blijft. Daarnaast heeft deze waarborg tevens tot doel dat de vrije informatievoorziening aan de toezichthouder en effectief toezicht door de toezichthouder wordt bevorderd. Uit het tweede lid volgt dat als er vertrouwelijke gegevens of inlichtingen openbaar gemaakt moeten worden, dat dit altijd in geaggregeerde vorm dient plaats te vinden. Dit houdt in dat de informatie die openbaar wordt gemaakt niet herleidbaar is tot natuurlijke personen. Dit betekent dat een mededeling ook niet herleidbaar mag zijn tot een individuele instelling. Voorts kent het derde lid een uitzondering op de geheimhoudingsplicht voor de gevallen waarin het op grond van het Wetboek van Strafvordering noodzakelijk is om informatie te verstrekken.

Artikel 5.6. Gegevensuitwisseling met andere instanties

Dit voorgestelde artikel strekt ertoe een grondslag te creëren voor nadere regels voor vertrouwelijke informatie-uitwisseling in het kader van de samenwerkingsplicht van toezichthouders. Zoals reeds bij de toelichting op artikel 5.1 uiteen is gezet, bevat de zesde antiwitwasrichtlijn verschillende verplichtingen tot samenwerken en bijbehorende informatie-uitwisseling. Dit artikel is nodig om de uitwisseling van vertrouwelijke informatie in het kader van samenwerking mogelijk te maken en te voorzien van waarborgen.
Vanwege de omvang van het aantal artikelen dat deze materie regelt in de zesde antiwitwasrichtlijn, alsmede de verscheidenheid en materiële overlap, is gekozen om één grondslag in dit wetsvoorstel op te nemen om de uitwisseling van vertrouwelijke informatie bij algemene maatregel van bestuur nader uit te werken. Dat houdt in dat het artikel zelf geen grondslag is voor uitwisseling van vertrouwelijke gegevens, maar slechts een grondslag is voor nadere uitwerking bij algemene maatregel van bestuur. De voorgestelde regeling is beperkt tot gegevensverstrekking door toezichthouders waaraan taken zijn toegewezen op het gebied van de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. De regeling voor gegevensverstrekking door de FIE is opgenomen in artikel 3.10. Voor de overheidsinstanties die zijn belast met het onderzoeken of vervolgen van witwassen en het opsporen en confisqueren van criminele activa (artikel 2, onderdeel 44, onder c, antiwitwasverordening) is de verstrekking van gegevens reeds mogelijk op grond van het bestaande recht (artikel 39ga Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens, artikelen 15a en 17a Wet politiegegevens in combinatie met de artikelen 5:1 en 5:3 Besluit politiegegevens).

Het voorgestelde eerste lid bevat de grondslag om specifieke voorschriften omtrent informatie-uitwisseling die volgen uit de zesde antiwitwasrichtlijn nader uit te werken bij algemene maatregel van bestuur. Deze grondslag is bedoeld om de voorschriften

uit hoofdstukken IV en V zesde antiwitwasrichtlijn te implementeren en zo nodig nader uit te werken. De grondslag voor nadere uitwerking bij algemene maatregel van bestuur wordt in dit artikel reeds op verschillende wijzen ingekaderd. Op het niveau van de wet wordt voorgeschreven welke partijen het betreft. Deze partijen volgen rechtstreeks uit de zesde antiwitwasrichtlijn. Allereerst betreft dit onder a en b de verstrekking van informatie aan andere toezichthouders en de FIE. In onderdeel c zijn de nationale bevoegde autoriteiten voor zover de gegevens of inlichtingen dienstig zijn voor de uitoefening van hun wettelijke taken opgenomen. Deze bevoegde autoriteiten worden specifiek benoemd. In onderdeel d wordt de KVK genoemd, in het kader van het toezicht op de UBO-registers. Onder e zijn de bevoegde autoriteiten uit andere lidstaten algemeen opgenomen. Onder f zijn toezichthoudende instanties, die belast zijn met het toezicht op financiële markten of op personen die op die markten werkzaam zijn, opgenomen. Dit zijn toezichthouders op financiële instellingen uit hoofde van andere regelgeving dan het AML-pakket, zowel nationaal als in andere lidstaten of derde landen. Onder g zijn toezichthouders op auditors opgenomen, deze specifieke toezichthouder kennen wij in Nederland niet, maar dit volgt rechtstreeks uit artikel 65 zesde antiwitwasrichtlijn en dient voor gevallen dat samengewerkt moet worden met dergelijke toezichthouders in andere lidstaten. Onderdelen h, i en j zien op Europese toezichthouders, te weten de AMLA, de Europese Bankenautoriteit en Europese Centrale Bank. Onderdeel k schrijft samenwerking met afwikkelingsautoriteiten voor. In onderdeel l wordt de samenwerking met aangewezen autoriteiten onder de richtlijn 2014/49/EU inzake depositogarantiestelsels voorgeschreven. In onderdeel m wordt de samenwerking met autoriteiten die bevoegd zijn voor de uitvoering van gerichte financiële sancties in Nederland en in andere lidstaten voorgeschreven. In Nederland betreffen dit veelal dezelfde autoriteiten als die op grond van deze wet zijn aangewezen als toezichthouders. De definitie van deze groep is in de zesde antiwitwasrichtlijn breed geformuleerd omdat het raamwerk voor de uitvoering van gerichte financiële sancties en sancties algemeen, nog niet Europees is geharmoniseerd en derhalve kan verschillen tussen lidstaten, bij deze brede definitie is daarom aangesloten.

Onderdeel n schrijft samenwerking met tijdelijke enquêtecommissies van het Europees Parlement voor. Met onderdelen o en p wordt gebruik gemaakt van de lidstaatopties uit artikel 68, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn, om tevens informatie-uitwisseling toe te staan met parlementaire enquêtecommissies en de Algemene Rekenkamer in het kader van hun onderzoeken.

Daarnaast is gekozen om onder q specifiek een grondslag op te nemen voor informatie-uitwisseling met samenwerkingsverbanden zoals bedoeld in de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden. De zesde antiwitwasrichtlijn kent deze specifieke entiteit niet en komt voort uit nationaal recht. De grondslag om gegevens uit te wisselen bestond reeds op grond van de Wwft en wordt gehandhaafd. In onderdeel r is een specifieke grondslag opgenomen om samenwerking te bewerkstelligen met tegenhangers van toezichthouders in derde landen als bedoeld in artikel 51 zesde antiwitwasrichtlijn. Tot slot wordt in onderdeel s een grondslag opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur andere instanties aan te wijzen voor gegevensuitwisseling.

In het voorgestelde tweede lid zijn op het niveau van wet waarborgen opgenomen bij

de informatie-uitwisseling die onverkort van toepassing zijn. In onderdelen a en b worden waarborgen voorgeschreven die zien op de vereiste doelbinding voor informatie-uitwisselen. De informatie mag alleen worden uitgewisseld als het doel voldoende bepaald is en past binnen de doelen van de wet of andere regels in het kader van financieel toezicht. De formulering van het lid is bewust niet uitputtend. Zo kent namelijk de Wft ook enkele beperkingen ten aanzien van informatie-uitwisseling, vervat in de artikelen 1:90 tot en met 1:93 Wft. In onderdelen c tot en met f worden aanvullende waarborgen voorgeschreven. De toezichthouder dient zich ervan te vergewissen dat de uitwisseling niet in strijd is met de Nederlandse wet of openbare orde en dat de geheimhouding geborgd. Daarnaast mag de verstrekking niet in strijd met doelen van deze wet en moet worden geborgd dat informatie niet gebruikt wordt voor andere doelen dan waarvoor deze verstrekt wordt. Tot slot wordt in het derde lid een grondslag geregeld om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen ten aanzien van de doelen en de waarborgen waarvoor gegevens worden verstrekt.

Artikel 5.7. Gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden

Artikel 5.7 regelt, in aanvulling op de grondslag in artikel 5.6, de specifieke grondslag voor gegevensuitwisseling binnen een samenwerkingsverband in de zin van de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden. Artikel 5.5 bevat de geheimhoudingsplicht van de toezichthouders. Het geldt voor al het toezicht, met uitzondering van het toezicht op advocaten en het toezicht op notarissen. De geheimhoudingsplicht van de toezichthoudende autoriteiten voor die beroepsgroepen is geregeld in specifieke wetgeving voor die beroepsgroepen in combinatie met artikel 5.10. Artikel 5.7 bevat een uitzondering op de geheimhoudingsplicht van de toezichthoudende instellingen en is niet van toepassing voor de toezichthouders voor die beroepsgroepen. Om mogelijk te maken dat toezichthouders gegevens verstrekken aan een samenwerkingsverband waarop de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden van toepassing is, bevat het eerste lid van artikel 5.7 een uitzondering op de geheimhoudingsplicht. Het bilateraal verstrekken van gegevens of inlichtingen door een toezichthoudende autoriteit bij of krachtens deze wet is aan voorwaarden verbonden. Deze voorwaarden zijn per soort verstrekking en per ontvangende partij geregeld bij of krachtens artikel 5.5 en 5.6. Voor verstrekking aan een samenwerkingsverband zullen deze voorwaarden onverkort gelden. Dat is opgenomen in het tweede lid. Aan veel van deze voorwaarden zal in de regel voldaan worden via het systeem van de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden. Voor andere voorwaarden, die niet worden ondervangen Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden, bepaalt het tweede lid dat de voorwaarden uit deze wet gelden.

De antiwitwasverordening kent ook een geheimhoudingsplicht (mededelingsverbod) voor instellingen die de beschikking hebben over bepaalde informatie in artikel 73. In bepaalde gevallen kan de informatie waar het om gaat van nut zijn voor een samenwerkingsverband. Op grond artikel 73, tweede lid, antiwitwasverordening is dergelijke verstrekking aan toezichthouders of voor rechtshandhavingsdoeleinden toegestaan. Verstrekking door een instelling aan een samenwerkingsverband dat valt onder de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden zal daaraan dan ook telkens moeten voldoen. Dit wordt in het systeem van de Wet

gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden ondervangen doordat in het kader van de vraag of een instelling kan toetreden wordt nagegaan wat de mogelijkheden en voorwaarden zijn voor verstrekking. Als op grond van de antiwitwasverordening geen uitwisselingsmogelijkheden bestaan, zal een instelling de informatie die valt onder de geheimhoudingsplicht van artikel 73 niet in het samenwerkingsverband kunnen delen.
In het vierde lid is een grondslag opgenomen, overeenkomstig artikel 5.6, om bij algemene maatregel van bestuur aanvullende voorwaarden en beperkingen te stellen.

Artikel 5.8. Informatieverstrekking toezichthoudende autoriteit

Met het voorgestelde artikel 5.8 wordt artikel 39, eerste en tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Op grond van artikel 39 dienen toezichthouders algemene informatie over geïdentificeerde risico's en relevante regelgeving of richtsnoeren te verstrekken aan de onder hun toezichtstaande entiteiten. Dit wordt voorgeschreven in het eerste lid. Artikel 39 betreft een doelbepaling en schrijft niet specifiek voor hoe en met welke regelmaat deze informatie moet worden verspreid, enkel dat toezichthouders in voorkomende voorlichtingsactiviteiten dienen te organiseren. Dit betreft een algemene verplichting voor toezichthouders die zij zelf kunnen invullen en behoeft geen nadere invulling in de wet. Het tweede lid schrijft specifiek voor dat toezichthouders meldingsplichtige entiteiten onmiddellijk en actief moeten informeren over personen of entiteiten die zijn aangewezen in verband met gericht financiële sancties. Dit volgt uit het vierde lid van artikel 39.

Artikel 5.9. Informatieverstrekking aan de FIE

Op grond van artikel 42 zesde antiwitwasrichtlijn zijn medewerkers van de toezichthouder verplicht tot het melden van feiten die duiden op witwassen of financieren van terrorismefinanciering bij de Financiële inlichtingen eenheid. Deze verplichting strekt zich tevens uit tot feiten die zijn ontdekt bij de uitoefening van taken die op grond van een andere wet aan de toezichthouder toekomen. Om die reden is in het eerste lid van artikel 5.9 aangegeven dat de meldplicht ook geldt ten aanzien van feiten die door medewerkers van een toezichthouder worden ontdekt bij de uitoefening van een taak op grond van andere wetten.

Voor de volledigheid wordt in het tweede lid van artikel 5.9 geëxpliciteerd dat de meldplicht ook van toepassing is op het verwisselen van bankbiljetten door medewerkers van DNB, op grond van de Bankwet 1998.

Het voorgestelde derde lid voorziet in de mogelijkheid voor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen instanties met een publieke taak om gegevens die relevant zijn voor witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten, of terrorismefinanciering te verstrekken aan de Financiële-inlichtingeneenheid ten behoeve van de in artikel 3.2, eerste lid, onder a, van het wetsvoorstel genoemde taak. Beoogd is in ieder geval gemeenten aan te wijzen als instanties die bevoegd zijn aan de FIE dergelijke gegevens te verstrekken. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan informatie waarover gemeenten beschikken op grond van subsidieaanvragen of informatie over mogelijk malafide investeringen in vastgoed.

De gegevensverstrekking kan plaatsvinden voor zover een toepasselijke geheimhoudingsbepaling daaraan niet in de weg staat. De gegevens die de in het uitvoeringsbesluit aangewezen instanties verstrekken kwalificeren als ‘andere informatie die van belang is voor het voorkomen en opsporen van witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten, of terrorismefinanciering, bedoeld in artikel 19, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

Artikel 5.10. Bijzondere bepalingen voor advocaten en notarissen

Het eerste lid van dit artikel regelt dat advocaten en notarissen in vier gevallen van hun wettelijke geheimhoudingsplicht kunnen afwijken om te kunnen voldoen aan de uitvoering van deze wet en de antiwitwasverordening. Onderdeel a regelt dit ten behoeve van de naleving van de in artikel 69 antiwitwasverordening opgenomen verplichtingen ten opzichte van de Financiële-inlichtingeneenheid, zoals het melden van verdachte transacties. Onderdeel b regelt dit ten behoeve van het toezicht op de naleving van deze wet en de antiwitwasverordening door de deken en het Bureau Financieel Toezicht. Onderdeel c regelt dat advocaten en notarissen van hun geheimhoudingsverplichting kunnen afwijken ten behoeve van de naleving van de verplichting, bedoeld in artikel 24 antiwitwasverordening, te weten het melden van discrepanties in de centrale registers. Deze grondslagen stonden voorheen in de Wwft in respectievelijk de artikelen 18a, 26 en 10c, vierde lid. De inhoud van deze grondslagen is hetzelfde gebleven. Overigens zijn notarissen en advocaten ingevolge de antiwitwasverordening in beginsel niet verplicht informatie te delen die zij van of over een cliënt ontvangen wanneer zij de rechtspositie van die cliënt bepalen dan wel in of in verband met een rechtsgeding verdedigen of vertegenwoordigen, met inbegrip van het verstrekken van advies over het instellen of vermijden van een dergelijk geding, ongeacht of dergelijke informatie vóór, gedurende of na dat geding wordt ontvangen of verkregen. Hiertoe zijn zij echter wel verplicht indien zij a) betrokken zijn bij witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering, b) juridisch advies verstrekken met het oog op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering, of c) weten dat de cliënt juridisch advies inwint met het oog op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering.

Een nieuwe grondslag is toegevoegd in onderdeel d van het eerste lid, waardoor advocaten en notarissen ten opzichte van elkaar van hun geheimhoudingsplicht kunnen afwijken, ten behoeve van het meedelen van informatie als bedoeld in artikel 73, derde, vierde en vijfde lid, antiwitwasverordening. Zowel advocaten onderling, notarissen onderling, als advocaten en notarissen onderling, kunnen elkaar op basis hiervan onder de voorwaarden als bedoeld in artikel 73, derde, vierde en vijfde lid, antiwitwasverordening meedelen dat transacties of activiteiten overeenkomstig artikel 69 worden of zijn beoordeeld, dat informatie wordt, zal worden of is doorgegeven overeenkomstig artikel 69 of artikel 70 of dat een onderzoek naar witwassen of terrorismefinanciering wordt of kan worden uitgevoerd.

In het voorgestelde tweede lid wordt geregeld dat notarissen, enkel ten opzichte van andere notarissen, niet gehouden zijn aan hun geheimhoudingsplicht ten behoeve van informatie-uitwisseling in een partnerschap als bedoeld in artikel 75 antiwitwasverordening. De advocatuur acht de optionele informatie-uitwisseling in

een partnerschap als bedoeld in artikel 75 antiwitwasverordening een te ver gaande uitholling van hun geheimhoudingsplicht. Om te voorkomen dat door een advocaat aan een notaris verstrekte informatie op grond van artikel 73, derde, vierde en vijfde lid, antiwitwasverordening door de notaris verder wordt verstrekt aan andere notarissen in een partnerschap als bedoeld in artikel 75 antiwitwasverordening, wordt dit in de tweede volzin van dit lid verboden.

Notarissen hebben op grond van artikel 21, eerste lid, Wna de verplichting om de bij of krachtens die wet aan hen opgedragen of de door een partij verlangde werkzaamheden te verrichten. Deze zogenoemde ministerieplicht kan op gespannen voet staan met de verplichting om gevolg te geven aan een verzoek van de Financiële-inlichtingeneenheid tot opschorting van een transactie of zakelijke relatie. Het voorgestelde derde lid regelt daarom dat notarissen geen uitvoering hoeven te geven aan de ministerieplicht, om te kunnen voldoen aan een dergelijk verzoek van de Financiële-inlichtingeneenheid tot opschorting van dienstverlening. Gelet op het voorlopige karakter van een verzoek tot opschorting, maakt dit niet dat een notaris reeds naar aanleiding van dat verzoek tot dienstweigering dient over te gaan. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de omstandigheden waaronder de uitvoering van een transactie op grond van artikel 71, eerste lid, antiwitwasverordening onthouden dient te worden, voor notarissen daarentegen altijd ook zullen nopen tot een dienstweigering op grond van de Wna.

Het voorgestelde vierde lid regelt dat de deken en het Bureau Financieel Toezicht, voor zover het betreft de uitoefening van bevoegdheden jegens notarissen, wanneer zij gegevens of inlichtingen verstrekken op basis van de artikelen 5.1, 5.3 en 5.6, enkel niet gehouden zijn aan hun geheimhoudingsplicht, voor zover het verstrekking betreft aan toezichthouders op advocaten respectievelijk notarissen in andere lidstaten, mits die onderworpen zijn aan vergelijkbare verplichtingen inzake geheimhouding.

Het vijfde lid regelt dat de bevoegdheid van een toezichthouder, genoemd in artikel 5.7, eerste lid, tot het verstrekken van gegevens of inlichtingen, indien hij deelneemt aan een samenwerkingsverband als bedoeld in de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden, niet van toepassing is op het Bureau Financieel Toezicht, voor zover het betreft de uitoefening van bevoegdheden jegens notarissen. In artikel 2.1, aanhef en onderdeel a, van het Besluit gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden is het Bureau Financieel Toezicht aangewezen als deelnemer van het Financieel Expertisecentrum. De voorgestelde uitzondering dient om te voorkomen dat het Bureau Financieel Toezicht in dit verband vertrouwelijke gegevens of inlichtingen kan verstrekken die afkomstig zijn van notarissen. Deze uitzondering was voorheen af te leiden uit artikel 22d, tweede lid, in samenhang met artikel 22a, zesde lid, Wwft. De uitzondering strekt zich niet uit tot de deken, nu die geen samenwerkingsverband als bedoeld in de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden kan aangaan.

Artikel 5.11. Doorbreking fiscale geheimhoudingsplicht

De Belastingdienst is op grond van artikel 67 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) gehouden tot geheimhouding van fiscale gegevens. Deze

geheimhoudingsplicht staat er in beginsel aan in de weg dat fiscale gegevens worden gedeeld. Het voorgestelde artikel 5.11 doorbreekt die plicht voor een aantal specifiek omschreven gevallen die samenhangen met de uitvoering van de zesde antiwitwasrichtlijn. Met dit artikel worden geen nieuwe vormen van gegevensuitwisseling met de Belastingdienst ten opzichte van de huidige mogelijkheden tot gegevensuitwisseling in het kader van de Wwft en worden de gegevensverstrekkingen zoals neergelegd in artikel 43c, eerste lid, Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994 (AWR) voortgezet en nader ingekaderd in dit wetsvoorstel. Het voorgestelde artikel 5.11 strekt er toe om de fiscale geheimhoudingsplicht te doorbreken op grond van artikel 67, tweede lid, sub a, AWR en de verstrekking van de gegevens door de Belastingdienst te regelen.

Het eerste lid regelt de verstrekking van fiscale gegevens door de Belastingdienst aan de toezichthouders die op grond van artikel 1.3 van de wet zijn aangewezen voor het toezicht op meldingsplichtige entiteiten. De verstrekking dient ter ondersteuning van de toezichtstaken van die toezichthouders, zoals omschreven in de artikelen 6, eerste en tweede lid, 37, eerste lid, en 38, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn. Het gaat daarbij om taken op het terrein van toezicht, beoordeling van de geschiktheid en betrouwbaarheid van leidinggevenden en de verificatie van uiteindelijke belanghebbenden. De gegevensverstrekking heeft betrekking op drie categorieën van personen: de meldingsplichtige entiteit zelf (rechtspersoon of natuurlijk persoon), de bij die entiteit werkzame personen, en de uiteindelijk begunstigden van die entiteit. De te verstrekken gegevens betreffen aanslag- en controlegegevens betreffende de omzetbelasting en vennootschapsbelasting, identificerende gegevens van betrokken partijen en adviseurs, gegevens over personeelsadministratie en gegevens betreffende overtredingen van fiscale wet- en regelgeving en overige fiscale en juridische administratie die ziet op de aanslag- en controlegegevens.

Het tweede en derde lid voorzien in een grondslag voor de verstrekking van fiscale gegevens aan de minister van Financiën, die specifiek is aangewezen als toezichthouder op de generieke limiet op contante betalingen op grond van, artikel 80 antiwitwasverordening en handhaving van het UBO-register op grond van artikel 10 zesde antiwitwasrichtlijn. De verstrekking voor het toezicht en de handhaving van de limiet op contante betalingen is beperkt tot personen die handelen in goederen of diensten verlenen, ingevolge de antiwitwasverordening en de personen werkzaam bij die personen, alsmede de uiteindelijk begunstigden van die persoon. De categorieën gegevens die in kader opgevraagd kunnen worden beperkt tot aanslag- en controlegegevens betreffende omzetbelasting en inkomstenbelasting en identificerende gegevens van betrokken partijen en adviseurs. De verstrekking is ten behoeve van de handhaving van het UBO-register. Het betreft informatie over juridische entiteiten als bedoeld in artikel 2.7 van de wet en trusts en soortgelijke constructies, alsmede de uiteindelijke belanghebbenden van die entiteiten en trusts. De categorieën gegevens voor deze taak zijn aanslag- en controlegegevens betreffende omzetbelasting en inkomstenbelasting en identificerende gegevens van betrokken partijen en adviseurs.

Het vierde lid regelt de verstrekking van fiscale gegevens aan de FIU-Nederland, ten behoeve van haar wettelijke taak als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onder a, van het wetsvoorstel. Die taak ziet op de ontvangst, analyse en verstrekking van meldingen

van ongebruikelijke transacties, mededelingen en andere informatie als bedoeld in artikel 19, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn. De te verstrekken categorie van gegevens betreft inkomen en vermogen van personen of rechtspersonen die in verband staan met zulke meldingen of mededelingen. De omvang van de te verstrekken gegevens is bewust beperkt gehouden tot slechts één categorie van gegevens: de FIU-Nederland heeft voor haar analysetaak in de eerste plaats behoefte aan financieel-economische gegevens, en niet aan bredere fiscale dossiergegevens.

Het vijfde lid machtigt de regering om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen over de gegevens die door de Belastingdienst worden verstrekt. Dit biedt de mogelijkheid om de gegevenscategorieën nader te specificeren en waar nodig te specificeren voor bepaalde omstandigheden. Daarbij blijft de grondslag voor de doorbreking van de geheimhoudingsplicht zelf verankerd in de formele wet, overeenkomstig de vereisten die aan een dergelijke inbreuk op de persoonlijke levenssfeer worden gesteld.

Artikel 5.12. Civielrechtelijke vrijwaring

Dit artikel voorziet in civielrechtelijke vrijwaring voor meldingsplichtige entiteiten in verband met het voldoen aan een verzoek van de FIE, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, om een transactie, bankrekening, betaalrekening, cryptoactivarekening of zakelijke relatie op te schorten. Deze vrijwaring geldt in aanvulling op de in artikel 72 antiwitwasverordening genoemde vrijwaring van aansprakelijkheid die verband houdt met het doen van een melding van een verdachte transactie aan de FIE, waaronder het onthouden van de uitvoering van een transactie bedoeld in artikel 71 van de verordening, en het op verzoek van de FIE verstrekken van aanvullende gegevens. Daarnaast worden bij algemene maatregel van bestuur aangewezen instanties met een publieke taak, bedoeld in artikel 5.9, derde lid, gevrijwaard van aansprakelijk voor enige schade die een derde leidt als gevolg van het verstrekken van gegevens over mogelijke verdachte transacties aan de Financiële-inlichtingeneenheid.

Artikel 5.13. Verwerking van bepaalde categorieën persoonsgegevens

Dit artikel voorziet in een wettelijke grondslag voor de verwerking van bijzondere categorieën persoonsgegevens, zoals bedoeld in artikel 9, eerste lid, AVG en persoonsgegevens in verband met strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten, zoals bedoeld in artikel 10 AVG door bevoegde autoriteiten, voor zover dit noodzakelijk is voor de toepassing van deze wet. De verwerking dient te geschieden met inachtneming van passende waarborgen om de rechten en vrijheden van betrokkenen te beschermen.

Om de risico’s van de verwerking van deze gevoelige gegevens te beperken zijn er in artikel 70 van zesde antiwitwasrichtlijn een aantal waarborgen opgenomen. Middels het eerste lid wordt verwezen naar deze drie verplichte waarborgen. Ten eerste mag de verwerking uitsluitend per geval plaatsvinden door specifiek aangewezen en gemachtigd personeel van de bevoegde autoriteit, om toegang door onbevoegden en daarmee misbruik of onrechtmatige verwerking te voorkomen. Ten tweede moet het betrokken personeel voldoen aan hoge professionele normen op het gebied van

vertrouwelijkheid, gegevensbescherming en ethisch handelen, met name bij de omgang met grote datasets, om zorgvuldige en deskundige verwerking te waarborgen.

Ten slotte moeten technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om de beveiliging van de gegevens te waarborgen, in lijn met de eisen van de AVG, zodat de gegevens beschermd zijn tegen onbevoegde toegang, verlies of lekken.

HOOFDSTUK 6. WIJZIGING OVERIGE WETTEN

Artikel 6.1. Wijziging Wet toezicht trustkantoren 2018

A (artikel 1)

Met de toepassing van de antiwitwasverordening worden meerdere begrippen en verplichtingen op Europees niveau geharmoniseerd. De begripsbepalingen in de Wtt 2018 worden gewijzigd om aan te sluiten bij die in de antiwitwasverordening. Voor zover de wijzigingen van de begripsbepalingen niet voor zich spreken, worden deze hierna toegelicht.

Bij de begripsomschrijving van uiteindelijk begunstigde wordt verwezen naar de definitiebepaling van uiteindelijk begunstigde in de antiwitwasverordening.

Opgemerkt wordt dat begripsomschrijving van “zakelijke relatie” in de antiwitwasverordening mede betrekking heeft op doelvennootschappen. Hoewel het begrip “doelvennootschap” niet expliciet is opgenomen in de antiwitwasverordening of de zesde antiwitwasrichtlijn, brengt het ontbreken daarvan geen materiële wijziging ten opzichte van de huidige wet met zich mee. De relatie tussen een trustkantoor en een doelvennootschap houdt immers verband met de professionele activiteiten van het trustkantoor en kent doorgaans een duurzaam of herhalend karakter. Daarmee voldoet deze relatie aan de elementen van een zakelijke relatie zoals gedefinieerd in de antiwitwasverordening.

B

Met deze wijziging wordt in navolging van de tekst van de antiwitwasverordening in de gehele Wtt 2018 het begrip “uiteindelijk begunstigde” vervangen door “uiteindelijk begunstigde”. Er is ten behoeve van eenduidige toepassing en rechtszekerheid gekozen om aan te sluiten bij de begripsomschrijving uit de antiwitwasverordening omdat die verordening, nadat deze van toepassing wordt, rechtstreeks zal doorwerken in de Nederlandse rechtsorde.

C (artikel 7)

Artikel 7 bevat de bevoegdheid van DNB om verleende vergunningen te wijzigen, geheel of gedeeltelijk in te trekken en beperken. Dit kan onder andere wanneer een vergunninghouder niet voldoet aan de Wwft. Met deze voorgestelde wijziging wordt de verwijzing naar de Wwft vervangen door een verwijzing naar de antiwitwasverordening en dit wetsvoorstel, nu de Wwft zal worden ingetrokken.

D (artikel 8, 16, 22, 23, 24, 25, 26, 37, 44, 74, 76, paragraaf 4.2, 4.3 en 4.4)

Met de antiwitwasverordening worden meerdere bepalingen met betrekking tot de bestrijding van witwassen, financiering van terrorisme en ontduiking van financiële sancties op EU-niveau geharmoniseerd. Als gevolg hiervan dienen de bepalingen uit de Wtt 2018 die hierover gaan te vervallen. De cliëntenonderzoeksmaatregelen worden vanaf 10 juli 2027 niet meer voorgeschreven door de Wtt 2018, maar direct door de antiwitwasverordening. Hieronder wordt kort ingegaan op de artikelen die komen te vervallen. Zie daarnaast voor de verschillen in definities tussen de Wtt 2018 en de antiwitwasverordening paragraaf 7.4 van het algemeen deel van de memorie van toelichting.

Artikel 8, vijfde lid
In het vijfde lid is voor deze bepaling een definitie van uiteindelijk begunstigde opgenomen, onder verwijzing naar artikel 10a, eerste lid Wwft. Nu het begrip “uiteindelijk begunstigde” is opgenomen in de antiwitwasverordening, vervalt derhalve de definitie uit artikel 10a Wwft en daarmee ook de verwijzing hiernaar in artikel 8, vijfde lid.

Artikel 16, tweede lid
Artikel 16 regelt de voorwaarden voor het uitbesteden van werkzaamheden door trustkantoren aan derden. Met deze voorgestelde wijziging vervalt het uitbestedingsverbod van de compliance functie in het tweede lid van dit artikel. Artikel 18, derde lid, antiwitwasverordening werkt immers rechtstreeks. De antiwitwasverordening bevat geen expliciete uitbestedingsverbod van de compliancefunctie maar wel een verbod op de uitbesteding van de in artikel 18, derde lid, onderdelen a tot en met f antiwitwasverordening genoemde taken.

Artikelen 22 en 23
Artikel 22 regelt de gevallen waarin een trustkantoor verplicht is om cliëntenonderzoek te verrichten en artikel 23 het verbod op vroegtijdige dienstverlening. De voorschriften in hoofdstuk II antiwitwasverordening zullen de artikelen 22 en 23 vervangen.

Artikel 24
Dit artikel regelt de verificatie van de identiteit van de cliënt. De voorschriften in hoofdstuk III, afdeling 1, antiwitwasverordening zullen dit artikel vervangen.

Artikel 25 t/m 32
Artikel 25 regelt het onderzoek naar de uiteindelijk begunstigde. Artikel 26 regelt de verplichting om kennis te hebben van het doel van de dienstverlening en te onderzoeken of aan het verlenen van die dienstverlening integriteitsrisico’s zijn verbonden. Artikel 27 schrijft voor welke cliëntenonderzoeksmaatregelen een trustkantoor moet nemen bij het verlenen van de trustdiensten als bedoeld in onderdeel a en b van de trustdienstdefinitie. Artikel 28 stelt eisen aan het cliëntenonderzoek bij het verlenen van trustdiensten aan een cliënt in het kader van de verkoop of bemiddeling bij de verkoop van rechtspersonen of van een doorstroomvennootschap, zoals bedoeld in onderdeel c van de definitie van

trustdienst. Artikel 29 beschrijft het te verrichten cliëntenonderzoek wanneer een trustkantoor als trustee optreedt voor een natuurlijke persoon, rechtspersoon of vennootschap die geen deel uitmaakt van dezelfde groep, zoals bedoeld in onderdeel d van de definitie van trustdienst. Artikel 30 regelt het verrichten van cliëntenonderzoek bij trustdienstverlening bedoeld in onderdeel e van de definitie van trustdienst. Artikel 31 regelt de bijzondere voorschriften indien een cliënt optreedt als trustee van een trust. Artikel 32 bepaalt wanneer een cliënt als vennoot van een personenvennootschap optreedt, de cliëntenonderzoeksmaatregelen van overeenkomstige toepassing zijn.

De voorschriften in hoofdstuk III, afdeling 1 en 4, antiwitwasverordening en artikel 2.6 zullen de genoemde artikelen in de Wtt 2018 vervangen.

Artikel 33
Dit artikel regelt het verscherpt cliëntenonderzoek dat verricht moet worden ingeval de zakelijke relatie of trustdienst naar zijn aard een hoger risico op witwassen of terrorismefinanciering met zich meebrengt. Dit verscherpt cliëntenonderzoek blijft, in een andere vorm, bestaan in artikel 2.6 van dit wetsvoorstel door middel van het gebruik van de lidstaatoptie in artikel 34, zesde lid, antiwitwasverordening. Zie hiervoor paragraaf 7.4 en de toelichting onder artikel 2.6.

Artikel 34 en 35
Artikel 34 schrijft het verscherpt cliëntenonderzoek voor bij PEPs, hun familieleden en naaste geassocieerde. Artikel 35 verplicht onderzoek in geval van complexe en ongebruikelijke transactiepatronen. Dit betreft implementatie van artikel 18, tweede lid vierde antiwitwasrichtlijn. De voorschriften in hoofdstuk III, afdeling 1 en 4, antiwitwasverordening zullen deze artikelen vervangen.

Artikel 37
Dit artikel schrijft voor dat gegevens die gebruikt zijn voor het cliëntenonderzoek vastgelegd dienen te worden. Dit betreft implementatie van artikel 40 vierde antiwitwasrichtlijn en is nu geregeld in artikel 77 antiwitwasverordening.

Artikel 44
Dit artikel schrijft voor dat DNB de Financiële inlichtingen eenheid informeert bij signalen van witwassen of terrorismefinanciering. Deze bepaling is opgenomen in artikel 42 zesde antiwitwasrichtlijn en wordt geïmplementeerd in artikel 5.9.

Artikel 74
Dit artikel bepaalt wanneer een eerder uitgevoerd cliëntenonderzoek, op grond van de voormalige Wtt 2018, moet worden geactualiseerd in het kader van overgangsrecht. Dit overgangsrecht is niet meer nodig, gezien de eisen voor het cliëntenonderzoek vastgelegd zijn in de antiwitwasverordening.

Artikel 76
Dit artikel bepaalt wanneer wijzigingen in de vierde antiwitwasrichtlijn van kracht worden binnen de Wtt 2018. Deze oude overgangsbepaling komt te vervallen.

E (artikel 10)

De verwijzingen naar de Wwft dienen te worden gewijzigd, nu de Wwft zal worden ingetrokken.

F (artikel 15)

Met de voorgestelde wijziging wordt de verwijzing naar de Wwft in die opsomming vervangen door een verwijzing naar de antiwitwasverordening en dit wetsvoorstel. Daarnaast wordt aangesloten bij de terminologie van de “nalevingsfunctie”, zoals gehanteerd in de Nederlandse vertaling van de antiwitwasverordening.

G (artikel 23a)

Artikel 23a bevat het verbod om diensten te verlenen aan cliënten gevestigd in bepaalde derde landen. Middels artikel 29 antiwitwasverordening krijgt de Commissie de mogelijkheid om derde landen te identificeren. Dit was voorheen geregeld in artikel 9 vierde antiwitwasrichtlijn. Het eerste lid, onderdeel c van artikel 23a vervalt, omdat voortaan rechtstreeks uit de antiwitwasverordening voortvloeit wat meldingsplichtige entiteiten dienen te doen ten aanzien van derde landen die geïdentificeerd zijn als staten die een hoger risico op witwassen of terrorismefinanciering opleveren. De antiwitwasverordening bestrijkt niet de risico’s op belastingontduiking. Het eerste lid, onderdeel d kan daarom in stand blijven.

H (artikel 39)

Artikel 39 verplicht trustkantoren om over een dossier met informatie over de trustdienstverlening aan de betreffende cliënt te beschikken. Tevens bevat dit artikel een lijst van stukken en gegevens die in een dienstverleningsdossier opgenomen moeten worden. In artikel 39, tweede lid, onderdeel b en d wordt verwezen naar artikel 26, derde lid en artikel 37. Onderdeel b komt te vervallen, nu wordt voorgesteld om artikel 26 te laten vervallen. Als gevolg daarvan worden de onderdelen verletterd. In het nieuwe verletterde onderdeel c wordt de verwijzing aangepast naar de gegevens bedoeld in artikel 64 (hoofdstuk IV) en artikel 77 (hoofdstuk VII) antiwitwasverordening.

I (artikel 40)

Artikel 40 regelt dat trustkantoren persoonsgegevens alleen mogen verwerken voor het beheersen van integriteitsrisico’s. Dit artikel legt daarnaast de verplichting op aan het trustkantoor om de cliënt te informeren over de op grond van deze wet geldende regels voor de verwerking van persoonsgegevens, evenals de vernietiging van persoonsgegevens na het verstrijken van de bewaartermijn. De verwijzing naar artikel 37, vierde lid, komt te vervallen, nu wordt voorgesteld artikel 37 te laten vervallen.

J (artikel 41)

Met deze wijziging wordt voorgesteld dat artikel 41, tweede lid, komt te vervallen. Artikel 41 bepaalt dat DNB verantwoordelijk is voor de bestuursrechtelijke

handhaving van deze wet. Hiertoe vindt het toezicht door DNB op trustkantoren plaats op basis van een risicogebaseerde benadering. Met deze wijziging vervalt de verwijzing naar het voormalige artikel 48, leden 6 tot en met 8, vierde antiwitwasrichtlijn. De nadere invulling aan risicogebaseerd toezicht is nu geregeld in hoofdstuk IV, afdeling 1, zesde antiwitwasrichtlijn en wordt geïmplementeerd in artikel 1.4.

K (artikel 56)

Artikel 56 regelt de uitzondering op de geheimhoudingsplicht voor DNB om onder voorwaarden, gegevens te verstrekken aan Nederlandse en buitenlandse overheidsinstanties. Met deze wijziging wordt de verwijzing naar de Wwft vervangen door een verwijzing naar dit wetsvoorstel.

L (artikel 58a)

Artikel 58a bepaalt dat DNB-gegevens of inlichtingen kan delen met nationale opsporingsdiensten, het parlement en de Algemene Rekenkamer. In de voorgestelde wijziging wordt in het eerste lid, onderdeel a de definitie van de FIE aangepast om aan te sluiten bij de definitie in dit wetsvoorstel.

M (artikel 68)

Artikel 68 stelt dat trustkantoren, alvorens de aanvang van dienstverlening, eventuele integriteitsrisico’s in kaart moeten brengen en daarbij informatie krijgen van andere trustkantoren die trustdiensten hebben verleend aan dezelfde cliënt. Bij het verstrekken van die informatie kunnen persoonsgegevens van strafrechtelijke aard ook worden verstrekt. Hier geeft artikel 68, derde lid een grondslag voor. Met deze voorgestelde wijziging wordt geregeld dat ook persoonsgegevens die verwerkt zijn op basis van de antiwitwasverordening, verstrekt mogen worden.

Artikel 6.2. Wijziging Wet op het financieel toezicht

A, C, E, F, I, L, O, en P (artikel 1:1, 1:51f, 1:104, 2:3e, 2:106a, 2:107a, 3:100, 4:71g, 4:71h)

De Wft bevat op verschillende plekken verwijzingen naar de Wwft of naar begrippen uit de Wwft. Met de voorgestelde wijzigingen worden de verwijzingen aangepast naar dit wetsvoorstel of de antiwitwasverordening.

G, H, J, K en S (artikel 2:54j, 2:54m, 3:9a en 3:29 en bijlage bij artikel 1:79 en 1:80)

Omdat het vereiste voor betrouwbaarheid voor uiteindelijk begunstigde (belanghebbende) wordt opgenomen in dit wetsvoorstel vervalt artikel 3:9a Wft (onderdeel H). Om die reden komen ook in artikelen 2:54j, eerste lid, onderdeel e, 2:54m, eerste lid, onderdeel d, 3:29, vierde lid, en in de bijlage bij artikel 1:79 en 1:80 Wft de verwijzing naar de betrouwbaarheid van de uiteindelijk begunstigde te vervallen.

M (artikel 3:267i)

Met deze bepaling wordt artikel 16 zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd en wordt artikel 3:267i Wft gewijzigd, zodat houders en uiteindelijk begunstigden van spaar- of betaalrekeningen, beleggingsrekeningen cryptoactivarekeningen en kluizen tijdig kunnen worden geïdentificeerd. De informatie in het verwijzingsportaal bankgegevens zal direct en ongefilterd toegankelijk worden voor de AMLA en bevoegde toezichthouders.

In het eerste, tweede en derde lid zijn de adressanten van de verplichting om aangesloten te zijn op het verwijzingsportaal bankgegevens in overeenstemming gebracht met artikel 16, eerste lid zesde antiwitwasrichtlijn voor zover zij onder toezicht vallen van DNB. Dit betreft banken, andere betaaldienstverleners, elektronisch geldinstellingen en kluisaanbieders.

Daarnaast is in het eerste lid met de invoeging van “met zetel of vestiging in Nederland” tot uitdrukking gebracht dat de verplichte aansluiting op het verwijzingsportaal bankgegevens betrekking heeft op ondernemingen die gevestigd zijn op het grondgebied van Nederland en genoemde producten aanbieden of verhuren. De definitie van zetel in de antiwitwasverordening verschilt beperkt met de definitie in de Wft, vandaar dat dit is opgenomen.
Hiermee wordt duidelijkheid gegeven dat deze verplichting niet geldt voor ondernemingen die geen zetel of vestiging hebben in Nederland maar wel virtuele IBAN identificatienummers uitgeven met landcode NL. In het huidige eerste lid geldt de verplichte aansluiting op het verwijzingsportaal bankgegevens voor ondernemingen die rekeningen aanbieden met een IBAN identificatienummer als bedoeld in de SEPA-verordening. Dit was ter implementatie van artikel 32bis van de vierde antiwitwasrichtlijn tot uitdrukking gebracht door te bepalen dat het rekeningen betreft die de landcode NL bevat.[152] Omdat niet is uitgesloten dat virtuele IBAN identificatienummers met de landcode NL worden uitgegeven in andere landen dan Nederland, kan het huidige eerste lid van de Wft onbedoeld een ruimere werking krijgen, waardoor ook banken en financiële instellingen buiten Nederland verplicht moeten zijn aangesloten op het verwijzingsportaal bankgegevens. Daarom wordt voorgesteld om in aansluiting op artikel 16, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn, de verplichte aansluiting op het verwijzingsportaal bankgegevens te beperken tot de ondernemingen met een zetel of vestiging in Nederland.

Voor wat betreft virtuele IBAN’s geldt dat de uitgevers van virtuele IBAN’s moeten zijn aangesloten op het verwijzingsportaal bankgegevens. Wie heeft te gelden als een uitgever van een virtuele IBAN wordt bepaald aan de hand van de 4-letterige bankcode in het virtuele IBAN. De uitgever van het virtuele IBAN verkrijgt informatie om de natuurlijke of rechtspersonen die gebruikmaken van een virtueel IBAN te identificeren en om hun identiteit te verifiëren en geeft deze informatie door via het verwijzingsportaal bankgegevens.

Opgemerkt wordt dat artikel 16, vierde lid, zesde antiwitwasrichtlijn de mogelijkheid biedt om andere informatie die essentieel wordt geacht voor de FIE, de AMLA en toezichthoudende autoriteiten via de gecentraliseerde automatische mechanismen

[152] *Kamerstukken II* 2018/19, 35238, nr. 3, p 27.

toegankelijk en doorzoekbaar te maken. Van deze lidstaat optie is beperkt gebruikgemaakt. In het verwijzingsportaal bankgegevens zijn ook enkele administratieve kenmerken van producten en cliënten beschikbaar en is informatie te vorderen en opvraagbaar over cliënten die andere producten afnemen dan betaalrekeningen en kluizen. Dit betreft een voortzetting van de huidige praktijk.

In het voorgestelde derde lid is voorts in onderdeel c de verwijzing naar het voormalige artikel 17 Wwft vervangen door artikel 3.5, vierde lid, van de wet. Dit betreft geen materiële wijziging. Daarnaast zijn twee onderdelen toegevoegd die voorzien in de grondslag voor het via het verwijzingsportaal bankgegevens opvragen van identificerende gegevens door de AMLA (onderdeel g) en de in deze wet aangewezen toezichthouders (onderdeel h).

Het voorgestelde vijfde lid waarborgt dat de informatie over houders van genoemde producten gedurende een periode van vijf jaar na sluiting van de rekening beschikbaar kan worden gesteld via het verwijzingsportaal bankgegevens. Dit geldt ook voor gegevens over zeggenschaphebbenden en uiteindelijk begunstigden. Hiermee wordt artikel 16, achtste lid zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Van de mogelijkheid om deze termijn met nog eens vijf jaar te verlengen is geen gebruikgemaakt. Ter implementatie van artikel 16 zesde antiwitwasrichtlijn zullen bovendien de artikelen 2 en 6 van het Besluit Verwijzingsportaal Bankgegevens worden gewijzigd. Artikel 2 wordt aangepast om te waarborgen dat gegevens die via het verwijzingsportaal bankgegevens toegankelijk zijn, in overeenstemming zijn met de verplichtingen uit artikel 16 zesde antiwitwasrichtlijn. Artikel 6 wordt gewijzigd door een uitbreiding van de lijst van bevoegde autoriteiten, met de toevoeging van de AMLA en de toezichthouders.

In algemene zin kan het zo zijn dat ondernemingen zowel een vergunning van AFM als DNB hebben, het ligt dan in de rede dat AFM en DNB afspraken maken over wie toezicht houdt op de aansluitplicht op het verwijzingsportaal bankgegevens.

N (artikel 3:267ia)

Het voorgestelde artikel 3:267ia voorziet in de toegang tot identificerende gegevens met betrekking tot de houders van de producten in andere lidstaten die beschikbaar zijn via BARIS. BARIS is het koppelingssysteem voor registers van bankrekeningen (*bank account registers interconnection system*), dat door de Europese Commissie wordt opgezet en beheerd. De identificerende gegevens die via BARIS toegankelijk moeten zijn voor AMLA, toezichthoudende autoriteiten, de FIE en de opsporingsdiensten zijn beperkt tot de in artikel 16, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn genoemde gegevens. Andere gegevens die via het verwijzingsportaal bankgegevens (nationaal) kunnen worden verkregen zijn niet toegankelijk via BARIS. Met dit voorgestelde artikel wordt artikel 16, negende lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Voor onderdeel d betreft dit tevens de implementatie van artikel 1, onder 4 van richtlijn (EU) 2024/1654 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot wijziging van richtlijn (EU) 2019/1153 wat betreft de toegang van bevoegde autoriteiten tot centrale registers van bankrekeningen via het koppelingssysteem en technische maatregelen om het gebruik van transactiegegevens te vergemakkelijken.

A, B, C, D, Q, R en S (artikelen 1:1, 1:49a, 1:151f, 1:93h, 4:1, 4:105 en de bijlagen bij artikel 1:79 en 1:80)

Er wordt een nieuwe afdeling 4.3.9 ingevoegd. Dit heeft ermee te maken dat de bepalingen over het verwijzingsportaal bankgegevens ook gelden voor bepaalde cryptodienstverleners en beleggingsondernemingen. Om die reden wordt er een nieuwe afdeling ingevoegd in Hoofdstuk 4 in de Wft, zodat deze verplichtingen onder toezicht van de AFM vallen. Bij cryptodienstverleners gaat het om zij die cryptorekeningen aanbieden. Dat is het overgrote deel van de diensten die een aanbieder van cryptoactivadiensten kan bieden, op een onderdeel na. Dit is zo opgenomen in artikel 4:1 en 4:105 Wft. Vervolgens gaat het om partijen die beleggingsrekeningen aanbieden (effectenrekeningen in de zesde antiwitwasrichtlijn).

Ten behoeve hiervan dienen ook samenwerkingsbepalingen aangepast te worden. Ook dient de bepaling handhaafbaar te worden gesteld door toegevoegd te worden in de bijlagen behorende bij de artikelen 1:79 en 1:80 Wft.

In algemene zin kan het zo zijn dat ondernemingen zowel een vergunning van AFM als DNB kunnen hebben, het ligt dan in de rede dat AFM en DNB afspraken maken over wie toezicht houdt op de aansluitplicht op het verwijzingsportaal bankgegevens.

Artikel 6.3. Wijziging Handelsregisterwet 2007

A (artikel 1)

Met het voorgestelde onderdeel A wordt artikel 1 van de Handelsregisterwet 2007 inzake de begripsbepalingen aangepast naar aanleiding van de nieuwe antiwitwasverordening en de zesde antiwitwasrichtlijn.

In navolging van de antiwitwasverordening wordt de begripsomschrijving van “uiteindelijk belanghebbende” vervangen door “uiteindelijk begunstigde” en wordt in de omschrijving verwezen naar de definitie zoals deze is opgenomen in artikel 2, eerste lid, punt 28, antiwitwasverordening. Tevens is hieraan toegevoegd dat deze begripsbepaling ook ziet op de uiteindelijk begunstigden van volmachtgevers, als bedoeld in artikel 66 antiwitwasverordening.

Daarnaast wordt de begripsomschrijving van de FIE vervangen en wordt daarmee ook de verwijzing naar de Wwft vervangen door een verwijzing naar het voorgestelde artikel 3.1, waarmee de FIU wordt ingesteld.

Tot slot wordt er een aantal nieuwe definities aan artikel 1 van de Handelsregisterwet 2007 toegevoegd. Zo wordt een begripsomschrijving toegevoegd van ‘aangewezen vennootschappen of andere juridische entiteiten’. In deze begripsomschrijving wordt verwezen naar het voorgestelde artikel 2.7, eerste lid. Op basis van dit artikel kan een lijst worden vastgesteld van in Nederland opgerichte vennootschappen of juridische entiteiten die onder het toepassingsbereik van titel IV antiwitwasverordening vallen. Ook wordt een omschrijving toegevoegd van het begrip “hogere leidinggevende”. In

deze omschrijving wordt verwezen naar artikel 63, vierde lid, antiwitwasverordening, waarin hogere leidinggevenden worden omschreven als de natuurlijke personen die de uitvoerende leden van het leidinggevend orgaan zijn, alsmede de natuurlijke personen die uitvoerende functies uit oefenen in een juridische entiteit en verantwoordelijk zijn voor en, aan het leidinggevend orgaan verantwoording afleggen voor, de dagelijkse leiding van de entiteit.

B

Met deze voorgestelde wijziging wordt in navolging van de tekst van de antiwitwasverordening in de gehele Handelsregisterwet 2007 het begrip “uiteindelijk belanghebbende” vervangen door “uiteindelijk begunstigde”. Er is gekozen om aan te sluiten bij de begripsomschrijving uit de antiwitwasverordening omdat die verordening, nadat deze van toepassing wordt, rechtstreeks zal doorwerken in de Nederlandse rechtsorde. Daarnaast wordt ook de schrijfwijze van het begrip “Financiële inlichtingen eenheid” aangepast in lijn met dit wetsvoorstel

C (artikel 15a)

In het voorgestelde artikel 15a wordt bepaald dat in het handelsregister wordt opgenomen wie de uiteindelijk begunstigden zijn van de aangewezen vennootschappen of andere juridische entiteiten en ook welke informatie over de uiteindelijk begunstigden dit betreft. Hiervoor wordt verwezen naar artikel 62 antiwitwasverordening, waarin een opsomming van deze gegevens wordt gegeven. Het eerste lid, onderdeel c, van artikel 62 verwijst tevens naar de gegevens genoemd in artikel 22, eerste lid, onderdeel b, antiwitwasverordening. Deze bepaling implementeert artikel 10, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn. Het gaat hier onder andere om alle namen en achternamen, geboorteplaats en de volledige geboortedatum, woonadres, land van verblijf en nationaliteit of nationaliteiten[153] van de uiteindelijk begunstigde en het uniek persoonlijk identificatienummer, indien dit is toegekend door het land waar de uiteindelijk begunstigde gewoonlijk verblijft. Bij achternamen wordt uitgegaan van de geslachtsnaam en de naam conform aanduiding naamsgebruik.

Daarnaast schrijft artikel 62, eerste lid, onder d, voor dat – indien de eigendoms- en zeggenschapsstructuur meer dan een juridische entiteit of juridische constructie bevat – er tevens een beschrijving van die structuur wordt opgenomen. Deze bepaling implementeert artikel 10, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

Artikel 63, vierde lid, antiwitwasverordening geeft een regeling voor de situatie waarin geen uiteindelijk begunstigde kan worden vastgesteld. Conform dit artikel van de antiwitwasverordening moeten in deze situatie de hogere leidinggevenden ingeschreven worden in het register. Het voorgestelde tweede lid regelt dat er in deze gevallen een verklaring moet worden ingeschreven in het register met bijpassende verantwoording dat er geen uiteindelijk begunstigde kan worden bepaald of vastgesteld. Ook wordt met dit voorgestelde lid geregeld dat in die gevallen in het register de gegevens worden opgenomen van de natuurlijk personen

[153] De KVK volgt bij de registratie van nationaliteiten de Basisregistratie Personen (BRP) als het register met authentieke nationaliteitsgegevens.

die de functie van hogere leidinggevende bekleden binnen de juridische entiteit. Dit voorgestelde lid implementeert artikel 10, vijfde lid, zesde antiwitwasrichtlijn. Indien een rechtspersoon bestuurder is en er bij deze rechtspersoon geen uiteindelijk begunstigde kan worden vastgesteld, worden uiteindelijk de hogere leidinggevenden van deze rechtspersoon ingeschreven.

Het voorgestelde derde lid regelt dat partijen die zijn uitgezonderd van registratie zoals opgenomen in artikel 65 antiwitwasverordening niet ingeschreven hoeven worden in het register. Het gaat hier bijvoorbeeld om beursgenoteerde vennootschappen of publiekrechtelijke instellingen. Dit voorgestelde lid implementeert artikel 10, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

Met het voorgestelde vierde lid wordt verduidelijkt dat onder het uniek persoonlijk identificatienummer in Nederland het Burgerservicenummer wordt verstaan of een fiscaal identificatienummer van een ander land dan Nederland waarvan een persoon ingezetene is, indien door zijn woonstaat een dergelijk nummer is toegekend.

Het voorgestelde vijfde lid bepaalt dat ten aanzien van een uiteindelijk begunstigde of hogere leidinggevende verschillende documenten opgenomen moeten worden in het register. Het gaat hier onder meer om afschriften van documenten aan de hand waarvan de vaststelling van de uiteindelijk begunstigde kan worden geverifieerd. De verplichting om documenten te deponeren in het register bij de registratie was sinds de introductie van het UBO-register reeds van toepassing (voorheen artikel 15a, derde lid, van de Handelsregisterwet 2007).

Met het zevende lid wordt bewerkstelligd dat de KVK de nog door de Europese Commissie vast te stellen uitvoeringshandelingen toepast, bij de inschrijving van gegevens en de opname van afschriften en documenten in het register. Deze uitvoeringshandeling heeft enkel betrekking op de registratie van uiteindelijk begunstigden of hogere leidinggevenden als bedoeld in dit artikel.

Ten slotte wordt met het voorgestelde achtste lid de verplichting uit artikel 10, eerst lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd om de informatie in het centrale register ter beschikking te stelen in een machine leesbaar formaat.

D (artikel 16c)

Aan artikel 16c wordt een lid toegevoegd om invulling te geven aan artikel 10, negende lid, zesde antiwitwasrichtlijn. Op basis van hiervan is de KVK ertoe gehouden om te verifiëren of de informatie over uiteindelijk begunstigden in het register betrekking heeft op personen of entiteiten die zijn aangewezen in verband met gerichte financiële sancties. Indien dit het geval is, plaatst de KVK een aantekening in het register. De bevoegdheid die de KVK reeds toekomt op basis van artikel 16c, eerste lid,[154] is niet voldoende om artikel 10, negende lid, zesde antiwitwasrichtlijn te implementeren, omdat hiertoe enkel kan worden overgegaan in de in artikel 16c, tweede lid, genoemde gevallen.

[154] Zie het Wetsvoorstel internationale sanctiemaatregelen, *Kamerstukken II* 2025/26, 36898, nr. 2.

E en F (artikel 19 en 21)

De wijzigingen in artikel 19, eerste lid, en artikel 21, eerste lid, van de Handelsregisterwet 2007 betreffen beide technische aanpassingen, die samenhangen met het wijzigen van artikel 15a van de Handelsregisterwet 2007. In artikel 19, eerste lid, wordt de verwijzing naar artikel 15a, eerste lid aangepast naar een verwijzing naar artikel 15a, eerste, tweede en zesde lid, omdat op basis van deze twee leden gegevens moeten worden geregistreerd van uiteindelijk begunstigden en hogere leidinggevenden. De verwijzing in artikel 21, eerste lid, wordt gewijzigd omdat de verplichting om bescheiden te deponeren is verplaatst van artikel 15a, derde lid, naar artikel 15a, vijfde lid.

G (artikel 22)

Met de eerste aanpassing van artikel 22 vervalt het zesde lid. Op basis van dit lid kon een uiteindelijk begunstigde op verzoek inzicht krijgen in het aantal keer dat zijn gegevens waren verstrekt, met uitzondering van verstrekkingen aan de FIU en aan bevoegde autoriteiten, ook wel de “UBO-teller” genoemd. Het ging hier om de hoeveelheid raadplegingen en de categorie van partijen die de gegevens had geraadpleegd. Er werden geen namen verstrekt van partijen die toegang hadden tot de gegevens.

Bij de invoering van dit lid was er nog sprake van openbare toegang tot een gedeelte van de UBO-gegevens uit het register. Dit is inmiddels niet langer het geval. Daarnaast is in artikel 12, vierde lid, zesde antiwitwasrichtlijn inmiddels een regeling opgenomen voor het verstrekken van informatie over raadplegingen aan uiteindelijk begunstigden in het kader van legitiem belang. Deze regeling strekt verder dan hetgeen tot nu toe op basis van artikel 22, zesde lid werd verstrekt. De regeling uit artikel 12, vierde lid, schrijft namelijk voor dat er - behoudens uitzonderingen - tevens informatie wordt verstrekt aan de uiteindelijk begunstigde die herleidbaar is tot de persoon die het register heeft geraadpleegd. Bovenstaande maakt de “UBO-teller” zoals opgenomen in dit het zesde lid kan komen te vervallen.

De tweede aanpassing van artikel 22 heeft betrekking op het zevende lid (nieuw) van artikel 22. Op basis van dit lid kan een juridische entiteit een uittreksel opvraagt van zijn eigen gegevens. Hiermee kan een entiteit op basis van vrijwilligheid een overzicht van UBO-informatie verstrekken aan een andere partij. Deze technische aanpassing bewerkstelligt dat er een juiste verwijzing plaatsvindt naar de set gegevens die op dit uittreksel staat vermeld.

H (artikel 22a)

Artikel 22a regelt de toegang tot het UBO-register voor meldingsplichtige entiteiten, instellingen die in het kader van de naleving van de Sanctiewet 1977 toegang krijgen tot de gegevens en partijen met een legitiem belang. Met het voorgestelde eerste lid wordt behouden dat de toegang tot de set gegevens bestaande uit naam, geboortemaand, het geboortejaar, land van verblijf en nationaliteit(en)[155] en de aard

[155] In artikel 15a, tweede lid, onderdeel c, was het gegeven nationaliteit opgenomen, waar in artikel 62, eerste lid, onderdeel a, antiwitwasverordening en artikel 12, eerste lid, onderdeel c,

en omvang van het door de uiteindelijk begunstigde gehouden economisch belang van de uiteindelijk begunstigde of de hogere leidinggevende toegankelijk zijn voor alle meldingsplichtige entiteiten en instellingen die gehouden zijn tot naleving van afdeling 5 van de Sanctiewet 1977. Het gaat hier om instellingen die op basis van de antiwitwasverordening verplicht zijn om cliëntenonderzoek te verrichten, zoals banken, advocaten, notarissen, makelaars, belastingadviseurs en accountants. Daarnaast zullen er een beperkt aantal nieuwe categorieën meldingsplichtige entiteiten onder de reikwijdte van de antiwitwasverordening komen. Dit wordt uitgewerkt bij algemene maatregel van bestuur. Daarnaast gaat het om in instellingen die in het kader van de Sanctiewet 1977 toegang krijgen in het kader van de naleving van de sanctieregelgeving. Deze groep overlapt grotendeels met de meldingsplichtige entiteiten. De verwijzing naar artikel 12, eerste lid, heeft enkel betrekking op de set aan gegevens waartoe deze partijen toegang krijgen. Wellicht ten overvloede wordt hier opgemerkt dat de overige bepalingen ten aanzien van toegang voor (rechts)personen met een legitiem belang hier niet van toepassing zijn. Met dit voorgestelde lid wordt artikel 11, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

Tevens regelt het eerste lid dat deze partijen toegang krijgen tot de in artikel 10, vijfde lid onderdeel a, zesde antiwitwasrichtlijn genoemde verklaring. Hiervoor is het van belang dat partijen altijd zelf de stappen vastleggen die zij genomen hebben om de uiteindelijk begunstigden te achterhalen, zoals ook wordt voorgeschreven door artikel 20 antiwitwasverordening.

In het tweede lid van artikel 22a wordt de toegang geregeld voor partijen met een legitiem belang. Met de voorgestelde aanpassingen wordt een directe verwijzing opgenomen naar de gegevens, genoemd in artikel 12, eerste lid, onderdelen a tot en met d, richtlijn 2024/1640. Dit betreft dezelfde set gegevens als waar partijen met een legitiem belang voor deze aanpassing toegang tot hadden.[156] Het gaat hier zowel om gegevens van uiteindelijk begunstigden als hogere leidinggevenden. Daarnaast wordt geregeld dat specifieke categorieën partijen met een legitiem belang tevens toegang krijgen tot historisch informatie over de uiteindelijk begunstigden of hogere leidinggevenden en een beschrijving van de zeggenschaps- of eigendomsstructuur in kunnen zien.[157] Deze historische informatie over uiteindelijk begunstigen is met inbegrip van juridische entiteiten of constructies die in de voorgaande vijf jaar zijn ontbonden of zijn opgehouden te bestaan. Het gaat hier om de personen en organisaties die worden genoemd in artikel 12, tweede lid, onderdelen a, b en e, zesde antiwitwasrichtlijn. Dit zijn personen die werkzaamheden voor journalistieke doeleinden, maatschappelijke organisaties die betrokken zijn bij het voorkomen of bestrijden van witwassen of daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering of tegenhangers uit derde landen bevoegde autoriteiten. Met deze aanpassingen wordt artikel 12, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

---

zesde antiwitwasrichtlijn is opgenomen: nationaliteit of nationaliteiten.

[156] Enkel was in artikel 15a, tweede lid, onderdeel c, de gegeven nationaliteit opgenomen, terwijl in en artikel 12, eerste lid, onderdeel c, zesde antiwitwasrichtlijn is opgenomen: nationaliteit of nationaliteiten.

[157] Hierbij zullen hogere leidinggevenden mogelijk als (pseudo-)UBO geregistreerd staan en dus als UBO verstrekt worden.

Op grond van het derde lid van artikel 22a stelt de KVK een uiteindelijk begunstigde wiens gegevens zijn opgevraagd in het kader van legitiem belang hiervan achteraf op de hoogte, alsmede over welk doel het verzoek heeft gediend. Dit onderdeel was bij amendement toegevoegd aan de Handelsregisterwet 2007 bij de Wijzigingswet beperking toegang UBO-registers.[158] Met de voorgestelde toevoeging aan het derde lid wordt bewerkstelligd dat de KVK bij het op de hoogte stellen de voorschriften toepast zoals opgenomen in artikel 12, vierde lid, zesde antiwitwasrichtlijn. Op grond van dit lid moet de KVK onder andere bijhouden welke personen in het kader van legitiem belang toegang krijgen zodat zij dit aan de uiteindelijk begunstigden kunnen meedelen indien deze een verzoek indient. In het derde lid is expliciet toegevoegd dat dit enkel op verzoek plaatsvindt, omdat het actief informeren van uiteindelijk begunstigden niet in lijn is met de zesde antiwitwasrichtlijn. Daarnaast is artikel 15, eerste lid, onder c, van de AVG niet zonder meer van toepassing (dit geldt overigens ook voor het gehele artikel 15 AVG), vanwege de uitzonderingen op rechten van betrokkenen bij openbare registers, zoals opgenomen in artikel 47 van de UAvg. De KVK moet bij partijen die werkzaamheden verrichten in het kader van journalistieke doeleinden of maatschappelijke organisaties die zich bezighouden met het voorkomen of bestrijden van witwassen of daarmee verband houdende basisdelicten ervoor zorgen dat de informatie niet herleidbaar is tot de identificatie van een persoon die het register heeft geraadpleegd. In die gevallen zal de KVK enkel de functie van het beroep van de raadplegers verstrekken. Met deze aanpassing wordt artikel 12, vierde lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

Met het zesde lid van artikel 22a wordt de mogelijkheid gecreëerd voor opgave plichtige partijen om de eigen informatie die in het UBO-register is opgenomen in te zien. Dit kan relevant zijn om bij te houden of de gegevens juist en volledig zijn ingeschreven. Met deze voorgestelde technische aanpassing worden de verwijzingen naar de gegevens en de bescheiden uit het register aangepast, naar aanleiding van aanpassingen in artikel 15a van de Handelsregisterwet 2007. Ditzelfde geldt voor de aanpassing van de verwijzing in het zevende lid.

Tot slot wordt er aan artikel 22a een achtste lid toegevoegd. Het voorgestelde eerste lid van artikel 22a, regelt dat de meldingsplichtige entiteiten of instellingen die gehouden zijn tot naleving van de Sanctiewet 1977 in ieder geval toegang krijgen tot dezelfde gegevens als waar partijen met een legitiem belang toegang toe hebben. Dit betreft dezelfde set gegevens als waartoe zij onder het oude artikel 15a Handelsregisterwet 2007 en de vijfde antiwitwasrichtlijn toegang toe hadden. Het voorgestelde achtste lid bevat een delegatiegrondslag om bij algemene maatregel van bestuur meldingsplichtige entiteiten of instellingen in het kader van de naleving van de Sanctiewet 1977 toegang te geven tot aanvullende informatie over uiteindelijk begunstigden of hogere leidinggevenden, zoals opgenomen in het register. Ook de beschrijving van de eigendoms- en zeggenschapsstructuur, zoals opgenomen in artikel 62, eerste lid onderdeel d, antiwitwasverordening kan hier deel vanuit maken.

I en J (artikel 25 en 28)

[158] *Kamerstukken II* 2024/25. 36584, nr. 21.

Dit betreffen technische aanpassingen waarmee de verwijzingen naar de gegevens en de bescheiden uit het register worden aangepast, naar aanleiding van wijzigingen in artikel 15a van de Handelsregisterwet 2007.

K (artikel 38a)

Met deze aanpassing wordt aan het eerste lid van artikel 38a van de Handelsregisterwet 2007 toegevoegd dat het hier – naast discrepanties over de uiteindelijk begunstigde – ook kan gaan om discrepanties over een hogere leidinggevende. De voorgestelde aanpassingen van het vierde lid betreffen technische aanpassingen van de verwijzingen naar de gegevens en bescheiden uit artikel 15a van de Handelsregisterwet 2007.

L (artikel 41b)

Het voorgestelde artikel 41b legt de verplichting op aan de KVK om binnen een redelijke termijn na het indienen van de gegevens over de uiteindelijk begunstigde of de hogere leidinggevende, en hierna ook op regelmatige basis, te verifiëren of deze informatie adequaat, nauwkeurig en actueel is. Deze verplichting geldt enkel ten aanzien de registratie van gegevens van uiteindelijk begunstigden of hogere leidinggevenden als bedoeld in artikel 15a van de Handelsregisterwet 2007 en ziet uitdrukkelijk niet op de andere gegevens uit het handelsregister. Ten aanzien van deze andere gegevens blijft de derdenwerking uit artikel 25 van de Handelsregisterwet 2007 onverminderd van toepassing.

Daarnaast krijgt de KVK de bevoegdheid om alle informatie op te vragen bij de vennootschap of juridische entiteit die nodig is om de informatie over de uiteindelijk begunstigden of hogere leidinggevenden vast te kunnen stellen en te verifiëren. Indien uit een verificatie die direct volgt op een inschrijving blijkt dat de informatie fouten of inconsistenties bevat, kan de KVK de inschrijving in het register weigeren of opschorten. Indien bij een verificatie van een entiteit die al is ingeschreven blijkt dat dat de informatie niet langer adequaat, nauwkeurig of actueel is kan de KVK de afgifte van een geldig bewijs van registratie opschorten. Ook hier wordt nog opgemerkt dat deze bevoegdheden enkel van toepassing zijn op de registratie van gegevens van uiteindelijk begunstigden of hogere leidinggevenden als bedoeld in artikel 15a van de Handelsregisterwet 2007.

Tot slot wordt voorgeschreven dat de KVK bij de verificatie de in artikel 10, zesde en zevende lid, zesde antiwitwasrichtlijn genoemde uitvoeringshandelingen en aanbevelingen toepast. Dit voorgestelde artikel strekt tot implementatie van artikel 10, zesde, zevende, dertiende en veertiende lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

Het voorgestelde artikel 41c legt de verplichting op aan de KVK om passende maatregelen te nemen om gemelde discrepanties op grond van artikel 24 antiwitwasverordening binnen dertig werkdagen te verhelpen. Op grond van artikel 24 antiwitwasverordening zijn meldingsplichtige entiteiten ertoe gehouden om bij de KVK een melding te doen van elke discrepantie die zij constateren tussen de informatie uit het register en de informatie die zij zelf verzamelen in het kader van het cliëntenonderzoek. Indien de KVK de juistheid van de informatie kan verifiëren,

kan de KVK ook zelf de gegevens in het register aanpassen. Indien de discrepantie dusdanig complex is, dat deze niet binnen dertig werkdagen is verholpen, registreert de KVK alle genomen stappen en neemt de KVK alle maatregelen om de discrepantie alsnog zo snel mogelijk te verhelpen. Dit betreft een interne registratie, die geen onderdeel uitmaakt van de gegevens uit register. Het ligt voor de hand dat de KVK in een dergelijk geval discrepantie overdraagt voor handhaving aan DFEI. Met dit voorgestelde artikel wordt artikel 10, tiende lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

Met het voorgestelde artikel 41d wordt de verplichting opgenomen voor de KVK om indien er bij de werkzaamheden feiten worden ontdekt die verband kunnen houden met witwassen of terrorismefinanciering de FIE hier onverwijld van in kennis te stellen. Hiermee wordt artikel 10, zeventiende lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

M

Er wordt een artikel toegevoegd over de gegevensuitwisseling tussen de KVK en de minister van Financiën. Andersom is deze gegevensuitwisseling mogelijk op grond van artikel 5.6 van dit wetsvoorstel. Een uitwisseling van gegevens is nodig omdat voor de toezicht en handhaving enkel toegang tot de gegevens uit het register zelf onvoldoende is. De KVK krijgt met dit wetsvoorstel bijvoorbeeld tot taak om verificaties uit te voeren van nieuwe en bestaande UBO-registraties. Het kan hiervoor noodzakelijk zijn om informatie over deze verificaties te delen in het kader van toezicht en handhaving. Daarnaast is het noodzakelijk om informatie uit te wisselen in het kader van terugmeldingen.

N (artikelen 47b en 47c)

Onderdeel L laat de artikelen 47b en 47c van de Handelsregisterwet 2007 vervallen. Door het nieuw ingevoegde artikel 47a komt ook artikel 47a (oud) te vervallen. Op basis van deze artikelen was de minister van Financiën bevoegd om een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete opleggen ten aanzien van de registratie van uiteindelijk begunstigden in het register. Artikel 47c van de Handelsregisterwet 2007 gaf de minister van Financiën de bevoegdheid om inlichtingen te vorderen bij vennootschappen of andere entiteiten waarvan de uiteindelijk begunstigden waren ingeschreven in het register. Met de komst van de antiwitwasverordening geldt de verplichting om uiteindelijk begunstigden te registreren en deze registratie accuraat te houden rechtstreeks op basis van de verordening. De bevoegdheid om een last onder dwangsom of bestuurlijke boete op te leggen volgt nu uit de artikelen 4.4 en 4.5. De bevoegdheid om inlichtingen te vorderen volgt uit artikel 4.2.

Artikel 6.4. Wijziging Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies

Ten aanzien van hetgeen dat wordt aangepast in de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies geldt grotendeels mutatis mutandis hetgeen hierboven is toegelicht ten aanzien van de voorgestelde aanpassingen van de Handelsregisterwet 2007. Daarom is ervoor

gekozen om deze punten slechts beknopt toe te lichten en enkel de afwijkende of bijzondere onderdelen van een uitgebreidere toelichting te voorzien.

A (artikel 1)

Dit onderdeel wijzigt artikel 1 van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies. Zo worden de definities van FIE, trust en trustee in lijn gebracht met de definities uit de antiwitwasverordening. Ook wordt de definitie van uiteindelijk belanghebbende vervangen door die van uiteindelijk begunstigde en wordt een definitie van het begrip hogere leidinggevende toegevoegd.

B

Met deze voorgestelde wijziging wordt, in navolging van de tekst van de antiwitverordening in de gehele Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies het begrip ‘uiteindelijk belanghebbende’ vervangen door “uiteindelijk begunstigde”. Daarnaast wordt ook de schrijfwijze van het begrip “Financiële inlichtingen eenheid” aangepast in lijn met dit wetsvoorstel.

C (artikel 2)

In het voorgestelde derde lid van artikel 2 wordt verwezen naar het voorgestelde artikel 2.7, tweede lid, van deze wet. Op basis van dit artikel kunnen juridische entiteiten of juridische constructies worden aangewezen die gelijk gesteld dienen te worden aan de (express) trust. Dit betekent dat zij voor de toepassing van hoofdstuk IV antiwitwasverordening en de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies als een (express) trust worden aangemerkt.

D (artikel 3)

In artikel 3 is vastgelegd op welke trusts en soortgelijke juridische constructies en juridische entiteiten uit derde landen de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies van toepassing is.

Met het voorgestelde eerste lid wordt aan deze reikwijdtebepaling aangepast naar aanleiding van de zesde antiwitwasrichtlijn. Waar voorheen een trust waarvan de trustee buiten de Europese Unie woonachtig of gevestigd was onder de reikwijdte van het register viel indien deze in Nederland een zakelijke relatie aanging of onroerend goed verwerft, wordt dit nu verder ingevuld door artikel 67 antiwitwasverordening. Naast trusts waarvan de trustee buiten de Europese Unie woonachtig of gevestigd is en namens de trust in Nederland een zakelijke relatie aangaat of onroerend goed verwerft, worden ook juridische entiteiten die buiten de Europese Unie zijn opgericht verplicht zich in het register in te schrijven indien zij vallen onder de voorwaarden uit artikel 67, eerste lid, antiwitwasverordening. Dit artikel bepaalt dat naast het aangaan van een zakelijke relatie met een meldingsplichtige entiteit of het verwerven van onroerend goed, deze juridische

entiteiten of trusts tevens gehouden zijn tot inschrijving indien zij motorvoertuigen verwerven voor niet-commerciële doeleinden tegen een prijs van ten minste € 250.000, vaartuigen verwerven voor niet-commerciële doeleinden tegen een prijs van ten minste € 750.000 of door een aanbestedende dienst in de Europese Unie overheidsopdrachten voor goederen, diensten dan wel concessies worden gegund. Voor deze groep wordt de reden van registratie in het register opgenomen en de documenten waaruit dit blijkt, zie artikel 10, zesde lid, zesde antiwitwasrichtlijn en artikel 67, derde lid, antiwitwasverordening. Deze bepaling strekt tot implementatie van artikel 10, eerste en tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

Artikel 3, tweede lid, geeft een uitzondering op de registratieplicht indien een trust in een andere lidstaat is ingeschreven in het register. Met de voorgestelde aanpassing in het tweede lid wordt de verwijzing aangepast naar de zesde antiwitwasrichtlijn. Hiermee wordt artikel 10, derde lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

E (artikel 4)

Met deze aanpassing wordt bewerkstelligd dat ook de juridische entiteiten en trusts die buiten de Europese Unie zijn opgericht maar voldoen aan de voorwaarden uit het eerste lid van artikel 67 antiwitwasverordening worden opgenomen in het register. Deze aanpassing strekt tot implementatie van artikel 10, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

F (artikel 5)

Het vijfde artikel wordt opnieuw vastgesteld. In het eerste lid wordt een directe verwijzing opgenomen naar de basisinformatie, zoals gedefinieerd in artikel 2, eerste lid, punt 33, antiwitwasverordening.

Met het voorgestelde tweede lid wordt de reeds bestaande delegatiebepaling aangepast omdat het doel van de trust is opgenomen als basisinformatie in artikel 2, eerste lid, punt 33, antiwitwasverordening.

In het voorgestelde derde lid wordt bepaald welke gegevens er van de uiteindelijk begunstigden van een trust of soortgelijke constructie of buitenlandse juridische entiteit in het register moeten worden opgenomen. Hierbij wordt verwezen naar artikel 62 en 67 antiwitwasverordening. Artikel 62 antiwitwasverordening bevat een opsomming van de betreffende gegevens en artikel 67 antiwitwasverordening wijst daar ook naar terug. Deze aanpassing strekt tot implementatie van artikel 10, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

In het voorgestelde vierde lid wordt bepaald dat indien er geen uiteindelijk begunstigde kan worden vastgesteld, de hogere leidinggevenden ingeschreven dienen te worden in het register. Deze bepaling implementeert artikel 10, vijfde lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

Het voorgestelde vijfde lid regelt dat partijen die op grond van artikel 65 antiwitwasverordening zijn uitgezonderd van registratie, niet hoeven worden

ingeschreven in het register. Deze bepaling implementeert artikel 10, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

Het voorgestelde zesde lid schrijft voor dat bij de registratie van trusts en juridische entiteiten uit derde landen, als bedoeld in artikel 67 antiwitwasverordening, tevens in het register wordt vermeld welke situatie als bedoeld in artikel 67 eerste lid, antiwitwasverordening aanleiding heeft gegeven voor de registratie. Deze bepaling implementeert artikel 10, tweede lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

G (artikel 6)

Dit betreft een technische aanpassing van de verwijzing van de desbetreffende leden uit artikel 5.

H (artikel 7)

Artikel 7 regelt de toegang tot het register. Met het voorgestelde eerste lid wordt behouden dat de toegang tot de set gegevens bestaande uit naam, geboortemaand, het geboortejaar, land van verblijf en nationaliteit(en) en de aard (en voor juridische entiteiten uit derde landen ook de omvang) van het door de uiteindelijk begunstigde gehouden economisch belang van de uiteindelijk begunstigde of de hogere leidinggevende toegankelijk zijn voor alle meldingsplichtige entiteiten en instellingen die gehouden zijn tot naleving van afdeling 5 van de Sanctiewet 1977. De verwijzing naar artikel 12, eerste lid, heeft enkel betrekking op de set aan gegevens waartoe deze partijen toegang krijgen. Wellicht ten overvloede wordt hier opgemerkt dat de overige bepalingen ten aanzien toegang voor (rechts)personen met een legitiem belang hier niet van toepassing zijn.

Het derde lid van artikel 7 regelt de toegang tot het register voor partijen met en legitiem belang. Met de voorgestelde aanpassingen wordt een directe verwijzing opgenomen naar de gegevens, genoemd in artikel 12, eerste lid, onderdelen a tot en met e, van Richtlijn 2024/1640. Daarnaast wordt geregeld dat specifieke categorieën partijen met een legitiem belang toegang tevens toegang krijgen tot historisch informatie over de uiteindelijk begunstigden of hogere leidinggevenden en een beschrijving van de zeggenschaps- of eigendomsstructuur in kunnen zien. Met deze aanpassingen wordt artikel 12, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

Met de aanpassing van het vierde lid wordt bewerkstelligd dat de beheerder van het register bij het op de hoogte stellen van uiteindelijk begunstigden artikel 12, vierde lid, zesde antiwitwasrichtlijn toepast en dat dit enkel op verzoek kan plaatsvinden. Zie ook de toelichting bij het voorgestelde derde lid van artikel 22a van de Handelsregisterwet 2007.

Het zesde lid bevat reeds de mogelijkheid voor de trustee om de informatie die in het register over de trust is vastgelegd in te zien. Dit kan relevant zijn om bij te houden of de gegevens juist en volledig zijn ingeschreven. Met deze voorgestelde technische aanpassing van het zesde lid worden de verwijzingen naar de gegevens en de bescheiden uit het register aangepast.

Tot slot wordt aan dit artikel een achtste lid toegevoegd. Dit voorgestelde achtste lid bevat een delegatiegrondslag om bij algemene maatregel van bestuur meldingsplichtige entiteiten of instellingen in het kader van de naleving van de Sanctiewet 1977 toegang te geven tot aanvullende informatie over uiteindelijk begunstigden of hogere leidinggevenden, zoals opgenomen in het register.

I (artikel 8a)

Het voorgestelde artikel 8a regelt de verificatie van de uiteindelijk begunstigden door de beheerder van het register. De beheerder is verplicht om binnen een redelijke termijn na het indienen van de gegevens over de uiteindelijk begunstigde of de hogere leidinggevende, en hierna ook op regelmatige basis, om te verifiëren of deze informatie adequaat, nauwkeurig en actueel is. Daarnaast krijgt de beheerder de bevoegdheid om alle informatie op te vragen bij de trustees of juridische entiteiten die nodig is om de informatie over de uiteindelijk begunstigden of hogere leidinggevenden vast te kunnen stellen en te verifiëren. Indien uit een verificatie die direct volgt op een inschrijving blijkt dat de informatie fouten of inconsistenties bevat, kan de beheerder de inschrijving in het register weigeren of opschorten. Indien bij een verificatie van een entiteit die al is ingeschreven blijkt dat dat de informatie niet langer adequaat, nauwkeurig of actueel is kan de beheerder de afgifte van een geldig bewijs van registratie opschorten. Dit voorgestelde artikel strekt tot implementatie van artikel 10, zesde, zevende, dertiende en viertiende lid, zesde antiwitwasrichtlijn.

J (artikel 10)

Artikel 10 geeft een regeling voor afscherming. Met de voorgestelde aanpassing van het eerste lid wordt de verwijzing naar de meldingsplichtige entiteiten die alsnog toegang hebben tot afgeschermde gegevens aangepast naar een verwijzing naar de meldingsplichtige entiteiten, bedoeld in artikel 3, punt 3, onder b, antiwitwasverordening. De aanpassing in het tweede lid betreft een technische aanpassing van een verwijzing naar de gegevens en bescheiden uit artikel 5 van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.

K (artikel 11)

Artikel 11, tweede lid, van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies kan komen te vervallen. In dit artikel was voor trusts en soortgelijke constructies de verplichting tot registratie opgenomen. Deze verplichting is inmiddels opgenomen in 64 antiwitwasverordening en dit artikel zal – nadat de verordening van toepassing wordt – rechtstreeks doorwerken in de Nederlandse rechtsorde. Tevens wordt een aantal technisch aanpassingen in dit artikel doorgevoerd. Zo wordt op een aantal plekken in dit artikel het begrip juridische entiteit toegevoegd, omdat in bepaalde gevallen ook juridische entiteiten uit derde landen verplicht worden zich in te schrijven in het register en wordt het begrip hogere leidinggevende toegevoegd.

L (artikel 12)

Artikel 12 Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies kan komen te vervallen. Dit artikel schrijft voor dat de trustee er zorg voor draagt dat de in artikel 5 bedoelde gegevens en bescheiden tot de trust en de uiteindelijk begunstigde daarvan toereikend, actueel en accuraat zijn. Dit artikel kan komen te vervallen, omdat deze verplichting inmiddels is opgenomen in de artikelen 63 en 64 antiwitwasverordening en deze artikelen – nadat de verordening van toepassing wordt – rechtstreeks zullen doorwerken in de Nederlandse rechtsorde.

M, N en O (artikelen 13, 14 en 15)

Deze artikelen bevatten een aantal technische aanpassingen, die samenhangen met het feit dat in bepaalde gevallen ook juridische entiteiten uit derde landen verplicht worden om zich in te schrijven in het register en dat ook hogere leidinggevenden worden ingeschreven in het register.

P (artikel 15a)

Dit artikel bevat de verplichting voor de beheerder van het register om te verifiëren of de informatie in het register over uiteindelijk begunstigden betrekking heeft op personen of entiteiten die zijn aangewezen in verband met gerichte financiële sancties, als bedoeld in artikel 10, negende lid, zesde antiwitwasrichtlijn. Indien dit het geval is, dan plaatst de beheerder een aantekening in het register.

Q (artikel 16)

Dit onderdeel regelt dat artikel 16 Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies kan komen te vervallen. Op basis van dit artikel kon een uiteindelijk begunstigde op verzoek inzicht krijgen in het aantal keer dat zijn gegevens waren verstrekt, met uitzondering van verstrekkingen aan de FIU en aan bevoegde autoriteiten, ook wel de ‘UBO-teller’ genoemd. Het ging hier om de hoeveelheid raadplegingen en de categorie van partijen die de gegevens had geraadpleegd. Er werden geen namen verstrekt van partijen die toegang hadden tot de gegevens. In verband met de aanscherping van de toegang tot het register en de regeling die wordt gegeven in artikel 12, vierde lid, zesde antiwitwasrichtlijn voor het informeren van uiteindelijk begunstigden over raadplegingen in het kader van legitiem belang kan dit artikel komen te vervallen. Dit laatste is geïmplementeerd in artikel 7, vierde lid, Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.

R (artikel 17)

Het voorgestelde artikel 17 legt de verplichting op aan de beheerder van het register om passende maatregelen te nemen om gemelde discrepanties op grond van artikel 24 antiwitwasverordening of artikel 21 Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies binnen dertig werkdagen te verhelpen. Indien de beheerder de juistheid van de informatie kan verifiëren, kan de

beheerder ook zelf de gegevens in het register aanpassen. Indien de discrepantie dusdanig complex is, dat deze niet binnen dertig werkdagen is verholpen, registreert de beheerder alle genomen stappen en neemt de beheerder alle maatregelen om de discrepantie alsnog zo snel mogelijk te verhelpen. Met dit voorgestelde artikel wordt artikel 10, tiende lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

S (artikel 19a (nieuw)

Met het voorgestelde artikel 19a wordt de verplichting geïntroduceerd voor de beheerder van het register om indien er bij de werkzaamheden feiten worden ontdekt die verband kunnen houden met witwassen of terrorismefinanciering de FIU hier onverwijld van in kennis te stellen. Hiermee wordt artikel 10, zeventiende lid, zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

T en U (artikel 20 en 21)

De voorgestelde aanpassingen betreffen technische aanpassingen naar aanleiding van het vervangen van de definitie van FIE en de verwijzingen naar informatie over uiteindelijk begunstigden, hogere leidinggevenden en bescheiden uit artikel 5 Implementatiewet registratie uiteindelijk begunstigden van trusts en soortgelijke constructies.

V (artikel 22 (nieuw))

Er wordt een artikel toegevoegd over de gegevensuitwisseling tussen de beheerder van het register en de minister van Financiën. Andersom is deze gegevensuitwisseling reeds mogelijk op grond van artikel 5.6. Een uitwisseling van gegevens is nodig omdat de beheerder van het register tot taak heeft op verificaties uit te voeren van registraties. Het kan noodzakelijk zijn om de informatie waarover de beheerder beschikt naar aanleiding van de verificatie van de gegevens over te dragen aan de minister van Financiën in het kader van de handhaving.

W (artikelen 23 en 23a)

De artikelen 23 en 23a inzake handhaving komen te vervallen. Ook artikel 22 (oud) komt te vervallen door de invoeging van een nieuw artikel. Op basis van deze artikelen was de minister van Financiën bevoegd om een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete opleggen ten aanzien van de registratie van uiteindelijk begunstigden in het register of om inlichtingen te vorderen. Met de komst van de antiwitwasverordening geldt de verplichting om uiteindelijk begunstigden te registreren en deze registratie accuraat te houden rechtstreeks op basis van de verordening.

X en Y (artikelen 25 en 29)

In artikel 25 wordt een verwijzing aangepast vanwege het vernummeren van artikel 11, derde lid, naar artikel 11, tweede lid. Artikel 29 kan komen te vervallen nu de overgangsbepaling inmiddels materieel is uitgewerkt en dit artikel een verwijzing bevat naar het met dit wetsvoorstel komen te vervallen tweede lid van artikel 11.

Artikel 6.5. Wijziging van de Wet op de kansspelen

A (artikel 4b)

Artikel 4b Wok implementeert de vierde antiwitwasrichtlijn. Artikel 77 zesde antiwitwasrichtlijn trekt die richtlijn in. Betrouwbaarheids-, kennis- en deskundigheidsregels staan in artikel 6 zesde antiwitwasrichtlijn, dat wordt geïmplementeerd met artikel 2.3. Een derde toets, naast de nationaalrechtelijke toets voor kansspelen op afstand, bedoeld in artikel 31i Wok, is onnodig. Daarom vervalt artikel 4b Wok. Zie verder paragraaf 10.6.

B tot en met D, F en G (artikel 4c, 31c, 31d, 33e en 34l)

De diverse onderdelen wijzigen artikelen in de Wok die verwijzen naar de Wwft. Met het intrekken van de Wwft worden deze vervangen door verwijzingen naar de antiwitwasverordening of dit wetsvoorstel. Zo moet een aanvraag tot het verlenen of wijzigen van een vergunning tot het organiseren van kansspelen op afstand worden afgewezen, indien onvoldoende is gewaarborgd dat die kansspelen zullen worden georganiseerd overeenkomstig de antiwitwasverordening of dit wetsvoorstel, dan wel dat het toezicht op naleving en de handhaving hiervan doelmatig en doeltreffend kan worden uitgeoefend (artikel 31c Wok).

Met onderdeel B wordt aan artikel 4c Wok een bevoegdheid toegevoegd om vergunningen te schorsen (artikel 56, tweede lid, onder f, zesde antiwitwasrichtlijn). Zowel de schorsings- als intrekkingsbevoegdheid geldt ook voor gevallen waarin, kort gezegd, interne beleidslijnen, procedures en controles van de meldingsplichtige entiteit niet op orde zijn (artikel 56, eerste lid, onder b en c, zesde antiwitwasrichtlijn).

Door middel van onderdeel D wordt een per abuis bestaande dubbele regeling beëindigd. Met betrekking tot onlinekansspelaanbod bevat zowel artikel 4c Wok als artikel 31d, eerste lid, onder b, Wok de mogelijkheid de vergunning in te trekken in verband met witwassen en terrorismefinanciering. De wetgever heeft die samenloop blijkens de wetsgeschiedenis niet onder ogen gezien bij de in hetzelfde tijdsgewricht tot stand gebrachte Wet kansspelen op afstand (artikel 31d Wok) en Implementatiewet vierde anti-witwasrichtlijn (artikel 4c Wok). Voorgesteld wordt de regeling van artikel 4c Wok voort te zetten, omdat die bredere werking heeft dan onlinekansspelaanbod en, zonder vervanging, de verwijzing naar de Wwft in artikel 31d, eerste lid, onder b, Wok te laten vervallen. Voorts wordt de gelegenheid gebruikt een omissie te herstellen, namelijk door in artikel 31d, eerste lid, onder d, Wok in te voegen dat een vergunning tot het organiseren van kansspelen op afstand kan worden ingetrokken, indien onvoldoende medewerking is verleend aan het toezicht op de naleving en de handhaving van de bij of krachtens de antiwitwasverordening of dit wetsvoorstel gestelde voorschriften. Dit ontbrak abusievelijk[159] ten aanzien van de Wwft.

E (artikel 31g en 31i)

[159] Vgl. *Kamerstukken II* 2013/14, 33996, nr. 3, p. 94.

De term “uiteindelijke belanghebbende” in de artikelen 31g en 31i Wok sluit aan bij de vierde antiwitwasrichtlijn.[160] Deze richtlijn vervalt. Met de wijziging wordt in navolging van de tekst van de antiwitwasverordening het begrip “uiteindelijke belanghebbende” vervangen door “uiteindelijk begunstigde”. Zie verder de toelichting op artikel 6.3, onderdeel B.

Artikel 6.6. Wijziging Advocatenwet

De diverse onderdelen wijzigen artikelen in de Advocatenwet, waarin wordt verwezen naar de Wwft. Met het intrekken van de Wwft worden deze vervangen door verwijzingen naar de onderhavige wet.

Artikel 6.7. Wijziging Wet op de economische delicten

Middels dit artikel wordt de Wet op de economische delicten (hierna: WED) gewijzigd. Overtredingen van de verplichtingen uit de Wwft voor meldingsplichtige entiteiten waren op grond van WED strafbaar gesteld. Met de invoering van het AML-pakket zullen verplichtingen voor meldingsplichtige entiteiten voortvloeien uit de antiwitwasverordening. Het voorgestelde artikel vervangt de verwijzingen in de WED naar de Wwft met verwijzingen naar de artikelen uit de antiwitwasverordening. Het betreft strafbaarstelling van de kernverplichtingen van de antiwitwasverordening, te weten het verrichten van cliëntenonderzoek, het melden van verdachte transacties aan de FIE en het registreren van de gegevens van uiteindelijk begunstigden bij de centrale registers. Daarnaast kent dit wetsvoorstel nog enkele specifieke verplichtingen voor meldingsplichtige entiteiten, deze zijn ook opgenomen in de WED. Het betreft de minimumregistratieverplichting (artikel 2.2), de toetsing voor hoger leidinggevend personeel en UBO’s, de voorgeschreven verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen voor trustdienstverleners (artikel 2.6), de limiet op contante betalingen (artikel 1.7), het opvolgen van de opschortingsbevoegdheid van de FIE (artikel 3.6, zesde lid), het beschikken over gedragslijnen, procedures en maatregelen om een opschortingsverzoek uit te kunnen voeren (artikel 3.6, zevende lid), het opvolgen van een opdracht van de FIE tot het monitoren van transacties en activiteiten (artikel 3.7, derde lid), de plicht om een door de FIE gegeven attendering niet langer dan zes maanden te verwerken ten behoeve van cliëntenonderzoek (artikel 3.8, tweede lid) en de plicht tot het opvolgen van een besluit van de toezichthouder tot het heenzenden van hoger leidinggevend personeel of tot het afstand nemen van het UBO-belang (artikel 4.10 en 4.11).

Met het vervallen van een aantal artikelen in de Wtt 2018 (zie toelichting bij artikel 6.2, onderdelen G en I) en de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies (zie toelichting bij artikel 6.5, onderdeel K) wordt de opsomming van die artikelen in de WED daarmee aangepast. Dit betreft een technische wijziging. De verplichtingen uit deze artikelen zullen via de verordening rechtstreeks doorwerken in de Nederlandse rechtsorde en

[160] Vgl. artikel 1.1 Besluit kansspelen op afstand, dat verwijst naar de definitie in artikel 1 Wwft en naar artikel 3 Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 (*Stb.* 2021, 37, p. 87), die dienden ter uitwerking van de vierde antiwitwasrichtlijn (*Kamerstukken II* 2017/18, 34808, nr. 3, p. 32-33, en *Stb.* 2018, 241, p. 27).

worden middels de verwijzingen naar de antiwitwasverordening onder de reikwijdte van het strafrecht gebracht.

Artikel 6.8. Wijziging Algemene wet bestuursrecht

Middels artikel 6.8 worden artikel 7 en artikel 9 van de tweede bijlage van de Awb gewijzigd. In artikel 7 van de tweede bijlage wordt geregeld dat beroep tegen besluiten of anderszins in dat artikel omgeschreven voorschriften genomen op grond van een in dat artikel genoemde wet kan worden ingesteld bij de rechtbank Rotterdam. In artikel 11 van de tweede bijlage wordt geregeld dat hoger beroep openstaat bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Dit kan op het moment dat een uitspraak van de rechtbank of van de voorzieningenrechter genomen is omtrent een besluit genomen op grond van een in dat artikel genoemde wet. Deze beide artikelen verwijzen hierbij naar de Wwft en creëren dus een uitzonderingspositie wat betreft de competentieverdeling voor beroepen ingesteld op grond van de Wwft. Nu de Wwft komt te vervallen moeten de verwijzingen in artikel 7 en 11 van de tweede bijlage van de Awb vervangen worden door een verwijzing naar dit wetsvoorstel omdat daarin het bestuursrechtelijk toezicht- en het handhavingsregime geregeld is.

Artikel 6.9. Wijziging Sanctiewet 1977

Middels artikel 6.9 wordt artikel 10, tweede lid, onder l, van de Sanctiewet 1977 gewijzigd. In deze bepaling wordt geregeld dat de minister van Financiën, in het kader van het toezicht op de naleving van de Sanctiewet 1977, één of meer rechtspersonen kan aanwijzen die belast zijn met het toezicht op aanbieders van cryptoactivadiensten op het moment dat deze aanbieders onder de Wwft vallen. Hierbij verwijst de Wwft naar de definitie van aanbieder van cryptoactivadiensten. Nu de Wwft komt te vervallen moet de grondslag vervangen worden. De definitiebepaling staat nu in artikel 2, eerste lid, punt 9, antiwitwasverordening.

Artikel 6.10. Wijziging Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur

Middels artikel 6.10 wordt artikel 27, eerste lid, onder b, onder 2, Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur gewijzigd. In deze bepaling wordt de Minister van Justitie en Veiligheid aangewezen als bestuursorgaan. In deze rol moet de minister van Justitie en Veiligheid aan het Landelijk Bureau Bibob alle noodzakelijke gegevens verstrekken. Hieronder vallen gegevens die worden verwerkt door de FIE. Hierbij geldt dat deze gegevens alleen gedeeld mogen worden als zij op grond van artikel 14, derde lid, Wwft geschikt zijn hiervoor. Door het vervallen van de Wwft moet in dit artikel de grondslag worden vervangen. De regels rondom FIE zijn in deze wet opgenomen. Hierom moet de grondslag vervangen worden door artikel 3.3, eerste lid.

Artikel 6.11. Wijziging Wet financiering politieke partijen

Middels artikel 6.11 wordt artikel 21, eerste lid, onder a, Wet financiering politieke partijen gewijzigd. In deze bepaling wordt uiteengezet welke gegevens van de

uiteindelijk begunstigde een politieke partij moet registreren voor het ontvangen van bijdragen. Hierbij wordt verwezen naar de Wwft voor de definitiebepaling van de term uiteindelijk begunstigde. Nu de Wwft komt te vervallen moet dit artikel een nieuwe grondslag krijgen. De definitiebepalingen zijn opgenomen in de antiwitwasverordening. Deze verplichting is daarom nu geregeld in artikel 2, eerste lid, punt 28, antiwitwasverordening. Hierbij is ook gekozen om aan te sluiten bij de terminologie zoals deze wordt toegepast in de antiwitwasverordening. Hierom is gekozen voor de term “uiteindelijk begunstigde” in plaats van “uiteindelijk begunstigde”.

Artikel 6.12. Wijziging Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden

De diverse onderdelen wijzigen artikelen in de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (hierna: Wgs), waarin wordt verwezen naar de Wwft.

A (artikel 1.5)

Artikel 1.5, tweede lid, sub f, Wgs betreft de verstrekking van gegevens aan het samenwerkingsverband. Dit is in beginsel niet mogelijk in de Wwft gezien hier een specifieke geheimhoudingsbepaling van toepassing is die het niet toelaat dat een ander wettelijk voorschrift daarop een uitzondering maakt zoals bedoeld in artikel 1.5, tweede lid, Wgs. Om deze geheimhouding alsnog te doorbreken zijn de artikelen 22d en 23aa toegevoegd aan de Wwft. In dit artikel wordt dus een uitzondering gecreëerd op de geheimhoudingsbepaling van de Wwft. Aangezien de Wwft komt te vervallen moet hier een nieuwe verwijzing voor komen om dit regime te laten blijven bestaan. Deze nieuwe grondslag staat in artikel 5.7.

B (artikel 2.3)

Artikel 2.3 van de Wgs bepaalt wie als deelnemers van het Financieel Expertisecentrum worden aangewezen. Dit is nodig om een onderscheid te kunnen maken tussen deelnemers en participanten. Deelnemers dragen zorg voor de naleving van de geldende wetgeving. Hierbij geldt dat de FIE enkel deelnemer van het Financieel Expertisecentrum is voor de taak zoals bedoeld in artikel 13 Wwft. Vanwege het vervallen van de Wwft dient de verwijzing van de Wwft aangepast te worden naar dit wetsvoorstel.

C (artikel 2.11)

Artikel 2.11 Wgs bepaalt wie als deelnemer van de Infobox Crimineel en onverklaarbaar Vermogen (iCOV) wordt aangewezen. Hierbij wordt verwezen naar de taakstellingen van de FIE in de Wwft. Met het vervallen van de Wwft komt deze verwijzing naar de definitie van de FIE ook te vervallen. De regels rondom de FIE worden voortaan opgenomen in dit wetsvoorstel. De definitie van FIE wordt opgenomen in dit wetsvoorstel en deze wijziging regelt dat hiernaar wordt verwezen.

Artikel 6.13. Wijziging Wet open overheid

In de bijlage bij artikel 8.8 Woo is bepaald dat de Woo van toepassing is, tenzij een bij

bijzondere wet vastgelegd apart regime van toepassing is. Bij een aantal artikelen van de Wwft met betrekking tot de geheimhoudingsplicht van instellingen en medewerkers is het regime van de Woo niet van toepassing. Met het vervallen van de Wwft vervalt deze uitzondering. Hierom worden de verwijzingen vervangen door een verwijzing naar artikel 5.5 en 5.6 van dit wetsvoorstel en artikel 73 antiwitwasverordening. Hierin zijn respectievelijk de geheimhouding van vertrouwelijke gegevens, gegevensuitwisseling met andere instanties en het mededelingsverbod opgenomen. Hierdoor kan deze uitzonderingspositie blijven bestaan.

Artikel 6.14. Wijziging Wetboek van Strafrecht

Artikel 80septies is in het Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr) opgenomen ter implementatie van Richtlijn 2019/713/EU betreffende de bestrijding van fraude met en vervalsing van niet contante betaalmiddelen.[161] In artikel 2, onder d, van die richtlijn wordt een beschrijving van het begrip 'virtuele valuta' gegeven, die overeenkomt met de definitie zoals die indertijd was opgenomen in artikel 1, eerste lid, Wwft. Omdat de definitie van het begrip 'virtuele valuta' in artikel 1, eerste lid, Wwft is vervallen, kan in het tweede lid van artikel 80septies Sr evenwel niet meer daarnaar worden verwezen. Daarom wordt voorgesteld de verwijzing naar de Wwft in het tweede lid van artikel 80septies te schrappen en in plaats daarvan in een nieuw derde lid een definitie van het begrip 'virtuele valuta' op te nemen, die gelijk is aan de definitie zoals die was opgenomen in artikel 1, eerste lid, Wwft en aan de omschrijving van 'virtuele valuta' in artikel 2, onder d, van Richtlijn 2019/713/EU. Met de in het derde lid opgenomen definitie van het begrip 'virtuele valuta' wordt dan ook geen wijziging beoogd.

Artikel 6.15. Wijziging Wet op het notarisambt

A (artikel 22a)

Als een notaris vanwege (een vermoeden van) witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering dienstweigert op grond van artikel 21, tweede lid, Wet op het notarisambt (hierna: Wna), is dit nu niet kenbaar voor collega-notarissen. Criminelen maken hiervan gebruik door te 'shoppen' tussen notarissen. Zo kan de ene notaris een persoon die witwassen of terrorismefinanciering beoogt weigeren, waarna diezelfde persoon het – met aangepaste informatie of een beter verhaal – bij een andere notaris opnieuw probeert en alsnog de gewenste dienst verleend krijgt. Door dienstweigeringen vanwege (een vermoeden van) witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering onderling te delen, kan worden voorkomen dat de ene notaris dienstweigert aan een kwaadwillende persoon, maar deze persoon – daardoor wijzer geworden – bij een andere notaris wel de gevraagde dienst verleend krijgt. Zo kan shopgedrag van kwaadwillende personen worden tegengegaan en kan worden voorkomen dat criminelen toegang krijgen tot het financiële stelsel door eenvoudigweg naar een andere notaris te gaan voor dienstverlening. Daarom wordt voorgesteld een uitzondering te maken op de wettelijke geheimhoudingsplicht van notarissen (artikel 22 Wna) om onderling dienstweigeringen te mogen delen. Het

[161] *Stb.* 2021, 203.

onderling delen van dienstweigeringen is een effectief middel om bij te dragen aan het doel van het AML-pakket: voorkomen dat criminelen toegang krijgen tot het financiële stelsel en geld witwassen dat ze met criminaliteit hebben verdiend of terrorisme financieren. De notariële beroepsgroep heeft zelf om dit middel gevraagd. De beoogde informatiedeling is dienstbaar aan de in de antiwitwasverordening opgenomen verplichtingen om (goed geïnformeerd) cliëntenonderzoek uit te voeren en (goed geïnformeerd) te beoordelen of een transactie als verdacht is aan te merken en daarmee gemeld moet worden aan de Financiële-inlichtingeneenheid.

Tegelijkertijd dient het gebruik van dit middel proportioneel te zijn. Het is niet de bedoeling dat notarissen dienstweigeringen zonder meer met elkaar delen. De voorgestelde regeling dient daarom uitsluitend ten behoeve van de beoordeling of een notaris aan een bepaalde persoon dienst moet weigeren als bedoeld in artikel 21, tweede lid, indien hij gerede twijfel aan de goede bedoelingen van de betreffende persoon heeft. Hiermee wordt aangesloten bij de toelichting bij artikel 21, tweede lid. Blijkens deze toelichting is een notaris verplicht bij gerede twijfel aan de goede bedoelingen van een persoon zijn dienst te weigeren, althans zich eerst door nader onderzoek te overtuigen van het geoorloofde karakter ervan. In het kader van dit nader onderzoek dient de notaris onder de voorgestelde regeling een andere notaris die dienst heeft geweigerd aan de betreffende persoon te bevragen over de geweigerde dienst en de reden van de dienstweigering. Deze andere notaris dient hierover dan informatie te verstrekken. Indien noodzakelijk verstrekt hij hierbij persoonsgegevens, waaronder bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard als bedoeld in paragraaf 3.1 onderscheidenlijk paragraaf 3.2 UAVG.

Voor de toepassing van de voorgestelde regeling is van belang dat voor de ene notaris kenbaar is dat een andere notaris dienst heeft geweigerd aan een bepaalde persoon. Voorgesteld wordt om bij verordening te bepalen op welke wijze de ene notaris voor de andere notaris kenbaar maakt dat hij dienst heeft geweigerd en de andere notaris ermee bekend wordt dat de ene notaris dienst heeft geweigerd. Om er zeker van te zijn dat beide notarissen het over dezelfde persoon hebben, worden hierbij de naam, de voornamen, de geboorteplaats en de geboortedatum van de persoon verwerkt, indien de persoon een natuurlijke persoon is. Indien de persoon een rechtspersoon is, worden de rechtsvorm, de naam en het registratienummer als bedoeld in artikel 22, eerste lid, onderdeel b, onder iii, antiwitwasverordening van de rechtspersoon verwerkt, evenals de naam, de voornamen, de geboorteplaats en de geboortedatum van de bestuurder van de rechtspersoon die zich namens de rechtspersoon tot de notaris heeft gewend.

Als sprake is van dezelfde persoon, een zogenoemde hit, dan brengt de voorgestelde regeling mee dat de betrokken notarissen onderling informatie delen over de geweigerde dienst en de reden van de dienstweigering. Dit is van belang, omdat de notaris die gerede twijfel heeft aan de goede bedoelingen van een persoon die zich tot hem heeft gewend een eigen afweging dient te maken of hij ook dienst moet weigeren of juist dienst kan verlenen aan de betreffende persoon. Op deze wijze wordt voorkomen dat uitsluitend wordt geoordeeld aan de hand van een hit, zonder na te gaan waarom en waarvoor dienst is geweigerd. Voor de uitvoering van de voorgestelde regeling is een systeem nodig dat de ene notaris in staat stelt een

dienstweigering aan een bepaalde persoon kenbaar te maken voor een andere notaris en dat de andere notaris in staat stelt ermee bekend worden dat die ene notaris aan de betreffende persoon dienst heeft geweigerd. Het ligt voor de hand dat de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) een dergelijk systeem opzet en beheert. De KNB heeft deze wens ook zelf geuit. De opzet, werking en het beheer van het systeem kunnen bij verordening als bedoeld in het eerste en tweede lid worden geregeld. Het realiseren van een centraal systeem waarborgt de effectiviteit en uniformiteit van de wijze waarop informatie wordt gedeeld en biedt hierdoor betere waarborgen voor de rechtsbescherming van de betrokken personen dan ad hoc informatiedeling.

Bij de uitvoering van de voorgestelde regeling worden persoonsgegevens in de zin van de AVG verwerkt. Op de verwerking van persoonsgegevens is de AVG van toepassing. De regels rond het recht op de bescherming van persoonsgegevens zijn verder uitgewerkt in de AVG en in de Uitvoeringswet AVG (UAVG). Bij de uitvoering van de voorgestelde regeling dienen deze regels zorgvuldig in acht te worden genomen. Bij verordening worden nadere regels gesteld over de verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in het eerste, tweede en vierde lid. Een verordening van de KNB behoeft de goedkeuring van de minister van Justitie en Veiligheid. De goedkeuring kan worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang (artikel 91, eerste lid, Wna).

Het voorgestelde artikel 22a Wna maakt het uitsluitend voor notarissen mogelijk om informatie met betrekking tot dienstweigering, bedoeld in artikel 21, tweede lid, Wna te delen met andere notarissen, hetgeen evenredig is en noodzakelijk om te voorkomen dat criminelen toegang krijgen tot het financiële stelsel en geld witwassen dat ze met criminaliteit hebben verdiend of terrorisme financieren. De verplichtingen in de eerste twee leden om als notaris kenbaar te maken dat hij aan een persoon dienst heeft geweigerd en om hier als andere notaris kennis van te nemen bij gerede twijfel, vormen een grondslag voor het verwerken van persoonsgegevens op basis van artikel 6, eerste lid, onderdeel c, AVG. De verplichting in het vierde lid om als bevraagde notaris informatie te delen over de geweigerde dienst en de reden van de dienstweigering, is eveneens een wettelijke verplichting op grond van artikel 6, eerste lid onderdeel c, AVG. Tevens is hierin een grondslag opgenomen voor de verwerking van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard. De redenen voor dienstweigering kunnen te maken hebben met (verdenking van) strafbare feiten of strafrechtelijke veroordelingen, dus om uitvoering te kunnen geven aan de wettelijke plicht om de bevragende notaris te informeren over de reden van de dienstweigering is het noodzakelijk hiervoor ook een grondslag op te nemen. Tevens is in het vierde lid een uitzondering op het verbod van artikel 9, eerste lid, AVG opgenomen, zodat ook bijzondere persoonsgegevens kunnen worden verstrekt, indien dat gelet op artikel 9, tweede lid, aanhef en onder g, AVG noodzakelijk is om uitvoering te kunnen geven aan het zwaarwegende algemene belang dat voorkomen moet worden dat het financiële stelsel wordt misbruikt voor witwassen en terrorismefinanciering. Zo kan een dienst geweigerd zijn wegens het vermoeden van verdachte transacties voor een politieke partij of organisatie van levensbeschouwelijke of religieuze aard (donaties aan radicale groeperingen).

De verwerking van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard en/of bijzondere

persoonsgegevens, vereist dat er passende juridische, organisatorische en technische waarborgen getroffen worden om de rechten en vrijheden van betrokkenen te beschermen. Het uitgangspunt is dat deze gevoelige gegevens niet worden verwerkt in het systeem zelf, maar dat deze gegevens alleen verwerkt worden tussen de raadplegende en de bevraagde notarissen. Bij verordening worden nadere regels gesteld over de wijze van bevragen als bedoeld in het derde lid en de wijze van informeren als bedoeld in het vierde lid. De verordening zal niet alleen de opzet, werking en het beheer van het systeem regelen maar ook juridische waarborgen zoals het vaststellen van bewaartermijnen en de mogelijkheid om bezwaar te maken tegen een registratie. Ook de mogelijkheid om reglementen vast te stellen waarin nadere afspraken zijn uitgewerkt over de registratie, de raadpleging, onderbouwing van de registratie en de uitwisseling van gegevens bieden bescherming voor de rechten en vrijheden van betrokkenen. Voorafgaand aan de verwerking zal een gegevensbeschermingseffectbeoordeling in de zin van artikel 35 AVG uitgevoerd worden. Indien uit deze gegevensbeschermingseffectbeoordeling blijkt dat een hoog restrisico blijft bestaan, moet de verwerking voorafgaand worden voorgelegd aan de Autoriteit Persoonsgegevens op grond van artikel 36 AVG.

Benadrukt wordt dat het voorgestelde artikel 22a Wna in geen geval afbreuk doet aan het mededelingsverbod van artikel 73, eerste lid, antiwitwasverordening. Wanneer een notaris een verdachte transactie heeft gemeld aan de Financiële-inlichtingeneenheid, is het op grond van die bepaling niet toegestaan dit aan de betrokken cliënt of derden mee te delen. Ook het meedelen aan andere notarissen is op grond van deze bepaling niet toegestaan, op de uitzonderingen na die genoemd staan in artikel 73, derde, vierde en vijfde lid, antiwitwasverordening.

Naast dienstweigering vanwege (een vermoeden van) witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering komt voor dat notarissen dienst (moeten) weigeren om andere redenen. Bijvoorbeeld als misbruik wordt gemaakt van juridische onkunde of feitelijk overwicht (artikel 6, eerste lid, van de Verordening beroeps- en gedragsregels 2011 van de KNB). Ook hiervoor geldt de voorgestelde regeling.

B (artikel 93)

De voorgestelde wijziging in artikel 93, eerste lid, Wet op het notarisambt stelt buiten twijfel dat notarissen, toegevoegd notarissen en kandidaat-notarissen ook aan tuchtrechtspraak zijn onderworpen ter zake van handelen of nalaten in strijd met de antiwitwasverordening of enige bij of krachtens onderhavig wetsvoorstel gegeven bepaling. Hiermee is geen wijziging beoogd ten opzichte van de Wwft. Volgens jurisprudentie gold de tuchtnorm onverkort bij schendingen van de Wwft.[162]

Artikel 6.16. Wijziging Wet gebruik van passagiersgegevens voor de bestrijding van terroristische en ernstige misdrijven

De voorgestelde wijzigingen in de artikelen 6 en 9 Wet gebruik van passagiersgegevens voor de bestrijding van terroristische en ernstige misdrijven

[162] Gerechtshof Amsterdam 23 juni 2020, ECLI:NL:GHAMS:2020:1550.

maken mogelijk dat de Pi-NL op een daartoe strekkend verzoek passagiersgegevens aan de FIE kan verstrekken. De FIE, bedoeld in artikel 3.1, betreft de nationale entiteit die met het oog op het voorkomen en opsporen van witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering tot taak heeft om – kortgezegd – verdachte transacties te analyseren en de resultaten daarvan te verspreiden onder de bevoegde opsporingsautoriteiten. Artikel 21, eerste lid, onder b, sub vi, zesde antiwitwasrichtlijn, verplicht ertoe dat de FIE ten behoeve van haar taak toegang heeft tot grensoverschrijdende passagiersgegevens. Met het oog hierop wordt aan de in artikel 6 limitatief opgesomde doeleinden voor de verwerking van passagiersgegevens door de Pi-NL, in het eerste lid, onder b, sub 3°, een nieuw verwerkingsdoel toegevoegd, namelijk het op een daartoe strekkend verzoek verstrekken van passagiersgegevens aan de FIE voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor de analysetaak van de FIE. De grondslag voor de FIE tot het richten van een verzoek aan de Pi-NL is opgenomen in artikel 3.5, vijfde lid. Om van deze bevoegdheid gebruik te kunnen maken en de gegevens te kunnen ontvangen wordt de FIE als bevoegde autoriteit toegevoegd aan artikel 9, eerste lid, Wet gebruik van passagiersgegevens voor de bestrijding van terroristische en ernstige misdrijven. Aan verzoeken van de FIE worden voorwaarden gesteld die vergelijkbaar zijn met verzoeken van de andere in de wet genoemde bevoegde instanties.

Artikel 6.17. Wijziging Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens

Deze wijziging voorziet in het door het College van procureurs-generaal verstrekken van strafvorderlijke gegevens aan de FIE. De verplichting tot het verstrekken van strafvorderlijke gegevens geldt indien de FIE krachtens artikel 3.10 van dit wetsvoorstel verzoekt om verstrekking van de gegevens. Hiermee wordt gewaarborgd dat het College van procureurs-generaal alleen strafvorderlijke gegevens verstrekt aan de FIE als dit noodzakelijk is ten behoeve van de uitvoering van diens taken.

Aan de verwerking of verdere verwerking van strafvorderlijke gegevens door de FIE kunnen bij verstrekking van de gegevens door het College van procureurs- generaal voorwaarden worden verbonden (artikel 36e, zevende lid, Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens). Dit biedt de mogelijkheid om de verdere verwerking van strafvorderlijke gegevens door de FIE afhankelijk te stellen van de toestemming van het College van procureurs-generaal. Hiermee kan worden voorkomen opsporingsbelangen worden doorkruist.

Artikel 6.18. Wijziging Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensverwerking

De Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming bevat een verbod op de verwerking van persoonsgegevens over gezondheid. Dit betreft alle gegevens (...) die betrekking hebben op de gezondheidstoestand van een betrokkene en die informatie geven over de lichamelijke of geestelijke gezondheidstoestand van de betrokkene in het verleden, het heden en de toekomst (overweging 35 AVG). De AVG biedt echter de mogelijkheid voor het opnemen van een uitzondering op dit verbod indien de verwerking noodzakelijk is om redenen van zwaarwegend algemeen belang, op grond van Unierecht of lidstatelijk recht, waarbij de evenredigheid met het nagestreefde doel wordt gewaarborgd, de wezenlijke inhoud van het recht op bescherming van persoonsgegevens wordt geëerbiedigd en passende en specifieke

maatregelen worden getroffen ter bescherming van de grondrechten en de fundamentele belangen van de betrokkene (artikel 9, tweede lid, onder g, AVG). Dit is uitgewerkt in artikel 30 UAVG; het tweede lid, onderdeel c, voorziet in een uitzondering op het verbod van het verwerken van gezondheidsgegevens als de verwerking geschiedt door de minister van Justitie en Veiligheid voor zover de verwerking in verband met de tenuitvoerlegging van vrijheidsbenemende maatregelen noodzakelijk is.

Op grond van de zesde antiwitwasrichtlijn heeft de FIE onmiddellijke en rechtstreekse toegang tot nationale socialezekerheidsgegevens (artikel 21, eerste lid, onderdeel b, onder ix, zesde antiwitwasrichtlijn). Dit betreffen gegevens over onder andere werk, inkomen en uitkeringen die het Uitvoeringsinstituut werknemersverkeringen (UWV), de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en gemeenten verwerken ten behoeve van de taken bedoeld in artikel 30, eerste en tweede lid, en 34, eerste lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (Wet SUWI) en de Participatiewet. Uit deze gegevens is soms af te leiden dat de betrokkene een uitkering heeft op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) of de Ziektewet. Dit betreffen zogenoemde afgeleide bijzondere persoonsgegevens, die betrekking hebben op de gezondheid van personen.
Met de voorgestelde aanvulling van artikel 30, tweede lid, onderdeel c, UAVG wordt voorzien in een uitzonderingsgrond voor de verwerking van gezondheidsgegevens door de FIE. In het licht van het evenredigheidsbeginsel is de gegevensverstrekking beperkt tot persoonsgegevens met betrekking tot het recht op een uitkering op grond van de sociale zekerheidswetgeving. De FIE heeft geen toegang tot de persoonsgegevens van de medische dossiers, die bij het UWV, SVB en gemeenten worden verwerkt ten behoeve van hun taken op grond van de eerdergenoemde wetten. Een dergelijke toegang valt buiten de reikwijdte van de voorgestelde bepaling.

Artikel 6.19. Wijziging Algemene douanewet

Artikel 5.6 van de implementatiewet bevat de grondslag voor toezichthouders om vertrouwelijke informatie-uitwisseling mogelijk te maken in het kader van hun samenwerkingsplicht op grond van artikel 61, eerste lid, zesde antiwitwasrichtlijn. Een van deze partijen waarmee informatie-uitwisseling mogelijk wordt gemaakt, betreft de inspecteur als bedoeld in artikel 1:3, eerste lid, onderdeel c, Algemene douanewet. Om ook te kunnen bewerkstelligen dat DFEI informatie van de Douane ontvangt in het kader van haar toezicht op handelaren in cultuurgoederen of goederen met hoge waarden die gebruikmaken van douane-entrepots, wordt de minister van Financiën toegevoegd in artikel 1:40, eerste lid, Algemene douanewet. Gegevensverstrekking op grond van dat artikel door de inspecteur is alleen mogelijk ten behoeve van het verkrijgen van inzicht in goederenstromen en witwaspraktijken, zoals strafbaar gesteld in de artikelen 420bis tot en met 420quinquies Wetboek van Strafrecht, door middel van internationale handelstransacties. Andere gegevens mogen onder dit artikellid niet worden gedeeld. Middels de delegatiegrondslag in artikel 1:40, vijfde lid, Algemene douanewet wordt nader invulling gegeven aan de gegevensverstrekking door de inspecteur aan DFEI. Daarnaast wordt van de gelegenheid gebruikgemaakt om de correcte verwijzing en spelling van de Financiële inlichtingeneenheid door te voeren in artikel 1:40, eerste lid, Algemene douanewet.

Hoofdstuk 7 – SLOTBEPALINGEN

Artikel 7.1. Evaluatie

Dit wetsvoorstel voorziet in een nationale evaluatiebepaling, aanvullend op de evaluatiebepaling in de antiwitwasverordening (artikel 87) en de zesde antiwitwasrichtlijn (artikel 76). Na vijf jaar zal de implementatie van het AML-pakket dus tevens nationaal worden geëvalueerd. De evaluatie zal bestaan uit drie onderdelen, zoals door de Raad van State ook in haar advies is geformuleerd. Voor de invulling en afbakening van de evaluatie wordt verwezen naar paragraaf 13.1 van het algemeen deel van de toelichting.

Artikel 7.2. Overgangsrecht in het kader van minimumregistratie

Artikel 2.2 verplicht entiteiten die voornemens zijn om activiteiten te verrichten op grond waarvan zij als meldingsplichtige entiteit zal kwalificeren, zich dienen te registreren. Zij dienen op grond van artikel 2.2. hiervan de toezichthouder in kennis te stellen van dat voornemen. Omdat dit alleen gaat om entiteiten vanaf het moment van inwerkingtreding is het wenselijk om overgangsrecht te hebben voor meldingsplichtige entiteiten die reeds dergelijke activiteiten verrichten. Om die reden wordt voorgesteld in artikel 7.2 dat deze entiteiten binnen drie maanden deze registratie te doen.

Artikel 7.3. Overgangsrecht in verband met overtredingen

Dit artikel voorziet in overgangsrecht. Indien een overtreding is begaan of aangevangen voor inwerkingtreding van dit wetsvoorstel, blijven de Wwft en de Wtt 2018 gelden, zoals deze onmiddellijk voor inwerkingtreding van dit wetsvoorstel luidden.

Artikel 7.4. Overgangsrecht registratieplicht trustdiensten

Dit artikel regelt het overgangsrecht voor partijen die reeds diensten verstrekken als bedoeld in artikel 2, eerste lid, punt 11, antiwitwasverordening, en biedt hen drie maanden de tijd na inwerkingtreding van dit wetsvoorstel om zich alsnog te kennisgeven.

Artikel 7.5. Intrekking Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme

Middels dit voorgestelde artikel wordt de Wwft ingetrokken. Grotendeels werden de eerste vijf antiwitwasrichtlijnen geïmplementeerd in de Wwft. Met de komst van het AML-pakket zijn veel verplichtingen vanuit de richtlijn naar de verordening verplaatst. Derhalve is ervoor gekozen om de Wwft in zijn geheel in te trekken en om dit wetsvoorstel vast te stellen ter implementatie van de zesde antiwitwasrichtlijn en ter uitvoering van een aantal bepalingen uit de antiwitwasverordening.

Artikel 7.6. tot en met artikel 7.10. Samenloopbepalingen

Meerdere wetsvoorstellen, die reeds aanhangig zijn gemaakt in de Tweede Kamer, bevatten een verwijzing naar de Wwft. Middels de samenloopbepalingen wordt bewerkstelligd dat de verwijzing gewijzigd wordt naar de corresponderende bepaling van dit wetsvoorstel, dan wel de antiwitwasverordening. Het betreft verwijzingen opgenomen in de Wet centraal aandeelhoudersregister, de Wet chartaal betalingsverkeer en aanpassing van het toepassingsbereik van het bonusplafond, de Wet transparantie en tegengaan ondermijning door maatschappelijke organisaties en de Wet plan van aanpak witwassen.

Artikel 7.8 is een samenloopbepaling met de Wet internationale sanctiemaatregelen, vanwege de aanpassing van de term “uiteindelijk belanghebbende” naar “uiteindelijk begunstigde”.

Artikel 7.5 is een samenloopbepaling met de Implementatiewet Proportionaliteitsrichtlijn inzake beroepsorganisaties met regelgevende bevoegdheid, vanwege de vernummering in die wet van een artikellid in de Advocatenwet, waarin deze wet een verwijzing wijzigt.

Artikel 7.11. Inwerkingtreding

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld. Op grond van artikel 78 zesde antiwitwasrichtlijn dienen
lidstaten uiterlijk 10 juli 2027 aan de zesde antiwitwasrichtlijn te voldoen.

Artikel 7.12. Citeertitel

De citeertitel van de wet is Implementatiewet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering.

De Minister van Financiën,

Bijlage. Transponeringstabellen

Afkortingen:
AMvB = Algemene maatregel van bestuur
Aw = Advocatenwet
Awb = Algemene wet bestuursrecht
AVG = Algemene verordening gegevensbescherming
Bjsg = Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens
Bgfo = Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft
Bpr = Besluit prudentiële regels Wft
Bpg = Besluit politiegegevens
Btt = Besluit toezicht trustkantoren 2018
BW = Burgerlijk Wetboek
Hw = Handelsregisterwet 2007
Iut = Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies
Iwt = Implementatiewet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering
Ibwt = Implementatiebesluit ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering
Ibwt FIU = Implementatiebesluit ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering FIU-Nederland
Iut = Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies
WED = Wet op de economische delicten
Wjsg = Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens
Wna = Wet op het notarisambt
Wft = Wet op het financieel toezicht
Wok = Wet op de kansspelen
Wpg = Wet politiegegevens
Wtt 2018 = Wet toezicht trustkantoren 2018

Transponeringstabel bij Richtlijn (EU) 2024/1640 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 betreffende de mechanismen die de lidstaten moeten invoeren om het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering te voorkomen, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937, en tot wijziging en intrekking van Richtlijn (EU) 2015/849.

Bepaling EU-regeling	**Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling** *(Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft)*	**Omschrijving beleidsruimte**	**Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van de beleidsruimte**

Artikel 1	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft onderwerp en toepassingsgebied van de zesde antiwitwasrichtlijn.	Geen	
Artikel 2	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.1 Iwt en artikel 1.1. Ibwt	Geen	
Artikel 3, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 2.1 Iwt.	Lidstaatoptie: In artikel 3 van zesde antiwitwasrichtlijn, eerste lid staat dat de lidstaat de keuze heeft om de antiwitwasverordening in haar geheel of een deel daarvan toe te passen op entiteiten in andere sectoren dan de meldingsplichtige entiteiten zoals nu gedefinieerd, indien de lidstaat vaststelt dat deze entiteiten zijn blootgesteld aan risico's van witwassen en terrorismefinanciering.	De lidstaatoptie wordt opgenomen. Artikel 2.1 Iwt biedt via algemene maatregel van bestuur de mogelijkheid om daar andere categorieën meldingsplichtige entiteiten toe te voegen.
Artikel 3, tweede en derde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 3, vierde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 3, vijfde en zesde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 3, zevende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering indien gebruik wordt gemaakt van lidstaatoptie in het eerste lid.	Geen	
Artikel 3, achtste lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 4, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 2:54i Wft en 6 Wtt 2018 (wisselkantoren en kantoren voor inwisselen van cheques en bepaalde trustdiensten). Tevens geïmplementeerd d.m.v. artikel 2.3 Iwt (andere trustdiensten) en artikel 2.4 Ibwt.	Geen	
Artikel 4,	Is geïmplementeerd d.m.v.	Geen	

tweede lid	bestaande wetgeving in artikel 1, 3, 7a, 8, 14a, 15, 23, 27a, 27g, 30b, 30h, 30z en 31a Wok.		
Artikel 4, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 2.2 Iwt en artikel 2.1, 2.2 en 2.3 Ibwt.	Geen	
Artikel 5	Behoeft geen implementatie, dit is niet meer mogelijk door een wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000 (Stb. 2024/83 van 16 april 2024).	Lidstaten kunnen verblijfsrechten toekennen in ruil voor investeringen. Er dienen, indien dit nationaal mogelijk is, waarborgen gesteld te worden.	Dit artikel behoeft geen implementatie. De verplichtingen uit dit artikel gelden alleen voor lidstaten die verblijfsrechten *kunnen* toekennen in ruil voor – kortgezegd – investeringen. Dit is niet van toepassing in Nederland.
Artikel 6, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 3:8, 3:9 Wft en 5 Bpr) (wisselkantoren en kantoren voor inwisselen van cheques) en artikel 10 Wtt 2018 jo artikel 4 en 5 Btt 2018 (bepaalde trustdiensten). Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 2.5, eerste, tweede en vijfde lid Iwt en artikel 2.5 t/m 2.11 en bijlage 2 Ibwt, en artikel 15d Bjsg	Geen	
Artikel 6, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 2, zesde lid, Aw en artikel 6, tweede lid, sub c, Wna en artikel 99Wna, artikel 60ab Aw (advocaten en notarissen). Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 2.5, derde en vijfde lid, 4.3, 4.10 en 4.11 Iwt (bevoegdheden om maatregelen te nemen) en artikel 2.12 tot en met 2.14 en bijlage 3 Ibwt, en artikel 15d Bjsg.	Geen	
Artikel 6, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 2.5, derde en zesde lid Iwt.	Geen	
Artikel 6, vierde lid, eerste volzin	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 99, zesde lid, Wna en artikel 60ab Aw (advocaten en notarissen). Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.3, derde lid Iwt.	Geen	
Artikel 6, vierde lid, tweede	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.10 Iwt.	Geen	

volzin			
Artikel 6, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 99, zesde lid, Wna jo. artikel 60ab Aw (advocaten en notarissen). Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.11 Iwt	Geen	
Artikel 6, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 2.5, zevende lid, Iwt.	Geen	
Artikel 6, zevende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.4, tweede lid, 4.5, tweede lid, artikel 3.1 Ibwt en bestaande wetgeving in artikel 6:1, 7:1 en 8:1 Awb en artikel 40 Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming.	Geen	
Artikel 6, achtste lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 6, negende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft ingangsdatum artikel.	Geen	
Artikel 7, eerste, tweede, derde, zesde en zevende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 7, vierde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke handeling.	Geen	
Artikel 7, vijfde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 8, eerste en tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.5, eerste, tweede en derde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 8, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.5, derde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 8, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.5 vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 8, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.5, derde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 8, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.5, vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 9, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.6, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 9, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.6, eerste lid, Iwt.	Geen	

Artikel 9, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.6, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 9, vierde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 9, vijfde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 9, zesde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 10, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 15a, eerste, vijfde en achtste lid Hw en artikel 5, derde, zevende en elfde lid, Iut.	Geen	
Artikel 10, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5, derde en zesde lidIut.	Geen	
Artikel 10, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5, eerste lid, Iut.	Geen	
Artikel 10, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 15a, zesde lid, en artikel 41b, derde lid, Hw en artikel 5, negende lid, en artikel 8a, derde lid, Iut.	Geen	
Artikel 10, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 15a, tweede lid, Hw en Artikel 5, vierde lid, Iut	Geen	
Artikel 10, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 15a, zevende lid, Hwen artikel 5, tiende lid, Iut.	Geen	
Artikel 10, zevende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 41b, eerste en tweede lid, en artikel 38a, vierde lid, Hw, jo. artikel 8a, eerste en tweede lid, en artikel 21, derde lid, Iut	Geen	
Artikel 10, achtste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 23 Hwen artikel 51c Handelsregisterbesluit 2008 en artikel 6 Iut en artikel 5 van het Implementatiebesluit registratie uiteindelijk begunstigden van trusts en soortgelijke constructies.	Geen	
Artikel 10, negende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 16c Hw en artikel 15a Iut.	Geen	
Artikel 10, tiende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 41c Hw en artikel 17 Iut.	Geen	
Artikel 10, elfde	Is geïmplementeerd d.m.v.	Geen	

lid	bestaande wetgeving in artikelen 5:15, eerste lid, en 5:17 Awb (met uitzondering van privéwoningen) en artikel 20 WED.		
Artikel 10, twaalfde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 10, dertiende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 41b, vijfde lid, Hw en artikel 8a, vijfde lid, Iut.	Geen	
Artikel 10, veertiende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 41b, zesde lid, Hw en artikel 8a, zesde lid, Iut.	Geen	
Artikel 10, vijftiende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. hoofdstuk 4 Iwt.	Geen	
Artikel 10, zestiende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 10, zeventiende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 41d Hw en 19a Iut.	Geen	
Artikel 10, achttiende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 10, negentiende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 10, twintigste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 51c Handelsregisterbesluit en artikel 5 Implementatiebesluit registratie uiteindelijk begunstigden van trusts en soortgelijke constructies.	Geen	
Artikel 10, eenentwintigste lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 11, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 28, tweede lid, Hw en artikel 7, tweede lid, Iut.	Geen	
Artikel 11, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 28, tweede lid, Hw en artikel 7, tweede lid, Iut .	Geen	
Artikel 11, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 22a, eerste lid, Hw en artikel 7, eerste lid, Iut.	Geen	

Artikel 11, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 50 Hw en het Financieel besluit handelsregister 2014 en Artikel 9 Iut en artikel 8 Implementatiebesluit registratie uiteindelijk begunstigden van trusts en soortgelijke juridische constructies.	Lidstaatoptie: De lidstaten kunnen ervoor kiezen de informatie over de uiteindelijk begunstigden die wordt bewaard in hun centrale registers beschikbaar te stellen aan de aanvragers bij betaling van een vergoeding die beperkt blijft tot wat strikt noodzakelijk is om de kosten te dekken van het waarborgen van de kwaliteit van de informatie in die registers en het beschikbaar stellen van de informatie.	Van deze optie wordt gebruik gemaakt in lijn met bestaande regelgeving. Deze vergoedingen worden aldus vastgesteld dat zij de effectieve toegang tot de informatie in de centrale registers niet ondermijnen.
Artikel 11, vijfde lid	Behoeft geen implementatie, verplichting voor de lidstaat om bij de Commissie een kennisgeving te doen.	Geen	
Artikel 12, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 22a, eerste en tweede lid, Hw en artikel 7, derde lid, Iut.	Geen	
Artikel 12, tweede lid	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB op grond van artikelen 22a, tweede en vijfde lid, Hw en de artikelen 7, derde en vijfde lid, Iut.	Geen	
Artikel 12, derde lid	Behoeft geen implementatie betreft feitelijke handeling.	Geen	
Artikel 12, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 22a, derde lid, Hwen artikel 7, vierde lid, Iut.	Geen	
Artikel 13, eerste lid	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB op grond van artikelen 22a, tweede en vijfde lid, Hw en de artikelen 7, derde en vijfde lid, Iut.	Geen	
Artikel 13, tweede lid	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB op grond van artikelen 22a, tweede en vijfde lid, Hw en de artikelen 7, derde en vijfde lid, Iut.	Geen	
Artikel 13, derde lid, eerste alinea	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB op grond van artikelen 22a, tweede en vijfde lid, Hw en de artikelen 7, derde en vijfde lid, Iut.	Geen	
Artikel 13, derde lid,	Behoeft geen implementatie – geen gebruik maken van	De lidstaten kunnen ervoor kiezen de in de eerste alinea	Van deze optie wordt geen gebruik gemaakt.

tweede alinea	lidstaatoptie.	van dit lid genoemde procedure toe te passen op de op grond van artikel 12, lid 2, tweede alinea, door de lidstaten vastgestelde andere categorieën.	
Artikel 13, vierde lid	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB op grond van artikelen 22a, tweede en vijfde lid, Hw en de artikelen 7, derde en vijfde lid, Iut.	Geen	
Artikel 13, vijfde lid	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB op grond van artikelen 22a, tweede en vijfde lid, Hw en de artikelen 7, derde en vijfde lid, Iut.	Geen	
Artikel 13, zesde lid	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB op grond van artikelen 22a, tweede en vijfde lid, Hw en de artikelen 7, derde en vijfde lid, Iut.	Geen	
Artikel 13, zevende lid	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB op grond van artikelen 22a, tweede en vijfde lid, Hw en de artikelen 7, derde en vijfde lid, Iut.	Geen	
Artikel 13, achtste lid	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB op grond van artikelen 22a, tweede en vijfde lid, Hw en de artikelen 7, derde en vijfde lid, Iut.	Geen	
Artikel 13, negende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in hoofdstuk 6 Awb.	Geen	
Artikel 13, tiende lid	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB op grond van artikelen 22a, tweede en vijfde lid, Hw en de artikelen 7, derde en vijfde lid, Iut.	Geen	
Artikel 13, elfde lid	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB op grond van artikelen 22a, tweede en vijfde lid, Hw en de artikelen 7, derde en vijfde lid, Iut.	Geen	
Artikel 13, twaalfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving, artikel 50 Hw en het Financieel besluit handelsregister 2014 en artikel 9 Iut en artikel 8 Implementatiebesluit registratie	De lidstaten kunnen ervoor kiezen de informatie over de uiteindelijk begunstigden die wordt bewaard in hun centrale registers beschikbaar te stellen aan de	Van deze optie wordt gebruik gemaakt, in lijn met bestaande regelgeving.

	uiteindelijk begunstigden van trusts en soortgelijke juridische constructies.	aanvragers bij betaling van een vergoeding die beperkt blijft tot wat strikt noodzakelijk is om de kosten te dekken van het waarborgen van de kwaliteit van de informatie in die registers en het beschikbaar stellen van de informatie. Deze vergoedingen worden aldus vastgesteld dat zij de effectieve toegang tot de informatie in de centrale registers niet ondermijnen.	
Artikel 14, eerste lid	Behoeft geen implementatie – bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 14, tweede lid	Behoeft geen implementatie – bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 15	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande regelgeving, artikel 10 Iut, artikel 9 Implementatiebesluit registratie uiteindelijk begunstigden van trusts en soortgelijke juridische constructies en artikel 51b Handelsregisterbesluit 2008.	Geen	
Artikel 16, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 6.2, onder M, eerste, tweede en tweede lid, Iwt en artikel 3:267i, eerste, tweede en derde lid, artikel 4:1 jo 4:105 Wft.	Geen	
Artikel 16, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 6.2, onder M, N en R, Iwt (artikel 3:267i, 3:267ia, 4:105 en 4:106), artikel VIII, onderdeel B, Wijzigingsbesluit Iwt en artikel 6, derde lid Besluit verwijzingsportaal bankgegevens.	Geen	
Artikel 16, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 6.2, onder M, Iwt, artikel 3:267i en artikel 4:105 Wft, artikel VIII, onderdeel A, Wijzigingsbesluit Iwt en artikel 2 Besluit verwijzingsportaal bankgegevens.	Geen	
Artikel 16, vierde lid	Behoeft geen implementatie; bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	

Artikel 16, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 6.2, onder M, Iwt.	In artikel 16, vijfde lid staat dat lidstaten kunnen eisen dat andere informatie die essentieel wordt geacht voor de FIE's, de AMLA en toezichthoudende autoriteiten via de gecentraliseerde automatische mechanismen toegankelijk en doorzoekbaar is.	Er wordt gebruik gemaakt van deze lidstaatoptie. Artikel 6.3 maakt dit mogelijk door wijzigingen in bestaande wetgeving waardoor informatie in het Verwijzingsportaal bankgegevens direct en ongefilterd toegankelijk wordt voor de AMLA en bevoegde toezichthouders.
Artikel 16, zesde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie, feitelijk uitvoering en verplichting richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 16, zevende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 6.2, onder M, N en R, Iwt (artikel 3:267i, 3:267ia, 4:105 en 4:106) Iwt.	Geen	
Artikel 16, achtste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 6.2, onder M, N en R, Iwt (artikel 3:267i, 3:267ia, 4:105 en 4:106) Iwt.	Lidstaatoptie: In artikel 16, achtste lid staat dat de lidstaten ervoor zorgen dat de informatie over houders van bankrekeningen of betaalrekeningen, met inbegrip van virtuele IBAN's, cryptoactivarekeningen en kluizen gedurende een periode van vijf jaar na sluiting van de rekening beschikbaar wordt gesteld via hun nationale gecentraliseerde automatische mechanismen en via BARIS. Die termijn kunnen ze aanvullend met vijf jaar verlengen.	Er is geen gebruik gemaakt van deze lidstaatoptie, de standaard vijf jaar wordt gevolgd.
Artikel 16, negende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 6.2, onder M en R, Iwt (artikel 3:267i en 4:105)	Geen	
Artikel 16, tiende lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie, betreft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 17	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 18	Behoeft nog implementatie. Verplichting geldt per 10	Geen	

	oktober 2029 en wordt op een later moment geregeld.		
Artikel 19, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.1, eerste lid, en artikel 3.2, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 19, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, eerste lid, onder a, Iwt.	Geen	
Artikel 19, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, eerste lid, onder b, en tweede lid, Iwt.	Geen	
Artikel 19, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.1, vijfde en zesde lid, Iwt en artikel 2.2 Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 19, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.1, vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 19, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.5 van de Iwt en 5 AVG.	Geen	
Artikel 19, zevende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.5 Iwt en 5 AVG.	Geen	
Artikel 19, achtste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.12, derde lid, Iwt en artikel 4.2 Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 19, negende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 2, onder e, Instellingsbesluit FIU-Nederland 2013.	Geen	
Artikel 19, tiende lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 20, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.4, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 20, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.4, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 20, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.4, tweede lid, Iwt.	Geen	
Artikel 21, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, derde lid, onder b, artikel 3.5, eerste, tweede, vijfde en zesde lid, en artikel 6.16 en 6.18 Iwt, artikel 5.1 Ibwt FIU en artikel IV, onderdeel A, Wijzigingsbesluit Iwt.	Lidstaten kunnen bepalen dat de toegang tot rechtshandhavingsinformatie per geval wordt beperkt bij een lopend onderzoek	Hiervan wordt gebruikgemaakt; de uitwerking vindt plaats bij algemene maatregel van bestuur. En de grondslag is artikel 3.2 Iwt.
Artikel 21, tweede lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie, betreft feitelijke handeling	Geen	

Artikel 21, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.4, derde lid, en artikel 4.3, eerste lid, onder a, onder 5, Iwt, en is geïmplementeerd door bestaande wetgeving in artikel 4:6, eerste lid, onder c, Bpg.	Geen	
Artikel 21, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, derde lid, onder c, en artikel 3.5, vierde en vijfde lid Iwt.	Geen	
Artikel 22, eerste lid, eerste alinea, eerste zin	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, vierde lid, onder a en artikel 3.10 Iwt en artikel 3.1, eerste lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 22, eerste lid, eerste alinea, tweede zin	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10 Iwt en artikel 3.1, eerste lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 22, eerste lid, tweede en derde alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10 Iwt en artikel 3.1, eerste lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 22, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10 Iwt en artikel 3.1, eerste lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 23, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, vierde lid, onder b en artikel 3.10 Iwt en artikel 3.2, eerste lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 23, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10 Iwt en artikel 3.2, eerste lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 23, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10 Iwt en artikel 3.2, derde lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 24, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, derde lid, onder d en artikel 3.6, eerste tot en met vijfde lid, Iwt	Geen	
Artikel 24, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, derde lid, onder d en artikel 3.6, eerste tot en met vijfde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 24, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.6, negende lid, Iwt.	Geen	
Artikel 25	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, derde lid, onder e en artikel 3.7 Iwt.	Geen	

Artikel 26, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, derde lid, onder f en artikel 3.8, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 26, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.8, tweede lid, Iwt.	Geen	
Artikel 26, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.8, derde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 27	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, eerste lid, onder e, artikel 3.15 Iwt.	Geen	
Artikel 28, eerste lid, eerste alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, vierde lid, onder c en artikel 3.10 Iwt en artikel 3.2, eerste lid, en 3.3 Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 28, eerste lid, tweede alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10 Iwt en artikel 3.2, eerste lid, en 3.3 Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 28, eerste lid, derde alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10 Iwt en artikel 3.3 Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 28, eerste lid, vierde alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10 Iwt en artikel 3.2, eerste lid en 3.3 Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 28, eerste lid, vijfde alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10 Iwt en artikel 3.5, tweede lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 28, eerste lid, zesde alinea	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 28, eerste lid, zevende alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10 Iwt.	Geen	
Artikel 28, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10, Iwt en artikel 3.4 Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 29	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 30, eerste lid, eerste alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.12, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 30, eerste lid, tweede alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.12, eerste lid, Iwt en artikel 4.2, eerste lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 30, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.12, eerste en derde lid, onder d, Iwt en artikel 4.2, tweede lid, Ibwt FIU.	Geen	

Artikel 30, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, vierde lid, onder d, Iwt.	Geen	
Artikel 30, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.12, tweede lid, Iwt.	Geen	
Artikel 30, vijfde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 31, eerste lid, eerste alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, vierde lid, onder d en artikel 3.11, tweede tot en met vierde lid Iwt.	Geen	
Artikel 31, eerste lid, tweede alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, tweede en vierde lid, Iwt en artikel 4.2, tweede lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 31, eerste lid, derde alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, vierde lid, Iwt en artikel 3.8, tweede lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 31, tweede lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de AMLA en de Commissie.	Geen	
Artikel 31, derde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
Artikel 31, vierde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
Artikel 31, vijfde lid, eerste alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, vierde lid, Iwt en artikel 3.8, vierde lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 31, vijfde lid, tweede alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, vierde lid, Iwt en artikel 3.8, derde lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 31, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, vierde lid, Iwt en artikel 4.1, tweede lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 31, zevende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, vierde lid, Iwt en artikel 4.1, tweede lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 31, achtste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, vierde lid, Iwt en artikel 3.8, vijfde lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 31, negende lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 32, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, derde lid, onder g,	Geen	

	Iwt.		
Artikel 32, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.9, tweede lid, Iwt.	Geen	
Artikel 32, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.9, eerste lid, onder a, Iwt.	Geen	
Artikel 32, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.9, derde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 32, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.9, eerste lid, onder b, Iwt.	Geen	
Artikel 32, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.9, eerste lid, onder c, en tweede lid, Iwt.	Geen	
Artikel 33, eerste alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, vierde lid, onder e en artikel 3.13 Iwt en artikel 4.3, eerste lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 33, tweede alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, vierde lid, Iwt en artikel 4.1, eerste lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 34, eerste lid, eerste alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, vierde lid, onder e en artikel 3.13 Iwt.	Geen	
Artikel 34, eerste lid, tweede alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.13, vijfde lid, Iwt en artikel 4.3, tweede lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 34, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.13, derde en vijfde lid, Iwt en artikel 4.3, derde lid, Ibwt FIU.	Geen	
Artikel 34, derde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
Artikel 34, vierde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie; bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 35	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.14 Iwt.	Geen	
Artikel 36, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, vijfde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 36, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, vijfde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 37, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.3, artikel 4.1, Iwt en artikel 1.2 Ibwt. T.b.v. feitelijke uitvoering geïmplementeerd in artikel 5.10,	Geen	

	eerste lid, sub b, Iwt (advocaten en notarissen).		
Artikel 37, tweede lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 37, derde lid	Behoeft geen implementatie.	Lidstaatoptie om toe te staan dat de in het eerste lid van dit artikel bedoelde functie wordt vervuld door zelfregulerende organen.	Nederland maakt hier geen gebruik van. Nederland heeft hiervoor geen zelfregulerende organen aangewezen.
Artikel 37, vierde lid	Met betrekking tot holdings geïmplementeerd in artikel 1.3 Ibwt. Behoeft verder geen implementatie.	Indien een lidstaat meer dan een toezichthouder heeft belast met het toezicht op een categorie meldingsplichtige entiteit dient een leidende toezichthouder te worden benoemd.	Nederland maakt hier geen gebruik van. In Nederland worden niet meer dan één toezichthouder belast met het integriteitstoezicht op dezelfde meldingsplichtige entiteit.
Artikel 37, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.3, 1.4, 5.8 en hoofdstuk 4, paragraaf 1, Iwt.	Geen	
Artikel 37, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in titel 5.2 en 5.3 Awb (artikel 5:16, 5:17, 5:20 en 5:21 Awb). Is verder geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.2, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 37, zevende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in titel 5.2 Awb.	Geen	
Artikel 38, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.3 en artikel 5.4, eerste lid, Iwt en artikel 1.4, Ibwt.	Geen	
Artikel 38, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.4, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 38, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.4, tweede en derde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 38, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.4, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 38, vijfde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling gericht tot de AMLA.	Geen	
Artikel 39, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.8, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 39, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.8, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 39, derde lid	Behoeft geen implementatie, volgt uit de meldingsplicht uit	Geen	

	artikel 2.2, Iwt.		
Artikel 39 vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.8, tweede lid, Iwt.	Geen	
Artikel 40, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.4, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 40, tweede lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA en de Commissie.	Geen	
Artikel 40, derde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 40, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.4, tweede lid, Iwt.	Geen	
Artikel 40, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.4, derde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 41, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 2.8, eerste lid, Iwt.	Lidstaatoptie: In artikel 41, eerste lid, staat dat lidstaten kunnen voorschrijven dat bepaalde meldingsplichtige entiteiten een centraal contactpunt aanwijzen.	Nederland maakt gebruik van deze lidstaatoptie. Artikel 2.8 Iwt schrijft dat voor.
Artikel 41, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 2.8, tweede lid, Iwt.	Geen	
Artikel 42, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.9, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 42, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.9, tweede lid, Iwt.	Geen	
Artikel 42, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.9, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 43	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.9, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 44	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1, eerste lid, Iwt en 4.1 eerste lid, Ibwt	Geen	
Artikel 45, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1, derde lid, Iwt en 4.1 eerste lid, Ibwt.	Geen	
Artikel 45, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1, derde lid, Iwt en 4.1 eerste lid, Ibwt.	Geen	
Artikel 46, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1, derde lid, Iwt en en 4.6, eerste lid van het Ibwt	Geen	
Artikel 46, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.3, eerste lid, Iwt.	Geen	

Artikel 46, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.2 Iwt en 4.6 tweede lid, Ibwt	Geen	
Artikel 46, vierde lid	Behoeft geen implementatie; bepaling richt zich tot de AMLA en de Commissie.	Geen	
Artikel 46, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1, derde lid, Iwt en 4.6, derde lid, Ibwt	Geen	
Artikel 46, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1, derde lid, Iwt en 4.6, eerste lid van het implementatiebesluit ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering	Geen	
Artikel 47, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.2 Iwt.	Geen	
Artikel 47, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.6, derde lid, Iwt en artikel 4.2, vijfde lid, Ibwt.	Geen	
Artikel 47, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1, derde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 48	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.6, Iwt en 4.1, eerste lid, Ibwt.	Geen	
Artikel 49, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 49, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 49, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vijfde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 49, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 49, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 49, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 49, zevende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 49, achtste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, eerste en vierde lid, Iwt.	Lidstaatoptie: Deze lidstaatoptie houdt in lidstaten toezichthouders kunnen toestaan om een AML/CFT-toezichtcollege op te zetten indien een financiële onderneming gevestigd is in minstens twee landen buiten	Nederland maakt gebruik van de lidstaatoptie.

		de Unie	
Artikel 49, negende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 49, tiende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 49, elfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 49, twaalfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 49, dertiende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 49, veertiende lid	Behoeft geen implementatie; bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 50, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, tweede lid, Iwt.	Geen	
Artikel 50, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 50, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 50, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid Iwt.	Geen	
Artikel 50, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 50, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 50, zevende lid	Behoeft geen implementatie.	Lidstaatoptie Deze lidstaatoptie houdt in dat lidstaten de oprichting van AML/CFT-toezichtcolleges door niet-financiële toezichthouders kunnen toestaan indien een financiële onderneming gevestigd is in minstens twee landen buiten de Unie	Nederland maakt gebruik van deze lidstaatoptie.
Artikel 50, achtste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 50, negende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA	Geen	
Artikel 50, tiende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 50, elfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 50, twaalfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, Iwt.	Geen	

Artikel 50, dertiende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 50, veertiende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 51, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1, tweede lid en artikel 5.6, eerste lid, onder q, Iwt en artikel 4.7, eerste en tweede lid, Ibwt.	Geen	
Artikel 51, tweede lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 51, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1 Iwt en artikel 4.7, tweede lid, Ibwt.	Geen	
Artikel 51, vierde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 52	Behoeft geen implementatie.	Indien lidstaten zelfregulerende organen hebben zorgen zij ervoor dat die organen bij de uitoefeningen va hun taken onderworpen zijn aan het toezicht door een overheidsinstantie.	Nederland heeft hiervoor geen zelfregulerende organen aangewezen.
Artikel 53, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 6:162 BW.	Geen	
Artikel 53, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. hoofdstuk 4, paragraaf 1, Iwt en hoofdstuk 3 Ibwt.	Geen	
Artikel 53, derde lid	Behoeft geen implementatie.	Indien het rechtstelsel van een lidstaat niet in administratieve sancties voorziet dan kan dit artikel van toepassing.	Nederland voorziet in administratieve sancties.
Artikel 53, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaand wetgeving in artikel 5:1, derde lid, Awb.	Geen	
Artikel 53, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.5 Iwt.	Geen	Komt overeen met artikel 58, vijfde lid, van de vierde antiwitwasrichtlijn en was destijds geïmplementeerd in art. 1d, eerste lid, Wwft.
Artikel 53, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.6, derde lid, Iwt en artikel 3.2 Ibwt. Verder geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 3:4 Awb.	Geen	

Artikel 53, zevende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 6:162 BW.	Geen	
Artikel 53, achtste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaand wetgeving in artikel 6:162 BW.	Geen	
Artikel 53, negende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. art. 5.1, vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 53, tiende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling; richt zich tot de AMLA en de Commissie.	Geen	
Artikel 53, elfde lid	Behoeft geen implementatie; bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 54, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.4, tweede lid, Iwt.	Geen	
Artikel 54, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.4, derde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 54, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.4, derde en vijfde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 54, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.4, vierde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 54, vijfde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie, want beschrijft mogelijkheid om zaak voor te leggen aan de AMLA.	Geen	
Artikel 55, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.5 Iwt en artikel 3.1 Ibwt.	Geen	
Artikel 55, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.6, eerste lid, Iwt.	Geen	
Artikel 55, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.7 Iwt.	Geen	
Artikel 55, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.8 Iwt.	Deze lidstaatoptie houdt in dat toezichthouders gemachtigd kunnen worden om hogere geldboetes op te leggen dan de bedragen die in de zesde antiwitwasrichtlijn voorgeschreven staan.	Nederland maakt hier gebruik van. De maximale boete kan worden verhoogd voor ten hoogste tweemaal het bedrag van het voordeel dat de overtreder door de overtreding heeft verkregen.
Artikel 55, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2 en 3.3, vierde lid, en 4.2 Ibwt en bestaande wetgeving in artikel 3:4 Awb.	Geen	
Artikel 56, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.1, 4.3 en 4.4Iwt en artikel 3.1 Ibwt.	Geen	

Artikel 56, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.2, 4.3, 4.4, 4.10 en 4.13 Iwt.	Geen	
Artikel 56, tweede lid, sub a	Volgt uit de algemene toezichtsbevoegdheden uit artikel 1.3 en 4.1 Iwt.	Geen	
Artikel 56, tweede lid, sub b	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.3 en 4.4 Iwt en d.m.v. bestaande wetgeving in titel 5.1 en afdeling 5.3.2 Awb.	Geen	
Artikel 56, tweede lid, sub c	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.13 Iwt.	Geen	
Artikel 56, tweede lid, sub d	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.3 en 4.4 Iwt en d.m.v. bestaande wetgeving in titel 5.1 en afdeling 5.3.2 Awb.	Geen	
Artikel 56, tweede lid, sub e	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.3 Iwt.	Geen	
Artikel 56, tweede lid, sub f	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 1:104, eerste lid, onder p en r, Wft, artikel 7, eerste lid, onder j en k, Wtt 2018 en artikel 4c Wok en d.m.v. artikel 6.6, onderdeel B, Iwt.	Geen	
Artikel 56, tweede lid, sub g	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.3 en 4.4 en 4.10, eerste lid , Iwt en d.m.v. bestaande wetgeving in titel 5.1 en afdeling 5.3.2 Awb.	Geen	
Artikel 56, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.2, 4.3, 4.4 en 4.10, Iwt en d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 5:20 en 5:32, eerste lid, Awb.	Geen	
Artikel 56, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.4 Iwt en d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 5:32a Awb.	Geen	
Artikel 56, vijfde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	De lidstaatoptie behelst de mogelijkheid om aanvullende administratieve maatregelen toe te passen.	Nederland maakt geen gebruik van deze lidstaatoptie. In Nederland is het instrument van aanwijzingen en last onder dwangsom conform de Awb voldoende breed.
Artikel 57, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.4, tweede lid, Iwt en	Geen	

	d.m.v. bestaande wetgeving in titel 5.1 en afdeling 5.3.2 Awb.		
Artikel 57, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.4 Iwt en d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 3:4 en 5:32b Awb.	Geen	
Artikel 57, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.4, derde lid, Iwt, artikel 3.4 Ibwt, en d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 5:32b Awb.	Geen	
Artikel 57, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.4, derde lid, Iwt, artikel 3.4 Ibwt en d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 5:32b Awb.	Geen	
Artikel 57, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.4, tweede lid, Iwt en d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 5:7, 5:9, 5:33 en 5:37 Awb.	Geen	
Artikel 58, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.14 Iwt en artikel 3.1 Ibwt.	Geen	
Artikel 58, tweede lid, eerste alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.16 Iwt.	Geen	
Artikel 58, tweede lid, tweede alinea	Is geïmplementeerd door artikel 4.14, eerste lid, Iwt.	Lidstaatoptie behelst de mogelijkheid voor de publicatie van sancties uit te stellen totdat het de termijn voor het instellen van beroep is verstreken.	Nederland maakt gebruik van deze lidstaatoptie. Conform huidige systematiek waarbij de openbaarmaking plaatsvindt zodra het besluit onherroepelijk is geworden.
Artikel 58, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.14 Iwt.	Lidstaatoptie (tweede zinsdeel) behelst de mogelijkheid tot het uitzonderen van publicatie van gegevens in geval van administratieve onderzoeksmaatregelen, aanbevelingen of publieke verklaringen.	Nederland maakt gebruik van deze lidstaatoptie. Conform de huidige systematiek kunnen slechts besluiten tot het opleggen van bestuurlijke sancties openbaar worden gemaakt.
Artikel 58, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.14, zevende lid, Iwt.	Geen	
Artikel 59, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.6 Iwt.	Geen	
Artikel 59, tweede lid	Behoeft geen implementatie; bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 60, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in de Wet bescherming klokkenluiders.	Geen	

Artikel 60, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.20, tweede lid, Iwt.	Geen	
Artikel 60, derde lid	Behoeft geen implementatie.	Geen	In Nederland zijn geen zelfregulerende organen aangewezen als toezichthouder
Artikel 60, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.6 Iwt.	Geen	
Artikel 61, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1 Iwt.	Geen	
Artikel 61, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, derde lid, 5.6 Iwt, 39ga Wjsg, 15a en 17a Wpg, 5:1 en 5:3 Bpg.	Geen	
Artikel 61, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1, 5.6, 5.10, 5.11 en 6.16 Iwt.	Geen	
Artikel 62, eerste lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 62, tweede lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 62, derde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 62, vierde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 63	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10 en 5.6, eerste lid, onderdeel h, Iwt, artikel 4.1, eerste lid, Ibwt en artikel 3.5, eerste lid, Implementatiebesluit ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering FIU-Nederland.	Geen	
Artikel 64, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10 en 5.6, eerste lid, Iwt, artikel 4.2, eerste lid, Ibwt en artikelen 3.2, vierde lid, en 3.7 Implementatiebesluit ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering FIU-Nederland.	Geen	
Artikel 64, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1, derde lid, Iwt en artikel 4.2, tweede lid, Ibwt.	Geen	
Artikel 64, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1, vierde lid Iwt en	Geen	

	artikel 4.2, vierde lid, Ibwt.		
Artikel 64, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1, eerste lid Iwt en artikel 4.2, tweede lid, Ibwt.	Geen	
Artikel 64, vijfde lid	Artikel 4.2, zesde lid, Ibwt.	Geen	
Artikel 64, zesde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 65, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10en 5.6, eerste lid, onderdeel f Iwt, artikel 4.3, Ibwt en artikel 3.2, vierde lid, Implementatiebesluit ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering FIU-Nederland.	Geen	
Artikel 65, tweede lid	Behoeft geen implementatie.	Lidstaatoptie: Deze lidstaatoptie houdt in dat lidstaten de toezichthouders die belast zijn met auditors en overheidsinstanties die toezicht houden op zelfregulerende organen kunnen verbieden samen te werken onder bepaalde omstandigheden.	Nederland maakt geen gebruik van deze lidstaatoptie.
Artikel 66, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10, 5.1 en 5.6 Iwt, artikel 3.6, eerste lid, Implementatiebesluit ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering FIU-Nederland en artikel 8.2.5 Wet Internationale Sanctiemaatregelen.	Geen	
Artikel 66, tweede lid	Behoeft geen implementatie.	Lidstaatoptie: Deze lidstaatoptie houdt in dat lidstaten, toezichthouders FIE’s en autoriteiten die bevoegd zijn voor de uitvoering van TFS, kunnen verbieden samen te werken onder bepaalde omstandigheden.	Nederland maakt geen gebruik van deze lidstaatoptie.
Artikel 67, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.5, eerste en derde lid, Iwt.	Geen	
Artikel 67, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.5 Iwt.	Geen	
Artikel 67,	Is geïmplementeerd d.m.v.	Geen	

derde lid	artikel 5.5, tweede lid, Iwt.		
Artikel 68, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.6, eerste lid, Iwt en en artikel 4.1, eerste en tweede lid, Ibwt.	Geen	
Artikel 68, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. d.m.v. artikel 5.6 Iwt en en artikel 4.2, tweede lid, Ibwt.	Lidstaatoptie: In artikel 68, tweede lid staat dat lidstaten kunnen toestaan dat bepaalde informatie “openbaar” wordt gemaakt (verstrekt) aan andere nationale autoriteiten die bij wet verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de financiële markten, of die belast zijn met bepaalde verantwoordelijkheden op het gebied van de bestrijding of het onderzoek van witwassen.	Nederland maakt hier gebruik van
Artikel 68, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. d.m.v. artikel 5.6 Iwt en en artikel 4.2, tweede lid, Ibwt.	Lidstaatoptie: In artikel 68, tweede lid staat dat lidstaten kunnen toestaan dat bepaalde informatie openbaar wordt gemaakt aan rekenkamers en parlementaire onderzoekscommissies.	Nederland maakt gebruik van deze lidstaatoptie. In artikel 5.3, tweede lid onder o en p zijn parlementaire onderzoekscommissies en de Algemene Rekenkamer aangewezen als entiteiten waar deze informatie openbaar aan kan worden gemaakt.
Artikel 69	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 70, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. d.m.v. artikel 5.13 Iwt.	Geen	
Artikel 70, tweede lid	Behoeft geen implementatie, schrijft uitputtend en voldoende duidelijk de mogelijkheid tot verwerking van bepaalde categorieën persoonsgegevens door Europese organen voor.	Geen	
Artikel 71, eerste lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 71, tweede lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 71, derde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot het Europees Parlement of de Raad.	Geen	

Artikel 71, vierde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 71, vijfde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 71, zesde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot het Europees Parlement of de Raad.	Geen	
Artikel 72, eerste lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 72, tweede lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 73	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 74, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 22a, eerste en tweede lid, en artikel 28, eerste lid, Hrw.	Geen	
Artikel 74, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving, in artikel 7, eerste tot en met derde lid, Iut.	Geen	
Artikel 75	Is geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving in artikel 1b Wet Huis voor klokkenluiders.	Geen	
Artikel 76	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 77	Behoeft naar zijn aard geen implementatie, want richtlijn die wordt ingetrokken.	Geen	
Artikel 78, eerste lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 78, tweede lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 79	Behoeft naar zijn aard geen implementatie, want artikel regelt inwerkingtreding.	Geen	
Artikel 80	Behoeft naar zijn aard geen implementatie, want artikel beschrijft adressanten.	Geen	

Transponeringstabel bij Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering

Bepaling EU-regeling	**Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling** *(Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft)*	**Omschrijving beleidsruimte**	**Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van de beleidsruimte**
Artikel 1	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft onderwerp Verordening, feitelijke uitvoering	Geen	
Artikel 2	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft definities Verordening, feitelijke uitvoering	Geen	
Artikel 2, onder 34) en derde, vierde en vijfde lid	Behoeft geen implementatie.	Lidstaatoptie	Artikel 2 geeft de mogelijkheid om lagere drempels vast te stellen voor prominente publieke functies en een ruimer toepassingsgebied voor politiek prominente functies hanteren. Nederland maakt hier geen gebruik van.
Artikel 3	Uitvoering d.m.v. toezicht inregelen op meldingsplichtige entiteiten is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.3 Iwt en artikel 1.2 en Bijlage 1 Ibwt. Bepaling beschrijft de meldingsplichtige autoriteiten.	Geen	
Artikel 4	Grondslag om vrijstelling te geven opgenomen in artikel 2.1 Iwt, betreft de mogelijkheid voor lidstaten voor een vrijstelling voor bepaalde aanbieders van kansspeldiensten.	Lidstaatoptie: Lidstaten kunnen besluiten om aanbieders van bepaalde laagrisicokansspeldiensten vrij te stellen van de vereisten van de verordening.	Nederland maakt gebruik van deze lidstaatoptie en dat zal ingericht worden in een ministeriële regeling.
Artikel 5	Grondslag om vrijstelling te geven opgenomen in artikel 2.1 Iwt, betreft de vrijheid voor lidstaten om vrijstellingen te creëren voor bepaalde professionele voetbalclubs.	Lidstaatoptie: Lidstaten kunnen besluiten om professionele voetbalclubs in de hoogste nationale divisie vrij te stellen van de vereisten van de verordening	Op een later moment wordt besloten of hier gebruik van wordt gemaakt.
Artikel 6	Grondslag om vrijstelling te geven	Lidstaatoptie	Lidstaten kunnen besluiten om

	opgenomen in artikel 2.1 Iwt, betreft de vrijheid voor lidstaten om een vrijstelling te creëren voor bepaalde rechtspersonen met bepaalde financiële activiteiten.		bepaalde natuurlijke of rechtspersonen die slechts in zeer beperkte mate bepaalde financiële activiteiten uitvoeren vrijstellen van de vereisten van de verordening Hier wordt gebruik van gemaakt via een ministeriële regeling.
Artikel 7	Behoeft geen implementatie, beschrijft dat lidstaten die uitzonderingen creëren dit moeten melden aan de Commissie die dit vervolgens goed- of afkeurt, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 8	Behoeft geen implementatie, betreft de kennisgeving van grensoverschrijdende documenten door meldingsplichtige entiteiten aan de nationale toezichthouders, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 9	Behoeft geen implementatie, betreft het toepassingsgebied van interne gedragslijnen, procedures en controles voor meldingsplichtige entiteiten, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 10	Behoeft geen implementatie, betreft de bedrijfsbrede risicobeoordeling voor meldingsplichtige entiteiten en waarbij zij hierbij rekening moeten houden, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 11	Behoeft geen implementatie, betreft de regels voor meldingsplichtige entiteiten voor het correct naleven van de verordening en hoe dit vormgegeven moet worden, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 12	Behoeft geen implementatie, betreft de maatregelen die meldingsplichtige entiteiten moeten nemen omtrent het garanderen dat werknemers op de hoogte zijn van de vereisten voortvloeiende uit de verordening, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 13	Behoeft geen implementatie, betreft het verplicht onderwerpen van medewerkers aan een beoordeling m.b.t. hun integriteit, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 14	Behoeft geen implementatie, betreft het doen van meldingen van inbreuken en de bescherming van klokkenluiders, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 15	Behoeft geen implementatie, betreft het	Geen	

	gelijkstellen van bepaalde natuurlijke personen aan werknemers en de regels van toepassing op werknemers.		
Artikel 16	Behoeft geen implementatie, betreft het vereiste voor moederondernemingen om te garanderen dat aan de regels voldaan is bij alle dochterondernemingen en bijkantoren, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 17	Behoeft geen implementatie, betreft het vereiste voor moederondernemingen om aan de verordening te voldoen in derde landen of doeltreffend aan te pakken wanneer dit niet mag volgens de regelgeving van het derde land, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 18	Behoeft geen implementatie, betreft de mogelijkheid voor meldingsplichtige entiteiten om taken die voortvloeien uit de verordening uit te besteden aan dienstverleners en de eisen waaraan op dat moment voldaan moet worden, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 19	Behoeft geen implementatie, betreft het uitvoering van cliëntonderzoeksmaatregelen door meldingsplichtige entiteiten en onder welke omstandigheden dit moet, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 20	Behoeft geen implementatie, betreft een uitwerking van de maatregelen die toegepast moeten worden bij cliëntenonderzoek, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 21	Behoeft geen implementatie, betreft de gevolgen bij het onvermogen om te voldoen aan de verplichting cliëntenonderzoeksmaatregelen toe te passen en een uitzondering voor juridische beroepen, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 22	Behoeft geen implementatie, betreft de identificatie en verificatie van de identiteit van de cliënt en de ubo, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 23	Behoeft geen implementatie, betreft het tijdstip van verificatie van cliënt en ubo, en uitzonderingen hierop, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 24	Behoeft geen implementatie, betreft het verplicht melden van discrepanties tussen informatie in registers en	Geen	

	uiteindelijk begunstigden, feitelijke uitvoering. Om uitvoering van deze bepaling mogelijk te maken voor advocaten en notarissen is er een grondslag voor doorbreking geheimhoudingsplicht neergelegd in artikel 5.10, eerste lid, onderdeel c, Iwt.		
Artikel 25	Behoeft geen implementatie, betreft de voorafgaande identificatie van het doel en de beoogde aard van de relatie of transactie, feitelijke uitvoering	Geen	
Artikel 26	Behoeft geen implementatie, betreft de doorlopende monitoring van de zakelijke relatie en door cliënten verrichte transacties, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 27	Behoeft geen implementatie, betreft het nemen van tijdelijke maatregelen tegen cliënten onderworpen aan financiële sancties van de Verenigde Naties, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 28	Behoeft geen implementatie, betreft het ontwerpen van technische reguleringsnormen inzake de vereiste informatie voor cliëntenonderzoek door de AMLA, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 29	Behoeft geen implementatie, betreft classificeren van ‘derde landen met een hoog risico’, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 30	Behoeft geen implementatie, betreft de identificatie door de Commissie van derde landen met nalevingstekorten, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 31	Behoeft geen implementatie, betreft de identificatie van derde landen die een specifieke en ernstige bedreiging vormen voor het financiële stelsel van de Unie, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 32	Behoeft geen implementatie, betreft het door de AMLA opstellen van richtsnoeren inzake risico’s, trends en methoden op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering.	Geen	
Artikel 33	Behoeft geen implementatie, betreft de regelgeving omtrent het uitvoeren van vereenvoudigde zorgvuldigheidsmaatregelen bij een lage risicofactor, feitelijke uitvoering.	Geen	

Artikel 34	Betreft het toepassingsgebied van verscherpte zorgvuldigheidsmaatregelen, feitelijke uitvoering. Implementatie d.m.v. artikel 2.6 Iwt voor trustdiensten.	Lidstaatoptie. In lid 6 wordt aan lidstaten de ruimte geboden om op basis van hun nationale risicobeoordeling aanvullende gevallen aan te wijzen waarin deze maatregelen worden toegepast.	Nederland maakt gebruik van deze lidstaatoptie.
Artikel 35	Behoeft geen implementatie, betreft de tegenmaatregelen ter beperking van externe bedreigingen door de Commissie, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 36	Behoeft geen implementatie, betreft verscherpte zorgvuldigheidsmaatregelen voor grensoverschrijdende correspondenties, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 37	Behoeft geen implementatie, betreft specifieke zorgvuldigheidsmaatregelen voor grensoverschrijdende correspondentie voor cryptoactivadiensten aanbieders, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 38	Behoeft geen implementatie, betreft specifieke maatregelen voor individuele respondentinstellingen uit een derde land, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 39	Behoeft geen implementatie, betreft een verbod op correspondentrelaties met legehulsinstellingen, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 40	Behoeft geen implementatie, betreft maatregelen om risico’s van transacties met een zelfgehost adres te beperken, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 41	Behoeft geen implementatie, betreft het toepassen van verscherpte zorgvuldigheidsmaatregelen bij bepaalde situaties m.b.t. cliënten die onderdanen zijn van derde landen en iets krijgen in ruil voor een belegging, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 42	Behoeft geen implementatie, betreft specifieke bepalingen betreffende politiek prominente personen, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 43	Behoeft geen implementatie, betreft de verplichting voor lidstaten om een lijst	Geen	

	van prominente publieke functies op te stellen, feitelijke uitvoering.		
Artikel 44	Behoeft geen implementatie, betreft het nemen van redelijke maatregelen om te bepalen of politiek prominente personen ubo's zijn in bepaalde gevallen, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 45	Behoeft geen implementatie, betreft maatregelen voor personen die niet langer politiek prominent zijn, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 46	Behoeft geen implementatie, betreft een gelijkstelling van familieleden van politiek prominente personen en geassocieerde personen voor maatregelen artikel 42, 44, 45, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 47	Behoeft geen implementatie, betreft specificaties voor de sector levensverzekeringen en andere beleggingsverzekering, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 48	Behoeft geen implementatie, betreft algemene bepalingen betreffende het steunen op andere meldingsplichtige entiteiten, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 49	Behoeft geen implementatie, betreft de procedure voor het steunen op een andere meldingsplichtige entiteit, feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 50	Behoeft geen implementatie, betreft het opstellen van richtsnoeren voor het steunen op andere meldingsplichtige entiteiten door de AMLA.	Geen	
Artikel 51	Behoeft geen implementatie, betreft de identificatie van ubo's voor juridische entiteiten.	Geen	
Artikel 52	Behoeft geen implementatie, betreft de definitie van ubo's via eigendomsbelang.	Geen	
Artikel 53	Behoeft geen implementatie, betreft de definitie van ubo's via zeggenschap.	Geen	
Artikel 54	Behoeft geen implementatie, betreft het naast elkaar bestaan van eigendomsbelang en zeggenschap in de eigendomsstructuur en de identificatie van ubo's hierbij.	Geen	
Artikel 55	Behoeft geen implementatie, betreft ubo's bij juridische constructies of entiteiten zoals bedoeld in artikel 57.	Geen	

Artikel 56	Behoeft geen implementatie, betreft de verplichting voor lidstaten om de Commissie te informeren over geïdentificeerde ubo's.	Geen	
Artikel 57	Behoeft geen implementatie, betreft de identificatie van ubo's voor juridische entiteiten vergelijkbaar met express trust.	Geen	
Artikel 58, eerste, tweede, derde en vijfde lid	Behoeft geen implementatie, betreft de identificatie van ubo's van express trusts en soortgelijke juridische constructies.	Geen	
Artikel 58, vierde lid	Behoeft geen implementatie, betreft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 59	Behoeft geen implementatie, betreft de identificatie van een groep ubo's.	Geen	
Artikel 60	Behoeft geen implementatie, betreft de identificatie van voorwerpen van een bevoegdheid en van verkrijgers bij niet-uitoefening in discretionaire trusts.	Geen	
Artikel 61	Behoeft geen implementatie, betreft de identificatie van ubo's van instellingen voor collectieve belegging.	Geen	
Artikel 62	Behoeft geen informatie, betreft de informatie over ubo's die verzameld dient te worden.	Geen	
Artikel 63	Behoeft geen implementatie, betreft de verplichtingen voor juridische entiteiten om informatie over ubo's te verkrijgen.	Geen	
Artikel 64	Behoeft geen implementatie, betreft de verplichting voor trustees om informatie over ubo's te verkrijgen.	Geen	
Artikel 65	Behoeft geen implementatie, betreft uitzonderingen op verplichtingen voortvloeiende uit artikel 63 en 64 voor juridische entiteiten en juridische constructies.	Geen	
Artikel 66	Behoeft geen implementatie, betreft verplichtingen van gevolmachtigden om informatie over de volmachtgever en ubo's te verkrijgen.	Geen	
Artikel 67	Behoeft mogelijk implementatie, betreffende wanneer juridische entiteiten uit derde landen en –constructies verplicht zijn om informatie over ubo's door te geven aan het	Lid 7 & lid 8 geven ruimte aan lidstaten om een eerdere datum van toepassing te laten	Nederland maakt geen gebruik van deze lidstaatoptie.

	centrale register.	zijn en de verplichting uitbreiden tot zakelijke relaties met juridische entiteiten uit derde landen.	
Artikel 68	Is geïmplementeerd via hoofdstuk 6 en artikel 6.8 Iwt.	Geen	
Artikel 69	Behoeft geen implementatie, betreft het melden van vermoedens door meldingsplichtige entiteiten en op welke momenten dit moet gebeuren. Ter uitvoering van deze bepaling door advocaten en notarissen is in artikel 5.10, eerste lid, onderdeel a, Iwt een artikel opgenomen om af te wijken van de geheimhoudingsplicht.	Geen	
Artikel 70	Behoeft geen implementatie, betreft specifieke bepalingen voor het melden van vermoedens door bepaalde categorieën meldingsplichtige entiteiten.	Lid 1 geeft ruimte aan lidstaten om informatie door meldingsplichtige entiteiten te laten doorzenden aan een zelfregulerend orgaan Lid 3: lidstaten kunnen bepalen dat de vrijstelling van lid 2 niet van toepassing is bij bepaalde soorten transacties	Lid 1: van deze lidstaatoptie wordt geen gebruik gemaakt, omdat Nederland geen zelfregulerende organen heeft aangewezen hiervoor. Lid 3: van deze lidstaatoptie wordt geen gebruik gemaakt.
Artikel 71	Behoeft geen implementatie, betreft de onthouding van meldingsplichtige entiteiten tot het uitvoeren van transacties die naar hun weten of vermoeden verband houden met de opbrengsten van criminele activiteiten of terrorismefinanciering.	Geen	
Artikel 72	Behoeft geen implementatie, betreft het te goeder trouw melden van informatie aan de FIE door een meldingsplichtige entiteit.	Geen	
Artikel 73	Behoeft geen implementatie, betreft een mededelingsverbod. Om feitelijk uitvoering te geven is in artikel 5.10, eerste lid, onderdeel d, Iwt een grondslag opgenomen om hiervoor van de geheimhoudingsplicht af te wijken.	Geen	

Artikel 74	Behoeft geen implementatie, betreft verplichte mededelingen van transacties in bepaalde goederen met een hoge waarde.	Geen	
Artikel 75	Behoeft geen implementatie, betreft de uitwisseling van informatie in het kader van partnerschappen voor informatie-uitwisseling. In artikel 5.10, tweede lid, Iwt is een grondslag opgenomen voor notarissen om van hun geheimhoudingsplicht te mogen afwijken ten opzichte van andere notarissen, ten behoeve van deelname aan een partnerschap.	Geen	
Artikel 76	Behoeft geen implementatie, betreft de verwerking van persoonsgegevens.	Geen	
Artikel 77	Betreft het bewaren van informatie.	Lidstaatoptie Lid 4: lidstaten mogen een aanvullende termijn van 5 jaar voor de bewaring opleggen indien er voldaan is aan bepaalde eisen	Nederland maakt geen gebruik van de lidstaatoptie om de bewaartermijn van vijf jaar te verlengen.
Artikel 78	Behoeft geen implementatie, betreft het feit dat meldingsplichtige entiteiten beschikken over een systeem waarmee zij via beveiligde kanalen registers kunnen verstrekken aan bevoegde autoriteiten.	Geen	
Artikel 79	Behoeft geen implementatie, betreft het onmogelijk maken van anonieme rekeningen en aandelen aan toonder en certificaten van aandelen aan toonder.	Geen	
Artikel 80	Behoeft implementatie, betreft limieten voor grote contante betalingen in ruil voor goederen of diensten. Implementatie d.m.v. artikel 1.7 Iwt.	Lidstaatoptie Lid 2: lidstaten mogen lagere limieten vaststellen Lid 7: lidstaten kunnen de toepassing lid 1 of lid 2 tijdelijk opschorten onder bepaalde omstandigheden	Nederland maakt gebruik van deze lidstaatoptie en stelt het gebruik voor goederen en diensten vast op € 3.000,-.
Artikel 81	Behoeft geen implementatie, betreft de samenwerking tussen FIE's en het EOM.	Geen	
Artikel 82	Behoeft geen implementatie, betreft verzoeken om informatie aan het EOM.	Geen	

Artikel 83	Behoeft geen implementatie, betreft de samenwerking tussen FIE's en OLAF.	Geen	
Artikel 84	Behoeft geen implementatie, betreft verzoeken om informatie aan OLAF.	Geen	
Artikel 85	Behoeft geen implementatie, betreft de uitoefening van bevoegdheidsdelegatie.	Geen	
Artikel 86	Behoeft geen implementatie, betreft het bestaan van het Comité voor de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.	Geen	
Artikel 87	Behoeft geen implementatie, betreft de evaluatie van de verordening door de Commissie.	Geen	
Artikel 88	Behoeft geen implementatie, betreft de verslaglegging van de werking van de verordening.	Geen	
Artikel 89	Behoeft geen implementatie, betreft het verband met Richtlijn 2015/849.	Geen	
Artikel 90	Behoeft geen implementatie, betreft de inwerkingtreding en toepassing.	Geen	